Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

1307

22
ω . 76

22
Ա-76

Ն Ո Ր

ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Խնամով Թարգմանեալ է Յոյն Բնագրէ

1002

ՏՊԱԳՐԵԱԼ ԱՐԴԵԱՄԲ ԵՒ ԾԱԽԻՒՔ
ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ ԳՐՈՑ

معارف عموميه نظارت جليله‌سنك ٣ ربيع الاول ٣٠٩ و ٢٤ ايلول
٣٠٧ تاريخلى و ٦٠٧ نومرولى رخصتنامه‌سيله نشر اولنمشدر

مصارفى انكليز بيبل شركتى طرفندن تسويه اولنه‌رق طبع اولنمشدر

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1891

35/44-Կ.Լ.

2001

ՊԵՏ ԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Арм ССР
Ա. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ

18411-59

ՑԱՆԿ

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ

ԱՒԵՏԱՐԱՆ	ԳԼՈՒԽ		ԵՐԵՍ
Ըստ Մատթէոսի	—ն է 28	էՙ-էՙ-է	1
Ըստ Մարկոսի	» 16	»	85
Ըստ Ղուկասու	» 24	»	138
Ըստ Յովհաննու	» 21	»	226
Գործք Առաքելոց	» 28	»	293
ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ			
Առ *Հռովմայեցիս*	» 16	»	379
Առ *Կորնթացիս* Ա.	» 16	»	414
Առ *Կորնթացիս* Բ.	» 13	»	448
Առ *Գաղատացիս*	» 6	»	471
Առ *Եփեսացիս*	» 6	»	483
Առ *Փիլիպպեցիս*	» 4	»	495
Առ *Կողոսացիս*	» 4	»	504
Առ *Թեսաղոնիկեցիս* Ա.	» 5	»	512
Առ *Թեսաղոնիկեցիս* Բ.	» 3	»	520
Առ *Տիմոթէոս* Ա.	» 6	»	524
Առ *Տիմոթէոս* Բ.	» 4	»	534
Առ *Տիտոս*	» 3	»	541
Առ *Փիլիմոն*	» 1	»	545
Առ *Եբրայեցիս*	» 13	»	547

		ԳԼՈՒԽ		ԵՐԵՍ
ԹՈՒՂԹ ՅԱԿՈՎԲՈՒ ԸՆԴՀ.	—նէ	5	է՛-է-է	573
Պետրոսի Ա. . . . . . . »	»	5	»	582
Պետրոսի Բ. . . . . . . »	»	3	»	592
Յովհաննու Ա. . . . . »	»	5	»	598
Յովհաննու Բ. . . .	»	1	»	608
Յովհաննու Գ.	»	1	»	610
Յուդայի . . . . »	»	1	»	612
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ	»	22	»	615

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յիսուս Քրիստոսի՝ Դաւիթի որդւոյ՝ Աբրահամի
որդւոյ ծննդեան գիրքը։
2 Աբրահամը ծնաւ Իսահակին. Իսահակը ծնաւ
Յակոբին. Յակոբը ծնաւ Յուդային և նորա եղ-
3 բայրներին. Յուդան ծնաւ Փարէսին և Զարային
Թամարից. Փարէսը ծնաւ Եզրոնին. Եզրոնը ծը-
4 նաւ Արամին. Արամը ծնաւ Ամինադաբին. Ամի-
նադաբը ծնաւ Նաասօնին. Նաասօնը ծնաւ Սաղ-
5 մօնին. Սաղմօնը ծնաւ Բոոսին Ռախաբից. Բոոսը
ծնաւ Օբէդին Հռութից. Օբէդը ծնաւ Յեսսէին.
6 Յեսսէն ծնաւ Դաւիթ թագաւորին։ Դաւիթ թա-
7 գաւորը ծնաւ Սողոմօնին Ուրիայի կնոջից. Սողո-
մօնը ծնաւ Ռոբովամին. Ռոբովամը ծնաւ Աբիային.
8 Աբիան ծնաւ Ասային. Ասան ծնաւ Յոսափատին.
Յոսափատը ծնաւ Յորամին. Յորամը ծնաւ Ոզիա-
9 յին. Ոզիան ծնաւ Յովաթամին. Յովաթամը ծնաւ
10 Աքազին. Աքազը ծնաւ Եզեկիային. Եզեկիան ծնաւ
Մանասէին. Մանասէն ծնաւ Ամօնին. Ամօնը
11 ծնաւ Յօսիային։ Յօսիան ծնաւ Յեքոնիային՝ և նո-
րա եղբայրներին, Բաբիլոնի գերութեան ժամա-
12 նակին։ Բաբիլոնի գերութիւնից յետոյ Յեքոնիան

ծնաւ Սաղաթիէլին. Սաղաթիէլը ծնաւ Զօրաբա-
13 բէլին։ Զօրաբաբէլը ծնաւ Աբիուդին. Աբիուդը
14 ծնաւ Եղիակիմին. Եղիակիմը ծնաւ Ազօրին. Ազօ-
րը ծնաւ Սադօկին. Սադօկը ծնաւ Աքինին. Աքի-
15 նը ծնաւ Եղիուդին. Եղիուդը ծնաւ Եղիազարին.
Եղիազարը ծնաւ Մատթանին. Մատթանը ծնաւ
16 Յակոբին. Յակոբը ծնաւ Յօսէփին՝ Մարիամի մար-
դին, որից ծնուեցաւ Յիսուսը, որ ասւում է Քրիս-
17 տոս։ Արդ՝ բոլոր ազգերը Աբրահամից մինչեւ Դա-
ւիթ տասնուչորս ազգ էն, և Դաւիթից մինչեւ Բա-
բիլոնի գերութիւնը տասնուչորս ազգ, և Բա-
բիլոնի գերութիւնից մինչեւ Քրիստոս տասնուչորս
ազգ։
18 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն այսպէս էր.
այսինքն նորա մայրը՝ Մարիամ նշանուած լինելով
Յօսէփին՝ դեռ մինչեւ նորանց իրար մօտ գալը
19 Սուրբ Հոգուցը յղացած գտնուեցաւ։ Եւ Յօսէփ՝
նորա մարդը՝ արդար լինելով, և նորան խայտա-
ռակել չուզելով, խորհեց ծածուկ արձակել նո-
20 րան։ Եւ մինչդեռ նա մտածում էր այս, ահա
Տիրոջ հրեշտակը երազում երեւեցաւ նորան և
ասաց. Յօսէփ՝ Դաւթի որդի, մի վախենար քեզ
մօտ առնել քո կին՝ Մարիամին, վասն զի նորա-
21 նում ծնուածը Սուրբ Հոգուցն է։ Եւ նա որդի
կ՚ծնի, և նորա անունը Յիսուս դնես. վասն զի նա
22 իր ժողովրդին կ՚փրկէ իրանց մեղքերիցը։ Եւ այս
ամենը եղաւ, որ կատարուի Տիրոջից ասուածը
23 մարգարէի ձեռօք, որ ասում է. Ահա՛ կոյսը
կ՚յղանայ և որդի կ՚ծնի. և նորա անունն Էմմա-
նուէլ կ՚կանչեն. որ թարգմանվում է՝ Աստուած
24 մեզ հետ։ Եւ Յօսէփը քնիցը զարթնելով այնպէս
արաւ, ինչպէս Տիրոջ հրեշտակը հրամայեց իրան.
25 և առաւ իր կնիկն իր մօտ։ Եւ չէր գիտում նո-

րան մինչեւ որ նա իր անդրանիկ որդին ծնաւ. և
նորա անունը կոչեց Յիսուս ։

ԳԼ. Բ

1 *Եւ երբոր Յիսուս ծնուեցաւ Հրէաստանի Բեթ-*
ղեհեմումը՝ Հերովդէս թագաւորի օրերումը, ահա
2 *արեւելքից մոգեր եկան Երուսաղէմ, Եւ ասացին.*
Ո՞րտեղ է Հրէաների ծնուած թագաւորը. վասն
զի մենք տեսանք նորա աստղը արեւելքումը, և
3 *եկանք նորան երկրպագելու ։ Եւ երբոր Հերովդէս*
թագաւորը լսեց՝ շփոթուեցաւ, և բոլոր Երուսաղէմը
4 *նորա հետ ։ Եւ բոլոր քահանայապետներին և ժո-*
ղովրդի դպիրներին ժողովելով՝ նորանցից հարցրեց,
5 *թէ ո՞ր տեղ պիտի ծնուի Քրիստոսը ։ Եւ նորանք*
ասացին նորան. Հրէաստանի Բեթղեհեմումը. վասն
6 *զի այսպէս է գրուած մարգարէի ձեռովը. Եւ դու,*
Բեթղեհեմ՝ Յուդայի երկիր, բնաւ փոքրագոյն չես
Յուդայի իշխանների մէջ. վասն զի քեզանից իշխան
պիտի դուրս գայ, որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդը
7 *հովուէ ։ Այն ժամանակ Հերովդէսը մոգերին թա-*
գուն կանչելով, նորանցից ստուգեց այն երեւող
8 *աստղի ժամանակը ։ Եւ նորանց Բեթղեհեմ ու-*
ղարկելով ասաց. Գնացէք ստոյգ իմացէք այն ե-
րեխայի համար, և երբոր գտնէք, ինձ իմացրէք,
9 *որ ես էլ գամ՝ երկրպագեմ նորան ։ Եւ նորանք՝*
երբոր լսեցին թագաւորից՝ գնացին. և ահա՛ այն
աստղը, որ տեսան արեւելքումը, նորանց առջեւ
գնում՝ էր, մինչեւ որ եկաւ կանգնեց այն տեղի
10 *վերայ, ուր էր երեխան ։ Եւ երբոր այն աստղը*
տեսան, մեծ ուրախութիւնով ուրախացան շատ ։
11 *Եւ երբոր տունը մտան, *գտան երեխային իր մայր՝*

*Ոմանք՝ տեսան

Մարիամի հետ, և ընկած երկրպագեցին նորան, և
իրանց գանձերը բացին՝ ընծայ տուին նորան՝ ոսկի
12 և կնդրուկ և զմուռս։ Եւ երազում հրաման ա-
ռին յետ չդառնալ Հերովդէսի մօտ. և ուրիշ
ճանապարհով գնացին իրանց երկիրը։

13 Եւ երբոր նորանք այն տեղից գնացին. ահա Տի-
րոջ հրեշտակն երեւեցաւ երազում Յովսէփին և ա-
սաց. Վե՛ր կաց վեր առ երեխային և նորա մօրը,
և փախիր Եգիպտոս, և մնա այնտեղ, մինչեւ որ
ասեմ քեզ. վասն զի Հերովդէսը որոնելու է այդ
14 երեխային որ կորցնէ նորան։ Եւ նա վերկացաւ
վեր առաւ երեխային և նորա մօրը գիշերով, և
տեղափոխուեցաւ դէպ Եգիպտոս, և այնտեղ էր
15 մինչեւ Հերովդէսի վախճանը. Որ կատարուի Տիրո-
ջից ասուածը մարգարէի ձեռովը, որ ասում է.
Եգիպտոսից կանչեցի իմ որդին։

16 Այն ժամանակ Հերովդէսը տեսնելով թէ խաբ-
ուեցաւ մոգերից, շատ բարկացաւ. և ուղարկեց
կոտորեց այն ամեն երեխաներին, որ Բեթղէհէ-
մում և նորա չորս կողմերումն էին երկու տարե-
կաններին և նորանցից ցածերը, այն ժամանակին
17 նայելով որ ստուգեց մոգերիցը։ Այն ժամանակ
կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէի ձեռով ասածն,
18 որ ասում է. Ձայն լսուեցաւ Հռամայի մէջ՝ ողբ
և լաց և կոծ. Հռաքէլը իր որդոց վերայ լաց էր
լինում, և չէր կամենում մխիթարուիլ, վասն զի
չկան։

19 Եւ երբոր Հերովդէսը մեռաւ, ահա Տիրոջ հրեշ-
տակն երազում երեւեցաւ Յովսէփին Եգիպտոսումը,
20 Եւ ասաց. Վե՛ր կաց վեր առ երեխային և նորա
մօրը և գնա Իսրայէլի երկիրը. քանզի երեխայի
21 կեանքը որոնողները մեռել են։ Եւ նա վերկացաւ
վեր առաւ երեխային և նորա մօրը և եկաւ Իս-

22 բոյէլի երկիրը։ Եւ լսելով թէ Արքեղայոսն է թա-
գաւորում Հրէաստանի վերայ իր հօր՝ Հերովդէսի
տեղ, վախեց գնալ այն տեղ, և երազում պատ-
23 գամ առնելով՝ գնաց Գալիլեայի կողմերը. Եւ ե-
կաւ բնակեց այն քաղաքում՝ որ Նազարէթ է
ասվում, որ կատարուի մարգարէների ձեռով աս-
ուածը թէ՝ Նազօրեցի կ'կոչուի։

ԳԼ. Գ

1 Այն օրերումն եկաւ Յօհաննէս մկրտիչը. քարո-
2 զում էր Հրէաստանի անապատումը, Եւ ասում.
Ապաշխարեցէք, վասն զի մօտեցել է երկնքի թա-
3 գաւորութիւնը։ Վասն զի սա է այն ասուածը
Եսայի մարգարէի ձեռովը, որ ասում է. Ձայն
կանչողի անապատումը. պատրաստ արէք Տիրոջ
4 ճանապարհը, ուղիղ արէք նորա շաւիղները։ Եւ-
ինքն Յօհաննէս իր հագուստը ունէր ուղտի բըր-
դից, և կաշիէ գօտիկ իր մէջքին, և նորա կերա-
5 կուրն էր մարախ և վայրի մեղր։ Այն ժամանակ
դուրս էին գնում նորա մօտ Երուսաղէմը և բոլոր
6 Հրէաստանը և Յորդանանի բոլոր կողմերը, Եւ
մկրտվում էին Յորդանանի մէջ նորանից՝ իրանց
7 մեղքերը խոստովանելով։ Եւ երբոր տեսաւ որ
փարիսեցիներից և Սադուկեցիներից շատերը գալիս
էին իր մկրտութեանը, ասաց նորանց. Իժի զա-
ւակներ, ո՞վ ցոյց տուեց ձեզ փախչել այն գալու-
8 բարկութիւնիցը։ Արդ ապաշխարութեան արժանի
9 պտուղ արէք։ Եւ մի կարծէք ասել ձեր միջումը՝
Մենք հայր ունինք Աբրահամին. վասն զի ասում
եմ ձեզ, թէ Աստուած կարող է այս քարերից
10 որդիք յարուցանել Աբրահամի համար։ Արդէն
կացինն էլ ծառերի արմատին դրած է. արդ ամեն

ծառ, որ բարի պտուղ չէ բերում, կ՚կտրուի ու
11 կրակի մէջ կ՚գցուի։ Ես ջրով եմ մկրտում ձեզ
ապաշխարութեան համար. բայց իմ ետեւից եկողն
ինձանից զօրաւոր է, որի կօշիկները վեր առնելու
ես արժանի չեմ. նա ձեզ կ՚մկրտէ Սուրբ Հոգով
12 և կրակով։ Որ հօսկին նորա ձեռին է, և կ՚սրբէ
իր կալը և իր ցորենը կ՚հաւաքէ շտեմարանը, իսկ
յարդը կ՚այրէ անանցանելի կրակով։
13 Այն ժամանակ եկաւ Յիսուսը Գալիլէայից Յոր-
14 դանան Յօհաննէսի մօտ նորանից մկրտուելու։ Եւ
Յօհաննէսն արգելում էր նորան և ասում. Ինձ
պէտք է քեզանից մկրտուիլ, և դու ի՞նձ մօտ ես
15 գալիս։ Եւ Յիսուսը պատասխան տուաւ և ասաց
նորան. Թող տուր հիմա, վասն զի այսպէս է վա-
յելում մեզ, որ ամեն արդարութիւն կատարենք։
16 Յայնժամ թող տուաւ նորան։ Եւ մկրտուելուց
յետոյ Յիսուսը շուտով դուրս եկաւ ջրից. և ա-
հա երկինքը բացուեցաւ նորա համար, և տեսաւ
Աստուծոյ Հոգուն որ վայր էր իջնում աղաւնու
17 պէս և գալիս նորա վերայ։ Եւ ահա երկնքից
ձայն էլաւ, որ ասում էր. Դա է իմ սիրելի Որ-
դին, որին հաւանեցի։

ԳԼ. Դ

1 Այն ժամանակ Յիսուսը Հոգուցն անապատը
2 տարուեցաւ, որ փորձուի սատանայից։ Եւ քառա-
սուն օր և քառասուն գիշեր ծոմ պահելուց յետոյ
3 սովեց։ Եւ փորձիչը նորա մօտ գալով ասաց. Եթէ
Աստուծոյ Որդի ես, ասա որ այս քարերը հաց լի-
4 նին։ Նա էլ պատասխան տուաւ և ասաց. Գրուած
է՝ Ոչ միայն հացով կ՚ապրի մարդ, այլ ամեն
խօսքով, որ դուրս է գալիս Աստուծոյ բերանից։

5 Այն ժամանակ սատանան նորան առաւ տարաւ
սուրբ քաղաքը, և կանգնեցրեց նորան տաճարի
6 աշտարակի վերայ, Եւ ասաց նորան. Եթէ Աստու-
ծոյ Որդի ես, քեզ այստեղից վայր գցիր. վասն զի
գրուած է՝ Թէ իր հրեշտակներին կ'հրամայէ քեզ
համար, և ձեռների վերայ կ'բարձրացնեն քեզ,
7 որ քո ոտքը քարի չդիպցնես երբէք: Յիսուսը նո-
րան ասաց. Դարձեալ գրուած է, Թէ Մի փորձիր
Տիրոջը՝ քո Աստուծոյն:
8 Դարձեալ առաւ տարաւ նորան սատանան մի
շատ բարձր լեառ՝ և ցոյց տուաւ նորան աշխարհ-
քի բոլոր Թագաւորութիւնները և նորանց փառքը,
9 Եւ ասաց նորան. Սորանց ամենը քեզ կ'տամ, ե-
10 թէ ընկած երկրպագես ինձ: Այն ժամանակ ասաց
նորան Յիսուսը. *Գնէն գնա, սատանայ. վասն զի
գրուած է Թէ Տիրոջը՝ քո Աստուծոյն երկրպագիր
11 և միայն նորան պաշտիր: Այն ժամանակ սատա-
նան Թողեց նորան, և ահա հրեշտակներ մօտ ե-
կան և ծառայում էին նորան:
12 Եւ երբոր Յիսուսը լսեց, Թէ Յօհաննէսը մատ-
13 նուեցաւ, հեռացաւ գնաց Գալիլեա: Եւ Նազա-
րէԹը Թողած եկաւ բնակեց Կափառնայում՝ ծո-
վեզրեայ քաղաքումը. Զաբուղոնի և ՆեփԹաղիմի
14 սահմաններումը. Որ կատարուի Եսայի մարգարէի
15 ձեռով ասուածը, որ ասում է. Զաբուղոնի եր-
կիրը և ՆեփԹաղիմի երկիրը՝ ծովու ճանապարհը՝
Յորդանանի այն կողմը, հեԹանոսաց Գալիլեան.
16 ժողովուրդն, որ խաւարի մէջ նստած էր, մեծ
լոյս տեսաւ. և նորանց որ մահի երկրումը և ստ-
17 ուերումը նստած էին, լոյս ծագեց: Այն ժամանակից
Յիսուսն սկսեց քարոզել և ասել. Ապաշխարեցէք,

*Ոմանք՝ յետս

վասն զի մօտեցել է երկնքի թագաւորութիւնը ։
18 Եւ Յիսուսը Գալիլէացոց ծովի եզրումման գա-
լիս՝ տեսաւ երկու եղբարց՝ Սիմօնին որ Պետրոս է
կոչուած, և նորա Անդրէաս եղբօրը, որ ուռկան
19 էին գցում ծովը, վասն զի ձկնորս էին. Եւ ասաց
նորանց. իմ ետեւից եկէք, և ձեզ մարդկանց որ-
20 սորդ կ՚շինեմ։ Եւ նորանք շուտով իրանց ուռկան-
21 ները թողած նորա ետեւից գնացին։ Եւ այն տե-
ղից առաջ գնալով ուրիշ երկու եղբայրներին
տեսաւ, Զեբեդեան Յակօբոսին և նորա եղբայր
Յօհաննէսին նաւումն իրանց հայր՝ Զեբեդէոսի հետ
իրանց ուռկանները շինելիս, և նորանց կանչեց։
22 Նորանք էլ շուտով նաւն և իրանց հօրը թողած,
նորա ետեւից գնացին։
23 Եւ Յիսուսը ման էր գալիս բոլոր Գալիլեան սո-
վորեցնելով նորանց ժողովարաններումը և քարո-
զելով արքայութեան աւետարանը, և ժողովրդի
մէջ եղած ամեն հիւանդութիւն և ամեն ցաւ բը-
24 ժշկելով. Եւ նորա համբաւը դուրս եկաւ բոլոր
Սիւրիա. և նորա մօտ բերին ամեն հիւանդներին
որ կերպ կերպ ցաւերով և տանջանքներով նեղ-
վում էին, և դիւահարներ և լուսնոտներ և անդա-
25 մալոյծներ. և նորանց բժշկեց։ Եւ նորա ետեւից
շատ ժողովուրդներ էին գնում Գալիլէայից և Դե-
կապօլիսից՝ և Երուսաղէմից և Հրէաստանից և Յոր-
դանանի այն կողմից։

ԳԼ. Ե

1 Եւ ժողովուրդները տեսնելով վեր ելաւ լեառը.
և երբոր ինքը նստեց, նորա աշակերտներն եկան
2 նորա մօտ։ Եւ իր բերանը բանալով նորանց սովո-
րեցնում էր և ասում.

3 Երանի հոգւով աղքատներին, վասն զի նորանցն
4 է երկնից թագաւորութիւնը։ Երանի սգաւորնե-
5 րին, վասն զի նորանք կ՚մխիթարուին։ Երանի հե-
զերին, վասն զի նորանք կ՚ժառանգեն երկիրը։
6 Երանի նորանց, որ սոված և ծարաւ են արդարու-
7 թեան, վասն զի նորանք կ՚կշտանան։ Երանի ո-
ղորմածներին, վասն զի նորանք ողորմութիւն կը
8 գտնեն։ Երանի նորանց, որ սրտով մաքուր են,
9 վասն զի նորանք Աստուծոյն կ՚տեսնեն։ Երանի
խաղաղութիւն անողներին, վասն զի նորանք Աս-
10 տուծոյ որդիք կ՚կոչուին։ Երանի նորանց՝ որ ար-
դարութեան համար հալածուած են, վասն զի նո-
11 րանցն է երկնից արքայութիւնը։ Երանի է ձեզ,
երբոր կ՚նախատեն ձեզ և կ՚հալածեն և ամեն չար
բան սուտ տեղը կ՚ասեն ձեր վերայ իմ պատճա-
12 ռովը։ Ուրախացէք և ցնծացէք, վասն զի ձեր
վարձքը շատ է երկնքումը. որովհետեւ այսպէս հա-
լածեցին մարգարէներին, որ ձեզանից առաջ կային։
13 Դուք էք երկրի աղը. եթէ աղն անհամանայ,
ինչով կ՚աղանուի. այլ եւս ոչինչի պէտք չէ, միայն
թէ դուրս գցուի և մարդկանցից ոտնակոխ լինի։
14 Դուք էք աշխարհքի լոյսը. չէ կարող թաքչել մի
15 քաղաք, որ լեռան վերայ կենում է։ Եւ ճրագը
չեն վառիլ և դնիլ գրուանի տակ, այլ ճրագա-
կալի վերայ, և լոյս կ՚տայ ամենին՝ որ տան մէջ են։
16 Այսպէս լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդկանց առջեւ,
որ ձեր բարի գործքերը տեսնեն, և փառաւորեն
ձեր Հօրն որ երկնքումն է։
17 Մի կարծէք թէ ես եկայ օրէնքը կամ մարգարէ-
ները քանդելու. չեկայ քանդելու, այլ կատարելու։
18 Վասն զի ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, մինչեւ եր-
կինքն և երկիրս անց կենան, օրէնքիցը մէկ կէտ
կամ մէկ պզտիկ նշանագիր չի անցնիլ մինչեւ որ

19 բոլորը կատարուի։ Արդ՝ ով որ այս ամենափոքր
պատուիրանքներից մէկը քանդէ, և մարդկանց այն-
պէս սովորեցնէ, նա փոքրագոյն կ՚կոչուի երկնից
արքայութիւնումը. բայց նա որ կ՚անէ և կ՚սովորե-
ցընէ, նա մեծ կ՚կոչուի երկնից արքայութիւնումը։
20 Վասն զի ասում եմ ձեզ, Եթէ չաւելանայ ձեր
արդարութիւնն աւելի քան դպիրներինը և փարիսե-
ցիներինը, բնաւ չէք մտնիլ երկնից արքայութիւնը։
21 Լսել էք, որ առաջիններին ասուեցաւ, Մի
սպանիր, և ով որ սպանէ, պարտական կ՚լինի դա-
22 տաստանին։ Բայց ես ասում եմ ձեզ՝ Թէ ամեն
ով որ զուր տեղը բարկանայ իր եղբօրը, պարտա-
կան կ՚լինի դատաստանին. և ով որ իր եղբօրն
ասէ Յիմար, պարտական կ՚լինի ատեանին. և ով
որ իր եղբօրն ասէ՝ Մորոս, պարտական կ՚լինի դե-
23 հենի կրակին։ Արդ՝ եթէ մատուցանես սեղանի
վերայ քո ընծան, և այնտեղ յիշես, թէ քո եղ-
24 բայրը քեզ դէմ մէկ բան ունի, թող այնտեղ քո
ընծան սեղանի առջև. և գնա առաջ հաշտուիր
քո եղբօր հետ. և յետոյ եկ ընծադ մատուցրու։
25 Քո ոսոխի հետ շուտով միաբանուիր, քանի որ
նորա հետ ճանապարհումն ես. որ մի գուցէ ոսոխը
քեզ դատաւորին մատնէ, և դատաւորը քեզ մատ-
26 նէ դահճին, և բանտը գցուիս։ Ճշմարիտ ասում
եմ քեզ. Դուրս չես գալ այն տեղից, մինչև որ
վերջի նաքարակիտը վճարես։
27 Լսել էք որ ասուեցաւ առաջիններին, Դու Շնու-
28 թիւն մի՛ անիր։ Բայց ես ասում եմ ձեզ. Թէ
Ամեն ով որ մի կնկան վերայ մտիկ տայ նորան ցան-
կանալու համար, նա արդէն շնացաւ նորա հետ
29 իր սրտի մէջ։ Եւ եթէ քո աջ աչքը գայթակղե-
ցընում է քեզ, հանիր նորան և քեզանից դէն
գցիր, վասն զի լաւ է քեզ համար, որ քո անդամ-

նէրից մէկը կորչի, և քո բոլոր մարմինը չգցուի
30 գեհենը ։ Եւ եթէ քո աջ ձեռքը գայթակղեցնում է
քեզ, կտրիր նորան և քեզանից դէն գցիր ․ վասն զի
լա՛ւ է քեզ համար՝ որ քո անդամներից մէկը կորչի,
31 և քո բոլոր մարմինը չգցուի գեհենը ։ Ու էլ աս-
ուեցաւ՝ թէ Ով որ իր կնիկն արձակէ, թող արձակ-
32 ման թուղթ տայ նորան ։ Բայց ես ասում եմ ձեզ ․
թէ Ով որ իր կնիկն արձակէ առանց պոռնկութեան
պատճառի, նա նորան շնութիւն անել է տալիս ․
և ով որ մի արձակածին առնէ, շնութիւն է անում ։
33 Դարձեալ լսել էք՝ որ ասուեցաւ առաջիններին,
Սուտ երդում մի անիր, բայց Տիրոջը վճարիր քո
34 երդմունքը ։ Բայց ես ասում եմ ձեզ ․ Բնաւ եր-
դում մի՛ անիր ․ ո՛չ երկնքովն՝ վասն զի աթոռ է
35 Աստուծոյ ․ Եւ ոչ երկրովը՝ վասն զի պատուանդան
է նորա ոտքերի ․ և ո՛չ Երուսաղէմովն՝ վասն զի
36 քաղաք է մեծ թագաւորի ։ Եւ ո՛չ քո գլխովն եր-
դում արա՝ վասն զի կարող չես մէկ մազ սպիտակ
37 անել կամ սեւ ։ Բայց ձեր խօսքը լինի, այո այո և
ոչ ոչ ․ և սորանից աւելին չարից է ։
38 Լսել էք՝ որ ասուեցաւ աչք աչքի տեղ, և ատամ
39 ատամի տեղ ։ Բայց ես ասում եմ ձեզ ․ Չարին հա-
կառակ մի կենաք, այլ ով որ ապտակ տայ քո աջ
40 երեսին, միւսն էլ նորան դարձրու ։ Եւ ով որ ուզէ
քեզ հետ դատ վարել և քո շապիկն առնել, թո
41 բաճկոնն էլ թող նորա մօտ ։ Եւ ով որ քեզ պա-
հակ բռնած մէկ մղոն քշէ, նորա հետ երկուսը
42 գնա ։ Քեզանից բան ուզողին տուր ․ քեզանից փոխ
առնել կամեցողից երես մի՛ դարձնիր ։
43 Լսել էք որ ասուեցաւ, քո ընկերին սիրիր, և քո
44 թշնամուն ատիր ։ Բայց ես ասում եմ ձեզ ․ Սիրեցէք
ձեր թշնամիներին ․ օրհնեցէք ձեզ անիծողներին ․
բարի արէք ձեզ ատողներին ․ և աղօթք արէք ձեզ

45 չարչարողների և ձեզ հալածողների համար․ Որ
որդիք լինիք ձեր Հօրն, որ երկնքումն է. վասն զի
նա իր արեգակը ծագեցնում է չարերի և բարիների
վերայ, և անձրև է ածում արդարների և անիրաւ-
46 ների վերայ։ Որովհետև՝ եթէ ձեզ սիրողներին սի-
րէք, ի՞նչ վարձք ունիք․ չէ՞ որ մաքսաւորներն էլ
47 նոյնն են անում։ Եւ եթէ միայն ձեր եղբայրներին
բարև տաք, ի՞նչ աւելի բան էք անում․ չէ՞ որ
48 մաքսաւորներն էլ են այնպէս անում։ Արդ դուք
կատարեալ եղիք, ինչպէս ձեր Հայրը որ երկնքումն
է, կատարեալ է։

ԳԼ․ Զ

1 Զգոյշ կացէք, որ ձեր ողորմութիւնը մարդկանց
առջև չանէք, նորանցից տեսնուելու համար, եթէ
2 ոչ՝ վարձք չունիք ձեր Հօրիցն որ երկնքումն է։ Արդ՝
երբոր ողորմութիւն անես, փող մի հնչեցնիր քո
առջևը․ ինչպէս կեղծաւորներն են անում ժողո-
վարանների մէջ և փողոցների մէջ, որ փառաւոր-
ուին մարդկանցից․ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ․ նո-
3 րանք իրանց վարձքն առած են։ Բայց դու երբոր
ողորմութիւն անես, թող չիմանայ քո ձախ ձեռը,
4 թէ ի՛նչ է գործում քո աջը․ Որպէս զի քո ողոր-
մութիւնը ծածուկ լինի, և քո Հայրն՝ որ ծածուկ
տեղը տեսնում է, յայտնապէս կ՚հատուցանէ քեզ։
5 Եւ երբոր աղօթք անես, չլինիս ինչպէս կեղծա-
ւորները, վասն զի նորանք սիրում են ժողովարան-
ների մէջ և հրապարակների անկիւններումը կանգ-
նած աղօթք անել, որ երևան մարդկանց։ Ճշմա-
րիտն ասում եմ ձեզ, որ նորանք իրանց վարձքն
6 առած են։ Բայց դու երբոր աղօթք անես, մտիր
քո սենեակը և դուռդ փակած աղօթք արա դէպի

քո Հայրը, որ ծածուկումն է. և քո Հայրն՝ որ ծա-
ծուկ տեղը տեսնում է, յայտնապէս կ'հատուցանէ
7 քեզ: Եւ աղօթք անելիս շատախօս մի՛ լինիք ինչ-
պէս հեթանոսները, վասն զի նորանք կարծում են,
8 թէ իրանց շատ խօսելու համար կ'լսուին: Արդ նո-
րանց մի նմանիք. վասն զի ձեր Հայրը գիտէ թէ
ի՞նչ բաներ պէտք են ձեզ, ձեր նորանից խնդրե-
9 լուցն առաջ: Արդ դուք այսպէս աղօթք արէք.
Մեր Հայր, որ երկնքումն ես. սուրբ լինի քո
10 անունը. Գայ քո արքայութիւնը, լինի քո կամքը,
11 ինչպէս երկնքումն՝ այնպէս էլ երկրի վերայ: Մեր
12 ամեն օրուայ հացն տուր մեզ այսօր: Եւ թող մեզ
մեր պարտքերը, ինչպէս մենք էլ թողում ենք մեր
13 պարտականներին: Եւ մի տանիր մեզ փորձութեան
մէջ. այլ ազատիր մեզ չարիցը. վասն զի քո է
թագաւորութիւնը և զօրութիւնը և փառքը յա-
14 ւիտեանս. ամէն: Վասն զի եթէ դուք մարդկանց
իրանց յանցանքները թողէք, կ'թողէ ձեզ էլ ձեր
15 երկնաւոր Հայրը: Իսկ եթէ դուք մարդկանց չէք
թողիլ նորանց յանցանքները, ձեր Հայրն էլ չի
թողիլ ձեր յանցանքները:
16 Եւ երբոր ծոմ էք պահում, տրտում մի լինիք
ինչպէս կեղծաւորները, վասն զի նորանք իրանց ե-
րեսները տխրեցնում են, որ մարդկանց ծոմ պա-
հող երևան. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ՝ թէ նո-
17 րանք իրանց վարձքն առած են: Բայց դու ծոմ
պահելիս, իւղով օծիր քո գլուխը և երեսդ լուա.
18 Որ մարդկանց չերևաս ծոմ պահող, այլ քո Հօրը՝
որ ծածուկումն է. և քո Հայրն, որ ծածուկ տեղը
տեսնում է, յայտնապէս կ'հատուցանէ քեզ:
19 Ձեզ համար գանձեր մի դիզէք երկրիս վերայ.
ուր որ ցեցն և ժանկն ապականում են, և ուր որ
20 գողերը պատը ծակում են և գողանում: Բայց ձեզ

համար գանձեր դիզեցէք երկնքումը, ուր ո՛չ ցեց
և ո՛չ ժանկ չեն ապականում, և ուր գողերը պ—տը
21 չեն ծակում և չեն գողանում: Վասն զի ինչ տեղ
որ ձեր գանձն է, այնտեղ կ'լինի և ձեր սիրտը:
22 Մարմնոյ ճրագն աչքն է. արդ թէ որ քո աչքը
պարզ լինի, քո բոլոր մարմինը լուսաւոր կ'լինի:
23 Բայց թէ որ քո աչքը չար լինի, քո բոլոր մարմինը
խաւար կ'լինի: Ուրեմն՝ այն լոյսն՝ որ քեզանում է՝
24 խաւար է, —դ— խաւարն ո՞րքան —ել է: Ոչ ով չէ
կարող երկու տէրերի ծառայել. վասն զի կամ
մէկին կ'ատէ՝ և միւսին կ'սիրէ, կամ մէկին կ'մե-
ծարէ և միւսին կ'արհամարհէ: Չէք կարող Աս-
25 տուծոյն ծառայել և մամոնային: Սորա համար
ասում եմ ձեզ. Հոգս մի՛ անէք ձեր անձի համար
թէ ի՞նչ պիտի ուտէք, և ի՞նչ պիտի խմէք. և ո՛չ
ձեր մարմնոյ համար՝ թէ ի՞նչ պիտի հագնիք: Չէ՞ որ
հոգին աւելի է կերակուրիցը, և մարմինը հագուս-
26 տիցը: Մտիկ արէք երկնքի թռչուններին, որ չեն
սերմում, և ոչ էլ հնձում, և ոչ ամբարների մէջ
ժողովում, և ձեր երկնաւոր Հայրը կերակրում է
նորանց. չէ՞ որ դուք նորանցից աւելի լաւ էք,
27 Հիմա՝ ձեզանից ո՞վ կարող է հոգս անելով իր հա-
28 սակի վերայ մէկ կանգուն աւելացնել: Եւ հա-
գուստի համար ի՞նչ էք հոգս անում. Մտիկ արէք
դաշտի շուշաններին, թէ ինչպէս են մեծանում. ոչ
29 ջանք են անում՝ և ոչ մանում: Բայց ասում եմ
ձեզ, թէ Սողոմոնն էլ իր բոլոր փառքի մէջ նո-
30 րանց մէկի նման չհագաւ: Իսկ թէ որ դաշտի խոտը,
որ այսօր կայ և էգուց փուռն է գցվում, Աստուած
այնպէս է հագցնում, չէ՞ որ շատ աւելի ձեզ, թե-
31 րահաւատներ: Ուրեմն հոգս մի անէք ասելով, թէ
ի՞նչ պիտի ուտենք, կամ ի՞նչ պիտի խմենք, կամ
32 ի՞նչ պիտի հագնինք: Վասն զի այդ ամենքը հե-

թանոսներն են խնդրում. որովհետև գիտէ ձեր
երկնաւոր Հայրը, թէ այդ ամենքը պէտք է ձեզ։
33 Սակայն առաջ Աստուծոյ արքայութիւնը և նորա
արդարութիւնը խնդրեցէք. և այդ ամենքը կ՚տրուի
34 ձեզ։ Ուրեմն էգուցվայ համար հոգս մի՛ անէք,
վասն զի էգուցվայ օրն իր համար հոգս կ՚անէ.
օրի համար բաւական է իր նեղութիւնը։

Գլ. Է

1 Մի դատէք, որ չդատուիք։ (2) Վասն զի ինչ
դատաստանով որ դատում էք, նոյնով պիտի
դատուիք. և ինչ չափով որ չափում էք, նոյնով
3 կ՚չափուի ձեզ։ Եւ ինչո՞ւ քո եղբօր աչքի միջի
ծեղը տեսնում ես, և քո աչքի միջի գերանը չես
4 նշմարում։ Կամ ի՞նչպէս կ՚ասես քո եղբօրը. Թող
աչքիցդ ծեղը հանեմ, և ահա գերանը քո աչքի
5 մէջ է։ Կեղծաւոր, առաջ քո աչքիցը գերանը
հանիր, և յետոյ մտիկ կ՚տաս քո եղբօր աչքիցը
6 ծեղը հանելու։ Սուրբ բանը մի տաք շներին, ոչ
էլ գցեցէք ձեր մարգարիտները խոզերի առջև.
որ նորանց կոխ չտան իրանց ոտքերովը և յետ
դառնան ձեզ պատառեն։
7 Խնդրեցէք և կ՚տրուի ձեզ. որոնեցէք և կ՚գտնէք,
8 դուռը թակեցէք և կ՚բացուի ձեզ։ Վասն զի ամեն
խնդրող առնում է, և որոնողը գտնում է. և դու-
9 ռը թակողին կ՚բացուի։ Կամ ո՞վ է ձեզանից այն
մարդն, որ եթէ նորանից իր որդին հաց ուզէ,
10 միթէ քա՞ր կ՚տայ նորան։ Եւ եթէ ձուկ ուզէ,
11 միթէ օ՞ձ կ՚տայ նորան։ Արդ՝ եթէ դուք՝ չար լի-
նելով, գիտէք բարի պարգևներ տալ ձեր որդոցն,
ո՞րքան աւելի ձեր Հայրն, որ երկնքումն է, բա-
րիքներ կ՚տայ նորանց, որ խնդրում են իրանից։

12 Ամեն ինչ՝ որ կամենում էք՝ թէ ձեզ անեն մար-
գիկը, այնպէս էլ դուք արէք նորանց. վասն զի
13 այս է օրէնքը և մարգարէքը։ Նեղ դռնովը ներս
մտէք. վասն զի լայն է դուռը և ընդարձակ ճանա-
պարհը՝ որ կորուստն է տանում. և շատեր են նո-
14 րանով գնացողները։ *Քանի՜ նեղ է դուռը՝ և նեղ-
ուացք է ճանապարհը, որ կեանքն է տանում. և
քիչ են նորան գտնողները։

15 Զգոյշ կացէք սուտ մարգարէներիցն, որ գալիս
են ձեզ մօտ ոչխարների հանդերձներով, բայց ներ-
16 սեւանց յափշտակող գայլեր են։ Իրանց պտուղնե-
րիցը նորանց †ճանաչեցէք. մի՞թէ փշերից խաղող
17 են քաղում. կամ տատասկից թուզ։ Այսպէս
ամեն բարի ծառ բարի պտուղ է բերում, և չար
18 ծառը չար պտուղ է բերում։ Չէ կարող բարի
ծառը չար պտուղ բերել, ոչ էլ չար ծառը բարի
19 պտուղ բերել։ Ամեն ծառ որ բարի պտուղ չէ բե-
20 րում, կտրվում է և կրակի մէջ գցվում։ Ուրեմն
իրանց պտուղներիցը †ճանաչեցէք նորանց։

21 Ոչ թէ ամեն ինձ Տէ՛ր Տէ՛ր ասողը կ՚մտնէ եր-
կնքի արքայութիւնն. այլ նա որ կատարում է
22 իմ Հօր կամքը, որ երկնքումն է։ Շատերը կ՚ասեն
ինձ այն օրը, Տէր Տէր, չէ՞ որ քո անունովը մար-
գարէացանք, և քո անունովը դեւեր հանեցինք,
և քո անունովը շատ զօրութիւններ գործեցինք։
23 Եւ այն ժամանակ պարզ կ՚ասեմ նորանց, թէ
Երբէք ձեզ չեմ ճանաչել. ինձանից դէն գնացէք,
ով անօրէնութիւն գործողներ։

24 Արդ՝ ամեն ով որ իմ այս խօսքերը լսում է և
նորանց կատարում, կ՚նմանացնեմ նորան մի իմաս-
տուն մարդու, որ իր տունը շինեց ժայռի վերայ։

---

*Ոմն․՝ քանզի

†կ՚ճանաչէք

25 Եւ անձրեւն էլ եկաւ, գետերն էլ վարարեցին,
քամիներն էլ փչեցին և այն տանը զարկեցին, և
չկործանուեցաւ․ վասն զի ժայռի վերայ հաստատ-
26 ուած էր։ Եւ ամէն ով որ իմ այս խօսքերը լսում է
և նորանից չէ կատարում, նա կ՚նմանուի մի անխելք
27 մարդու, որ իր տունը շինեց աւազի վերայ։ Եւ
անձրեւն էլ եկաւ, գետերն էլ վարարեցին, քամի-
ներն էլ փչեցին, և այն տանը զարկեցին, և կոր-
ծանուեցաւ, և նորա կործանումը մեծ էր։
28 Եւ եղաւ երբոր Յիսուսը այս խօսքերը վերջացրեց,
ժողովուրդները զարմանում էին նորա վարդապե-
29 տութեան վերայ։ Վասն զի իշխանութիւն ունեցողի
պէս էր սովորեցնում նորանց, և ոչ թէ դպիրների
պէս։

ԳԼ․ Ը

1 Եւ երբոր լեռանից իջաւ, շատ ժողովուրդներ
2 գնացին նորա ետեւից։ Եւ ահա մի բորոտ գալով
երկրպագում էր նորան և ասում․ Տէր, թէ որ
3 կամենաս, կարող ես ինձ սրբել։ Եւ Յիսուսը ձեռը
մեկնելով նորան դիպաւ և ասաց․ Կամենում եմ՝
սրբուիր․ և շուտով նորա բորոտութիւնը սրբուե-
4 ցաւ։ Եւ Յիսուսը ասաց նորան․ Զգոյշ կաց՝ ոչ ոքի
չասես, այլ գնա քեզ ցոյց տուր քահանային, և
Մովսէսից հրամայուած ընծան մատուցրու, նորանց
վկայութիւն լինելու համար։
5 Եւ երբոր Յիսուսը մտաւ Կափառնայում, մի
հարիւրապետ եկաւ նորա մօտ, աղաչում էր նո-
6 րան, Եւ ասում․ Տէ՛ր, իմ ծառան անդամալոյծ
7 ընկած է տանը և չարաչար տանջվում է։ Յիսուսն
էլ ասաց նորան․ Ես կ՚գամ կ՚բժշկեմ նորան։
8 Եւ հարիւրապետը պատասխանելով ասաց․ Տէր,

ՀՍՍՌ—Арм.ССР

արժանի չեմ, որ իմ յարկի տակը մտնես, այլ
միայն մի խօսք ասա՝ և իմ ծառան կ'բժշկուի։
9 Վասն զի ես էլ իշխանութեան տակ ընկնող մարդ
եմ. և իմ ձեռքի տակ զինուորներ ունիմ. և ասում
եմ սորան՝ Գնա, և գնում է, և ուրիշին՝ Եկ, և
գալիս է. և ծառայիս՝ Այս բանն արա, և անում
10 է։ Եւ երբոր Յիսուսը լսեց, զարմացաւ և ասաց
իր ետևից եկողներին. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ.
11 Իսրայէլի մէջ էլ այսպիսի հաւատք չգտայ։ Եւ
ասում եմ ձեզ, որ շատերը արևելքից և արևե-
մտից կ'գան, և կ'նստեն Աբրահամի և Իսահակի
12 Յակօբի հետ երկնքի արքայութիւնումը, իսկ ար-
քայութեան որդիքը դուրս կ'գցուին դրսի խաւարը.
13 այնտեղ կ'լինի լացը և ատամների կրճտելը։ Եւ
Յիսուսն ասաց հարիւրապետին. Գնա, և ինչպէս
որ հաւատացիր՝ թող այնպէս լինի քեզ. և առող-
ջացաւ նորա տղան այն ժամումը։
14 Եւ երբոր Յիսուսն եկաւ Պետրոսի տունը, տե-
15 սաւ նորա զոքանչը պառկած ջերմում էր։ Եւ նո-
րա ձեռքիցը բռնեց, և ջերմը թողեց նորան, և նա
վեր կացաւ և ծառայում էր նորանց։
16 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ, շատ դիւահարներ բե-
րին նորա մօտ, և խօսքով հանեց ոգիները, և ամեն
17 հիւանդներին բժշկեց. Որ կատարուի Եսայի մար-
գարէի ձեռով ասուածը, որ ասում է. Նա մեր
հիւանդութիւնները վեր առաւ և մեր ցաւերը կրեց։
18 Եւ երբոր Յիսուսը շատ ժողովուրդներ տեսաւ
իրան չորս կողմովը, հրամայեց այն կողմը գնալ։
19 Եւ մէկ դպիր մօտենալով նորան ասաց. Վարդա-
պետ, ես քո ետևիցը կ'գամ, որ տեղ էլ որ գը-
20 նաս։ Յիսուսն էլ ասաց նորան, Աղուէսները որ-
ջեր ունին, և երկնքի թռչունները՝ բոյներ. բայց
21 Որդին մարդոյ չունի տեղ որ իր գլուխը դնէ։ Եւ

նորա աշակերտներից մի ուրիշն ասաց նորան.
Տէր, ինձ հրաման տուր՝ գնամ առաջ իմ հօրը
22 թաղեմ։ Եւ Յիսուսը նորան ասաց. իմ ետեւից
եկ, և թող մեռելները թաղեն իրանց մեռելներին։
23 Եւ երբոր մտաւ նաւը, նորա աշակերտները
24 գնացին նորա ետեւից։ Եւ ահա մեծ ալեկոծում
եղաւ ծովի մէջ, որ նաւն էլ ծածկվում էր ա-
25 լիքներիցը. և ինքն քնած էր։ Եւ նորա աշակերտ-
ները մօտենալով նորան զարթնեցրին և ասացին.
26 Տէր, փրկիր մեզ, կորչում ենք։ Եւ նորանց ա-
սաց. ինչո՞ւ վախկոտ էք, սակաւահաւատներ։
Այն ժամանակ վեր կացաւ սաստեց քամիներին և
27 ծովին, և մեծ խաղաղութիւն եղաւ։ Իսկ մարդի-
կը զարմացան և ասում էին, Սա ի՞նչպիսի մարդ
է՝ որ քամիներն և ծովն էլ հնազանդվում են սո-
րան։
28 Եւ երբոր նա այն կողմը՝ Գերգեսացոց երկիրն
անցաւ. երկու դիւահարներ պատահեցան նորան,
գերեզմաններիցը դուրս եկած՝ և շատ չար, մինչեւ
որ մէկը չէր կարող այն ճանապարհովն անցնել։
29 Եւ ահա աղաղակեցին և ասացին. Քեզ ի՞նչ բան
կայ մեզ հետ, Յիսուս՝ Որդի Աստուծոյ, եկել ես
30 այս տեղ ժամանակից առաջ մեզ տանջելու։ Եւ
նորանցից հեռու շատ խոզերի երամակ կար՝ որ
31 արածում էր։ Եւ դեւերն աղաչում էին նորան և
ասում. Եթէ մեզ հանում ես, հրաման տուր
32 մեզ այն խոզերի երամակը գնալու։ Եւ նորանց
ասաց՝ Գնացէք. և նորանք դուրս եկան և գնա-
ցին խոզերի երամակի մէջ և ահա խոզերի բոլոր
երամակն այն գահավէժ տեղից վազեց ծովը, և
33 ջրերի մէջ մեռան։ Եւ խոզարածները փախան,
և քաղաքը գնալով պատմեցին ամենը և դիւա-
34 հարների բաներն էլ։ Եւ ահա բոլոր քաղաքը դուրս

եկաւ Յիսուսի առջեւը, և երբոր նորան տեսան,
աղաչեցին որ գնայ իրանց սահմաններիցը։

ԳԼ. Թ

1 Եւ նաւը մտնելով անցաւ այն կողմը, և եկաւ
2 իր քաղաքը։ Եւ ահա մի անդամալոյծ բերին նո-
րա մօտ՝ մահճի մէջ դրած. և Յիսուսը նորանց հա-
ւատքը տեսնելով՝ անդամալոյծին ասաց. Քաջա-
3 ցիր, որդեակ, քո մեղքերը թողուած են քեզ։ Եւ
ահա դպիրներից ոմանք իրանց մէջ ասացին. Դա
4 հայհոյում է։ Եւ Յիսուսը նորանց խորհուրդները
տեսնելով, ասաց. Ի՞նչու էք չար բաներ խորհում
5 ձեր սրտերումը։ Վասն զի ո՞րն է աւելի հեշտ. ա-
սել՝ Քո մեղքերդ թողուած են քեզ, թէ ասել՝
6 Վ՛եր կաց և մա՛ն եկ։ Բայց որ իմանաք, թէ Որ-
դին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրիս վերայ մեղ-
քեր թողելու. այն ժամանակ անդամալոյծին ա-
սաց. Վ՛եր կաց քո մահիճը վեր առ և գնա քո
7 տունը։ Եւ նա վերկացաւ գնաց իր տունը։ (8) Եւ
ժողովուրդները տեսնելով զարմացան, և Աստու-
ծոյն փառաւորում էին, որ այնպիսի իշխանու-
9 թիւն է տուել մարդկանց։ Եւ Յիսուսն այն տե-
ղից առաջ գնալով, տեսաւ մի մարդ, որ նստած
էր մաքսատանը, անունը Մատթէոս, և նորան
ասաց. Իմ ետեւից ե՛կ. և նա վեր կացաւ գնաց
10 նորա ետեւից։ Եւ եղաւ՝ երբոր նա տանը սեղանի
վերայ նստած էր, և ահա շատ մաքսաւորներ և
մեղաւորներ եկել բազմել էին Յիսուսի և նորա
11 աշակերտների հետ։ Եւ փարիսեցիքը տեսնելով՝
նորա աշակերտներին ասացին. Ի՞նչու համար մաք-
սաւորների և մեղաւորների հետ ուտում է ձեր
12 վարդապետը։ Բայց Յիսուսն երբոր լսեց, նորանց

ասաց, կարողները բժշկի կարօտ չեն, այլ հիւանդ-
13 *ները։ Գնացէք սովորեցէք՝ Թէ ի՞նչ է. Ողորմու-*
թիւն եմ կամենում՝ և ոչ զոհ. վասն զի ես չեմ
եկել արդարներին կանչելու, այլ մեղաւորներին՝
ապաշխարութեան։
14 *Այն ժամանակ Յովհաննէսի աշակերտները նորա*
մօտ եկան և ասացին. Ի՞նչու մենք և փարիսեցի-
քը շատ ծոմ ենք պահում, և քո աշակերտները
15 *ծոմ չեն պահում։ Եւ Յիսուսը նորանց ասաց.*
Մի՞թէ կարող են հարսանիքի որդիքը սուգ անել,
քանի որ փեսան նորանց հետ է. բայց օրեր կ'գան,
որ փեսան նորանցից վեր կ'առնուի, և այն ժամա-
16 *նակ ծոմ կ'պահեն։ Ոչ ով չլուացուած կտաւե-*
ղից կարկատան չի դցիլ հին հանդերձի վերայ,
վասն զի նորա լրութիւնը (կարկատանը) կ'առնէ
հանդերձից, և պատառուածքը էլ աւելի չար
17 *կ'լինի։ Եւ նոր գինին էլ հին տիկերի մէջ չեն ա-*
ծիլ. ապա թէ ոչ՝ տիկերը կ'պատառուին՝ և գինին
կ'թափուի, և տիկերը կ'կորչին. այլ նոր գինին նոր
տիկերի մէջ կ'ածեն, և երկուսն էլ կ'պահուին։
18 *Նա այս բաները նորանց հետ խօսելիս, ահա մի*
իշխան եկաւ նորան երկրպագեց և ասաց. Իմ աղ-
ջիկը արդէն մեռաւ, միայն թէ եկ և ձեռդ նորա
19 *վերայ դիր՝ և կ'ապրի։ Եւ Յիսուսը վեր կացաւ*
գնաց նորա եաեւից և նորա աշակերտներն էլ։
20 *Եւ ահա մի տասներկու տարուայ տեռատես*
կին եաեւիցը մօտ գալով՝ նորա հանդերձի ծայրին
21 *դիպաւ։ Վասն զի իր մտքումն ասում էր՝ եթէ*
22 *միայն նորա հանդերձին դիպչիմ՝ կ'փրկուիմ։ Բայց*
երբոր Յիսուսը յետ դարձաւ նորան տեսաւ և ա-
սաց. Քաջացիր, դուստր, քո հաւատքը քեզ ապ-
րեցրեց. և ազատուեցաւ կինը նոյն ժամից։
23 *Եւ երբոր Յիսուսն եկաւ իշխանի տունը և տե-*

24 սաւ փող փչողները և շփոթուած ամբոխը․ Նո-
րանց ասաց․ Դէն գնացէք, վասն զի այդ աղջիկը
մեռած չէ, այլ քնած է։ Եւ նորանք ծաղր էին
25 անում նորան։ Եւ երբոր ամբոխը դուրս գցուե-
ցաւ, ներս մտաւ՝ նորա ձեռիցը բռնեց, և
26 աղջիկը վեր կացաւ։ Եւ այս համբաւը դուրս ելաւ
այն բոլոր երկիրը։
27 Եւ Յիսուսն այն տեղից անցնելիս, երկու կոյր
նորա ետևից գնում էին, աղաղակում և ասում.
28 Ողորմիր մեզ, Որդի Դաւթի։ Եւ երբոր տուն
մտաւ, կոյրերը նորա մօտ եկան. և Յիսուսը նո-
րանց ասաց․ Հաւատո՞ւմ էք թէ կարող եմ այդ
29 անել։ Նորան ասացին․ Այո, Տէր։ Այն ժամանակ
նորանց աչքերին դիպաւ և ասաց․ Ձեր հաւատքի
30 պէս թող լինի ձեզ։ Եւ նորանց աչքերը բացուե-
ցան։ Եւ Յիսուսը նորանց սաստեց և ասաց․ Զգո՛յշ
31 կացէք, ոչ ոք չիմանայ։ Իսկ նորանք դուրս գնա-
ցին հռչակեցին նորան այն բոլոր երկրումը։
32 Եւ երբոր նորանք դուրս էին գնում, ահա մի
33 համր դիւահար մարդ բերին նորա մօտ։ Եւ երբոր
դևը դուրս հանուեցաւ, համրը խօսեց. և ժողո-
վուրդները զարմացան և ասացին. Թէ Երբեք Իս-
34 րայէլի մէջ այսպիսի բան չերևեցաւ։ Բայց փարի-
սեցիքն ասում էին, Դևերի իշխանովն է հանում
դևերը։
35 Եւ Յիսուսն ամեն քաղաքները և գիւղերը ման
էր գալիս, նորանց ժողովարաններումը սովորեցնե-
լով, և արքայութեան աւետարանը քարոզելով,
և ժողովրդի մէջ ամեն ցաւ և ամեն հիւանդու-
36 թիւնը բժշկելով։ Եւ ժողովուրդներին տեսնելով,
գթաց նորանց վերայ որ յոգնած և ցիրուցան ե-
37 ղած էին, ինչպէս ոչխարներ որ հովիւ չունին։ Այն
ժամանակ իր աշակերտներին ասաց․ Հունձքը շատ

38 է, բայց մշակները քիչ․ Արդ աղաչեցէք հնձի Տի-
րոջն, որ մշակներ հանէ իր հունձի մէջ։

ԳԼ․ Ժ

1 Եւ իր տասներկու աշակերտներին իր մօտ կան-
չեց, և նորանց իշխանութիւն տուաւ պիղծ հոգի-
ների վերայ, որ նորանց հանեն․ և ամեն ցաւ և
ամեն հիւանդութիւն բժշկեն։
2 Եւ այն տասներկու առաքելոց անուններն այս
են․ առաջինը Սիմոն՝ Պետրոս կոչուածը, և նորա
3 եղբայրն Անդրէաս․ Յակոբոս Զեբեդեանն՝ և նորա
եղբայրը՝ Յօհաննէս․ Փիլիպպոս և Բարթողիմէոս․
Թօմաս և Մատթէոս մաքսաւորը․ Յակոբոս Ալփ-
եան և Ղեբէոս որ Թադէոս մականուանուեցաւ․
4 Սիմոն Կանանացին՝ և Յուդա Իսկարիօտացին, որ
մատնեց էլ նորան։
5 Այս տասներկուսին ուղարկեց Յիսուսը, նորանց
պատուէր տուաւ և ասաց․ Հեթանոսների ճանա-
6 պարհ չգնաք, և Սամարացոց քաղաք չմտնէք․ Բայց
աւելի գնացէք Իսրայէլի տան կորած ոչխարների
7 մօտ։ Եւ երբոր կ՚գնաք, քարոզեցէք և ասացէք,
8 թէ Երկնքի արքայութիւնը մօտեցել է։ Հիւանդ-
ներին բժշկեցէք, բորոտներին սրբեցէք, մեռել-
ներին յարուցէք, դեւերը հանեցէք․ Ձրի առել
9 էք, ձրի տուէք։ Վեր մի առնէք ոսկի, և ոչ ար-
10 ծաթ, և ոչ պղինձ փող ձեր գօտիների մէջ․ Ոչ
ճանապարհի պարկ, և ոչ երկու հանդերձ, և ոչ
կօշիկներ, և ոչ գաւազան․ վասն զի մշակն իր կե-
11 րակրին արժանի է։ Եւ որ քաղաք՝ կամ գիւղ որ
մտնէք, հարցրէք թէ նորանում ով է արժանի, և
այն տեղ կացէք՝ մինչեւ որ այն տեղէն դուրս գը-
12 նաք։ Եւ երբոր տունը կ՚մտնէք, բարեւ տուէք

13 նորան ։ Եւ եթէ այն տունն արժանի է, ձեր բա-
րեւը նորա վերայ գայ, բայց եթէ արժանի չէ,
14 ձեր բարեւը յետ դառնայ դէպի ձեզ ։ Եւ ով որ
ձեզ չընդունի և ոչ էլ ձեր խօսքին ականջ դնէ,
երբոր այն տանիցը կամ այն քաղաքիցը դուրս
15 գնաք, ձեր ոտների փոշին թօթափեցէք ։ Ճշմարիտ
ասում եմ ձեզ, որ Սոդոմայոց և Գոմորայոց երկ-
րի համար աւելի հեշտ կ'լինի դատաստանի օրումը
քան թէ այն քաղաքին ։
16 Ահա ես ուղարկում եմ ձեզ ինչպէս ոչխարներ
գայլերի մէջ, ուստի խորագէտ եղէք ինչպէս օ-
17 ձերը, և միամիտ՝ ինչպէս աղաւնիքը ։ Եւ զգուշ
կացէք մարդկանցից․ վասն զի ձեզ դատաստանի
կ'մատնեն, և իրանց ժողովարանների մէջ կ'ծեծեն
18 ձեզ ։ Եւ կուսակալների և թագաւորների առջեւ
կ'տարուիք իմ պատճառովը, որ -- նորանց և հե-
19 թանոսներին վկայութիւն լինի ։ Բայց երբոր մատ-
նեն ձեզ, հոգս մի անէք՝ թէ ի՞նչպէս կամ ի՞նչ
պիտի խօսիք․ վասն զի նոյն ժամումը կ'տրուի ձեզ
20 ինչ որ պիտի խօսիք ։ Քանզի չէ թէ դուք էք խօ-
սողները, բայց ձեր Հօր Հոգին, որ ձեզանում խօ-
21 սում է ։ Եւ եղբայր եղբօրը մահու կ'մատնէ, և
հայրը որդուն, և որդիքը վեր կ'կենան ծնո-
22 ղաց վերայ՝ և կ'սպանեն նորանց ։ Եւ ամենից
կ'ատուիք իմ անունի համար․ բայց ով որ կ'համ-
23 բերէ մինչեւ վերջը, նա կ'ապրի ։ Եւ երբոր հալա-
ծեն ձեզ այս քաղաքումը, փախէք ուրիշը․ վասն
զի ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, Չէք վերջացնիլ Իս-
րայէլի քաղաքները մինչեւ որ Որդին մարդոյ կը
24 գայ ։ Աշակերտը վարդապետիցը բարձր չէ, և ո՛չ
25 ծառան բարձր է իր տիրոջիցը ։ Բաւական է աշա-
կերտին, որ իր վարդապետի նման լինի, և ծա-
ռան՝ իր տիրոջ նման ։ Եթէ տան տիրոջը Բեեղ-

զէբուղ կոչեցին, ապա ո՞րքան աւելի նորա ընտա-
26 նիքը։ Ուստի մի վախենաք նորանցից. վասն զի ոչ-
ինչ չկայ ծածուկ, որ չյայտնուի, և թագուն բան՝
27 որ չիմացուի։ Ինչ որ ասում եմ ձեզ խաւարու-
մը, լոյսի մէջ ասացէք. և ինչ որ ականջում
28 լսում էք, կտուրների վերայ քարոզեցէք։ Եւ մի վա-
խենաք նորանցից, որ մարմինն սպանում են և հո-
գին չեն կարող սպանել, բայց աւելի վախեցէք նո-
րանից, որ կարող է հոգին էլ մարմինն էլ կորցնել
29 գեհենի մէջ։ Չէ՞ որ երկու ճնճղուկ մի դանկի են
ծախվում, և նորանցից մէկը չի ընկնիլ գետինն
30 առանց ձեր Հօր։ Իսկ ձեր գլխի ամեն մազերն էլ
31 համարուած են։ Ուրեմն մի վախենաք. դուք շատ
32 ճնճղուկներից աւելի լաւ էք։ Արդ ամեն ով որ
ինձ մարդկանց առջեւ դաւանէ, ես էլ նորան
33 կ՚դաւանեմ իմ Հօր առջեւ որ երկնքումն է։ Եւ
ով որ ինձ ուրանայ մարդկանց առջեւ, ես էլ
կ՚ուրանամ նորան իմ Հօր առջեւ որ երկնքումն
34 է։ Մի կարծէք՝ թէ եկայ երկրիս վերայ խաղա-
ղութիւն գցելու, չեկայ խաղաղութիւն գցելու,
35 այլ սուր։ Վասն զի եկայ բաժանելու մարդն իր
հօր դէմ, և աղջիկն իր մօր դէմ, և հարսն իր
36 սկեսրի դէմ։ Եւ մարդոյ թշնամիներն իր ընտա-
37 նիքը կ՚լինին։ Ով որ հօրը կամ մօրը ինձանից ա-
ւելի է սիրում, նա ինձ արժանի չէ. և ով որ իր
որդին կամ աղջիկն ինձանից աւելի է սիրում, նա
38 ինձ արժանի չէ։ Եւ ով որ չէ առնում իր խաչն
39 և իմ ետեւից գալիս, նա ինձ արժանի չէ։ Ով որ
իր անձը գտնում է՝ կ՚կորցնէ նորան. և ով որ
իր անձն ինձ համար կորցրեց՝ կ՚գտնէ նորան։
40 Ով որ ձեզ ընդունում է, ինձ է ընդունում. և
ով որ ինձ ընդունում է, ինձ ուղարկողին է ըն-
41 դունում։ Ով որ մարգարէ է ընդունում մարգա-

րէի անունով, նա մարգարէի վարձք կ'առնէ. և
ով որ արդար է ընդունում արդարի անունով,
42 արդարի վարձք կ'առնէ։ Եւ ով որ այս փոքրնե-
րից մէկին միայն մի աման ցուրտ ջուր խմեցնէ
աշակերտի անունով, ճշմարիտն ասում եմ ձեզ,
նա չի կորցնիլ իր վարձքը։

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ եղաւ երբոր Յիսուսն իր տասներկու աշա-
կերտներին պատուէր տալը վերջացրեց, այն տե-
ղից գնաց նորանց քաղաքներումը սովորեցնելու
և քարոզելու։
2 Եւ Յօհաննէսը բանտումը Քրիստոսի գործքերը
3 լսելով, իր աշակերտներից երկուսն ուղարկեց։ Եւ
նորան ասաց, Դո՞ւ ես այն որ գալու էիր, թէ ու-
4 րիշի՞ սպասենք։ Եւ Յիսուսը պատասխան տուաւ և
նորանց ասաց. Գնացէք Յօհաննէսին պատմեցէք
5 ինչ որ լսում էք և տեսնում էք. Կոյրերը տեսնում
են, և կաղերը գնում են, բորոտները սրբվում են,
և խուլերը լսում են, մեռելները յարութիւն են առ-
նում, և աղքատներին աւետարան է քարոզվում։
6 Եւ երանելի է նա, որ ինձ վերայ չի գայթակղիլ։
7 Բայց երբոր նորանք գնացին, Յիսուսն սկսեց ժո-
ղովուրդներին ասել Յօհաննէսի համար. Ի՞նչ տես-
նելու դուրս գնացիք անապատը, մի եղէ՞գ քամուց
8 շարժուած։ Ապա ի՞նչ տեսնելու դուրս գնացիք.
մի մա՞րդ փափուկ շորերով հագուած, ահա փա-
փուկ հագնողները թագաւորաց տներումն են,
9 Բայց ի՞նչ տեսնելու դուրս գնացիք, մի մարգա-
րէ՞. այո, ասում եմ ձեզ, մարգարէից էլ շատ
10 աւելին։ Վասն զի սա այն է՝ որի համար գրուած
է. Ահա ես իմ հրեշտակը ուղարկում եմ քո ե-

ընկի առջեւ, որ քո ճանապարհը քո առջեւ պատ-
11 րաստէ։ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. կանանց ծը-
նածների մէջ չէ վեր կացել Յօհաննէս մկրտչից
մի մեծը, բայց երկնքի արքայութեան միջի փոքրը
12 նորանից մեծ է։ Բայց Յօհաննէս մկրտչի օրերից
մինչեւ հիմա երկնքի արքայութիւնն ուժով է
առնվում, եւ ուժովներն յափշտակում են նորան։
13 Վասն զի ամեն մարգարէքն եւ օրէնքը մինչեւ Յօ-
14 հաննէսը մարգարէացան։ Եւ եթէ կամենում էք
15 ընդունիլ՝ նա է Եղիան, որ գալու էր։ Ով որ լսե-
16 լու ականջ ունի՝ թող լսէ։ Բայց ո՞ւմ նմանեցը-
նեմ այս ազգը, այն տղայոց նման է, որ փողոցնե-
17 րումը նստած իրանց ընկերներին կանչում են, Եւ
ասում. Փող փչեցինք ձեզ համար, եւ պար չեկաք.
18 ողբացինք ձեզ համար, եւ կոծ չարիք։ Վասն զի
Յօհաննէսն եկաւ, ոչ ուտում էր եւ ոչ խմում էր.
19 եւ ասում են, Դեւ կայ նորանում։ Եկաւ Որդին
մարդոյ, ուտում է եւ խմում է, եւ ասում են.
Ահա ուտող եւ գինի խմող մարդ, մաքսաւորների
եւ մեղաւորների բարեկամ, եւ իմաստութիւնն ար-
դարացաւ իր որդիներիցը։
20 Այն ժամանակ սկսեց նախատել այն քաղաք-
ներին, որոնցում եղան նորա հրաշքների շատերը,
21 վասն զի չապաշխարեցին։ Վա՜յ քեզ, Քորազին.
վայ քեզ, Բեթսայիդա. վասն զի եթէ Տիւրոսի եւ
Սիդոնի մէջ եղած լինէին այն հրաշքներն որ ձեր
մէջ եղան, շատոնց քրձով եւ մոխրով ապաշխա-
22 րել էին։ Բայց ասում եմ ձեզ. Տիւրոսին եւ Սի-
դոնին աւելի հեշտ կ՚լինի դատաստանի օրումը
23 քան թէ ձեզ։ Եւ դու, Կափառնայում, որ մին-
չեւ երկինքը բարձրացած ես, մինչեւ դժոխքը կ՚ցա-
ծանես. վասն զի եթէ Սոդոմի մէջ եղած լինէին
այն հրաշքներն որ քեզանում եղան, մինչեւ այսօր

24 դեռ կ՚մնային։ Բայց ասում եմ ձեզ, որ Սոդո-
մացոց երկրի համար աւելի հեշտ կ՚լինի դատաս-
տանի օրումն, քան թէ քեզ։
25 Նոյն ժամանակին Յիսուսը պատասխան տուաւ
և ասաց. Գոհանում եմ քեզանից, ով Հայր եր-
կնքի և երկրի Տէր. որ իմաստուններիցն և գի-
տուններիցն այս բաները ծածկեցիր և տղայոց յայտ-
26 նեցիր։ Այո, ով Հայր. վասն զի այսպէս հաճոյ
27 եղաւ քո առջեւ։ Ամեն բան ինձ տրուեցաւ իմ
Հօրիցը. և ոչ ով չէ ճանաչում Որդուն՝ բայց մի-
այն Հայրը. և ոչ ով չէ ճանաչում Հօրը՝ բայց
միայն Որդին. և ում որ Որդին կամենայ յայտնել։
28 Ինձ մօտ եկէք, ամեն վաստակածներ և բեռնա-
29 ւորուածներ, և ես հանգիստ կ՚տամ ձեզ։ Ձեզ
վերայ առէք իմ լուծը և ինձանից սովորեցէք.
վասն զի ես հեզ եմ և սրտով խոնարհ. և ձեր
30 անձերի համար հանգստութիւն կ՚գտնէք։ Վասն
զի իմ լուծը քաղցր է, և իմ բեռը թեթեւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Այն ժամանակ Յիսուսը շաբաթ օրը գնաց նորանց
արտերի միջովը, և նորա աշակերտները սովեցին
2 և սկսեցան հասկ պոկել և ուտել։ Եւ երբոր փա-
րիսեցիքը տեսան, նորան ասացին. Ահա քո աշա-
կերտներն անում են, ինչ որ արժան չէ շաբաթ
3 օրն անել։ Նա էլ ասաց նորանց. Դուք չէ՞ք կար-
դացել, թէ ինչ արաւ Դաւիթը, երբոր ինքը սո-
4 վեց և նորա հետ լինողներն էլ։ Թէ ինչպէս Աս-
տուծոյ տունը մտաւ և առաջաւորութեան հացը
կերաւ, որ օրինաւոր չէր նորան ուտել, և ոչ էլ
նորա հետ լինողներին, բայց միայն քահանաներին,
5 Կամ չէ՞ք կարդացել օրէնքումը, որ քահանայքը

շաբաթ օրերումն տաճարի մէջ շաբաթը պղծում
6 են, և անմեղ են։ Բայց ասում եմ ձեզ՝ Որ տա-
7 ճարիցն էլ մեծն է այս տեղ։ Բայց եթէ գիտէիք՝
ի՛նչ է ողորմութիւն եմ ուզում և ոչ թէ զոհ.
8 դուք չէիք դատապարտիլ անմեղներին։ Վասն զի
շաբաթի էլ տէրն է Որդին մարդոյ։
9 Եւ Յիսուս այն տեղից գնաց՝ եկաւ նորանց ժո-
10 ղովարանը։ Եւ ահա մի մարդ կար՝ ձեռը չորա-
ցած. նորան հարցրին և ասացին՝ թէ Շաբաթ օ-
րումն արժա՞ն է բժշկութիւն անել. որ նորանից
11 չարախօսեն։ Եւ նա ասաց նորանց. Ո՞վ կ'լինի ձե-
զանից այն մարդն, որ մէկ ոչխար ունենայ, և ե-
թէ նա ընկնի փոսի մէջ շաբաթ օրը, մի՞թէ չի
12 բռնիլ նորան և վեր հանել։ Ապա ո՞րքան առա-
ւել է մարդը ոչխարից. ապա ուրեմն արժան է շա-
13 բաթ օրը բարիք գործել։ Այն ժամանակ ասաց
այն մարդուն. Ձեռդ մեկնիր, նա էլ մեկնեց, և
14 նա ողջ եղաւ ինչպէս միւսը։ Բայց փարիսեցիքը
դուրս գնացին և նորա դէմ խորհուրդ արին, թէ
ինչպէս կորցնեն նորան։
15 Եւ Յիսուսն իմանալով՝ հեռացաւ այն տեղից,
և շատ ժողովուրդներ գնացին նորա ետեւից. և նո-
16 րանց ամենին բժշկեց։ Եւ նորանց սաստեց՝ որ նորան
17 յայտնի չանեն. Որ կատարուի Եսայի մարգարէի
18 ձեռով ասուածը որ ասում է. Ահա իմ ծառան,
որին ես ընտրեցի, և իմ սիրելին՝ որին իմ անձը
հաւանել է. իմ Հոգին նորա վերայ կ'դնեմ, և
19 հեթանոսներին իրաւունք կ'պատմէ։ Ոչ կ'հակա-
ռակէ, և ոչ կ'աղաղակէ, և ոչ էլ հրապարակների
20 մէջ մէկը նորա ձայնը կ'լսէ։ Ջախջախուած եղէգը
չի փշրիլ, և հանգչող պատրոյգը չի հանգցնել մին-
21 չեւ որ դատաստանը յաղթութեան հանէ։ Եւ նո-
րա անուանին հեթանոսները յոյս կ'դնեն։

22 Այն ժամանակ մին կոյր և համր դիւահար բեր-
ուեցաւ նորա մօտ, և նա նորան բժշկեց. այնպէս
23 որ կոյրը և համրը խօսեց էլ տեսաւ էլ: Եւ բոլոր
ժողովուրդները զարմացան և ասում էին. Մի՞թէ
24 սա է Դաւթի որդին: Բայց փարիսեցիքը լսելով
ասացին. Դա դեւերն ——բէլ ֆ—ն—լ չէ հանում, բայց
25 միայն Բէեղզեբուղ՝ դեւերի իշխանի ձեռովը: Եւ
Յիսուսը նորանց խորհուրդներն իմանալով, ասաց
նորանց. Ամեն թագաւորութիւն, որ իր դէմ բա-
ժանուած է, կ'աւերուի, և ամեն քաղաք կամ
26 տուն, որ իր դէմ բաժանուած է՝ չի մնալ: Եւ
թէ որ սատանան սատանային հանում է, իր դէմ
բաժանուեցաւ. էլ ի՞նչպէս նորա թագաւորու-
27 թիւնը կ'կենայ: Եւ եթէ ես Բէեղզեբուղով եմ
հանում դեւերը, —դ— ձեր որդիքն ի՞նչով են հա-
նում. սորա համար նորանք կ'լինին ձեր դատա-
28 ւորներ: Բայց եթէ ես Աստուծոյ Հոգովն եմ հա-
նում դեւերը, ուրեմն Աստուծոյ արքայութիւնը
29 ձեզ վերայ հասել է: Կամ ի՞նչպէս մէկը կարող
է զօրաւոր մարդու տունը մտնել՝ և նորա կարա-
սիները յափշտակել. եթէ առաջ չկապէ այն զօ-
30 րաւորին, և յետոյ նորա տունը կ'յափշտակէ: Ո՛վ
որ ինձ հետ չէ, ինձ հակառակ է. և ով որ ինձ
31 հետ չէ ժողովում, ցրւում է: Սորա համար ա-
սում եմ ձեզ. Ամեն մեղք և հայհոյանք կ'թող-
ուի մարդկանց, բայց Հոգուն դէմ հայհոյանքը չի
32 թողուիլ մարդկանց: Եւ ո՛վ որ մարդու Որդուն
դէմ բան ասէ՝ կ'թողուի նորան. բայց ով որ
Սուրբ Հոգուն դէմ ասէ, նորան չի թողուիլ, ոչ
33 այս աշխարհքումը և ոչ գալոց —չե—րհ——ումը: Կամ
ծառը բարի արէք՝ և նորա պտուղն էլ բարի. կամ
ծառը չար արէք՝ և նորա պտուղն էլ չար, վասն
34 զի ծառն էր պտղից կ'ճանաչուի: Իժերի ղաւակ-

ներ, դուք ի՞նչպէս կարող էք բարի բաներ խօսիլ՝
որ չար էք. վասն զի սրտի աւելացածից կ'խօսի
35 բերանը: Բարի մարդն իր սրտի բարի գանձից
բարիքները կ'հանէ, և չար մարդն իր սրտի չար
36 գանձից չար բաներ կ'հանէ: Բայց ասում եմ
ձեզ, թէ Ամէն դատարկ խօսքի համար, որ մար-
դիկ խօսին, նորա համար պատասխան պիտի տան
37 դատաստանի օրը: Վասն զի քո խօսքից կ'արդա-
րանաս, և քո խօսքից կ'դատապարտուիս:
38 Այն ժամանակ դպիրներից և փարիսեցիներից
ոմանք պատասխան տուին և ասացին. Վարդա-
39 պետ, ուզում ենք քեզանից մի նշան տեսնել: Նա
էլ պատասխան տուաւ և նորանց ասաց. Չար և
շնացող ազգը նշան է ուզում, և նշան չի տրուիլ
նորան, բայց միայն Յօնան մարգարէի նշանը:
40 Վասն զի ինչպէս Յօնանը երեք օր և երեք գիշեր
կէտի փորումն էր, այնպէս կ'լինի Որդին մարդոյ
41 երեք օր և երեք գիշեր երկրի սրտումը: Նինուէ-
ացի մարդիկը վեր կ'կենան դատաստանումը այս
ազգի հետ, և կ'դատապարտեն սորան. վասն զի
նորանք Յօնանու քարոզութիւնովն ապաշխարեցին.
42 և ահա Յօնանից մեծն է այս տեղ: Հարաւի թա-
գուհին վեր կ'կենայ դատաստանումը այս ազգի
հետ, և կ'դատապարտէ սորան. վասն զի երկրի
ծայրերից եկաւ Սողոմոնի իմաստութիւնը լսելու.
և ահա Սողոմոնից էլ մեծն է այս տեղ:
43 Եւ երբոր պիղծ ոգին դուրս է գալիս մարդուց,
անջուր տեղերում ման է գալիս հանգիստ խընդ-
44 րելով, և չէ գտնում: Այն ժամանակ ասում է,
Յետ դառնամ իմ տունը՝ որտեղից դուրս եկայ,
և գալիս նորան գտնում է պարապ, սրբուած և
45 յարդարուած: Այն ժամանակ գնում է իրանից
էլ աւելի չար եօթն ուրիշ ոգիներ է առնում իր

հետ, և մնում բնակում է այն տեղ. և այն մար-
դու յետինն աւելի չար է լինում քան թէ առա-
ջինը. այսպէս կ'լինի և այս չար ազգին:
46 Եւ նա տակաւին ժողովուրդների հետ խօսելիս,
ահա նորա մայրը և նորա եղբարքը դուրսը կանգ-
47 նած՝ ուզում էին նորա հետ խօսել: Եւ մէկն ա-
սաց նորան. Ահա մայրդ և եղբարքդ դուրսը կանգ-
48 նած՝ ուզում են քեզ հետ խօսել: Նա էլ պա-
տասխան տուաւ իրան ասողին և ասաց. Ո՞վ է
49 իմ մայրը, և ո՞վ են իմ եղբարքը: Եւ իր ձեռը
դէպի իր աշակերտները մեկնելով ասաց. Ահա իմ
50 մայրը և իմ եղբարքը: Վասն զի ով որ իմ Հօր
կամքը կատարէ որ երկնքումն է, նա է իմ եղ-
բայրը, քոյրը և մայրը:

ԳԼ. ԺԳ

1 Այն օրումն Յիսուսը տանիցը դուրս գալով ծովի
2 մօտ նստեց: Եւ շատ ժողովուրդներ նորա մօտ ժո-
ղովուեցան, մինչեւ որ նա նաւը մտաւ նստեց. և
3 բոլոր ժողովուրդը ծովի եզրին կանգնել էր: Եւ նո-
րանց հետ շատ բաներ խօսեց առակներով ասելով.
4 Ահա սերմ ցանողը դուրս գնաց սերմ ցանելու.
և նա սերմելիս՝ մի քանիսը ճանապարհի մօտ ըն-
կաւ, և երկնքի թռչուններն եկան և կերան նո-
5 րանց: Եւ ուրիշներն ընկան քարքարուտ տեղ,
ուր շատ հող չկար, և շուտով բուսան՝ խոր հող
6 չունենալու պատճառովը: Բայց երբոր արեգակը
ծագեց, տաքացաւ. և որովհետեւ արմատ չունէին՝
7 չորացան: Եւ ուրիշներն ընկան փշերի մէջ, և փը-
8 շերը դուրս եկան և խեղդեցին նորանց: Եւ ուրիշ-
ներն ընկան բարի երկրի վերայ, և պտուղ էին տա-
լիս. որը հարիւր, և որը վաթսուն, և որը երե-

9 սուն։ Ով որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ։
10 Եւ աշակերտները մօտ գալով ասացին նորան.
11 Ի՞նչու առակներով ես խօսում նորանց հետ։ Նա
էլ պատասխան տուաւ և ասաց նորանց. Որովհե-
տեւ ձեզ տրուած է երկնքի արքայութեան խոր-
հուրդները գիտենալ, բայց նորանց չէ տրուած։
12 Վասն զի ով որ ունի՝ նորան կ'տրուի և կ'աւելա-
նայ. և ով որ չունի, ունեցածն էլ կ'առնուի նո-
13 րանից։ Նորա համար եմ առակներով խօսում
նորանց հետ, որ տեսնելով չեն տեսնում, և լսե-
14 լով չեն լսում, և չեն իմանում. Եւ նորանց վերայ
կատարվում է Եսայեայ մարգարէութիւնն, որ ա-
սում է. Լսելով կ'լսէք, և չէք իմանալ, և տես-
15 նելով կ'տեսնէք, և չէք տեսնել։ Վասն զի
թանձրացաւ այս ժողովրդի սիրտը, և իրանց ա-
կանջներովը ծանր լսեցին և իրանց աչքերը խփե-
ցին, մի գուցէ աչքերով տեսնեն՝ և ականջներով
լսեն, և սրտով իմանան, և յետ դառնան, և ես
16 նորանց բժշկեմ։ Բայց երանելի են ձեր աչքերը՝
որ տեսնում են, և ձեր ականջները՝ որ լսում են։
17 Վասն զի ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, որ շատ մար-
գարէներ և արդարներ ցանկացան տեսնել ինչ որ
տեսնում էք՝ և չտեսան, և լսել ինչ որ լսում
էք՝ և չլսեցին։
18 Դուք հիմա լսեցէ՛ք սերմ ցանողի առակը։
19 Այն ամենից՝ որ արքայութեան խօսքը լսում է և
չէ իմանում, գալիս է չարը՝ և յափշտակում նո-
րա սրտի մէջ սերմածը. սա է ճանապարհի մօտ
20 սերմածը։ Եւ քարքարուտ տեղը սերմածը նա է,
որ խօսքը լսելիս շուտով ուրախութիւնով ընդու-
21 նում է նորան։ Բայց արմատ չունի իր մէջ, այլ
ժամանակաւոր է. և երբոր նեղութիւն կամ հա-
լածանք են լինում այն խօսքի համար, շուտով

22 *գայթակղում է։ Եւ փշերի մէջ սերմածը նա է,*
որ խօսքը լսում է, և այս աշխարհի հոգսերն և
հարստութեան խաբերայութիւնը խեղդում են այն
23 *խօսքը, և անպտուղ է լինում։ Բայց բարի երկրու-*
մը սերմածը նա է, որ խօսքը լսում է և իմանում.
որ և պտուղ է տալիս, որը հարիւր, և որը վաթ-
սուն և որը երեսուն։

24 *Մի ուրիշ առակ նորանց առջեւ դրաւ և ասաց.*
Երկնքի արքայութիւնը նմանուեցաւ մի մարդու,
25 *որ իր արտումը բարի սերմ ցանեց։ Եւ մարդիկը*
քնանալիս, նորա թշնամին եկաւ և ցորենի մէջ
26 *որոմներ ցանեց և գնաց։ Եւ երբոր խոտը բուսաւ՝*
և պտուղ տուաւ, այն ժամանակ որոմներն էլ ե-
27 *րեւեցան։ Եւ տան տիրոջ ծառաները մօտ գալով*
ասացին նորան. Տէր, մի՞թէ դու քո արտումը
բարի սերմ չսերմեցիր, ապա ի՞նչ տեղից են
28 *որոմները։ Նա էլ ասաց նորանց. Թշնամի մարդ*
է արել այդ։ Ծառաներն էլ ասացին նորան. Հի-
մա կամենո՞ւմ ես որ գնանք քաղենք նորանց
29 *դուրս հանէնք։ Նա էլ ասաց, Ոչ. մի գուցէ ո-*
րոմները քաղելիս, ցորենն էլ նորանց հետ պոկէք։
30 *Թող տուէք որ երկուսը միասին մեծանան մինչեւ*
հունձքը, և հնձի ժամանակին հնձողներին կ'ա-
սեմ. Առաջ որոմները քաղեցէք և նորանց խուրձ
խուրձ կապեցէք այրելու, իսկ ցորենը ժողովեցէք
իմ ամբարի մէջ։

31 *Մի ուրիշ առակ դրաւ նորանց առջեւ և ասաց.*
Երկնքի արքայութիւնը նման է մանանեխի հատի,
32 *որ մի մարդ առաւ իր արտի մէջ սերմեց. Որ ա-*
մեն սերմունքից փոքրն է, բայց երբոր կաճի, բո-
լոր բանջարներից մեծ է, և ծառ է լինում, այն-
պէս որ երկնքի թռչունները գալիս նորա ճղերու-
մը հանգիստ են առնում։

33 Մի ուրիշ առակ խօսեց նորանց և ասաց. Եր-
կնքի արքայութիւնը նման է խմորի՝ որ մի կին ա-
ռաւ՝ և երեք չափ ալիւրի մէջ թաքցրեց մինչև
որ բոլորը խմորուեցաւ ։
34 Այս բոլորը Յիսուսն առակներով խօսեց ժողո-
վուրդների հետ, և առանց առակի չէր խօսում
35 նորանց հետ, Որ մարգարէի ձեռով ասուածը կա-
տարուի՝ որ ասում է, Առակներով կ'բանամ իմ
բերանը, և դուրս կ'բղխեմ աշխարհքի սկզբից
ծածկուած բաները ։
36 Այն ժամանակ Յիսուսն ժողովուրդներին թո-
ղերով եկաւ տուն, և նորա աշակերտները նորա
մօտ եկան և ասացին. Մեկնիր մեզ արտի որոմների
37 առակը ։ Նա էլ պատասխան տուաւ և ասաց նո-
38 րանց, Բարի սերմը ցանողը Որդին մարդոյ է ։ Եւ
արտը աշխարհքս է, և բարի սերմը նորանք են,
որ արքայութեան որդիքն են. և որոմները չարի որ-
39 դիքն են ։ Եւ թշնամին, որ նորանց սերմեց, սատա-
նան է. և հունձքն աշխարհքի վերջն է, և հնձող-
40 ները հրեշտակներն են ։ Արդ ինչպէս որ որոմները
հաւաքվում են և կրակով այրվում, այնպէս կ'լինի
41 աշխարհքիս վերջումը ։ Որդին մարդոյ կ'ուղարկէ
իր հրեշտակները, և նորա արքայութիւնիցը կ'հա-
ւաքեն բոլոր գայթակղութիւնները և անօրէնու-
42 թիւն գործողներին ։ Եւ կ'գցեն նորանց կրակի
փուռը մէջ. այնտեղ կ'լինի լացը և ատամների
43 կրճտելը ։ Այն ժամանակ արդարները կ'ծագին
ինչպէս արեգակը իրանց Հօր արքայութեան մէջ ։
Ով որ լսելու ականջ ունի թող լսէ ։
44 Դարձեալ նման է երկնքի արքայութիւնը մի
արտի մէջ թաքցրուած գանձի, որ նորան մի մարդ
գտնելով թաքցրեց, և ուրախութիւնիցը գնում
ամեն ինչ որ ունի ծախում է, և արտը առնում ։

45 Դարձեալ նման է երկնքի արքայութիւնը մի
վաճառական մարդու, որ գեղեցիկ մարգարիտներ
46 է որոնում. Որ մի թանգագին մարգարիտ գտնե-
լով, գնաց ամեն ինչ որ ունէր՝ ծախեց, և առաւ
նորան:

47 Դարձեալ նման է երկնքի արքայութիւնը ծովը
գցուած ուռկանի, որ ամեն տեսակից ժողովում
48 է. Որ երբոր լցուեցաւ ցամաքը հանեցին, ու նըս-
տեցին լաւերը ժողովեցին ամանների մէջ, և ան-
49 պէտքները դուրս գցեցին: Այսպէս կ'լինի աշխարհ-
քի վերջումը. հրեշտակները դուրս կ'գան և կ'ջո-
50 կեն չարերին արդարների միջից. Եւ կ'գցեն նո-
րանց կրակի փուռը մէջ. այնտեղ կ'լինի լացը և
ատամների կրճտելը:

51 Յիսուսը ասաց նորանց. Իմացա՞ք այդ բոլորը:
52 Ասացին նորան. Այո՛, Տէր: Նա էլ ասաց նորանց.
Սորա համար ամեն դպիր, որ երկնքի արքայու-
թեանն է աշակերտել. նման է տանտէր մարդու,
որ հանում է իր գանձիցը նոր և հին բաներ:

53 Եւ եղաւ՝ երբոր Յիսուսը այս առակները վեր-
54 ջացրեց, գնաց այնտեղից: Եւ գալով իր հայրենի-
քը, նորանց ժողովարանումը սովորեցնում էր նո-
րանց, այնպէս որ զարմանում էին նորանք և ա-
սում. Ո՞րտեղից է սորան այս իմաստութիւնը և
55 զօրութիւնները: Չէ՞ որ սա հիւսան որդին է. չէ՞
որ սորա մայրը Մարիամ է կոչվում. և եղբարքը՝
56 Յակոբոս և Յօսէս և Սիմօն և Յուդաս: Եւ չէ՞ որ
սորա ամեն քույրերը մեզ մօտ են, ապա ո՞րտեղից
57 է սորան այս ամեն բաները: Եւ գայթակղում էին
նորա վերայ: Յիսուսն էլ նորանց ասաց. Մի մար-
գարէ անարգուած չէ, բայց միայն իր հայրենիքի
58 և իր տան մէջ: Եւ այնտեղ շատ զօրութիւններ
չարաւ նորանց անհաւատութեան պատճառովը:

ԳԼ. ԺԴ.

1 Նոյն ժամանակը Հերովդէս չորրորդապետը Յիսու-
2 սի համբաւը լսեց. Եւ ասաց իր ծառաներին. Նա
Յովհաննէս Մկրտիչն է. նա մեռելների միջից յա-
րութիւն է առել. և նորա համար զօրութիւններ
են գործվում նորանով։
3 Վասն զի Հերովդէսը բռնեց Յովհաննէսին, կապեց
նորան և բանտի մէջ դրաւ՝ իր եղբօր՝ Փիլիպպո-
4 սի կնոջ Հերովդիայի համար։ Վասն զի Յովհաննէ-
սը նորան ասում էր, թէ Արժան չէ քեզ, որ դո-
5 րան քեզ ունենաս։ Եւ ուզում էր նորան սպա-
նել, բայց ժողովրդիցն վախում էր, վասն զի նո-
6 րան ընդունում էին ինչպէս մարգարէ։ Եւ երբոր
Հերովդէսի ծննդեան օրն եղաւ, Հերովդիայի աղջի-
կը հանդէսի մէջ պարեց՝ և հաճոյ թուեցաւ Հե-
7 րովդէսին։ Ուստի երդումով խոստացաւ նորան տալ
8 ինչ որ ուզէ։ Նա էլ առաջ իր մօրից խրատ ա-
ռած՝ ասաց. Տուր այստեղ սկուտեղի վերայ Յո-
9 հաննէս Մկրտչի գլուխը։ Եւ թագաւորը տրտմե-
ցաւ, բայց իր երդմանց և իր հետ նստողների հա-
10 մար՝ հրամայեց որ տրուի։ Եւ ուղարկեց գլխատեց
11 Յովհաննէսին բանտումը։ Եւ նորա գլուխը բերին
սկուտեղի վերայ, և տուին աղջկանը. և նա տա-
12 րաւ իր մօրը։ Եւ նորա աշակերտներն եկան մար-
մինը վեր առին և թաղեցին նորան. և եկան պատ-
մեցին Յիսուսին։
13 Եւ Յիսուսը լսելով այնտեղից նաւով գնաց ա-
ռանձին մի անապատ տեղ։ Եւ ժողովուրդներն
երբոր լսեցին, այն քաղաքներից ոտով գնացին
նորա ետեւից։
14 Եւ երբոր Յիսուսը դուրս եկաւ, շատ ժողովուրդ-

տեսաւ, և գթաց նորանց վերայ, և բժշկեց նո-
15 րանց հիւանդներին։ Եւ երբոր իրիկուն եղաւ,
աշակերտները նորա մօտ եկան և ասացին. Տեղս
անապատ է, և ժամանակն արդէն անցել է. ժո-
ղովուրդներն արձակիր որ գնան գիւղերն իրանց
16 համար կերակուր առնեն։ Յիսուսն էլ ասաց նո-
րանց. Պէտք չէ որ գնան, դուք տուէք դորանց
17 ուտել։ Նորանք էլ ասացին նորան. Մենք
այստեղ բան չունինք, բայց միայն հինգ հաց
18 և երկու ձուկ։ Նա էլ ասաց. Նորանք այստեղ
19 բերէք ինձ մօտ։ Եւ հրամայեց որ ժողովուրդ-
ները խոտերի վերայ նստին. և հինգ հացը և
երկու ձուկն առաւ դէպի երկինքը նայեց՝ օրհնեց,
և կտրեց, տուաւ աշակերտներին հացերը, և
20 աշակերտները ժողովուրդներին։ Եւ ամէնքը կե-
րան և կշտացան, և կտորների աւելցածը տասն-
21 երկու քթոց լիքը վեր առին։ Եւ ուտողները հինգ
հազարի չափ մարդիկ էին՝ բացի կանանցից և ե-
րեխաներից։
22 Եւ Յիսուսը շուտով իր աշակերտներին ստիպեց,
որ նաւը մտնեն և իրանից առաջ անցնեն այն
կողմը, մինչև որ ինքն այն ժողովուրդներին ար-
23 ձակէ։ Եւ երբոր ժողովուրդներին արձակեց, վեր
ելաւ լեռը՝ առանձին աղօթք անելու. և երբոր
24 իրիկուն եղաւ, միայն ինքն էր այնտեղ։ Բայց նաւն
արդէն ծովի մէջ տեղն էր և ալէկոծվում էր,
25 վասն զի քամին ներհակ էր։ Եւ գիշերի չորրորդ-
պահին Յիսուսը նորանց մօտ եկաւ ծովի վերայ
26 գնալով։ Եւ աշակերտներն երբոր տեսան նորան
ծովի վերայ գնալիս, շփոթուեցան և ասացին. թէ
աչքի երևոյթ բան է, և վախից աղաղակեցին։
27 Եւ Յիսուսը շուտով խօսեց նորանց հետ և ասաց.
28 Քաջ եղիք, ես եմ՝ մի վախենաք։ Եւ Պետրոսը

պատասխան տուաւ նորան և ասաց, Տէ՛ր, եթէ
դու ես, հրամայիր ինձ, որ ջրերի վերայով քեզ
29 մօտ գամ: Նա էլ ասաց, Եկ: Եւ Պետրոսը նա-
ւիցը իջնելով ջրերի վերայովն գնաց, որ գայ Յի-
30 սուսի մօտ: Եւ տեսնելով որ քամին սաստիկ է,
վախեցաւ, և երբոր սկսեց ընկղմուիլ, աղաղակեց
31 և ասաց. Տէր, փրկիր ինձ: Եւ շուտով Յիսուսը
իր ձեռը մեկնեց՝ նորան բռնեց և ասաց նորան.
32 Թերահաւատ, ինչո՞ւ երկմտեցիր: Եւ երբոր նաւը
33 մտան, քամին հանդարտեց: Եւ նաւի մէջ լինող-
ները մօտ գալով նորան երկրպագեցին և ասացին.
Ճշմարիտ՝ դու Աստուծոյ Որդին ես:
34 Եւ միւս կողմն անցնելով եկան Գեննեսարէթի
35 երկիրը: Եւ այն տեղի մարդիկը նորան ճանաչե-
լով, ուղարկեցին բոլոր շրջակայքը և ամեն հի-
36 ւանդները նորա մօտ բերին: Եւ նորան աղաչում
էին՝ որ միայն նորա հանդերձի ծայրին դիպչին.
և նորանք որ դիպան, փրկուեցան:

ԳԼ. ԺԵ

1 Այն ժամանակ Յիսուսի մօտ եկան Երուսաղէ-
2 մացի դպիրները և փարիսեցիները, և ասացին. Ին-
չո՞ւ համար քո աշակերտները ծերերի աւանդու-
թիւնը զանց են անում, վասն զի իրանց ձեռները
3 չեն լուանում, երբոր հաց են ուտում: Նա էլ
պատասխան տուաւ և ասաց նորանց. Ապա դուք
ինչո՞ւ էք Աստուծոյ պատուիրանքը զանց անում
4 ձեր աւանդութեան համար: Վասն զի Աստուած
պատուիրեց և ասաց. Պատուիր քո հօրը և մօրը:
5 Եւ իր հօրը կամ մօրը բամբասողը մահով մեռ-
6 նի: Բայց դուք ասում էք. Թէ Ո՛վ որ հօրը կամ
մօրը ասէ՝ Պատարագ է այն որ ինձանից պիտի

շահուէիր, նա թող չպատուէ իր հօրը և իր մօրը։
Եւ ձեր աւանդութեան համար Աստուծոյ պատ-
7 ուէրը խափանել էք։ Կե՛ղծաւորներ, լաւ մարգա-
8 րէացաւ ձեր մասին Եսային ասելով. Այս ժողո-
վուրդը իրան բերանովն է մօտենում ինձ, և շըր-
թունքներովն է ինձ պատւում, բայց իրանց սիրտն
9 ինձանից հեռացած ջոկուած է։ Զուր տեղն են
պաշտում ինձ. վարդապետութիւններ սովորեցնե-
10 լով, որ մարդկանց պատուէրներ են։ Եւ ժողովուրդ-
ներն իրան մօտ կանչելով, ասաց նորանց. Լսեցէք
11 և իմացէք. Ոչ թէ բերանը մտնողն է պղծում
մարդուն, այլ բերանիցը դուրս եկողը, նա է
պղծում մարդուն։
12 Այն ժամանակ նորա աշակերտները մօտ գա-
լով ասացին նորան. Գիտե՞ս՝ որ փարիսեցիներն
13 այն խօսքը լսելով գայթակղեցին։ Նա էլ պա-
տասխան տուաւ և ասաց. Ամեն տունկ, որ իմ
14 երկնաւոր Հայրը չտնկեց, կ'պոկուի։ Թոյլ տուէք
նորանց. կոյր առաջնորդներ են կոյրերի, և երբոր
կոյրը կոյրին առաջնորդէ, երկուսն էլ փոսի մէջ
15 կ'ընկնին։ Պետրոսը նորան պատասխան տուաւ և
16 ասաց. Մեկնի՛ր մեզ այս առակը։ Յիսուսն էլ ա-
17 սաց. Դո՞ւք էլ տակաւին անխելք էք։ Տակաւին
չէ՞ք հասկանում, թէ ամեն ինչ որ բերանն է մըտ-
նում, փորն է գնում և արտաքնոցն է գցվում։
18 Բայց բերանիցը դուրս եկող բաները սրտիցն են
19 դուրս գալիս և նորանք են մարդուն պղծում։ Վասն
զի սրտիցը դուրս են գալիս չար խորհուրդներ,
սպանութիւններ, շնութիւններ, պոռնկութիւններ,
գողութիւններ, սուտ վկայութիւններ, հայհոյու-
20 թիւններ։ Սորանք են մարդուն պղծողը, բայց ան-
լուայ ձեռքով ուտելը մարդուն չէ պղծում։
21 Եւ Յիսուսը այնտեղից դուրս եկաւ գնաց Տիւ-

22 րոսի և Սիդոնի կողմերը ։ Եւ ահա մի Քանանացի
կին այն սահմաններից դուրս եկած աղաղակում
էր նորան և ասում. Ողորմիր ինձ, Տէր, որդի
Դաւթի, իմ աղջիկը չարաչար դիւահարվում է ։
23 Եւ նա նորան մէկ խօսք պատասխան չտուաւ. և
նորա աշակերտները մօտ գալով աղաչում էին նո-
րան և ասում. Արձակիր դորան, վասն զի մեր ե-
24 տեւից աղաղակում է ։ Նա էլ պատասխան տուաւ
և ասաց. Ես չեմ ուղարկուել՝ եթէ ոչ Իսրայէլի
25 տան կորած ոչխարների մօտ ։ Այն կինն էլ եկաւ՝
նորան երկրպագում էր և ասում. Տէր, օգնիր
26 ինձ ։ Նա էլ պատասխան տուաւ և ասաց. Լաւ չէ
27 երեխաների հացն առնել և շներին գցել ։ Նա էլ
ասաց. Այո՛, Տէր, սակայն շներն էլ իրանց տէ-
րերի սեղանից ընկած փշրանքներիցն են ուտում ։
28 Այն ժամանակ Յիսուսը պատասխան տուաւ և ա-
սաց նորան. Ով կին, մեծ է քո հաւատքը. լինի
քեզ ինչպէս ուզում ես. և նորա աղջիկն բժշ-
կուեց նոյն ժամից ։
29 Եւ Յիսուսը այնտեղից գնալով Գալիլեայի ծովի
մօտ եկաւ, և վեր ելաւ լեառն՝ այնտեղ նստեց ։
30 Եւ շատ ժողովուրդներ եկան նորա մօտ, որ ի-
րանց հետ ունէին կաղեր, կոյրեր, համրեր, հաշ-
մանդամներ, և ուրիշ շատեր, և նորանց գցեցին
31 Յիսուսի ոտքերը, և նորանց բժշկեց ։ Մինչեւ որ
ժողովուրդները զարմանում էին, տեսնելով համ-
րերին խօսելիս, հաշմանդամներին առողջ, կաղերին
գնալիս և կոյրերին տեսնելիս. և փառաւորեցին
Իսրայէլի Աստուծոյն ։
32 Եւ Յիսուսը իր աշակերտները մօտ կանչելով ա-
սաց. Գութս շարժում է այս ժողովրդի վերայ,
վասն զի արդէն երեք օր է իմ մօտս են և բան
չունին որ ուտեն. և նորանց սոված ճանապարհ

գցել չեմ ուզում, մի գուցէ նուաղեն ճանապար-
33 հումը։ Եւ նորա աշակերտները նորան ասացին․
Ո՞րտեղից է մեզ այս անապատումը այնչափ հաց,
34 որ այդքան ժողովուրդը կշտացնենք։ Եւ Յիսուսը
նորանց ասաց․ Քանի՞ հաց ունիք․ նորանք էլ ա-
35 սացին, Եօթը և մի քանի փոքր ձկներ։ Եւ հրա-
մայեց ժողովուրդներին, որ գետնի վերայ նստին։
36 Եւ այն եօթն հացը և ձկներն առաւ, գոհացաւ
կտրեց և իր աշակերտներին տուաւ, և աշակերտ-
37 ները ժողովրդին։ Եւ ամենքը կերան և կշտացան․
և կտորների աւելցածը եօթը զամբիւղ լիքը վեր
38 առին։ Եւ ուտողները չորս հազար մարդիկ էին՝
կանանցից և երեխաներից ջոկ։
39 Եւ ժողովուրդներն արձակելուց յետոյ մտաւ
նաւն և եկաւ Մագդաղէի սահմանները։

ԳԼ․ ԺԶ

1 Եւ փարիսեցիներն և Սադուկեցիները նորա մօտ
եկան, և փորձելով նորանից ուզում էին երկնքի-
2 ցը մի նշան ցոյց տալ նորանց։ Նա էլ պատաս-
խան տուաւ և ասաց նորանց․ Իրիկուն դառած
ժամանակ ասում էք՝ Պարզ կ'լինի, վասն զի եր-
3 կինքը կարմրել է։ Եւ առաւօտը․ Այսօր մրրիկ կ'լի-
նի, վասն զի երկինքը պղտորած կարմրացել է։
Կեղծաւորներ, երկնքի երեսը գիտէք քննել, բայց
4 ժամանակների նշանները չէ՞ք կարող։ Չար և շնա-
ցող ազգը նշան է խնդրում․ և նշան չի տրուիլ
նորան, բայց միայն Յօնան մարգարէի նշանը։ Եւ
նորանց թողեց գնաց։
5 Եւ նորա աշակերտները այն կողմը գնալիս մո-
6 ռացան հաց վեր առնել։ Եւ Յիսուսը նորանց ա-
սաց․ Տեսէք և զգուշ կացէք փարիսեցոց և Սա-

7 գուկեցոց խմորիցը։ Իսկ նորանք իրանց միջումը
միտք էին անում և ասում. Թէ հաց չենք վեր առել։
8 Եւ Յիսուսը այս իմանալով ասաց. Ինչո՞ւ էք միտք
անում ձեր միջումը, թերահաւատներ, թէ հաց
9 չէք վեր առել։ Տակաւին չէ՞ք իմանում, և չէ՞ք
էլ յիշում այն հինգ հացը հինգ հազար մարդ-
10 կանցը, և քանի՞ քթոց վեր առիք։ Ոչ էլ այն եօ-
թը հացը չորս հազար մարդկանցը, և քանի՞ զամ-
11 բիւղ վեր առիք։ Ի՞նչպէս չէք իմանում, որ հա-
ցի համար չասացի ձեզ՝ զգոյշ կենալ փարիսեցոց
12 և Սադուկեցոց խմորիցը։ Այն ժամանակ հասկա-
ցան, որ չասաց հացի խմորիցն զգոյշ կենալ, այլ
փարիսեցոց և Սադուկեցոց վարդապետութիւնիցը։
13 Եւ Յիսուսը դուրս գնաց Փիլիպպեայ Կեսարիայի
կողմերը, և իր աշակերտներին հարցնում էր և
ասում. Մարդիկ ինձ համար ո՞վ են ասում, որ
14 Որդին մարդոյ լինի։ Նորանք էլ ասացին. Ոմանք՝
Յօհաննէս Մկրտիչն է. իսկ միւսները՝ Եղիան. և
ուրիշներն էլ՝ Երեմիան, կամ մարգարէից մէկը։
15 Նորանց ասաց. Իսկ դուք ո՛վ էք ասում ինձ հա-
16 մար, որ լինիմ։ Սիմոն Պետրոսը պատասխան տուաւ
և ասաց. Դու ես Քրիստոսը՝ կենդանի Աստուծոյ
17 որդին։ Եւ Յիսուսը պատասխան տուաւ և ասաց
նորան. Երանի քեզ, Սիմոն որդի Յօնանի, վասն զի
մարմին և արիւն չյայտնեց քեզ, բայց իմ Հայրը որ
18 երկնքումն է։ Ես էլ ասում եմ քեզ, որ Դու ես
*Պետրոս, և այդ վիմի վերայ կ'շինեմ իմ եկեղե-
19 ցին, և դժոխքի դռները չեն յաղթիլ նորա։ Եւ
կ'տամ քեզ երկնքի արքայութեան բանալիները,
և այն որ կապես երկրի վերայ, կապուած կ'լինի
երկնքումը. և այն որ երկրի վերայ արձակես,

*Վէմ

20 արձակուած կ՚լինի երկնքումը։ Այն ժամանակ
իր աշակերտներին պատուիրեց, որ ոչ ոքի չասեն,
թէ նա Յիսուսն է Քրիստոսը։
21 Այնուհետեւ Յիսուսը սկսեց աշակերտներին
յայտնել, թէ պէտք է նորան Երուսաղէմ գնալ
և ծերերից և քահանայապետներից և դպիրնե-
րից շատ չարչարանքով չարչարուիլ, սպանուիլ
22 և երրորդ օրումն յարութիւն առնել։ Եւ Պետրո-
սը նորան մի կողմ տանելով սկսեց նորան յան-
դիմանել և ասել՝ Քաւ լիցի քեզ, Տէր, այդ բանը
23 չլինի քեզ։ Եւ նա դարձաւ ասաց Պետրոսին. Յե-
տիցս գնա, սատանայ, գայթակղութիւն ես ինձ.
վասն զի դու միտք չես անում Աստուծոյ այլ
մարդկանց բաները։
24 Այն ժամանակ Յիսուսը իր աշակերտներին ա-
սաց. Եթէ մէկը կամենում է իմ ետեւից գալ,
թող իր անձն ուրանայ և իր խաչն առնէ, և իմ
25 ետեւից գայ։ Վասն զի ով որ իր անձը ուզէ ապ-
րեցնել, կ՚կորցնէ նորան, և ով որ իր անձն կոր-
26 ցնէ ինձ համար կ՚գտնէ նորան։ Վասն զի ի՞նչ օ-
գուտ ունի մարդ, որ բոլոր աշխարհքն ստանայ
և իր անձը կորցնէ. կամ ի՞նչ գին կ՚տայ մարդ
27 իր անձը փրկելու համար։ Վասն զի Որդին մարդոյ
գալու է իր Հօր փառքովն իր հրեշտակների հետ.
և այն ժամանակ ամեն մէկին կ՚հատուցանէ իր
28 գործքերի համեմատ։ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ,
Այստեղ կանգնողներից կան ոմանք, որ մահ չեն
ճաշակիլ, մինչեւ որ Որդին մարդոյ տեսնեն իր
թագաւորութիւնովը գալիս։

ԳԼ. ԺԷ

1 Եւ վեց օրից յետոյ Յիսուսը Պետրոսին և Յակո-

բին և նորա եղբայր Յօհաննէսին իր հետ առաւ ,
2 և նորանց առանձին մի բարձր լեառ հանեց ։ Եւ
նորանց առջեւը կերպարանափոխուեցաւ , և նորա
երեսը փայլեց ինչպէս արեգակը , և նորա հան-
3 դերձները լուսոյ պէս սպիտակ եղան ։ Եւ ահա ե-
րեւեցան նորանց Մօսէսը և Եղիան , որ նորա հետ
4 խօսում էին ։ Եւ Պետրոսը պատասխանեց և ասաց
Յիսուսին . Տէր , լաւ է որ մենք այստեղ լինենք .
եթէ կամենաս , այստեղ երեք տաղաւար շինենք ,
մէկը քեզ համար , մէկը՝ Մօսէսին , և մէկը՝ Ե-
5 ղիային ։ Եւ նա տակաւին խօսելիս , ահա մի լու-
սաւոր ամպ հովանի եղաւ նորանց վերայ . և ահա
մի ձայն եղաւ այն ամպիցը և ասաց . Դա է իմ
սիրելի Որդին , որին հաւանել եմ . դորան լսեցէք ։
6 Եւ աշակերտները լսելով՝ իրանց երեսների վերայ
7 ընկան , և շատ վախեցան ։ Եւ Յիսուսը մօտեցաւ
նորանց բռնեց և ասաց . Վեր կացէք և մի վախե-
8 նաք ։ Եւ իրանց աչքերը բարձրացրին , — ո՛չ ով
չտեսան , բայց միայն Յիսուսին ։
9 Եւ նորանք լեռնիցը իջնելիս , Յիսուսը նորանց
պատուիրեց և ասաց . Ոչ ոքի չասէք այդ տեսիլ-
քը , մինչեւ որ Որդին մարդոյ մեռելների միջից
10 յարութիւն առնէ ։ Եւ նորա աշակերտները հար-
ցրին նորանից և ասացին . Ապա ինչո՞ւ դպիրները
11 ասում են , թէ Առաջ Եղիան պէտք է գայ ։ Յի-
սուսն էլ պատասխանեց և ասաց նորանց . Իրաւ-
առաջ Եղիան կ՚գայ և ամեն բան կ՚վերանորոգէ ։
12 Բայց ասում եմ ձեզ , որ Եղիան արդէն եկել է ,
Եւ նորան չճանաչեցին . այլ ինչ որ ուզեցին՝ նորան
արին . այնպէս էլ Որդին մարդոյ չարչարուելու է
13 նորանցից ։ Այն ժամանակ աշակերտները հասկա-
ցան , թէ Յօհաննէս Մկրտչի համար ասաց նորանց ։
14 Եւ երբոր նորանք ժողովրդի մօտ եկան , մի մարդ-

15 մօտեցաւ նորան և առջևը ծունկ դնելով՝ Ասում
էր. Տէր, իմ որդուն ողորմի՛ր, որ լուսնոտում է՝
և չարաչար տանջվում է. վասն զի շատ անգամ
16 կրակն է ընկնում. և շատ անգամ ջուրը։ Եւ նո-
րան քո աշակերտների մօտ բերի, և չկարողացան
17 նորան բժշկել։ Յիսուսն էլ պատասխանեց և ասաց.
Ով անհաւատ և խոտորեալ ազգ, մինչև ե՞րբ
պիտի ձեզ հետ լինիմ, մինչև ե՞րբ պիտի ձեզ
18 համբերեմ. նորան ինձ մօտ բերէ՛ք այստեղ։ Եւ
Յիսուսը նորան սաստեց. և դևը նորանից դուրս
19 եկաւ, և տղան նոյն ժամից բժշկուեցաւ։ Այն ժա-
մանակ աշակերտներն առանձին Յիսուսի մօտ ե-
կան և ասացին. Մենք ինչո՞ւ չկարողացինք հանել
20 նորան։ Յիսուսն էլ ասաց նորանց, Ձեր անհաւա-
տութեան համար. վասն զի ճշմարիտ ասում եմ
ձեզ՝ թէ որ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունե-
նաք, այս լեռան կ'ասէք՝ փոխադրուիր այստեղից
այնտեղ, և կ'փոխադրուի. և ոչինչ անկարելի չի
21 լինիլ ձեզ համար։ Բայց այս ցեղը ուրիշ բանով
դուրս չի գալ եթէ ոչ աղօթքով և ծոմով։
22 Եւ երբոր նորանք Գալիլեայի մէջ ման էին գա-
լիս, Յիսուսը նորանց ասաց. Որդին մարդոյ մարդ-
23 կանց ձեռքն է մատնուելու։ Եւ նորան կ'սպա-
նեն, և երրորդ օրումը յարութիւն կ'առնէ. և նո-
րանք շատ տրտմեցան։
24 Եւ երբոր նորանք Կափառնայում եկան, երկ-
դրամեան հարկի ուղղները Պետրոսի մօտ եկան և
ասացին. Ձեր վարդապետն երկդրամեանը չէ՞ վճա-
25 րում։ Նա ասաց՝ Այո։ Եւ երբոր տունը մտաւ,
Յիսուսը նորանից առաջ սկսեց և ասաց, Քեզ
ի՞նչպէս է երեւում, Սիմօն, երկրի թագաւորները
ումի՞ց են առնում հարկը կամ տուրքը, իրանց
26 որդիքների՞ցը, թէ օտարներիցը։ Պետրոսը ասաց

նորան · Օտարներիցը ։ Յիսուսը նորան ասաց · Ապա
27 ուրեմն ազատ են որդիները ։ Բայց որպէս զի նո-
րանց չգայթակղեցնենք, գնա ծովը և կարթը գը-
ցիր, և առաջի դուրս եկող ձուկն առ՝ բերանը
բաց, և մի սատեր կ'գտնես · այն առ տուր նորանց
իմ և քո տեղ ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Այն ժամումը աշակերտները Յիսուսի մօտ եկան
և ասացին · Ո՞վ է մեծ երկնքի արքայութեան
2 մէջ ։ Եւ Յիսուսը իր մօտ մի երեխայ կանչելով, նո-
3 րան կանգնեցրեց նորանց մէջ տեղը · Եւ ասաց ·
Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ · եթէ դարձ չգաք
և չլինիք երեխաների նման, չէք մտնել երկնքի
4 արքայութիւնը ։ Արդ ով որ իր անձը այս երեխա-
յի նման խոնարհեցնէ, նա է մեծ երկնքի արքա-
5 յութեան մէջ ։ Եւ ով որ մի այսպիսի երեխայ ըն-
6 դունի իմ անունովը, ինձ է ընդունում ։ Եւ ո՛վ
որ գայթակղեցնէ այս փոքրներից մէկին, որ հա-
ւատում են ինձ, աւելի լաւ է նորան, որ մի ի-
շու ջաղացի քար նորա վզիցը կախուի և ծովի ան-
դունդում ընկղմուի ։
7 Վա՜յ աշխարհքիս գայթակղութիւնների համար ·
վասն զի պէտք է որ գայթակղութիւնները գան,
սակայն վա՜յ այն մարդուն, որի ձեռովը կ'գայ
8 գայթակղութիւնը ։ Եւ եթէ քո ձեռը կամ քո
ոտքը քեզ գայթակղեցնում է, կտրիր նորան և
քեզանից դէն գցիր · լաւ է քեզ կաղ կամ հաշ-
մանդամ մտնել կեանքը, քան թէ երկու ձեռք
և երկու ոտք ունենալ՝ և յաւիտենական կրակը
9 գցուիլ ։ Եւ թէ որ քո աչքը քեզ գայթակղե-
ցնում է, հանիր նորան և քեզանից դէն գցիր,

լաւ է քեզ մէկ աչքով մտնել կեանքը, քան թէ
երկու աչք ունենալ՝ և կրակի գեհենը գցուիլ։
10 Զգոյշ կացէք, որ այս փոքրներից մէկին չանար-
գէք. վասն զի ասում եմ ձեզ, որ նորանց հրեշ-
տակներն երկնքումը միշտ տեսնում են իմ Հօր
11 երեսը որ երկնքումն է։ Վասն զի Որդին մարդոյ
12 եկաւ, որ ազատէ կորածը։ Ի՞նչպէս է երեւում
ձեզ, եթէ մի մարդի հարիւր ոչխար լինի, և նո-
րանցից մէկը մոլորի, նա չի՞ թողիլ իննսուն և ինն
ոչխարը լեռներումը և գնալ այն մոլորածին որո-
13 նել։ Եւ եթէ լինի որ գտնէ նորան, ճշմարիտն ա-
սում եմ ձեզ, որ նորա վերայ աւելի կ'ուրախա-
նայ քան թէ այն իննսուն և իննի վերայ որ չեն
14 մոլորած։ Այսպէս ձեր Հայրը՝ որ երկնքումն է,
չէ կամենում, որ այս փոքրներից մէկը կորչի։
15 Եթէ քո եղբայրը քեզ դէմ մեղանչէ, գնա նո-
րան յանդիմանիր՝ երբոր դու և նա մենակ լի-
16 նիք. եթէ քեզ լսէ, քո եղբայրը շահեցիր։ Բայց
եթէ չլսէ, վեր առ մի կամ երկու ուրիշն էլ քեզ
հետ, վասն զի երկու կամ երեք վկայի բերանով
17 ամեն բան կը հաստատուի։ Բայց եթէ նորանց էլ
չլսէ, ասա եկեղեցուն. ապա եթէ եկեղեցուն էլ
չլսէ, թող լինի քեզ համար ինչպէս հեթանոս
կամ մաքսաւոր։
18 Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ, ինչ որ երկրի վե-
րայ կապէք, երկնքումն էլ կապուած կ'լինի, և
ինչ որ երկրի վերայ արձակէք երկնքումն էլ ար-
19 ձակուած կ'լինի։ Դարձեալ ասում եմ ձեզ՝ Եթէ
ձեզանից երկուսը երկրի վերայ միաբանութին՝ ամեն
ինչ բանի համար որ խնդրեն, կ'լինի նորանց իմ
20 Հօրիցն՝ որ երկնքումն է։ Վասն զի ուր որ երկու
կամ երեք հոգի իմ անունովը ժողովուած լինին՝
ես այնտեղ նորանց մէջ եմ։

21 Ա՛յն ժամանակ Պետրոսը նորա մօտ գալով՝ ա-
սաց. Տէ՛ր, քանի՞ անգամ եթէ իմ եղբայրն ինձ
դէմ մեղք անէ, և ես ներեմ նորան. մինչև եօ՞-
22 թըն անգամ։ Յիսուսը նորան ասաց. չեմ ասում
քեզ, մինչև եօթն անգամ, այլ մինչև եօթա-
23 նասուն անգամ եօթը։ Սորա համար երկնքի ար-
քայութիւնը նմանուեցաւ մի թագաւոր մարդու,
24 որ ուզեց իր ծառաների հետ հաշիւ տեսնել։ Եւ
երբոր սկսեց հաշիւը տեսնել, նորա մօտ մէկը բեր-
25 ուեցաւ տասն հազար քանքար պարտական։ Բայց
որովհետև չունէր վճարելու, նորա տէրը հրամա-
յեց՝ որ նա և նորա կինն և նորա որդիքն և ամեն
26 ինչ որ ունէր ծախուի և պարտքը վճարուի։ Եւ
ծառան էլ երեսի վերայ ընկնելով երկրպագում
էր նորան և ասում. Տէր, համբերիր ինձ համար,
27 և բոլորը կ'հատուցանեմ քեզ։ Տէրն էլ գթաց
այն ծառայի վերայ՝ նորան արձակեց, և պարտքն
28 էլ շնորհեց նորան։ Եւ երբոր այն ծառան դուրս
եկաւ, իր ծառայակիցներից մէկին գտաւ՝ որ ի-
րան հարիւր դահեկան պարտական էր, և նորան
բռնած խեղդում էր և ասում, վճարիր ինձ ինչ
29 որ պարտական ես։ Հիմա նորա այն ծառայակիցը
նորա ոտներն ընկաւ, նորան աղաչում էր և ա-
սում. Համբերիր ինձ համար և բոլորը կ'հատու-
30 ցանեմ քեզ։ Բայց նա չէր կամենում, այլ գնաց
նորան գցեց բանտը, մինչև որ պարտքը վճարէ։
31 Երբոր նորա ծառայակիցները տեսան եղած բաները
շատ տրտմեցան և եկան իրանց տիրոջը յայտնե-
32 ցին բոլոր եղածը։ Այն ժամանակ նորա տէրը մօ-
տը կանչեց նորան և ասաց. Չար ծառայ, ես այն
բոլոր պարտքը շնորհեցի քեզ, որովհետև դու ա-
33 ղաչեցիր ինձ։ Պէտք չէ՞ր որ դու էլ քո ծառա-
յակցին ողորմէիր՝ ինչպէս որ ես էլ քեզ ողորմե-

34 ցի։ Եւ նորա տէրը բարկանալով՝ նորան մատնեց
դահիճներին, մինչեւ որ բոլոր պարտքը վճարէ
35 նորան։ Այսպէս էլ իմ երկնաւոր Հայրը կ՚անէ
ձեզ, եթէ դուք ամեն մէկդ իր եղբօրը՝ ձեր բոլոր
սրտից չթողէք նորանց յանցանքը։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ եղաւ երբոր Յիսուսը այս խօսքերը վերջաց-
րեց, Գալիլեայից վեր կացաւ Հրէաստանի կող-
2 մերն եկաւ, Յորդանանի այն կողմը։ Եւ շատ ժո-
ղովուրդներ նորա ետեւից գնացին, եւ նորանց այն
տեղ բժշկեց։
3 Եւ փարիսեցիները նորա մօտ եկան եւ նորան
փորձելով ասում էին նորան. Արժա՞ն է արդեօք
մարդուս, որ իր կինն արձակէ ամեն որ եւ է պատ-
4 ճառի համար։ Նա էլ պատասխանեց եւ ասաց նո-
րանց. Չէ՞ք կարդացել թէ նա որ սկզբից ստեղ-
5 ծեց, արու եւ էգ ստեղծեց նորանց, եւ ասաց. Սո-
րա համար մարդ իր հայրը եւ մայրը կ՚թողէ եւ իր
6 կնոջը կ՚յարի եւ երկուսը կ՚լինին մէկ մարմին։ Ուս-
տի այլ եւս երկու չեն, այլ մէկ մարմին. արդ այն
որ Աստուած միաւորեց, թող մարդը չբաժանէ։
7 Նորան ասացին. Ապա ինչո՞ւ Մօսէսը պատուիրեց
մեզ, արձակման թուղթ տալ եւ արձակել նորան։
8 Նորանց ասաց, թէ Մօսէսը ձեր քարասրտութեան
համար հրաման տուաւ ձեզ, ձեր կանայքն ար-
9 ձակել. բայց սկզբից այնպէս չեղաւ։ Եւ ասում
եմ ձեզ, թէ ամեն ով որ իր կինն արձակէ, ա-
ռանց պոռնկութեան պատճառի եւ ուրիշն առնէ,
շնութիւն է գործում. եւ արձակուածն առնողը շնու-
10 թիւն է գործում։ Իր աշակերտները նորան ասացին.
Եթէ այդպէս է մարդու բանը կնկան հետ, լաւ չէ

11 ամուսնանալ։ Նա էլ ասաց նորանց. Ամենքը չեն
տանում՝ այդ բանը, բայց որոնց որ տրուած է։
12 Վասն զի կան ներքինիք, որ մօր որովայնից այն-
պէս են ծնուել. և կան ներքինիք՝ որ մարդկան-
ցից են ներքինացրուել. և կան ներքինիք՝ որ ի-
րանց ներքինացրին երկնքի արքայութեան համար.
ով որ կարող է տանել՝ թող տանի։
13 Այն ժամանակ երեխաներ բերուեցան նորա մօտ՝
որ ձեռքերը դնէ նորանց վերայ և աղօթք անէ.
իսկ աշակերտները յանդիմանում էին նորանց։
14 Բայց Յիսուսն ասաց. Թող տուէք այդ երեխա-
ներին՝ և դորանց մի արգելէք ինձ մօտ գալ. վասն
15 զի այդպիսիներին է երկնքի արքայութիւնը։ Եւ
նորանց վերայ ձեռք դրաւ, և այնտեղից գնաց։
16 Եւ ահա մէկն եկաւ նորա մօտ և ասաց. Բարի
վարդապետ, ի՞նչ բարի բան գործեմ՝ որ յաւի-
17 տենական կեանքն ունենամ։ Նա էլ ասաց նո-
րան. Ինչո՞ւ ես ինձ բարի ասում. ոչ ոք է բարի
բայց միայն մէկն՝ Աստուած, իսկ թէ որ կամիս
յաւիտենական կեանքը մտնել, պահիր պատուիրանք-
18 ները։ Նորան ասաց. Որո՞նք։ Յիսուսն էլ ասաց.
Սորանք, Մի՛ սպանաներ, Մի՛ շնար, Մի՛ գողա-
19 նար, Մի՛ սուտ վկայեր. Պատուի՛ր քո հօրը և քո
20 մօրը, և սիրիր քո ընկերին քո անձի պէս։ Պա-
տանին նորան ասաց. Այդ ամենն իմ երեխայու-
թիւնից պահեցի. էլ ի՞նչ բանով եմ պակաս։
21 Յիսուսը նորան ասաց. Եթէ կամենում ես կա-
տարեալ լինել, գնա ունեցածներդ ծախիր՝ և տուր
աղքատներին, և գանձ կ՚ունենաս երկնքումը, և
22 եկ հետևիր ինձ։ Երբոր պատանին այս խօսքը
լսեց, տրտմած գնաց, վասն զի շատ ստացուածք
ունէր։
23 Յիսուսն էլ ասաց իր աշակերտներին. Ճշմարիտ

տաւոմ եմ ձեզ, որ հարուստը դժուար կ՚մտնէ
24 երկնքի արքայութիւնը ։ Բայց դարձեալ ասում
եմ ձեզ․ Աւելի հեշտ է, որ մի ուղտ ասեղի ծա-
կումն անցնի, քան թէ մի հարուստ Աստուծոյ ար-
25 քայութիւնը մտնէ ։ Եւ նորա աշակերտներն երբոր
լսեցին, շատ զարմացան և ասացին․ ապա ո՞վ կա-
26 րող է փրկուիլ ։ Յիսուսն էլ նորանց մտիկ տալով
ասաց․ Մարդկանց կողմանէ դա անկարելի է, բայց
Աստուծոյ կողմանէ ամեն բան կարելի է ։
27 Այն ժամանակ Պետրոսը պատասխանեց և ա-
սաց նորան․ Ահա մենք ամեն բանը թողինք և քո
28 ետեւից եկանք, հիմա ի՞նչ կ՚լինի մեզ․ Յիսուսն
էլ ասաց նորանց․ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, թէ
դուք՝ իմ ետեւից եկողներդ, վերստին ծննդումը՝
երբոր Որդին մարդոյ իր փառաց աթոռի վերայ
կ՚նստի, դուք էլ տասներկու աթոռի վերայ կը
նստիք՝ և Իսրայէլի տասներկու ցեղերը կ՚դատէք ։
29 Եւ ամեն ով որ թողեց տուներ, կամ եղբարք՝
կամ քոյրեր, կամ հայր, կամ մայր կամ կին
կամ որդիք կամ արտեր իմ անունի համար, հա-
րիւրապատիկ կ՚առնէ և յաւիտենական կեանքը
30 կ՚ժառանգէ ։ Եւ շատ առաջինները յետինք կ՚լինին,
և յետինները առաջինք ։

ԳԼ․ Ի

1 Վասն զի նման է երկնքի արքայութիւնը մի տա-
նուտէր մարդու, որ առաւօտանց կանուխ դուրս
2 ելաւ իր այգու համար մշակներ բռնելու ։ Եւ մշ-
շակների հետ օրը մի դահեկանի խօսելով, ուղար-
3 կեց նորանց իր այգին ։ Եւ ժամը երեքի մօտ դուրս
ելաւ՝ ուրիշներ տեսաւ, որ հրապարակում պա-
4 րապ կանգնել էին ։ Նորանց էլ ասաց․ Դուք էլ

գնացէք այգին, և ինչ որ արժան է կ'տամ ձեզ։
5 Նորանք էլ գնացին. և դարձեալ ժամը վեցին
6 և իններին դուրս գալով նոյնպէս արաւ։ Եւ ժամը
տասնումէկին մօտ էլ դուրս գալով ուրիշները
գտաւ պարապ կանգնած և ասաց նորանց. ինչո՞ւ
7 էք այստեղ բոլոր օրը պարապ կանգնել։ Նորան
ասացին. Որովհետև ոչ ոք մեզ չվարձեց։ Նորանց
ասաց. Դուք էլ գնացէք այգին, և ինչ որ ար-
8 ժան է՝ կ'առնէք։ Եւ երբոր իրիկուն եղաւ, այգու-
տէրն իր տան վերակացուին ասաց. Մշակներին
կանչիր և նորանց վարձքը տուր՝ յետիններիցն
9 սկսած մինչև առաջինները։ Եւ ժամը տասնու-
10 մէկինները գալով, մի մի դահեկան առին։ Առա-
ջիններն էլ եկան՝ և կարծեցին, թէ աւելի կ'առ-
11 նեն. և նորանք էլ մի մի դահեկան առին։ Բայց
երբոր առին, տան տիրոջիցը տրտնջում էին և
12 ասում. Թէ այդ յետինները մէկ ժամ գործեցին,
և դորանց մեզ հետ հաւասար արիր, որ օրի
13 ծանրութիւնը և տաքութիւնը քաշեցինք։ Նա էլ
պատասխանեց նորանցից մէկին և ասաց. Ընկեր,
չեմ զրկում քեզ. չէ՞ որ դու ինձ հետ մի դահե-
14 կանի համաձայնեցիր։ Քոնը առ և գնա. բայց ես
ուզում եմ, որ այս յետինին տամ ինչպէս քեզ։
15 Կամ մի՞թէ ես իշխանութիւն չունի՞մ՝ անելու
ինչ որ ուզեմ իմ ստացուածքին. կամ թէ քո
16 աչքը չա՞ր է որ ես բարերար եմ։ Այսպէս յե-
տիններն առաջինք կ'լինին, և առաջիններն յե-
տինք. վասն զի շատեր են կանչուած. բայց քիչեր
են ընտրուած։

17 Երբոր Յիսուսը վեր էր ելնում Երուսաղէմ,
տասներկու աշակերտներն առանձին իր հետ ա-
18 ռաւ ճանապարհումը և ասաց նորանց. Ահա
վեր ենք ելնում Երուսաղէմ, և Որդին մար-

դոյ կ՚մատնուի քահանայապետներին և դպիրներին
19 և կ՚դատապարտեն նորան մահով. Եւ կ՚մատնեն
նորան հեթանոսներին խայտառակելու և ծեծելու
և խաչ հանելու. և երրորդ օրումը յարութիւն
կ՚առնէ։
20 Այն ժամանակ Զեբեդիայի որդոց մայրը իր որ-
դոցը հետ նորա մօտ եկաւ երկրպագեց, և նորա-
21 նից մի բան խնդրեց։ Նա էլ ասաց նորան. Ի՞նչ
ես ուզում։ Նորան ասաց. Ասա որ իմ այս եր-
կու որդիքը նստեն մէկը քո աջ կողմը՝ և մէկը
22 ձախ կողմը քո արքայութիւնումը։ Յիսուսն էլ
պատասխանեց և ասաց. Չէք գիտում՝ թէ ի՞նչ
էք խնդրում. կարո՞ղ էք այն բաժակը խմել որ ես
եմ խմելու, կամ այն մկրտութիւնովն մկրտուիլ
որ ես եմ մկրտուելու։ Նորան ասացին. կարող
23 ենք։ Եւ ասաց նորանց. Իմ բաժակը կ՚խմէք, և
այն մկրտութիւնովն որ ես պիտի մկրտուիմ կը
մկրտուիք, բայց իմ աջ և ձախ կողմը նստեցնելը
իմս չէ տալ. այլ նորանց՝ որ իմ Հօրիցը պատ-
24 րաստուած է։ Եւ այն տասներն երբոր լսեցին, նե-
25 ղացան այն երկու եղբարց վերայ։ Յիսուսն էլ նո-
րանց իրան մօտ կանչելով ասաց. Գիտէք, որ ազ-
գերի իշխանները տիրում են նորանց վերայ, և
26 մեծամեծները իշխում են նորանց վերայ. Բայց
այնպէս չլինի ձեր մէջ, այլ ձեզանից ով որ կա-
27 մենայ մեծ լինիլ, թող ձեզ ծառայ լինի։ Եւ ձե-
զանից ով որ կամենայ առաջին լինիլ, թող ձեզ
28 ծառայ լինի։ Ինչպէս Որդին մարդոյ չեկաւ որ ի-
րան ծառայեն, այլ որ ինքը ծառայէ, և շատերի
փոխանակ իր անձն փրկանք տայ։
29 Եւ երբոր նորանք Երիքովից դուրս եկան, շատ
30 ժողովուրդներ գնացին նորա ետեւից։ Եւ ահա եր-
կու կոյր այն ճանապարհի վերայ նստած էին. եր-

բոր լսեցին՝ թէ Յիսուսն է անց կենում, աղաղա-
կեցին և ասացին. Ողորմիր մեզ, Տէր, Որդի Դաւ-
31 թի: Իսկ ամբոխն յանդիմանեց նորանց՝ որ լռեն,
բայց նորանք էլ առաւել էին աղաղակում և ա-
32 սում. Ողորմիր մեզ, Տէր, որդի Դաւթի: Եւ Յի-
սուսը կանգնեց՝ կանչեց նորանց և ասաց. Ի՞նչ էք
33 ուզում որ անեմ ձեզ: Նորան ասացին. Տէր, որ
34 մեր աչքերը բացուին: Յիսուսն էլ գթաց՝ նորանց
աչքերին դիպաւ, և շուտով տեսան նորանց աչ-
քերը, և նորա ետեւից գնացին:

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ երբոր Երուսաղէմին մօտեցան՝ և Բեթփագէ
եկան Ձիթենեաց լեռան մօտ, այն ժամանակ
2 Յիսուսը երկու աշակերտ ուղարկեց: Եւ ասաց
նորանց. գնացէք այդ գիւղը՝ որ ձեր առջեւն է,
և շուտով այնտեղ մի էշ կ'գտնէք կապած և մի
աւանակ նորա հետ. արձակեցէք բերէք ինձ մօտ:
3 Եւ եթէ մէկը բան ասէ ձեզ. ասացէք, թէ Նո-
րանք Տիրոջը պէտք են. և շուտով կ'ուղարկէ նո-
4 րանց: Բայց այս ամենը եղաւ, որ կատարուի
5 մարգարէի ձեռով խօսածն, որ ասում է. Ասա-
ցէ՛ք Սիօնի աղջկանը. Ահա քո թագաւորը քեզ
մօտ է գալիս, հեզ՝ և էշն ու աւանակի քուռակը
6 հեծած: Աշակերտներն էլ գնացին և արին ինչ-
7 պէս որ Յիսուսը հրամայեց նորանց. Էշը և աւա-
նակը բերին՝ և իրանց հանդերձները նորանց վերայ
8 գցեցին, և նորանց վերայ նստեց: Եւ խիստ շատ
ժողովուրդներ իրանց հանդերձները ճանապարհի
վերայ փռեցին. ուրիշներն էլ ծառերիցը ճիւղեր
9 էին կտրում և ճանապարհումը փռում: Եւ ա-
ռաջից և ետեւից գնացող ժողովուրդները աղա-

ղակում էին և ասում. Ովսաննա Որդւոյ Դաւթի,
օրհնեալ է Տիրոջը անունովն եկողը. Ովսաննա 'ի
բարձունս ։
10 Եւ երբոր նա Երուսաղէմ մտաւ, բոլոր քա-
11 ղաքը դղրդաց և ասաց. Սա ո՞վ է ։ Եւ ժողո-
վուրդներն ասում էին. Սա Յիսուս մարգարէն է՝
Գալիլեայի Նազարէթիցը ։
12 Եւ Յիսուսը մտաւ Աստուծոյ տաճարը և դուրս
արաւ տաճարի մէջ բոլոր ծախողներին և առնող-
ներին, և փող փոխողների սեղանները և աղաւնի
13 ծախողների աթոռները կործանեց. Եւ ասաց նո-
րանց. Գրուած է՝ իմ տունը աղօթքի տուն պի-
տի կոչուի. և դուք աւազակների այր էք արել
դորան ։
14 Եւ տաճարի մէջ կոյրեր և կաղեր եկան նորա
15 մօտ՝ և նորանց բժշկեց ։ Երբոր քահանայապետ-
ները և դպիրները տեսան այն հրաշքները որ ա-
րաւ, և այն երեխաներն էլ տաճարումն աղաղա-
կելիս և ասելիս՝ Ովսաննա Որդւոյ Դաւթի, նեղա-
16 ցան. Եւ ասացին նորան. Լսո՞ւմ ես՝ դորանք ի՞նչ
են ասում ։ Յիսուսն էլ ասաց նորանց. Այո,
դուք երբէք չէ՞ք կարդացել՝ թէ Մանուկների և
կաթնկերների բերանից օրհնութիւն հաստատեցիր ։
17 Եւ նորանց թողելով՝ գնաց քաղաքիցը դուրս
Բեթանիա և գիշերն այնտեղ մնաց ։
18 Եւ առաւօտանց երբոր յետ էր դառնում քա-
19 ղաք, սովեց ։ Եւ այն ճանապարհի վերայ մի թը-
զենի տեսնելով, գնաց նորա մօտ, և նորա վերայ
մի բան չգտաւ բայց միայն տերեւ. և նորան ա-
սաց. Այլ եւս քեզանից պտուղ չլինի յաւիտ-
20 եան. և իսկոյն չորացաւ թզենին ։ Եւ աշակերտ-
ները տեսնելով զարմացան և ասացին. Ի՞նչպէս
21 իսկոյն չորացաւ թզենին ։ Յիսուսն էլ պատասխա-

նեց և ասաց նորանց․ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ․
թէ որ հաւատք ունենաք և չերկմտէք, ո՛չ թէ
միայն կ'անէք թզենուն եղածը, այլ թէ որ այդ
լեռան էլ ասէք՝ վեր կաց և ընկիր ծովը, կ'լինի։
22 Եւ ամեն ինչ որ աղօթքի մէջ խնդրէք հաւատա-
լով, կ'առնէք։
23 Եւ երբոր եկաւ տաճարը, նա սովորեցնելիս,
քահանայապետները և ժողովրդի ծերերը նորա
մօտ եկան և ասացին․ Ի՞նչ իշխանութիւնով ես
անում այդ բաները, և ո՞վ տուաւ քեզ այդ իշ-
24 խանութիւնը։ Յիսուս էլ պատասխանեց և ասաց
նորանց․ Ես էլ ձեզանից մէկ բան կ'հարցնեմ․
եթէ այն ինձ ասէք, ես էլ ձեզ կ'ասեմ թէ ի՞նչ
25 իշխանութիւնով եմ անում այս բաները։ Յօհան-
նէսի մկրտութիւնը ո՞րտեղից էր, երկնքի՞ց թէ
մարդկանցի՞ց․ և նորանք իրանց մէջ միտք էին
26 անում և ասում․ Եթէ ասենք՝ երկնքից, կ'ասէ
մեզ՝ Ապա ինչո՞ւ չհաւատացիք նորան․ իսկ եթէ
ասենք՝ մարդկանցից, ժողովրդիցը վախենում ենք,
վասն զի ամենքը Յօհաննէսին մարգարէի տեղ են
27 ընդունում։ Եւ պատասխանեցին Յիսուսին և ա-
սացին․ Չենք գիտում։ Նա էլ նորանց ասաց․ Ես
էլ չեմ ասիլ ձեզ՝ թէ ի՞նչ իշխանութիւնով եմ
անում այս բաները։
28 Բայց ի՞նչպէս է երեւում ձեզ․ մի մարդ երկու
որդի ունէր․ և եկաւ առաջինին ասաց․ Որդի,
29 գնա այսօր իմ այգումը բան արա։ Նա էլ պա-
տասխանեց և ասաց․ Չեմ կամենում․ բայց յե-
30 տոյ զղջացաւ գնաց։ Եւ միւսի մօտ գնաց և ա-
սաց այնպէս․ Նա էլ պատասխանեց և ասաց․
31 Կ'գնամ, տէր․ և չգնաց։ Հիմա այս երկուսից ո՞ր
արաւ իւր հօր կամքը։ Նորան ասացին․ Առաջի-
նը։ Յիսուսը նորանց ասաց․ Ճշմարիտ ասում եմ

ձեզ, որ մաքսաւորները և պոռնիկները ձեզանից
32 *առաջ կ՚մտնեն Աստուծոյ արքայութիւնը ։ Վասն*
զի Յօհաննէսն եկաւ ձեզ մօտ արդարութեան ճա-
նապարհով, և չհաւատացիք նորան, բայց մաք-
սաւորները և պոռնիկները հաւատացին նորան. և
դուք տեսնելով չզղջացիք յետոյ, որ հաւատաք
նորան ։
33 *Մի ուրիշ առակ լսեցէք. Մի տանուտէր մարդ*
կար՝ որ այգի տնկեց և նորան ցանգով պատեց.
և նորա մէջ հնձան փորեց և աշտարակ շինեց. և
տուաւ նորան մշակներին, և գնաց հեռու աշ-
34 *խարհք ։ Եւ երբոր պտղի ժամանակը մօտեցաւ,*
ուղարկեց իր ծառաները մշակների մօտ՝ նորա պը-
35 *տուղները առնելու ։ Եւ մշակները նորա ծառա-*
ներին բռնեցին՝ մէկին տանջեցին, մէկին սպանե-
36 *ցին, մէկին քարկոծեցին ։ Դարձեալ ուղարկեց*
ուրիշ ծառաներ առաջինների ց շատ, և նորանց
37 *էլ այնպէս արին ։ Վերջապէս իր որդուն նորանց*
մօտ ուղարկեց ասելով, իմ որդուցը կ՚ամաչեն ։
38 *Բայց մշակներն որդուն տեսնելով իրանք իրանց*
ասացին. Սա է ժառանգը, եկէք սորան սպանենք,
39 *և նորա ժառանգութեանը տիրենք ։ Եւ բռնեցին*
նորան, այգուցը դուրս հանեցին և սպանեցին ։
40 *Արդ՝ երբոր այն այգու տէրը գայ, ի՞նչ կ՚անէ*
41 *այն մշակներին ։ Նորան ասացին. Չարերին չարա-*
չար կ՚կորցնէ, և այգին կ՚տայ ուրիշ մշակների,
որ պտուղները կ՚տան նորան իրանց ժամանակնե-
42 *րումը ։ Յիսուսը նորանց ասաց. Երբէք դուք չէ՞ք*
կարդացել գրքումը՝ Այն քարն, որ շինողներն ա-
նարգեցին, նա եղաւ անկիւնի գլուխ. սա Տիրոջի-
ցը եղաւ՝ և մեր աչքերի առջեւ զարմանալի է ։
43 *Սորա համար ասում եմ ձեզ. որ Աստուծոյ ար-*
քայութիւնը ձեզանից վեր կ՚առնուի և մի ազգի

44 կ՚տրուի, որ նորա պտուղները կ՚բերէ։ Եւ այս
քարի վերայ ընկնողը կ՚փշրուի. և ում վերայ որ
նա ընկնի՝ կ՚ջարդէ նորան։
45 Եւ երբոր քահանայապետները և փարիսեցինե-
րը նորա առակները լսեցին, հասկացան՝ որ իրանց
46 համար է ասում։ Եւ որոնում էին որ բռնեն նո-
րան, բայց ժողովուրդներիցը վախեցան. որովհե-
տեւ նորան մարգարէի տեղ էին ընդունում։

ԳԼ. ԻԲ

1 Եւ Յիսուսը պատասխանեց և դարձեալ ասաց
2 նորանց առակներով, ասելով. Երկնքի արքայու-
թիւնը նմանեցաւ մի թագաւոր մարդու, որ իր
3 որդուն հարսանիք արաւ։ Եւ իր ծառաներն ու-
ղարկեց՝ որ հարսանիքի կանչեն հրաւիրուածներին.
4 և նորանք չկամեցան գալ։ Դարձեալ ուրիշ ծա-
ռաներ ուղարկեց և ասաց. Ասացէք հրաւիրուած-
ներին. Ահա իմ ճաշը պատրաստեցի. իմ արջառ-
ները և մսացուները մորթուած են, և բոլորը պատ-
5 րաստ է. եկէք հարսանիքը։ Իսկ նորանք անհոգ-
լինելով՝ գնացին, մէկն իր արտը, միւսն իր առու-
6 տուրին։ Եւ մնացածները նորա ծառաներին բռ-
7 նեցին՝ նախատեցին և սպանեցին։ Բայց թագաւո-
րը լսելով բարկացաւ, և իր զօրքն ուղարկեց այն
սպանողներին սատակեցրեց, և նորանց քաղաքն
8 այրեց։ Այն ժամանակ իր ծառաներին ասաց.
Հարսանիքը պատրաստ է, բայց հրաւիրուածներն
9 արժանի չէին։ Արդ գնացէք դէպի ճանապարհնե-
րի անցքերը, և ում որ էլ գտնէք, կանչեցէք
10 հարսանիքը։ Եւ այն ծառաները դուրս գնացին
ճանապարհները, և ժողովեցին ամենին ում որ
գտան՝ չարը և բարին, և հարսանիքը բազմա-

11 կաններով լցուեցաւ ։ Բայց երբոր Թագաւորը մը-
տաւ՝ որ բազմականներին մօտիկ անէ, այնտեղ մի
12 մարդ տեսաւ՝ հարսանիքի հանդերձ չհագած․ Եւ
նորան ասաց․ Ընկեր, ի՞նչպէս մտար այստեղ, որ
հարսանիքի հանդերձ չունիս․ և նա պապանձուե-
13 ցաւ ։ Այն ժամանակ Թագաւորն ասաց ծառանե-
րին․ Դորա ոտները և ձեռները կապեցէք․ վեր ա-
ռէք դորան դրսի խաւարը գցեցէք․ այնտեղ կ՚լի-
14 նի լացը և ատամների կրճտելը ։ Վասն զի շատեր
են կանչուած, բայց քիչեր՝ ընտրուած ։
15 Այն ժամանակ փարիսեցիները գնացին նորա հա-
մար խորհուրդ արին, թէ ի՞նչպէս խօսքով որո-
16 գայթ դնեն նորան ։ Եւ իրանց աշակերտներին Հե-
րօդէսեաններին հետ նորա մօտ ուղարկեցին և ա-
սացին, Վարդապետ, գիտենք որ ճշմարիտ ես՝ և
Աստուծոյ ճանապարհը ճշմարտութիւնով սովո-
րեցնում ես, և ոչ մի մարդուց հոգս չունիս․
վասն զի մարդու երեսպաշտութիւն չես անում,
17 Արդ՝ ասա մեզ, ի՞նչպէս է երեւում քեզ, կայս-
18 րին հարկ տալ պէ՞տք է, թէ չէ ։ Եւ Յիսուսը
նորանց չարութիւնն իմանալով ասաց․ ինչո՞ւ էք
19 փորձում ինձ, կեղծաւորներ ։ Ցոյց տուէք ինձ
հարկի տակը, և նորանք մի դահեկան բերին
20 տուին նորան ։ Եւ նորանց ասաց․ Այս պատկերը
21 կամ գիրը ո՞ւմն է ։ Ասացին նորան․ կայսեր ։ Այն
ժամանակ ասաց․ Ուրեմն կայսրինը կայսրին
22 տուէք Աստուծոյնը Աստուծոյն ։ Եւ լսելով, զար-
մացան․ և նորան թողին գնացին ։
23 Այն օրը Սադուկեցիները նորա մօտ եկան՝ որ
ասում են թէ յարութիւն չկայ․ և նորան հարց-
24 րին, Եւ ասացին․ Վարդապետ, Մօսէսն ասաց, Ե-
թէ մի մարդ առանց զաւակի մեռնէ, թող նորա
եղբայրը նորա կինն առնէ, և իր եղբօր համար

25 զաւակ յարուցանէ ։ Հիմա մեզ մօտ եօթն եղբարք
կային. և առաջինը կին առաւ և մեռաւ, և ո-
րովհետև զաւակ չունէր՝ իրան կինը թողեց իր եղ-
26 բօրը ։ Այնպէս էլ երկրորդ եղբայրը և երրորդը՝
27 մինչև եօթներորդը ։ Եւ ամենից յետոյ կինը մե-
28 ռաւ ։ Հիմա յարութեան ժամանակին այն եօթից ո՞-
րին կ՚լինի կին. վասն զի ամենքը նորան կին առին ։
29 Յիսուս էլ պատասխանեց և ասաց նորանց. Մո-
լորուած էք, որ գիրքերը չէք գիտում, և ոչ Աս-
30 տուծոյ զօրութիւնը ։ Վասն զի յարութեան ժա-
մանակին ոչ կին են առնում, և ոչ մարդու գը-
նում. այլ երկնքումն Աստուծոյ հրեշտակների նը-
31 ման են ։ Իսկ մեռելների յարութիւն առնելու հա-
մար, չէ՞ք կարդացել այն Աստուածանից ձեզ
32 խօսուածը որ ասում է. Ես եմ Աբրահամի Աս-
տուածը, և Իսահակի Աստուածը, և Յակօբի Աս-
տուածը ։ Աստուած մեռելների Աստուած չէ, այլ
33 կենդանիների ։ Եւ ժողովուրդները լսելով զարմա-
նում էին նորա վարդապետութեան վերայ ։
34 Բայց փարիսեցիներն երբոր լսեցին, թէ Սադու-
կեցիներին պապանձեցրեց, հաւաքուեցան մէկտեղ ։
35 Եւ նորանցից մէկը՝ մի օրինական հարցրեց փորձե-
36 լով նորան և ասաց. Վարդապետ, ո՞ր պատուի-
37 րանքն է մեծ օրէնքումը ։ Յիսուս էլ ասաց նո-
րան. Սիրիր քո Տէր Աստուածը քո բոլոր սրտովը
38 քո բոլոր անձովը՝ և քո բոլոր մտքովը ։ Սա է ա-
39 ռաջին և մեծ պատուիրանքը ։ Երկրորդն էլ սո-
40 րան նման. Սիրիր քո ընկերը քո անձի պէս ։ Այս
երկու պատուիրանքից կախուած են բոլոր օրէնքը
և մարգարէքը ։
41 Եւ երբոր փարիսեցիները հաւաքուած էին, Յի-
42 սուսը նորանցից հարցրեց և ասաց. Ձեզ ի՞նչպէս
է երեւում Քրիստոսի համար. ո՞ւմ որդին է ։ Նո-

43 բան ասացին. Դաւթի. Նորանից ասաց. Ապա ի՞նչ-
պէս Դաւիթը հոգով նորան Տէր է կոչում, ասե-
44 լով. Տէրն իմ Տիրոջն ասաց. Իմ աջ կողմը նըս-
տիր, մինչեւ քո թշնամիները քո ոտաց պատուան-
45 դան դնեմ։ Արդ եթէ Դաւիթը նորան Տէր է կո-
46 չում, ի՞նչպէս է նորա որդի։ Եւ ոչ ոք չէր կարո-
ղանում մի բան պատասխան տալ նորան. և այն
օրից յետոյ էլ մէկը չէր համարձակւում նորանից
մի բան հարցնելու։

ԳԼ. ԻԳ

1 Այն ժամանակ Յիսուսը ժողովուրդների և իր
2 աշակերտների հետ խօսեց և ասաց. Մովսէսի ա-
թոռի վերայ դպիրները և փարիսեցիները նստեցան։
3 Արդ՝ ինչ էլ որ ասեն ձեզ պահել, պահեցէք և
արէք, բայց նորանց գործերի պէս մի անէք. վասն
4 զի ասում են և չեն անում։ Վասն զի ծանր և
դժուարակիր բեռներ են կապում և դնում մարդ-
կանց ուսերին, բայց իրանց մատովը չեն ուզում
5 շարժել նորանց։ Եւ իրանց բոլոր գործքերն ա-
նում են մարդկանց երեւելու համար. իրանց գրա-
պանակները լայնացնում են և իրանց հանդերձի
6 քղանցքները մեծացնում. Սիրում են ընթրիքնե-
րումն առաջին բազմոցը, և ժողովարաններումն ա-
ռաջին աթոռները. և փողոցների մէջ բարեւներ
7 առնելը. Եւ մարդկանցից Ռաբբի Ռաբբի կոչուիլը։
8 Բայց դուք Ռաբբի չկանչուիք, վասն զի մէկն է ձեր
ուսուցիչը, այսինքն Քրիստոս. և դուք ամենքդ եղ-
9 բարք էք։ Եւ երկրիս վերայ մէկին ձեզ Հայր չը
կանչէք, վասն զի մէկն է ձեր Հայրը նա որ եր-
10 կնքումն է։ Ոչ էլ ուսուցիչներ կանչուեցէք,
վասն զի մէկն է ձեր ուսուցիչը այսինքն Քրիստոս։

11 Եւ ձեզանից մեծը թող ձեր ծառան լինի ։ (12) Ով
որ իր անձը բարձրացնէ՝ կ՚խոնարհուի . և ով որ
իր անձը խոնարհեցնէ՝ կ՚բարձրանայ ։
13 Իսկ վայ ձեզ, դպիրներ և փարիսեցիներ՝ կեղ-
ծաւորներ, որ փակում էք երկնքի արքայութիւնը
մարդկանց առջեւ, վասն զի ինքներդ չէք մտնում,
14 և մտնողներին էլ թոյլ չէք տալիս մտնել ։ Վա՜յ
ձեզ, դպիրներ և փարիսեցիներ՝ կեղծաւորնե՛ր, որ
ուտում էք որբեւայրիների տները, և պատճառան-
քով երկար աղօթք անում . նորա համար աւելի
15 դատապարտութիւն կ՚ստանաք ։ Վա՜յ ձեզ, դպիր-
ներ և փարիսեցիներ՝ կեղծաւորներ, որ շուռ էք
գալիս ծովն ու ցամաքը, որ մէկը նորահաւատ
անէք . և երբոր լինում է, նորան ձեզանից երկու
16 տակ աւելի գեհենի որդի էք անում ։ Վա՜յ ձեզ,
կոյր առաջնորդներ, որ ասում էք, Ով որ տա-
ճարովն երդւում անէ, մի բան չէ . բայց ով որ
17 տաճարի ոսկովն երդւում անէ, պարտական է ։ Յի-
մարներ և կոյրեր . ո՞րն է արդեօք աւելի մեծ, ոս-
18 կի՞ն թէ տաճա՞րը, որ սրբում է ոսկուն ։ Եւ, ով
որ սեղանովն երդւում անէ, մի բան չէ . բայց ով
որ նորա վերայ լինող պատարագովն երդւում անէ,
19 պարտական է ։ Յիմարներ և կոյրեր . ո՞րն է արդ-
եօք աւելի մեծ, պատարա՞գը թէ սեղանը, որ սըր-
20 բում է պատարագին ։ Արդ սեղանովն երդւում ա-
նողը նորանով՝ և այն բոլոր բաներովն է երդւում
21 անում որ նորա վերայ են ։ Եւ տաճարովն երդւում
անողը նորանով և նորանում՝ բնակողովն է եր-
22 դւում անում ։ Եւ երկնքովն երդւում անողը Աս-
տուծոյ աթոռովն է երդւում անում և նորա վե-
23 րայ նստողովը ։ Վա՜յ ձեզ, դպիրներ և փարիսեցի-
ներ՝ կեղծաւորներ . որ անանուխի և սամիթի և
չամանի տասանորդը տալիս էք, և թողում էք

օրէնքի ծանր ծանր բաները՝ դատաստանը և ողոր-
մութիւնը և հաւատքը. սա պէտք էր անել՝ և այն
24 չթողել։ Կոյր առաջնորդներ, որ մժեղը քամում
25 էք, բայց ուղտը կուլ էք տալիս։ Վայ ձեզ, դը-
պիրներ և փարիսեցիներ՝ կեղծաւորներ, որ մաք-
րում էք բաժակի և սկաւառակի դրսի կողմը,
բայց ներսեւանց լիքն են յափշտակութիւնով և
26 անիրաւութիւնով։ Կոյր փարիսեցի, առաջ մաք-
րիր բաժակի և սկաւառակի մէջը, որ նորանց
27 դուրսն էլ մաքուր լինի։ Վայ ձեզ, դպիրներ և
փարիսեցիներ՝ կեղծաւորներ, որ նման էք ծեփած
գերեզմաններին, որ դրսեւանց գեղեցիկ են երե-
ւում, բայց ներսեւանց լիքն են մեռելների ոսկեր-
28 քով և ամեն պղծութիւնով։ Այնպէս էլ դուք՝
դրսեւանց արդար էք երեւում մարդկանց, բայց
ներսեւանց լիքն էք կեղծաւորութիւնով և անօ-
29 րէնութիւնով։ Վայ ձեզ, դպիրներ և փարիսեցի-
ներ՝ կեղծաւորներ, որ մարգարէների տապանները
շինում էք՝ և արդարների գերեզմանները զարդա-
30 րում. Եւ ասում էք, Եթէ լինէինք մեր հարանց
օրերումը, մասնակից չէինք լինիլ նորանց հետ
31 մարգարէների արիւնին։ Ուրեմն դուք ձեր մասին
վկայում էք, թէ որդիք էք մարգարէների սպանող-
32 ներին։ Եւ դուք ձեր հարանց չափը լցրէք։ (33) Օ-
ձեր, իժերի զաւակներ, ի՞նչպէս կ՚փախչիք գեհենի
34 դատաստանիցը։ Դորա համար, ահա ես ձեզ մօտ
մարգարէներ և իմաստուններ և դպիրներ կ՚ու-
ղարկեմ. և նորանցից կ՚սպանէք և կ՚խաչէք և նո-
րանցից ձեր ժողովարաններում կ՚տանջէք՝ և քա-
35 ղաքից քաղաք կ՚հալածէք։ Որպէսզի ձեզ վերայ
գայ ամեն արդար արիւն, որ երկրի վերայ թափ-
ուել է՝ արդար Աբէլի արիւնից մինչեւ Բարաքի-
այի որդու Զաքարիայի արիւնը, որին սպանեցիք

36 տաճարի և սեղանի մէջտեղը ։ Ճշմարիտն ասում
եմ ձեզ, այս բոլորը կ՚գայ այս ազգի վերայ ։
37 Երուսաղէմ Երուսաղէմ, մարգարէները կոտո-
րող, և քեզ մօտ ուղարկուածները քարկոծող․
քանի անգամ կամեցայ քո երեխաները ժողովել,
ինչպէս հաւն ժողովում է իր ձագերը թեւերի
38 տակ, և չկամեցաք ։ Ահա ձեր տունն աւերուած
39 կ՚թողուի ձեզ ։ Վասն զի ասում եմ ձեզ ; Ու
այսուհետեւ չէք տեսնիլ ինձ՝ մինչեւ որ ասէք ․
Օրհնեալ է Տիրոջը անունով եկողը ։

ԳԼ․ ԻԴ

1 Եւ Յիսուսը դուրս եկած գնում էր տաճարից,
և աշակերտները մօտ եկան՝ որ ցոյց տան նորան
2 տաճարի շինուածքը ։ Յիսուսն էլ պատասխանեց
և ասաց նորանց․ Չէք տեսնո՞ւմ այդ ամենը ․
ճշմարիտն ասում եմ ձեզ․ այդտեղ քար քարի
վերայ չի թողուիլ որ չքանդուի ։
3 Եւ երբոր նա Ձիթենեաց լեռան վերայ նստած
էր, աշակերտներն առանձին նորա մօտ եկան և
ասացին․ Ասա մեզ, այդ ե՞րբ կ՚լինի ․ և ի՞նչ կ՚լի-
4 նի քո գալստեան և աշխարհքիս վերջի նշանը ։ Յի-
սուսն էլ պատասխանեց և ասաց նորանց․ Զգուշ
5 կացէք, որ մէկը ձեզ չ՚խաբէ ։ Վասն զի շատերը
կ՚գան իմ անունովը կ՚ասեն՝ Ես եմ Քրիստոսը․
6 և շատերին կ՚մոլորեցնեն ։ Կռիւներ և կռիւների
համբաւներ էք լսելու, զգուշ կացէք, որ չշփոթ-
ուիք․ վասն զի ամենը պէտք է լինի․ բայց դեռ
7 վերջը չէ ։ Վասն զի ազգ ազգի վերայ վեր կ՚կե-
նայ, և թագաւորութիւն թագաւորութեան վե-
րայ․ և սովեր կ՚լինին․ և աստիկ մահեր՝ և տեղ
8 տեղ երկրաշարժութիւններ կ՚լինին ։ Բայց այս ա-

9 մենը ցաւերի սկիզբն է։ Այն ժամանակ ձեզ նե-
ղութեան կ'մատնեն. և ձեզ կ'սպանեն, և իմ ա-
նունի համար ամեն ազգերից ատուած կ'լինիք։
10 Եւ այն ժամանակ շատերը կ'գայթակղին, և իրար
11 կ'մատնեն և իրար կ'ատեն։ Եւ շատ սուտ մար-
12 գարէք դուրս կ'գան՝ և շատերին կ'մոլորեցնեն։ Եւ
անօրէնութեան շատանալու պատճառաւը՝ շատե-
13 րի սէրը կ'պաղի։ Բայց ով որ մինչեւ վերջը համ-
14 բերէ՝ նա կ'փրկուի։ Եւ արքայութեան այս աւե-
տարանը բոլոր տիեզերքումը կ'քարոզուի ամեն
հեթանոսներին վկայութիւն լինելու համար, և
այն ժամանակ կ'գայ վերջը։
15 Արդ երբոր տեսնէք աւերածի պղծութիւնը, Դա-
նիէլ մարգարէի ձեռքով ասուածը, սրբութեան
16 տեղումը կանգնած. կարդացողը մտածէ. Այն ժա-
մանակ նորանք, որ Հրէաստանումն են, թող փախ-
17 չին լեռները։ Ով որ կտրի վերայ լինի՝ թող վեր
18 չգայ մի բան վեր առնելու իր տանիցը։ Եւ ով որ
յանդումն է՝ թող յետ չդառնայ իր հանդերձները
19 վեր առնելու։ Բայց վայ յղիներին և ծիծ տուող-
20 ներին այն օրերում։ Եւ աղօթք արէք, որ ձեր
21 փախչիլը ձմեռը չլինի, ոչ էլ շաբաթ օրը։ Քանզի
այն ժամանակ մեծ նեղութիւն կ'լինի. որ այնպի-
սին աշխարհքիս սկզբիցը մինչեւ հիմա չեղաւ, և
22 ոչ էլ երբէք կ'լինի։ Եւ եթէ այն օրերն չկար-
ճացնուէին, ոչ մի մարմին չէր փրկուիլ. բայց ընտ-
23 րուածների համար այն օրերը կ'կարճացնուին։ Այն
ժամանակ եթէ մէկն ասէ ձեզ՝ Ահա այստեղ է
24 Քրիստոսը, կամ այնտեղ. չհաւատաք։ Վասն զի
սուտ Քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ վեր կ'կե-
նան, և մեծ նշաններ և հրաշքներ ցոյց կ'տան,
մինչեւ որ եթէ կարելի լինէր, ընտրուածներին էլ
25 կ'մոլորեցնէին։ Ահա կանխաւ ասացի ձեզ։ (26) Արդ

եթէ ասեն ձեզ· Ահա անապատումն է, դուրս
չգնաք· Ահա ներսի սենեակումն է· չհաւատաք։
27 Վասն զի ինչպէս կայծակը դուրս է գալիս արե-
ւելքից և երեւում մինչեւ արեւմուտք· այնպէս
28 էլ կ'լինի Որդու մարդու գալուստը։ Վասն զի որ-
տեղ մեռած մարմինը լինի, այնտեղ կ'հաւաքուին
արծիւները։
29 Եւ շուտով այն նեղութեան օրերից յետոյ ա-
րեգակը կ'խաւարի, և լուսինն իր լոյսը չի տալ·
և աստղերը երկնքից վայր կ'ընկնին, և երկնքի զօ-
30 րութիւնները կ'շարժուին։ Եւ այն ժամանակ կե-
րեւի Որդու մարդու նշանը երկնքումը, և այն ժա-
մանակ կոծ կ'անեն երկրի բոլոր ազգերը· և կը-
տեսնեն Որդին մարդու գալիս երկնքի ամպերի վե-
31 րայ զօրութիւնով և շատ փառքով։ Եւ կ'ուղար-
կէ իր հրեշտակները մեծաձայն փողով, և նորա
ընտրուածներին կ'ժողովեն չորս կողմից՝ երկնքի
ծայրերից մինչեւ նորա միւս ծայրերը։
32 Թզենուցը սովորեցէք առակը· երբոր նորա ճղերն
արդէն կակուղացել են և տերեւը բուսել, գիտէք
33 որ մօտ է ամառը։ Այսպէս էլ դուք· երբոր այս
34 ամենը տեսնէք, իմացէք որ մօտ է՝ դռներին է։ Ճըշ-
մարիտ ասում եմ ձեզ՝ Այս ազգը չի անցնիլ,
35 մինչեւ որ այս ամենը լինի։ Երկինքը ու երկիրս
կ'անցնեն, բայց իմ խօսքերս չեն անցնիլ։
36 Իսկ այն օրուայ և ժամի համար ոչ ով չգիտէ,
ոչ էլ երկնքի հրեշտակները, բայց միայն իմ Հայրը։
37 Եւ ինչպէս Եղան Նոյի օրերն, այնպէս կ'լինի և Որ-
38 դու մարդու գալուստը։ Վասն զի ինչպէս որ էին ջըր-
հեղեղից առաջ եղած օրերը, ուտում էին և խմում
էին, կին էին առնում և մարդու էին գնում, մինչեւ
39 այն օրն, որ Նոյը մտաւ տապանը· Եւ չգիտացին,
մինչեւ որ ջրհեղեղն եկաւ, և ամենքը վեր առաւ,

այնպէս կ'լինի և Որդւոյ մարդոյ գալուստը ։
40 Այն ժամանակ երկու հոգի կ'լինին արտումը. մէկը
41 կ'առնուի՝ և մէկը կ'թողուի ։ Եւ երկու հոգի մի ջա-
ղացում կաղան՝ մէկը կ'առնուի և մէկը կ'թողուի ։
42 Արդ արթուն կացէք. վասն զի չգիտէք թէ ո՞ր
43 ժամում ձեր Տէրը կ'գայ ։ Բայց այս իմացէք, որ
եթէ տան տէրը գիտենար թէ որ պահում կ'գայ
գողը, արթուն կ'կենար և թող չէր տալ որ իր
44 տունը ծակեն ։ Սորա համար դուք էլ պատրաստ
կացէք. վասն զի այն ժամին, որ դուք չէք կար-
45 ծում, Որդին մարդոյ կ'գայ ։ Ուրեմն ո՞վ է այն
հաւատարիմ և իմաստուն ծառան, որին իր տէրն՝
իր ծառաների վերայ դրաւ, որ նորանց կերակուրը
46 տայ ժամանակին ։ Երանի այն ծառային, որ նո-
րա տէրը, երբոր գայ, նորան այնպէս անելիս
47 գտնէ ։ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, որ նորան իր
48 ամեն ունեցածների վերայ կ'դնէ ։ Բայց եթէ այն
չար ծառան իր սրտումն ասէ, իմ տէրը գալը ու-
49 շացնում է. Եւ սկսէ իր ծառայակիցներին ծեծել՝
50 և արբեցողների հետ ուտել և խմել ։ Այն ծառա-
յի տէրը մի օր կ'գայ, որ նա չէ սպասում, և մի
51 ժամ՝ որ նա չգիտէ. Եւ նորան միջից կ'կտրէ, և
նորա բաժինը կեղծաւորների հետ կ'դնէ. այնտեղ
կ'լինի լացը և ատամների կրճտելը ։

ԳԼ. ԻԵ

1 Այն ժամանակ կ'նմանի երկնքի արքայութիւնը
տասն կուսանաց, որ իրանց լապտերները վեր ա-
2 ռին և դուրս եկան փեսային դիմաւորելու ։ Նո-
րանցից հինգը իմաստուն էին, և հինգը յիմար ։
3 Այն յիմարները վեր առին իրանց լապտերները,
4 բայց ձէթ վեր չառին իրանց հետ ։ Սակայն իմաս-

տուններն իրանց ամաններումը ձէթ վեր առին ի-
5 րանց լապտերների հետ մէկտեղ։ Եւ երբոր փեսան
6 ուշացաւ, ամենքը թմրեցան և քնեցին։ Եւ կէս
գիշերին աղաղակ եղաւ՝ թէ Ահա փեսան գալիս է․
7 դուրս եկէք նորան դիմաւորելու։ Այն ժամանակ
ամեն կուսանքը վեր կացան և իրանց լապտերները
8 պատրաստեցին։ Բայց յիմարներն ասացին իմաս-
տուններին․ Տուէք մեզ ձեր իւղիցը, վասն զի մեր
9 լապտերները հանգչում են։ Իմաստունններն էլ
պատասխանեցին և ասացին․ Մի գուցէ մեզ և ձեզ
բաւական չլինի․ բայց աւելի լաւ՝ գնացէք ծա-
10 խողների մօտ և գնեցէք ձեզ համար։ Եւ երբոր
նորանք գնացին գնելու, փեսան եկաւ․ և պատ-
րաստները նորա հետ հարսանիքը մտան, և դուռն
11 փակուեցաւ։ Եւ յետոյ այն միւս կուսանքն էլ
12 եկան և ասացին․ Տէր, Տէր, բաց մեզ։ Նա էլ պա-
տասխանեց և ասաց․ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ․
13 Ես չեմ ճանաչում ձեզ։ Արդ՝ արթուն կացէք․
որովհետեւ չէք գիտում ոչ օրը և ոչ ժամը, որ
նորանում Որդին մարդոյ կ'գայ։
14 Վասն զի ինչպէս մի մարդ, որ օտար երկիր էր
գնում, իր ծառաներին կանչեց, և իր ունեցածը
15 նորանց յանձնեց։ Եւ մէկին հինգ քանքար տուաւ,
և միւսին երկու, և միւսին մէկ, իւրաքանչիւրին
16 իր կարողութեան չափ, և շուտով գնաց։ Եւ այն
հինգ քանքար առնողը գնաց նորանցով բան ա-
17 րաւ և ուրիշ հինգ քանքար էլ շահեց։ Այնպէս
էլ նա՝ որ երկուսն [illegible], ուրիշ երկուս էլ շա-
18 հեց։ Իսկ այն մէկն առնողը գնաց՝ գետինը փո-
19 րեց՝ և իր տիրոջ արծաթը թաքցրեց։ Եւ շատ
ժամանակից յետոյ գալիս է այն ծառաների տէրը
20 և նորանցից հաշիւ առնում։ Եւ այն հինգ քան-
քար առնողը մօտ եկաւ․ ուրիշ հինգ քանքար էլ

առաջ բերաւ և ասաց. Տէր, ինձ հինգ քանքար
տուիր, տես, ուրիշ հինգ քանքար էլ շահեցի
21 նորանց վերայ։ Իր տէրն էլ ասաց նորան. Լա՛ւ,
ծառայ՝ բարի և հաւատարիմ, քիչ բաների վերայ
հաւատարիմ էիր, քեզ շատ բաների վերայ կ՚դը-
22 նեմ. մտիր քո տիրոջ ուրախութիւնը։ Եւ այն եր-
կու քանքար առնողն էլ մօտ եկաւ և ասաց.
Տէր, ինձ երկու քանքար տուիր. տես, երկու ու-
23 րիշ քանքար էլ շահեցի նորանց վերայ։ Իր տէրը
նորան ասաց. Լա՛ւ, ծառայ՝ բարի և հաւատա-
րիմ. քիչ բաների վերայ հաւատարիմ էիր, քեզ
շատ բաների վերայ կ՚դնեմ. մտիր քո տիրոջ ու-
24 րախութիւնը։ Եւ այն մէկ քանքար առնողն էլ
մօտ եկաւ և ասաց. Տէ՛ր, ճանաչում էի քեզ, որ
դու մի պինդ մարդ ես. հնձում ես ուր որ չսեր-
25 մեցիր, և հաւաքում ես, ուր որ չփռեցիր։ Եւ
վախենալով գնացի, թաքցրի քո քանքարը գետ-
26 նի մէջ. ահա առ քոնը։ Նորա տէրն էլ պատաս-
խանեց և ասաց նորան. Ծառայ՝ չար և ծոյլ, գի-
տէիր որ հնձում եմ ուր որ չսերմեցի, և հաւա-
27 քում եմ ուր որ չփռեցի։ Ուրեմն պէտք էր որ իմ
արծաթը սեղանաւորներին տայիր՝ և ես կ՚գայի
28 տոկոսով կ՚առնէի իմը։ Արդ՝ առէք դորանից
քանքարը, և տուէք տասը քանքարն ունեցողին։
29 Վասն զի ամեն ով որ ունի՝ նորան կ՚տրուի և
կ՚աւելանայ, բայց նա որ չունի՝ նորանից այն ու-
30 նեցածն էլ վեր կ՚առնուի։ Եւ այն անպիտան ծա-
ռային հանեցէք դրսի խաւարը, այնտեղ կ՚լինի
լացը և ատամների կրճտելը։
31 Եւ երբոր Որդին մարդոյ իր փառքովը կ՚գայ և
ամեն սուրբ հրեշտակները նորա հետ, այն ժամա-
32 նակ իր փառաց աթոռի վերայ կ՚նստի. Եւ ամեն
ազգերը կ՚ժողովուին նորա առջեւը, և նորանց

կ՚բաժանէ իրարից ինչպէս հովիւը բաժանում է
33 ոչխարներն այծերից· Եւ ոչխարներն իր աջ կող-
մին կ՚կանգնեցնէ, իսկ այծերը՝ ձախ կողմին։
34 Այն ժամանակ թագաւորը կ՚ասէ իր աջ կող-
միններին, Եկէք, ով իմ Հօր օրհնածները, ժա-
ռանգեցէք աշխարհքի սկզբից ձեզ համար պատ-
35 րաստուած թագաւորութիւնը։ Վասն զի սովեցի,
և տուիք ինձ ուտել, ծարաւեցի և խմեցրիք ինձ,
36 օտար էի, և ինձ ձեզ մօտ առիք· Մերկ էի, և
հագցրիք ինձ. հիւանդ էի, և ինձ այցելեցիք·
37 բանտի մէջ էի, և ինձ մօտ եկաք։ Այն ժամա-
նակ արդարները կ՚պատասխանեն նորան և կ՚ասեն.
Տէ՛ր, ե՞րբ տեսանք քեզ սոված, և կերակրեցինք,
38 կամ ծարաւ, և խմեցրինք։ Ե՞րբ տեսանք քեզ օ-
տար, և մեզ մօտ առինք, կամ մերկ, և հագ-
39 ցրինք։ Ե՞րբ տեսանք քեզ հիւանդ, կամ բանտի
40 մէջ, և եկանք քեզ մօտ։ Թագաւորն էլ կ՚պա-
տասխանէ և կ՚ասէ նորանց. Ճշմարիտն ասում եմ
ձեզ, որովհետև այս իմ փոքր եղբայրներից մէկին
արիք, ինձ արիք։

41 Այն ժամանակ կ՚ասէ ձախ կողմիններին էլ.
Ինձանից դէն գնացէք, ով անիծեալներ, յաւի-
տենական կրակին մէջ, որ պատրաստուած է սա-
42 տանայի և նորա հրեշտակների համար։ Վասն զի
ես սովեցի, և չտուիք ինձ ուտել, ծարաւեցի, և
43 ինձ չխմեցրիք։ Օտար էի, և ինձ ձեզ մօտ չառիք·
մերկ էի, և ինձ չհագցրիք. հիւանդ և բանտի մէջ
44 էի, և ինձ չայցելեցիք։ Այն ժամանակ նորանք
էլ կ՚պատասխանեն և կ՚ասեն. Տէ՛ր, քեզ ե՞րբ
տեսանք սոված, կամ ծարաւ, կամ օտար, կամ
մերկ, կամ հիւանդ, կամ բանտի մէջ, և քեզ
45 ծառայութիւն չարինք։ Այն ժամանակ կ՚պատաս-
խանէ նորանց և կ՚ասէ. Ճշմարիտն ասում եմ

ձեզ՝ որովհետեւ այս փոքրներից մէկին չարիք, ինձ
էլ չարիք ։
46 Եւ սորանք կ՚գնան յաւիտենական տանջանքը,
իսկ արդարները յաւիտենական կեանքը ։

ԳԼ. ԻԶ

1 Եւ եղաւ երբոր Յիսուսը այս ամեն խօսքերը վեր-
2 ջացրեց, իր աշակերտներին ասաց. Գիտէք, որ
երկու օրից յետոյ զատիկ կ՚լինի. և Որդին մար-
3 դոյ կ՚մատնուի խաչուելու ։ Այն ժամանակ քա-
հանայապետները և դպիրները և ժողովրդի ծե-
րերը ժողովուեցան այն քահանայապետի սրահն,
4 որի անունը Կայիափա էր ։ Եւ խորհուրդ արին
որ Յիսուսին բռնեն նենգութեամբ և սպանեն ։
5 Բայց ասում էին, Այս տօնին ոչ, որ ժողովրդի
մէջ խռովութիւն չլինի ։
6 Եւ երբոր Յիսուսը Բեթանիա էր՝ Սիմօն բորոտի
7 տանը, Նորա մօտ մի կին եկաւ, որ մի շիշ ծան-
րագին իւղ ունէր, և նորա գլխի վերայ թափեց,
8 երբոր նա սեղան նստած էր ։ Նորա աշակերտներն
էլ տեսնելով նեղացան և ասացին. ինչո՞ւ եղա-
9 այդ կորուստը ։ Վասն զի կարող էր այդ իւղը
10 շատի ծախուիլ և աղքատներին տրուիլ ։ Յիսուսն
էլ իմանալով ասաց նորանց. ինչո՞ւ էք այդ կնոջը
նեղութիւն տալիս, վասն զի դա մի բարի բան գոր-
11 ծեց ինձ վերայ ։ Վասն զի ամեն ժամանակ աղ-
քատներն ունիք ձեզ հետ. բայց ինձ միշտ ձեզ
12 հետ չունիք ։ Դա այդ իւղն իմ մարմնի վերայ
13 թափելով, իմ թաղուելու նշանն արաւ ։ Բայց ճշ-
մարիտ ասում եմ ձեզ, ուր որ էլ բոլոր աշ-
խարհքի մէջ այս աւետարանը քարոզուի, կ՚խօսուի
նա էլ, որ դա արաւ՝ դորա յիշատակի համար ։

14 Այն ժամանակ տասներկուսից մէկը, որ Յուդա
Իսկարիովտացի էր ասվում, գնաց քահանայապետ-
15 ների մօտ և ասաց. Ի՞նչ էք կամենում ինձ տալ,
և ես ձեզ մատնեմ նորան։ Եւ նորանք երեսուն
16 արծաթ կշռեցին տուին նորան։ Եւ այնուհետև
յարմար ժամանակ էր որոնում, որ նորան մատնէ։
17 Եւ բաղարջակերաց առաջին օրումն աշակերտ-
ները Յիսուսի մօտ եկան և ասացին նորան, Ո՞ր-
տեղ ես կամենում, որ քեզ համար զատիկը պատ-
18 րաստենք ուտելու։ Նա էլ ասաց. Գնացէք քա-
ղաքն՝ այս ինչի մօտ, և ասացէք նորան. Վարդա-
պետն ասում է՝ իմ ժամանակը մօտ է. քեզ մօտ
19 կ'անեմ զատիկն իմ աշակերտների հետ։ Եւ ա-
շակերտներն արին ինչպէս Յիսուսը հրամայեց նո-
րանց. և զատիկը պատրաստեցին։
20 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ տասներկուսի հետ սե-
21 ղան նստեց։ Եւ նորանք ուտելիս, ասաց. Ճշմա-
րիտ ասում եմ ձեզ, որ ձեզանից մէկը կ'մատ-
22 նէ ինձ։ Եւ շատ տրտմած՝ նորանց ամեն մէկն
23 սկսեցին նորան ասել. Միթէ ե՞ս եմ, Տէր։ Նա էլ
պատասխանեց և ասաց. Նա որ ինձ հետ իր ձեռն
24 սկուտեղի մէջ մտցրեց, նա կ'մատնէ ինձ։ Ի-
րաւի մարդոյ Որդին կ'գնայ, ինչպէս նորա համար
գրուած է. բայց վա՜յ այն մարդուն, որի ձեռով
Որդին մարդոյ կ'մատնուի. լաւ էր նորան, թէ այն
25 մարդը ծնուած չլինէր։ Յուդան էլ՝ նորա մատնո-
ղը՝ պատասխանեց և ասաց. Միթէ ե՞ս եմ, Վար-
դապետ։ Նորան ասաց, դու ասացիր։
26 Եւ նորանք դեռ ուտում էին, Յիսուսը հացն
առաւ և օրհնելով կտրեց, և աշակերտներին
տուաւ և ասաց. Առէ՛ք կերէք, այս է իմ մարմի-
27 նը։ Եւ բաժակն առաւ, գոհացաւ, նորանց տուաւ
28 և ասաց. Խմեցէ՛ք դորանից ամենքդ. Վասն զի

այդ է իմ արիւնը նոր ուխտի, որ թափվում է
29 շատերի համար 'ի թողութիւն մեղաց։ Միայն ա-
սում եմ ձեզ, թէ այսուհետեւ որթի այս բեր-
քից էլ չեմ խմիլ մինչեւ այն օրն, որ դորան
ձեզ հետ նոր կ'խմեմ իմ Հօր արքայութեան մէջ։
30 Եւ օրհներգելուց յետոյ դուրս ելան Ձիթենեաց
31 լեռը։ Այն ժամանակ Յիսուսը նորանց ասաց.
դուք ամենքդ այս գիշեր կ'գայթակղիք ինձանից.
վասն զի գրուած է՝ Հովիւը կ'զարնեմ՝ և հօտի ոչ-
32 խարները կ'ցրուին։՝ Բայց իմ յարութիւն առնե-
լուցն յետոյ ձեզանից առաջ կ'գնամ Գալիլեա։
33 Պետրոսը պատասխանեց և ասաց նորան. Թէ և ա-
մենքն էլ գայթակղին քեզանից, ես երբեք չեմ
34 գայթակղիլ։ Յիսուսը նորան ասաց. Ճշմարիտն ա-
սում եմ քեզ. այս գիշեր դեռ հաւը չխօսած՝ ե-
35 րեք անգամ կ'ուրանաս ինձ։ Պետրոսը նորան ա-
սաց. Եթէ քեզ հետ մեռնելու էլ լինիմ, չեմ
ուրանալ քեզ. այնպէս էլ բոլոր աշակերտներն
էին ասում։

36 Այն ժամանակ Յիսուսը նորանց հետ մի տեղ
եկաւ՝ անունը Գեթսեմանի, և ասաց աշակերտ-
ներին. Այդտեղ նստեցէք, մինչեւ որ գնամ ա-
37 ղօթք անեմ այնտեղ։ Եւ Պետրոսին և Զեբեդեայի
երկու որդկանց իր հետ առաւ, սկսեց տրտմիլ և
38 վշտանալ։ Այն ժամանակ նորանց ասաց. Հոգիս
մեռնելու չափ տրտմած է. այստեղ մնացէք, և
39 ինձ հետ արթուն կացէք։ Եւ մի քիչ առաջ գը-
նալով իր երեսին վերայ ընկաւ, աղօթք էր ա-
նում և ասում. Իմ Հայր, եթէ կարելի է, թող
այս բաժակն ինձանից անցնի. սակայն ոչ թէ ինչ-
40 պէս ես եմ կամենում, այլ ինչպէս դու։ Եւ ա-
շակերտների մօտ է գալիս, և նորանց քնի մէջ է
գտնում և ասում Պետրոսին. Այդպէս՝ մէկ ժամ

41 է՞լ չկարացիք ինձ հետ արթուն կենալ։ Արթուն
կացէք և աղօթք արէք, որ փորձութեան մէջ
չմտնէք. Հոգին յօժար է, բայց մարմինը տկար։
42 Դարձեալ երկրորդ անգամ Յիսուսը գնաց, ա-
ղօթք արաւ՝ և ասաց. Իմ Հայր, եթէ կարելի չէ,
որ այս բաժակն ինձանից անցնի առանց իմ նորան
43 խմելուս, քո կամքը լինի։ Եւ գալով նորանց
դարձեալ քնի մէջ է գտնում. վասն զի նորանց
44 աչքերը ծանրացել էին։ Նորանց թողեց՝ դարձ-
եալ գնաց, և երրորդ անգամ աղօթք արաւ և
45 մի և նոյն խօսքն ասաց։ Այն ժամանակ իր աշա-
կերտներին մօտ է գալիս և նորանց ասում. Այ-
սուհետև քնեցէք և հանգստացէք. վասն զի ա-
հա հասել է ժամը, և Որդին մարդոյ մատնվում
46 է մեղաւորաց ձեռքը։ Վերկացէք գնանք, ահա
հասաւ ինձ մատնողը։

47 Եւ նա տակաւին խօսում էր, ահա Յուդան,
այն տասներկուսից մէկը եկաւ, և նորա հետ մեծ
ամբոխ սրերով և բրերով, քահանայապետների
48 և ժողովրդի ծերերի կողմից։ Եւ նորան մատնողը
նորանց նշան էր տուել և ասել. Որին որ համ-
49 բուրեմ, նա է, բռնեցէք նորան։ Եւ շուտով Յի-
սուսի մօտ եկաւ և ասաց. բարեւ, վարդապետ. և
50 նորան համբուրեց։ Յիսուսն էլ ասաց նորան. Ըն-
կեր, ինչո՞ւ համար եկար. և այն ժամանակ մօտ
եկան՝ Յիսուսին ձեռք ձգեցին՝ և բռնեցին նորան։
51 Եւ ահա Յիսուսի հետ լինողներից մէկը ձեռը մեկ-
նեց, իր սուրը հանեց, և քահանայապետի ծառա-
52 յին զարկելով ականջը կտրեց։ Այն ժամանակ
Յիսուսը նորան ասաց. Սուրդ տեղը դիր. վասն զի
բոլոր սուր վեր առնողները սրով պիտի կորչին։
53 Կամ կարծո՞ւմ ես, թէ չեմ կարող հիմա իմ Հօրն
աղաչել, որ հասցնէ ինձ աւելի քան տասներկու

54 գունդ հրեշտակներ։ Բայց ի՞նչպէս կ'կատարուէին
գրքերը, թէ այսպէս պէտք է լինել։
55 Այն ժամին Յիսուսն այն ամբոխներին ասաց.
ինչպէս մի աւազակի վերայ սրերով և բիրերով
դուրս եկաք ինձ բռնելու. ամեն օր ձեզ մօտ նըս-
տում էի և տաճարումը սովորեցնում, և չըռնե-
56 ցիք ինձ։ Բայց այս ամենը եղաւ, որ մարգարէնե-
րի գրքերը կատարուէին։ Այն ժամանակ բոլոր ա-
շակերտները նորան թողին փախան։
57 Բայց նորանք Յիսուսին բռնեցին տարան Կա-
յիափա քահանայապետի մօտ, ուր որ դպիրները և
58 ծերերը ժողովուած էին։ Պետրոսն էլ գնում էր
նորա ետեւից հեռուանց մինչեւ քահանայապետի
սրահը, և ներս մտաւ, ծառաների հետ նստեց
59 վերջը տեսնելու։ Բայց քահանայապետները և ծե-
րերը և բոլոր ատեանը Յիսուսի դէմ սուտ վկա-
յութիւն էին որոնում, որ նորան սպանեն և չը-
60 գտան։ Եւ թէպէտ շատ սուտ վկաներ էին եկել,
բայց չգտան. վերջապէս երկու սուտ վկաներ ա-
61 ռաջ եկան, Եւ ասացին. Սա ասաց ես կարող եմ
Աստուծոյ տաճարը քանդել և երեք օրումը շի-
62 նել նորան։ Եւ քահանայապետը վեր կացաւ նո-
րան ասաց. Ոչինչ չե՞ս պատասխանում ինչ որ դո-
63 րանք քեզ դէմ վկայում են։ Եւ Յիսուսը լուռ
էր կենում։ Եւ քահանայապետը պատասխանեց և
ասաց նորան. Երդում եմ տալիս քեզ կենդանի
Աստուծովը որ մեզ ասես, թէ դո՞ւ ես Քրիստոսը
64 Աստուծոյ որդին։ Յիսուսն էլ նորան ասաց. Դու
ասացիր. սակայն ասում եմ ձեզ, որ հիմիկուց
յետոյ կ'տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրութեան աջ
կողմը նստած՝ և երկնքի ամպերի վերայ գալիս։
65 Այն ժամանակ քահանայապետն իր հանդերձները
պատառեց և ասաց, թէ հայհոյեց. էլ ի՞նչ պէտք

էն մեզ վկայք. ահա հիմա դորա հայհոյանքը լսե-
66 ցիք։ Ի՞նչպէս է երեւում ձեզ։ Նորանք էլ պա-
67 տասխանեցին և ասացին. Մահապարտ է։ Այն
ժամանակ թքեցին նորա երեսին, և բռնցքով ծե-
ծեցին նորան, ոմանք էլ ապտակ տուին նորան,
68 ասելով. Մարգարէացիր մեզ, Քրիստոս, ո՞վ էր
քեզ զարկողը։
69 Եւ Պետրոսը դուրսը նստած էր որահումը, և
մէկ աղախին եկաւ նորա մօտ և ասաց. Դու էլ
70 Գալիլեացի Յիսուսի հետ էիր։ Նա էլ բոլորի առ-
ջեւը ուրացաւ և ասաց. Չեմ գիտում թէ ինչ ես
71 ասում։ Եւ երբոր նա դուրսը բակը գնաց, մի ու-
րիշ կին նորան տեսաւ և այնտեղ լինողներին ա-
72 սաց. Սա էլ էր Նազօրեցի Յիսուսի հետ։ Եւ
դարձեալ ուրացաւ երդումով, թէ Ես այն մարդը
73 չեմ ճանաչում։ Եւ քիչ ժամանակից յետոյ այն-
տեղ կանգնողները եկան և Պետրոսին ասացին.
Ճշմարիտ՝ դու էլ նորանցից ես. վասն զի քո խօ-
74 սելն էլ յայտնի է անում քեզ։ Այն ժամանակ
սկսեց անիծել և երդուիլ՝ թէ այն մարդուն չեմ
75 ճանաչում, և շուտով հաւը խօսեց։ Եւ Պետրոսը
յիշեց Յիսուսի այն խօսքն, որ ասաց. Թէ հաւը
խօսելուց առաջ՝ երեք անգամ կ'ուրանաս ինձ. և
դուրս գնաց դառնապէս լաց եղաւ։

ԳԼ. ԻԷ

1 Եւ երբոր առաւօտ եղաւ, բոլոր քահանայա-
պետները և ժողովրդի ծերերը Յիսուսի դէմ խոր-
2 հուրդ արին, որ սպանեն նորան։ Եւ նորան կա-
պելով տարան, և Պոնտացի Պիղատոս՝ կուսակա-
լին յանձնեցին։
3 Այն ժամանակ նորա մատնիչ՝ Յուդան տեսնե-

լով, որ դատապարտուեցաւ, զղջացած այն երե-
սուն արծաթը յետ դարձրեց քահանայապետնե-
4 րին և ծերերին, Եւ ասաց, Մեղք գործեցի՝ ան-
մեղ արիւն մատնելով։ Նորանք էլ ասացին, Մե՞զ
5 ինչ. դո՛ւ տես։ Եւ արծաթը գցեց տաճարի մէջ
6 հեռացաւ, և գնաց խեղդուեցաւ։ Եւ քահանա-
յապետներն որ արծաթն առին՝ ասացին. Արժան
չէ դորան գանձանակի մէջ ընդունել, որովհետեւ
7 արիւնի գին է։ Եւ խորհուրդ արին և նորանով
բրուտի արտատեղն առին, օտարականների գե-
8 րեզմանատեղի համար։ Նորա համար այն արտա-
9 տեղը Արիւնի արտ կոչուեցաւ մինչեւ այսօր։ Այն
ժամանակ կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէի ձե-
ռով ասուածը, Եւ երեսուն արծաթն առին՝ այն
ծախուածի գինը՝ որ Իսրայէլի որդիքներիցն առել
10 էին, Եւ նորան բրուտի արտին տուին, ինչպէս
հրամայեց ինձ Տէրը։
11 Եւ Յիսուսը կանգնեց կուսակալի առջեւը. և
կուսակալը հարցրեց նորան և ասաց. Դո՞ւ ես
Հրէից Թագաւորը։ Յիսուսն էլ ասաց նորան, Դու
12 ես ասում։ Եւ երբոր քահանայապետներից և ծե-
րերից ամբաստանվում էր ոչ ինչ չպատասխա-
13 նեց։ Այն ժամանակ Պիղատոսը ասաց նորան. Չե՞ս
լսում՝ ո՞րչափ բաներ են քեզ հակառակ վկայում։
14 Եւ նորան իսկի մէկ բան էլ չպատասխանեց. մին-
չեւ որ կուսակալն էլ շատ զարմացաւ։
15 Բայց սովորութիւն էր կուսակալին տօնի ժամա-
նակում մէկ կապուած արձակել ժողովրդի հա-
16 մար. որին որ ուզում էին։ Եւ այն ժամանակ մի
նշանաւոր բանտարկեալ ունէին, անունը Բարաբ-
17 բա։ Արդ երբոր նորանք հաւաքուեցան, Պիղատո-
սը ասաց նորանց. Ո՞րն էք ուզում, որ ձեզ համար
արձակեմ. Բարաբբայի՞ն, թէ Յիսուսին, որ Քրիս-

18 տոս է կոչվում։ Վասն զի գիտէր, որ նախանձով
էին մատնել նորան։
19 Եւ երբոր նա ատեան նստած էր, նորա կինն
մարդ ուղարկեց նորա մօտ և ասաց· Այդ արդար
մարդու հետ դու բան չունիս· վասն զի շատ բա-
20 ներ քաշեցի այսօր նորա պատճառով։ Բայց քա-
հանայապետները և ծերերը ժողովրդին համոզե-
ցին, որ Բարաբբային ուզեն, իսկ Յիսուսին կոր-
21 ցնեն։ Եւ կուսակալը պատասխանեց և ասաց նո-
րանց· Այս երկուսից ո՞րն էք ուզում, որ արձա-
կեմ ձեզ համար։ Եւ նորանք ասացին, Բարաբ-
22 բային։ Պիղատոսն ասաց նորանց· Ապա ի՞նչ ա-
նեմ Յիսուսին որ Քրիստոս է կոչվում։ Ամենքն
23 ասացին· Թող խաչուի։ Եւ կուսակալն ասաց, Ա-
պա ի՞նչ չար բան է արել։ Բայց նորանք էլ ա-
24 ւելի էին աղաղակում և ասում, Խաչուի։ Պիղա-
տոսն էլ երբոր տեսաւ, թէ ոչինչ օգուտ չէ անում,
այլ աւելի խռովութիւն է լինում, ջուր առաւ՝
ձեռները լուաց ժողովրդի առջեւը և ասաց· Ես
այդ արդարի արիւնիցն անմեղ եմ, դուք տեսէք։
25 Եւ բոլոր ժողովուրդը պատասխանեց և ասաց· Դո-
26 րա արիւնը մեզ վերայ և մեր որդոց վերայ։ Այն
ժամանակ Բարաբբային արձակեց նորանց համար,
և Յիսուսին ծեծելուց յետոյ յանձնեց որ խաչուի։
27 Այն ժամանակ կուսակալի զինուորները Յիսու-
սին տարան պալատը, և բոլոր զօրագունդը հաւա-
28 քեցին նորա վերայ։ Եւ նորան մերկացնելով նորա
29 վերայ մի կարմիր քղամիդ գցեցին։ Եւ փշերից մի
թագ ոլորեցին՝ նորա գլխին դրին, և նորա աջ
ձեռին մի եղէգ. և նորա առջեւը ծունր դնե-
լով ծաղր էին անում և ասում Ողջ լեր, Հրէից
30 թագաւոր։ Եւ նորա վերայ թքելով՝ եղէգն առ-
31 նում էին և նորա գլուխը ծեծում։ Եւ երբոր

ծաղր արին նորան, կարմիր քղամիդը նորանից
հանեցին՝ և նորան հագցրին իր հանդերձները, և
տարան նորան խաչելու:
32 Եւ երբոր դուրս եկան, մի Կիւրենացի մարդ
գտան՝ անունը Սիմօն, նորան պահակ բռնեցին, որ
33 նորա խաչը վեր առնէ: Եւ երբոր Գողգոթա աս-
34 ուած տեղն եկան, որ գանկի տեղ ասել է. Նո-
րան լեղու հետ խառնած գինի տուին խմել. և եր-
35 բոր ճաշակեց, չէր կամենում խմել: Նորան խա-
չողներն էլ բաժանեցին նորա հանդերձները՝ վի-
ճակ գցելով, որ կատարուի մարգարէից ձեռով
ասուածը՝ Իմ հանդերձներն իրանց մէջ բաժա-
նեցին, և իմ պատմուճանի վերայ վիճակ էին
36 գցում: Եւ նստած պահում էին նորան այնտեղ:
37 Եւ նորա յանցանքը գրուած դրին իր գլխիցը վեր.
38 ՍԱ Է ՅԻՍՈՒՍ՝ ՀՐԷԻՑ ԹԱԳԱՒՈՐԸ: Այն ժա-
մանակ նորա հետ երկու աւազակներ խաչուեցան՝
մէկը աջ կողմին և միւսը ձախ կողմին:
39 Եւ անցնող դարձողները հայհոյում էին նորան,
40 իրանց գլխները շարժելով, և ասում. Ով տաճարը
քանդող՝ և երեք օրում շինող, ազատիր քեզ. ե-
41 թէ Աստուծոյ Որդի ես, իջիր խաչիցը: Այնպէս
էլ քահանայապետներն էին ծաղր անում դպիր-
42 ների և ծերերի հետ և ասում. Ուրիշներին ազա-
տեց, ինքն իրան չէ կարողանում ազատել. թէ որ
Իսրայէլի թագաւորն է, իջնէ հիմա խաչիցը, և կը
43 հաւատանք դորան: Աստուծոյն յուսացաւ, հիմա
թող փրկէ դորան, եթէ ուզում է դորան. վասն
44 զի ասաց, թէ Աստուծոյ Որդի եմ: Մի և նոյնն էլ
աւազակներն, որ նորա հետ խաչուած էին, նա-
խատում էին նորան:
45 Եւ ժամը վեցից խաւար եղաւ բոլոր երկրի վե-
46 րայ մինչեւ իննը ժամը: Եւ ժամը իննի դէմ, Յի-

տուաւ մեծ ձայնով աղաղակեց և ասաց․ Էլի՛ Էլի՛
լա՛մա սաբաքթանի․ այսինքն, Իմ Աստուած՝ իմ
47 Աստուած, ինչո՞ւ թողիր ինձ։ Այնտեղ կանգ-
նածներից ոմանք էլ երբոր լսեցին, ասում էին՝
48 թէ Եղիային է կանչում դա։ Եւ շուտով նորանցից
մէկը վազեց՝ մի սպունգ առաւ քացախով լցրեց,
եղեգի վերայ անցրեց՝ և նորան տուաւ, որ խմէ․
49 Եւ միւսները ասում էին, թող տեսնենք, թէ Ե-
ղիան կ'գա՞յ՝ դորան փրկէ։
50 Յիսուսը դարձեալ մեծ ձայնով կանչեց՝ և ար-
ձակեց հոգին։
51 Եւ ահա տաճարի վարագոյրն՝ վէրից երկու կըր-
ւեցաւ վերևից մինչև ցածը, և երկիրը շար-
52 ժեց․ և քարերը պատառուեցան․ Եւ գերեզման-
ները բացուեցան․ և շատ սուրբ ննջեցելոց մար-
53 միններ յարութիւն առին․ Եւ գերեզմաններից
դուրս գալով, նորա յարութիւնից յետոյ, սուրբ
քաղաքը մտան, և շատերին երեւեցան։
54 Բայց հարիւրապետը և նորանք, որ նորա հետ
Յիսուսին պահում էին, երբոր երկրաշարժը և այն
եղածները տեսան, շատ վախեցան և ասացին․
Ճշմարիտ որ սա Աստուծոյ Որդի էր։
55 Եւ այն տեղ շատ կանայք կային, որ հեռուանց
մտիկ էին տալիս, որ Գալիլեայից Յիսուսի ետե-
56 ւիցն եկան նորան ծառայութիւն անելու։ Սորանց
միջումն էր Մարիամ Մագդաղենացին՝ և Մարիամ
Յակոբի և Յօսէի մայրը՝ և Զեբեդիայի որդոց մայրը։
57 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ Արեմաթիայից մի հա-
րուստ մարդ եկաւ՝ անունը Յօսէփ, որ ինքն էլ
58 աշակերտ եղած էր Յիսուսին։ Սա գնաց Պիղատոսի
մօտ և Յիսուսի մարմինը խնդրեց․ այն ժամանակ
59 Պիղատոս հրամայեց որ մարմինը տրուի։ Եւ Յօ-
սէփը մարմինն առնելով մաքուր կտաւով պատա-

60 նեց, Եւ դրաւ իր նոր գերեզմանի մէջ, որ վէմի
մէջ փորել էր. և գերեզմանի դրանը մի մեծ քար
61 թաւալեց գնաց։ Եւ այնտեղ էր Մարիամ Մագ-
դաղենացին և միւս Մարիամը, գերեզմանի դիմացը
նստած։

62 Եւ հետեւեալ օրը որ ուրբաթից յետոյ է, քա-
հանայապետները և փարիսեցիները հաւաքուեցան
63 Պիղատոսի մօտ, Եւ ասացին. Տէր, յիշում ենք որ
այն մոլորեցուցիչը, դեռ կենդանի, ասում էր. Ե-
64 րեք օրից յետոյ յարութիւն կ'առնեմ. Ուրեմն
հրամայիր, որ մինչեւ երրորդ օրը գերեզմանն ըզ-
գուշութիւնով պահեն. մի գուցէ աշակերտները
գիշերը գան՝ նորան գողանան. և ժողովրդին ասեն՝
Մեռելներից յարութիւն առաւ, և յետին մոլո-
65 րութիւնը չար լինի քան թէ առաջինը։ Պիղատոսն
էլ ասաց նորանց. Ունիք պահապան զինուորներ,
66 գնացէք՝ զգուշ պահեցէք՝ ինչպէս գիտէք։ Նո-
րանք էլ գնացին գերեզմանին պահպանութիւն ա-
րին, քարը կնքելով պահապան զինուորների հետ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Եւ շաբաթ իրիկունն՝ որ միաշաբաթ էր լուսա-
նում, Մարիամ Մագդաղենացին եկաւ՝ և միւս
2 Մարիամը գերեզմանը տեսնելու։ Եւ ահա մեծ
շարժ եղաւ, վասն զի Տիրոջը հրեշտակը երկնքից
իջաւ գնաց դռնիցն այն քարը հեռու թաւալեց,
3 և նորա վերայ նստեց։ Եւ նորա կերպարանքը փայ-
լակի պէս էր, և նորա հագուստը ձիւնի պէս սպի-
4 տակ։ Եւ նորա ահիցը պահապանները չփոթուե-
5 ցան, և մեռելի նման եղան։ Եւ հրեշտակը պա-
տասխանեց և այն կանանցն ասաց, Մի՛ վախենաք
դուք, գիտեմ որ խաչուած Յիսուսին էք որոնում։

6 Այստեղ չէ․ վասն զի յարութիւն առաւ, ինչպէս
ասաց․ եկէք, տեսէք այնտեղը, ուր Տէրը պառ-
7 կած էր։ Եւ շուտով գնացէք նորա աշակերտնե-
րին ասացէք, թէ յարութիւն առաւ մեռելներից․
և ահա նա ձեզանից առաջ Գալիլեա կ՚գնայ․
8 այնտեղ նորան կ՚տեսնէք․ ահա ասացի ձեզ։ Եւ
շուտով գերեզմանից դուրս եկան՝ վախով և մեծ
ուրախութիւնով վազում էին՝ նորա աշակերտնե-
9 րին պատմելու։ Եւ երբոր գնում էին որ նորա ա-
շակերտներին պատմեն, և ահա Յիսուսը պատա-
հեց նորանց և ասաց․ Ողջոյն ձեզ․ և նորանք մօտ
եկան, նորա ոտները բռնեցին և նորան երկրպա-
10 գութիւն արին։ Այն ժամանակ Յիսուսը նորանց
ասաց․ Մի վախենաք․ գնացէք իմ եղբայրներին
պատմեցէք, որ գնան Գալիլեա, և այնտեղ կ՚տես-
նեն ինձ։
11 Եւ երբոր նորանք գնացին․ ահա պահապան
զինուորներից ոմանք եկան քաղաքը և պատմեցին
12 քահանայապետներին բոլոր եղածները։ Եւ Նո-
րանք ծերերի հետ հաւաքուած խորհուրդ արին,
13 և շատ փող տուին զինուորներին, Եւ ասացին․
Ասացէք, թէ Նորա աշակերտները գիշերը եկան
14 գողացան նորան, երբոր մենք քնած էինք։ Եւ ե-
թէ այդ լուրը կուսակալին հասնէ, մենք կ՚համո-
15 զենք նորան և ձեզ անհոգ կ՚անենք։ Եւ նորանք
փողն առնելով, այնպէս արին ինչպէս սովորեց-
րուած էին․ և այս բանը հռչակուեցաւ Հրէաների
մէջ մինչեւ այսօր։
16 Բայց տասնումէկ աշակերտները գնացին Գա-
լիլեա այն լեռն որ Յիսուսը նորանց հրամայել
17 էր։ Եւ երբոր նորան տեսան․ երկրպագութիւն
18 արին նորան, և ոմանք երկմտեցան։ Եւ Յիսուսը
մօտ գալով նորանց հետ խօսեց և ասաց․ Ամեն

իշխանութիւնն ինձ տրուեցաւ երկնքում և երկ-
19 *րում. Ուրեմն գնացէք բոլոր ազգերը աշակերտե-*
ցէք, նորանց մկրտելով յանուն Հօր և Որդւոյ և
20 *Հոգւոյն Սրբոյ. Նորանց սովորեցնելով, որ ամեն*
ինչ որ ձեզ պատուիրեցի՝ պահեն. և ահա ես ձեզ
հետ եմ ամեն օր. մինչեւ աշխարհքի վերջը: Ամէն:

ԱՒԵՏԱՐԱՆ
ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Աստուծոյ Որդի՝ Յիսուսի Քրիստոսի աւետարանի
սկիզբը։
2 Ինչպէս գրուած է մարգարէներումն. Ահա ես
իմ հրեշտակն ուղարկում եմ քո երեսի առջեւից,
3 որ պատրաստէ քո ճանապարհը քո առջեւ. Կան-
չողի ձայն անապատումը՝ պատրաստ արէք Տիրոջ
ճանապարհը, և շիտակ արէք նորա շաւիղները։
4 Յօհաննէսը անապատումը մկրտում էր, և ապաշ-
խարութեան մկրտութիւն քարոզում՝ մեղաց թո-
5 ղութեան համար։ Եւ գնում էր նորա մօտ Հրէ-
աստանի բոլոր երկիրն և ամեն Երուսաղէմացիք,
և ամենքը նորանից մկրտվում էին Յորդանան գե-
6 տումն, իրանց մեղքերը խոստովանելով։ Եւ Յօ-
հաննէսը ուղտու բուրդ էր հագած, և կաշուց
գօտիկ իր մէջքին, և նորա կերակուրը մարախ և
7 վայրի մեղր. Եւ քարոզելով ասում էր, Ինձանից
զօրաւորը գալիս է իմ ետեւից, որին ես արժանի
չեմ խոնարհուիլ և նորա կօշիկների կապն արձա-
8 կել։ Ես ջրով մկրտեցի ձեզ, բայց նա Սուրբ Հո-
գով կ'մկրտէ ձեզ։
9 Եւ եղաւ այն օրերումն՝ որ Յիսուսը եկաւ Գա-
լիլեացոց Նազարէթից, և մկրտուեցաւ Յօհաննէ-

10 սիցը Յորդանանի մէջ։ Եւ շուտով որ ջրիցը դուրս
է գալիս՝ տեսաւ երկինքը ճղուած, և Աստուծոյ
Հոգին աղաւնու պէս՝ որ իջնում էր նորա վերայ։
11 Եւ ձայն եղաւ երկնքիցը՝ Դու ես իմ սիրելի Որ-
դին, որին ես հաճեցայ։
12 Եւ շուտով Հոգին նորան անապատը հանեց՝
13 Եւ նա այնտեղ անապատումն էր քառասուն օր
սատանայիցը փորձուելով. և գազանների հետ էր,
և հրեշտակները ծառայում էին նորան։
14 Եւ Յօհաննէսը մատնուելուց յետոյ, Յիսուսը
եկաւ Գալիլեա, Աստուծոյ թագաւորութեան աւե-
15 տարանը քարոզում էր և ասում։ Թէ ժամանակը
կատարուել է, և Աստուծոյ թագաւորութիւնը մօ-
տեցել է. ապաշխարեցէք, և հաւատացէք աւե-
տարանին։
16 Գալիլեացոց ծովի մօտովն անցկենալիս, տե-
սաւ Սիմօնին և նորա եղբայր՝ Անդրէասին, որ
ուռկան էին գցում ծովը. վասն զի ձկնորս էին։
17 Եւ Յիսուսը նորանց ասաց. Իմ ետեւից եկէք, և
18 ես կ'անեմ ձեզ, որ մարդկանց որսորդ լինիք։ Եւ
շուտով իրանց ուռկանները թողին և նորա ետե-
19 ւից գնացին։ Եւ այնտեղից մի քիչ առաջ գնա-
լով, Յակօբոս Զեբեդեանին և նորա եղբայր՝ Յօ-
հաննէսին տեսաւ, որոնք էլ նաւի մէջ ուռկան-
20 ները շինում էին, և շուտով նորանց կանչեց։ Եւ
նորանք իրանց հօրը՝ Զեբեդէոսին վարձկանների
հետ նաւի մէջ թողելով, նորա ետեւից գնացին։
21 Եւ մտնում են Կափառնայում. և շուտով շա-
բաթ օրը ժողովարանը մտաւ և սովորեցնում էր։
22 Եւ զարմանում էին նորա վարդապետութեան վե-
րայ. վասն զի սովորեցնում էր նորանց՝ ինչպէս իշ-
23 խանութիւն ունեցող և ոչ թէ դպիրների պէս։ Եւ
նորանց ժողովարանումը մի մարդ կար՝ պիղծ դե-

24 ւով բռնուած, և աղաղակեց և ասաց. Թող տուր,
ի՞նչ բան ունիս մեզ հետ, Յիսուս Նազօրեցի. ե-
կար մեզ կորցնելո՞ւ. գիտեմ քեզ, Դու ով ես,
25 Աստուծոյ Սուրբը։ Եւ Յիսուսը սաստեց նորան և
26 ասաց, Պապանձիր, և դորանից դուրս եկ։ Եւ
պիղծ դեւը սաստիկ թափահարեց նորան, և մեծ
27 ձայնով աղաղակելով դուրս եկաւ նորանից։ Եւ
ամենքը զարմացան, մինչեւ որ իրանց մէջ հար-
ցուփորձ էին անում և ասում. Սա ի՞նչ է. ի՞նչ
նոր վարդապետութիւն է դա, որ իշխանութիւնով
պիղծ դեւերին էլ սաստում է՝ և հնազանդում են
28 իրան։ Եւ նորա համբաւը շուտով դուրս գնաց
Գալիլեայի ամեն կողմերը։

29 Եւ շուտով ժողովարանից դուրս գալով, եկան
Սիմօնի և Անդրէասի տունը՝ Յակոբի և Յօհաննէսի
30 հետ։ Եւ Սիմօնի զօքանչը տենդած պառկած էր,
31 և շուտով նորա համար ասացին նորան։ Եւ մօտ
եկաւ վերկացրեց նորան՝ ձեռիցը բռնելով. և շու-
տով տենդը թողեց նորան, և նա ծառայում էր
32 նորանց։ Եւ երբոր երեկուն եղաւ, արեգակը մտ-
նելիս, բոլոր հիւանդները և դիւահարները նորա
33 մօտ բերին։ Եւ բոլոր քաղաքը ժողովուած էր դը-
34 րան առջեւը։ Եւ շատ հիւանդներին բժշկեց կերպ
կերպ ցաւերով, և շատ դեւեր հանեց. և թոյլ
չէր տալիս դեւերին որ խօսին. վասն զի գիտում
էին նորան։

35 Եւ լուսածագին առաւօտանց շատ կանուխ վեր-
կացաւ՝ դուրս եկաւ գնաց մի անապատ տեղ, և
այնտեղ աղօթք էր անում։
36 Եւ նորա ետեւից գնացին Սիմօնը և նորա հետ
37 լինողները։ Եւ երբոր նորան գտան. ասացին նո-
38 րան, թէ Ամենքը որոնում են քեզ։ Եւ նորանց
ասաց. Եկէ՛ք այդ գիւղաքաղաքներն էլ գնանք,

որ այնտեղ էլ քարոզեմ. վասն զի սորա համար
39 եմ եկած։ Եւ բոլոր Գալիլեայի մէջ նորանց ժո-
ղովարաններումը քարոզում էր, և դևերը հա-
նում։

40 Եւ մի բորոտ եկաւ նորա մօտ, աղաչում էր
նորան և ծունր էր դնում առջևը և ասում նո-
41 րան. Թէ որ կամենաս կարող ես ինձ սրբել։ Յի-
սուսն էլ գթալով ձեռը մեկնեց, նորան դիպաւ,
42 և ասաց նորան. Կամենում եմ սրբուիր։ Եւ եր-
բոր ասաց նորան, շուտով բորոտութիւնը գնաց
43 նորանից, և սրբուեցաւ։ Եւ նորան սաստելով՝
շուտով դուրս հանեց նորան, և ասաց նորան.
44 Զգոյշ կաց ոչ ոքի ոչինչ չասես. այլ գնա՛ քեզ
ցոյց տուր քահանային, և քո սրբութեան համար
մատուցիր այն, որ Մովսէսը հրամայեց, նորանց
45 վկայութիւն լինելու համար։ Եւ նա դուրս գնա-
լով, սկսեց շատ բաներ քարոզել և այն բանը տա-
րածել, մինչև որ նա այլևս չէր կարողանում
յայտնապէս քաղաքը մտնել, այլ դուրսը անա-
պատ տեղերում էր, և ամեն կողմերից գալիս էին
նորա մօտ։

ԳԼ. Բ

1 Եւ դարձեալ մտաւ Կափառնայում մի քանի օրից
2 յետոյ, Եւ լսուեցաւ թէ տանն է, և շուտով շատ
մարդիկ ժողովուեցան, մինչև որ տեղ չկար և ոչ
էլ դրան մօտ. և խօսում էր նորանց Աստուծոյ
3 խօսքը։ Եւ գալիս էին նորա մօտ, և մի անդամա-
4 լոյծ էին բերում չորս մարդով վեր առած։ Եւ եր-
բոր չկարողացան մօտենալ նորան ամբոխի պատ-
ճառաւը, այն տան ծածքը քանդեցին, ուր էր Յի-
սուսը, և ծակ բանալով այն մահիճն իջեցրին, որի

5 վերայ անդամալոյծը պառկած էր ։ Յիսուսն էլ նո-
րանց հաւատքը տեսնելով, ասաց անդամալոյծին.
6 Որդեակ, թողուած լինին քեզ քո մեղքերը ։ Եւ
դպիրներից ոմանք այնտեղ նստած էին. և իրանց
7 սրտերումը միտք էին անում. ինչո՞ւ համար սա
այսպէս հայհոյութիւններ է խօսում. ո՞վ կարող
8 է մեղք թողել, եթէ ոչ մէկը՝ Աստուած ։ Եւ
Յիսուսը իր հոգու մէջ շուտով գիտաց, թէ ի-
րանց սրտումն այսպէս են միտք անում, և ասաց
նորանց. ինչո՞ւ էք ձեր սրտերումն այդ բաները
9 մտածում ։ Ո՞րն է հեշտ. անդամալոյծին ասել՝
թողուած լինին քեզ քո մեղքերը, կամ ասել՝
10 Վեր կաց, քո մահիճն առ և ման եկ ։ Բայց որ
իմանաք, թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի
երկրի վերայ մեղքեր թողելու. (անդամալոյծին ա-
11 սաց). Ասում եմ քեզ. վեր կաց, քո մահիճն առ
12 և գնա քո տունը ։ Եւ նա շուտով վերկացաւ,
մահիճն առաւ, և ամենի առջեւը դուրս գնաց.
մինչեւ որ ամենքը զարմանում էին և Աստուծոյն
փառաւորում ասելով, թէ Երբէք այսպիսի բան
չենք տեսել ։
13 Եւ դարձեալ դէպի ծովի եզրը դուրս գնաց, և
բոլոր ժողովուրդը նորա մօտ էր գալիս. և սովո-
14 րեցնում էր նորանց ։ Եւ անցնելիս տեսաւ Ղեւի
Ալփեանին՝ նստած մաքսաւորութեան. և նորան
ասաց. իմ ետեւից եկ. և վերկացաւ գնաց նորա
15 ետեւից ։ Եւ եղաւ, երբոր նորա տանը սեղանի
վերայ նստած էր, շատ մաքսաւորներ և մեղաւոր-
ներ էլ Յիսուսի և նորա աշակերտների հետ սեղան
էին նստած, վասն զի շատ մարդիկ էին, որ նորա
16 ետեւից գնում էին ։ Բայց դպիրները և փարիսե-
ցիները տեսնելով որ մաքսաւորների և մեղաւոր-
ների հետ ուտում է, ասացին նորա աշակերտնե-

րին․ Այդ ի՞նչ է, որ մաքսաւորների և մեղաւոր-
17 ների հետ ուտում է և խմում է։ Եւ Յիսուսը
երբոր լսեց, ասաց նորանց․ Առողջներին բժիշկ
պէտք չէ, այլ հիւանդներին․ չեկայ արդարներին
այլ մեղաւորներին կանչել ապաշխարութեան։
18 Եւ Յօհաննէսի աշակերտները և փարիսեցիները
ծոմ էին պահում և եկան նորան ասացին․ Ինչո՞ւ
Յօհաննէսի ու փարիսեցիների աշակերտները ծոմ
են պահում, բայց քո աշակերտները ծոմ չեն պա-
19 հում։ Եւ Յիսուսը նորանց ասաց․ Մի՞թէ կարող
են հարսանիքի որդիքը ծոմ պահել՝ քանի որ փե-
սան նորանց հետ է․ քանի որ փեսան իրանց հետ
20 ունին, չեն կարող ծոմ պահել։ Բայց օրեր կ'գան,
որ փեսան նորանցից վեր կ'առնուի, և ապա այն
21 օրերումը կ'պահեն։ Եւ ոչ ով չլուացուած կա-
պերտից կարկատան չի գցիլ հին հանդերձի վերայ,
ապա թէ ոչ՝ նորն իր ուժովն այն հնիցն կ'առնէ,
22 և պատառուածքն էլ աւելի չար կ'լինի։ Եւ ոչ ով
նոր գինին հին տիկերի մէջ չի ածիլ․ ապա թէ ոչ
նոր գինին տիկերը կ'պատառէ, և գինին կ'թափուի,
տիկերն էլ կ'կորչին․ այլ նոր գինին նոր տիկերի մէջ
պէտք է ածուի։
23 Եւ եղաւ որ նա շաբաթ օրումն արտերի մէջովն
անցնում էր և նորա աշակերտներն սկսեցին գնալ
24 հասկ պոկելով։ Եւ փարիսեցիներն ասացին նորան․
Տես, ի՞նչ են գործում շաբաթ օրը, որ արժան չէ։
25 Եւ նա ասաց նորանց․ Դուք երբէք չէ՞ք կարդա-
ցել, թէ Դաւիթն ինչ արաւ, երբոր պէտք ունէր,
26 և սովեց ինքն և նորա հետն լինողներն, ինչպէս
Աստուծոյ տունը մտաւ Աբիաթար քահանայա-
պետի օրին․ և առաջաւորութեան հացերը կերաւ,
որ ուրիշի օրէնք չէր ուտել, բայց միայն քահա-
27 նայից․ և իր հետ լինողներին էլ տուաւ։ Եւ նո-

րանց ասաց. Շաբաթը մարդու համար եղաւ, և
28 ոչ թէ մարդը շաբաթի համար։ Ուրեմն Որդին
մարդու շաբաթի էլ տէրն է։

ԳԼ. Գ.

1 Եւ դարձեալ ժողովարանը մտաւ, և այնտեղ մի
2 մարդ կար՝ ձեռքը չորացած։ Եւ սպասում էին
նորան՝ թէ արդեօք շաբաթ օրումն կ՚բժշկէ՞ նորան՝
3 որ չարախօսեն նորանից։ Եւ ասաց ձեռքը չորա-
4 ցած մարդուն. Կանգնիր մէջ տեղը։ Եւ ասաց նո-
րանց. Արժա՞ն է շաբաթ օրը բարի գործել՝ թէ
չար գործել. մի հոգի ազատե՞լ թէ սպանել. իսկ
5 նորանք լռեցին։ Նա էլ բարկութիւնով չորս կող-
մովը նորանց մտիկ տալով նորանց սրտերի կու-
րութեան համար տրտմած՝ այն մարդուն ասաց.
Ձեռդ մեկնիր. և նա մեկնեց, և նորա ձեռքը ող-
6 ջացաւ ինչպէս միւսը։ Եւ փարիսեցիները շուտով
դուրս գնացին Հերոդէսեաններէ հետ նորա դէմ
խորհուրդ էին անում, թէ ինչպէս կորցնեն նորան։
7 Եւ Յիսուսը իր աշակերտներէ հետ ծովի մօտ գը-
նաց. և շատ բազմութիւն նորա ետեւից գնում
8 էին Գալիլեայից և Հրէաստանից, Եւ Երուսաղէ-
մից, և Եդոմայից, և Յորդանանի այն կողմից, և
նորանք էլ որ Տիւրոսի և Սիդօնի շրջակայից էին,
շատ բազմութիւն, երբոր լսում էին, թէ ինչ բա-
9 ներ էր անում, նորա մօտ էին գալիս։ Եւ իր ա-
շակերտներին ասաց. որ մի պզտիկ նաւ պատրաստ
լինի իրան համար այն ամբոխի պատճառով, որ
10 չնեղեն նորան։ Վասն զի շատերին բժշկեց. մինչեւ
որ նորա վերայ էին թափվում, որ նորան դիպչին,
11 որոնք որ ցաւ ունէին։ Եւ պիղծ ոգիները, երբոր
նորան տեսնում էին, ընկնում էին նորա առջեւը,

12 աղաղակում էին և ասում. թէ Դու ես Աստու-
ծոյ Որդին. և Նա շատ սաստում էր նորանց, որ
իրան չյայտնեն։

13 Եւ վեր ելաւ լեռը և իր մօտ կանչեց որոնց որ
14 ինքը կամեցաւ. և նորա մօտ գնացին։ Եւ տասն-
երկու հոգի կարգեց, որ իր հետ լինին, և որ նո-
15 րանց ուղարկէ՝ քարոզելու։ Եւ իշխանութիւն ու-
16 նենան ցաւերը բժշկելու՝ և դեւերը հանելու. Եւ
17 Սիմոնի անունը Պետրոս դրաւ։ Եւ Զեբեդեան Յա-
կոբին՝ և Յակոբի եղբայր Յօհաննէսին. և նորանց
անունները Բաներեգէս դրաւ, որ է՝ որոտմունքի
18 որդիք. Եւ Անդրէասին, և Փիլիպպոսին, և Բար-
թուղիմէոսին, և Մատթէոսին, և Թոմասին, և
Յակոբոս Ալփեանին, և Թադէոսին, և Սիմոն Կա-
19 նանացուն։ Եւ Յուդա Իսկարիովտացուն, նա որ
մատնեց էլ նորան։

20 Եւ եկան տուն, և դարձեալ հաւաքուեցաւ ամ-
21 բոխը, մինչեւ որ չկարողացան հաց էլ ուտել։ Եւ
նորա ընտանիքը լսելով դուրս եկան նորան բռնե-
22 լու. վասն զի ասում էին թէ գժուել է։ Եւ դը-
պիրներն որ Երուսաղէմից իջել էին, ասում էին,
թէ Բէեղզեբուղ ունի, և թէ դեւերի իշխանովն է
23 հանում դեւերը։ Եւ նորանց իր մօտ կանչելով՝ ա-
ռակներով ասում էր նորանց. ի՞նչպէս սատանայ
24 կարող է սատանային հանել։ Եւ եթէ մի թագա-
ւորութիւն իր միջումը բաժանուի, այն թագաւո-
25 րութիւնը կարող չէ կենալ։ Եւ եթէ մի տուն իր
միջումը բաժանուի, այն տունը կարող չէ կենալ։
26 Եւ եթէ սատանան իր անձի վերայ վեր կացաւ և
բաժանուած է, կարող չէ կենալ, այլ վերջացած
27 է։ Ոչ ոք կարող չէ մի զօրաւորի տունը մտնելով՝
նորա կարասիքը յափշտակել, եթէ առաջ այն
զօրաւորին չկապէ, և ապա նորա տունը կ՚յափշ-

28 տակէ։ Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ՝ թէ Մարդկանց
որդոցն ամեն մեղքերը և հայհոյանքները, որքան
29 որ հայհոյեն էլ, կ'թողուին. Բայց ով որ Սուրբ
Հոգոյն հայհոյէ, յաւիտեան թողութիւն չի ու-
նենալ. այլ յաւիտենական դատապարտութեան
30 պարտական կ'լինի։ Վասն զի ասում էին, թէ
Պիղծ ոգի կայ նորանում։
31 Եւ յետոյ նորա եղբարքը և մայրը եկան, և
դուրսը կանգնած՝ նորա մօտ ուղարկեցին կանչեցին
32 նորան։ Եւ ժողովուրդը նորա չորս կողմովը նստած
էր. և ասացին նորան. Ահա մայրդ և եղբարքդ
33 դուրսը քեզ ուզում են։ Եւ նորանց պատասխա-
նեց և ասաց. Ո՞վ է իմ մայրը կամ իմ եղբարքը։
34 Եւ իր չորս կողմովը նստածներին մտիկ տուաւ և
35 ասաց. Ահա իմ մայրը և իմ եղբարքը։ Վասն զի
ով որ կատարէ Աստուծոյ կամքը, նա է իմ եղ-
բայրը և քոյրը և մայրը։

ԳԼ. Դ

1 Եւ դարձեալ սկսեց ծովի մօտ սովորեցնել և շատ
ամբոխ հաւաքուեցաւ նորա մօտ, մինչեւ որ նաւի
մէջ մտաւ. և ծովի վերայ նստաւ. և բոլոր ամ-
2 բոխը ծովի մօտ ցամաքի վերայ էին։ Եւ շատ բա-
ներ էր սովորեցնում նորանց առակներով. և իր
3 վարդապետութեան մէջ ասում էր նորանց. Լսե-
ցէք. ահա սերմ ցանողը դուրս գնաց սերմ ցանե-
4 լու։ Եւ եղաւ որ սերմանելու ժամանակին մի քա-
նին ճանապարհի մօտ ընկաւ, և երկնքի թռչուն-
5 ները եկան և կերան նորան։ Եւ ուրիշն ընկաւ
քարքարուտ տեղ, շատ հող չկար, և շուտով բու-
6 սաւ՝ հողը խոր չլինելուն համար։ Եւ երբոր արե-
գակը ծագեց՝ տաքացաւ և արմատ չունենալուն

7 համար չորացաւ։ Եւ ուրիշն ընկաւ փշերի մէջ, և
փշերն դուրս եկան և խեղդեցին նորան. և պտուղ
8 չտուաւ։ Եւ ուրիշն ընկաւ բարի երկիրը, և պտուղ
էր տալիս, որ դուրս եկաւ և աճեցաւ, և մէկը
բերում էր երեսուն՝ և մէկը վաթսուն՝ և մէկը
9 հարիւր։ Եւ ասում էր նորանց. Ով որ լսելու ա-
10 կանջ ունի՝ թող լսէ։ Եւ երբոր մինակ էր, նորա
մօտինները այն տասներկուքի հետ հարցրին նորան
11 այն առակը։ Եւ ասաց նորանց. Ձեզ տրուած է
Աստուծոյ արքայութեան խորհուրդը գիտել, բայց
նորանց որ դրսի են, ամեն բան առակներով է լի-
12 նում. Որ տեսնելով տեսնեն՝ և չտեսնեն, և լսե-
լով լսեն և չիմանան. մի գուցէ դառնան, և մեղ-
13 քերը թողուին նորանց։ Եւ նորանց ասաց. Ձե՞ք
գիտում այս առակը. և ի՞նչպէս ամեն առակները
14 կ'գիտենաք։ Սերմողը խօսքն է սերմում։ (15) Եւ
նորանք են ճանապարհի վերայինները, ուր բանը
սերմվում է, և երբոր լսում են, շուտով գալիս է
սատանան և վեր առնում նորանց սրտերումը սեր-
16 մուած խօսքը։ Նոյնպէս էլ քարքարուտ տեղը
սերմուածները նորանք են, որոնք, երբոր խօսքը
լսում են, շուտով ուրախութիւնով ընդունում
17 են նորան. Եւ իրանց մէջ արմատ չունին, այլ
առ ժամանակեայ են. յետոյ երբոր այն խօսքի հա-
մար նեղութիւն կամ հալածմունք է լինում, շու-
18 տով գայթակղում են։ Եւ փշերի մէջ սերմուած-
19 ները նորանք են, որ խօսքը լսում են, Բայց աշխար-
հիս հոգսերը և հարստութեան խաբէութիւնը և
ուրիշ բաների ցանկութիւնները մտնում են խօսքը
20 խեղդում. և անպտուղ է լինում։ Բայց այն բարի
երկրի վերայ սերմուածները սորանք են, որ խօսքը
լսում են, և ընդունում են, և պտուղ են տալիս՝
մէկը երեսուն, և մէկը վաթսուն՝ և մէկը հարիւր։

21 Եւ ասաց նորանց. Մի՞թէ ճրագը գալիս է, որ
գրուանի կամ մահճի տակ դրուի. չէ՞ թէ որ ճրա-
22 գակալի վերայ դրուի։ Վասն զի ծածուկ բան
չկայ, որ չյայտնուի. և մի թաքուն բան չեղաւ,
23 որ դէպի յայտնութիւն չգար։ Եթէ մէկը լսելու
ականջ ունի, թող լսէ։
24 Եւ ասաց նորանց. Տեսէք՝ ինչ էք լսում, ինչ
չափով որ չափէք, նորանով էլ ձեզ կ՚չափուի,
25 և կ՚աւելնայ ձեզ լսողներիդ։ Վասն զի ով որ
ունի, նորան կ՚տրուի. և ով որ չունի, այն էլ որ
ունի՝ վեր կ՚առնուի նորանից։
26 Եւ ասում էր. Այսպէս է Աստուծոյ արքայու-
թիւնն, որպէս թէ մի մարդ սերմ գցեր հողի մէջ,
27 Եւ գիշեր ցերեկ քնէ և վեր կենայ. և սերմը բուսնէ
28 և աճի. այնպէս որ չէ գիտում։ Վասն զի երկիրն
ինքն իրան պտուղ է բերում, առաջ խոտը, յետոյ
հասկը, և նրանից յետոյ լցուած ցորեն հասկի
29 մէջ։ Բայց երբոր պտուղը կ՚տայ, շուտով կ՚ու-
ղարկէ մանգաղը, վասն զի հունձքը հասել է։
30 Եւ ասում էր. Ինչի՞ նմանեցնենք Աստուծոյ
արքայութիւնը, կամ ի՞նչ առակով առակի բե-
31 րենք նորան։ Նման է մանանեխի հատի, որ երբոր
հողի մէջ սերմնվում է, երկրիս վերայ եղած ամեն
32 սերմերից փոքր է. Եւ երբոր սերմնվում է, բուս-
նում է և ամեն բանջարից աւելի մեծ է լինում,
և մեծ մեծ ճիւղեր է արձակում, մինչեւ որ կա-
րողանում են երկնքի թռչունները նորա հովանու
տակ բնակել։
33 Եւ շատ այսպիսի առակներով խօսում էր նո-
րանց հետ խօսքը, ինչպէս որ նորանք կարող էին
34 լսել։ Եւ առանց առակի չէր խօսում նորանց
հետ, բայց առանձին իր աշակերտներին ամեն
բան մեկնում էր։

35 Եւ այն օրն, երբոր իրիկուն էր լինում, նորանց
36 ասաց. Եկէ՛ք անցնենք այն կողմը։ Եւ ժողովուրդը
թողին, և նորան նաւումն առին, ինչպէս էր նա-
ւումը. և ուրիշ նաւակներ էլ կային նորա հետ։
37 Եւ քամու մեծ փոթորիկ էր լինում, և ալիքները
թափում էր նաւի մէջ, մինչեւ որ համարեա ար-
38 դէն լցվում էր։ Եւ ինքը նաւի յետի կողմումը
բարձի վերայ քնած էր. և նորան զարթնեցնում
են և ասում նորան. Վարդապետ, հոգդ չէ՞, որ
39 կորչում ենք։ Եւ նա զարթնելով քամուն սաս-
տեց, և ասաց ծովին. Լռիր, պապանձուիր. և
քամին դադարեց, և մեծ խաղաղութիւն եղաւ։
40 Եւ ասաց նորանց. Ինչո՞ւ այդպէս վախկոտ էք.
ի՞նչպէս հաւատք չունիք։ Եւ մեծ վախով վախե-
ցան, և իրար ասում էին. Սա ո՞վ է արդեօք.
որ քամին էլ ծովն էլ հնազանդում են սորան։

ԳԼ. Ե

1 Եւ եկան ծովի այն կողմը՝ Գադարացոց երկիրը։
2 Եւ երբոր նաւիցը դուրս եկաւ, նորան իսկոյն պա-
տահեց գերեզմաններիցը մի մարդ պիղծ դեւով
3 բռնուած։ Որի բնակութիւնը գերեզմաններումն էր.
և ոչ ոք շղթաներով էլ չէր կարող նորան կապել։
4 Որովհետեւ շատ անգամ ոտաց կապերով և շղ-
թաներով կապուել էր, բայց նա շղթաները կրտ-
րատել և ոտաց կապերը փշրել էր, և ոչ ոք կա-
5 րող չէր նորան նուաճել։ Եւ միշտ գիշեր ու ցե-
րեկ գերեզմաններումն և լեռներումն աղաղակում
6 էր և ինքն իրան ծեծում քարերով։ Բայց երբոր
հեռուանց Յիսուսին տեսաւ, վազեց նորան երկըր-
7 պագութիւն արաւ. Եւ մեծ ձայնով աղաղակե-
լով ասաց. Քեզ ի՞նչ բան կայ ինձ հետ, Յիսուս՝

Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ. Աստուծով երդւում
8 եմ տալիս քեզ. մի տանջիր ինձ: (Վասն զի ա-
սում էր նորան. Դուրս եկ, պիղծ ոգի այդ մար-
9 դուցը:) Եւ հարցրեց նորան. Անունդ ի՞նչ է. և
նա պատասխանեց և ասաց. Լէգէոն է իմ անունը.
10 վասն զի մենք շատ ենք: Եւ շատ աղաչում էին
նորան, որ իրանց այն աշխարհքիցը դուրս չուղար-
11 կէ: Եւ այնտեղ լեռան մօտ խոզերի մի մեծ երա-
12 մակ կար, որ արածում էր: Եւ բոլոր դեւերը նո-
րան աղաչեցին և ասացին. Ուղարկիր մեզ այն
13 խոզերի մէջ, որ նորանց մէջ մտնենք: Եւ Յիսուսը
հրաման տուաւ նորանց շուտով. և պիղծ դեւերը
դուրս եկան խոզերի մէջ մտան. և երամակն այն
դահավէժ տեղիցը ծովի մէջ վազեց. և երկու հա-
14 զարի չափ էին. և ծովումը խեղդվում էին: Եւ
խոզարածները փախան և քաղաքումը և արտերու-
մը պատմեցին. և դուրս եկան տեսնելու թէ ինչ է
15 այդ եղածը: Եւ Յիսուսի մօտ եկան, և դիւահա-
րին տեսան նստած հագուած և խելքը գլուխը ե-
կած, նա՛ որ լէգէոնն ունեցել էր. և վախեցան:
16 Եւ նորանց պատմեցին տեսնողները, թէ ինչ եղաւ
17 այն դիւահարին, և խոզերի մասին: Եւ սկսեցին
աղաչել նորան, որ իրանց սահմաններիցը դուրս
18 գնայ: Եւ երբոր նա նաւը մտաւ, դիւահարն ա-
19 ղաչում էր նորան, որ նորա հետ լինի: Բայց Յի-
սուսը թոյլ չտուաւ նորան, այլ ասաց նորան.
Գնա քո տունը քո ընտանեաց մօտ, և նորանց
պատմիր, թէ ինչ բաներ արաւ քեզ Տէրը, և ո-
20 ղորմեց քեզ: Եւ նա գնաց և սկսեց Դեկապօլիսի
մէջ քարոզել, ինչ բաներ որ Յիսուսը իրան արել
էր, և ամենքը զարմանում էին:
21 Եւ երբոր Յիսուսը նաւով դարձեալ այն կողմն
անցաւ, շատ ժողովուրդ նորա մօտ ժողովուեցան,

22 և նա ծովի մօտ էր ։ Եւ ահա գալիս է ժողովրդա-
պետներից մէկը՝ անունը Յայրոս ․ և երբոր նորան
23 տեսաւ , ընկաւ նորա ոտները ․ Եւ նորան շատ ա-
ղաչում էր և ասում ․ Թէ Աղջիկս վախճանելու
մօտ է , որ գաս , ձեռքդ նորա վերայ դնես , որ-
24 պէս զի ազատուի և ապրի ։ Եւ նորա հետ գնաց ․
և շատ ժողովուրդ նորա ետեւից գնում էին , և
նորան նեղում էին ։
25 Եւ մի կին , որ արիւնի տեռատեսութեան մէջ
26 էր տասներկու տարի , Եւ շատ բժիշկներից շատ
չարչարուել էր , և իր բոլոր ունեցածը ծախսել և
ոչինչ օգուտ չէր ստացել , այլ էլ աւելի էր դէպի
27 վատը գնացել ․ Երբոր Յիսուսի համար լսեց , ամ-
բոխի մէջ ետեւիցն եկաւ դիպաւ նորա հանդերձին ։
28 Վասն զի ասում էր ․ որ Եթէ միայն նորա հան-
29 դերձին մօտենամ , կ՚փրկուիմ ։ Եւ շուտով նորա
արիւնի աղբիւրը ցամաքուեցաւ ․ և մարմնումն ի-
30 մացաւ որ այն տանջանքից բժշկուեցաւ ։ Եւ շու-
տով Յիսուսը իր անձումն իմացաւ , որ իրանից
զօրութիւն դուրս գնաց , դարձաւ ամբոխի մէջ և
31 ասաց ․ Ո՞վ դիպաւ իմ հանդերձին ։ Եւ նորա ա-
շակերտներն ասացին նորան ․ Տեսնում ես այդ ամ-
բոխը որ նեղացնում է քեզ , և ասում ես թէ Ո՞վ
32 իմ հանդերձին դիպաւ ։ Եւ չորս կողմն նայում
33 էր , որ տեսնէ այս բանն անողին ։ Կինն էլ վախե-
նալով և դողալով , որովհետեւ գիտէր ինչ եղաւ
իրան , եկաւ ընկաւ նորա առջեւը , և բոլոր ճըշ-
34 մարտութիւնն ասաց նորան ։ Նա էլ ասաց նորան ․
Դուստր , քո հաւատքն ազատեց քեզ , գնա խա-
ղաղութեամբ , և քո տանջանքիցն առողջ եղիր ։
35 Նա դեռ խօսելիս , ժողովրդապետի տանիցը գա-
լիս են և ասում ․ Թէ Աղջիկդ մեռաւ , էլ ի՞նչու
36 ես աշխատեցնում վարդապետին ։ Եւ Յիսուսը ա-

տած բանն իսկոյն լսելով, ժողովրդապետին ասաց.
37 Մի՛ վախենար, բայց միայն հաւատա։ Եւ ոչ ոքի
թոյլ չտուաւ որ իր հետ գնայ, բայց միայն Պետ-
րոսին և Յակոբին և Յակոբի եղբայր՝ Յօհաննէսին.
38 Եւ եկաւ ժողովրդապետի տունն, և այնտեղ մեծ
աղմուկ տեսաւ և լացողներ, և շատ աղաղակ ա-
39 նողներ. Եւ ներս մտաւ՝ նորանց ասաց. Ի՞նչու էք
շփոթվում և լաց լինում. երեխան մեռած չէ, բայց
40 քնած է։ Եւ ծիծաղում էին նորա վերայ. բայց
նա բոլորին դուրս հանեց, և առնելով երեխայի
հօրը և մօրը և իր հետ լինողներին՝ մտաւ այն
41 տեղն ուր երեխան պառկած էր։ Եւ երեխայի ձե-
ռիցը բռնելով ասաց նորան. Տալիթա կումի. որ
կ'թարգմանուի, Ով աղջիկ, (քեզ եմ ասում,)
42 վեր կաց։ Եւ շուտով վերկացաւ աղջիկը և ման
էր գալիս, վասն զի տասներկու տարեկանի չափ
43 էր, և մեծ զարմանքով զարմացան։ Եւ նորանց
շատ պատուիրեց, որ ոչ ոք չիմանայ այս. և ա-
սաց, որ նորան բան տան ուտելու։

ԳԼ· Զ

1 Եւ այն տեղից դուրս գնաց, եկաւ իր հայրենի-
քը, և նորա աշակերտները նորա ետեւից գնում
2 էին։ Եւ որովհետեւ շաբաթ էր՝ սկսեց ժողովարա-
նի մէջ սովորեցնել. և շատերը լսելով զարմանում
էին և ասում. Սորան ո՞րտեղից է այս բաները,
կամ սա ի՞նչ իմաստութիւն է՝ որ տրուած է սո-
րան, որ այսպիսի զօրութիւններ էլ են լինում
3 սորա ձեռքովը։ Չէ՞ որ սա է հիւսը՝ Մարիամի որ-
դին, Յակոբի և Յօսէի և Յուդայի և Սիմօնի եղ-
բայրը. և չէ՞ որ դորա քոյրերը այստեղ մեզ մօտ
4 են. և նորա վերայ գայթակղում էին։ Յիսուսն էլ

նորանց տուաւ· Թէ Մարգարէ անարգ չէ, բայց
միայն իր հայրենեաց և իր ազգականների և իր
5 տան մէջ։ Եւ չէր կարողանում այնտեղ ոչ մի զօ-
րութիւն անել· բայց միայն մի քանի հիւանդների
6 վերայ ձեռք դրաւ և բժշկեց։ Եւ նորանց անհա-
ւատութեան համար զարմանում էր։ Եւ չորս կող-
մի գիւղերըման էր գալիս և սովորեցնում։
7 Եւ տասներկուսին իր մօտ կանչեց, և սկսեց նո-
րանց երկու երկու ուղարկել, և նորանց իշխանու-
8 թիւն էր տալիս պիղծ դևերի վերայ։ Եւ նորանց
համար պատուիրում էր, որ ճանապարհի համար
ոչինչ վեր չառնեն, բայց միայն մի գաւազան· ոչ
9 պարկ, ոչ հաց, ոչ պղնձէ փող գօտու մէջ· Այլ
հողաթափ հագնին· և երկու հանդերձ չհագնիք։
10 Եւ նորանցասում էր· Որ տուն որ մտնէք, այն-
տեղ մնացէք, մինչև որ այնտեղից դուրս գնաք։
11 Եւ որոնք որ ձեզ չընդունին, և ձեզ ականջ էլ
չդնեն, այն տեղից դուրս գալիս՝ ձեր ոտների տա-
կի փոշին թօթափեցէք, նորանց վկայութիւն լինե-
լու համար։ Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ՝ Սոդոմի և
Գոմորի համար աւելի հեշտ կ՚լինի դատաստանի
օրումը քան թէ այն քաղաքին։
12 Եւ դուրս ելան, քարոզում էին, որ ապաշխա-
13 րեն։ Եւ շատ դևեր էին հանում, և շատ հի-
ւանդներին իւղով օծում էին՝ և նորանց բժշկում
էին։
14 Եւ Հերովդէս թագաւորը լսեց, (վասն զի նորա
անունը յայտնի եղաւ.) և ասում էր, թէ Յօհան-
նէս Մկրտիչը մեռելների միջից յարութիւն ա-
ռաւ, և նորա համար զօրութիւններ են գործ-
15 վում նորանով։ Ուրիշներն ասում էին, թէ Ե-
ղիան է· ուրիշներն էլ ասում էին, թէ մարգարէ
16 է, կամ թէ մարգարէներից մէկի պէս։ Եւ երբոր

Հերովդէսը լսեց, ասաց. Սա Յովհաննէսն է՝ որի գլ-
լուխը ես կտրեցի. նա մեռելների միջից յարու-
թիւն է առել։
17 Վասն զի Հերովդէս ինքն ուղարկեց, Յովհաննէսին
բռնեց և նորան կապեց բանտի մէջ իր եղբօր՝ Փի-
լիպպոսի կնոջ՝ Հերովդիայի համար, վասն զի կին էր
18 առել նորան։ Վասն զի Յովհաննէսը Հերովդէսին ա-
սում էր, թէ Օրէնք չէ քեզ՝ քո եղբօր կինն ու-
19 նենալ։ Եւ Հերովդիան նորա դէմ ոխ էր պահում,
և ուզում էր սպանել նորան, և չէր կարողանում։
20 Քանզի Հերովդէսը Յովհաննէսից վախում էր՝ նորան
արդար և սուրբ մարդ ճանաչելով. և պահում էր
նորան. և նորանից լսելով՝ շատ բան էր անում,
21 և քաղցրութիւնով լսում էր նորան։ Եւ մի յար-
մար օր պատահելով, երբոր Հերովդէսը իր ծննդի
օրումն ընթրիք էր տալիս իր նախարարներին և զօ-
22 րապետներին և Գալիլեացոց մեծամեծներին. Եւ
երբոր իսկ Հերովդիայի աղջիկն մտաւ՝ պար եկաւ,
և Հերովդէսին և նորա հետ նստածներին հաճոյ ե-
ղաւ. թագաւորն ասաց աղջկանը. Խնդրիր ինձա-
23 նից ինչ որ ուզես, և կ՚տամ քեզ։ Եւ երդւում ա-
րաւ նորան՝ թէ Ինչ բան որ դու խնդրես ինձա-
նից, կ՚տամ քեզ, մինչև իմ թագաւորութեան
24 կէսը։ Նա էլ դուրս գնաց ասաց իր մօրը. Ի՞նչ
խնդրեմ. և նա էլ ասաց, Յովհաննէս Մկրտչի գլ-
25 լուխը։ Եւ իսկոյն շտապելով թագաւորի մօտ գը-
նաց խնդրեց և ասաց. կամենում եմ որ հէնց հի-
մա սկուտեղի վերայ տաս ինձ Յովհաննէս Մկրտչի
26 գլուխը։ Եւ թագաւորն շատ տրտմեցաւ. բայց իր
երդմունքի և կանչուած մարդկանց համար չկա-
27 մեցաւ անարգել նորան։ Եւ թագաւորը շուտով
դահիճ ուղարկեց և հրամայեց նորա գլուխը բե-
րել. նա էլ գնաց գլուխը կտրեց բանտի մէջ։

28 Եւ նորա գլուխը սկուտեղով բերաւ, և աղջկանը
29 տուաւ նորան, աղջիկն էլ տուաւ իր մօրը։ Եւ
երբոր նորա աշակերտները լսեցին, եկան նորա
մարմինը վեր առին և գերեզմանի մէջ դրին։
30 Եւ առաքեալները Յիսուսի մօտ ժողովուեցան,
և պատմեցին նորան բոլորը՝ թէ ինչ որ արել, թէ
31 ինչ որ սովորեցրել էին։ Եւ ասաց նորանց. Դուք
առանձին անապատ տեղ եկէք, և մի քիչ հան-
գիստ առէք. քանզի եկող և գնացողները շատ
32 էին, և հաց ուտելու էլ ժամանակ չունէին։ Եւ
33 նաւով առանձին անապատ տեղ գնացին։ Եւ ժո-
ղովուրդները տեսան նորանց որ գնում էին, և
շատերը ճանաչեցին նորան. և ամեն քաղաքներից
ոտով այնտեղ էին վազում, և նորանից առաջ
34 եկան և նորա մօտ հաւաքուեցան։ Եւ երբոր Յի-
սուսը դուրս եկաւ շատ ամբոխ տեսաւ, և նորանց
վերայ գթաց, վասն զի հովիւ չունեցող ոչխարների
պէս էին, և սկսեց նորանց շատ բաներ սովորե-
35 ցնել։ Եւ երբոր արդէն շատ ժամանակ անցաւ,
նորա աշակերտները մօտն եկան և ասացին. Թէ
Այստեղը անապատ է, և ժամանակն էլ արդէն
36 ուշ։ Արձակիր դորանց, որ չորս կողմի շէներն և
գիւղերը գնան իրանց համար հաց առնեն. քանզի
37 այստեղ ուտելու բան չունին։ Նա էլ պատասխա-
նեց և նորանց ասաց. Դուք տուէք դորանց ու-
տել. նորանք էլ ասացին նորան, Գնա՞նք երկու
հարիւր դահեկանի հաց առնենք, և դորանց տանք
38 որ ուտեն։ Նա էլ նորանց ասաց. Քանի՞ հատ
հաց ունիք. գնացէք և տեսէք. երբոր գիտացին,
39 նորան ասացին. Հինգ, և երկու ձուկ։ Եւ հրա-
մայեց նորանց՝ որ ամենքը գունդ գունդ կանաչ
40 խոտի վերայ նստեն։ Եւ դաս դաս նստեցին, հա-
41 րիւր հարիւր՝ և յիսուն յիսուն։ Եւ այն հինգ

հացն և երկու ձուկն առած դէպի երկինքը նա-
յեց՝ օրհնեց կոտրեց հացերը, և իր աշակերտներին
տուաւ որ դնեն նորանց առջևը. և այն երկու
42 ձուկը բաժանեց ամենին։ Եւ ամենքը կերան և
43 կշտացան, Եւ փշրանքներից տասներկու կողով վեր
44 առին, և ձկներիցն էլ։ Եւ հացը ուտողները հինգ
հազարի չափ մարդիկ էին։
45 Եւ շուտով ստիպեց իր աշակերտներին, որ նա-
ւը մտնեն, և իրանից առաջ այն կողմը՝ Բեթսայի-
դա գնան, մինչև որ ինքն ժողովրդին արձակէ։
46 Եւ նորանցից բաժանուելով, վեր ելաւ լեառը՝ ա-
47 ղօթք անելու։ Եւ երբոր իրիկուն եղաւ, նաւը
48 ծովի մէջտեղն էր, և ինքն մինակ ցամաքումը։ Եւ
տեսաւ նորանց. որ նաւելիս ալէկոծվում էին,
վասն զի քամին ներհակ էր նորանց. և գիշերուայ
չորրորդ պահին ծովի վերայ գնալով՝ նորանց մօտ
49 եկաւ, և ուզում էր նորանցից անցնել։ Նորանք
էլ, երբոր տեսան ծովի վերայ գնալիս՝ կարծեցին
թէ աչքի երևոյթ բան լինի, և աղաղակ բարձ-
50 րացրին։ Վասն զի ամենքը նորան տեսան՝ և շը-
փոթուեցան. և շուտով խօսեց նորանց հետ և ա-
51 սաց. Քաջ եղէք, ես եմ, մի վախենաք։ Եւ վեր
ելաւ նաւը նորանց մօտ՝ և քամին դադարեց, և
իրանց մէջ խիստ չափազանց ապշել էին, և զար-
52 մանում էին. Վասն զի այն հացի վերայ էլ չի-
մացան. քանզի նորանց սիրտը թմրած էր։
53 Եւ այն կողմն անցնելով, Գեննեսարեթի երկիրը
54 եկան, և նաւէ խարիսխը գցեցին։ Եւ երբոր նո-
րանք նաւիցը դուրս եկան, այն տեղացիք շուտով
55 ճանաչեցին նորան։ Եւ գաւառի կողմերը վազե-
լով՝ սկսեցին հիւանդներին մահիճներով բերել,
56 որ տեղ որ լսում էին՝ թէ այնտեղ է։ Եւ որ տեղ
որ մտնում էր՝ գիւղեր թէ քաղաքներ թէ ագա-

րակներ, հիւանդներին հրապարակների մէջ էին
դնում, և նորան աղաչում որ գոնէ հանդերձի
ծայրին մօտենան. և որոնք որ մօտեցան նորան,
փրկուեցան։

ԳԼ. Է

1 Եւ ժողովուեցան նորա մօտ փարիսեցիները և Դը-
2 պիրներից ոմանք, որ Երուսաղէմից եկել էին։ Եւ
երբոր տեսան, որ նորա աշակերտներից մի քանիսը
խառնակ ձեռքով, այսինքն առանց լուանալու
3 հաց էին ուտում, բամբասեցին։ Վասն զի փարիսե-
ցիները և բոլոր Հրէաները թէ որ մի լաւ չլուանան
ձեռները հաց չեն ուտում. որովհետև ծերերի ա-
4 ւանդութիւնն են պահում։ Եւ հրապարակից որ
գալիս են, եթէ չլուացուին, չեն ուտում. և ուրիշ
շատ բաներ կան, որ ընդունեցին պահել, բաժակ-
ների և անօթների և պղնձէ ամանների և մահիճ-
5 ների լուացմունքներ։ Յետոյ փարիսեցիները և Դը-
պիրները հարցրին նորան, թէ ի՞նչու քո աշակերտ-
ները ծերերի աւանդութեան համեմատ չեն գը-
6 նում. այլ անլուայ ձեռքով հաց են ուտում։ Նա
էլ պատասխանեց և ասաց նորանց, թէ Եսային
լաւ մարգարէացաւ ձեզ կեղծաւորներիդ վերայ,
ինչպէս գրուած է. Այս ժողովուրդը շրթունքնե-
րով է պատւում ինձ, իսկ նորանց սիրտը ինձա-
7 նից հեռացած ջոկուած է։ Եւ զուր տեղն են պաշ-
տում ինձ. սովորեցնելով այնպիսի վարդապետու-
8 թիւններ որ մարդկանց պատուէրներ են։ Վասն զի
Աստուծոյ պատուիրանքը թողած՝ պահում էք
մարդկանց աւանդութիւնը, անօթների և աման-
ների լուացմունքներ՝ և սորանց նման էլ ուրիշ
9 շատ բաներ էք անում։ Եւ նորանց ասաց. Լաւ

էք անարգում Աստուծոյ պատուիրանքը, որ ձեր
10 աւանդութիւնը պինդ պահէք։ Վասն զի Մովսէս
ասաց. Պատուիր քո հօրը և քո մօրը. և նա որ
հօրիցը կամ մօրիցը չարախօսութիւն անէ, թող
11 մահով մեռնի։ Բայց դուք ասում էք, Եթէ մարդս
հօրը կամ մօրը ասէ, Կորբան, (այսինքն պատա-
12 րագ) այն որ ինձանից պէտք է շահուիս. Եւ այլ
ես թոյլ չէք տալիս նորան որ մի բան անէ իր
13 հօրը կամ իր մօրը։ Եւ Աստուծոյ խօսքն անար-
գում էք ձեր աւանդութիւնովը, որ աւանդեցիք.
և սորան նման ուրիշ էլ շատ բաներ էք անում։
14 Եւ բոլոր ժողովուրդն իրան մօտ կանչելով ասաց
15 նորանց. Ամենքդ ինձ լսեցէք, և հասկացէք։ Ոչինչ
չկայ մարդից դուրս նորա մէջ մտնող, որ կարո-
ղանայ պղծել նորան, այլ նորանից այն դուրս
16 եկողներն են որ մարդուն պղծում են։ Ո՛վ որ լսե-
լու ականջ ունի, թող լսէ։
17 Եւ երբոր ամբոխիցը տուն եկաւ, նորա աշա-
18 կերտները հարցրին նորան այն առակի համար։ Եւ
ասաց նորանց. Դո՞ւք էլ այդչափ անմիտ էք. չէ՞ք
իմանում, որ ամեն ինչ որ դրսիցը մտնում է մար-
19 դու մէջ՝ չէ կարող նորան պղծել։ Վասն զի նորա
սիրտը չէ մտնում, այլ փորը, և դուրս է գնում
20 արտաքնոցը՝ ամեն կերակուրները սրբելով։ Եւ ա-
սում էր՝ թէ Մարդուցը դուրս եկողն է պղծում
21 մարդուն։ Վասն զի ներսից՝ մարդկանց սրտիցն են
դուրս գալիս չար խորհուրդներ, շնութիւններ,
22 պոռնկութիւններ, Սպանութիւններ, գողութիւն-
ներ, ագահութիւններ, չարութիւններ, նենգու-
թիւն, պիղծ ցանկութիւն, չար աչք, հայհոյու-
թիւն, ամբարտաւանութիւն, անզգամութիւն։
23 Այս ամեն չար բաները ներսիցն է դուրս գալիս,
և մարդուն պղծում։

24 Եւ այն տեղից վեր կացաւ՝ և եկաւ Տիւրոսի և
Սիդոնի կողմերը. և տուն որ մտաւ՝ չէր ուզում
որ մէկն իմանայ, բայց չկարողացաւ ծածկուիլ.
25 Վասն զի նորա համար լսեց մի կին, որի աղջիկը
պիղծ ոգի ունէր. եկաւ նորա ոտքերի առջեւը ըն-
26 կաւ: Եւ ան կինը Յոյն էր՝ ազգաւ փիւնիկ Ասո-
րացի. և աղաչում էր նորան, որ դեւն իր աղջկա-
27 նիցը դուրս հանէ: Յիսուսն էլ ասաց նորան. Թող
առաջ երեխաները կշտանան. վասն զի լաւ չէ՝ երե-
28 խաների հացն առնել և շներին գցել: Նա էլ պա-
տասխանեց և ասաց նորան. Այո, Տէր, վասն զի
շներն էլ սեղանի տակին երեխաների փշրանքից են
29 ուտում: Եւ ասաց նորան, Այս խօսքի համար
30 գնա, դեւը դուրս եկաւ քո աղջկանիցը: Եւ իր
տունը որ գնաց, գտաւ դեւը դուրս եկած, և աղ-
ջիկն մահճի վերայ պառկած:

31 Եւ դարձեալ Տիւրոսի և Սիդոնի կողմերիցը դուրս
գնաց, և Գալիլեացոց մօտ եկաւ՝ Դեկապօլիսի միջի
32 կողմերը: Եւ մի խուլ և դժուարախօս բերին նո-
րան, և աղաչում էին, որ ձեռք դնէ նորա վերայ:
33 Եւ նորան ամբոխիցը մի կողմ տարաւ, իր մատ-
ները նորա ականջների մէջ դրաւ և թքեց, և
34 նորա լեզուին դիպաւ: Եւ դէպի երկինքը նայե-
լով հառաչեց և ասաց նորան. Եփփաթա՝ այսինքն
35 բացուիր: Եւ շուտով նորա ականջները բացուե-
ցան, և նորա լեզուի կապն արձակուեցաւ, և խօ-
36 սում էր ուղիղ: Եւ նորանց պատուիրեց՝ որ ոչ
ոքի չասեն. և որչափ նա պատուիրում էր նորանց,
37 նորանք էլ աւելի էին քարոզում: Եւ չափից դուրս
զարմանում էին և ասում. Սա ամեն բան լաւ
գործեց. խուլերին լսել է տալիս՝ և համրներին
խօսել:

ԳԼ. Ը

1 Այն օրերին՝ երբոր խիստ շատ ժողովուրդ կար և
բան չունէին ուտելու, Յիսուս իր աշակերտներին
2 կանչեց՝ և ասաց նորանց. Խեղճս է գալիս այդ ժո-
ղովրդի վերայ. վասն զի արդէն երեք օր է ինձ մօտ
3 են, և բան չունին որ ուտեն։ Եւ եթէ նորանց
սոված արձակեմ իրանց տուները, կ'թուլանան
ճանապարհին. վասն զի դորանցից ոմանք հեռու
4 տեղից են եկել։ Նորա աշակերտները պատասխա-
նեցին նորան. Ո՞րտեղից կարող է մէկը հացով
5 կշտացնել դորանց այստեղ՝ անապատումս։ Եւ նո-
րանց հարցրեց՝ Քանի՞ հաց ունիք։ Եւ նորանք ա-
6 սացին՝ Եօթն։ Եւ ժողովրդին հրամայեց, որ գետնի
վերայ նստեն. և այն եօթն հացը առաւ գոհացաւ,
կտրեց, և իր աշակերտներին էր տալիս, որ դնեն.
7 և դրեցին ժողովրդի առջևը։ Մի քիչ փոքր ձու-
կեր էլ ունէին. և օրհնեց և ասաց որ նորանց էլ
8 դնեն։ Կերան և կշտացան. և կտորների աւելցածը
9 եօթը զամբիւղ վեր առին։ Եւ ուտողները չորս
10 հազարի չափ էին. և նորանց արձակեց։ Եւ շու-
տով իր աշակերտների հետ նաւը մտաւ՝ և Դաղ-
մանութայի կողմերն եկաւ։
11 Եւ փարիսեցիներն դուրս եկան և սկսեցին նորա
հետ վիճել. և նորան փորձելով՝ նորանից նշան
12 էին ուզում երկնքից։ Եւ նա շատ զայրացաւ իր
հոգու մէջ և ասաց. Ի՞նչ է, որ այս ազգը նշան
է ուզում. ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, որ այս ազ-
13 գին նշան չի տրուիլ։ Եւ նորանց թողեց, դարձեալ
նաւը մտաւ՝ և այն կողմը գնաց։
14 Եւ մոռացան հաց վեր առնել, և բաց ի մէկ հա-
15 ցից չունէին իրանց հետ նաւի մէջ։ Եւ նորանց
պատուիրում էր և ասում. Զգոյշ կացէք փարիսե-

16 ցիների խմորիցը և Հերովդէսեաններէ խմորիցը։ Եւ
իրար հետ միտք էին անում և ասում, Որովհետև
17 հաց չունինք։ Եւ Յիսուսը իմանալով ասաց նորանց,
Ի՞նչ էք միտք անում թէ հաց չունիք. տակաւին
չէ՞ք իմանում և չէ՞ք յիշում. տակաւին թմրա՞ծ
18 է ձեր սիրտը։ Աչք ունիք՝ և չէ՞ք տեսնում. և ա-
19 կանջ ունիք՝ և չէ՞ք լսում. և չէ՞ք յիշում։ Երբոր
այն հինգ հացը հինգ հազարի համար կտրեցի,
քանի՞ կողով լիքն վեր առիք նորա կտորները. և
20 նորան ասացին՝ Տասներկու։ Եւ երբոր եօթը հացը
չորս հազարին համար, քանի՞ զամբիւղ լիքն վեր
առիք նորա կտորները. և նորանք ասացին, Եօթն։
21 Եւ նորանց ասաց. Ապա ի՞նչպէս չէք իմանում։
22 Եւ գալիս է Բեթսայիդա. և նորա առջևը մի
կոյր են բերում և նորան աղաչում, որ դպչի նո-
23 րան։ Եւ կուրի ձեռքիցը բռնեց՝ շէնիցը դուրս հա-
նեց, և նորա աչքերի մէջ թքելով, և ձեռք վե-
րան դնելով նորան հարցրեց, թէ մի բան տես-
24 նո՞ւմ է։ Եւ նա մտիկ տուաւ և ասում էր. Մար-
դիկը տեսնում եմ որ ծառերի պէս ման գա-
25 լիս են։ Յետոյ ձեռները դարձեալ նորա աչքերի
վերայ դրաւ և նորան նայել տուաւ. և նա աղջա-
26 ցաւ՝ և ամեն բան համարձակ տեսնում էր։ Եւ
նորան ուղարկեց իր տունն և ասաց. ոչ գեղը մտա-
նես, ոչ էլ գեղի մէջ մէկին ասես։
27 Եւ Յիսուսը իր աշակերտների հետ դուրս գնաց
Փիլիպպեայ Կեսարիայի գեղերը. և ճանապարհին
հարցնում էր իր աշակերտներին և ասում. Մար-
28 դիկ ինձ համար ո՞վ են ասում, թէ եմ։ Նորանք
էլ պատասխանեցին. Յօհաննէս Մկրտիչը, և ուրիշ-
29 ները Եղիան, ուրիշներն էլ մարգարէից մէկը։ Նա
էլ ասաց նորանց. Ապա դուք ո՞վ էք ասում ինձ
համար, թէ եմ։ Պետրոսը պատասխանեց, և նորան

30 ասաց. Դու ես Քրիստոսը։ Եւ նորանց սաստեց,
որ ոչ ոքի բան չասեն իրան համար։
31 Եւ սկսեց սովորեցնել նորանց, թէ պէտք է Որ-
դին մարդոյ շատ չարչարուի, և անարգուի ծերե-
րիցը և քահանայապետներիցը և դպիրներիցը, և
սպանուի և երեք օրից յետոյ յարութիւն առնէ։
32 Եւ համարձակ խօսում էր այս խօսքը. և Պետրոսը
նորան մի կողմ քաշեց՝ և սկսեց սաստել նորան։
33 Եւ նա դարձաւ, իր աշակերտներին տեսաւ՝ Պետ-
րոսին սաստեց և ասաց. Ե՛տս գնա, սատանայ,
վասն զի դու Աստուծոյ բաները չես միտք անում,
այլ մարդկանց բաները։
34 Եւ ժողովուրդն իր աշակերտների հետ իրան
մօտ կանչեց՝ և նորանց ասաց. Ով որ ուզում է
իմ ետեւից գալ՝ թող իր անձն ուրանայ, և իր
35 խաչը վեր առնէ, և իմ ետեւից գայ։ Վասն զի ով
որ կամենայ իր անձն ապրեցնել կ'կորցնէ նորան.
և ով որ իր անձն ինձ համար և աւետարանի հա-
36 մար կորցնէ, նա կ'ապրեցնէ նորան։ Քանզի ի՞նչ
օգուտ է մարդու. եթէ բոլոր աշխարհքս ստանայ՝
37 և իր անձին վնաս տայ։ Կամ ի՞նչ փրկանք կ'տայ
38 մարդ իր անձի համար։ Վասն զի ով որ ինձ և իմ
խօսքերը ամօթ համարէ այս շնացող և մեղաւոր
ազգի մէջ, Որդին մարդոյ էլ նորան ամօթ կ'հա-
մարէ երբոր գայ իր Հօր փառքովը և սուրբ հրեշ-
39 տակներովը։ Եւ նորանց ասաց. Ճշմարիտ ասում
եմ ձեզ. թէ այստեղ կանգնածներից ոմանք կան,
որ մահ չեն ճաշակիլ, մինչեւ որ տեսնեն Աստու-
ծոյ արքայութիւնը զօրութիւնով եկած։

ԳԼ. Թ

1 Եւ վեց օրից յետոյ Յիսուսը իր հետ առաւ Պետ-

րոսին և Յակօբին և Յօհաննէսին, և հանեց նո-
րանց մինակ առանձին մի բարձր լեռը. և այլա-
2 կերպուեցաւ նորանց առջևը։ Եւ նորա հանդերձ-
ները փայլուն եղան՝ ձիւնի պէս շատ սպիտակ, որ
երկրիս վերայ թափիչը չէ կարող այնպէս սպիտա-
3 կացնել։ Եւ երևեցաւ նորանց Եղիան Մովսէսի հետ
4 և խօսում էին Յիսուսի հետ։ Եւ Պետրոսը պա-
տասխանեց և ասաց Յիսուսին. Ռա՛բբի, լաւ է որ
մենք այստեղ լինինք. և երեք տաղաւար շինենք,
մէկը քեզ և մէկը Մովսէսին և մէկը Եղիային։
5 Վասն զի չէր գիտում թէ ինչ խօսէր, որովհետև
6 զարհուրել էին։ Եւ մի ամպ նորանց վերայ հովա-
նի եղաւ, այն ամպիցը ձայն եկաւ՝ և ասաց, Դա է
7 իմ սիրելի Որդին. դորան լսեցէք։ Եւ շուտով որ
իրանց շուրջը նայեցան, ոչ ոք չտեսան, բայց մի-
8 այն Յիսուսին իրանց հետ։ Եւ լեռնիցն իջնելիս,
նորանց պատուիրեց, որ ոչ մէկին չպատմեն ինչ
որ տեսան, բայց միայն այն ժամանակն որ Որդին
9 մարդոյ մեռելների միջից յարութիւն առնէ։ Եւ
այն խօսքը պահեցին իրանց մօտ. և իրար հարց-
նում էին, թէ ի՛նչ է այն մեռելների միջից յա-
10 րութիւն առնելը։ Եւ նորան հարցրին և ասացին.
Ի՞նչ է, դպիրներն ասում են, թէ պէտք է առաջ
11 Եղիան գայ։ Նա էլ պատասխանեց և ասաց նո-
րանց. Իրաւ Եղիան առաջ կ՚գայ, և ամեն բան
կարգի կ՚դնէ. և ինչպէս գրուած է Որդոյ մարդոյ
համար, թէ շատ պիտի չարչարուի և անարգուի։
12 Միայն ասում եմ ձեզ՝ թէ Եղիան եկաւ էլ, և
ինչեր ուզեցին, նորան արին էլ, ինչպէս նորա
համար գրուած էր։
13 Եւ երբոր եկաւ աշակերտների մօտ, նորանց չորս
կողմովը շատ ամբոխ տեսաւ, և դպիրներին, որ
14 նորանց հետ վիճում էին։ Եւ շուտով բոլոր ժո-

ժողովուրդը տեսնելով նորան, շատ զարմացան և ա-
15 ռաջ վազելով՝ նորան բարևում էին։ Եւ հարց-
րեց դպիրներին, Ի՞նչ էիք վիճում նորանց հետ։
16 Եւ ժողովրդի միջից մէկը պատասխանեց և ասաց.
Վարդապետ, իմ որդին քեզ մօտ բերի, որ համր
17 ոգի ունի։ Եւ որտեղ որ նորան հասնում է, գետ-
նով է տալիս նորան. և փրփրեցնում է՝ և ատամ-
ները կրճտեցնում է և ցամաքում է, և քո աշա-
կերտներին ասացի, որ հանեն նորան, բայց չկա-
18 րողացին։ Նա էլ պատասխանեց և ասաց նորան.
Ով անհաւատ ազգ, մինչև ե՞րբ ձեզ հետ պիտի
լինիմ. մինչև ե՞րբ ձեզ պիտի համբերեմ. նորան
19 ինձ մօտ բերէք։ Եւ նորան բերին նորա մօտ. և նո-
րան որ տեսաւ, շուտով ոգին թափահարեց նո-
րան. և գետինն ընկած թաւալում էր փրփրեցնե-
20 լով. Նորա հօրը հարցրեց. Քանի՞ ժամանակ է, որ
այդ եղաւ դորան. նա էլ ասաց՝ Երեխայութիւնի-
21 ցը։ Եւ շատ անգամ էլ կրակի մէջ գցեց և ջրի
մէջ, որ դորան կորցնէ, սակայն եթէ մի բան կա-
22 րող ես, օգնիր մեզ՝ գթալով մեզ վերայ։ Յիսուսն
էլ նորան ասաց. Այն եթէ կարող ես հաւատալ,
23 ամեն բան կարելի է հաւատացողին։ Եւ շուտով
տղայի հայրն աղաղակեց՝ և արտասուքով ասաց,
Հաւատում եմ. Տէր, իմ անհաւատութեանն օգ-
24 նիր։ Եւ երբոր Յիսուսը տեսաւ, թէ ամբոխը դիզ-
վում է, պիղծ ոգուն սաստեց և ասաց նորան.
Համր և խուլ ոգի, ես հրամայում եմ քեզ, դո-
րանից դուրս եկ, և այլ եւս դորա մէջ չմտնես։
25 Եւ աղաղակելով և սաստիկ թափահարելով նո-
րան, դուրս եկաւ. և նա մեռելի պէս եղաւ.
26 մինչև որ շատերն ասում էին՝ թէ Մեռաւ։ Եւ
Յիսուսը նորա ձեռիցը բռնեց, վերկացրեց նորան.
27 և նա կանգնեց. Եւ երբոր նա տուն մտաւ՝ աշա-

կերտնկերն առանձին հարցրին նորան, թէ Մենք
28 ի՞նչու չկարողացինք հանել նորան։ Եւ ասաց նո-
րանց. Այդ ցեղը ուրիշ բանով անկարելի է դուրս
գալ, եթէ ոչ՝ աղօթքով և ծոմով։
29 Եւ այնտեղից դուրս եկած՝ Գալիլեայի միջովն
անցնում էին. և չէր ուզում որ մէկն իմանայ։
30 Քանզի իր աշակերտներին սովորեցնում էր՝ և նո-
րանց ասում՝ թէ Որդին մարդոյ մարդկանց ձեռ-
քը պիտի մատնուի, և նորան կ'սպանեն. բայց
երբոր սպանուի, երրորդ օրումն յարութիւն կ'առ-
31 նէ։ Իսկ նորանք այն խօսքը չէին իմանում. և վա-
խում էին հարցնել նորան։
32 Եւ Կափառնայում եկաւ, և երբոր տանն էր,
նորանց հարցնում էր՝ ի՞նչ էիք ճանապարհին վի-
33 ճում իրար հետ։ Բայց նորանք լռում էին վասն
զի ճանապարհին իրար հետ վիճում էին թէ ո՞վ
34 է մեծը։ Եւ նստեց՝ տասներկուսին կանչեց և ա-
սաց նորանց. Եթէ մէկն ուզում է առաջին լի-
նել, թո՛ղ ամենից յետին և ամենի պաշտօնեայ
35 լինի։ Եւ մի երեխայ առաւ, կանգնեցրեց նորան
նորանց միջումը. և նորան գրկելով ասաց նորանց.
36 Ով որ այսպիսի երեխաներից մէկին իմ անունովս
ընդունի՝ ինձ է ընդունում. և ով որ ինձ ընդու-
37 նի՝ ինձ չէ ընդունում, այլ ինձ ուղարկողին։ Եւ
Յօհաննէսը նորան պատասխանեց և ասաց. Վար-
դապետ, մէկին տեսանք որ քո անունովը դեւեր
էր հանում, և մեր ետեւից չէր գալիս, և արգի-
լեցինք նորան, որովհետեւ մեր ետեւից չէր գալիս։
38 Յիսուսն էլ ասաց. Մի արգիլէք նորան. վասն զի
ոչ ով չկայ՝ որ իմ անունովը մի զօրութիւն անէ,
39 և կարողանայ շուտով հայհոյել ինձ։ Վասն զի
40 ով որ մեզ հակառակ չէ, մեր կողմն է։ Որովհե-
տեւ ով որ մի բաժակով ջուր խմեցնէ ձեզ իմ

անունովը թէ դուք Քրիստոսինն էք, ճշմարիտ
41 ասում եմ ձեզ. Նա չի կորցնիլ իր վարձքը։ Եւ
ով որ գայթակղեցնէ այս փոքրներից մէկին, որ
ինձ հաւատում են, աւելի լաւ էր նորան, որ նո-
րա վզից մի ջաղացի քար անցնուի, և ծովը գցուի։
42 Եւ եթէ քո ձեռքը քեզ գայթակղեցնէ՝ կտրիր նո-
րան, վասն զի լաւ է քեզ՝ որ խեղ մտնես յաւի-
տենական կեանքը, քան երկու ձեռքն ունենաս՝
և գեհենը գնաս այն անանցանելի կրակի մէջ.
43 Որտեղ նորանց որդը չէ մեռնում՝ և կրակը չէ
44 անցնում։ Եւ եթէ քո ոտքը քեզ գայթակղեցնէ՝
կտրիր նորան. լաւ է քեզ որ կաղ մտնես յաւի-
տենական կեանքը, քան թէ երկու ոտքն ունենաս՝
և գեհենը ընկնես՝ այն անանցանելի կրակի մէջ.
45 Որտեղ նորանց որդը չէ մեռնում՝ և կրակը չէ
46 անցնում։ Եւ եթէ քո աչքը քեզ գայթակղեցնէ,
դուրս հանիր նորան. լաւ է քեզ՝ որ մէկ աչքով
Աստուծոյ արքայութիւնը մտնես, քան թէ երկու
47 աչք ունենաս՝ և կրակի գեհենն ընկնես։ Որտեղ
նորանց որդը չէ մեռնում՝ և կրակը չէ անցնում։
48 Քանզի բոլորը կրակով պէտք է աղանուի, և ամեն
49 զոհ աղով պէտք է աղանուի։ Աղը բարի է. իսկ
եթէ աղն անհամանայ, ինչո՞վ պիտի համովացնէք.
աղն ունեցէք ձեր անձերումը, և իրար հետ խա-
ղաղութիւն արէք։

ԳԼ. Ժ

1 Եւ այնտեղից վերկացաւ եկաւ Հրէաստանի կող-
մերը՝ Յորդանանի այն կողմովը. և ժողովուրդները
դարձեալ հաւաքվում էին նորա մօտ, և ինչպէս
սովոր էր՝ դարձեալ սովորեցնում էր նորանց։
2 Բայց փարիսեցիները մօտ եկան, նորան հարցրին.

թէ Արժա՞ն է մարդուս որ կինը արձակէ. և փոր-
3 ձում էին նորան։ Նա էլ պատասխանեց և ասաց
4 նորանց. Մօսէսն ի՞նչ պատուիրեց ձեզ։ Նորանք
էլ ասացին. Մօսէս հրաման տուաւ՝ արձակման
5 թուղթ գրել, և արձակել։ Եւ Յիսուսը պատաս-
խանեց և ասաց նորանց. Ձեր քարասրտութեան
6 համար այն պատուիրանքը գրեց ձեզ։ Բայց ստեղ-
ծագործութեան սկզբիցն Աստուած նորանց արու
7 և էգ արաւ, և ———. Սորա համար մարդ իր հօրը
8 և մօրը կ՚թողէ, և իր կնկան կ՚յարի. Եւ երկուքը
մէկ մարմին կ՚լինին. այնպէս որ այլ եւս երկու
9 չեն՝ բայց մէկ մարմին։ Ուրեմն ինչ որ Աստուած
10 միաւորեց՝ թող մարդը չբաժանէ։ Եւ տանը աշա-
կերտները դարձեալ մի և նոյն բանը հարցրին նո-
11 րանից։ Եւ ասաց նորանց. Ով որ կինն արձակէ
և մի ուրիշն առնէ, շնութիւն է գործում նորա
12 դէմ։ Եւ եթէ մի կին իր մարդուն արձակէ և ու-
րիշ մարդու գնայ, շնութիւն է գործում։
13 Եւ նորա մօտ երեխաներ էին բերում՝ որ դպչի
նորանց. բայց աշակերտները սաստում էին բերող-
14 ներին։ Իսկ երբոր Յիսուսը տեսաւ, բարկացաւ,
և ասաց նորանց. Թոյլ տուէք երեխաներին ինձ
մօտ գան, և մի արգելէք դորանց. վասն զի այդ-
15 պիսիներին է Աստուծոյ արքայութիւնը։ Ճշմարիտ
ասում եմ ձեզ, Ով որ Աստուծոյ արքայութիւնը
չընդունի ինչպէս երեխայ, նա չի մտնիլ նորա մէջ։
16 Եւ նորանց գիրկն առաւ, ձեռը դրաւ նորանց վե-
րայ, և օրհնեց նորանց։
17 Եւ այնտեղից ճանապարհը գնալիս, մէկը վազե-
լով եկաւ՝ ծունր դրաւ, նորան հարցնում էր և
ասում. Բարի վարդապետ, ի՞նչ գործեմ, որ յա-
18 ւիտենական կեանքը ժառանգեմ։ Յիսուսն էլ ա-
սաց նորան. Ի՞նչու ես ինձ բարի ասում. ոչ ով

19 բարի չկայ, բայց միայն մէկը՝ Աստուած: Պատ-
ուիրանքները գիտես՝ Մի շնար, Մի սպանաներ, Մի
գողանար, Մի սուտ վկայեր, Մի զրկեր, Քո հօրը
20 և մօրը պատուիր: Նա էլ պատասխանեց և ասաց
նորան. Վարդապետ, այդ ամենն իմ երեխայու-
21 թիւնից պահել եմ: Յիսուսն էլ նորան մտիկ
տալով՝ նորան սիրեց, և ասաց նորան. Մէկ բան
պակաս է քեզ, գնա, ինչ որ ունիս ծախիր և աղ-
քատներին տուր. և գանձ կ'ունենաս երկնքումը.
22 և խաչն առած՝ եկ ինձ հետևիր: Նա էլ այն
խօսքի համար դժուարացած՝ գնաց տրտմած. վասն
23 զի շատ ապրանքի տէր էր: Եւ Յիսուսը շուրջը
նայելով՝ ասաց իր աշակերտներին. Ի՞նչքան դժուար
է, որ ապրանք ունեցողներն Աստուծոյ արքայու-
24 թիւնը մտնեն: Եւ աշակերտները զարմացել էին
նորա խօսքերի վերայ. բայց Յիսուսը դարձեալ
պատասխանեց և ասաց նորանց, Որդեակներ, ո՜ր-
քան դժուար է, որ իրանց ապրանքի վերայ յու-
25 սացողները Աստուծոյ արքայութիւնը մտնեն: Աւե-
լի հեշտ է, որ ուղտն ասեղի ծակով անցնէ, քան
26 հարուստն Աստուծոյ արքայութիւնը մտնէ: Եւ
նորանք առաւել ևս զարմանում էին, իրար ա-
27 սելով. Ապա ո՞վ կարող է փրկուիլ: Յիսուսն էլ
նորանց մտիկ տալու և ասաց. Մարդկանց կողմա-
նէ է անկարելի, այլ ոչ թէ Աստուծոյ կողմանէ.
վասն զի ամեն բան կարելի է Աստուծոյ կողմանէ,
28 Եւ Պետրոսը սկսեց նորան ասել. Ահա մենք ամեն
29 բան թողինք և քո ետևից եկանք: Յիսուսն էլ
պատասխանեց և ասաց. Ճշմարիտ ասում եմ
ձեզ, ոչ ով չկայ, որ թողեց տուն կամ եղբայր-
ները կամ քոյրերը կամ հայր կամ մայր կամ
կին կամ որդիք կամ արտերը ինձ համար կամ
30 աւետարանի համար, Որ հարիւրապատիկ հիմա

այս ժամանակումը չառնէ տներ և եղբայրներ և
քոյրեր և մայրեր և որդիք և արտեր հալածանքի
հետ, և գալու աշխարհքումը՝ յաւիտենական
31 կեանքը։ Վասն զի շատ առաջիններ յետինք կը-
լինին, և յետիններն առաջինք։
32 Եւ ճանապարհի վերայ Երուսաղէմ էին գնում,
և Յիսուսը նորանցից առաջ էր գնում, և նորանք
զարմանում էին և ետեւից գնալով վախենում
էին։ Եւ տասներկուսին դարձեալ առանձին ա-
ռաւ մօտը, սկսեց նորանց ասել, թէ ինչ բաներ
33 են իրան պատահելու. Թէ ահա վեր ենք ելլում
Երուսաղէմ. և Որդին մարդոյ կ'մատնուի քահա-
նայապետներին և դպիրներին. և նորան մահով
կ'դատապարտեն, և նորան հեթանոսներին կ'մատ-
34 նեն։ Եւ նորան ծաղր կ'անեն, և նորան կ'ծեծեն,
և նորա վերայ կ'թքնեն, և կ'սպանեն նորան. և
երրորդ օրումն յարութիւն կ'առնէ։
35 Եւ Զեբեդիոսի որդիքն՝ Յակոբոս և Յօհաննէս
նորա մօտ են գնում և ասում. Վարդապետ, ու-
զում ենք որ՝ ինչ որ քեզանից խնդրենք՝ մեզ ա-
36 նես։ Նա էլ նորանց ասաց, Ի՞նչ էք ուզում որ
37 ես ձեզ անեմ։ Նորանք էլ ասացին նորան. Տուր
մեզ, որ մէկը աջ կողմդ և միւսը ձախ կողմդ նըս-
38 տենք քո փառքումը։ Յիսուսն էլ ասաց նորանց.
Չէք գիտում՝ ինչ էք խնդրում. կարո՞ղ էք խմել
այն բաժակը որ ես պիտի խմեմ, կամ այն մկըր-
տութիւնովը մկրտուիլ՝ որով պիտի մկրտուիմ։
39 Նորանք էլ ասացին նորան. Կարող ենք։ Յիսուսն
էլ ասաց նորանց. Այն բաժակը որ ես պիտի խը-
մեմ, կ'խմէք, և այն մկրտութիւնովն՝ որ ես պիտի
40 մկրտուիմ՝ կ'մկրտուիք։ Բայց իմ աջ և իմ ձախ
կողմը նստելն իմն չէ, որ տամ. այլ նորանց, որ
41 պատրաստուած է։ Եւ այն տասները լսելով սկը-

սեցին բարկանալ Յակոբի և Յօհաննէսի մասին։
42 Յիսուսն էլ նորանց իրան մօտ կանչեց, և ասաց
նորանց. Գիտէք՝ որ հեթանոսների իշխան համար-
ւողները տիրում են նորանց վերայ, և նորանց
43 մեծամեծները իշխում են նորանց վերայ։ Այնպէս
չպիտի լինի ձեր միջումը. այլ ձեզանից ով որ
կամենայ մեծ լինել՝ թող ձեզ պաշտօնեայ լինի։
44 Եւ ձեզանից ով որ կամենայ առաջին լինել, թող
45 ամենի ծառայ լինի։ Որովհետեւ Որդին մարդոյ էլ
չեկաւ, որ իրան ծառայեն, այլ ինքն ծառայէ, և
իր անձը փրկանք տայ շատերի տեղ։
46 Եւ գալիս են Երիքով. և երբոր նա և նորա ա-
շակերտները և շատ ժողովուրդ Երիքովից դուրս
էին գալիս, Տիմէի որդի Բարդիմէոս կոյրը ճանա-
47 պարհի վերայ նստած մուրանում էր։ Եւ լսելով
թէ Յիսուս Նազօրեցին է, սկսեց աղաղակել և ա-
48 սել. Յիսուս՝ որդի Դաւթի, ողորմիր ինձ։ Եւ շատ
մարդիկ սաստում էին նորան, որ լուռ կենայ.
բայց նա էլ աւելի էր աղաղակում. Որդի Դաւթի,
49 ողորմիր ինձ։ Եւ Յիսուսը կանգնեց և ասաց, որ
նորան կանչեն. և կոյրին կանչեցին՝ և ասացին նո-
50 րան. Քաջ եղիր, վեր կաց, քեզ կանչում է։ Նա
էլ իր հանդերձը դէն գցեց՝ վերկացաւ և Յիսուսի
51 մօտ եկաւ։ Եւ Յիսուսը պատասխանեց և նորան
ասաց. Ի՞նչ ես կամենում, որ անեմ քեզ։ Կոյրն
52 էլ նորան ասաց. Ռաբբունի, որ տեսնեմ։ Յիսուսն
էլ ասաց նորան. Գնա՝ քո հաւատքը քեզ ազ-
րեցրեց. և շուտով տեսնում էր, և ճանապարհու-
մը Յիսուսի ետեւից գնում էր։

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ երբոր Երուսաղէմին մօտեցան, Բեթփագէ և

Բեթանիա՝ Ձիթենեաց լեռան մօտ իր աշակերտնե-
2 րից երկուսին ուղարկեց ։ Եւ ասաց նորանց . գնա-
ցէք այդ ձեր առջեւի գիւղը . և շուտով երբոր նո-
րա մէջ մտնէք , մի կապած աւանակ կ'գտնէք որի
վերայ ոչ ոք չէ նստած . նորան արձակեցէք բերէք ։
3 Եւ եթէ մէկը ձեզ ասէ . ի՞նչու համար էք այդ
անում . ասացէք՝ թէ նա պէտք է Տիրոջը . և շու-
4 տով նորան այստեղ կ'ուղարկէ ։ Գնացին , և ա-
ւանակը գտան դուրսը փողոցի մէջ դրան մօտ կա-
5 պած , և նորան արձակեցին ։ Եւ այնտեղ կանգ-
նածներից ոմանք ասացին նորանց . ի՞նչ էք անում
6 դա , որ արձակում էք այդ աւանակը ։ Նորանք էլ
ասացին նորանց , ինչպէս Յիսուսը հրամայեց . և
7 թոյլ տուին նորանց ։ Եւ աւանակը Յիսուսի մօտ
բերին . և նորա վերայ գցեցին իրանց հանդերձնե-
8 րը , և նորա վերայ նստեց ։ Շատերն էլ իրանց
հանդերձները ճանապարհին փռում էին , ուրիշ-
ներն էլ ծառերից ճիւղեր էին կտրում և ճանա-
9 պարհին փռում ։ Եւ առաջից գնացողները և ետե-
ւից եկողները աղաղակում էին և ասում , Ովսան-
10 նա . օրհնեալ է Տիրոջ անունով եկողը . Օրհնեալ
է Տիրոջ անունով մեր Դաւիթ հօր եկող թագա-
ւորութիւնը . Ովսաննա 'ի բարձունս ։
11 Եւ Յիսուսը մտաւ Երուսաղէմ՝ և տաճարի մէջ .
և չորս կողմով ամէն բանի մտիկ տուաւ . և որով-
հետեւ արդէն իրիկուան ժամանակ էր , դուրս գը-
նաց Բեթանիա տասներկուսի հետ ։
12 Եւ հետեւեալ օրն երբոր Բեթանիայից դուրս
13 էին գալիս , նա սովեց ։ Եւ հեռուանց մի թզի ծառ
տեսնելով , որ տերեւներ ունէր . գնաց թէ արդեօք
նորա վերայ մի բան կ'գտնէ . և երբոր եկաւ , մի
բան չի գտաւ բայց միայն տերեւներ . վասն զի
14 թզի ժամանակ չէր ։ Յիսուսը պատասխանեց և ա-

սաց նորան. Այլ եւս ոչ ոք քեզանից յաւիտեան
պտուղ չուտէ. և նորա աշակերտները լսում էին։
15 Եւ եկան Երուսաղէմ. և Յիսուսը տաճարը մը-
տաւ, սկսեց դուրս հանել տաճարումը ծախողնե-
րին և առնողներին. և ստակ փոխողների սեղան-
ները, և աղաւնի ծախողների աթոռները կործա-
16 նեց։ Եւ չէր թողում, որ մէկը մի անօթ անցկա-
17 ցընէ տաճարի միջով։ Եւ սովորեցնում էր և ա-
սում նորանց. Գրուած չէ՞ թէ իմ տունը աղօթ-
քի տուն պիտի կոչուի ամեն ազգերի համար, իսկ
18 դուք աւազակների այրն արիք դորան։ Եւ դպիր-
ները և քահանայապետները լսեցին, և ուզում էին
թէ ի՞նչպէս կորցնեն նորան. վասն զի վախում էին
նորանից. քանզի բոլոր ժողովուրդը նորա վարդա-
19 պետութեան վերայ զարմացել էր։ Եւ երբոր իրի-
կուն եղաւ, քաղաքիցը դուրս եկաւ։
20 Եւ առաւօտանց անցնելիս՝ տեսան այն թզի
21 ծառն արմատիցը չորացած։ Եւ Պետրոսը յիշելով
ասաց նորան. Ռաբբի, տես այն թզենին, որ ա-
22 նիծեցիր, չորացաւ։ Եւ Յիսուսը պատասխանեց և
23 ասաց նորանց. Աստուծոյ հաւատքն ունեցէք։ Քան-
զի ճշմարիտն ասում եմ ձեզ, թէ ով որ այս լե-
ռան ասէ՝ Վեր կաց և ծովն ընկիր, և իր սրտումն
չերկմտի, բայց հաւատայ՝ թէ ինչ որ ասում է՝
24 կ'լինի նորան, կ'լինի ինչ որ ասէ։ Սորա համար ա-
սում եմ ձեզ՝ թէ Ամեն ինչ որ աղօթք անելով
խնդրէք, հաւատացէք թէ կ'առնէք, և կ'լինի ձեզ։
25 Եւ որ ժամանակ որ կանգնէք՝ աղօթք անէք, նե-
րեցէք եթէ մէկի դէմ բան ունենաք. որպէս զի
ձեր Հայրն էլ՝ որ երկինքումն է, ձեր յանցանքը
26 թողէ ձեզ։ Բայց եթէ դուք չներէք, ձեր Հայրն
էլ որ երկինքումն է, ձեր յանցանքը չի ներել ձեզ։
27 Եւ դարձեալ Երուսաղէմ եկան. և նա տաճա-

րումը մօտ գալիս, քահանայապետները և դպիր-
28 ները և ծերերը նորա մօտ եկան. Եւ ասացին նո-
րան. ի՞նչ իշխանութիւնով ես անում այդ. և ո՞վ
տուաւ քեզ այդ իշխանութիւնը որ այդ անես։
29 Յիսուսն էլ պատասխանեց և ասաց նորանց. Ես էլ
ձեզանից մէկ բան հարցնեմ և ինձ պատասխան
տուէք, և ես էլ կ'ասեմ ձեզ՝ թէ ի՞նչ իշխանու-
30 թիւնով եմ անում այս։ Յովհաննէսի մկրտու-
թիւնն երկնքի՞ցն էր, թէ մարդկանցից, պատաս-
31 խան տուէք ինձ։ Եւ իրար հետ միտք էին անում
և ասում. Եթէ ասենք՝ Երկնքից, կ'ասէ, Ապա
32 ի՞նչու չհաւատացիք նորան։ Այլ թէ ասենք՝
Մարդկանցից, ժողովրդիցը վախենում ենք. վասն
զի ամենքը ընդունում էին Յովհաննէսին՝ թէ իրաւի
33 մարգարէ էր։ Եւ պատասխանեցին և ասացին Յի-
սուսին. Չենք գիտում։ Յիսուսն էլ նորանց պա-
տասխանեց և ասաց. Ես էլ չեմ ասիլ ձեզ, թէ
ի՞նչ իշխանութիւնով եմ անում այս։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ սկսեց նորանց հետ առակներով խօսիլ՝ — —
—յ. Մի մարդ այգի տնկեց, և նորան պարիսպով
շրջապատեց, և հնձան փորեց, և աշտարակ շինեց,
և նորան մշակների տուաւ, և օտար երկիր գնաց։
2 Եւ ժամանակին այն մշակների մօտ մի ծառայ ու-
ղարկեց, որ մշակներիցն այգու պտղիցն առնէ։
3 Նորանք էլ բռնեցին՝ նորան ծեծեցին, և դատարկ
4 ճանապարհ դրին։ Եւ դարձեալ մի ուրիշ ծառայ
ուղարկեց նորանց մօտ. և քարկոծելով նորա գը-
լուխը պատռեցին և անպատուած արձակեցին։
5 Եւ դարձեալ ուրիշն ուղարկեց՝ և նորան սպանե-
ցին, և շատ ուրիշներին, ոմանց ծեծում և ոմանց

6 սպանում էին։ Հիմա դեռ իր մէկ սիրելի որդի ու-
նենալով, նորան էլ ուղարկեց նորանց մօտ վերջա-
7 պէս և ասաց, թէ իմ որդուցս կ'ամաչեն։ Բայց
այն մշակներն իրար ասացին, թէ Սա է ժառանգը.
եկէք սորան սպանենք, և ժառանգութիւնը մեզ
8 կ'լինի։ Եւ նորան բռնեցին՝ սպանեցին և հանեցին
9 այգուցը դուրս։ Արդ այգու տէրն ի՞նչ կ'անէ.
կ'գայ և մշակներին կ'կորցնէ և այգին ուրիշներին
10 կ'տայ։ Եւ դուք չէ՞ք կարդացել այն գրածը՝ Թէ
Այն քարն՝ որ շինողներն անարգեցին՝ նա եղաւ
11 անկիւնի գլուխ։ Տէրիցն եղաւ այս, և մեր աչքերի
առջեւն զարմանալի է։

12 Եւ ուզում էին նորան բռնել, բայց ժողովրդիցը
վախեցան. վասն զի իմացան՝ թէ այն առակն իրանց
համար ասաց. և նորան թողին և գնացին։

13 Եւ փարիսեցիներից և Հերոդէսեաններից մի
քանի հոգի նորա մօտ ուղարկեցին, որ խօսքով
14 որսան նորան։ Եւ նորանք եկան և ասացին նորան.
Վարդապետ, գիտենք՝ որ ճշմարիտ ես, և ոչ ո-
քից հոգս չունիս, վասն զի մարդոց երեսպաշտու-
թիւն չես անում, այլ Աստուծոյ ճանապարհը
ճշմարտութիւնով սովորեցնում ես։ Արժա՞ն է
կայսրին հարկ տալ, թէ չէ. տա՞նք թէ չտանք։
15 Նա էլ իմանալով նորանց կեղծաւորութիւնը, ա-
սաց նորանց. Ի՞նչու էք փորձում ինձ, մի դահե-
կան բերէք ինձ՝ որ տեսնեմ։ Նորանք էլ բերին։
16 Եւ ասաց նորանց. Այս պատկերը կամ գիրը ու՞մն
17 է։ Նորանք էլ ասացին նորան, կայսրին։ Յիսուս
էլ պատասխանեց և ասաց նորանց. Կայսրինը
կայսրին տուէք, և Աստուծոյնը Աստուծոյն։ Եւ
զարմացան նորա վերայ։

18 Եւ նորա մօտ եկան Սադուկեցիք, որ ասում
են՝ թէ Յարութիւն չկայ. նորան հարցրին և ասա-

19 ցին. Վա՛րդապետ, Մովսէս մեզ համար գրեց որ
եթէ մէկի եղբայրը մեռնի, և կին թողէ, և որդիք
չթողէ՝ որ նորա եղբայրը նորա կինն առնէ, և իր
20 եղբօր համար զաւակ յարուցանէ: Արդ եօթը եղ-
բարք կային, և առաջինը կին առաւ՝ և մեռնելիս
21 զաւակ չթողեց: Եւ երկրորդը նորան առաւ՝ և
մեռաւ, և նա էլ զաւակ չթողեց. այսպէս էլ
22 երրորդը: Եւ այն եօթն էլ նորան առին և զաւակ
23 չթողին. և ամենից վերջը կինն էլ մեռաւ: Արդ
յարութեան ժամանակին երբոր յարութիւն կ'առ-
նեն, նորանցից որի՞ն կ'լինի կին. վասն զի այն
24 եօթն էլ նորան կին առին: Եւ Յիսուսը պատաս-
խանեց և ասաց նորանց. Չէ՞ որ իսկ դորա համար
մոլորուած էք, որ ոչ գիրքն էք գիտում և ոչ
25 Աստուծոյ զօրութիւնը: Քանզի երբոր մեռելների
միջից յարութիւն կ'առնեն, ոչ կին կ'առնեն՝ և
ոչ մարդու կ'գնան, այլ հրեշտակների պէս են որ
26 երկնքումն են: Սակայն մեռելների համար՝ թէ
յարութիւն կ'առնեն, դուք չէ՞ք կարդացել Մով-
սէսի գրքումը մորենու մէջ, թէ Աստուած ինչպէս
խօսեց նորան և ասաց. Ես եմ Աբրահամի Աստ-
ուածը, և Իսահակի Աստուածը, և Յակոբի Աստ-
27 ուածը: Եւ Աստուած մեռելներին չէ, բայց կեն-
դանիների Աստուած, ուրեմն դուք շատ մոլոր-
ուած էք:
28 Եւ դպիրներից մէկը մօտ եկաւ, լսելով որ վի-
ճում էին, և երբոր տեսաւ թէ լաւ պատասխանեց
նորանց, նորան հարցրեց, Ո՞րն է ամենից առաջին
29 պատուիրանքը: Յիսուսն էլ նորան պատասխանեց,
թէ Ամեն պատուիրանքներից առաջինը սա է, Լսիր,
30 Իսրայէլ, մեր Տէր Աստուածը մէկ Տէր է: Եւ սի-
րիր քո Տէր Աստուծոյն բոլոր սրտիցդ, և բոլոր
անձիցդ, և բոլոր մտքիցդ, և բոլոր զօրութիւնիցդ.

31 *սա է առաջին պատուիրանքը ։ Եւ երկրորդը սորան
նման, Սիրիր քո ընկերը քո անձին պէս. սորան-
32 ցից աւելի մեծ ուրիշ պատուիրանք չկայ ։ Եւ դը-
պիրը նորան ասաց. Լաւ, վարդապետ, ճշմարտու-
թեամբ ասացիր՝ թէ մէկ է Աստուած, նորանից
33 բաց ուրիշ չկայ ։ Եւ նորան սիրելը բոլոր սրտից
և բոլոր մտքից և բոլոր անձից և բոլոր զօրութիւ-
նից, և ընկերն անձին պէս սիրելը՝ աւելի է քան
34 թէ ամեն ողջակէզները և զոհերը ։ Եւ Յիսուսը նո-
րան տեսնելով, որ իմաստութեամբ պատասխանեց,
ասաց նորան. Դու հեռու չես Աստուծոյ արքա-
յութիւնիցը ։ Եւ այլ եւս ոչ ոք չէր համարձա-
կում նորան մի բան հարցնել ։
35 Եւ Յիսուսը պատասխանեց և ասաց, երբոր տա-
ճարումը սովորեցնում էր. Ի՞նչպէս են ասում
36 դպիրները, թէ Քրիստոս Դաւթի որդի է ։ Վասն
զի ինքը Դաւիթ սուրբ Հոգովն ասում է, Տէրն
իմ Տիրոջն ասաց. Իմ աջ կողմը նստիր, մինչև
որ քո թշնամիները ոտիցդ պատուանդան դնեմ ։
37 Արդ Դաւիթ ինքն նորան Տէր է ասում՝ ապա
ի՞նչպէս նորա որդի է, և շատ ժողովուրդ քաղց-
րութեամբ լսում էր նորան ։
38 Եւ իր վարդապետութեան մէջ ասում էր նո-
րանց, Զգոյշ կացէք դպիրներիցը, որ կամենում են
պայծառ հագուստներով ման գալ, և հրապարակ-
39 ներումը բարեւներ ընդունել. Եւ ժողովարանների
մէջ առաջին աթոռներ, և ընթրիքներում առա-
40 ջին բազմոցներ ։ Որ որբեւայրիների տները ուտում
են, և պատճառանքով երկար աղօթք են անում.
դորանք աւելի եւս դատապարտութիւն կ'առնեն ։
41 Եւ Յիսուսը գանձանակի դիմացը նստած մտիկ
էր անում, թէ ժողովուրդն ինչպէս էր պղինձ
գցում գանձանակը, և շատ հարուստներ շատ*

42 բաներ էին գցում։ Եւ մի աղքատ որբեւայրի ե-
կաւ երկու լումայ գցեց, որ մի նաքարակիտ է։
43 Եւ իր աշակերտներին իրան մօտ կանչեց, և ասաց
նորանց. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ՝ թէ այս աղ-
քատ որբեւայրին գանձանակը գցողներից ամենից
44 աւելի գցեց։ Վասն զի ամենքն իրանց աւելորդից
գցեցին. բայց սա իր չքաւորութիւնից ամեն ինչ
որ ունէր գցեց, իր կեանքի բոլոր ապրուստը։

ԳԼ. ԺԳ.

1 Եւ երբոր նա տաճարից դուրս էր գալիս, նորա
աշակերտներից մէկը նորան ասաց. Վարդապետ,
տես ի՜նչպիսի քարեր են և ի՜նչպիսի շինուածներ։
2 Եւ Յիսուսը պատասխանեց և ասաց նորան. Տես-
նո՞ւմ ես այդ մեծ շինուածները. քար քարի վե-
րայ չի թողուիլ՝ որ չքանդուի։
3 Եւ երբոր նա Ձիթենեաց լեռան վերայ նստած
էր տաճարի դիմացը, Պետրոսը և Յակոբոսը և Յո-
հաննէսը և Անդրէասը առանձին հարցնում էին
4 նորան. Ասա մեզ, դորանք ե՞րբ կ'լինին. և նշանն
ի՞նչ է, երբոր այդ բոլոր բաները պիտի կատար-
5 ուին։ Յիսուսն էլ պատասխանեց և սկսեց նորանց
ասել. Զգոյշ կացէք, մի դուցէ մէկը ձեզ խաբէ։
6 Վասն զի շատերը կ'գան իմ անունովը, և կ'ասեն՝
7 թէ Ես եմ. և շատերը կ'մոլորեցնեն։ Բայց երբոր
պատերազմներ և պատերազմների համբաւներ կը-
լսէք, մի շփոթուիք, վասն զի պէտք է որ լինին.
8 բայց դեռ վերջը չէ։ Քանզի ազգ ազգի վերայ վեր
կ'կենայ, և թագաւորութիւն թագաւորութեան
վերայ. և տեղ տեղ երկրաշարժներ կ'լինին, և սո-
վեր և խռովութիւններ կ'լինին. սորանք նեղու-
9 թեանց սկիզբն են։ Բայց դուք զգոյշ կացէք ձեր

անձերին, վասն զի ձեզ ատեանների կ'մատնեն,
և ժողովարանների մէջ կ'տանջուիք, և կուսա-
կալների և թագաւորների առջև կ'կանգնիք ինձ
10 համար նորանց 'ի վկայութիւն. Եւ բոլոր ազգերին
11 պէտք է առաջ Աւետարանը քարոզուի: Բայց եր-
բոր ձեզ կ'տանին որ մատնեն, առաջուց հոգս
չանէք թէ ի՞նչ պիտի խօսիք, և ոչ մտածեցէք.
այլ ինչ որ այն ժամումը կ'տրուի ձեզ, այն խօ-
սեցէք. քանզի դուք չէք խօսողները, բայց Սուրբ
12 Հոգին: Եւ եղբայր եղբօրը կ'մատնէ մահու, և
հայրը որդուն. և որդիք վեր կ'կենան ծնողաց վե-
13 րայ, և նորանց կ'սպանեն: Եւ ամենին ատելի կը-
լինիք իմ անուանի համար. բայց ով որ մինչև
վերջը համբերէ՝ նա կ'ապրի:
14 Եւ երբոր տեսնէք աւերածի պղծութիւնը, որ
ասուած է Դանիէլ մարգարէիցը, կանգնած այն
տեղումը որ արժան չէ. (ով որ կարդում է, միտք
առնէ.) այն ժամանակ նորանք որ Հրէաստանումն
15 են, թող լեռները փախչին: Եւ ով որ կտրի վե-
րայ է, թող չիջնէ տան մէջ, և չմտնէ իր տանիցը
16 մի բան վեր առնելու: Եւ յանդումը լինողը թող
17 յետ չդառնայ իր հանդերձը առնելու: Բայց վայ
այն օրերումը յղացածներին և ծիծ տուողներին:
18 Եւ աղօթք արէք, որ ձեր փախչիլը ձմեռ ժամա-
19 նակին չլինի: Վասն զի այն օրերը նեղութիւններ
կ'լինին, որ այնպիսիներ աշխարհի սկզբիցը, որ Ա-
տուած ստեղծել է, մինչև հիմա չեն եղած, և
20 երբէք չեն լինիլ: Եւ եթէ Տէրն այն օրերը չէր
կարճացրել, ոչ մի մարմին չէր ապրիլ, բայց ընտ-
րուածների համար, որոնց ընտրեց, այն օրերը կար-
21 ճացրեց: Եւ այն ժամանակ եթէ մէկը ձեզ ասէ.
Ահա այստեղ է Քրիստոսը, կամ ահա այնտեղ.
22 մի հաւատաք: Վասն զի սուտ քրիստոսներ և սուտ

մարգարէներ վեր կ'կենան. և նշաններ և հրաշք-
ներ կ'տան, որ եթէ կարելի լինէր, ընտրուածնե-
23 րին էլ մոլորեցնեն։ Բայց դուք զգուշ կացէք, ահա
առացի առաջուց բոլորը։
24 Բայց այն օրերումն այն նեղութիւնից յետոյ ա-
րեգակը կ'խաւարի, և լուսինն իր լոյսը չի տալ։
25 Եւ երկնքի աստղերը կ'թափուին, և երկնքումը լի-
26 նող զօրութիւնները կ'շարժուին։ Եւ այն ժամա-
նակ կ'տեսնեն Որդին մարդոյ ամպերով գալիս շատ
27 զօրութիւնով և փառքով։ Եւ այն ժամանակ իր
հրեշտակները կ'ուղարկէ, և իր ընտրուածներին
չորս կողմիցը կ'ժողովէ, երկրի ծայրիցը մինչեւ եր-
28 կնքի ծայրը։ Բայց թզենուցը սովորեցէք առակը·
երբոր նորա ճղերը արդէն կ'կակղին և տերեւները
29 կ'արձակուին, գիտէք թէ ամառը մօտ է։ Այնպէս
էլ դուք, երբոր տեսնէք այս բոլորը լինելիս, ի-
30 մացէք թէ մօտիկ է դռներին։ Ճշմարիտ ասում
եմ ձեզ, թէ այս ազգը չի անցնիլ, մինչեւ որ այս
31 բոլորը լինի։ Երկինքն և երկիրն կ'անցնին, բայց
իմ խօսքերը չեն անցնիլ։
32 Միայն այն օրուայ և ժամի համար ոչ ով չգի-
տէ, ոչ հրեշտակները երկնքումը և ոչ Որդին,
33 բայց միայն Հայրը։ Զգուշացէք, արթուն կացէք
և աղօթք արէք· վասն զի չգիտէք թէ ժամանակը
34 երբ է։ Ինչպէս մի մարդ, որ հեռու աշխարհք գը-
նալիս իր տունը թողէ, և իր ծառաներին իշխանու-
թիւն տայ, և ամեն մէկին իր գործը, և դռնապա-
35 նին հրաման տայ, որ արթուն կենայ։ Արդ ար-
թուն կացէք, վասն զի չգիտէք թէ տանտէրը երբ
կ'գայ, իրիկո՞ւնը, թէ կէս գիշերը, թէ հաւի խօսե-
36 լու ժամանակին, թէ առաւօտանց։ Որ չլինի թէ
37 յանկարծ գալով ձեզ քնած գտնէ։ Բայց ինչ որ ձեզ
ասում եմ, ամենին եմ ասում. Արթուն կացէք։

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ երկու օրից յետոյ զատիկն էր և բաղարջա-
կերք, և քահանայապետներն և դպիրները որոնում
էին, թէ ի՞նչպէս նորան նենգութեամբ բռնեն
2 սպանեն։ Բայց ասում էին՝ Բէ Տօնումն ոչ, մի
գուցէ ժողովրդի մէջ խռովութիւն լինի։
3 Եւ երբոր Բեթանիա էր, Սիմօն բորոտի տան
սեղան նստած, մի կին եկաւ՝ որ մի շիշ ազնիւ
թանգագին նարդոսի իւղ ունէր, և շիշը կոտրեց՝
4 նորա գլխի վերայ թափեց։ Բայց կային ոմանք որ
իրանց մէջ դժուարացան, ասելով. Ի՞նչու եղաւ
5 իւղի այդ կորուստը։ Վասն զի կարելի էր դորան
երեք հարիւր դահեկանից աւելի թանգ ծախել, և
աղքատներին տալ, և շատ զայրանում էին նորա
6 վերայ։ Յիսուսն էլ ասաց. Թո՛յլ տուէք դորան.
ի՞նչու էք նեղութիւն տալիս դորան. դա մի բարի
7 բան գործեց ինձ վերայ։ Վասն զի ամեն ժամանակ
աղքատներին ձեզ հետ ունիք, և երբոր կամենաք՝
կարող էք նորանց բարի անել. բայց ինձ ամեն ժա-
8 մանակ ձեզ հետ չունիք։ Դա ինչ որ ունէր, ա-
րաւ. առաջուց իմ մարմին օծեց՝ թաղման համար։
9 Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ, ուր որ այս աւետա-
րանը քարոզուի, բոլոր աշխարհքի մէջ դորա յի-
շատակի համար նա էլ կ'խօսուի՝ որ դա արաւ։
10 Եւ Յուդա Իսկարիովտացին՝ այն տասներկուսից
մէկը՝ քահանայապետների մօտ գնաց, որ նորան
11 մատնէ նորանց։ Նորանք էլ երբոր լսեցին՝ ուրա-
խացան՝ և խոստացան նորան արծաթ տալ, և ո-
րոնում էր թէ ի՞նչպէս յարմար ժամանակով մատ-
նէ նորան։
12 Եւ բաղարջակերաց առաջին օրը, երբոր զատկի

գառն մորթում էին, նորա աշակերտները նորան
ասացին. Ո՞ւր տեղ ես կամենում, որ գնանք պատ-
13 րաստենք, որ զատիկն ուտես: Եւ իր աշակերտ-
ներից երկուսին ուղարկեց և ասաց նորանց. Գնա-
ցէք քաղաքը, և մի մարդ կ'պատահի ձեզ՝ ջրի
կուժն ուսէ վերայ տանիլ, նորա ետեւից գնացէք:
14 Եւ ուր որ մտնէ, այն տան տիրոջն ասացէք, թէ
Վարդապետն ասում է՝ Ո՞ւր է այն իջեւանը, ուր
15 զատիկն ուտեմ աշակերտներիս հետ: Եւ նա մի
մեծ զարդարուած պատրաստ վերնատուն ցոյց կը-
տայ ձեզ. այն տեղ պատրաստեցէք մեզ համար:
16 Եւ նորա աշակերտները ելան և եկան քաղաքը,
և գտան ինչպէս նորանց ասաց. և զատիկը պատ-
րաստեցին:
17 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ, եկաւ տասներկուսին
18 հետ: Եւ երբոր սեղան նստեցին և ուտում էին, ա-
սաց Յիսուսը. Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ, որ ձեզա-
նից մէկը կ'մատնէ ինձ. նա որ ինձ հետ ուտում
19 է: Նորանք էլ սկսեցին տրտմել և մէկը մէկից յե-
տոյ նորան ասել, Մի՞թէ ես եմ. և միւսը՝ Մի՞թէ ես
20 եմ: Նա էլ պատասխանեց և ասաց նորանց. Տաս-
ներկուսից մէկը՝ նա որ ձեռը ինձ հետ սկաւա-
21 ռակի մէջ կոխեց: Բայց Որդին մարդոյ կ'գնայ՝ ինչ-
պէս նորա համար գրուած է. սակայն վայ այն
մարդուն, որի ձեռովն Որդին մարդոյ կ'մատնուի,
լաւ էր նորան, ծնուած չլինէր եթէ այն մարդը:
22 Եւ նորանք ուտելիս, Յիսուսը հաց առաւ՝ օրհ-
նեց՝ կտրեց և տուաւ նորանց և ասաց. Առէք կե-
23 րէք. այս է իմ մարմինը: Եւ բաժակն առաւ՝ գո-
հացաւ, տուաւ նորանց, և ամենքը խմեցին նորա-
24 նից: Եւ ասաց նորանց. Այս է իմ արիւնը նոր
25 ուխտի, որ շատերի համար թափւում է: Ճշմա-
րիտն ասում եմ ձեզ. թէ Այլ ևս որթի բերքի-

ցը չեմ խմել մինչեւ այն օրն, երբոր նորան նոր
խմեմ Աստուծոյ արքայութեան մէջ։
26 Եւ օրհներգելուց յետոյ դուրս ելան Ձիթենեաց
27 լեառը։ Եւ Յիսուսը նորանց ասաց. թէ Ամենքդ
այս գիշեր կ՚գայթակղիք ինձանից. վասն զի գր-
ուած է՝ Ես Հովիւը կ՚զարկեմ՝ և ոչխարները կը
28 ցրուեն։ Բայց իմ յարութիւն առնելուց յետոյ
29 ձեզանից առաջ կ՚գնամ Գալիլեա։ Պետրոսն էլ
ասաց նորան. Թէեւ ամենքն էլ գայթակղին, բայց
30 ես ոչ։ Յիսուսն էլ նորան ասաց. Ճշմարիտն ա-
սում եմ քեզ, թէ այսօր, հէնց այս գիշերումը
հաւը երկու անգամ չխօսած, երեք անգամ կ՚ու-
31 րանաս ինձ։ Բայց նա շատ առաւել եւս ասում
էր. Եթէ քեզ հետ մեռնել էլ պէտք լինի ինձ,
քեզ չեմ ուրանալ. այնպէս էլ ամենքն էին ա-
սում։
32 Եւ եկան մի գիւղ՝ որի անունը Գեթսեմանի էր,
և իր աշակերտներին ասաց. այստեղ նստեցէք,
33 մինչեւ ես աղօթք անեմ։ Եւ Պետրոսին և Յակո-
բին և Յօհաննէսին իր հետ առաւ, և սկսեց զար-
34 հուրիլ և տխրիլ։ Եւ ասաց նորանց. Իմ անձը մա-
հու չափ խիստ տրտմած է. այստեղ մնացէք և
35 արթուն կացէք։ Եւ մի քիչ առաջ գնաց, գետնի
վերայ ընկաւ, և աղօթք էր անում, որ եթէ կա-
36 րելի է, այն ժամը իրանից անցնէ։ Եւ ասում էր.
Աբբա, Հայր, ամեն բան կարելի է քեզ, այս բա-
ժակն ինձանից անցրու. բայց ոչ թէ ինչ որ ես
37 եմ կամենում, այլ ինչ որ դու։ Եւ գալիս է գըտ-
նում նորանց քնած և ասում Պետրոսին. Սիմօն,
քնո՞ւմ ես, չկարացի՞ր մէկ ժամ արթուն կենալ։
38 Արթուն կացէք և աղօթք արէք, որ փորձութեան
մէջ չմտնէք. հոգին յօժար է, բայց մարմինը տը-
39 կար։ Եւ դարձեալ գնաց աղօթք արաւ, նոյն խօս-

40 քըն առնելով։ Եւ եկ դարձեալ՝ նորանց դարձեալ
քնած գտաւ, վասն զի նորանց աչքերը ծանրացել
էին, և չէին գիտում թէ ինչ պատասխանեն նո-
41 րան։ Եւ երրորդ անգամն է գալիս և ասում նո-
րանց. Այսուհետև քնեցէք և հանգիստ առէք.
բաւական է. ժամն եկաւ. ահա Որդին մարդոյ
42 մատնվում է մեղաւորաց ձեռքը։ Վեր կացէք գը-
նանք, ահա մօտեցաւ ինձ մատնողը։
43 Եւ շուտով՝ դեռ նա խօսելիս՝ եկաւ Յուդան՝ այն
տասներկուսից մէկը. և նորա հետ շատ ամբոխ
սրերով և բիրերով՝ քահանայապետներից և դը-
44 պիրներից և ծերերից։ Նորան մատնողն էլ նո-
րանց նշան էր տուել՝ և ասել, Թէ Որին որ ես
համբուրեմ, նա է, նորան բռնեցէք և զգուշու-
45 թեամբ տարէք։ Եւ եկաւ՝ շուտով մօտեցաւ նո-
րան և ասաց. Ռա՛բբի, Ռա՛բբի, և համբուրեց նո-
46 րան։ Եւ նորանք իրանց ձեռքը գցեցին նորա վե-
47 րայ և բռնեցին նորան։ Եւ նորա մօտ կանգնած-
ներից մէկը սուրը քաշեց՝ քահանայապետի ծա-
48 ռային զարկեց, և ականջը կտրեց։ Եւ Յիսուսը
պատասխանեց և ասաց նորանց. Ինչպէս մի աւա-
զակի՞ վերայ սրերով և բիրերով դուրս եկաք ինձ
49 բռնելու։ Ամեն օր ձեզ մօտ էի տաճարումն սովո-
րեցնելով. և ինձ չբռնեցիք. բայց որպէս զի գրքե-
50 րը կատարուին։ Եւ ամենքը նորան թողին փախան։
51 Եւ մէկ երիտասարդ նորա ետևից գնում էր, որ
կտաւ էր գցել մերկ մարմնոյ վերայ, և երիտա-
52 սարդները բռնում էին նորան։ Իսկ նա կտաւը
թողեց՝ և մերկ փախաւ նորանցից։
53 Եւ Յիսուսին տարան քահանայապետի մօտ, և
բոլոր քահանայապետները և դպիրները և ծերերը
54 նորա մօտ էին գալիս։ Եւ Պետրոսն էլ հեռուանց
գնաց նորա ետևից մինչև քահանայապետի սրահի

ներսը, և սպասաւորների հետ նստել էր և լուսոյ
55 մօտ տաքանում էր ։ Բայց քահանայապետներն և
բոլոր ատեանը Յիսուսի դէմ վկայութիւն էին ո-
րոնում որ նորան սպանեն. բայց չէին գտնում,
56 Վասն զի շատերը սուտ վկայութիւն էին տալիս
նորան դէմ. բայց վկայութիւններն իրար յարմար
57 չէին ։ Եւ ոմանք վերկացան և նորան դէմ սուտ
58 վկայում էին և ասում. Թէ մենք լսեցինք դորա-
նից, որ ասում էր՝ թէ Ես այդ ձեռագործ տա-
ճարը կ՚քանդեմ, և երեք օրում ուրիշը կ՚շինեմ
59 անձեռագործ ։ Սակայն այնպէս էլ նորանց վկա-
60 յութիւնն իրար յարմար չէր ։ Եւ քահանայապե-
տը վերկացած մէջտեղը՝ Յիսուսին հարցրեց և ա-
սաց. Ոչինչ չե՞ս պատասխանում. ի՞նչ են վկայում
61 դորանք քեզ դէմ. Իսկ նա լուռ էր կենում՝ և
ոչինչ պատասխան չէր տալիս. քահանայապետը
դարձեալ նորան հարցնում էր և ասում. Դո՞ւ ես
62 Քրիստոսը՝ Որդի օրհնելոյն ։ Յիսուսն էլ պատաս-
խանեց և ասաց. Ես եմ. և կ՚տեսնէք Որդին մար-
դոյ զօրութեան աջ կողմը նստած, և երկնքի ամ-
63 պերով եկած ։ Եւ քահանայապետն իրան հան-
դերձները պատռելով ասաց. Էլ ի՞նչ պէտք է
64 մեզ վկաներ ։ Լսեցիք հայհոյանքը. ի՞նչպէս է ե-
րեւում ձեզ. նորանք էլ ամենքը դատապարտեցին
նորան, թէ Մահապարտ է ։
65 Եւ ոմանք սկսեցին նորա երեսին թքել, և երեսը
ծածկել. և բռունցքով ծեծել նորան և նորան
ասել. Մարգարէացիր. և սպասաւորները նորան
ապտակ էին տալիս ։
66 Եւ երբոր Պետրոսը վարը սրահումն էր, քահա-
67 նայապետի աղախիններից մէկը գալիս է, Եւ տես-
նում Պետրոսին որ տաքանում է, մօտիկ է տա-
լիս նորան՝ և ասում. Դու էլ էիր Յիսուս Նա-

68 զօրեցոյն հետ։ Բայց նա ուրացաւ և ասաց. Չեմ
ճանաչում և չեմ էլ հասկանում, թէ դու ի՛նչ
ես ասում. և դուրս գնաց նախասրահը և հաւը
69 խօսեց։ Եւ աղախինը նորան տեսաւ և դարձեալ
սկսեց ասել այնտեղ կանգնածներին, թէ Սա նո-
70 րանցից է։ Բայց նա դարձեալ ուրացաւ. և մի
քիչ յետոյ այնտեղ կանգնածները դարձեալ ա-
սացին Պետրոսին. Ճշմարիտ՝ դու էլ նորանցից ես,
վասն զի Գալիլեացի ես և քո զրոյցն էլ նման է։
71 Բայց նա սկսեց անիծել և երդուում անել թէ Չեմ
72 գիտում այն մարդին, որ դուք ասում էք։ Եւ
հաւն երկրորդ անգամ խօսեց։ Եւ Պետրոսը յիշեց
այն խօսքը, որ Յիսուսը նորան ասաց. թէ Հաւն
դեռ երկու անգամ չխօսած՝ դու երեք անգամ
կուրանաս ինձ. և սկսեց լալ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ շուտով առաւօտանց քահանայապետները ծե-
րերի և դպիրների հետ՝ և բոլոր ատեանը խորհուրդ
արին, Յիսուսին կապեցին՝ և տարան մատնեցին
2 Պիղատոսին։ Եւ Պիղատոսը նորան հարցրեց. Դո՞ւ
ես Հրէից թագաւորը. նա էլ պատասխանեց և
3 ասաց նորան. Դու ես ասում։ Եւ քահանայա-
պետները շատ ամբաստանութիւններ էին անում
4 նորանից։ Եւ Պիղատոսը դարձեալ հարցրեց նո-
րան և ասաց. Ոչինչ պատասխան չե՞ս տալիս, տես
5 ո՛րքան են վկայում քեզ դէմ։ Բայց Յիսուսը
դարձեալ ոչինչ չպատասխանեց, մինչև որ Պի-
ղատոսը զարմացաւ։
6 Բայց ամեն տօնի ժամանակին մէկ բանտարկեալ
էր արձակում նորանց համար, որին որ խնդրում
7 էին։ Եւ Բարաբբաս ասուած մէկը կար այն խռո-

վարարների հետ կապուած, որ իրանց խռովութիւ-
8 նումը մարդասպանութիւն էին արել։ Եւ ամբոխն
սկսեց բարձր ձայնով աղաղակել և խնդրել, որ
9 անէ ինչպէս միշտ անում էր նորանց։ Պիղատոսն
էլ պատասխանեց նորանց և ասաց. կամենո՞ւմ էք՝
10 Հրէից Թագաւորը կ'արձակեմ ձեզ համար։ Վասն
զի գիտէր որ նախանձով էին մատնել նորան քա-
11 հանայապետները։ Բայց քահանայապետներն ամ-
բոխին գրգռեցին, որ աւելի Բարաբբային արձակէ
12 նորանց համար։ Եւ Պիղատոսը դարձեալ պատաս-
խանեց նորանց և ասաց. Ապա ի՞նչ էք ուզում որ
անեմ նորան որին ասում էք Հրէից Թագաւոր։
13 Եւ նորանք դարձեալ աղաղակեցին, խաչիր նորան։
14 Պիղատոսն էլ նորանց ասաց. Ապա ի՞նչ չար բան
է արել. և նորանք առաւել եւս աղաղակում էին,
15 խաչիր զորան։ Բայց Պիղատոսը՝ որովհետեւ կա-
մենում էր ամբոխի կամքը հաճել, արձակեց նո-
րանց համար Բարաբբային. և Յիսուսին ծեծեց
նորանց յանձնեց, որ խաչուի։
16 Եւ զինուորները նորան տարան արահի ներսը
այսինքն պալատը. և բոլոր գունդը միկտեղ կան-
17 չեցին։ Եւ նորան ծիրանի հագցրին և փշերից շի-
18 նած պսակ դրին նորա գլխին. Եւ սկսեցին նորան
19 ողջոյն տալ. Բարեւ քեզ, Հրէից Թագաւոր։ Եւ
նորա գլուխն եղէգով ծեծում էին, և նորա երեսին
թքում էին՝ և ծունկ դնելով երկրպագում էին
20 նորան։ Եւ երբոր ծաղր արին նորան, այն ծիրա-
նին նորանից հանեցին, և իրան հանդերձները
հագցրին, և դուրս տարան որ խաչեն նորան։
21 Եւ պահակ բռնեցին Սիմօն Կիւրենացուն, Ա-
ղէքսանդրի և Ռուփոսի հօրն՝ որ արտից գալով
այնտեղից անցնում էր, որ նորա խաչը վեր առնէ։
22 Եւ տարան նորան մի Գողգոթա ——— տեղը, որ

23 կ՚թարգմանուի գանկի տեղ։ Եւ նորան զմռսած
24 գինի էին տալիս խմելու, բայց նա չառաւ։ Եւ
նորան խաչեցին և բաժանեցին նորա հանդերձները
վիճակ գցելով նորանց վերայ՝ թէ ո՛վ ինչ պիտի
25 առնէ։ Եւ ժամը երրորդն էր՝ և նորան խաչեցին։
26 Եւ նորա յանցանքի գիրը գրուած էր՝ Հրէից Թա-
27 գաւորը։ Եւ նորա հետ երկու աւազակ խաչեցին,
28 մէկը նորա աջ կողմին և մէկը ձախ կողմին։ Եւ
կատարուեցաւ այն գիրն, որ ասում է, Անօրէն-
29 ների հետ համարուեցաւ։ Եւ այնտեղով անցնող-
ները նորան հայհոյում էին, իրանց գլուխները շար-
ժելով և ասելով. Վա՛հ, ով տաճարը քանդող
30 և երեք օրումը շինող, Ազատեցրու քո անձը և իջիր
31 խաչիցդ։ Նոյնպէս էլ քահանայապետները դպիր-
ների հետ միասին ծաղր էին անում և ասում.
Ուրիշներին ազատեցրեց՝ իր անձը չէ կարողանում
32 ազատեցնել։ Քրիստոսը՝ Իսրայէլի Թագաւորը թող
հիմա խաչիցը իջնէ, որ տեսնենք և հաւատանք.
և նորա հետ խաչուածներն էլ էին նորան նախա-
տինք տալիս։
33 Եւ երբոր ժամը վեցը եկաւ, խաւար եղաւ բոլոր
34 երկրի վերայ մինչև իննը ժամը։ Եւ իններորդ ժա-
մին Յիսուսը մեծ ձայնով աղաղակեց և ասաց.
Էլի Էլի լամա սաբաքթանի. որ կ՚թարգմանուի՝
Իմ Աստուած, իմ Աստուած, ի՞նչու թողիր ինձ։
35 Եւ այնտեղ կանգնածներից ոմանք, երբոր լսեցին,
36 ասում էին. ահա Եղիային է կանչում։ Եւ մէկը
վազեց մի սպունգ քացախով լցրեց, և եղէգի վե-
րայ դրաւ, տուաւ նորան՝ որ խմէ, և ասաց. Թո-
ղէք տեսնենք, Եղիան կ՚գա՞յ որ նորան վայր բերէ։
37 Եւ Յիսուսը մեծ ձայն արձակեց՝ և հոգին
38 տուաւ։ Եւ տաճարի վարագոյրն երկու կտոր պա-
39 տառուեցաւ՝ վերևից մինչև ցածը։ Եւ հարիւրա-

պետն, որ այնտեղ նորա դիմացը կանգնած էր,
երբոր տեսաւ թէ Յիսուսը այսպէս աղաղակեց և
հոգի տուաւ, ասաց. Ճշմարի՛տ, այս մարդն Աս-
40 տուծոյ Որդի էր։ Կանայք էլ կային, որ հեռուանց
մտիկ էին տալիս, որոնց միջումն էր Մարիամ
Մագդաղենացին, և Մարիամ փոքր Յակոբի և Յօ-
41 սէի մայրը, և Սաղոմէն, Որոնք և, երբոր նա Գա-
լիլեա էր, նորա ետեւից գնում և նորան ծառա-
յում էին. և ուրիշ շատ կանայք էլ, որ նորա
հետ Երուսաղէմ էին եկել։
42 Եւ երբոր արդէն իրիկուն եղաւ, որովհետեւ
43 ուրբաթ էր՝ այսինքն շաբաթից առջի օրը. Եկաւ
Արիմաթացի Յօսէփը՝ մի երեւելի խորհրդական,
որ ինքն էլ Աստուծոյ արքայութեանն սպասում
էր. համարձակելով մտաւ Պիղատոսի մօտ, և
44 խնդրեց Յիսուսի մարմինը։ Եւ Պիղատոսը զարմա-
ցաւ, թէ արդէն մեռել է. և հարիւրապետին
իրան մօտ կանչեց, նորան հարցրեց և ասաց, թէ
45 Շատո՞նց է որ մեռաւ։ Եւ հարիւրապետից տե-
46 ղեկանալով, մարմինը Յօսէփին շնորհեց։ Եւ Յօսէփը
կտաւ առաւ և նորան իջեցրեց կտաւով պատեց,
և նորան մի գերեզմանի մէջ դրաւ, որ փորուած
էր քարից. և մի քար թաւալեց գերեզմանի դրան
47 վերայ։ Եւ Մարիամ Մագդաղենացին և Յօսէի մայր
Մարիամն էլ տեսան այնտեղը, ուր որ դրուեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ երբոր շաբաթն անցաւ, Մարիամ Մագդաղե-
նացին և Յակոբի մայրը Մարիամը և Սաղոմէն խուն-
2 կեր առին, որ գան նորան օծեն։ Եւ մէկշաբթի
առաւօտանց շատ կանուխ արեգակը ծագելիս՝ գա-
3 լիս են գերեզմանը։ Եւ իրար ասում էին. Ո՞վ

կը թաւալեցնէ քարը մեզ համար գերեզմանի դը-
4 ռիցը ։ Եւ նայեցան տեսան, որ քարը գերեզմանից
5 հեռու էր թաւալած, վասն զի շատ մեծ էր ։ Եւ
երբոր գերեզմանը մտան, մի երիտասարդ տեսան՝
աջ կողմը նստած՝ սպիտակ պատմուճան հագած.
6 և շատ զարհուրեցան ։ Եւ նա ասաց նորանց . Մի՛
զարհուրիք, դուք Յիսուսը Նազօրեցի խաչուածն
էք որոնում. յարութիւն առաւ, այստեղ չէ ։
7 ահա այն տեղը՝ ուր որ նորան դրին ։ Բայց գնա-
ցէք, նորա աշակերտներին և Պետրոսին ասացէք,
թէ նա ձեզանից առաջ կ՚գնայ Գալիլեա . այնտեղ
8 կը տեսնէք նորան ինչպէս նա ձեզ ասաց ։ Եւ շու-
տով դուրս եկան փախան գերեզմանիցը, և նո-
րանք դողով և սարսափով բռնուած էին, և ոչ
ոքի ոչինչ չասացին . վասն զի վախենում էին ։
9 Եւ Յիսուսը երբոր յարութիւն առաւ՝ մէկշաբթի
առաւօտանց առաջ երեւեցաւ Մարիամ Մագդա-
10 ղենացոյն, որից եօթը դեւ էր հանել ։ Եւ նա գնաց
պատմեց նորա հետ լինողներին, որ սուգ էին ա-
11 նում և լաց լինում ։ Նորանք էլ լսելով, թէ կեն-
12 դանի է, և երեւեցաւ նորան, չհաւատացին ։ Սո-
րանից յետոյ ուրիշ կերպարանքով երեւեցաւ նո-
րանցից երկուսին, որ մին գալով յանդն էին գը-
13 նում ։ Նորանք էլ գնացին այն միւսներին պատ-
14 մեցին, բայց նորանց էլ չհաւատացին ։ Վերջապէս
երբոր այն տասնումէկը սեղան էին նստած, նո-
րանց երեւեցաւ և նորանց անհաւատութիւնը և
քարասրտութիւնը յանդիմանեց, որ չհաւատացին
նորանց, որ նորան յարութիւն առած տեսել
էին ։
15 Եւ նորանց ասաց . Գնացէք բոլոր աշխարհք, ա-
16 ւետարանը քարոզեցէք ամեն արարածի ։ Ով որ
հաւատայ և մկրտուեցաւ կ՚փրկուի . և ով որ

17 չհաւատաց՝ կ՚դատապարտուի ։ Նորանց էլ, որ
հաւատացին, այս նշանները կ՚հետեւին. իմ ա-
նունովը դեւեր կ՚հանեն, նոր լեզուներ կ՚խօսին ։
18 Օձեր վեր կառնեն, և եթէ մի մահադեղ խմեն,
նորանց փնաս չի տալ. հիւանդների վերայ ձեռք
կ՚դնեն, և կ՚առողջանան ։
19 Արդ Տէրը նորանց հետ խօսելուց յետոյ, եր-
կինքն համբարձաւ, Աստուծոյ աջ կողմը նստեց ։
20 Նորանք էլ դուրս գնացին, ամեն տեղ քարոզում
էին, և Տէրը գործակցում էր նորանց և խօսքը
հաստատում էր այն նշաններովը, որ հետեւում
էին ։ Ամէն ։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Որովհետեւ շատերը ձեռնարկեցին մեր մէջ հաս-
տատուած բաների պատմութիւնը վերստին կար-
2 գել . ինչպէս մեզ աւանդեցին սկզբիցն ականատես
3 և խօսքին սպասաւոր լինողները · Ես էլ, որ սկըզ-
բիցն բոլոր բաներին ճշմարտութիւնով հետեւեցի,
կամեցայ կարգաւ գրել քեզ, ո՛վ պատուական
4 Թէոփիլէ · Որ իմանաս այն բաների ստուգութիւնը,
5 որ սովորեցիր ։ Հրէաստանի Թագաւոր՝ Հերովդէսի
օրերումը մի քահանայ եղաւ անունը Զաքարիա,
Աբիայի դասակարգութիւնիցը, և նորա կինն Ա-
հարօնի աղջիկներիցը, և նորա անունն Եղիսաբեթ ։
6 Երկուսն էլ Աստուծոյ առջեւն արդար էին, և
Տիրոջ բոլոր պատուիրանքներումն և իրաւունքնե-
7 րումն գնում էին անարատ ։ Եւ նորանք զաւակ
չունէին, քանզի Եղիսաբեթը ամուլ էր . և եր-
կուսն էլ իրանց օրերը անց էին կացրել ։
8 Եւ եղաւ, երբոր նա քահանայութիւն էր ա-
նում իրան հասած դասակարգութեան օրերումը
9 Աստուծոյ առջեւն, Քահանայութեան սովորու-
թեան պէս, իրան ընկաւ որ Տիրոջ տաճարը մտնէ
10 խնկարկութիւն անելու ։ Եւ ժողովրդի բոլոր բազ-
մութիւնը դուրսն աղօթք էին անում խնկարկու-
11 թեան ժամանակին ։ Եւ Տիրոջ հրեշտակն երեւե-

ցաւ նորան՝ կանգնած խնկի սեղանի աջ կողմին ։
12 Եւ Զաքարիան տեսնելով շփոթուեցաւ, և վախ
13 ընկաւ նորա վերայ ։ Եւ հրեշտակն ասաց նորան ․
Մի՛ վախենար, Զաքարիա, վասն զի քո աղօթքը
լսուեցաւ, և քո կինն Եղիսաբեթ մի որդի կ'ծնի
14 քեզ, և նորա անունը Յօհաննէս կ'կանչես ։ Եւ
քեզ ուրախութիւն և ցնծութիւն կ'լինի, և շատե-
15 րը նորա ծնունդովը կ'ուրախանան ։ Քանզի նա մեծ
կ'լինի Տիրոջ առջեւ ․ և գինի և օղի չի խմել, և
16 դեռ իր մօր փորիցը Սուրբ Հոգով կ'լցուի ։ Եւ Իս-
րայէլի որդիքներից շատերին կ'դարձնէ դէպի ի-
17 րանց Տէր Աստուածը ։ Եւ ինքն կ'գայ նորա առ-
ջեւից Եղիայի Հոգովն և զօրութիւնովն, որ հա-
րանց սրտերը դէպի որդիքը դարձնէ ․ և անհնա-
զանդները արդարների իմաստութեան մէջ, որ Տի-
րոջ համար բարեկարգ ժողովուրդ պատրաստէ ։
18 Եւ Զաքարիան ասաց հրեշտակին ․ Ինչո՞վ ճանա-
չեմ այդ բանը ․ վասն զի ես ծեր եմ, և իմ կինն
19 իր օրերն անց է կացրել ։ Եւ հրեշտակը պատաս-
խանեց և ասաց նորան ․ Ես Գաբրիէլն եմ, որ Աս-
տուծոյ առջեւ կանգնում եմ, և ուղարկուեցայ
քեզ հետ խօսելու և այս բաները քեզ աւետիք
20 տալու ։ Եւ ահա համր կ'լինիս, և չես կարենալ
խօսել, մինչեւ այն օրն՝ որ այս բաները կ'լինի ․
վասն զի չհաւատացիր իմ այս խօսքերին՝ որ ի-
21 րանց ժամանակին կ'կատարուին ։ Եւ ժողովուրդը
սպասում էր Զաքարիային, և զարմանում էին նո-
22 րա տաճարի միջումն ուշանալու համար ։ Եւ եր-
բոր դուրս եկաւ, չէր կարենում խօսել նորանց
հետ ․ և իմացան՝ որ տաճարի մէջ տեսիլք է տե-
սել ․ և նա նշաններով էր խօսում նորանց հետ,
23 և մնում պապանձուած ։ Եւ եղաւ, երբոր նորա
պաշտօնի օրերը կատարուեցան, գնաց իր տունը ։

24 Եւ այն օրերից յետոյ նորա Եղիսաբեթ կինը յը-
ղացաւ, և հինգ ամիս իր անձը ծածուկ պահում
25 էր և ասում. Թէ այսպէս արաւ ինձ Տէրն այս
օրերումն, որ ինձ վերայ նայեց՝ որ իմ նախատինքը
մարդկանց միջից վեր առնէ։
26 Եւ վեցերորդ ամսումը Գաբրիէլ հրեշտակն Աս-
տուածանից ուղարկուեցաւ Գալիլեայի մի քաղաք,
27 որի անունը Նազարէթ էր, Մի կոյսի մօտ, որ նը-
շանուած էր մի մարդոյ, որի անունը Յօսէփ էր՝
Դաւթի տանիցը. և այն կոյսի անունը Մարիամ
28 էր։ Եւ հրեշտակը նորա մօտ գալով ասաց. Ողջոյն
քեզ, ով շնորհընկալ. Տէրը քեզ հետ. օրհնեալ ես
29 դու կանանց մէջ։ Եւ նա նորան տեսնելով շփոթ-
ուեցաւ նորա խօսքի համար, և իր մտքումը մտա-
ծում էր, թէ ինչպիսի բան պիտի լինի այս ողջոյ-
30 նը։ Եւ հրեշտակը ասաց նորան. Մի՛ վախենար,
Մարիամ. քանզի Աստուածանից շնորհք գտար։
31 Եւ ահա կ՚յղանաս՝ և որդի կ՚ծնիս. և նորա անու-
32 նը Յիսուս կ՚կանչես։ Նա մեծ կ՚լինի, և Որդի
Բարձրելոյն կ՚կոչուի. և Տէր Աստուած նորա Դա-
ւիթ հօր աթոռը կ՚տայ նորան. և կ՚թագաւորէ
33 Յակօբի տան վերայ յաւիտեան. Եւ նորա թագա-
34 ւորութեանը վերջ չի լինիլ։ Եւ Մարիամը ասաց
հրեշտակին. Այս ի՞նչպէս կ՚լինի. ըստ որում ես
35 այր չեմ գիտում։ Հրեշտակը պատասխանեց և ա-
սաց նորան. Սուրբ Հոգին կ՚գայ քեզ վերայ, և
Բարձրելոյն զօրութիւնը քեզ վերայ կ՚հովանա-
ւորէ, վասն որոյ և այն ծնուած սուրբն էլ Աս-
36 տուծոյ Որդի կ՚կոչուի։ Եւ ահա քո ազգականն՝
Եղիսաբեթը, նա էլ մի որդիով յղի է իր ծերու-
թիւնումը. և աս այն ամուլ կոչուածի վեցերորդ
37 ամիսն է։ Վասն զի Աստուծոյ առջեւ ոչ մի բան
38 անկարելի չէ։ Մարիամն էլ ասաց. Ահա Տիրոջ

աղախինն եմ. թող քո խօսքի պէս լինի ինձ ։ Եւ
հրեշտակը գնաց նորանից ։
39 Մարիամն այն օրերումը վերկացաւ՝ շտապելով
40 լեռնակողմը գնաց՝ Յուդայի քաղաքը ․ Եւ Զաքա-
41 րիայի տունը մտաւ, և Եղիսաբեթին բարեւեց ։ Եւ
եղաւ, երբոր Եղիսաբեթը Մարիամի բարեւը լսեց,
երեխան նորա որովայնումը խաղաց ․ և Եղիսաբե-
42 թը Սուրբ Հոգով լցուեցաւ ։ Եւ մեծ ձայնով ա-
ղաղակեց և ասաց ․ Օրհնեալ ես դու կանանց մէջ ·
43 և օրհնեալ է քո որովայնի պտուղը ։ Եւ սա ի՞նչ
տեղից է ինձ, որ իմ Տիրոջ մայրն ինձ մօտ եկաւ ։
44 Վասն զի ահա, երբոր քո բարեւի ձայնն իմ ա-
կանջներին հասաւ, երեխան որովայնումս ուրա-
45 խանալով խաղաց ։ Եւ երանի նորան, որ հաւա-
տաց, թէ այն բաները կ՚կատարուին, որ Տէրիցն
46 իրան ասուած են ։ Եւ Մարիամը ասաց ․ Թող իմ
47 անձը փառաւորէ Տիրոջը ։ Եւ իմ հոգին ուրախա-
48 ցաւ իմ փրկիչ Աստուծովը ։ Վասն զի իր աղախ-
նոյ խոնարհութեանը մտիկ տուաւ, քանզի ահա
49 այսուհետեւ բոլոր ազգերը կ՚երանեն ինձ ։ Վասն
զի Հզօրը մեծամեծ բաներ արաւ ինձ, և սուրբ է
50 նորա անունը ։ Եւ նորա ողորմութիւնը ազգից ազգ
51 նորանից վախեցողներին վերայ է ։ Զօրութիւն արաւ
իր բազուկովը, ցրուեց ամբարտաւաններին իրանց
52 սրտի մտածմունքովը ։ Զօրաւորներին աթոռներից
53 իջեցրեց, և խոնարհներին բարձրացրեց ։ Սովածնե-
րին բարիքներով լցրեց, և հարուստներին դատարկ
54 արձակեց ։ Իր Իսրայէլ ծառային պաշտպանեց էր
55 ողորմութիւնը յիշելով ․ ինչպէս մեր հարանց հետ
խօսեց, Աբրահամին և նորա զաւկին՝ մինչեւ յա-
ւիտեան ։
56 Եւ Մարիամն մնաց նորա մօտ երեք ամսի չափ ․
և յետոյ դարձաւ իր տունը ։

57 Եւ Եղիսաբեթի ծնելու ժամանակն լրացաւ, և
58 որդի ծնաւ։ Եւ նորա դրացիները և ազգականները
լսեցին, թէ Տէրն իր ողորմութիւնը մեծ արաւ նո-
րա վերայ. և ուրախանում էին նորա հետ։
59 Եւ եղաւ՝ ութերորդ օրումն եկան երեխային
թլփատելու, և նորան իր հօր անունովը Զաքա-
60 րիա էին կոչում։ Եւ նորա մայրը պատասխանեց և
61 ասաց. Ոչ, այլ Յօհաննէս կոչուի։ Եւ ասացին
նորան, թէ Ոչ ոք չկայ քո ազգումը, որ այդ ա-
62 նունովը կոչուի։ Եւ նշաններով հարցնում էին նո-
63 րա հօրը, թէ ինչ է կամենում որ նա կոչուի։ Եւ
նա տախտակ խնդրեց, գրեց և ասաց, Դորա ա-
64 նունը Յօհաննէս է. և ամենքը զարմացան։ Եւ իս-
կոյն նորա բերանը և լեզուն բացուեցաւ. և խօ-
65 սում էր՝ Աստուծոյն օրհնելով։ Եւ ահ ընկաւ ա-
մենքի վերայ, որ նորանից չորս կողմովը բնակում
էին, և Հրէաստանի բոլոր լեռնակողմումը այս ա-
66 մեն բաները պատմվում էին։ Եւ բոլոր լսողներն
իրանց սրտերումն էին դնում և ասում. Այս ե-
րեխան ինչ պիտի լինի։ Եւ Տիրոջ ձեռը նորա
հետ էր։
67 Եւ նորա հայրը՝ Զաքարիան Սուրբ Հոգով լց-
68 ուեցաւ, մարգարէացաւ և ասաց. Օրհնեալ է Իս-
րայէլի Տէր Աստուածը, որ այցելութեան եկաւ,
69 և փրկութիւն արաւ իր ժողովրդի համար։ Եւ փրր-
կութեան եղջիւր վերկացրեց մեզ համար իր Դա-
70 ւիթ ծառայի տանը։ Ինչպէս որ խօսեց 'ի յաւի-
71 տենից իր սուրբ մարգարէների բերանովը, փրկու-
թիւն մեր թշնամիներիցը. և բոլոր մեզ ատողների
72 ձեռքիցը. Որ մեր հարանց վերայ ողորմութիւն ա-
73 նէ, և իր սուրբ ուխտը յիշէ. Այն երդումն, որ
մեր հայր՝ Աբրահամին երդուաւ, որ մեզ տայ,
74 Որ մեր թշնամիների ձեռքիցն ազատուած՝ աներ-

75 կեւղ պաշտենք իրան․ Սրբութիւնով և արդարու-
թիւնով նորա առջեւ մեր կենաց բոլոր օրերումը։
76 Եւ դու, երեխայ, Բարձրելոյն մարգարէ կ՚կոչուիս․
քանզի կ՚գնաս Տիրոջ երեսի առջեւից նորա ճա-
77 նապարհները պատրաստելու, Որ նորա ժողովրդին
տաս փրկութեան գիտութիւնը իրանց մեղաց թո-
78 ղութեան մէջ, Մեր Աստուծոյ գթած ողորմու-
թեան համար, որով ծագող արեգակը վերեւիցը
79 այցելեց մեզ․ Որ երեւի խաւարումն և մահի ստուե-
րումը նստողներին․ որ մեր ոտները դէպի խաղա-
ղութեան ճանապարհն ուղղէ։
80 Եւ երեխան աճում էր և զօրանում էր հոգով․
և անապատներումն էր, մինչեւ այն օրն որ նա ե-
րեւեցաւ Իսրայէլին։

ԳԼ․ Բ

1 Եւ այն օրերումն եղաւ, որ հրաման դուրս եկաւ
2 Օգոստոս կայսերից, որ բոլոր աշխարհ գրուի։ Սա
առաջին աշխարհագիրն եղաւ Կիւրենի Ասորիայի
3 կուսակալութեան ժամանակումը։ Եւ ամենքը գը-
4 նում էին գրուելու՝ ամեն մէկն իր քաղաքը։ Յօ-
սէփն էլ Գալիլեայիցը՝ Նազարէթ քաղաքիցը գնաց
Հրէաստան Դաւթի քաղաքն, որ Բէթղեհէմ է
կոչվում․ վասն զի նա Դաւթի տանիցն և ազգիցն
5 էր․ Որ գրուի իր նշանուած կնոջ Մարիամի հետ,
6 որ յղի էր։ Եւ եղաւ երբոր նորանք այնտեղ էին․
7 նորա ծնելու օրերը լրացան։ Եւ իր անդրանիկ որ-
դին ծնաւ, և պատեց խանձարուրներով և մսուրի
մէջ դրաւ․ որովհետեւ այն իջեւանումը տեղ
չկար նորանց համար։
8 Եւ այն տեղումը հովիւներ կային դաշտումը
կացող, որ գիշերն իրանց հօտերը պահում էին։
9 Եւ ահա Տիրոջ հրեշտակը կանգնեց նորանց առ-

ջեւ, և Տիրոջ փառքը նորանց չուրջը ծագեց. և
10 մեծ վախով վախեցան: Եւ հրեշտակն ասաց նո-
րանց. Մի՛ վախենաք, վասն զի ահա մեծ ուրախու-
թիւն եմ աւետում ձեզ, որ բոլոր ժողովրդին պի-
11 տի լինի. Թէ այսօր ձեզ փրկիչ ծնուաւ Դաւթի
12 քաղաքումը. որ է Քրիստոս Տէրը: Եւ այս լինի
ձեզ նշան. մի երեխայ կ՚գտնէք խանձարուրներով
13 պատած, և մսուրի մէջ դրած: Եւ յանկարծակի
այն հրեշտակի հետ եղաւ երկնաւոր զօրաց մի
բազմութիւնն, որ Աստուծոյն օրհնում էին և ա-
14 սում. փառք Աստուծոյ 'ի բարձունս, և երկրի վե-
րայ՝ խաղաղութիւն, և մարդկանց մէջ՝ հաճութիւն:
15 Եւ եղաւ երբոր հրեշտակները նորանցից վերացան
երկինքը, այն հովիւ մարդիկն իրար ասացին. Եկէք
գնանք մինչեւ Բէթղեհէմ, և տեսնենք այս եղած
16 բանը, որ Տէրը ցոյց տուաւ մեզ: Եւ շտապելով
եկան և գտան Մարիամին և Յօսէփին, և երեխա-
17 յին՝ մսուրի մէջ դրած: Եւ երբոր տեսան իմացրին
այն բանն, որ այս երեխայի համար ասուեցաւ նո-
18 րանց: Եւ բոլոր լսողները զարմացան այն բաների
19 համար, որ հովիւները նորանց հետ խօսեցան: Իսկ
Մարիամ այս բոլոր բաները պահում էր, և իր
20 սրտումը մտածում էր: Եւ հովիւները ետ դար-
ձան. Աստուծոյն փառաբանում և օրհնում էին
այն բոլոր բաների համար, որ լսեցին և տեսան,
ինչպէս որ նորանց ասուեցաւ:
21 Եւ երբոր ութ օր լրացաւ, որ մանուկը թլփատ-
ուէր, նորա անունը Յիսուս կոչուեցաւ, այն որ
հրեշտակից կոչուած էր՝ նա դեռ արգանդումը
չյղացուած:
22 Եւ երբոր նորա սրբութեան օրերը լրացան, Մօ-
սէսի օրէնքի պէս, նորան տարան Երուսաղէմ, որ
23 Տիրոջ առջեւ կանգնեցնեն: Ինչպէս Տիրոջ օրէն-

քումը գրուած է. Թէ Ամէն արու որ արգանդ բա-
24 նայ, Տիրոջ սուրբ պիտի կոչուի։ Եւ որ Տիրոջ
օրէնքումը ասածին պէս պատարագ բերին մի զոյգ
տատրակ, կամ՝ աղաւնու երկու ձագ։
25 Եւ ահա Երուսաղէմը մի մարդ կար, որի անու-
նը Սիմէօն էր, և այս մարդը արդար և Աստուա-
ծավախ էր, և սպասում էր Իսրայէլի մխիթարու-
26 թեանը, և Սուրբ Հոգի կար նորա վերայ։ Եւ նո-
րան պատգամ՝ էր եղած Սուրբ Հոգուցը, որ մահ
27 չտեսնէ, մինչեւ որ Տիրոջ Քրիստոսին տեսնէ։ Եւ
Հոգովը եկաւ տաճարը, և երբոր ծնողքը Յիսուս
երեխային բերին, որ օրէնքի սովորութեան պէս
28 նորա վերայ անեն։ Եւ նա առաւ նորան ընդունեց
29 իր գիրկը, և Աստուծոյն օրհնեց, և ասաց. Հիմա
արձակում ես քո ծառային, ով Տէր, քո խօսքի
30 պէս խաղաղութիւնով. Վասն զի իմ աչքերը տե-
31 սան քո փրկութիւնը, Որ պատրաստեցիր ամեն
32 ժողովուրդների առջեւ, Լոյս՝ հեթանոսներին լու-
սաւորելու, և փառք՝ քո Իսրայէլ ժողովրդի համար։
33 Եւ Յովսէփը և նորա մայրը զարմացել էին այն բա-
34 ների վերայ, որ նորա համար խօսվում էին։ Եւ
Սիմէօնն օրհնեց նորանց, և նորա մայր՝ Մարիամին
ասաց. Ահա սա կայ Իսրայէլի մէջ շատերի հա-
մար ընկնելու և կանգնելու համար և հակառա-
35 կութեան նշան։ Եւ իսկ քո անձովը սուր կ'անցնէ,
որ շատ սրտերից խորհուրդներ յայտնուին։
36 Եւ այնտեղ էր Աննա մարգարէուհին՝ Փանուէլի
աղջիկն՝ Ասերի ցեղից. սա ինքն շատ օրեր էր
անցրել, և իր կուսութեան ժամանակից եօթն
37 տարի էր ապրել մարդոյ հետ. Եւ ութսուն և
չորս տարոյ չափ որբեւայրի էր, որ տաճարից չէր
հեռանում. բայց ծոմերով և աղօթքներով գիշեր
38 և ցերեկ ծառայում էր Աստուծոյն։ Սա էլ նոյն

ժամումը վերկացաւ՝ Տէրից գոհանում էր, և նո-
րա համար խօսում էր ամենի հետ, որ Երուսա-
ղէմի մէջ փրկութեանն սպասում էին։
39 Եւ երբոր ամենը Տիրոջ օրէնքի պէս կատարե-
ցին, ետ դարձան Գալիլեա՝ իրանց Նազարէթ քա-
40 ղաքը։ Երեխան էլ աճում էր և զօրանում հոգով
իմաստութիւնով լցուած. և Աստուծոյ շնորհքը
նորա վերայ էր։
41 Եւ նորա ծնողքը տարուց տարի Երուսաղէմ
42 էին գնում զատկի տօնին։ Եւ երբոր նա տասներ-
կու տարեկան եղաւ, նորանք տօնի սովորութեան
43 պէս Երուսաղէմ գնացին, Եւ երբոր օրերը կատա-
րելուց յետոյ ետ դարձան, Յիսուս տղան Երու-
սաղէմումը մնաց. և չիմացաւ Յօսէփը և նորա
44 մայրը, Եւ կարծելով, թէ նա ճանապարհակիցնե-
րի հետ կ՚լինի, մի օրուայ ճանապարհ եկան՝ և նո-
րան որոնում էին ազգականների և ծանօթների
45 մէջ։ Եւ երբոր նորան չգտան, ետ դարձան Երու-
46 սաղէմ և որոնում էին նորան։ Եւ երեք օրից յե-
տոյ եղաւ, որ նորան տաճարի մէջ գտան, վար-
դապետների մէջ նստած՝ նորանց ականջ էր դը-
47 նում, և նորանցից հարցնում էր։ Եւ ամենքն, որ
նորանից լսում էին, զարմանում էին նորա իմա-
48 ցողութեան և պատասխանների վերայ։ Եւ երբոր
նորան տեսան շատ սքանչացան. և նորա մայրն ա-
սաց նորան. Որդեա՛կ, ի՞նչու համար մեզ այսպէս
արիր. ահա, հայրդ և ես ցաւելով որոնում էինք
49 քեզ։ Եւ նորանց ասաց. Ի՞նչու համար էիք ինձ
որոնում. չէի՞ք գիտում՝ թէ պէտք է, որ ես իմ
50 Հօր տանը լինիմ։ Եւ նորանք չհասկացան այն խօս-
51 քը որ նորանց հետ խօսեց։ Եւ նորանց հետ իջաւ,
և գնաց Նազարէթ. և նորանց հնազանդ էր. և
նորա մայրը այս բոլոր բաները պահում էր իր սըր-

52 տում։ Եւ Յիսուսը զարգանում էր իմաստութիւ-
նով և հասակով, և շնորհքով Աստուծոյ և մարդ-
կանց մօտ։

ԳԼ. Գ

1 Տիբերիոս կայսեր տէրութեան տասն և հինգերորդ
տարումը, Պոնտացի Պիղատոսի Հրէաստանի վերայ
կուսակալութեան ժամանակին, և Հերովդէսի՝ Գա-
լիլեայի վերայ չորրորդապետութեան ժամանակին,
և Լիւսանիայի Աբիլինացոց վերայ չորրորդապետու-
2 թեան ժամանակին, Աննայի և Կայիափայի քա-
հանայապետութեան օրերումը Աստուծոյ խօսքն
եղաւ Զաքարիայի որդի Յօհաննէսին անապատու-
3 մը։ Եւ նա եկաւ Յորդանանի ամեն կողմերն, ա-
պաշխարութեան մկրտութիւնը քարոզելով մեղաց
4 թողութեան համար։ Ինչպէս Եսայի մարգարէի
խօսքերի գրքումն գրուած է՝ որ ասում է. Կան-
չողի ձայն անապատումը. պատրաստ արէք Տիրոջ
ճանապարհը, և ուղիղ արէք նորա շաւիղները։
5 Ամեն ձոր լցուի, և ամեն լեառ և բլուր խոնարհ-
6 ուի. և գժուարները հեշտ լինին։ Եւ ամեն մար-
մին Աստուծոյ փրկութիւնը տեսնէ։
7 Եւ այն ժողովրդներին, որ դուրս էին եկած նո-
րանից մկրտուելու, ասաց. Իժերի զաւակներ, ո՞վ
սովորեցրեց փախչիլ այն գալու բարկութիւնիցը։
8 Արդ ապաշխարութեան արժանի պտուղներ արէք.
և մի սկսէք ասել ձեր միջումը մենք Աբրահամն
ունինք հայր. քանզի ասում եմ ձեզ. թէ Աստ-
ուած կարող է այս քարերիցը որդիք հանել Աբ-
9 րահամի համար։ Բայց արդէն կացինն էլ ծառե-
րի արմատին մօտ դրած է. արդ ամեն ծառ, որ
բարի պտուղ չէ բերում, կ'կտրուի և կրակի մէջ

10 կ՚գցուի ։ Եւ ժողովուրդները նորան հարցնում էին
11 ևասում. Ապա ի՞նչ անենք ։ Եւ պատասխանեց
և ասաց նորանց. Նա որ երկու հանդերձ ունի,
թող չունեցողին տայ. և նա էլ, որ կերակուր ու-
12 նի, թող նոյնպէս անէ ։ Եւ մաքսաւորներն էլ ե-
կան մկրտուելու, և նորան ասացին. Վարդապետ,
13 մենք ի՞նչ անենք ։ Նա էլ ասաց նորանց. Ձեզ
14 հրամայածիցն աւելի ոչ մի բան մի՛ առնէք ։ Եւ
զինուորներն էլ էին հարցնում նորան և ասում.
Ապա մենք ի՞նչ անենք, նորանց էլ ասաց. Ոչ մէ-
կին մի հարստահարէք, ոչ էլ զրպարտութիւն
արէք, և ձեր թոշակովը բաւականացէք ։
15 Ժողովուրդն էլ դեռ սպասելիս և ամենքն ի-
րանց սրտերումն մտածելիս՝ Յօհաննէսի համար,
16 մի՛ գուցէ նա լինի Քրիստոսը ։ Յօհաննէսն ամենին
պատասխանեց և ասաց. Ես ջրով եմ մկրտում
ձեզ. բայց ինձանից աւելի զօրաւորն է գալիս, որ
ես արժանի չեմ նորա կօշիկների կապերը լուծե-
լու. Նա ձեզ Սուրբ Հոգով և կրակով կ՚մկրտէ ։
17 Որ հօսելին նորա ձեռին է, և իր կալը կ՚սրբէ, և
ցորենն իր ամբարը կ՚ժողովէ, իսկ դարմանը կ՚այրէ
18 անշէջ հրով ։ Եւ ուրիշ էլ շատ բաներ յորդորե-
լով աւետիք էր տալիս ժողովրդին ։
19 Բայց Հերօդէս չորրորդապետը՝ նորանից յանդի-
մանուած իր եղբօր Փիլիպպոսի կնոջ Հերօդիայի
մասին, և այն ամեն չար գործքերի համար, որ
20 Հերօդէսը արաւ, Ամենի վերայ աս էլ աւելացրեց,
որ Յօհաննէսին բանտի մէջ դրաւ ։
21 Եւ բոլոր ժողովրդի մկրտուելու ժամանակին ե-
ղաւ, որ երբոր Յիսուսն էլ մկրտուեցաւ՝ և աղօթք
22 էր անում, երկինքը բացուեցաւ, Եւ Սուրբ Հոգին
մարմնաւոր տեսիլքով աղաւնու պէս իջաւ նորա
վերայ. և երկնքիցը ձայն եղաւ, որ ասում էր.

Դու ես իմ սիրելի Որդին, քեզ հաճեցայ ։
23 Եւ ինքն Յիսուս սկսած էր երեսուն տարեկանի
չափ լինել, որ ինչպէս կարծւում էր, Յօսէփի որ-
24 դին էր · և նա Հեղիին · և նա Մատթատի · Եւ նա
Ղեւիի · և նա Մեղքիի · և նա Յաննէի · և նա Յօ-
25 սէփի · Եւ նա Մատտաթիի · և նա Ամոսի · և նա
26 Նաւումի · և նա Եսղիի · և նա Նանգէի · Եւ նա
Մահաթի · և նա Մատտաթիի · և նա Սեմէի · և նա
27 Յօսէփի · և նա Յուդայի · Եւ նա Յօհաննայի · և նա
Րէսայի · և նա Զօրաբաբելի · և նա Սաղաթիէլի ·
28 և նա Ներէի · Եւ նա Մեղքիի · և նա Ադդէի · և
29 նա Կոսամի · և նա Եղմոդամի · և նա Էրի · Եւ նա
Յօսէի · և նա Եղիազարի · և նա Յօրէմի · և նա
30 Մատթատի · և նա Ղեւիի · Եւ նա Սիմէօնի · և նա
Յուդայի · և նա Յօսէփի · և նա Յօնանի · և նա
31 Եղիակիմի · Եւ նա Մելիայի · և նա Մայնանի · և
նա Մատտաթի · և նա Նաթանի · և նա Դաւթի ·
32 Եւ նա Յեսսէի · և նա Յօբէդի · և նա Բոոսի · և
33 նա Սաղմոնի · և նա Նաասոնի · Եւ նա Ամինադա-
բի · և նա Արամի · և նա Եսրոնի · և նա Փարեսի ·
34 և նա Յուդայի · Եւ նա Յակոբի · և նա Իսահակի ·
և նա Աբրահամի · և նա Թարայի · և նա Նաքորի ·
35 Եւ նա Սերուքի · և նա Ռագաւի · և նա Փաղեկի ·
36 և նա Եբերի · և նա Սաղայի · Եւ նա Կայնանի · և
նա Արփաքսատի · և նա Սեմի · և նա Նոյի · և նա
37 Ղամեքի · Եւ նա Մաթուսաղայի · և նա Ենոքի ·
և նա Յարեդի · և նա Մաղաղիէլի · և նա Կայնա-
38 նի · Եւ նա Ենոսի · և նա Սէթի · և նա Ադամի ·
և նա Աստուծոյ ։

ԳԼ. Դ

1 Եւ Յիսուսը Սուրբ Հոգով լցուած Յորդանանից
ետ դարձաւ և Հոգուց տարուեցաւ անապատը ,

2 Քառասուն օր սատանայիցը փորձուեցաւ. և այն
օրերումը ոչինչ չկերաւ, և երբոր նորանք լրացան,
վերջապէս սովեց։
3 Եւ սատանան նորան ասաց. Եթէ Որդի ես Աս-
4 տուծոյ, ասա այդ քարերին որ հաց լինի։ Եւ Յի-
սուսը նորան պատասխանեց և ասաց. Գրուած է,
թէ Ոչ միայն հացով կ'ապրի մարդ, այլ Աստու-
ծոյ ամէն խօսքովը։
5 Եւ սատանան նորան մի բարձր լեառ հանեց՝ և
աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները ցոյց տուաւ
6 նորա մի վայրկեանի մէջ։ Եւ սատանան ասաց նո-
րան. Այս բոլոր իշխանութիւնները և սորանց
փառքը քեզ կ'տամ. վասն զի ինձ է տրուած. և
7 ում որ կամենում եմ, տալիս եմ սորան։ Արդ
դու, եթէ իմ առջեւը ընկած երկրպագութիւն
8 անես, բոլորը քոնը կ'լինի։ Եւ Յիսուսը նորան
պատասխանեց և ասաց. Գնա յետս, սատանայ.
գրուած է, Իւ Քո Տէր Աստուծոյն երկրպագու-
թիւն անես, և նորան միայն պաշտես։
9 Եւ տարաւ նորան Երուսաղէմ, և տաճարի աշ-
տարակի վերայ կանգնեցրեց և ասաց նորան. Եթէ
Որդի ես Աստուծոյ, այստեղից քեզ վայր գցիր։
10 Վասն զի գրուած է. թէ Իր հրեշտակներին կ'հրա-
11 մայէ քեզ համար, որ քեզ պահեն։ Եւ որ ձեռ-
ների վերայ քեզ վեր առնեն, որ երբէք քո ոտը
12 քարի չդպցնես։ Յիսուսը նորան պատասխանեց և
ասաց, թէ Ասուած է՝ Մի՛ փորձիր քո Տէր Աստու-
13 ծոյն։ Եւ սատանան երբոր բոլոր փորձութիւնը կա-
տարեց, հեռացաւ նորանից մինչեւ մի ժամանակ։
14 Եւ Յիսուսը Հոգւոյ զօրութիւնովը ետ դարձաւ Գա-
լիլեա. և նորա համբաւը դուրս գնաց այն գաւառի
15 ամէն կողմերը։ Եւ նա սովորեցնում էր նորանց
ժողովարաններումը, և ամենից փառաւորվում էր։

16 Եւ եկաւ Նազարէթ, ուր որ մեծացել էր. և
իր սովորութեան պէս շաբաթ օրը ժողովարանը մը-
17 տաւ, և կանգնեց որ կարդայ։ Եւ Եսայի մարգա-
րէի գիրքը տուին նորան. և երբոր գիրքը բացաւ
18 այն տեղը գտաւ՝ ուր գրուած էր. Տիրոջ Հոգին
ինձ վերայ է. որի համար էլ օծեց ինձ. նա ինձ
ուղարկել է աղքատներին աւետիք տալ, սրտով
19 կոտրուածներին բժշկել, Գերիներին թողութիւն
քարոզել, և կոյրերին տեսութիւն. խոցուածներին
արձակել ազատելով, Տիրոջ ընդունելի տարին
20 քարոզել։ Եւ գիրքը խփեց՝ պաշտօնեային տուաւ,
նստեց, և ժողովարանի մէջ ամենքի աչքերը նո-
21 րան էին մտիկ տալիս։ Եւ սկսեց ասել նորանց,
թէ Այսօր այս գիրքը կատարուեցաւ ձեր ականջ-
22 ներումը։ Եւ ամենքը վկայում էին նորան, և զար-
մանում էին այն շնորհաց խօսքերի վերայ, որ
դուրս էին գալիս նորա բերանիցը. և ասում էին.
23 Չէ՞ որ սա Յօսէփի որդին է։ Եւ նորանց ասաց.
Ի հարկէ՝ այս առակը կ'ասէք ինձ. Բժի՛շկ, քո
անձը բժշկի՛ր. որչափ բաներ լսեցինք՝ Կափառնա-
յումի մէջ եղած. քո հայրենիքումը՝ այստեղ էլ
24 արա։ Եւ ասաց. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, թէ
ոչ մի մարգարէ ընդունելի չէ իր հայրենիքումը։
25 Եւ ճշմարտութեամբ ասում եմ ձեզ, Թէ Եղիայի
օրերին Իսրայէլի մէջ շատ որբևայրիներ կային,
երբոր երկինքը երեք տարի և վեց ամիս փակուե-
ցաւ, այնպէս որ բոլոր երկրի վերայ մեծ սով ե-
26 ղաւ։ Եւ Եղիան նորանցից ոչ ոքի մօտ չուղար-
կուեցաւ, բայց միայն Սիդոնացոց Սարեփթան՝ մի
27 որբևայրի կնոջ մօտ։ Եւ շատ բորոտներ կային
Իսրայէլի մէջ Եղիսէ մարգարէի ժամանակին. և
նորանցից ոչ ոք սրբուեցաւ, բայց միայն Նէեման
28 Ասորիացին։ Եւ ամենքը բարկութիւնով լցուեցան

29 ժողովարանի մէջ, երբոր այս լսեցին։ Եւ վերկա-
ցան՝ նորան քաղաքիցն դուրս հանեցին, և տարան
նորան մինչեւ այն լեռան գլուխն՝ որի վերայ նո-
րանց քաղաքը շինուած էր, որ բարձր տեղիցն վայր
30 գցեն նորան։ Իսկ նա նորանց միջովն անցաւ գնաց։
31 Եւ իջաւ Կափառնայում՝ Գալիլեացոց քաղաքը,
32 և շաբաթ օրը սովորեցնում էր նորանց։ Եւ զար-
մանում էին նորա վարդապետութեան վերայ,
33 քանզի նորա խօսքը իշխանութիւնով էր։ Եւ ժո-
ղովարանումը մի մարդ կար, որ պիղծ դեւ ունէր,
34 և մեծ ձայնով աղաղակեց, Եւ ասաց. Թող տուր.
ի՞նչ բան ունիս մեզ հետ, Յիսուս Նազօրեցի. ե-
կար մեզ կորցնելո՞ւ. գիտեմ քեզ, թէ դու ով ես,
35 ով Աստուծոյ Սուրբդ։ Յիսուսը սաստեց նորան
և ասաց. Պապանձիր և դուրս եկ դորանից. և
դեւը նորան գետինն զարկեց մէջ տեղը՝ և դուրս
եկաւ նորանից, և ոչ մի վնաս չտուաւ նորան։
36 Եւ զարմանք եղաւ ամենքի վերայ, և իրար հետ
խօսում էին և ասում. Սա ի՞նչ բան է, որ իշխա-
նութիւնով և զօրութիւնով պիղծ ոգիներին սաս-
37 տում է, և դուրս են գալիս։ Եւ նորա համբաւը
գնում էր շրջակայքի ամեն տեղը։
38 Եւ վերկացաւ ժողովարանիցը, և մտաւ Սիմոնի
տունը. Սիմոնի զոքանչն էլ սաստիկ տենդով բռ-
39 նուած էր. և նորան աղաչեցին նորա համար։ Եւ
նորա մօտ կանգնեց՝ սաստեց տենդին. և տէնդը
թողեց նորան. և նա իսկոյն վերկացաւ՝ և ծառա-
յում էր նորանց։
40 Եւ արեգակը մարը մտնելիս՝ ամենքն, որ կերպ
կերպ ցաւերով հիւանդներ ունէին, նորանց բե-
րում էին նորա մօտ. նա էլ նորանց ամեն մէկի
41 վերայ ձեռք էր դնում՝ և բժշկում նորանց։ Շա-
տերից էլ դեւեր էին դուրս գալիս, աղաղակում

և ասում, թէ դու ես Քրիստոս Աստուծոյ Որդին.
և նա սաստելով նորանց թոյլ չէր տալիս, որ խօ-
սին. վասն զի գիտէին, թէ նա Քրիստոսն է։
42 Եւ երբոր ցերեկ եղաւ, դուրս ելաւ գնաց ա-
նապատ տեղ. և ժողովուրդները որոնում էին նո-
րան, և եկան մինչև նորա մօտ. և արգելում էին
43 նորան, որ չգնայ իրանցից։ Նա էլ ասաց նորանց.
Ես ուրիշ քաղաքներին էլ պէտք է Աստուծոյ ար-
քայութիւնը աւետարանեմ, վասն զի իսկ սորա
44 համար ուղարկուեցայ։ Եւ քարոզում էր Գալիլ-
եայի ժողովարանների մէջ։

ԳԼ. Ե

1 Եւ եղաւ, երբոր ժողովուրդը նորա վերայ կիտ-
վում էր, Աստուծոյ խօսքը լսելու, և ինքն Գեն-
2 նեսարէթի ծովակի մօտ կանգնած էր. Եւ երկու
նաւ տեսաւ՝ ծովակի մօտ կանգնած, ձկնորսներն
էլ նորանցից դուրս էին եկած՝ և ուռկանները
3 լուանում էին։ Եւ մտաւ այն նաւերի մէկի մէջ
որ Սիմօնինն էր, և խնդրեց նորան նաւը ցամաքից
մի քիչ ներս տանել. նստեց և նաւից սովորեց-
նում էր ժողովուրդներին։
4 Եւ երբոր խօսելուց դադարեց, Սիմօնին ասաց.
Նաւը դէպի խորը տար, և ձեր ուռկանները գցե-
5 ցէք որսի։ Եւ Սիմօնը պատասխանեց և ասաց նո-
րան. Վարդապետ, բոլոր գիշերն աշխատեցանք՝ և
ոչինչ չբռնեցինք, բայց քո խօսքի համար ուռկանը
6 կ'գցեմ։ Եւ երբոր այս արին, ձկների մի մեծ բազ-
մութիւն ներս փակեցին, և նորանց ուռկանը պա-
7 տառվում էր։ Եւ նշան էին անում միւս նաւի
մէջ լինող ընկերներին, որ գան իրանց օգնեն. և
եկան, և երկու նաւը լցրին, մինչև որ թաղվում

8 էին։ Սիմոն Պետրոսն էլ տեսնելով ընկաւ Յիսու-
սի ծնկների առջեւ և ասաց. ինձանից դուրս գնա,
9 վասն զի ես մեղաւոր մարդ եմ, Տէր։ Քանզի ահ
պատեց նորան և ամենքին էլ, որ նորա հետ էին,
10 այն ձկների որսի համար որ բռնեցին։ Այնպէս էլ
Զեբեդեայի որդիքներին՝ Յակոբին և Յօհաննէսին,
որ Սիմոնի ընկերներն էին, և Յիսուսը Սիմոնին ա-
սաց. Մի վախենար՝ այսուհետեւ մարդիկ որսող
11 կ'լինիս։ Եւ նաւերը հանեցին ցամաքը, ամեն բա-
ները թողին, և նորա ետեւից գնացին։
12 Եւ եղաւ, երբոր նա քաղաքներիցը մէկումն էր,
ահա մի մարդ բորոտութիւնով լիքն, երբոր Յի-
սուսին տեսաւ, երեսի վերայ ընկնելով, նորան ա-
ղաչեց՝ և ասաց. Տէր, եթէ կամենաս, կարող ես
13 ինձ սրբել։ Եւ նա իր ձեռը մեկնելով հասցրեց
նորան և ասաց. Կամենում եմ, սրբուիր. և շու-
14 տով բորոտութիւնը հեռացաւ նորանից։ Եւ ինքն
պատուիրեց նորան, ոչ ոքի չասէ, այլ թէ՝ գնա,
անձդ ցոյց տուր քահանային, և քո սրբութեան
համար ընծան բեր, ինչպէս Մօսէսը հրամայեց՝ նո-
15 րանց ի վկայութիւն։ Բայց նորա վերայ խօսակցու-
թիւնը առաւել եւս տարածվում էր, և շատ ժո-
ղովուրդներ ժողովվում էին՝ որ լսեն, և իրանց
16 հիւանդութիւններիցը բժշկուին նորանով։ Իսկ նա
քաշվում էր անապատ տեղերանք, և աղօթք էր
անում։
17 Եւ մէկ օր եղաւ, որ ինքն սովորեցնում էր. և
փարիսեցիներն և օրինաց վարդապետները նստած
էին, որ Գալիլեայի ամեն գիւղաքաղաքներից և
Հրէաստանից և Երուսաղէմից հաւաքուած էին.
և Տիրոջ զօրութիւնը կար նորանց բժշկելու հա-
18 մար։ Եւ ահա մարդիկ մահիճով մի մարդ էին բե-
րում. որ անդամալոյծ էր, և ուզում էին նորան

19 ներս տանել, և նորա առջևը դնել։ Եւ երբոր
չգտան թէ ո՛ր տեղով նորան ներս տանեն՝ այն
ամբոխի պատճառովը, վեր ելան կտուրը, և օճոր-
քիցը կախեցին նորան մահճովը մէջտեղը Յիսուսի
20 առջևը։ Եւ նորանց հաւատքը տեսնելով նորան
ասաց. Ով մարդ, քո մեղքերը թողուած լինին
21 քեզ։ Եւ դպիրները և փարիսեցիներն սկսեցին խոր-
հել և ասել. Սա ո՞վ է, որ հայհոյանք է խօսում.
ո՞վ կարող է մեղք թողել՝ բաց ի միայն Աստուած։
22 Յիսուսն էլ երբոր նորանց խորհուրդներն իմացաւ,
պատասխանեց և նորանց ասաց. Ի՞նչ էք խորհում
23 ձեր սրտերումը։ Ո՞րն է աւելի հեշտ, ասել՝ Մեղ-
քերդ թողուած լինին քեզ, թէ ասել՝ Վեր կաց
24 և ման եկ։ Բայց որ իմանաք, թէ Որդին մարդոյ
իշխանութիւն ունի երկրի վերայ մեղքեր թողելու,
անդամալուծին ասաց. Քեզ եմ ասում. Վեր կաց
25 և մահիճդ առ, և գնա քո տունը։ Եւ իսկոյն նո-
րանց առջևը վերկացաւ, իր վերայ առաւ այն
որի վերայ պառկած էր, գնաց իր տունը՝ Աստու-
26 ծոյն փառաւորելով։ Եւ զարմանք բռնեց ամենքին,
և փառք էին տալիս Աստուծոյն. և ահով լըց-
ուեցան, և ասում էին, թէ Նորանշան բաներ
տեսանք այսօր։
27 Եւ նորանից յետոյ Յիսուս դուրս գնաց և մի
մաքսաւոր տեսաւ՝ անունը Ղևի, մաքսատանը
28 նստած, և նորան ասաց. Իմ ետևից եկ։ Եւ նա
ամեն բան թողեց, վերկացաւ գնաց նորա ետևից։
29 Եւ Ղևին նորան մեծ ընդունելութիւն արաւ իր
տան մէջ. և շատ բազմութիւն կար մաքսաւորնե-
րի և ուրիշների, որ նորանց հետ սեղան էին նըս-
30 տել։ Եւ նորանց դպիրները և փարիսեցիները տըր-
տնջում էին նորա աշակերտների մօտ և ասում.
Ի՞նչու էք մաքսաւորների և մեղաւորների հետ ու-

31 տում և խմում։ Եւ Յիսուսը պատասխանեց և ա-
սաց նորանց. Առողջները կարօտ չեն բժշկի, այլ
32 հիւանդները։ Զեմ եկել արդարներին կանչելու,
այլ մեղաւորներին ապաշխարութեան։
33 Նորանք էլ ասացին նորան. Ի՞նչու Յօհաննէսի
աշակերտները սաէպ պաս են պահում և աղօթք-
ներ են անում, նոյնպէս էլ փարիսեցիները. իսկ
34 քո աշակերտները ուտում են և խմում։ Նա էլ ա-
սաց նորանց. Միթէ կարո՞ղ էք հարսանիքի տղա-
ներին, քանի որ փեսան նորանց հետ է, ծոմ պա-
35 հել տալ։ Բայց օրեր կ'գան, և երբոր փեսան վեր
կ'առնուի նորանցից. ապա այն օրումը ծոմ կը-
36 պահեն։ Մի առակ էլ ասաց նորանց. Թէ Ոչ ով
մի նոր հանդերձի կարկատան հին հանդերձի վե-
րայ չի գցիլ. ապա թէ ոչ, այն նորն էլ կ'պատա-
ռէ, և հնի հետ չի միաբանուիլ այն կտորն որ նո-
37 րիցն է։ Եւ ոչ ով նոր գինի հին տիկերի մէջ չի
ածիլ, ապա թէ ոչ, նոր գինին տիկերը կ'պատա-
38 ռէ. ինքն էլ կ'թափուի, տիկերն էլ կ'կորչին։ Այլ
նոր գինին նոր տիկերի մէջ պէտք է ածուի, և եր-
39 կուքն էլ կ'պահուին։ Եւ ոչ ով չկայ, որ հինը
խմէ շուտով նորը կամենայ, վասն զի ասում է,
թէ Հինն աւելի քաղցր է։

ԳԼ. Զ

1 Եւ երկրորդի առաջին շաբաթ օրումն եղաւ որ
նա անցնում էր արտերի մէջով, և նորա աշակերտ-
ներն հասկ էին պոկում՝ ափի մէջ շփում և ու-
2 տում։ Եւ փարիսեցիներից ոմանք ասացին նորանց.
Այդ ի՞նչ էք անում, որ շաբաթ օրն օրէնք չէ։
3 Եւ Յիսուսը նորանց պատասխանեց և ասաց. Դուք
չէ՞ք կարդացել այն որ Դաւիթն արաւ, երբոր

4 սովեց ինք և նորա հետ լինողները․ Ինչպէս նա
Աստուծոյ տունը մտաւ, և առաջաւորութեան
հացերն առաւ և կերաւ, և իր հետ լինողներին էլ
տուաւ. որոնց օրէնք չէր ուտել, բացի միայն քա-
5 հանաներին։ Եւ ասաց նորանց. թէ Տէր է Որդին
մարդոյ շաբաթի էլ։
6 Եւ միւս շաբաթ օրն էլ եղաւ, որ ժողովարանը
մտաւ՝ և սովորեցնում էր. և այնտեղ մի մարդ
7 կար, և նորա աջ ձեռը չորացած էր։ Եւ դպիրնե-
րը և փարիսեցիները սպասում էին նորան, թէ
շաբաթ օրումը կ՚բժշկէ՞, որ նորանից չարախօսելու
8 պատճառ գտնեն։ Նա էլ գիտում էր նորանց խոր-
հուրդները, և այն մարդուն, որի ձեռը չորացած
էր, ասաց. Վեր կաց և կանգնիր մէջ տեղը. և նա
9 վերկացաւ կանգնեց։ Արդ Յիսուսը ասաց նորանց.
Հարցնում եմ ձեզանից. ի՞նչ է արժան շաբաթ
օրը, բարի՞ բան անել՝ թէ չար գործել. հոգի ազ-
10 րեցնե՞լ՝ թէ կորցնել։ Եւ չորս կողմովը նորանց ա-
մենի վերայ նայելով ասաց այն մարդուն. Ձեռդ
մեկնիր. նա էլ այնպէս արաւ. և նորա ձեռքը ա-
11 ռողջացաւ միւսի պէս։ Նորանք էլ կատաղութիւ-
նով լցուեցան, և իրար հետ խօսում էին, թէ
ինչ անեն Յիսուսին։
12 Եւ այն օրերումն եղաւ, որ ելաւ լեռը աղօթք
անելու. և բոլոր գիշերն անցրեց աղօթք անելով
13 դէպի Աստուած։ Եւ երբոր առաւօտ եղաւ, կան-
չեց իր աշակերտները, և ընտրեց նորանցից տաս-
14 ներկուսին, որոնց առաքեալ էլ անուանեց։ Սիմօ-
նին, որին Պետրոս էլ անուանեց, և նորա եղ-
բայրը՝ Անդրէասին, Յակոբին և Յօհաննէսին, Փի-
15 լիպպոսին և Բարթուղիմէոսին։ Մատթէոսին և
Թօմասին, Յակոբոս Ալփեանին, և նախանձայոյզ
16 կոչուած Սիմօնին. Եւ Յակոբի Յուդային, և Յու-

17 դայ Իսկարիոտացուն, որ մատնիչ էլ դառաւ ։ Եւ
իջաւ նորանց հետ՝ մի տափարակ տեղ կանգնեց.
և կանգնել էր նորա աշակերտների ժողովը և ժո-
ղովրդի մեծ բազմութիւն բոլոր Հրէաստանից և
Երուսաղէմից և Տիւրոսի և Սիդոնի ծովեզերքեից,
18 Որ եկան նորանից լսելու, և իրանց հիւանդութիւն-
ներիցը բժշկուելու. և պիղծ ոգիներից չարչարուող-
19 ները. և բժշկվում էին ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը
ուզում էր դիպչել նորան, վասն զի նորանից զօրու-
թիւն էր դուրս գալիս և ամենին բժշկում էր ։
20 Եւ նա իր աչքերը դէպի իր աշակերտները բարձ-
րացրեց՝ և ասաց. Երանի ձեզ՝ աղքատներիդ, վասն
21 զի ձերն է Աստուծոյ արքայութիւնը ։ Երանի ձեզ,
որ հիմա սոված էք, վասն զի պիտի կշտանաք. Ե-
րանի ձեզ որ հիմա լաց էք լինում, վասն զի պիտի
22 ծիծաղէք ։ Երանի ձեզ, երբոր մարդիկ ձեզ ատեն,
և երբոր ձեզ ջոկեն և նախատեն, և ձեզ վերայ
չար անուն հանեն՝ Որդու մարդու պատճառովը ։
23 Ուրախ եղէք այն օրումն և ցնծացէք, վասն զի ա-
հա ձեր վարձքը շատ է երկնքումը. որովհետեւ
այդպէս էին անում մարգարէներին նորանց հայ-
24 րերը ։ Բայց վայ ձեզ՝ հարուստներիդ, վասն զի ձեր
25 մխիթարութիւնն ընդունեցիք ։ Վայ ձեզ՝ որ կշտա-
ցել էք, վասն զի պիտի սովիք. վայ ձեզ՝ որ հիմա
ծիծաղում էք, վասն զի սուգ պիտի անէք, և լաց
26 պիտի լինիք ։ Վայ ձեզ՝ երբոր ամեն մարդիկ ձե-
զանից բարի ասեն, վասն զի այդպէս էին անում
սուտ մարգարէներին նորանց հայրերը ։
27 Բայց ձեզ՝ որ լսում էք, ասում եմ. Սիրեցէք
ձեր թշնամիները, բարի արէք ձեզ ատողներին ։
28 Օրհնեցէք ձեզ անիծողներին, աղօթք արէք ձեզ
29 նեղացնողների վերայ ։ Քո մէկ երեսին զարկողին
միւսն էլ դէմ արա. և նա՝ որ քո վերարկուն քե-

զանից հանում է, շապիկդ էլ մի արգելեր նորա-
30 նից։ Ամենին՝ որ ուզում է քեզանից, տուր, և
31 քոնը առնողից ետ մի առներ։ Եւ ինչպէս կամե-
նում էք՝ որ մարդիկ ձեզ անեն, նոյնպէս էլ դուք
32 արէք նորանց։ Եւ եթէ դուք ձեզ սիրողներին սի-
րէք, ի՞նչ շնորհք է ձեզ, վասն զի մեղաւորներն
33 էլ են իրանց սիրողներին սիրում։ Եւ եթէ ձեր
բարերարներին բարի անէք, ի՞նչ շնորհք է ձեզ,
34 վասն զի մեղաւորներն էլ են այնպէս անում։ Եւ
եթէ փոխ էք տալիս նորանց՝ որ նորանցից յետ
առնելու յոյս ունիք, ի՞նչ շնորհք է ձեզ. վասն զի
մեղաւորներն էլ են մեղաւորներին փոխ տալիս, որ
35 հաւասար չափը ետ առնեն։ Բայց սիրեցէք ձեր
թշնամիներին, և բարի արէք և փոխ տուէք ոչինչ
ակնկալելով. և ձեր վարձքը շատ կ'լինի, և Բարձ-
րելոյն որդիք կ'լինիք. վասն զի նա քաղցր է երախ-
36 տամոռների և չարերի վերայ։ Ուրեմն ողորմած ե-
37 ղէք, ինչպէս ձեր Հայրն էլ ողորմած է։ Եւ մի՛
դատէք, և չէք դատուիլ. և մի՛ դատապարտէք, և
չէք դատապարտուիլ. արձակեցէք՝ և կ'արձակուիք։
38 Տուէք և կ'տրուի ձեզ. լաւ չափով՝ թափ տրուած
շարժուած լիփլիքը կ'տան ձեր գոգը. վասն զի այն
չափով որ չափէք, նորանով կ'չափուի ձեզ։
39 Մի առակ էլ ասաց նորանց. Մի՞թէ կարող է
կոյրը կոյրին առաջնորդել, չէ՞ որ երկուքն էլ փոսը
40 կ'ընկնին։ Աշակերտն իր վարդապետից բարձր չէ.
բայց ամեն կատարեալն իր վարդապետի պէս կ'լինի։
41 Եւ ի՞նչու քո եղբօր աչքումը շիւղը տեսնում
42 ես, և քո աչքի միջի գերանը չես նշմարում։ Կամ
ի՞նչպէս կարող ես եղբօրդ ասել. Եղբայր, թող
քո աչքի միջի շիւղը հանեմ, բայց քո աչքի միջի
գերանը չես տեսնում. կեղծաւոր, առաջ քո աչ-
քիցը գերանը հանի՛ր, և ապա մօտիկ կ'տաս, որ քո

43 եղբօր աչքիցը շիւղը հանես։ Քանզի բարի ծառ
չկայ, որ չար պտուղ բերէ. և ոչ էլ չար ծառ,
44 որ բարի պտուղ բերէ։ Քանզի ամեն մէկ ծառ իր
պտղիցն է ճանաչվում. վասն զի փշերից թուզ չեն
45 քաղում, և ոչ մորենուցը խաղող են կթում։ Բա-
րի մարդն իր սրտի բարի գանձիցը բարիք է բղ-
խում, և չար մարդն իր սրտի չար գանձիցը չարն
է բղխում, վասն զի սրտի աւելացածիցն է խօսում
նորա բերանը։

46 Եւ ի՞նչու էք ինձ Տէր Տէր կոչում, և չէք ա-
47 նում այն որ ասում եմ։ Ամեն ով որ ինձ մօտ է
գալիս և իմ խօսքերը լսում՝ և նորանց անում,
48 ցոյց տամ ձեզ՝ թէ ո՞ւմ նման է։ Նման է մի տուն
շինող մարդու, որ փորեց և խորացրեց, և հիմը
քարի վերայ դրաւ, և երբոր ջրի հեղեղներ եղան,
գետն այն տանը զարկեց, և չկարաց շարժել նո-
49 րան, վասն զի քարի վերայ էր հիմնուած։ Բայց
իմ խօսքերը լսող և չանողը, նման է մի մարդու՝ որ
տունը հողի վերայ շինեց առանց հիման. որ գետը
նորան զարկեց, և շուտով վայր ընկաւ. և այն
տան կործանումը մեծ եղաւ։

ԳԼ. Է

1 Եւ իր բոլոր խօսքերը ժողովրդի ականջներին խօ-
սելը կատարելուց յետոյ մտաւ Կափառնայում։
2 Եւ մի հարիւրապետի ծառայ հիւանդացած մեռ-
նելու մօտ էր, որ պատուական էր նորա համար։
3 Եւ Յիսուսի համար լսելով, Հրէաներից ծերեր նո-
րա մօտ ուղարկեց՝ նորան աղաչելով, որ գայ իր
4 ծառային ապրեցնէ։ Նորանք էլ Յիսուսի մօտ ե-
կան՝ նորան թախանձանօք աղաչում էին և ա-
սում. Թէ Արժանի է նա, որ այս շնորհն անես

5 նորան ։ Վասն զի մեր ազգին սիրում է, և ժողո-
6 վարանն էլ նա շինեց մեզ համար ։ Եւ Յիսուսը
նորանց հետ գնաց․ երբոր նա տանիցը տակաւին
շատ հեռու չէր, հարիւրապետը բարեկամներ ու-
ղարկեց նորա մօտ և ասաց նորան․ Տէր, մի՛ յոգնիր,
քանզի արժանի չեմ, որ իմ յարկի տակ մտնես ։
7 Նորա համար ես իմ անձն էլ արժանաւոր չհա-
մարեցի քեզ մօտ գալու․ այլ խօսքով ասա, և
8 ծառաս կ՚բժշկուի ։ Վասն զի ես էլ իշխանութեան
տակ դրուած մարդ եմ, որ իմ ձեռքի տակ զինուոր-
ներ ունիմ, և սորան ասում եմ՝ գնա, և նա
գնում է․ և ուրիշին՝ Եկ, և գալիս է․ և իմ ծա-
9 ռային՝ Այս բանն արա, և անում է ։ Եւ Յիսուսը
այս լսելով՝ զարմացաւ նորա վերայ, և դարձաւ իր
ետևից գնացող ժողովրդին ասաց․ Ասում եմ
ձեզ՝ թէ Իսրայէլի մէջ էլ այսպիսի հաւատք
10 չգտայ ։ Եւ այն ուղարկուած մարդիկը ետ դարձան
տուն, և հիւանդ ծառային բժշկուած գտան ։
11 Եւ յետևի օրը եղաւ, որ Նային ասուած քա-
ղաքն էր գնում, և նորա հետ գնում էին նորա
12 աշակերտներից շատերը և շատ ժողովուրդ ։ Եւ
երբոր մօտեցաւ քաղաքի դրան, և ահա մի մեռ-
եալ էին դուրս բերում՝ իր մօր միածնունդ որդին․
և նա որբևայրի էր․ և քաղաքից էլ մի մեծ
13 բազմութիւն կար նորա հետ ։ Եւ Տէրը նորան տե-
սաւ՝ գթաց նորա վերայ և ասաց նորան․ Մի՛ լար ։
14 Եւ մօտ եկաւ՝ դագաղին դպաւ․ և տանողները
կանգնեցին, և ասաց․ Ե՛րիտասարդ, քեզ եմ ա-
15 սում՝ Վեր կաց ։ Եւ մեռեալը վերկացաւ, նստեց
16 և սկսեց խօսել․ և նորան տուաւ իր մօրը ։ Եւ ահ
բռնեց ամէնքին, և Աստուծոյն փառք էին տալիս
և ասում․ Թէ Մի մեծ մարգարէ է վեր կացել մեր
մէջ, և թէ Աստուած իր ժողովրդին այցելել է ։

17 Եւ այս ձայնը նորա համար դուրս գնաց բոլոր
Հրէաստանը և բոլոր շրջակայքը։
18 Եւ Յօհաննէսին պատմեցին իր աշակերտները
19 այս բոլոր բաների համար։ Եւ Յօհաննէս իր աշա-
կերտներից երկուսին կանչեց իրան մօտ, ուղարկեց
Յիսուսի մօտ և ասաց․ Դո՞ւ ես այն որ գալու է,
20 թէ ուրիշի սպասենք։ Այն մարդիկն էլ նորա մօտ
գալով ասացին․ Յօհաննէս մկրտիչը մեզ ուղար-
կել է քեզ մօտ՝ և ասում է․ Դո՞ւ ես այն որ
21 գալու է, թէ ուրիշի սպասենք։ Եւ այն ժամին շա-
տերին բժշկեց հիւանդութիւններից և չարչարանքից
և չար ոգիներից, և շատ կոյրերին տեսնել շնորհեց։
22 Եւ Յիսուսը պատասխանեց և ասաց նորանց․ Գնա-
ցէք Յօհաննէսին պատմեցէք ինչ որ տեսաք և լը-
սեցիք․ որ կոյրերը տեսնում են, կաղերը գնում
են, բորոտները սրբվում են, խուլերը լսում են,
մեռելները յարութիւն են առնում, աղքատներին
23 աւետարան է քարոզվում։ Եւ երանելի է նա, որ
ինձ վերայ չիգայթակղիլ։
24 Եւ երբոր Յօհաննէսի ուղարկած մարդիկը
գնացին, սկսեց ժողովուրդների հետ Յօհաննէսի
համար ասել․ Ի՞նչ տեսնելու դուրս գնացիք անա-
25 պատը, մի եղէ՞գ քամուց շարժուած։ Ապա ի՞նչ
տեսնելու դուրս գնացիք, մի մա՞րդ՝ փափուկ հան-
դերձներ հագած, ահա նորանք որ փառաւոր հան-
դերձներում և փափկութիւնում են՝ թագաւոր-
26 ների պալատներումն են։ Ապա ի՞նչ տեսնելու
դուրս գնացիք, մի մարգարէ՞․ այո, ասում եմ
27 ձեզ, որ մարգարէից էլ աւելին։ Սա այն է, որի
համար գրուած է․ Թէ Ահա իմ հրեշտակն ու-
ղարկում եմ քո առջեւից, որ պատրաստէ քո
28 ճանապարհը քո առջեւ։ Քանզի ասում եմ ձեզ,
որ կանանց ծնուածների մէջ Յօհաննէս մկրտչից

աւելի մեծ մարգարէ ոչ ով չկայ. բայց Աստու-
ծոյ արքայութեան միջի փոքրագոյնը նորանից մեծ է։
29 Եւ բոլոր ժողովուրդն երբոր այս լսեցին՝ և մաք-
սաւորները՝ Աստուծոյն արդարացրին Յովհաննէսի
30 մկրտութիւնովը մկրտուելով։ Բայց փարիսեցիները
և օրինականները անարգեցին Աստուծոյ խորհուրդն
իրանց անձերի համար նորանից չմկրտուելով։
31 Տէրն էլ ասաց. Արդ ո՞ւմ նմանեցնեմ այս ազ-
32 գի մարդիկը. և ո՞ւմ են նման։ Նման են այն
տղայոց, որ հրապարակներումը նստած են և իրար
կանչում են և ասում. փող հնչեցինք ձեզ հա-
մար՝ և պար չեկաք, ողբ երգեցինք՝ և չլացիք։
33 Վասն զի Յովհաննէս մկրտիչն եկաւ, ո՛չ հաց էր
ուտում, ո՛չ էլ գինի խմում, և ասում էք՝ Դեւ
34 ունի։ Որդին մարդոյ եկաւ, ուտում է և խմում
է, և ասում էք. Ահա ուտող և գինի խմող մարդ,
35 մաքսաւորների և մեղաւորների բարեկամ։ Եւ ի-
մաստութիւնն արդարացաւ բոլոր իր որդիներիցը։
36 Փարիսեցիներից մէկն աղաչում էր նորան, որ
հաց ուտէ իր հետ. և մտաւ փարիսեցու տունը սե-
37 ղան նստեց։ Եւ ահա այն քաղաքումը մի կին կար,
որ մեղաւոր էր, երբոր իմացաւ, թէ փարիսեցու
տանը սեղան է նստած, մի շիշ անուշահոտ իւղ
38 բերաւ։ Եւ նորա ոտից մօտ նորա ետեւից կանգ-
նած, լաց էր լինում, և սկսեց արտասունքով նո-
րա ոտները թրջել, և իր գլխի մազերովը սրբում
էր, և նորա ոտները համբուրում էր, և իւղով
39 օծում։ Եւ փարիսեցին էլ, որ նորան կանչել էր,
երբոր տեսաւ, իր մտքումն ասում էր. Սա եթէ մի
մարգարէ էր, ապա գիտէր՝ թէ ո՛վ կամ ինչպիսի
կին է նա, որ իրան մօտենում է, քանզի մեղաւոր
40 է։ Եւ Յիսուսը պատասխանեց և ասաց նորան.
Սիմօն, մի բան ունիմ քեզ ասելու. նա էլ ասաց.

41 Ասա, Վարդապետ. և ասաց. Մի փոխ տուող եր-
կու պարտական ունէր, մէկը հինգ հարիւր դա-
42 հեկան էր պարտական և միւսը յիսուն։ Եւ երբոր
նորանք բան չունէին վճարելու, երկուքին էլ շը-
նորհեց. արդ՝ նորանցից ո՞րն աւելի կ՚սիրէ նորան,
43 ասա։ Սիմօնն էլ պատասխանեց և ասաց. Ինձ
այնպէս է երեւում, թէ նա՝ որ նորան շատ շնոր-
44 հեց. նա էլ ասաց նորան. Ուղիղ դատեցիր։ Եւ
դառնալով դէպի կինը, Սիմօնին ասաց. Տեսնո՞ւմ
ես այս կինը. քո տունը մտայ, իմ ոտիցը դու
ջուր չես տուել, բայց սա իր արտասունքովը ոտ-
45 ներս թրջեց, և իր գլխի մազերովը սրբեց։ Դու ինձ
համբոյր չես տուել. իսկ սա՝ քանի որ այստեղ եմ
46 մտել՝ ոտներս համբուրելուց չդադարեց։ Դու իւղով
չօծեցիր իմ գլուխը, սա անուշահոտ իւղով օծեց
47 իմ ոտները։ Վասնորոյ ասում եմ քեզ. Սորա շատ
մեղքերն իրան թողուած կ՚լինին, վասն զի շատ սի-
րեց. բայց որին որ քիչ կ՚թողուի՝ նա քիչ կ՚սիրէ։
48 Եւ նորան ասաց. Քո մեղքերը թողուած լինին քեզ։
49 Եւ նորա հետ սեղան նստողներին սկսեցին իրանց
մտքումն ասել. Սա ո՞վ է, որ մեղք էլ է թո-
50 ղում։ Եւ նա ասաց այն կնոջը. Քո հաւատքն
ազատեց քեզ. գնա խաղաղութիւնով։

ԳԼ. Ը

1 Եւ նորանից յետոյ եղաւ, որ նա ման էր գալիս
քաղաքները և գիւղերը քարոզելով և Աստուծոյ
արքայութիւնն աւետարանելով. և այն տասներ-
2 կուքն էլ նորա հետ, Եւ մի քանի կանայք, որք
չար ոգիներից և հիւանդութիւններից բժշկուած
էին. Մագդաղենացի կոչուած Մարիամը, որ նո-
3 րանից եօթը դեւ էին դուրս եկել. Եւ Յօհաննան՝

Հերովդէսի տան տեսուչ Քուզայի կինը, և Շու-
շաննան, և շատ ուրիշներ, որ իրանց ստացուածք-
ներիցը նորան ծառայութիւն էին անում։
4 Եւ երբոր մեծ բազմութիւն էր հաւաքուած, և
ամէն քաղաքից նորա մօտ եկան, առակով ա-
5 սաց։ Սերմ ցանողը դուրս գնաց իր սերմը ցանե-
լու. և նա սերմելիս՝ որը ճանապարհի մօտ ընկաւ՝
և կոխուեցաւ, և երկնքի թռչունները նորան կե-
6 րան։ Եւ ուրիշը ապառաժի վերայ ընկաւ. և բուս-
նելու ժամանակին չորացաւ՝ հիւթի պակասու-
7 թեան պատճառովը։ Եւ ուրիշն ընկաւ փշերի մէջ,
և փուշերը նորա հետ բուսան և խեղդեցին նորան։
8 Եւ ուրիշն ընկաւ այն բարի և պարարտ երկրի վե-
րայ. և բուսաւ՝ հարիւրապատիկ պտուղ տուաւ.
այս բաները խօսելիս՝ աղաղակեց. Ով որ լսելու
ականջ ունի՝ թող լսէ։
9 Աշակերտներն էլ նորան հարցնում էին, թէ ի՞նչ
10 է այն առակը։ Նա էլ ասաց. Ձեզ տրուած է
Աստուծոյ արքայութեան խորհուրդները գիտել,
բայց ուրիշներին առակներով. որ տեսնեն՝ և չտես-
նեն, և լսեն՝ և չիմանան։
11 Արդ առակն այս է. Սերմը Աստուծոյ խօսքն է։
12 Ճանապարհի մօտերն էլ նորանք են, որ լսում են.
և յետոյ սատանան գալիս է և խօսքը նորանց սըր-
13 տիցը հանում է, որ չհաւատան և փրկուին։ Ա-
պառաժի վրայիններն էլ նորանք են, որ երբոր
լսեն, խօսքը ուրախութիւնով ընդունում են. և
սորանք արմատ չունին. մի առ ժամանակ հաւա-
տում են, բայց փորձութեան ժամանակին հեռա-
14 նում են։ Փշերի մէջ ընկողն էլ նորանք են, որ
խօսքը լսած են լինում. բայց կեանքի հոգսերից և
հարստութիւնից և զուարճութիւններից՝ գնալով
15 խեղդվում են, և անպտուղ են լինում։ Բայց այն

պարարտ երկրի միջինը նորանք են, որ բարի և
յօժար սրտով խօսքը լսում և ընդունում են, և
համբերութիւնով պտուղ են տալիս։
16 Ոչ ով ճրագ չի վառիլ և անօթով թաքցնիլ՝
կամ մահիճի տակ դնիլ. այլ ճրագակալի վերայ
17 կ'դնէ, որ ներս մտնողները լոյսը տեսնեն։ Քանզի
ծածուկ բան չկայ՝ որ չյայտնուի. և ոչ թաքուն
18 բան, որ չիմացուի և յայտնուի։ Ուրեմն տեսէք թէ
ինչպէս էք լսում. վասն զի ով որ ունի, նորան
կ'տրուի, և ով որ չունի, նա էլ որ կարծում է՝
թէ ունի, նորանից վեր կ'առնուի։
19 Եւ նորա մայրը և նորա եղբարքը նորա մօտ ե-
կան, և չէին կարողանում նորա մօտ հասնել
20 բազմութեան պատճառով։ Նորան իմաց արին և
ասացին. Մայրդ և եղբարքդ դուրսը կանգնած են՝
21 և ուզում են քեզ տեսնել։ Նա էլ պատասխանեց
և ասաց նորանց. իմ մայրը և իմ եղբարքը նո-
րանք են, որ Աստուծոյ խօսքը լսում են և անում։
22 Եւ մէկ օր եղաւ, որ նա նաւ մտաւ, և նորա
աշակերտներն էլ, և ասաց նորանց. Անց կենանք
23 ծովակի միւս կողմը. և ճանապարհ ընկան։ Եւ
երբոր նաւով գնում էին՝ նա քնեց. և քամու փո-
թորիկ ընկաւ այն ծովակի մէջ, և նաւը լցվում
24 էր, և վտանգի մէջ էին։ Եւ մօտ եկան, նորան
արթնացրին և ասացին. Վարդապետ, վարդապետ,
կորչում ենք. նա էլ վերկացաւ, և քամուն և ջրի
ալէկոծութեանը սաստեց, և հանդարտեցին, և
25 խաղաղութիւն եղաւ։ Եւ ասաց նորանց. Ո՞ւր է
ձեր հաւատքը, և խիստ վախեցան զարմացան, և
իրար ասում էին. Սա ո՞վ է արդեօք որ քամինե-
րին և ջրերին էլ է հրաման տալիս, և հնազան-
դում են սորան։
26 Եւ նաւով գնացին Գադարացոց երկիրը, որ

27 Գալիլեայի դիմացի կողմն է ։ Եւ նա ցամաքը դուրս
գնալիս, քաղաքիցը մի մարդ պատահեց նորան,
որ դեւեր ունէր բաւական ժամանակից հետէ, և
հագուստ չէր հագած և տան մէջ չէր կենում
28 այլ գերեզմաններումը ։ Եւ Յիսուսին որ տեսաւ,
աղաղակեց և նորա առջեւ ընկաւ, և մեծ ձայնով
ասաց. Քեզ ի՞նչ բան կայ ինձ հետ, Յիսուս՝ Որ-
դի Բարձրեալն Աստուծոյ. աղաչում եմ քեզ՝ մի
29 տանջիր ինձ ։ Քանզի նա պիղծ ոգուն հրամայում
էր որ այն մարդուցը դուրս գայ. որովհետեւ շատ
ժամանակ էր որ յափշտակել էր նորան, և շղթա-
ներով և ոտնակապերով կապուած պահվում էր,
բայց կապանքները կտրում էր, և դեւիցը անա-
30 պատ տեղեր էր տարվում։ Յիսուսն էլ նորան
հարցրեց՝ և ասաց. Անունդ ի՞նչ է. նա էլ ասաց.
Լէգէօն, քանզի շատ դեւեր էին մտած նորա մէջ ։
31 Եւ աղաչում էին նորան, որ չհրամայէ նորանց
32 գնալ անդունդը ։ Եւ այնտեղ շատ խոզերի մի ե-
րամակ կար, որ այն լեռան վերայ արածում էին,
և աղաչում էին նորան, որ հրաման տայ իրանց
մտնել նորանց մէջ. և հրաման տուաւ նորանց ։
33 Դեւերն էլ այն մարդուցը դուրս ելան՝ խոզերի մէջ
մտան՝ և երամակն այն գահավէժ տեղիցը վազեց
34 ծովակի մէջ՝ և խեղդուեցաւ ։ Խոզարածներն էլ որ
տեսան այն եղած բաները, փախան և գնացին քա-
35 ղաքի և շէների մէջ պատմեցին ։ Եւ դուրս ելան
այն եղած բանը տեսնելու ։ Եւ Յիսուսի մօտ ե-
կան, և նստած գտան այն մարդը որից դեւերը
դուրս էին ելել, հագուած և զգաստացած Յիսու-
36 սի ոտների մօտ. և վախեցան ։ Եւ նորանք էլ որ
տեսել էին, պատմեցին նորանց, թէ ինչպէս փըր-
37 կուեցաւ դիւահարը ։ Եւ Գադարացոց շրջակայքի
բոլոր բազմութիւնը աղաչեցին նորան, որ իրանցից

գնայ, վասն զի մեծ ահով բռնուած էին. նա էլ
38 նաւ մտաւ՝ ետ դարձաւ։ Եւ այն մարդն էլ, որից
դեւերը դուրս էին եկել, նորան աղաչում էր, որ
նորա հետ լինի. բայց Յիսուսը արձակեց նորան և
39 ասաց. Դարձիր քո տունը, և պատմիր ինչ որ
Աստուած քեզ արաւ. և նա գնաց քարոզում էր
բոլոր քաղաքումը ինչ որ Յիսուսը իրան արաւ։
40 Եւ եղաւ երբոր Յիսուսը ետ դարձաւ, ժողո-
վուրդն ընդունեց նորան. վասն զի ամենքն սպա-
41 սում էին նորան։ Եւ ահա մի մարդ եկաւ՝ անունն
Յայրոս, և նա ժողովարանի իշխանն էր. և Յիսուսի
ոտներն ընկնելով աղաչում էր նորան, որ իր տու-
42 նը մտնէ։ Քանզի մի միածնունդ աղջիկ ունէր,
իբր տասներկու տարեկան, և նա մեռնում էր. և
նորա գալու ժամանակ՝ ժողովուրդները նեղում
էին նորան։

43 Եւ մի կին կար տասներկու տարուց հետէ տե-
ւատեւութեան մէջ, որ իր բոլոր ապրանքը բժիշկ-
ների ծախսելով չէր կարացել ոչ մէկից բժշկուիլ։
44 Սա մօտ եկաւ ետեւից, նորա հանդերձի ծայրին
դպաւ. և իսկոյն նորա արիւնի վազելը կանգնեց։
45 Եւ Յիսուսը ասաց. Ով է որ ինձ դպաւ. և երբոր
ամենքն ուրանում էին, ասաց Պետրոսը և նորա
հետ լինողները. Վարդապետ, ժողովուրդները սեղ-
մում են քեզ և նեղում, և դու ասում ես. Ո՞վ է
46 որ ինձ դպաւ։ Եւ Յիսուսը ասաց. Մէկը դպաւ
ինձ. վասն զի ես իմացայ՝ որ զօրութիւն դուրս
47 եկաւ ինձանից։ Եւ երբոր տեսաւ կինը, որ ծածուկ
չմնաց, դողալով եկաւ՝ նորա առջեւը ընկաւ, և
բոլոր ժողովրդի առջեւ պատմեց նորան, թէ ինչ
պատճառով նորան դպաւ, և թէ ինչպէս իսկոյն
48 բժշկուեցաւ։ Նա էլ ասաց նորան. Քաջացիր,
դուստր, քո հաւատքը բժշկեց քեզ, գնա խաղա-
ղութիւնով։

49 Եւ նա տակաւին խօսելիս ժողովրդապետի տա-
նիցը մէկն եկաւ, և նորան ասաց, թէ աղջիկդ մե-
50 ռաւ. մի աշխատցներ վարդապետին։ Բայց Յիսուսը
երբոր լսեց, նորան պատասխանեց և ասաց. Մի
51 վախենար, միայն հաւատա, և կ՚ապրի։ Եւ երբոր
տունն էր մտնում, ոչ ոքի չթողեց ներս մտնել,
բայց միայն Պետրոսին, և Յակոբին և Յովհաննէսին,
52 և երեխայի հօրը և մօրը։ Եւ ամենքը լաց էին լի-
նում. և նորա վերայ սուգ անում. և նա ասաց.
53 Լաց մի լինէք, մեռած չէ, այլ քնած է։ Բայց
ծաղր էին անում նորան, գիտելով՝ որ մեռել է։
54 Իսկ նա ամենքին դուրս հանեց, և նորա ձեռիցը
55 բռնելով՝ կանչեց և ասաց. Աղջիկ, վեր կաց. Եւ
նորա հոգին դարձաւ, և իսկոյն կանգնեց. և հրա-
56 մայեց, որ նորան բան տան ուտելու։ Եւ նորա
ծնողքը զարմացան. և նա պատուիրեց, որ ոչ ո-
քի չասեն եղածը։

ԳԼ. Թ

1 Եւ իր տասներկու աշակերտներին կանչեց իր մօտ,
և նորանց զօրութիւն և իշխանութիւն տուաւ բո-
լոր դեւերի վերայ, և հիւանդութիւններ բժշկելու։
2 Եւ նորանց ուղարկեց Աստուծոյ արքայութիւնը
3 քարոզելու, և հիւանդներին բժշկելու։ Եւ ասաց
նորանց. Ոչինչ վեր չառնէք ճանապարհի համար.
ոչ գաւազաններ, ոչ պարկ, ոչ հաց, ոչ արծաթ,
4 ոչ կրկին վերարկու ունենալ։ Եւ որ տուն որ մըտ-
նէք՝ այնտեղ մնացէք, և այնտեղից դուրս գնացէք։
5 Եւ որոնք որ ձեզ չընդունին, այն քաղաքիցը դուրս
գնալիս, ձեր ոտներիցը փոշին էլ թօթափեցէք՝ նո-
6 րանց վկայութիւն լինելու համար։ Եւ դուրս գը-
նացին՝ և ման էին գալիս գիւղերը աւետարանը

քարոզելով. և ամեն տեղ բժշկութիւններ անելով։
7 Եւ Հերոդէս չորրորդապետը լսեց նորանից եղած
բոլոր գործերը. և տարակուսանաց մէջ էր նորա
8 համար՝ որ ոմանք ասում էին. Թէ Յօհաննէսը մե-
ռելներից յարութիւն է առել, և ոմանք էլ, Թէ
Եղիան յայտնուել է. և ուրիշները, Թէ Առաջի
9 մարգարէներից մէկը յարութիւն է առել. Եւ Հե-
րոդէսն ասաց. Յօհաննէսին ես գլխատեցի. բայց
սա ո՞վ է, որի մասին այսպիսի բաներ եմ լսում.
և ուզում էր տեսնել նորան։
10 Եւ առաքեալները դարձան և պատմեցին նորան
ինչ որ արին. և նորանց առաւ և գնաց առանձին
մի անապատ տեղ՝ մի քաղաքի մօտ, որ կոչվում
11 էր Բեթսայիդա։ Եւ ժողովուրդներն իմանալով,
նորա ետեւից գնացին. և նորանց ընդունեց և նո-
րանց հետ Աստուծոյ արքայութեան մասին խօսում
էր, և նորանց՝ որ բժշկութեան կարօտ էին՝ բժըշ-
կում էր։
12 Եւ օրն սկսեց մթնել. տասներկուքն էլ մօտ ե-
կան և ասացին նորան. արձակիր այդ ժողովուրդը,
որ շրջակայ գիւղերը և շէները գնան, հանգիստ
առնեն, և կերակուր գտնեն. վասն զի այստեղ ա-
13 նապատ տեղում ենք։ Եւ նորանց ասաց. Դուք
տուէք դորանց ուտել. նորանք էլ ասացին. Մենք
հինգ հացից և երկու ձկնից աւելի չունինք, եթէ
ոչ՝ գնանք այդ բոլոր ժողովրդի համար կերակուր
14 գնենք։ Վասն զի հինգ հազարի չափ մարդիկ էին.
և իր աշակերտներին ասաց. Նստեցրէք դորանց
15 դաս դաս յիսուն յիսուն։ Եւ այնպէս արին, և
16 ամենքին նստեցրին։ Եւ այն հինգ հացն և երկու
ձուկն առաւ, դէպի երկինքը նայեց, օրհնեց նո-
րանց և կտրեց, և տալիս էր աշակերտներին, որ
17 ժողովրդի առջեւ դնեն։ Ամենքը կերան և կշտա-

ցան. և կտորների փշրանքները վեր առին տասներ-
կու քթոց։
18 Եւ եղաւ, երբոր նա առանձին աղօթք էր ա-
նում, աշակերտներն էլ նորա հետ էին. և հար-
ցրեց նորանից և ասաց. Ժողովուրդներն ինձ համար
19 ո՞վ են ասում, թէ լինիմ։ Նորանք էլ պատաս-
խանեցին և ասացին. Յօհաննէս մկրտիչը, ուրիշ-
ներն էլ՝ Եղիան. ուրիշներն էլ, թէ Առաջի մար-
20 գարէներից մէկը յարութիւն է առել։ Եւ նորանց
ասաց. Բայց դուք ո՞վ էք ասում ինձ համար թէ
լինիմ. Պետրոսը պատասխանեց և ասաց. Աստու-
21 ծոյ Քրիստոսը։ Նա էլ սաստեց նորանց, և պատ-
22 ուիրեց՝ որ այս բանը ոչ ոքի չասեն։ Եւ ասաց.
թէ Պէտք է Որդին մարդոյ շատ չարչարուի և ա-
նարգուի ծերերիցը և քահանայապետներիցը և դը-
պիրներիցը, և սպանուի, և երրորդ օրումը յարու-
23 թիւն առնէ։ Եւ ամենքին ասում էր, Եթէ մէկը
կամենում է իմ ետեւից գալ, թող իր անձն ու-
րանայ և ամեն օր իր խաչն առնէ և իմ ետեւից
24 գայ։ Վասն զի ով որ կամենայ իր անձն ապրեցնել՝
կ՚կորցնէ նորան. և ով որ իր անձն կորցնէ ինձ
25 համար՝ նա կ՚ապրեցնէ նորան։ Քանզի ի՞նչ օգուտ
է մարդոյ, որ բոլոր աշխարհքս ստանայ, և իր ան-
26 ձը կորցնէ, կամ վնասուի։ Վասն զի ով որ ինձ
և իմ խօսքերն ամօթ համարէ, Որդին մարդոյ էլ
նորան ամօթ կ՚համարէ, երբոր գայ իր Հօրը և
27 սուրբ հրեշտակների փառքովը։ Բայց ճշմարիտ ա-
սում եմ ձեզ. Այստեղ կանգնածներիցը ոմանք
կան, որ մահ չեն ճաշակիլ, մինչեւ որ Աստուծոյ
արքայութիւնն տեսնեն։
28 Եւ եղաւ, որ այս խօսքերիցն ութ օրի չափ յե-
տոյ, Պետրոսին և Յօհաննէսին և Յակոբին առաւ՝
29 և վեր ելաւ լեռանը աղօթք անելու։ Եւ եղաւ որ

նա աղօթք անելիս, նորա երեսի կերպարանքն ու-
րիշ կերպ եղաւ. և նորա հագուստը սպիտակ
30 փայլուն եղաւ։ Եւ ահա երկու մարդ խօսում էին
31 նորա հետ. որ Մովսէսն և Եղիան էին։ Նորանք
փառքով երեւեցած խօսում էին նորա վախճանի
32 համար, որ Երուսաղէմումն կատարելու էր։ Բայց
Պետրոսը և նորա հետ լինողները քնով ծանրացած
էին, և երբոր զարթնեցան՝ տեսան նորա փառքը,
և այն երկու մարդկանց որ նորա մօտ կանգնած
33 էին։ Եւ եղաւ որ նորանք նորանից հեռանալիս,
Պետրոսն ասաց Յիսուսին. Վարդապետ, լաւ է
մեզ համար այստեղ կենալ, և երեք տաղաւար
շինենք, մէկը քեզ համար. և մէկը Մովսէսին, և
34 մէկը Եղիային. և չէր գիտում՝ ինչ է խօսում։ Եւ
երբոր նա այս ասում էր, մի ամպ եղաւ և նորանց
վերայ հովանի արաւ. և վախեցան երբոր այն ամ-
35 պի մէջ մտան։ Եւ ձայն եղաւ ամպիցն, որ ասաց.
36 Դա է իմ սիրելի Որդին, դորան լսեցէք։ Եւ այն
ձայնն որ եղաւ, Յիսուսը մենակ գտնուեցաւ. և
նորանք լռեցին, և այն օրերումն ոչ ոքի ոչինչ
չպատմեցին այն բաներիցն, որ տեսան։
37 Եւ հետեւեալ օրը եղաւ որ նորանք լեռնիցը
38 իջնելիս, շատ ժողովուրդ նորա առջեւն եկաւ։ Եւ
ահա ժողովրդիցը մի մարդ աղաղակեց և ասաց.
Վարդապետ, աղաչում եմ քեզ, մտիկ տուր իմ
39 որդոյն, որովհետեւ միածնունդս է։ Եւ ահա ոգի
բռնում է նորան, և յանկարծ գոռում է, և նո-
րան գետնով է տալիս փրփրեցնելով, և հազիւ հե-
ռանում է նորանից՝ նորան կոտրատելուց յետոյ։
40 Եւ ես քո աշակերտներին աղաչեցի, որ հանեն նո-
41 րան, բայց չկարացին։ Յիսուսն էլ պատասխանեց
և ասաց. Ով անհաւատ և թիւր ազգ, մինչեւ ե՞րբ
ձեզ հետ պիտի լինիմ և համբերեմ ձեզ. քո որ-

42 դին այստեղ բեր։ Եւ նա դեռ մօտ գալիս՝ դեւը
գետնով զարկեց նորան և շատ սաստիկ թափա-
հարեց։ Իսկ Յիսուսը սաստեց պիղծ ոգուն, և տը-
43 ղային բժշկեց. և նորան տուաւ իր հօրը։ Եւ ա-
մենքը զարմանում էին Աստուծոյ մեծափառու-
թեան վերայ. և երբոր ամենքը զարմանում էին
այն բոլոր բաների վերայ, որ Յիսուսը անում էր,
իր աշակերտներին ասաց։
44 Այս խօսքերը դուք ձեր ականջներում դրէք·
վասն զի Որդին մարդոյ մարդկանց ձեռքն է մատ-
45 նուելու։ Բայց նորանք չէին իմանում այն խօսքը և
ծածկուած էր նորանցից, որ չհասկանան նորան,
և վախում էին հարցնել նորան այն բանի համար։
46 Մի խորհուրդ էլ մտաւ նորանց մէջ՝ այն թէ՝
47 նորանցից ո՞վ լինի մեծը։ Յիսուսն էլ նորանց սըր-
տերի մտածմունքներն իմանալով մի երեխայ ա-
48 ռաւ՝ և նորան կանգնեցրեց իրան մօտ, Եւ ասաց
նորանց. Ով որ այս երեխային ընդունի իմ անու-
նովը, ինձ է ընդունում. և ով որ ինձ ընդունի,
ինձ ուղարկողին է ընդունում. քանզի ով որ ձեր
ամենիդ մէջ շատ փոքրն է, նա մեծ կ'լինի։
49 Յօհաննէսն էլ պատասխանեց և ասաց. Վար-
դապետ, մէկը տեսանք, որ քո անունովը դեւեր
էր հանում, և արգելեցինք նորան, քանզի մեզ
50 հետ չէ ման գալիս։ Եւ Յիսուսը նորանց ասաց.
Մի՛ արգելէք նորան. քանզի ով որ մեզ հակառակ
չէ, մեր կողմն է։
51 Եւ եղաւ, երբոր նորա վերանալու օրերը կա-
տարվում էին, և նա իր երեսը հաստատեց՝ որ
52 գնայ Երուսաղէմ։ Եւ իր երեսի առջեւն պատգա-
մաւորներ ուղարկեց. և գնացին՝ Սամարացոց մի
գիւղը մտան, որ նորա համար բան պատրաստեն։
53 Բայց չընդունեցին նորան, վասն զի նորա երեսը

54 ուղղուած էր Երուսաղէմ գնալու։ Երբոր նորա ա-
շակերտները Յակոբոս և Յովհաննէս տեսան՝ ասա-
ցին, Տէր՝ կամենո՞ւմ ես ասենք, կրակ իջնէ եր-
կնքից և նորանց սատկեցնէ, ինչպէս Եղիան էլ ա-
55 րաւ։ Նա էլ դարձաւ՝ սաստեց նորանց և ասաց.
56 Չէք գիտում՝ թէ ո՛ր հոգու էք դուք։ Քանզի Որ-
դին մարդու չեկաւ մարդկանց հոգիները կորցնե-
լու, այլ ապրեցնելու. և գնացին ուրիշ գիւղ։
57 Եւ եղաւ որ նորանք գնալիս, ճանապարհին մի
մարդ նորան ասաց. Ես քո ետևիցը կ՚գամ՝ որտեղ
58 որ գնաս, Տէր։ Յիսուսն էլ նորան ասաց. Աղուէս-
ները որջեր ունին, և երկնքի թռչունները բներ.
բայց Որդին մարդու տեղ չունի, որ գլուխը դնէ։
59 Մի ուրիշին էլ ասաց. իմ ետևիցն եկ. և նա
ասաց. Տէր, հրաման տուր, որ գնամ առաջ իմ
60 հայրը թաղեմ։ Յիսուսը նորան ասաց. Թող մե-
ռելներն իրանց մեռելներին թաղեն. իսկ դու գնա
Աստուծոյ արքայութիւնը քարոզիր։
61 Մի ուրիշն էլ ասաց. Տէր, քո ետևից կ՚գամ.
միայն թէ առաջ հրաման տուր ինձ, որ իմ տա-
62 նը բարև մնա անեմ։ Յիսուսն էլ նորան ասաց.
Ոչ ով որ ձեռքը մաճի վերայ է դցում և ետևին
մտիկ անում, յարմար չէ Աստուծոյ արքայութեան
համար։

ԳԼ. Ժ.

1 Սորանցից յետոյ Տէրն ուրիշ եօթանասուն հոգի
էլ կարգեց, և նորանց երկու երկու իր երեսի առ-
ջևն ուղարկեց այն բոլոր քաղաքներն և տեղերն,
2 որտեղ ինքն գնալու էր։ Եւ ասում էր նորանց.
Հունձքը շատ է, բայց մշակները քիչ. ուրեմն ա-
ղաչեցէք հնձի Տիրոջն, որ մշակներ հանէ իր հունձի
3 մէջ։ Գնացէք. ահա ես ուղարկում եմ ձեզ ինչ-

4 պէս գառներ գայլերի մէջ։ Վեր մի՛ առնէք ոչ
քսակ, ոչ պարկ, ոչ կօշիկներ. և ճանապարհին
5 ոչ ոքի բարեւ չտաք։ Եւ որ տուն որ մտնէք, ա-
6 ռաջ ասացէք՝ խաղաղութիւն այս տանը։ Եւ թէ
որ այնտեղ խաղաղութեան որդի լինի, ձեր խա-
ղաղութիւնը նորա վերայ կ'մնայ. ապա թէ ոչ՝ դէպի
7 ձեզ ետ կ'դառնայ։ Եւ այն տանը մնացէք, նո-
րանից ունեցածիցի կերէք և խմեցէք. քանզի մշակն
իր վարձքին արժանի է. տանից տուն մի փոխուիք։
8 Եւ ո՛ր քաղաք որ մտնէք, և ձեզ ընդունին, կերէք՝
9 ինչ որ կ'դնեն ձեր առջեւն։ Եւ նորա միջի հի-
ւանդներին բժշկեցէք. և նորանից ասացէք՝ Թէ Աս-
տուծոյ արքայութիւնը մօտացել է ձեզ վերայ։
10 Բայց ո՛ր քաղաք որ մտնէք, և ձեզ չընդունին՝
11 դուրս նորա հրապարակները գալով ասացէք. Այն
փոշին էլ, որ ձեր քաղաքիցը մեր ոտներին է կպել,
թօթափում ենք ձեզ վերայ. միայն թէ սա գի-
տացէք, որ Աստուծոյ արքայութիւնը մօտացել է
12 ձեզ։ Եւ ասում եմ ձեզ, որ Սոդոմացոց համար
աւելի հեշտ կ'լինի այն օրումը՝ քան թէ այն քա-
13 ղաքին։ Վա՜յ քեզ, Քորազին. վայ քեզ, Բեթսա-
յիդա. քանզի եթէ Տիւրոսի և Սիդոնի մէջ եղած
լինէին այն զօրութիւնները՝ որ ձեր մէջ եղան,
վաղուց քուրձի և մոխրի մէջ նստած ապաշխարել
14 էին։ Սակայն Տիւրոսի և Սիդօնի համար աւելի
15 հեշտ կ'լինի դատաստանումը քան թէ ձեզ։ Եւ
դու՝ Կափառնայում, որ մինչեւ երկինքը բարձրա-
16 ցած ես, մինչեւ դժոխքը պիտի ցածանաս։ Ով որ
ձեզ է լսում, ինձ է լսում. և ով որ ձեզ է ա-
նարգում, ինձ է անարգում. և ով որ ինձ է ա-
նարգում, ինձ ուղարկողին է անարգում։
17 Եւ այն եօթանասունքը ուրախութիւնով ետ
դարձան և ասացին. Տէր, դեւերն էլ հնազան-

18 դում են մեզ քո անունովը։ Եւ նորանց ասաց.
Տեսնում էի սատանային, որ կայծակի պէս եր-
19 կնքիցը վայր էր ընկնում։ Ահա իշխանութիւնը տուի
ձեզ, որ կոխէք օձերի և կարիճների վերայ և թշնա-
մու բոլոր զօրութեանը վերայ, և ձեզ ոչինչ վը-
20 նաս չի անիլ։ Սակայն նորա համար մի ուրախա-
նաք՝ որ ոգիները ձեզ հնազանդում են, բայց ա-
ւանել ուրախացէք, որ ձեր անունները երկնքումն
գրուած են։
21 Նոյն ժամումն Յիսուսը Հոգովը ցնծաց և ասաց.
Գոհանում եմ քեզանից, Հայր, երկնքի և երկրի
Տէր, որ իմաստուններից և գիտուններից այս բա-
ները ծածկեցիր և տղայոց յայտնեցիր։ Այո, ով
Հայր. վասն զի այսպէս հաճոյ եղաւ քո առջեւ։
22 Ամեն բան տրուեցաւ ինձ իմ Հօրիցը. և ոչ ով
չէ գիտում՝ թէ ով է Որդին, բայց միայն Հայրը.
և ով է Հայրը՝ բայց միայն Որդին, և ում Որդին
կամենայ յայտնել։
23 Եւ դարձաւ դէպի աշակերտներն առանձին՝ և
ասաց. Երանի այն աչքերին՝ որ տեսնում են այն
24 որ դուք տեսնում էք։ Վասն զի ասում եմ ձեզ,
թէ Շատ մարգարէներ և թագաւորներ կամեցան
տեսնել այն որ դուք էք տեսնում, և չտեսան. և
լսել այն որ դուք էք լսում, և չլսեցին։
25 Եւ ահա մէկ օրինական վերկացաւ՝ նորան փոր-
ձում էր ասելով. Վարդապետ, ի՞նչ գործեմ որ
26 յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ. Նա էլ ա-
սաց նորան. Օրէնքումն ի՞նչ է գրուած, ի՞նչպէս
27 ես կարդում։ Նա էլ պատասխանեց և ասաց. Սի-
րիր քո Տէր Աստուածը քո բոլոր սրտիցը, քո բո-
լոր անձիցը, քո բոլոր զօրութիւնիցը, և քո բոլոր
28 մտքիցը. և քո ընկերը քո անձի պէս։ Եւ նորան
ասաց. Ուղիղ պատասխանեցիր. այդ արա՝ և կ'ապ-

29 րիս ։ Իսկ նա՝ որովհետեւ կամենում էր իր անձն
արդարացնել՝ Յիսուսին ասաց․ Եւ իմ ընկերն ո՞վ
30 է ։ Յիսուսն էլ պատասխանեց եւ ասաց․ Մի մարդ
Երուսաղէմից իջնում էր Երիքով, եւ աւազակների
ձեռք ընկաւ, նորանք էլ մերկացրին նորան՝ եւ խո-
31 ցոտեցին նորան, կիսամահ թողին՝ գնացին ։ Եւ
դիպուածով մի քահանայ էր իջնում նոյն ճանապար-
32 հովը, եւ նորան տեսաւ՝ անցաւ ։ Նոյնպէս էլ մի
Ղեւտացի այն տեղն հասաւ՝ եկաւ եւ տեսաւ ան-
33 ցաւ ։ Մի Սամարացի էլ որ ճանապարհորդում էր,
34 եկաւ այնտեղ եւ նորան տեսնելով գթաց ։ Եւ մօտ
եկաւ՝ նորա խոցերը փաթաթեց վերան ձէթ եւ գի-
նի ածելով․ եւ իր անասունի վերայ դրած տարաւ
35 նորան մի իջեւան, եւ նորան հոգ տարաւ ։ Եւ
հետեւեալ օրն երբոր այն տեղիցն դուրս էր գը-
նում, երկու դահեկան հանեց եւ իջեւանի տիրոջը
տուաւ եւ ասաց նորան․ Դորան հոգ տար, եւ ինչ
որ դորա համար ծախք անես, ես միւսանգամ ետ
36 դառնալիս կ՚վճարեմ քեզ ։ Հիմա այն երեքից ո՞րն
է երեւում քեզ՝ թէ ընկեր է եղել այն աւազակ-
37 ների ձեռք ընկած մարդուն ։ Նա էլ ասաց․ Նա՝
որ ողորմութիւն արաւ նորան ։ Ապա Յիսուսը նո-
րան ասաց․ Գնա, դու էլ այնպէս արա ։
38 Եւ եղաւ որ նորանք գնալիս, ինքն էլ մի գիւղ
մտաւ․ եւ մի կին՝ անունը Մարթա՝ ընդունեց նո-
39 րան իր տունը ։ Եւ նա մի քոյր ունէր՝ անունը
Մարիամ․ եւ սա Յիսուսի ոտների մօտ նստեց, եւ նո-
40 րա խօսք լսում էր ։ Մարթան էլ ծառայութեան
համար շատ զբաղմունքի մէջ էր․ Եկաւ կանգնեց
եւ ասաց․ Տէր, հոգդ չէ՞ որ քոյրս ինձ մէնակ թո-
ղեց ծառայելու․ ուրեմն ասա դորան որ օգնէ
41 ինձ ։ Պատասխանեց Յիսուսը եւ ասաց նորան․
Մարթա Մարթա՝ դու հոգս ես քաշում եւ շատ

բաներով զբաղուած ես. Բայց մէկ բան է պէտք.
Մարիամը բարի բաժինն ընտրեց, որ վեր չի առ-
նուիլ նորանից։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Եւ եղաւ որ մի տեղ աղօթք էր անում. և երբոր
դադարեց, իր աշակերտներից մէկն ասաց նորան.
Տէր, սովորեցրու մեզ աղօթք անել, ինչպէս Յօ-
2 հաննէսն էլ իր աշակերտներին սովորեցրեց։ Եւ ա-
սաց նորանց, Երբոր աղօթք անէք, ասացէք, Մեր
Հայր, որ երկնքումն ես, քո անունը սուրբ լինի,
քո արքայութիւնը գայ։ Քո կամքը լինի՝ ինչպէս
3 երկնքումն այնպէս էլ երկրիս վերայ։ Մեր ամեն
4 օրուայ հացը օրէց օր տուր մեզ։ Եւ թող մեզ
մեր մեղքերը. քանզի մենք էլ թողում ենք ամե-
նին, որ պարտական է մեզ. և մեզ փորձանքի մէջ
մի տանիր, այլ փրկիր մեզ չարիցը։
5 Եւ նորանց ասաց. Ձեզանից ո՞վ է, որ բարե-
կամ ունենայ, և կէս գիշերին նորա մօտ գնայ, և
նորան ասէ. Բարեկամ, ինձ երեք հաց փոխ տուր.
6 Որովհետեւ իմ բարեկամն ինձ մօտ եկաւ ճանա-
պարհից, և բան չունիմ՝ որ նորա առջեւ դնեմ։
7 Եւ նա պատասխանէ ներսից և ասէ. Մի յոգնե-
ցներ ինձ. դուռն արդէն փակուած է, և երեխա-
ներս ինձ հետ անկողնումն են. չեմ կարող վեր
8 կենալ և տալ քեզ։ Ասում եմ ձեզ, Եթէ վեր
էլ չկենայ և նորան տայ, նորա բարեկամ լինելու
համար, սակայն նորա աներեսութեան համար վեր
կ'կենայ և կ'տայ նորան ինչ որ էլ պէտք լինի։
9 Եւ ես ասում եմ ձեզ. Խնդրեցէք՝ և կ'տրուի ձեզ,
որոնեցէք և կ'գտնէք, դուռը թակեցէք՝ և կ'բաց-
10 ուի ձեզ։ Վասն զի ամեն ով որ խնդրում է՝ առ-
նում է, և ով որ որոնում է՝ գտնում է, և ով որ

11 դուռը թակում է՝ բացւում է նորան։ Եւ ձեզա-
նից ո՞ր հօրից իր որդին հաց ուզէ, միթէ քար
կ'տայ նորան. կամ եթէ ձուկ՝ միթէ ձկան տեղ
12 օձ կ'տայ նորան։ Եւ կամ ձու ուզէ, միթէ կարիճ
13 կ'տայ նորան։ Արդ եթէ դուք, որ չար էք՝ գիտում
էք բարի պարգեւներ տալ ձեր որդոցը, էլ ո՞րքան
աւելի երկնաւոր Հայրը Սուրբ Հոգին կ'տայ նո-
րանց, որ ուզում են նորանից։
14 Եւ մի դեւ էր հանում, որ համր էր. և եղաւ
որ դեւը դուրս գալիս համրը խօսեց. և ժողովուրդ-
15 ները զարմացան։ Եւ նորանցից ոմանք ասացին.
Դա դեւերի իշխան՝ Բէեղզեբուղովն է հանում դե-
16 ւերը։ Ուրիշներն էլ փորձելով մի նշան էին խընդ-
17 րում նորանից երկնքից։ Բայց նա նորանց մտած-
մունքները իմանալով ասաց նորանց. Ամեն թա-
գաւորութիւն որ իր մէջ բաժանուած է՝ կ'աւեր-
ուի, և տունն՝ տան դէմ բաժանուած կ'կործանուի։
18 Ապա եթէ սատանան ինքն իրան դէմ բաժանուած
է, նորա թագաւորութիւնն ի՞նչպէս կ'կենայ. վասն
զի ասում էք, ես Բէեղզեբուղովն եմ հանում
19 դեւերը։ Եթէ ես Բէեղզեբուղովն եմ հանում դե-
ւերը, ապա ձեր որդիքն ի՞նչով են հանում. դորա
20 համար նորանք կ'լինին ձեր դատաւորները։ Բայց
եթէ Աստուծոյ մատովն եմ հանում դեւերն. ու-
րեմն Աստուծոյ արքայութիւնն ձեզ վերայ հասել
21 է։ Երբոր զօրաւորը զինուորուած իր տունը պահէ,
22 նորա ստացուածքը խաղաղութեան մէջ են։ Բայց
եթէ նորանից էլ աւելի զօրաւորը գայ՝ նորան
յաղթէ, նորա զէնքերը՝ որ յոյսն նորանց վերայ
23 էր դրել, կ'հանէ և նորա աւարը կ'բաժանէ։ Ով
որ ինձ հետ չէ՝ ինձ հակառակ է, և ով որ ինձ
հետ չէ ժողովում՝ ցրւում է։
24 Երբոր պիղծ ոգին դուրս է գալիս մարդուցը՝

անջուր տեղերանքում ման է գալիս և հանգիստ
որոնում. և երբոր չէ գտնում՝ ասում է. Ետ
25 *դառնամ իմ տունը՝ որտեղից դուրս եկայ։ Եւ*
գալիս՝ Նորան սրբուած և զարդարուած է գտնում։
26 *Այն ժամանակ գնում է և իրանից էլ աւելի չար*
եօթն ոգիներ է առնում՝ և մտնում բնակվում է
այնտեղ, և այն մարդու յետինն աւելի չար է լի-
նում քան թէ առաջինը։
27 *Եւ եղաւ որ նա այս խօսելիս, ժողովրդի միջից*
մի կին ձայն բարձրացրեց և ասաց. Երանի այն
փորին՝ որ քեզ կրեց, և այն ծծերին՝ որ քեզ ծը-
28 *ծեցրին։ Նա էլ ասաց. Այո՛, երանի նորանց, որ*
Աստուծոյ խօսքը լսում են և նորան պահում։
29 *Եւ երբոր ժողովուրդները Նորա վերայ դիզվում*
էին, սկսեց ասել. Այս ազգը չար է. նշան է խընդ-
րում, և նշան չի տրուիլ սորան՝ բայց միայն Յօ-
30 *նան մարգարէի նշանը։ Վասն զի ինչպէս Յօնան*
նշան եղաւ Նինուէացոց համար, այնպէս էլ Որ-
31 *դին մարդոյ այս ազգին կ՚լինի։ Հարաւի թագուհին*
դատաստանումը վեր կ՚կենայ այս ազգի մարդկանց
հետ և կ՚դատապարտէ նորանց, որովհետեւ երկրի
ծայրերից եկաւ Սողոմօնի իմաստութիւնը լսելու,
32 *և ահա Սողոմօնից էլ աւելին է այստեղ։ Նինուէի*
մարդիկը դատաստանումը վեր կ՚կենան այս ազգի
հետ և կ՚դատապարտեն սորան, որովհետեւ նո-
րանք Յօնանու քարոզութիւնովը ապաշխարեցին.
և ահա Յօնանից էլ աւելին է այստեղ։
33 *Ոչ ով ճրագը չէ վառում և թաքուն տեղ դը-*
նում և ոչ գրուանի տակ, այլ ճրագակալի վե-
34 *րայ, որ ներս մտնողները լոյսը տեսնեն։ Մարմնոյ*
ճրագը աչքն է, արդ երբոր աչքդ պարզ է, բոլոր
մարմինդ էլ լուսաւոր կ՚լինի. բայց երբոր չար է,
35 *մարմինդ էլ խաւար կ՚լինի։ Ուրեմն՝ զգոյշ կաց,*

մի գուցէ այն լոյսն որ քեզանում է, խաւար լի-
36 նի։ Եթէ բոլոր մարմինդ լուսաւոր է, և ոչ մի խա-
ւար մասն չկայ, բոլորը լուսաւոր կ՚լինի. ինչպէս
երբոր ճրագն իր ճառագայթով լուսաւորէ քեզ։
37 Եւ նա այս խօսելիս, մէկ փարիսեցի աղաչում
էր նորան, որ նորա մօտ հաց ուտէ. և նա մտաւ
38 սեղան նստեց։ փարիսեցին էլ տեսնելով զարմա-
39 ցաւ, որ ճաշիցն առաջ չլուացուեց։ Տէրն էլ ա-
սաց նորան. Հիմա դուք փարիսեցիներդ բաժակի
և պնակի դրսի կողմը սրբում էք. բայց ձեր ներսը
40 լիքն է յափշտակութիւնով և չարութիւնով։ Ան-
միտներ, չէ՞ որ դուրսը անողը ներսն էլ արաւ։
41 Բայց ձեր ունեցածիցը ողորմութիւն տուէք, և ահա
42 ամեն բաներ սուրբ են ձեզ համար։ Բայց վայ ձեզ
փարիսեցիներիդ, որ անանուխի և փեգենայի և ա-
մեն բանջարի տասանորդ էք տալիս, և Աստուծոյ
իրաւունքը և սէրը զանց էք անում. այս պէտք էր
43 անել, և նորանք չթողել։ Վայ ձեզ փարիսեցինե-
րիդ, որ ժողովարանների մէջ առաջի աթոռներն
էք սիրում, և հրապարակներում բարեւները։
44 Վայ ձեզ՝ դպիրներիդ և փարիսեցիներիդ, կեղծա-
ւորներ, որ դուք այն գերեզմանների պէս էք, որ
անյայտ են, և մարդիկը որ նորանց վերայ գնում
են՝ չեն գիտում։
45 Եւ պատասխանեց օրինականներից մէկը և ասաց
նորան. Վարդապետ, այդ ասելով մեզ էլ ես
46 նախատինք տալիս։ Նա էլ ասաց, Եւ ձեզ օրի-
նականներիդ էլ վայ. քանզի դժուար տանելի բեռ-
ներ էք բեռնում մարդկանց, և դուք ձեր մատ-
47 ների մէկովը չէք մօտենում այն բեռներին։ Վայ
ձեզ, որ մարգարէների գերեզմանները շինում էք,
48 և հէնց ձեր հարքն սպանեցին նորանց։ Ապա ու-
րեմն վկայում էք և հաւանում էք ձեր հարանց

գործքերին . որովհետև նորանք կոտորեցին նորանց,
49 և դուք շինում էք նորանց գերեզմանները ։ Սորա
համար Աստուծոյ իմաստութիւնն էլ ասաց . Մար-
գարէներ և առաքեալներ կ'ուղարկեմ նորանց մօտ ,
50 և նորանցից կ'սպանեն և կ'հալածեն ։ Որ բոլոր
մարգարէների արիւնն , որ աշխարհքի սկզբիցը
51 թափուած է , այս ազգիցը պահանջուի ։ Աբելի
արիւնիցը մինչև Զաքարիայի արիւնը , որ սեղանի
և տաճարի մէջ կորաւ . այո՛, ասում եմ ձեզ ,
52 այս ազգիցը կ'պահանջուի ։ Վայ ձեզ՝ օրինական-
ներիդ , որ գիտութեան բանալիքը վեր էք առել .
դուք չէք մտել , և մտնողներին էլ արգիլել էք ։
53 Եւ երբոր այս բաներն ասում էր նորանց , դպիր-
ները և փարիսեցիներն սկսեցին սաստիկ ստիպել ,
և շատ բաների համար նորա հետ հակառակել .
54 Եւ նորան աչքի տակ առած՝ ուզում էին նորա
բերանիցը մի բան որսալ , որ ամբաստանեն նորան ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Այն միջոցին երբոր հազարներով ժողովուրդները
դիզվում էին՝ մինչև որ իրար կոխ էին տալիս ,
սկսեց իր աշակերտներին ասել . Առաջ ձեր անձերը
զգոյշ պահեցէք փարիսեցոց խմորիցը , որ է կեղ-
2 ծաւորութիւնը ։ Վասն զի ոչինչ չկայ ծածուկ , որ
3 չյայտնուի . և թաքուն , որ չիմացուի ։ Ուստի ինչ
որ խաւարումն ասեցիք , լուսոյ մէջ կ'լսուի . և
ինչ որ ներսի սենեակներումն ականջում խօսեցիք ,
4 կտուրների վերայ կ'քարոզուի ։ Բայց ասում եմ
ձեզ՝ իմ սիրելիներին . Մի վախենաք նորանցից՝ որ
մարմինն սպանում են , և նորանցից յետոյ աւելի
5 բան չունին՝ որ անեն ։ Բայց ցոյց տամ ձեզ , թէ
ումից պէտք է վախենաք . Նորանից վախեցէք , որ

սպանելուց յետոյ իշխանութիւն ունի գեհենի մէջ
գցելու . այո՛, ասում եմ ձեզ՝ նորանից վախեցէք ։
6 Չէ՞ որ հինգ ճնճղուկ երկու դանկի են ծախվում.
և նորանցից մէկն էլ Աստուծոյ առջեւ մոռացուած
7 չէ ։ Բայց ձեր գլխի բոլոր մազերն էլ համարուած
են . ուրեմն մի վախենաք . վասն զի դուք շատ
8 ճնճղուկներից աւելի լաւ էք ։ Իսկ ասում եմ ձեզ .
Թէ Ամեն ով որ ինձ մարդկանց առջեւ դաւանէ,
Որդին մարդոյ էլ նորան կ'դաւանէ Աստուծոյ
9 հրեշտակների առջեւ ։ Եւ ով որ ինձ ուրանայ
մարդկանց առջեւ, Նա էլ կ'ուրացուի Աստուծոյ
10 հրեշտակների առջեւ ։ Եւ ամեն ով որ Որդոյ մար-
դոյ դէմ բան ասէ, կ'թողուի նորան . բայց ով որ
Սուրբ Հոգոյն դէմ հայհոյեց, նորան չի թողուիլ ։
11 Եւ երբոր տանեն ձեզ ժողովարանները և դատա-
ւորների և պետութիւնների առջեւ, հոգս մի՛ ա-
նէք՝ թէ ինչպէս և ի՛նչ պատասխանէք, կամ ի՛նչ
12 ասէք ։ Վասն զի Սուրբ Հոգին նոյն ժամումը կ'սո-
վորեցնէ ձեզ՝ թէ ինչ պէտք է խօսել ։
13 Եւ ժողովրդիցը մէկն ասաց նորան . Վարդապետ,
իմ եղբօրն ասա, որ ժառանգութիւնն ինձ հետ
14 բաժանէ ։ Նա էլ ասաց նորան . Մարդ, ո՞վ կար-
գեց ինձ ձեզ վերայ դատաւոր կամ բաժանարար ։
15 Եւ նորանց ասաց . Տեսէք և զգոյշ կացէք ագա-
հութիւնիցը, քանզի մարդուս ապրանքների առա-
16 ւելութիւնիցը չէ նորա կեանքը ։ Եւ նորանց մի ա-
ռակ խօսեց և ասաց . Մի հարուստ մարդոյ արտը
17 առատ պտուղ տուաւ ։ Եւ իր մտքումը մտածում
էր և ասում . Ի՞նչ անեմ, որ տեղ չունիմ որ իմ
18 պտուղներն այնտեղ ժողովեմ ։ Եւ ասաց . Այս
կանեմ . իմ շտեմարանները քանդեմ, և աւելի
մեծերը շինեմ, և իմ բոլոր բերքերն և բարիքները
19 այնտեղ ժողովեմ ։ Եւ իմ անձին ասեմ . Ով անձն,

շատ բարիքներ ունիս շատ տարիների համար ամ-
բարուած. հանգչիր, կեր, խմիր, զուարճացիր։
20 Բայց Աստուած նորան ասաց. Անմիտ. իսկ այս
գիշերումը հոգիդ քեզանից ետ կ'պահանջեն. ապա
21 այս որ պատրաստեցիր՝ ո՞ւմ կ'լինի։ Այսպէս էլ
նա՝ որ իր անձին համար գանձ է հաւաքում, և
Աստուծով չէ հարուստ։
22 Իր աշակերտներին էլ ասաց. Դորա համար ա-
սում եմ ձեզ. հոգս մի անէք ձեր անձի համար՝
Թէ ինչ պիտի ուտէք. ոչ էլ մարմնոյ համար՝ թէ
23 ինչ պիտի հագնիք։ Հոգին աւելի է կերակուրիցը,
24 և մարմինը հագուստիցը։ Մտիկ արէք ագռաւնե-
րին. որ ոչ սերմնում են և ոչ հնձում են. որոնք
ոչ շտեմարաններ ունին և ոչ ամբարներ, և Աստ-
ուած կերակրում է նորանց. դուք ո՞րքան աւելի
25 էք թռչուններիցը։ Ձեզանից ո՞վ կարող է իր հոգս
անելովն իր հասակի վերայ մէկ կանգուն աւելա-
26 ցնել։ Արդ եթէ ամենափոքր բանի համար կարող
չէք, ի՞նչու էք ուրիշ բաների համար հոգս ա-
27 նում։ Մտիկ արէք շուշաններին. ինչպէս են մե-
ծանում. ոչ ջանք են անում և ոչ մանում. բայց
ասում եմ ձեզ՝ Սողոմոնն էլ իր բոլոր փառքի
28 մէջ նորանց մէկի նման չհագաւ։ Իսկ եթէ յան-
դի խոտն, որ այսօր կայ և էգուց փռան մէջ է
գցւում, Աստուած այնպէս է հագցնում, ո՞րքան
29 եւս առաւել ձեզ, թերահաւատներ։ Եւ դուք
մի որոնէք թէ ինչ ուտէք կամ ինչ խմէք, և մի
30 դրդուիք։ Քանզի այդ բոլոր բաներն աշխարհքի
հեթանոսներն են որոնում. բայց ձեր Հայրը գի-
31 տում է՝ որ դորանք ձեզ պէտք են։ Սակայն Աս-
տուծոյ արքայութիւնն խնդրեցէք, և այդ բոլորը
32 կ'աւելանայ ձեզ։ Մի վախենար, փոքր հօտ. վասն
զի ձեր Հայրն հաճեցաւ, որ արքայութիւնը տայ

33 ձեզ։ Ձեր ստացուածքը ծախեցէք և ողորմութիւն
տուէք. ձեզ համար չհինացող քսակներ շինեցէք՝
անպակաս գանձ՝ երկնքումն, որտեղ գող չէ մօ-
34 տենում և ոչ էլ ցեց է ապականում, Քանզի որ-
տեղ որ ձեր գանձն է, այնտեղ էլ ձեր սրտերը
35 կ՚լինին։ Թող ձեր գօտիկները պինդ կապուած լի-
36 նին մէջքին, և ճրագները վառուած։ Եւ դուք
նման եղէք մարդկանց, որ սպասում են իրանց տի-
րոջը, թէ երբ ետ կ՚դառնայ հարսանիքից. որ երբ
որ գայ և դուռը թակէ, շուտով բանան նորա
37 համար։ Երանի այն ծառաներին, որ տէրը գալիս՝
արթուն գտնէ նորանց. ճշմարիտ ասում եմ ձեզ,
թէ գօտիկը մէջքը կ՚կապէ և նորանց սեղան կ՚նըս-
38 տեցնէ և առաջ եկած կ՚ծառայէ նորանց։ Եւ
եթէ երկրորդ կամ երրորդ պահին գայ՝ և այնպէս
39 գտնէ, երանի այն ծառաներին։ Բայց սա իմացէք,
որ եթէ տան տէրը գիտէր՝ թէ գողն ո՛ր ժամին
կ՚գայ. արթուն կ՚կենար և թող չէր տալ իր տունը
40 ծակել։ Արդ դուք էլ պատրաստ եղէք, վասնզի այն
ժամին, որ չէք կարծում, Որդին մարդոյ կ՚գայ։
41 Եւ Պետրոսն ասաց նորան. Տէր, այդ առակը
42 մե՞զ ես ասում, թէ ամենքին էլ։ Տէրն էլ ասաց.
Ուրեմն ով է այն հաւատարիմ և իմաստուն տըն-
տեսն, որին իր տէրը իր գերդաստանի վերայ կար-
43 գեց, որ նորանց կերակուր տայ ժամանակին. Ե-
րանի այն ծառային, որ իր տէրը երբոր գայ, այն-
44 պէս անելիս գտնէ նորան։ Ճշմարիտ ասում եմ
ձեզ. թէ իր բոլոր ստացուածքի վերայ կ՚դնէ
45 նորան։ Բայց եթէ այն ծառան իր սրտումն ասէ,
իմ տէրն ուշանում է գալ, և սկսէ ծառաներին
և աղախիններին ծեծել, ուտել և խմել և արբե-
46 նալ, Կ՚գայ այն ծառայի տէրն այն օրը, որ նա չէ
սպասում, և այն ժամին, որ նա չէ գիտում, և

նորա միջիցը կ'կտրէ, և նորա բաժինն անհաւատ-
47 ների հետ կ'դնէ ։ Եւ այն ծառան, որ իր տիրոջ
կամքը գիտենալով չէ պատրաստել և ոչ էլ ա-
48 րել նորա կամացը պէս, շատ ծեծ կ'ուտէ ։ Եւ նա
որ չ'գիտենալով ծեծի արժանի բան գործեց, քիչ
կ'ծեծուի. այն ամենին որ շատ տրուեց՝ նորանից
շատ կ'ուզուի. և ում որ շատ պահ տրուեցաւ՝
նորանից էլ աւելի կ'պահանջեն ։
49 Ես եկայ որ կրակ գցեմ երկրիս վերայ. և ի՛նչ
50 ուզում եմ, որ արդէն իսկ բորբոքուէր ։ Բայց մի
մկրտութիւն ունիմ մկրտուելու. և ի՛նչպէս հոգս
51 եմ քաշում, մինչեւ որ կատարուի ։ Կարծո՞ւմ էք
թէ եկայ խաղաղութիւն տալ երկրիս վերայ. Ո՛չ,
52 ասում եմ ձեզ, այլ բաժանմունք ։ Վասնզի այսու-
հետեւ հինգ հոգի մէկ տան մէջ բաժին բաժին կը
լինին, երեքն երկուսի դէմ, և երկուսն երեքի դէմ ։
53 Հայրը կ'բաժնուի որդուցը, և որդին հօրիցը, մայրն
աղջկանիցը, և աղջիկը մօրիցը, սկեսուրը հարսի-
ցը, և հարսն իր սկեսրիցը ։
54 Եւ ժողովուրդներին էլ ասաց. Երբոր տեսնում էք
արեւմտից ամպ դուրս գալիս, շուտով ասում էք.
55 Անձրեւ կ'գայ, և այնպէս է լինում. Եւ հարաւային
քամին փչելիս, ասում էք՝ թէ Տօք կ'լինի, և այն-
56 պէս է լինում. Կեղծաւորներ, երկրի և երկնքի ե-
րեսը գիտէք փորձել. բայց ի՞նչպէս չէք այս ժա-
57 մանակը փորձում ։ Եւ ի՞նչու իսկ ձեզանից էլ չէք
58 ընտրում արժանին ։ Երբոր քո հակառակ ոսոխի
հետ իշխանի մօտ ես գնում, ճանապարհին տուր
տալիքը, որ նորա ձեռքիցն ազատուիս. մի գուցէ
քեզ դատաւորի մօտ քաշէ, և դատաւորը քեզ
59 դահճին մատնէ, և դահիճը բանտի մէջ գցէ ։ Ա-
սում եմ քեզ. Այն տեղից դուրս չես գալ, մին-
չեւ որ վերջի դանկն էլ չվճարես ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Այն ժամանակումը եկան ոմանք և պատմեցին
նորա այն Գալիլեացիների մասին, որոնց արիւնը
2 Պիղատոս նորանց մատաղի հետ խառնեց։ Յիսուսն
էլ պատասխանեց և ասաց նորանց. կարծո՞ւմ էք,
թէ այդ Գալիլեացիներն աւելի մեղաւոր էին քան
թէ բոլոր Գալիլեացիները, որ այդպիսի բաներ քա-
3 շեցին։ Ոչ, ասում եմ ձեզ. այլ եթէ չապաշ-
4 խարէք, ամենքդ էլ այնպէս կ՚կորչիք. կամ այն
տասնեւութ հոգին, որոնց վերայ Սելովամի միջի
աշտարակը վայր ընկաւ, և նորանց սպանեց. կար-
ծո՞ւմ էք թէ նորանք աւելի պարտաւոր էին քան
5 թէ Երուսաղէմումն բնակող բոլոր մարդիկը։ Ոչ,
ասում եմ ձեզ. այլ եթէ չապաշխարէք, ամենքդ
էլ այնպէս կ՚կորչիք։

6 Այս առակն էլ ասաց. Մի մարդ իր այգու մէջ
մի թզենի էր տնկել. և եկաւ, նորա վերայ պտուղ
7 որոնելու, և չգտաւ։ Եւ այգեպանին ասաց. Ահա
երեք տարի է, որ գալիս եմ պտուղ որոնելու այդ
թզենու վերայ, և չեմ գտնում. կտրիր դորան, ին-
8 չո՞ւ դա երկիրն էլ խափանէ։ Նա էլ պատասխա-
նեց և ասաց. Տէր, այս տարի էլ թող դորան,
մինչեւ որ դորա չորս կողմովը փորեմ և աղբ ա-
9 ծեմ։ Թերեւս պտուղ բերէ, ապա եթէ ոչ, եկող
տարի կտրիր դորան։

10 Եւ ժողովարաններից մէկումը սովորեցնում էր
11 շաբաթ օրը։ Եւ ահա մի կին կար, որ հիւանդու-
թեան ոգի ունէր տասնեւութ տարի. և կծկուած
էր, և ամենեւին չէր կարում դէպ ի վեր նայել։
12 Եւ Յիսուսը նորան տեսնելով, իրան մօտ կանչեց
և ասաց նորան. Ով կին, արձակուած ես քո հի-
13 ւանդութիւնիցը։ Եւ ձեռքը դրաւ նորա վերայ,

և շուտով ուղղուեցաւ, և փառաւորում էր Աս-
14 տուծոյն։ Իսկ ժողովարանի գլխաւորը շատ բար-
կացած, որ Յիսուսը շաբաթ օրը բժշկեց, պատաս-
խանեց և ասաց ժողովրդին. Վեց օր կայ, որ նո-
րանցում պէտք է գործել. հիմա այն օրերը եկէք
15 բժշկուեցէք, և ոչ թէ շաբաթ օրը։ Տէրն էլ պա-
տասխանեց նորան և ասաց. Կեղծաւոր, ձեզանից
ամեն մէկը շաբաթ օրն իր եզը կամ էշը չէ՞ ար-
16 ձակում մսուրից և տանում ջուր տալիս։ Բայց
սա՝ Աբրահամի աղջիկը լինելով, որին սատանան
ահա տասնեւութ տարի է որ կապել էր. արժան
չէ՞ր որ շաբաթ օրն այն կապանքից արձակուէր։
17 Եւ երբոր նա այս ասաց, ամօթով էին լինում ա-
մենքն, որ հակառակում էին նորան. և բոլոր ժո-
ղովուրդն ուրախանում էր այն ամեն փառաւոր
գործերի համար, որ նորանով լինում էին։
18 Եւ ասում էր. Աստուծոյ արքայութիւնն ի՞նչի
19 նման է. և ի՞նչի նմանեցնեմ նորան։ Մանանեխի
հատի նման է. որն մի մարդ առաւ իր պարտէզի
մէջ ցանեց. և մեծացաւ և մեծ ծառ եղաւ, և
երկնքի թռչունները նորա ճղերի վերայ բնակեցան։
20 Եւ դարձեալ ասաց. ի՞նչի նմանեցնեմ Աստուծոյ
21 արքայութիւնը. Նման է խմորի. որ նորան մի կին
առաւ և երեք չափ ալիւրի մէջ թաքցրեց, մինչեւ
որ բոլորը խմորուեցաւ։
22 Եւ մտն էր գալիս քաղաքները և գիւղերը՝ և
սովորեցնում էր. և ճանապարհ ընկած գնում էր
23 դէպի Երուսաղէմ. Եւ մէկն ասաց նորան. Տէր,
մի՞թէ քիչ են փրկուողները. նա էլ ասաց նորանց.
24 Ջանք արէք որ նեղ դռնովը ներս մտնէք. քանզի
ասում եմ ձեզ, Շատերը կ'ուզեն մտնել և չեն
25 կարենալ։ Նորանից յետոյ որ տան տէրն կ'ելնէ և
դուռը կ'փակէ. և կ'սկսէք դուրսը կանգնել և

դուռը թակել և ասել, Տէր, Տէր, բաց մեզ. և
պատասխանելով կ'ասէ ձեզ. Չեմ ճանաչում ձեզ,
26 *Թէ ի՛նչ տեղից էք։ Այն ժամանակ կ'սկսէք ասել.*
Մենք քո առջեւ կերանք և խմեցինք, և դու մեր
27 *հրապարակներումը սովորեցրիր։ Եւ կ'ասէ. Ասում*
եմ ձեզ, Ես չեմ ճանաչում ձեզ, Թէ ի՞նչ տեղից էք.
հեռու կացէք ինձանից, բոլոր անիրաւութիւն գոր-
28 *ծողներդ։ Այնտեղ կ'լինի լացը և ատամների կրր-*
ճտելը. երբոր կ'տեսնէք Աբրահամին և Իսահակին
և Յակոբին և բոլոր մարգարէներին Աստուծոյ թա-
29 *գաւորութեան մէջ, իսկ ձեզ՝ դուրս հանած։ Եւ*
կ'գան արեւելքից և արեւմտից, և հիւսիսից և
հարաւից, և կ'նստեն Աստուծոյ արքայութիւնումը։
30 *Եւ ահա յետիններ կան՝ որ առաջիններ կ'լինին.*
և առաջիններ կան՝ որ յետիններ կ'լինին։
31 *Նոյն օրումը մի քանի փարիսեցիք մօտ եկան և*
նորան ասացին. Դուրս եկ և գնա այստեղից, քան-
32 *զի Հերովդէս կամենում է քեզ սպանել. Եւ նո-*
րանց ասաց. Գնացէք ասացէք այն աղուէսին. Ա-
հա դեւեր եմ հանում և բժշկութիւններ եմ կա-
տարում այսօր և էգուց. և երրորդ օրը կ'կատար-
33 *ուիմ։ Սակայն այսօր և էգուց և միւս օրը պէտք*
է գնամ. քանզի կարելի չէ որ մի մարգարէ Երու-
34 *սաղէմից դուրս կորչի։ Երուսաղէմ Երուսաղէմ,*
մարգարէները կոտորող, և քեզ մօտ ուղարկուած-
ները քարկոծող. քանի՞ անգամ կամեցայ քո որդի-
ները ժողովել ինչպէս հաւն իր ձագերը թեւերի
35 *տակն է ժողովում. և չկամեցաք։ Ահա ձեր տունը*
աւերակ է թողնւում ձեզ. բայց ճշմարիտ ասում
եմ ձեզ, թէ ինձ էլ չէք տեսնել, մինչեւ գայ ժա-
մանակը, որ ասէք. Օրհնեալ է Տիրոջ անունով
եկողը։

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ եղաւ, երբոր նա մի շաբաթ օր փարիսեցոց
իշխաններէն մէկի տունը մտաւ հաց ուտելու. և նո-
2 րանք սպասում էին նորան։ Եւ ահա մի ջրգող-
3 ուած մարդ կար նորա առջեւ։ Եւ Յիսուսը պա-
տասխանեց և օրէնականներին և փարիսեցիներին ա-
սաց. Թէ Արժա՞ն է շաբաթ օրը բժշկութիւն ա-
4 նել։ Եւ նորանք լռեցին. և բռնեց բժշկեց նորան
5 և արձակեց։ Եւ պատասխանեց նորանց և սաաց.
Ձեզանից ո՞րի էշը կամ եզը ջրհորի մէջ ընկնի,
և նա շուտով չի հանիլ նորան շաբաթ օրումն։
6 Եւ չկարողացան պատասխանել նորան այդ բանի
համար։

7 Եւ այն կանչուած մարդկանց էլ մի առակ խօ-
սեց, տեսնելով՝ թէ ինչպէս առաջի տեղերն էին
8 ընտրում. և սաաց նորանց. Երբոր մէկից հար-
սանիք ես կանչվում, մի՛ նստիր առաջի բարձի վե-
րայ. մի գուցէ քեզանից մի առաւել պատուաւորը
9 լինի կանչուած նորա կողմից։ Եւ նա՝ որ քեզ և
նորան կանչեց, գայ և քեզ ասէ. Սորան տեղ
տուր. և այն ժամանակ սկսես ամօթով վերջի տե-
10 ղը նստել։ Բայց երբոր կանչվում ես, գնա վերջի
տեղը նստիր. որպէս զի, երբոր քեզ կանչողը գայ,
ասէ քեզ. Բարեկամ, վերեւ նստիր. այն ժամա-
նակ քեզ հետ նստողների առջեւ փառք կ՚լինի
11 քեզ։ Վասն զի ամեն ով որ իր անձը բարձրացը-
նում է՝ կ՚խոնարհուի. և ով որ իր անձը խոնար-
հացնում է, կ՚բարձրանայ։

12 Եւ իրան կանչողին էլ սաաց. Երբոր ճաշ կամ
ընթրիք ես անում, մի կանչիր քո բարեկամներիդ,
և ոչ քո եղբայրներիդ, և ոչ քո ազգականներիդ
և ոչ քո հարուստ հարեւաններիդ, մէ գուցէ նո-

րանք էլ նորա փոխարէն կանչեն քեզ և հատու-
13 ցում լինի քեզ։ Այլ երբոր հացկերութիւն ես ա-
նում, կանչիր աղքատներին, խեղերին, կաղերին,
14 կոյրերին։ Եւ երանելի կ՚լինիս. որովհետև բան չու-
նին որ փոխարէն վճարեն քեզ. քանզի արդարների
յարութեան ժամանակին կ՚լինի քեզ հատուցումն։
15 Եւ երբոր սեղան նստողներից մէկն այս բաները
լսեց, նորան ասաց. Երանի նորան, որ Աստուծոյ
16 արքայութիւնումը հաց կ՚ուտէ։ Եւ նա ասաց նո-
րան. Մի մարդ մեծ ընթրիք արաւ և շատերին
17 հրաւիրեց։ Եւ ընթրիքի ժամանակին իր ծառան
ուղարկեց, որ հրաւիրածներին ասէ. Եկէք, որով-
18 հետև արդէն ամենը պատրաստ է։ Եւ ամենքն
սկսեցին մէկ մէկ ետ քաշուիլ. առաջինն ասաց
նորան. Ագարակ առի, և պէտք է գնամ՝ նորան
տեսնեմ. աղաչում եմ քեզ, ինձ հրաժարուած
19 համարիր։ Եւ միւսն ասաց. հինգ լուծ եզ առի,
և գնում եմ որ նորանց փորձեմ. աղաչում եմ
20 քեզ, ինձ հրաժարուած համարիր։ Եւ միւսն ա-
սաց. Կին եմ առել, և նորա համար չեմ կարող
21 գալ։ Եւ այն ծառան եկաւ, այս բաներն պատմեց
իր տիրոջը. այն ժամանակ տան տէրը բարկացած
ասաց իր ծառային. Դուրս գնա շուտով քաղաքի
հրապարակները և փողոցները, և աղքատներին և
խեղերին, և կաղերին և կոյրերին մտցրու այստեղ։
22 Եւ ծառան ասաց. Տէր, եղաւ ինչպէս հրամայե-
23 ցիր, և դեռ էլ տեղ կայ։ Եւ տէրն ասաց ծա-
ռային. Դուրս գնա ճանապարհները և ցանգերը,
և ստիպիր այստեղ մտնեն, որ իմ տունը լցուի։
24 Քանզի ասում եմ ձեզ, թէ այն կանչուած մարդ-
կանցից ոչ մէկն իմ ընթրիքը չի ճաշակիլ։
25 Եւ շատ ժողովուրդներ գնում էին նորա հետ.
26 և դարձաւ նորանց ասաց. Եթէ մէկն ինձ մօտ

գայ, և չատէ իր հօրը և մօրը, կնոջը և որդի-
ներին, և եղբայրներին և քոյրերին, և հէնց իր
27 անձին էլ. նա չէ կարող իմ աշակերտ լինիլ։ Եւ
ով որ իր խաչը վեր չառնէ և իմ ետեւից գայ, նա
28 չէ կարող իմ աշակերտ լինիլ։ Վասն զի ձեզանից
ո՞վ է, որ կամենայ աշտարակ շինել, և առաջ
չնստի և ծախսը հաշուէ թէ աւարտելու համար
29 բաւական բան ունի՞։ Որ մի գուցէ երբոր հիմքը դնէ
և չկարողանայ աւարտել, ամեն տեսնողներն սկսեն
30 ծաղր անել նորան, Եւ ասել. թէ Այս մարդն
31 սկսեց շինել, և չկարողացաւ աւարտել։ Կամ ո՞ր
թագաւոր է, որ գնայ ուրիշ թագաւորի հետ պա-
տերազմ անելու. մի՞թէ չնստել առաջ խորհուրդ
անել՝ թէ տասն հազարով կարո՞ղ է դէմ կենալ
նորան, որ քսան հազարով գալիս է իր վերայ։
32 Ապա թէ ոչ, քանի որ նա հեռու է, պատգամաւոր
կ'ուղարկէ՝ և կ'աղաչէ, որ խաղաղութիւն անէ։
33 Արդ այսպէս էլ ձեզանից ամեն մէկն, որ իր բոլոր
ապրանքիցը չհրաժարուի, չէ կարող ինձ աշակերտ
34 լինել։ Աղը լաւ բան է. բայց եթէ աղն անհամա-
35 նայ, ի՞նչով պիտի համեմանայ։ Ոչ հողի համար
է պիտանի և ոչ աղբի համար, այլ դուրս կ'գցեն
նորան. ով որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ բոլոր մաքսաւորներն և մեղաւորները մօտե-
2 նում էին նորան, որ լսեն նորանից։ Եւ փարիսե-
ցիներն և դպիրները տրտնջում էին և ասում. թէ
Սա ընդունում է մեղաւորներին և նորանց հետ
ուտում։

3 Եւ այս առակն ասաց նորանց։ (4) Ձեզանից ո՞վ
է այն մարդն, որ հարիւր ոչխար ունենայ, և նո-

րանցից մէկը կորցնէ․ չի՞ թողիլ իննսուն և ինը ա-
նապատումն, և այն կորածի ետեւից գնալ, մինչեւ
5 որ գտնէ նորան։ Եւ երբոր գտնէ, ուրախանալով
6 իր ուսերի վերայ կ'դնէ նորան։ Եւ տուն գալով,
բարեկամներին և դրացիներին կ'կոչէ և նորանց
կ'ասէ․ Ուրախացէք ինձ հետ․ վասն զի իմ կորած
7 ոչխարը գտայ։ Ասում եմ ձեզ, թէ այսպէս ու-
րախութիւն կ'լինի երկնքումն մէկ մեղաւորի հա-
մար, որ ապաշխարէ, քան թէ իննսուն և ինն ար-
դարների համար, որոնց ապաշխարութիւն պէտք
8 չէ։ Կամ ո՞վ է այն կինն, որ տասն դրամ ունե-
նայ, և եթէ մէկ դրամ կորցնէ, ճրագ չի՞ վառիլ
և տունն աւելել և սաստիկ որոնել, մինչեւ որ
9 գտնէ։ Եւ երբոր կ'գտնէ, բարեկամներին և դր-
րացիներին կ'կոչէ և կ'ասէ․ Ուրախացէք ինձ հետ․
10 վասն զի դրամը գտայ, որ կորցրել էի։ Ասում եմ
ձեզ, այսպէս էլ Աստուծոյ հրեշտակների առջեւ
ուրախութիւն կ'լինի մէկ մեղաւորի համար որ
կ'ապաշխարէ։

11 Եւ ասաց․ Մի մարդ երկու որդի ունէր․ (12) Եւ
նորանցից փոքրն ասաց հօրը․ Հայր, տուր ինձ ինչ
որ բաժին կ'հասնէ ինձ ապրանքներիցդ, և նա էլ
13 ապրանքը բաժանեց նորանց։ Եւ շատ օր չանցած
փոքր որդին ամեն բաները ժողովեց հեռու երկիր
գնաց և այնտեղ իր ստացուածքը վատնեց, անա-
14 ռակ ապրելով։ Եւ երբոր բոլորը հատցրեց, սաստիկ
սով եղաւ այն երկրումը և ինքն սկսեց չքաւորել։
15 Եւ գնաց այն երկրի քաղաքացիների մէկի մօտ
մտաւ․ և նա նորան ուղարկեց իր յանդն, որ խոզ
16 արածեցնէ։ Եւ նա ցանկանում էր՝ իր փորն լցնել
այն եղջիւրներովն, որ խոզերն ուտում էին, բայց
17 ոչ ով չէր տալիս նորան։ Եւ ինքն իրան գալով
ասաց․ Քանի՛ վարձկաններ ունի իմ հայրը՝ հացով

լցուած. և ես այստեղ սովամահ կորչում եմ։
18 *Վեր կենամ գնամ իմ հօր մօտ, և նորա ասեմ.*
19 *Հայր, մեղայ երկնքի դէմ և քո առջևը. Եւ այլևս*
արժանի չեմ քո որդի կոչուելու. ինձ քո վարձկան-
20 *ների մէկի պէս արա։ Եւ վերկացաւ եկաւ իր հօր*
մօտ։ Եւ դեռ որ նա հեռու էր, հայրը տեսաւ
նորան և գութը շարժեց. և վազեց՝ նորա վզովն
21 *ընկաւ, և համբուրեց նորան։ Եւ որդին ասաց նո-*
րան. Հայր, մեղանչեցի երկնքի դէմ և քո առջևը,
22 *և այլ ևս չեմ արժանի քո որդի կոչուելու։ Հայրն*
էլ ասաց իր ծառաներին. Առաջի պատմուճանը
հանեցէք և հագցրէք նորան, և մատանի դրէք նո-
23 *րա ձեռին, և կօշիկներ նորա ոտներին։ Եւ մսացու*
եզը բերէք մորթեցէք, և ուտենք՝ ուրախ լինինք։
24 *Վասն զի այս իմ որդին մեռած էր, և կենդանա-*
ցաւ. և կորած էր, և գտնուեցաւ. և սկսեցին
25 *զուարճանալ։ Եւ նորա մեծ որդին յանդումն էր.*
և երբոր եկաւ տանը մօտեցաւ, երգերի և պար
26 *գալու ձայնը լսեց։ Եւ ծառաներից մէկին կանչեց*
27 *իրան մօտ, հարցնում էր թէ այդ ի՞նչ է։ Նա էլ*
ասաց նորան. Թէ Եղբայրդ եկել է, և քո հայրը
մսացու եզը մորթեց, որովհետև ողջ և առողջ
28 *ընդունեց նորան։ Եւ նա բարկացաւ, և չէր ուզում*
ներս մտնել, բայց հայրը դուրս եկաւ, աղաչում
29 *էր նորան։ Նա էլ պատասխանեց և ասաց հօրը.*
Ահա այսքան տարի է, որ քեզ ծառայում եմ,
և քո պատուէրից երբէք դուրս չեմ եկել. բայց
ինձ երբէք մի ուլ չտուիր, որ իմ բարեկամների
30 *հետ ուրախ լինիմ։ Իսկ երբոր այդ քո որդին ե-*
կաւ, որ քո ապրանքը պոռնիկների հետ կերաւ,
31 *մսացու եզը մորթեցիր դորա համար։ Նա էլ ասաց*
նորան. Որդեակ, դու ամեն ժամանակ ինձ հետ
32 *ես, և ամեն ինչ որ իմն է՝ քոնն է։ Բայց ուրախ*

լինել և խնդալ պէտք էր. վասն զի այս քո եղբայրը մեռած էր և կենդանացաւ, կորած էր և գտնուեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Եւ իր աշակերտներին էլ ասաց. Մի մարդ կար
հարուստ, որ մի տնտես ունէր. և նորանից գան-
գատ եղաւ նորան, իբր թէ նա վատնում է նորա
2 ստացուածքը։ Եւ նորան կանչեց և ասաց. Այս ի՞նչ
է որ լսում եմ քեզանից. տուր քո տնտեսութեան
համարը. վասն զի այլ ևս կարող չես տնտես լի-
3 նիլ։ Տնտեսն էլ իր միտքումն ասաց. Ի՞նչ անեմ,
որ իմ տէրը տնտեսութիւնն ինձանից առնում է.
Երկիր հերկել չեմ կարող, մուրանալ ամաչում եմ,
4 Գիտեմ ինչ կ'անեմ, որ՝ երբոր տնտեսութիւնից
դուրս գամ, մարդիկ ընդունեն ինձ իրանց տները։
5 Եւ իր տիրոջ պարտականներին մէկ մէկ իրան մօտ
կանչեց և ասաց առաջինին. Ի՞նչքան ես պարտա-
6 կան իմ տիրոջը։ Նա էլ ասաց. Հարիւր մար
ձէթ. և նորան ասաց. Առ գիրդ, և նստիր՝ շու-
7 տով գրիր յիսուն։ Յետոյ միւսին ասաց. Դո՞ւ
ինչքան ես պարտական. նա էլ ասաց. Հարիւր քոռ
ցորեն. և նորան ասաց. Առ գիրդ և գրիր ութ-
8 սուն։ Եւ տէրը գովեց անիրաւ տնտեսին, որ ի-
մաստութիւնով գործեց. վասն զի այս աշխարհքի
որդիքը լուսոյ որդիներիցն աւելի իմաստուն են ի-
9 րանց ցեղի մէջ։ Եւ ես ասում եմ ձեզ. Անիրաւ
մամոնայից բարեկամներ արէք ձեզ համար. որ
երբոր պակասուիք, յաւիտենական բնակարանների
10 մէջ ընդունեն ձեզ։ Քիչ բանի մէջ հաւատարի-
մը, շատ բանի մէջ էլ հաւատարիմ է. և քիչ
բանի մէջ անիրաւը, շատ բանի մէջ էլ անիրաւ
11 է։ Արդ թէ որ անիրաւ մամոնայի մէջ հաւատա-

րիմ չեղաք, ճշմարիտն ո՞վ կ'տայ ձեր ձեռքը։
12 Եւ եթէ օտար բանի մէջ հաւատարիմ չեղաք,
ձերն ո՞վ կ'տայ ձեզ։
13 Ոչ մի ծառայ չէ կարող երկու տիրոջ ծառայել.
վասն զի կամ մէկին կ'ատէ և միւսին կ'սիրէ. կամ
մէկին կ'պատուէ և միւսին կ'արհամարհէ. կարող
չէք Աստուծոյ ծառայել և մամոնային։
14 Այս բոլոր բաները լսում էին փարիսեցիները, որ
արծաթասէր էին, և ծիծաղում էին նորա վերայ։
15 Եւ նորանց ասաց. Դուք էք, որ մարդկանց առ-
16 ջեւ ձեր անձերը արդարացնում էք, բայց Աստ-
ուած գիտէ ձեր սրտերը. վասն զի մարդկանց առ-
16 ջեւ բարձրը պիղծ է Աստուծոյ առջեւ։ Օրէնքը և
մարգարէքը մինչեւ Յօհաննէսն են. նորանից յե-
տոյ Աստուծոյ արքայութիւնն է աւետարանվում,
17 և ամեն հօքը ուժով է մտնում նորա մէջ։ Եւ ա-
ւելի հեշտ է որ երկինքն և երկիրս անցնեն, քան-
թէ օրէնքի մէկ պզտիկ նշանագիրը վայր ընկնէ։
18 Ամեն ով որ արձակում է իր կինը և ուրիշն առ-
նում, շնութիւն է գործում. և ամեն ով որ ար-
ձակուածն առնում է, շնութիւն է գործում։
19 Եւ մի մարդ կար հարուստ, և շատ ազնիւ ծի-
րանի և բեհեզ էր հագնում. և ամեն օր զուար-
20 ճութիւն էր անում փառաւոր։ Մի աղքատ մարդ
էլ կար, անունը Ղազարոս. որ նորա դրան մօտ
21 գցուած էր խոցերով լիքն. Եւ ցանկանում էր ի-
րան կշտացնել այն փշրանքներից, որ հարուստի
սեղանից ընկնում էին. այլ և շներն էլ գալիս
22 էին և նորա խոցերը լիզում էին։ Եւ եղաւ որ աղ-
քատը մեռաւ, և հրեշտակները տարան նորան
Աբրահամի գոգը. հարուստն էլ մեռաւ՝ և թաղ-
23 ուեցաւ։ Եւ դժոխքումն՝ մինչ տանջանքի մէջ էր
գտնվում, իր աչքերը բարձրացրեց, Աբրահամին

տեսաւ հեռուանց, և Ղազարոսին էլ նորա գո-
24 գումը. Եւ նա աղաղակեց և ասաց. Հայր Աբրա-
համ, ինձ ողորմիր, և Ղազարոսին ուղարկիր, որ
իր մատի ծայրը թրջէ ջրով, և իմ լեզուն հովա-
ցընէ, վասն զի այս կրակի բոցի մէջ տանջվում
25 եմ։ Աբրահամն էլ ասաց. Որդեակ, յիշիր, որ դու
ընդունեցիր քո բարիքը քո կեանքումը, և նմանա-
պէս էլ Ղազարոսը՝ չարչարանքները. և հիմա սա
այստեղ մխիթարվում է, իսկ դու տանջվում ես։
26 Եւ 'ի վերայ այսր ամենայնի մեր և ձեր մէջ մեծ
անդունդ է հաստատուած, որ այստեղից ձեզ
մօտ անցնել ուզողները չկարողանան, և ոչ էլ այդ-
27 տեղից մեզ մօտ անցնեն։ Նա ասաց. Ուրեմն ա-
ղաչում եմ քեզ, հայր, որ դորան ուղարկես իմ
28 հօր տունը։ Վասն զի ես հինգ եղբայր ունիմ. որ
նորանց վկայութիւն տայ, որ նորանք էլ չգան
29 այս տանջանքի տեղը։ Աբրահամն ասաց նորան,
Նորանք Մովսէսին և մարգարէներին ունին, թող
30 նորանց լսեն։ Նա էլ ասաց. Ոչ, հայր Աբրահամ,
այլ եթէ մեռելներից մէկը նորանց մօտ գնայ,
31 կ'ապաշխարեն։ Եւ նորան ասաց. Եթէ Մովսէսին և
մարգարէներին ականջ չեն դնում, չեն էլ համոզ-
ուիլ, եթէ մեռելներից մէկը յարութիւն առնէ։

ԳԼ. ԺԷ

1 Եւ աշակերտներին ասաց. Անկարելի է, որ գայ-
թակղութիւններ չգան. բայց վայ նորան որի ձե-
2 ռովը կ'գան։ Աւելի լաւ է նորան, որ նորա վզիցը
մի իշու ջաղացի քար կախուէր և ծովը գցուէր,
քան թէ այս փոքրներից մէկին գայթակղեցնէ։
3 Զգոյշ կացէք անձերիդ. եթէ քո եղբայրը մե-
ղանչէ քեզ դէմ, յանդիմանիր նորան. և եթէ ա-

4 պաշխարէ, ներիր նորան։ Եւ եթէ օրն եօթն ան-
գամ քեզ դէմ մեղանչէ՝ և եօթն անգամ քեզ
մօտ դառնայ և ասէ՝ Ապաշխարում եմ, ներիր
նորան։
5 Եւ առաքեալներն ասացին Տիրոջն. Մեր հա-
6 ւատքն աւելցրու։ Եւ Տէրն ասաց. Եթէ մանա-
նեխի հատի չափ հաւատք ունենայիք, և այս թը-
զենուն կ'ասէիք, Պոկուիր և ծովի մէջ տնկուիր,
և կ'հնազանդուէր ձեզ։
7 Բայց ձեզանից ո՞վ է նա, որ մի հողագործ կամ
հովիւ ծառայ ունենայ, որ երբոր յանդիցը գայ տուն
մտնէ, շուտով ասէ նորան, Թէ Նկ սեղան նըս-
8 տիր։ Այլ չի՞ ասիլ նորան, Բէ Պատրաստիր ինչ
որ ընթրելու պիտի ուտեմ, և գօտիդ կապիր ինձ
ծառայիր, մինչեւ որ ուտեմ և խմեմ, և յետոյ
9 դու էլ կ'ուտես և կ'խմես։ Մի՞թէ այն ծառայի-
ցը շնորհակալ կ'լինի, որ այն բոլոր իրան հրա-
10 մայուածներն արաւ. չկարծեմ։ Այնպէս էլ դուք,
երբոր բոլոր ձեզ հրամայուած բաներն անէք, ա-
սացէք, Թէ Մենք անպիտան ծառաներ ենք. վասն
զի այն ենք արել, ինչ որ պարտական էինք անելու։
11 Եւ եղաւ՝ երբոր նա Երուսաղէմ էր գնում, ինքն
12 Սամարիայի և Գալիլեայի միջովն էր անցնում։ Եւ
նա մի գիւղ մտնելիս, տասն բորոտ մարդիկ պա-
13 տահեցան նորան, որ հեռուանց կանգնեցին։ Եւ
իրանց ձայնը բարձրացրին և ասացին, Յիսուս
14 Վարդապետ, մեզ ողորմիր։ Եւ երբոր տեսաւ՝ ա-
սաց նորանց. Գնացէք ձեր անձերը քահանաներին
ցոյց տուէք. և եղաւ, որ նորանք գնալիս՝ սրբուե-
15 ցան։ Եւ նորանցից մէկն, երբոր տեսաւ թէ բժըշ-
կուեցաւ, ետ դարձաւ բարձր ձայնով փառաւո-
16 րում էր Աստուծոյն։ Եւ իր երեսի վերայ ընկաւ
նորա ոտների առջեւ, և գոհանում էր նորանից.

17 և ինքն Սամարացի էր։ Յիսուսն էլ պատասխա-
նեց և ասաց. Չէ՞ որ տասն էլ սրբուեցան. ապա
18 այն ինն ո՞ւր են։ Չգտնուեցան ետ դառնողներ,
որ Աստուծոյն փառք տան, բայց 'ի այս այլազգին։
19 Եւ ասաց նորան. Վեր կաց՝ գնա, քո հաւատքն
ապրեցրեց քեզ։
20 Երբոր փարիսեցիներիցն հարցուեցաւ, թէ Աս-
տուծոյ արքայութիւնն ե՞րբ պիտի գայ, պատաս-
խանեց նորանց և ասաց. Աստուծոյ արքայութիւ-
21 նը գրաւ նշանով չի գալ։ Ոչ էլ կ'ասեն, Թէ Ա-
հա այստեղ է, կամ ահա այնտեղ է. քանզի ա-
հա Աստուծոյ արքայութիւնը հէնց ձեր ներսումն է։
22 Աշակերտներին էլ ասաց. Օրեր կ'գան, որ դուք
կ'ցանկանաք Որդւոյ մարդոյ օրերից մէկը տեսնել,
23 և չէք տեսնիլ։ Եւ ձեզ կ'ասեն՝ Ահա այստեղ է,
կամ ահա այնտեղ է, չգնաք և ետեւիցը չհե-
24 տեւիք։ Վասն զի ինչպէս կայծակն որ փայլում
երկնքի տակիցը լոյս է տալիս մինչեւ երկնքի տ-
տակը, այնպէս էլ կ'լինի Որդին մարդոյ իր օրու-
25 մը։ Բայց առաջ պէտք է՝ նա շատ չարչարուի և
26 անարգուի այս ազգիցը։ Եւ ինչպէս եղաւ Նոյի օ-
րերումն, այնպէս էլ կ'լինի Որդւոյ մարդոյ օրերու-
27 մը։ Ուտում էին՝ խմում էին՝ կին էին առնում՝
և մարդու էին գնում, մինչեւ այն օրն՝ որ Նոյ
մտաւ տապանը. և ջրհեղեղն եկաւ և ամենքին
28 կորցրեց։ Նմանապէս էլ ինչպէս Ղովտի օրերումն
եղաւ. ուտում էին, խմում էին, առնում էին՝
29 ծախում էին, տնկում էին՝ շինում էին։ Եւ այն օրն
որ Ղովտը Սոդոմիցը դուրս եկաւ, կրակ և ծծումբ
30 տեղաց երկնքիցը և ամենին կորցրեց։ Նոյն կեր-
պովն էլ կ'լինի այն օրերումը, որ Որդին մարդոյ
31 կ'յայտնուի։ Այն օրերումն ով որ կտրի վերայ լի-
նի և իր բաները տան մէջ, թող չիջնէ նորանց

առնելու. և յանդումն լինողն էլ այնպէս թող ետ
32 չդառնայ։ Յիշեցէք Ղովտի կինը։ (33) Ով որ ուզէ իր
անձն ապրեցնել, կ՚կորցնէ նորան. և ով որ կորցնէ
34 նորան, կ՚ապրեցնէ նորան։ Ասում եմ ձեզ, Նոյն
գիշերումն երկու հոգի մէկ մահճի մէջ կ՚լինին,
35 մէկը կ՚առնուի և միւսը կ՚թողուի։ Երկու հոգի
միասին աղալու վերայ կ՚լինին, մէկը կ՚առնուի և
միւսը կ՚թողուի. և երկու հոգի յանդումն կ՚լի-
36 նին, մէկը կ՚առնուի և միւսը կ՚թողուի։ Եւ պա-
տասխանեցին և նորան ասացին. Տէր, ո՞րտեղ։
37 Նա էլ ասաց նորանց. Որտեղ մարմինն է, ար-
ծիւներն էլ այնտեղ կ՚հաւաքուին։

ԳԼ. ԺԸ

1 Մի առակ էլ ասաց նորանց՝ նորա վերայ թէ
պէտք է ամեն ժամանակ աղօթք անել և չձանձ-
2 րանալ։ Եւ ասաց. Մի դատաւոր կար մի քաղա-
քում, որ Աստուածանից չէր վախենում, և մարդ-
3 կանցից չէր ամաչում։ Եւ մի որբեւայրի էլ կար այն
քաղաքումը, և նորա մօտ էր գալիս և ասում,
4 Իրաւունք արա ինձ իմ ոսոխիցը։ Եւ նա մի ժա-
մանակ չկամեցաւ. նորանից յետոյ իր մտքումն
ասաց. Թէ և Աստուածանից չեմ վախենում, և
5 մարդկանցից չեմ ամաչում, Սակայն որովհետեւ
այս որբեւայրին յոգնեցնում է ինձ, իրաւունք
անեմ նորան, որ վերջապէս չգայ ինձ ձանձրացը-
6 նէ։ Եւ Տէրն ասաց. Լսեցէք թէ անիրաւ դա-
7 տաւորն ինչ է ասում։ Բայց Աստուած մի՞թէ իր
ընտրեալների համար իրաւունք չի անիլ, որ ցերեկ
և գիշեր աղաղակում են դէպի նա, թէ և նորանց
8 վերայ երկայնամիտ էլ լինի։ Ասում եմ ձեզ, թէ
շուտով իրաւունք կ՚անէ նորանց համար։ Սա-

կայն Որդին մարդոյ գալիս՝ արդեօք հաւատք կը
գտնէ՞ երկրի վերայ ։
9 Ոմանց էլ, որ իրանցում վստահ էին, թէ ար-
դար են և ուրիշներին ոչինչ էին համարում, այս
10 առակն ասաց. Երկու մարդ վեր ելան տաճարն
աղօթք անելու. մէկը փարիսեցի և միւսը մաքսա-
11 ւոր ։ փարիսեցին առանձին կանգնած այս աղօթք
էր անում. Ով Աստուած, գոհանում եմ քեզա-
նից, որ չեմ ինչպէս ուրիշ մարդիկը՝ յափշտակող,
անիրաւ, շնացող, կամ ինչպէս էլ այս մաքսաւո-
12 րը ։ Շաբաթը երկու անգամ ծոմ եմ պահում, և
իմ բոլոր ստացուածքներիցը տասանորդ եմ տա-
13 լիս ։ Եւ մաքսաւորը հեռու կանգնած իր աչքերն
էլ չէր կամենում դէպի երկինքը բարձրացնել,
այլ իր կուրծքը ծեծում էր և ասում. Ով Աստ-
14 ուած, քաւիր ինձ մեղաւորիս ։ Ասում եմ ձեզ,
թէ Սա արդարացած իջաւ իր տունը քան թէ նա.
քանզի ամէն ինքն իրան բարձրացնողը կ՚խոնար-
հուի, և ինքն իրան խոնարհացնողը կ՚բարձրանայ ։
15 Երեխաներ էլ էին բերում նորա մօտ, որ նո-
րանց դպչի. աշակերտներն էլ երբոր տեսան, յան-
16 դիմանում էին նորանց ։ Բայց Յիսուսը նորանց ի-
րան մօտ կանչեց, և ասաց. Թոյլ տուէք երեխա-
ներին ինձ մօտ գալ, և մի՛ արգիլէք դորանց. վասն
զի այդպիսիներին է Աստուծոյ արքայութիւնը ։
17 Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. թէ Ով որ Աստուծոյ
արքայութիւնը չընդունի ինչպէս երեխայ՝ նա չի
մտնիլ նորա մէջ ։
18 Եւ մէկ իշխան հարցրեց նորան և ասաց. Բարի
վարդապետ, ի՞նչ գործեմ, որ յաւիտենական
19 կեանքը ժառանգեմ ։ Յիսուսն էլ նորան ասաց.
Ի՞նչու ես ինձ բարի ասում. ոչ ով բարի չէ՝ բացի
20 մէկը՝ Աստուած ։ Պատուիրանքները գիտես.

Մի շնար, Մի սպանաներ, Մի գողանար, Մի սուտ
21 վկայեր, Պատուիր քո հօրը և մօրը։ Նա էլ ա-
սաց. Այդ ամենն իմ երեխայութիւնիցը պահել
22 եմ։ Յիսուսն էլ երբոր այս լսեց՝ նորան ասաց.
Մէկ բան տակաւին պակաս է քեզ. ամեն ինչ որ
ունիս՝ ծախիր, և աղքատներին տուր, և գանձ
23 կ՚ունենաս երկնքումը, և եկ հետեւիր ինձ։ Նա
էլ այս լսելով տրտմեցաւ. վասն զի սաստիկ հա-
24 րուստ էր։ Յիսուսն էլ երբոր նորան տրտմած տե-
սաւ, ասաց. Ի՞նչպէս դժուար կ՚մտնեն Աստուծոյ
արքայութիւնը նորանք, որ ստացուածքներ ու-
25 նին։ Վասն զի աւելի հեշտ է որ ուղտն ասեղի
ծակով անցնէ, քան թէ հարուստն Աստուծոյ ար-
26 քայութիւնը մտնէ։ Եւ նորանք որ լսեցին՝ ասում
27 էին. Էլ ո՞վ կարող է ապրիլ։ Նա էլ ասաց.
Այն բաներն որ կարելի չեն մարդկանց մօտ, կա-
28 րելի են Աստուծոյ մօտ։ Եւ Պետրոսը ասաց. Ա-
հա մենք բոլորը թողինք և քո ետեւից եկանք։
29 Նա էլ ասաց նորանց. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ,
թէ Ոչ ով չկայ, որ թողել է տուն, կամ ծնող-
ներ, կամ եղբայրներ, կամ կին, կամ որդիք՝
30 Աստուծոյ արքայութեան համար. Որ բազմապա-
տիկ չառնէ այս ժամանակումը, և այն գալու
աշխարհքումը յաւիտենական կեանքը։
31 Եւ այն տասներկուսին մօտն առաւ և ասաց նո-
րանց. Ահա վեր ենք ելնում Երուսաղէմ. և կ՚կա-
տարուին մարգարէների ձեռովն Որդւոյ մարդոյ հա-
32 մար բոլոր գրուածները։ Վասն զի հեթանոսներին
կ՚մատնուի, և ծաղր կ՚լինի, կ՚հայհոյուի, և նորա
33 վերայ կ՚թքուի։ Եւ կ՚ծեծեն և կ՚սպանեն նորան.
34 և երրորդ օրը յարութիւն կ՚առնէ։ Եւ նորանք
սորանցից ոչինչ չիմացան, և խօսքը ծածկուած էր
նորանցից, և ասած բաները չէին իմանում։

35 Եւ եղաւ, որ նա Երիքովին մօտենալիս, մի կոյր
36 ճանապարհի վերայ նստած մուրանում էր։ Եւ
երբոր ժողովրդի անցնելը լսեց, հարցնում էր՝ թէ
37 Դա ի՞նչ է։ Եւ պատմեցին նորան, թէ Յիսուս
38 Նազօրեցին է անցնում։ Եւ նա աղաղակեց և ա-
39 սաց. Յիսուս՝ Որդի Դաւթի, ինձ ողորմիր։ Եւ նո-
րանք՝ որ առջևից գնում էին, յանդիմանում է-
ին նորան, որ լռէ. իսկ նա էլ աւելի էր աղաղա-
40 կում. Որդի Դաւթի, ինձ ողորմիր։ Յիսուսն էլ
կանգնեց և հրամայեց, որ նորան իրան մօտ բերեն.
և երբոր նա մօտ եկաւ, հարցրեց նորան և ասաց.
41 Ի՞նչ ես ուզում, որ անեմ քեզ. և նա ասաց.
42 Տէր, որ տեսնեմ։ Եւ Յիսուսն էլ ասաց նորան.
43 Տես. քո հաւատքը ապրեցրեց քեզ։ Եւ իսկոյն
տեսնում էր, և նորա ետևից գնում էր՝ Աս-
տուծոյն փառաւորելով. և բոլոր ժողովուրդը որ
տեսաւ՝ օրհնութիւն էր տալիս Աստուծոյն։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ մտաւ՝ Երիքովի միջովն անցնում էր։ (2) Եւ
ահա մի մարդ՝ անունը Զաքէոս կոչուած, որ նա
3 մաքսապետ էր, և ինքն հարուստ էր։ Եւ ուզում
էր Յիսուսին տեսնել թէ ով է, բայց բազմու-
թեան պատճառով չէր կարողանում. քանզի հա-
4 սակով կարճ էր։ Եւ առաջ վազեց՝ վեր ելաւ մի
ժանտաթզենու վերայ, որ տեսնէ նորան. վասն զի
5 այնտեղովն պիտի անցնէր։ Եւ երբոր այն տեղն ե-
կաւ, Յիսուսը վեր նայեց և նորան ասաց. Զաքէ,
շուտ արա իջիր. վասն զի պէտք է ինձ այսօր քո
6 տանը կենալ։ Նա շտապելով իջաւ և ուրախութիւ-
7 նով ընդունեց նորան։ Եւ բոլոր տեսնողները տրտն-
ջում էին և ասում, թէ Մեղաւոր մարդու մօտ

8 մտաւ հանգիստ առնելու։ Զաքէոսն էլ—— կանգ-
նեց և Տիրոջն ասաց. Տէր, ահա իմ ապրանքների
կէսն աղքատներին կ'տամ. և եթէ մէկին զրկել
9 եմ՝ չորեքպատիկ կ'վճարեմ։ Յիսուսն էլ նորան
ասաց. թէ Այսօր փրկութիւն եղաւ այս տանը,
10 վասն զի սա էլ Աբրահամի որդի է։ Վասն զի Որ-
դին մարդոյ եկաւ, որ որոնէ և ապրեցնէ կորածին։
11 Եւ դեռ որ նորանք այս բաները լսում էին, մի
առակ աւելցրեց և ասաց, որովհետեւ Երուսաղէ-
մին մօտենում էր, և նորանք կարծում էին, թէ
Աստուծոյ արքայութիւնը իսկոյն յայտնուելու է։
12 Ապա ասաց. Մի ազնուական գնաց հեռու երկիր,
որ թագաւորութիւն առնէ իրան համար և ետ
13 դառնայ։ Եւ իր տասն ծառաներին կանչեց, տասն
մնաս տուաւ նորանց. և ասաց նորանց. Բանեցրէք
14 մինչեւ որ գամ։ Բայց նորա քաղաքացիներն ա-
տում էին նորան. և նորա ետեւից պատգամա-
ւորներ ուղարկեցին և ասացին. Չենք ուզում որ
15 դա թագաւորէ մեզ վերայ։ Եւ եղաւ՝ որ նա թա-
գաւորութիւնն առած ետ դարձաւ. և ասաց որ
կանչեն այն ծառաներին, որոնց տուել էր արծա-
16 թը, որ գիտնայ, թէ ով շահուեցաւ։ Եւ առա-
ջինն եկաւ և ասաց. Տէր, քո մնասը շահեց տասն
17 մնաս։ Եւ նորան ասաց. Լաւ, բարի ծառայ,
որովհետեւ քիչումը հաւատարիմ եղար, տասն
18 քաղաքի վերայ իշխանութիւն ունեցիր։ Եւ երկ-
րորդն եկաւ և ասաց. Տէր, քո մնասը հինգ մնաս
19 շահեց։ Նորան էլ ասաց. Դու էլ հինգ քաղաքի
20 վերայ եղիր։ Եւ ուրիշն էլ եկաւ և ասաց. Տէր,
ահա քո մնասը՝ որ վարշամակի մէջ պատած պա-
21 հում էի։ Վասն զի վախենում էի քեզանից. ո-
րովհետեւ դու պինդ մարդ ես. վեր ես առնում
ինչ որ չես դրել, և հնձում ես ինչ որ չես սեր-

22 մէջ։ Եւ ասաց նորան. քո բերանիցը քեզ դա-
տում եմ, չար ծառայ. գիտէիր որ ես պինդ մարդ
եմ, որ վեր եմ առնում ինչ որ չեմ դրել, և հըն-
23 ձում եմ ինչ որ չեմ սերմել։ Էլ ի՞նչու իմ ար-
ծաթը սեղանաւորներին չտուիր, որ ես գալի շա-
24 հով էտ առնէի նորան։ Եւ այնտեղ կանգնողնե-
րին ասաց. Առէք դորանից մնասը, և տուէք տասն
25 մնաս ունեցողին։ Եւ նորան ասացին. Տէր, տասն
26 մնաս ունի։ Քանզի ասում եմ ձեզ, թէ ամեն ու-
նեցողին կ'տրուի. և չունեցողիցը նա էլ որ ունի,
27 վեր կ'առնուի։ Իսկ այն իմ թշնամիներին, որ չէին
ուզում, որ ես նորանց վերայ թագաւորեմ, այս-
28 տեղ բերէք և սպանեցէք իմ առջեւ։ Եւ երբոր
այս ասաց, առաջ գնաց, որ վեր ելէ Երուսաղէմ։
29 Եւ եղաւ երբոր Բեթփագէին և Բեթանիային մօ-
տեցաւ, այն լեռան մօտ՝ որ Ձիթենեաց լեառ է
կոչվում, իր աշակերտներից երկուսին ուղարկեց և
30 ասաց. Գնացէք այդ դիմացի գիւղը, և երբոր մէ-
ջը մտնէք, մի կապած աւանակ կ'գտնէք, որի վե-
րայ երբէք ոչ մի մարդ նստած չէ. նորան արձա-
31 կեցէք բերէք։ Եւ եթէ մէկը հարցնէ ձեզ՝ Թէ ի՞նչու
էք արձակում, նորան այսպէս ասացէք թէ Տիրոջը
32 պէտք է սա։ Ուղարկուածներն էլ երբոր գնացին,
33 այնպէս գտան ինչպէս նորանց ասաց։ Եւ նորանք
աւանակն արձակելիս՝ նորա տէրերն ասացին նո-
34 րանց. ի՞նչու էք արձակում այդ աւանակը։ Նո-
35 րանք էլ ասացին. Տիրոջը պէտք է սա։ Եւ նո-
րան բերին Յիսուսի մօտ. և իրանց հանդերձները
աւանակի վերայ գցեցին, և Յիսուսին հեծեցրին։
36 Եւ նորա գնալու ժամանակին իրանց հանդերձները
37 փռում էին ճանապարհի վերայ։ Եւ երբոր նա ար-
դէն մօտեցաւ Ձիթենեաց լեռան զառիվայրին, ա-
շակերտների բոլոր բազմութիւնն ուրախութիւնով

սկսեց օրհնութիւն տալ Աստուծոյն բարձր ձայ-
նով՝ այն բոլոր զօրութիւնների համար, որ տեսել
38 էին։ Եւ ասում էին. Օրհնեալ է Տիրոջ անունով
եկող թագաւորը. խաղաղութիւն լինի երկնքումը
39 և փառք 'ի բարձունս։ Եւ փարիսեցիներից ոմանք
ժողովրդի միջիցը նորան ասացին. Վարդապետ,
40 յանդիմանիր աշակերտներիդ։ Եւ նա պատասխա-
նեց և ասաց՝ Ասում եմ ձեզ՝ որ եթէ սորանք լռեն,
քարերն են աղաղակելու։
41 Եւ երբոր մօտեցաւ, տեսաւ քաղաքին, լացաւ
42 նորա վերայ և ասաց. Եթէ դու էլ իմանայիր՝ գո-
նեա քո այս օրուան օրը քո խաղաղութեան մասին.
43 բայց հիմա ծածկուեցաւ քո աչքերիցը։ Վասն զի
օրեր կ'գան քեզ վերայ, և քո թշնամիները չորս
կողմիդ պատնէշ կ'պատեն, և կ'պաշարեն քեզ և
44 ամեն կողմից քեզ կ'նեղացնեն. Եւ հիմնայատակ
կ'անեն քեզ և քո որդիքն էլ քո միջումը. և չեն
թողիլ քո միջումը քար քարի վերայ. փոխանակ
որ չճանաչեցիր քեզ այցելելու ժամանակը։
45 Եւ տաճարը մտաւ սկսեց դուրս հանել նորա-
46 նում ծախողներին և առնողներին. Եւ նորանց ա-
սաց. Գրուած է՝ Թէ իմ տունն աղօթքի տուն է,
և դուք նորան աւազակների այր էք արել։
47 Եւ ամեն օր սովորեցնում էր նորանց տաճա-
րումը. բայց քահանայապետները և դպիրները ու-
զում էին կորցնել նորան, ժողովրդի գլխաւորներն
48 էլ։ Եւ չէին գտնում, թէ ինչ անեն. քանզի բո-
լոր ժողովուրդը նորանից կախուած էր լսելով։

ԳԼ. Ի

1 Եւ եղաւ որ այն օրերի մէկին նա տաճարումը
ժողովրդին սովորեցնելիս, և աւետարանելիս, քա-

քահանայապետները և դպիրները ծերերին հետ վերայ
2 հասան։ Եւ ասացին նորան. Ասա մեզ, ի՞նչ իշ-
խանութիւնով ես անում այդ բաները, կամ ո՞վ
3 է այդ իշխանութիւնը քեզ տուողը։ Եւ նա պա-
տասխանեց և ասաց նորանց. Ես էլ ձեզ մէկ բան
4 հարցնեմ, և ասացէք ինձ։ Յօհաննէսի մկրտու-
5 թիւնը երկնքի՞ցն էր, թէ մարդկանցից։ Եւ նորանք
իրանց միջումը միտք արին և ասացին. Եթէ ա-
6 սենք. Երկնքիցը. կ'ասէ. Ապա ի՞նչու չհաւատա-
ցիք նորան. և եթէ ասենք. Մարդկանցից, բոլոր
ժողովուրդը կ'քարկոծէ մեզ, վասն զի համոզուած
7 են թէ Յօհաննէսը մարգարէ է։ Եւ պատասխա-
8 նեցին չգիտել, թէ որ տեղից է։ Եւ Յիսուսն էլ
նորանց ասաց. Ես էլ ձեզ չեմ ասիլ՝ թէ ինչ իշ-
խանութիւնով եմ անում այս բաները։
9 Եւ սկսեց այս առակն ասել ժողովրդին. Մի
մարդ այգի տնկեց, և մշակներին տուաւ նորան,
10 և ինքն օտարութիւն գնաց շատ ժամանակով։ Եւ
ժամանակին մի ծառայ ուղարկեց մշակների մօտ,
որ այգու պտղիցն իրան տան. բայց մշակները ծե-
11 ծեցին նորան և դատարկ ետ ուղարկեցին։ Եւ նո-
րայ վերայ մի ուրիշ ծառայ էլ ուղարկեց. և նո-
րանք նորան էլ ծեծեցին, անպատւե արին և դա-
12 տարկ ետ ուղարկեցին։ Եւ նորա վերայ մի երրոր-
դին էլ ուղարկեց. նորանք նորան էլ վիրաւորե-
13 ցին դուրս հանեցին։ Եւ այգու տէրն ասաց. Ի՞նչ
անեմ. իմ սիրելի որդին ուղարկեմ. գուցէ նորան
14 տեսնելով ամաչեն։ Բայց մշակներն երբոր նորան
տեսան՝ իրար հետ խորհուրդ արին և ասացին. Սա
է ժառանգը. եկէք սպանենք սորան. որ ժառան-
15 գութիւնը մերը լինի։ Եւ այգուցը դուրս հանեցին
նորան և սպանեցին. արդ այգու տէրն ի՞նչ կ'ա-
16 նէ նորանց։ Կ'գայ և այն մշակներին կ'կորցնէ, և

այգին ուրիշների կ'տայ ։ Լսողներն էլ ասացին.
17 Քաւ լիցի ։ իսկ նա մտիկ տուաւ նորանց և ասաց.
Ապա ի՞նչ է այն գրուածը, Թէ Այն քարն՝ որ շի-
նողներն անարգեցին, նա անկիւնի գլուխ եղաւ ։
18 Ամէն այս քարի վերայ ընկողը կ'փշրուի, և ում
19 վերայ որ նա ընկնի, կ'ջարդէ նորան ։ Եւ քահա-
նայապետներն և դպիրները նոյն ժամումն ուզում
էին ձեռք ձգել նորա վերայ, բայց ժողովրդից
վախեցան. վասն զի իմացան, որ իրանց համար ա-
սաց այն առակը ։
20 Եւ դարանամուտ լինելով խաբեբայ մարդիկ ու-
ղարկեցին, որ կեղծաւորութիւնով իրանց անձերն
արդար էին ցոյց տալիս, որ խօսքով բռնեն նորան՝
տէրութեան և կուսակալի իշխանութեանը նորան
21 մատնելու համար ։ Եւ նորան հարցրին և ասացին.
Վարդապետ, գիտենք որ ուղիղ ես խօսում և սո-
վորեցնում, և երեսպաշտութիւն չես անում. այլ
ճշմարտութիւնով սովորեցնում ես Աստուծոյ ճա-
22 նապարհը ։ Արժա՞ն է մեզ՝ կայսրին հարկ տալ
23 թէ ոչ ։ Նորանց խորամանկութիւնը հասկանալով,
24 ասաց նորանց. ի՞նչու էք փորձում ինձ. Ցոյց
տուէք ինձ մի դահեկան. Ո՞ւմ պատկերն և գիրն
ունի սա ։ Պատասխանեցին և ասացին. Կայսեր ։
25 Եւ նա ասաց նորանց. Ուրեմն կայսրինը կայսրին
26 տուէք, և Աստուծոյնը Աստուծոյն ։ Եւ չկարա-
ցին խօսքով բռնել նորան ժողովրդի առջևը. և
նորա պատասխանի վերայ զարմանալով լռեցին ։
27 Սադուկեցիներից, որ հակառակում են թէ
յարութիւն չկայ, ոմանք մօտ եկան և հարցրին
28 նորան, Եւ ասացին. Վարդապետ, Մօսէս գրեց
մեզ, եթէ մէկի եղբայրը մեռնէ, որ կին ունենայ,
և ինքն անորդի մեռնէ, որ նորա եղբայրն այն
կինն առնէ և իր եղբօր համար զաւակ յարուցանէ ։

29 Հիմա եօթն եղբարք կային, և առաջինն կին ա-
30 ռաւ և առանց զաւակի մեռաւ։ Եւ երկրորդն ա-
ռաւ այն կինը, և նա էլ մեռաւ առանց զաւակի։
31 Երրորդն էլ առաւ նորան․ այսպէս հէնց այն
32 եօթն էլ, և որդիք չթողին, և մեռան։ Եւ ամե-
33 նից յետոյ այն կինն էլ մեռաւ։ Արդ յարու-
թեան ժամանակին նորանցից ո՞րին պիտի լինի կին.
34 վասն զի այն եօթն էլ կին առին նորան։ Եւ Յի-
սուսը պատասխանեց և ասաց նորանց․ Այս աշ-
խարհքի որդիքը կին են առնում և մարդու են
35 գնում։ Բայց նորանք որ արժանի լինին այն աշ-
խարհքին հասնելու և մեռելներից յարութիւն առ-
36 նելու, ոչ կին կ'առնեն և ոչ մարդու կ'գնան։ Եւ ոչ
իսկ այլ ևս կարող են մեռնել, վասն զի հրեշտակնե-
րի հաւասար են և Աստուծոյ որդիք, յարութեան
37 որդիք լինելով։ Բայց թէ մեռելները յարութիւն
կ'առնեն, Մովսէսն էլ մարգարէացաւ մորենու մօտ,
ինչպէս Տիրոջ համար ասում է՝ Աստուած Աբ-
րահամու և Աստուած Իսահակայ և Աստուած
38 Յակոբայ։ Իսկ Աստուած մեռելների չէ, այլ կեն-
դանիների․ վասն զի ամենքը կենդանի են նորան։
39 Դպիրներից ոմանք պատասխանեցին և ասացին․
40 Վարդապետ, լաւ ասացիր․ Եւ այլ ևս չէին հա-
մարձակւում նորանից ոչ մի բան հարցնելու։
41 Եւ նորանց ասաց․ Ի՞նչպէս են ասում Քրիստո-
42 սի համար՝ թէ Դաւթի որդի է։ Եւ Դաւիթ ինքն
Սաղմոսաց գրքումն ասում է․ Տէրն իմ Տիրոջն ա-
43 սաց՝ իմ աջ կողմը նստիր, Մինչեւ որ քո թշ-
44 նամիները ոտիցդ պատուանդան դնեմ։ Արդ եթէ
Դաւիթ Տէր է կոչում նորան, ապա ի՞նչպէս է
նորա որդի։
45 Եւ երբոր բոլոր ժողովուրդը լսում էր, ասաց իր
46 աշակերտներին․ Զգոյշ կացէք դպիրներից, որ

փառաւոր պատմուճաններով կամենում են ման
գալ և սիրում են հրապարակներումը բարեւ առ-
նելը, և ժողովարաններումը առաջին աթոռները,
47 և ընթրիքներումը վերեւի տեղերը։ Որ որբեւայրի-
ների տներն ուտում են, և պատճառանքով եր-
կար աղօթք են անում. նորանք աւելի դատապար-
տութիւն կ'ընդունին։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Եւ մտիկ տուաւ, տեսաւ հարուստներին, որ ի-
2 րանց տուրքը գանձանակն էին գցում։ Մի որբեւ-
այրի աղքատ կին էլ տեսաւ, որ երկու լումայ գը-
3 ցեց այնտեղ։ Եւ ասաց. Ճշմարիտ ասում եմ
ձեզ, թէ այս աղքատ որբեւայրին ամենից աւելի
4 գցեց։ Վասն զի նորանք ամէնքն իրանց աւելցած-
ներիցը գցեցին Աստուծոյ ընծաների մէջ, իսկ սա
իր կարօտութիւնիցն իր բոլոր ապրուստն՝ որ ունէր՝
գցեց։
5 Եւ երբոր ոմանք ասում էին տաճարի համար,
թէ գեղեցիկ քարերով և աշտարակներով զար-
6 դարուած է, ասաց. Այդ բոլորը որ տեսնում էք,
օրեր կ'գան, որ այդտեղ քար քարի վերայ չի-
7 թողուիլ որ չքանդուի։ Եւ հարցրին նորան և ա-
սացին. Վարդապետ, ե՞րբ կ'լինին սորանք և ի՞նչ
8 է նշանը՝ երբոր այդ լինի։ Նա էլ ասաց. Զգուշ
կացէք՝ մի խաբուիք. վասն զի շատերը կ'գան իմ
անունովը և կ'ասեն, թէ Ես եմ. և ժամանակը
9 մօտեցաւ. արդ նորանց ետեւից մի գնաք։ Բայց
երբոր պատերազմներ և խռովութիւններ կ'լսէք,
մի զարհուրիք. քանզի պէտք է, որ առաջ նա
10 լինի, բայց դեռ շուտով վերջը չէ։ Այն ժամանակ
նորանց ասաց. Ազգ ազգի վերայ վեր կ'կենայ և

11 *Թագաւորութիւն թագաւորութեան վերայ։ Եւ*
մեծամեծ գետնաշարժներ և տեղ տեղ սովեր և
սաստիկ մահեր կ'լինին. և երկնքից ահաւոր բա-
12 *ներ և մեծամեծ նշաններ կ'լինին։ Բայց այս բոլոր*
բաներից առաջ իրանց ձեռները ձեզ վերայ կը
ձգեն և կ'հալածեն. ու ժողովարանների և բանտե-
րի մէջ կ'մատնեն, և կ'տանեն թագաւորների և
13 *կուսակալների առջև իմ անուան համար։ Եւ --*
14 *կ'լինի ձեզ վկայութեան համար։ Արդ ձեր սրտի*
մէջ դրէք, որ առաջուց հոգս չանէք պատասխա-
15 *նելու համար։ Վասն զի ես բերան և իմաստու-*
թիւն կ'տամ ձեզ. որին չեն կարողանալ հակա-
ռակ խօսիլ և ոչ ընդդիմանալ ձեր բոլոր հակա-
16 *ռակորդները։ Եւ կ'մատնուիք ծնողներից և եղ-*
բայրներից և ազգականներից և բարեկամներից էլ
17 *և ձեզանից կ'սպանեն։ Եւ բոլորին ատելի կ'լինիք*
18 *իմ անուան համար։ Եւ ձեր գլխիցը մէկ մազ*
19 *չի կորչիլ։ Եւ ձեր համբերութեամբը կ'շահէք ձեր*
հոգիները։

20 *Բայց երբոր կ'տեսնէք Երուսաղէմը զօրքերով*
շրջապատուած, այն ժամանակ գիտացէք, թէ նո-
21 *րա աւերումը մօտ է։ Այն ժամանակ նորանք որ*
Հրէաստանումն են, թող լեռները փախչին. և նո-
րանք, որ նորա միջումն են, թող հեռանան. և
նորանք, որ նորա գաւառներումն են, թող չը
22 *մտնեն նորա մէջ։ Վասն զի այն օրերը վրէժխնդ-*
րութեան օրեր են, որ ամեն գրուածները կատար-
23 *ուին։ Բայց այն օրերումը վայ յղիներին և ծիծ*
տուողներին. քանզի մեծ նեղութիւն կ'լինի երկրիս
24 *վերայ, և բարկութիւն այդ ժողովրդի վերայ։ Եւ*
սրի բերանով կ'ընկնին, և բոլոր հեթանոսների
մէջ գերի կ'տարուին. և Երուսաղէմը հեթանոս-
ներից ոտնակոխ կ'լինի, մինչև որ հեթանոսների

25 ժամանակները կատարուին ։ Եւ նշաններ կ'լինին
արեգակումը և լուսնումը և աստեղներումը, և
երկրի վերայ հեթանոսների խռովութեան տագնա-
26 պով, ծովը կ'գոչէ և կ'ծփան ալիքները ։ Որովհե-
տեւ մարդկանց սրտերը կ'նուաղին վախից և այն
բաների սպասելուցն, որ բոլոր աշխարհքի վերայ
պիտի գան. վասն զի երկնքի զօրութիւնները կ'շար-
27 ժուին ։ Եւ այն ժամանակ կ'տեսնեն Որդին մար-
դոյ ամպերի վերայ եկած զօրութեամբ և մեծ փառ-
28 քով ։ Եւ երբոր այս բաները կ'սկսեն լինել, վեր
հանեցէք և բարձրացրէք ձեր գլուխները. վասն զի
ձեր փրկութիւնը մօտ է ։
29 Եւ նորանց մի առակ ասաց. Տեսէք թզենին և
30 բոլոր ծառերը. Երբոր արդէն բողբոջած են, տես-
նելով՝ ինքներդ իմանում էք, թէ ամառը մօտ է ։
31 Այնպէս էլ դուք, երբոր այս բոլոր բաները եղած
տեսնէք, գիտացէք, որ Աստուծոյ արքայութիւնը
32 մօտ է ։ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. թէ Այս ազգը
33 չի անցնիլ, մինչեւ այս բոլորը լինի ։ Երկինքն և
երկիրս կ'անցնեն, բայց իմ խօսքերը չեն անցնիլ ։
34 Զգոյշ կացէք անձներիդ, մի գուցէ ձեր սրտերը
ծանրանան շատակերութեամբ և արբեցութեամբ
և ապրուստի հոգսերով, և այն օրը յանկարծ
35 հասնէ ձեզ վերայ. Վասն զի որոգայթի պէս կը
հասնէ այն ամենքի վերայ, որ բոլոր երկրի երեսի
36 վերայ բնակած են ։ Ուրեմն արթուն կացէք, և
ամեն ժամանակ աղօթք արէք, որ արժանի լինիք
ազատուիլ այն բոլոր բաներից, որ պիտի լինին,
և կանգնել Որդոյ մարդոյ առջեւ ։
37 Եւ ցերեկները տաճարումը սովորեցնում էր և
գիշերները դուրս էր գալիս և կենում այն լեռա-
38 նումն, որ Ձիթենեաց լեռ էր կոչվում ։ Եւ բոլոր
ժողովուրդն առաւօտանց կանուխ գնում էր տա-
ճարն նորա մօտ նորանից լսելու ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Եւ բաղարջակերաց տօնը մօտեցաւ, որ զատիկ է
2 կոչվում։ Եւ քահանայապետներն և դպիրները ո-
րոնում էին, թէ ինչպէս սպանեն նորան. վասն զի
ժողովրդիցը վախենում էին։
3 Սատանան էլ մտաւ Իսկարիովտացի ասուած Յու-
4 դայի մէջ, որ տասներկուսի թւիցն էր։ Եւ գնաց
քահանայապետների և իշխանների հետ խօսք կա-
5 պեց, թէ նորան ինչպէս մատնէ նորանց։ Եւ նո-
րանք ուրախացան և խոստացան արծաթ տալ նո-
6 րան։ Եւ նա խօսք տուաւ և յարմար ժամանակ
էր որոնում՝ որ նորան մատնէ նորանց առանց ամ-
բոխի։
7 Եւ բաղարջակերաց օրն եկաւ, որում պէտք էր
8 զատիկը մորթել։ Եւ Պետրոսին և Յօհաննէսին
ուղարկեց և ասաց. Գնացէք զատիկը պատրաս-
9 տեցէք մեզ համար որ ուտենք։ Եւ նորանք ասա-
ցին. Ի՞նչտեղ ես կամենում, որ պատրաստենք։
10 Նա էլ ասաց նորանց. Ահա երբոր քաղաքը կը
մտնէք, մի մարդ կ'պատահի ձեզ, որ ջրի կուժ է
կրում. նորա ետեւից գնացէք այն տունն, որ նա
11 կ'մտնէ։ Եւ տան տիրոջն ասացէք. Վարդապետն
ասում է քեզ, Ո՞ւր է այն օթեւանը, ուր զատիկն
12 ուտեմ աշակերտներիս հետ։ Եւ նա ձեզ մի մեծ
վերնատուն ցոյց կ'տայ զարդարուած. այնտեղ
13 պատրաստեցէք։ Եւ գնացին այնպէս գտան, ինչ-
պէս ասաց նորանց. և զատիկը պատրաստեցին։
14 Եւ երբոր ժամն եղաւ, սեղան նստեց. և տասն-
15 երկու առաքեալներն էլ նորա հետ։ Եւ նորանց
ասաց. Ցանկանալով ցանկացայ՝ այս զատիկը ձեզ
16 հետ ուտել իմ չարչարվելուցն առաջ։ Վասն զի

տասում եմ ձեզ, թէ սորանից էլ երբէք չեմ ու-
տիլ, մինչեւ որ կատարուի Աստուծոյ արքայու-
17 թիւնումը ։ Եւ բաժակն առաւ՝ գոհացաւ և ասաց.
18 Առէք դորան և ձեր միջումը բաժանեցէք ։ Վասն
զի ասում եմ ձեզ, թէ որթի բերքիցն էլ չեմ
խմիլ, մինչեւ որ Աստուծոյ արքայութիւնը գայ ։
19 Եւ հաց առաւ, գոհացաւ, կտրեց և նորանց
տուաւ, և ասաց. Այս է իմ մարմինը, որ ձեզ
համար տրվում է. այս արէք իմ յիշատակի հա-
20 մար ։ Այնպէս էլ ընթրիքից յետոյ բաժակն ա-
ռաւ, և ասաց. Այս բաժակը նոր ուխտն է իմ
արիւնովը, որ ձեզ համար թափվում է ։
21 Սակայն ահա իմ մատնողի ձեռն ինձ հետ սե-
22 ղանի վերայ է ։ Եւ Որդին մարդոյ գնում է ինչպէս
սահմանուած է. բայց վայ այն մարդուն, որի ձե-
23 ռովն կ՚մատնուի ։ Եւ նորանք սկսեցին հարցափորձ
անել իրանց մէջ, թէ իրանցից ո՞վ է արդեօք նա,
որ այն բանը գործելու է ։
24 Նորանց միջումն հակառակութիւն էլ եղաւ,
25 թէ իրանցից ո՞վ պիտի մեծ համարուի ։ Եւ նա
ասաց նորանց. Ազգերի թագաւորները տիրապե-
տում են նորանց վերայ, և նորանց վերայ իշխա-
26 նութիւն անողները բարերար են կոչվում ։ Բայց
դուք ոչ այնպէս. այլ ձեր միջի մեծը՝ թող փոք-
րագոյնի պէս լինի, և առաջնորդը ծառայողի պէս ։
27 Քանզի ո՞վ է մեծ. սեղան նստո՞ղը թէ ծառայո՞ղը.
չէ՞ որ սեղան նստողը. բայց ես ձեր միջումը ծա-
28 ռայողի պէս եմ ։ Իսկ դուք էք որ միշտ ինձ հետ
29 կենում էիք իմ փորձութիւններումը ։ Եւ ես ուխ-
տում եմ ձեզ Թ—ա—գ—ա—ւ—ո—ր—ու—թ—ի—ւ—ն՝ ինչպէս իմ Հայրն
30 էլ ինձ թագաւորութիւն ուխտեց. Որ ուտէք և
խմէք իմ սեղանի վերայ իմ արքայութիւնումը ,
և աթոռների վերայ նստէք՝ Իսրայէլի տասներկու

ցեղին դատաստան անելու համար ։
31 Եւ Տէրն ասաց․ Սիմօն Սիմօն, ահա սատանան
32 ձեզ ուզեց, որ խարխալէ ցորենի պէս․ Բայց ես ա-
ղաչեցի քեզ համար, որ քո հաւատքը չպակասի․
և դու երբ դառնաս, եղբայրներիդ հաստատիր ։
33 Նա էլ ասաց նորան․ Տէր․ ես պատրաստ եմ քեզ
34 հետ բանտը և մահն էլ գնալու ։ Եւ նա ասաց․
Ասում եմ քեզ, Պետրոս, այսօր հաւը չի խօսիլ,
մինչեւ որ դու երեք անգամ կ՚ուրանաս՝ չգիտել
ինձ ։
35 Եւ նորանց ասաց․ Երբոր ուղարկեցի ձեզ ա-
ռանց քսակի, և պարկի և կօշիկների, մի՞թէ կա-
36 րօտեցաք մի բանի ։ Նորանք էլ ասացին․ Ոչինչի․
ապա ասաց նորանց․ Բայց հիմա քսակ ունեցողը
թող առնէ, այնպէս էլ պարկը․ և չունեցողը՝
թող իր հանդերձը ծախէ և իրան համար սուր
37 առնէ ։ Վ՛ասն զի ասում եմ ձեզ․ թէ դեռ այս
գրուածն էլ պէտք է կատարուի ինձանում, թէ
Անօրէնների հետ համարուեցաւ․ քանզի ինչ որ
38 ինձ համար գրուած է, կատարվում է ։ Նորանք էլ
ասացին․ Տէր, այստեղ երկու սուր կայ․ և նա ա-
սաց նորանց․ Բաւական է ։
39 Եւ դուրս ելաւ իր սովորութեան պէս գնաց Ձի-
թենեաց լեառը, և աշակերտներն էլ նորա ետե-
40 ւից գնացին ։ Եւ երբոր այն տեղը հասաւ, նորանց
ասաց․ Աղօթք արէք, որ փորձութեան մէջ չմըտ-
41 նէք ։ Եւ ինքն նորանցից հեռացաւ մի քարընկեցի
42 չափ, ծունկ դրաւ, աղօթք էր անում, Եւ ասում․
Հայր, եթէ կամիս այս բաժակը անցրու ինձանից․
սակայն ոչ թէ իմ կամքը՝ բայց քո կամքը լինի ։
43 Եւ հրեշտակ երեւեցաւ նորան երկնքիցը, և զօ-
րացնում էր նորան, և տագնապի մէջ լինելով,
44 աւելի եռանդով էր աղօթք անում ։ Եւ նորա քըր-

տինքն էր ինչպէս արիւնի կաթիլք, որ թափվում
45 էն երկրի վերայ։ Եւ աղօթքից վերկացաւ եկաւ իր
աշակերտների մօտ, և նորանց քնի մէջ գտաւ
46 տրտմութիւնից․ Եւ ասաց նորանց․ Ի՞նչու էք քը-
նում․ վերկացէք, աղօթք արէք, որ փորձութեան
մէջ չմտնէք։
47 Եւ նա տակաւին խօսելիս, ահա մի ամբոխ․ և
Յուդա կոչուածը՝ այն տասներկուսիցը մէկը՝ գը-
նում էր նորանց առջեւ․ և մօտեցաւ Յիսուսին,
48 որ համբուրէ նորան․ Յիսուսն էլ նորան ասաց․
Յո՛ւդա, համբուրո՞վ ես Որդին մարդոյ մատնում․
49 Երբոր նորա հետ լինողները տեսան, թէ ինչ է
լինելու, նորան ասացին․ Տէր, սրով զարկե՞նք։
50 Եւ նորանցից մէկը քահանայապետի ծառային
51 զարկեց, և նորա աջ ականջը կտրեց։ Յիսուսն էլ
պատասխանեց և ասաց․ Թող տուէք մինչ այդ-
վայր․ և նորա ականջին մօտեցաւ և բժշկեց նո-
52 րան։ Եւ Յիսուսը ասաց իրան վերայ եկած քա-
հանայապետներին և տաճարի իշխաններին և ծե-
րերին․ ինչպէս մի աւազակի՞ վերայ դուրս եկաք
53 սրերով և բրերով։ Ես որ ամէն օր ձեզ հետ էի
տաճարումը, ձեռք չձգեցիք ինձ վերայ․ բայց աս
ձեր ժամն է և խաւարի իշխանութիւնը։
54 Եւ նորան բռնեցին տարան, և մտցրին քահա-
նայապետի տունը․ Պետրոսն էլ հեռուանց գնում
55 էր նորա ետեւից։ Եւ երբոր սրահի մէջ կրակ էին
վառել և չորս կողմով նստել, Պետրոսն էլ նըս-
56 տեց նորանց միջումը։ Մի աղախին տեսնելով նո-
րան՝ լուսոյ մօտ նստած, տնգղեց նորա վերայ և ա-
57 սաց․ Աս էլ նորա հետ էր։ Բայց նա ուրացաւ և
58 ասաց․ Ով կին, ես նորան չեմ գիտում։ Եւ քիչ
մի յետոյ ուրիշը տեսաւ նորան և ասաց․ Դու էլ
նորանցից ես․ Պետրոսն էլ ասաց․ Ով մարդ, չեմ։

59 Եւ մէկ ժամու չափ էլ որ անցաւ, մէկ ուրիշը
վիճում էր և ասում. Ճշմարիտ որ սա էլ նորա
60 հետ էր. վասն զի Գալիլեացի է։ Պետրոսն էլ ա-
սաց. Մարդ, չգիտեմ թէ դու ի՞նչ ես ասում. և
61 իսկոյն նա դեռ ասելիս՝ հաւը խօսեց։ Եւ Տէրը
դարձաւ մտիկ տուաւ Պետրոսին, և Պետրոսը յի-
շեց Տիրոջ խօսքը, որ ասաց նորան. թէ Մինչեւ
62 հաւի խօսելը, երեք անգամ կ'ուրանաս ինձ։ Եւ
դուրս գնաց Պետրոսը դառնապէս լացաւ։
63 Եւ Յիսուսին պահող մարդիկը ծաղր էին անում
64 նորան և ծեծում։ Եւ նորա աչքերը ծածկում էին
և երեսին զարկում, և նորան հարցնում էին և ա-
սում. Մարգարէացիր՝ ո՞վ է նա, որ քեզ զարկեց։
65 Եւ ուրիշ շատ բաներ էլ հայհոյանքով խօսում
էին նորա դէմ։
66 Եւ երբոր առաւօտ եղաւ, ժողովրդի ծերակոյտը՝
քահանայապետներն և դպիրները ժողովուեցան,
և նորան հանեցին տարան իրանց ատեանը, և ա-
67 սացին. Եթէ դու Քրիստո՞սն ես, ասա մեզ։ Եւ
նորանց ասաց. Եթէ ասեմ ձեզ, դուք չէք հաւա-
68 տալ։ Եւ եթէ ձեզ հարցնեմ էլ, ինձ պատասխան
69 չէք տալ, կամ ինձ արձակել։ Բայց այսուհետեւ
Որդին մարդոյ նստած կ'լինի Աստուծոյ զօրութեան
70 աջ կողմը։ Եւ ամենքն ասացին. Ուրեմն դո՞ւ Աս-
տուծոյ Որդին ես, և նա ասաց նորանց. Դուք էք
71 ասում, որ ես եմ։ Նորանք էլ ասացին. Էլ ինչ
պէտք է մեզ վկայութիւն, վասն զի մենք ինքներս
լսեցինք դորա բերանիցը։

ԳԼ. ԻԳ

1 Եւ նորանց բոլոր բազմութիւնը վերկացաւ, և նո-
2 րան տարան Պիղատոսի մօտ։ Եւ սկսեցին չարա-

խօսութիւն անել նորանից և ասել. Սորան գտանք
որ ազգին ծռում էր՝ և արգելում էր կայսեր հարկ
տալ՝ ինքն իրան համար ասելով, թէ Քրիստոս՝
3 թագաւորն է։ Բայց Պիղատոսը հարցրեց նորան և
ասաց. Դո՞ւ ես Հրէից թագաւորը. Նա պատաս-
4 խանեց նորան և ասաց. Դու ասացիր։ Պիղատոսն
էլ ասաց քահանայապետներին և ժողովուրդներին.
Ես մի յանցանք չեմ գտնում այս մարդումը։
5 Բայց նորանք սաստկացնում էին և ասում. թէ
ժողովուրդները խռովեցնում է բոլոր Հրէաստանի
մէջ սովորեցնելով՝ Գալիլեայից սկսած մինչև այս
6 տեղ։ Պիղատոսն էլ երբոր Գալիլեան լսեց, հար-
7 ցրեց, թէ այդ մարդը Գալիլեացի՞ է. Եւ իմանա-
լով թէ Հերոդէսի իշխանութիւնից է. տանել
տուաւ նորան Հերոդէսի մօտ, որ նա էլ այն օ-
րերը Երուսաղէմումն էր։
8 Հերոդէս էլ Յիսուսին տեսնելով շատ ուրախա-
ցաւ, վասն զի շատ ժամանակից ուզում էր տես-
նել նորան. որովհետև նորա համար շատ բաներ
էր լսել. և յոյս ունէր թէ մի նշան կ'տեսնէ նո-
9 րանից եղած։ Շատ խօսքերով հարցնում էր նո-
րան, բայց նա ոչինչ պատասխան չտուաւ նորան։
10 Քահանայապետներն և դպիրները կանգնած էին,
11 և շատ սաստիկ չարախօսում էին նորանից։ Հերո-
դէսն էլ իր զինուորների հետ անարգեց նորան. և
ծաղր անելով՝ մի սպիտակ հանդերձ հագցրեց նո-
12 րան, և ետ տանել տուաւ Պիղատոսի մօտ։ Եւ
Պիղատոսն և Հերոդէսը բարեկամ եղան այն օրը
միմեանց հետ. վասն զի առաջ իրար դէմ թշնա-
մութեան մէջ էին։
13 Պիղատոսն էլ կանչեց քահանայապետներին և
14 իշխաններին և ժողովրդին, Եւ նորանց ասաց. Դուք
այս մարդն ինձ մօտ բերեք իբրև ժողովուրդը մո-

լորեցնող. և ահա ձեր առջեւ դատելով ոչ մի
յանցանք չգտայ այս մարդումն այն բաների հա-
15 մար, որ դուք չարախօսում էք դորանից: Եւ ոչ
էլ Հերովդէսը. վասն զի ձեզ տանել տուի նորա
մօտ. և ահա մեռնելու արժանի ոչինչ չէ գոր-
16 ծել դա: Արդ խրատեմ դորան՝ և արձակեմ:
17 Վասն զի հարկաւոր էր, որ տօնի ժամանակին մի
18 մարդ արձակէր նորանց համար: Իսկ նորանք բոլոր
բազմութեամբ աղաղակում էին և ասում. Վեր
առ դորան, և արձակիր մեզ համար Բարաբբային.
19 Որ քաղաքումն եղած մի խռովութեան և մարդա-
20 սպանութեան համար բանտն էր գցուած: Եւ Պի-
ղատոսն դարձեալ խօսեց դէպի նորանց. կամենա-
21 լով արձակել Յիսուսին: Իսկ նորանք աղաղակում
22 էին և ասում. խաչիր, խաչիր դորան: Եւ նա երրորդ-
անգամ ասաց նորանց. Ապա ի՞նչ չար բան գործեց
սա. ոչինչ մեռնելու յանցանք չգտայ սորանում.
23 Կ'խրատեմ սորան և կ'արձակեմ: Բայց նորանք
բարձր ձայնով ստիպում էին և խնդրում էին, որ
նա խաչուի. և նորանց և քահանայապետների ա-
24 ղաղակը զօրանում էր: Եւ Պիղատոսը վճռեց, որ
25 նորանց խնդիրքը լինի: Արձակեց նորանց համար
խռովութեան և մարդասպանութեան համար բան-
տի մէջ գցուածը, որին խնդրում էին. և Յիսու-
սին մատնեց նորանց կամացը:
26 Եւ երբոր նորան տանում էին, Սիմօն Կիւրենա-
ցի ——— մէկին բռնեցին, որ յանդիցը գալիս էր.
խաչը նորա վերայ դրին, որ Յիսուսի ետեւից տանէ:
27 Եւ շատ ժողովուրդ էր գնում նորա ետեւից. և
կանայք էլ, որ կոծ և սուգ էին անում նորա վե-
28 րայ: Յիսուսն էլ դարձաւ՝ նորանց ասաց. Երու-
սաղէմի աղջիկներ, լաց մի՛ լինիք ինձ վերայ, այլ
29 լաց եղէք ձեզ վերայ և ձեր որդոց վերայ: Վասն

զի ահա օրեր կ՚գան, որ կ՚ասեն․ Երանի ամուլնե-
րին և այն փորերին, որ չծնան, և այն ծծերին,
30 որ չծծեցրին։ Այն ժամանակ կ՚սկսեն ասել լե-
ռանց, Մեզ վերայ ընկէք, և բլուրներին՝ Ծածկե-
31 ցէք մեզ։ Վասն զի եթէ կանանչ փայտին այս
բաներն են անում, ապա չորին ինչ՞ կ՚լինի։
32 Ուրիշ երկու չարագործ մարդիկ էլ տարան, որ
33 նորա հետ սպանեն։ Եւ երբոր եկան այնտեղը որ
Գագաթն էր կոչվում, այնտեղ խաչեցին նորան․
և այն չարագործներին, մէկը աջ կողմը և միւսը
34 ձախ կողմը։ Եւ Յիսուսը ասաց․ Հայր, թողիր
դորանց․ վասն զի չեն գիտում թէ ինչ են անում.
և նորա հանդերձները բաժանելիս, վիճակ գցեցին։
35 Եւ ժողովուրդը կանգնած նայում էր․ իշխաններն
էլ նորանց հետ ծաղր էին անում և ասում․ Ու-
րիշներին ապրեցրեց, թող իրան էլ ապրեցնէ, եթէ
36 դա է Քրիստոսն, Աստուծոյ ընտրուածը։ Զինուոր-
ներն էլ էին ծաղր անում նորան․ և մօտ գալով
37 քացախ էին տալիս նորան․ Եւ ասում․ Եթէ դու
38 ես Հրէից թագաւորը, փրկիր քո անձը։ Եւ մի
գիր էր գրուած նորա վերայ, Յունարէն, Հռոմա-
յեցերէն և Եբրայեցերէն գրերով, Թէ Սա է Հրէից
թագաւորը։
39 Եւ այն կախուած չարագործներից մէկը հայհո-
յում էր նորան և ասում․ Եթէ դու ես Քրիստոսը՝
40 փրկիր քո անձը և մեզ։ Իսկ միւսը պատասխանեց
սաստելով նորան՝ և ասաց․ Եւ դու չե՞ս վախե-
նում Աստուածանից, որ հէնց նոյն պատժի մէջ
41 ես։ Եւ մենք՝ իրաւունքով ենք պատժւում․ վասն
զի մեր արած գործքերին արժանի հատուցումն
ենք առնում․ իսկ սա ոչ մի անտեղի բան չգոր-
42 ծեց։ Եւ ասաց Յիսուսին․ Տէր, ինձ յիշիր, երբոր
43 գաս քո թագաւորութիւնովը։ Եւ Յիսուսը ասաց

նորան. Ճշմարիտն ասում եմ քեզ. Դու այսօր
ինձ հետ դրախտումը կ՚լինիս ։
44 Եւ ժամը վեցի դէմ էր. և բոլոր երկրի վերայ
45 խաւար եղաւ մինչեւ իննը ժամը ։ Եւ արեգակը
խաւարեցաւ, և տաճարի վարագոյրը միջիցը ճեղ-
46 ուեցաւ ։ Եւ Յիսուսը մեծ ձայնով կանչեց և ա-
սաց. Հայր, հոգիս քո ձեռքն եմ աւանդում. և
այս ասելով հոգի տուաւ ։
47 Եւ հարիւրապետը եղածը տեսնելով, Աստուծոյն
փառք տուաւ և ասաց. Յիրաւի՛ այս մարդն ար-
48 դար էր ։ Եւ բոլոր ժողովուրդները, որ այս տեսա-
րանը դիտելու համար եկել էին, եղած բաները
տեսնելով՝ իրանց կուրծքերը թակում էին և յետ
49 դառնում ։ Նորա բոլոր ծանօթներն էլ հեռուանից
կանգնած էին, և այն կանայքն էլ, որ Գալիլեա-
յիցը նորա ետեւից եկել էին և տեսնում էին այս
բաները ։
50 Եւ ահա մի մարդ՝ անունը Յօսէփ, որ խորհրդա-
51 կան էր, բարեգործ և արդար մարդ ։ (Սա չէր մի-
աբանուել նորանց խորհրդի և գործքերի հետ.)
Հրէաների Արիմաթիա քաղաքիցը, որ ինքն էլ
52 հէնց սպասում էր Աստուծոյ արքայութեանը ։ Սա
գնաց Պիղատոսի մօտ և Յիսուսի մարմինը խնդրեց ։
53 Եւ վայր բերաւ նորան, աղնիւ կտաւով պատեց,
և քարից փորած գերեզմանի մէջ դրաւ՝ ուր երբէք
54 մի մարդ դրուած չէր ։ Եւ օրը ուրբաթ էր, և շա-
բաթ էր լուսանում ։
55 Եւ այն կանայքն էլ, որ Գալիլեայիցը նորա հետ
եկել էին՝ գնում էին նորա ետեւից, տեսան գե-
րեզմանը, և թէ ինչպէս դրուեցաւ նորա մարմինը ։
56 Եւ յետ դարձան, խնկեր և իւղեր պատրաստեցին.
բայց շաբաթ օրը հանդարտ մնացին պատուիրանքի
համեմատ ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Բայց մէկշաբթի օրը առաւօտանց կանուխ եկան
գերեզմանը, և բերին այն խնկերը, որ պատրաս-
2 տեցին. և ոմանք էլ նորանց հետ։ Եւ քարը գե-
3 րեզմանիցը հեռու թաւալած գտան։ Եւ երբոր
4 ներս մտան, Տէր Յիսուսի մարմինը չգտան։ Եւ
եղաւ երբոր նորա համար շատ հիացել էին, և
ահա երկու մարդ հասան նորանց լուսաւոր հան-
5 դերձներով։ Եւ երբոր նորանք ահով լցուեցան,
և իրանց երեսները դէպի երկիր խոնարհեցրին, նո-
րանց ասացին. ի՞նչ էք կենդանին մեռելների մէջ
6 որոնում։ Այստեղ չէ, այլ յարութիւն առաւ.
յիշեցէք ինչպէս նա ձեզ հետ խօսեց, երբոր Գա-
7 լիլեայումն էր. Որ ասում էր. թէ պէտք է Որդին
մարդոյ մեղաւոր մարդկանց ձեռքը մատնուի՝ և
8 խաչուի և երրորդ օրը յարութիւն առնէ։ Եւ նո-
9 րա խօսքերը յիշեցին։ Եւ գերեզմանիցը ետ դար-
ձան և այս բոլոր բաները պատմեցին տասնումէկին
10 և բոլոր ուրիշներին։ Եւ էին Մարիամ Մագդա-
ղենացին, և Յօհաննան, և Յակօբայ Մարիամը, և
նորանց հետ ուրիշներն էլ, որ այս բաները ասում
11 էին առաքեալներին։ Եւ նորանց խօսքերը ցնորք
երեւեցաւ նորանց առջեւ, և չէին հաւատում նո-
12 րանց։ Բայց Պետրոսը վերկացաւ վազեց գերեզ-
մանը, և ծռելով տեսաւ կտաւները մէնակ դըր-
ուած. և գնաց իր միտքումն զարմանալով եղածի
վերայ։

13 Եւ ահա նորանցից երկուսը մի և նոյն օրը մի
գիւղ էին գնում, որ վաթսուն ասպարէզ Երու-
14 սաղէմից հեռու էր, անունն Էմմաուս։ Եւ նո-
րանք իրար հետ խօսում էին այն բոլոր անցած

15 բաների համար։ Եւ եղաւ որ նորանք խօսելիս և
վիճաբանելիս, հէնց ինքն Յիսուսը մօտեցաւ և գը-
16 նում էր նորանց հետ։ Բայց նորանց աչքերը բըռ-
17 նուած էին, որ չճանաչէին նորան։ Եւ նորանց ա-
սաց. Այդ ի՞նչ բաներ են, որոնց համար իրար
18 հետ վիճում էք գնալիս, և տրտմած էք։ Եւ պա-
տասխանեց նորանցից մէկը, անունը Կղէոպաս, և
ասաց նորան, Դո՞ւ ես միայն բնակում Երուսաղէ-
մումն, որ չիմացար այն բաները, որ այս օրերը ե-
19 ղան նորանում։ Եւ նա ասաց նորանց. Ո՞ր բա-
ներ. և նորանք ասացին. Յիսուս Նազօրեցու մա-
սին, որ մի մարգարէ մարդ էր, զօրաւոր գործքե-
20 րով Աստուծոյ և բոլոր ժողովրդի առջեւ։ Թէ
ինչպէս մեր քահանայապետներն և իշխանները
մահու դատաստանի մատնեցին նորան, և խաչե-
21 ցին նորան։ Իսկ մենք յոյս ունէինք թէ նա է,
որ Իսրայէլին փրկելու էր. այլ այսու ամենայնիւ սա
22 երրորդ օրն է, որ այս բաները եղան։ Բայց մի քանի
կանայք էլ մեր միջիցը զարմացրին մեզ, որ առա-
23 ւօտանց կանուխ գնացին գերեզմանը, Եւ նորա
մարմինը չգտած՝ եկան և ասացին թէ Հրեշտակ-
ների տեսիլք են տեսել, որ ասում էին, թէ Նա
24 կենդանի է. Եւ մեզանից ոմանք գնացին գերեզմա-
նը, և իսկ այնպէս գտան, ինչպէս կանայքն ասա-
25 ցին, բայց նորան չտեսան։ Եւ նա ասաց նորանց.
Ով անմիտներ և թուլասիրտներ, հաւատալու այն
26 բոլոր բաներին, որ մարգարէները խօսեցան։ Չէ՞
որ պէտք էր՝ որ Քրիստոսը այս չարչարանքները
27 քաշէր և իր փառքը մտնէր։ Եւ սկսեց Մօսէսից
և բոլոր մարգարէներից, մեկնում էր նորանց՝ ինչ
28 որ գրքերի մէջ գրուած էր իր մասին։ Եւ մօտե-
ցան այն գիւղին, ուր գնում էին. և նա այնպէս
էր ցոյց տալիս, թէ աւելի հեռու տեղ է գնում։

29 Եւ բռնադատեցին նորան և ասացին. Մնա մեզ
հետ, վասն զի իրիկուայ դէմ է և օրս իջել է. և
30 մտաւ որ նորանց հետ մնայ։ Եւ եղաւ երբոր նա
նորանց հետ սեղան նստեց, հաց առաւ՝ օրհնեց,
31 կտրեց և տուաւ նորանց։ Եւ նորանց աչքերը
բացուեցան և նորան ճանաչեցին. և նա անե-
32 րևոյթ եղաւ նորանցից։ Եւ իրար ասացին. Չէ՞
որ մեր սրտերը բորբոքվում էին մեզանում, երբոր
ճանապարհին մեզ հետ խօսում էր, և ինչպէս
գրքերը բաց էր անում մեզ համար։
33 Եւ նոյն ժամին վերկացան՝ յետ դարձան Երու-
սաղէմ, և այն տասնումէկին ժողովուած գտան,
34 և նորանց հետ լինողներին. Եւ ասացին. Թէ Ար-
դարեւ Տէրը յարութիւն է առել, և երեւացել
35 Սիմօնին։ Եւ նորանք պատմում էին այն որ ճա-
նապարհին եղաւ, և թէ ինչպէս իրան ճանաչեց-
րեց իրանց՝ հաց կտրելու ժամանակին։
36 Եւ նորանք այս խօսելիս, Յիսուս ինքն կանգնեց
նորանց միջումը և նորանց ասաց. Խաղաղութիւն
37 ձեզ։ Եւ նորանք զարհուրելով վախեցած, համա-
38 րում էին, թէ հոգի են տեսնում։ Եւ նորանց ա-
սաց. Ի՞նչու էք շփոթուած. ի՞նչու համար խոր-
39 հուրդներ են վերկենում ձեր սրտերումը։ Տեսէք
իմ ձեռները և իմ ոտները, որ ես ինքս եմ. շօ-
շափեցէք ինձ և տեսէք. քանզի հոգին՝ մարմին և
ոսկերք չունի, ինչպէս ինձ էք տեսնում որ ունիմ։
40 Եւ սա որ ասաց, ձեռներն և ոտները ցոյց տուաւ
41 նորանց։ Եւ քանի որ դեռ չէին հաւատում ուրա-
խութիւնից և զարմացած էին, ասաց նորանց. Կե-
42 րակուր ունի՞ք այստեղ։ Եւ նորանք խորոված ձը-
43 կան կտոր տուին նորան՝ և մեղրախորիսխ։ Եւ
44 առաւ կերաւ նորանց առջեւ։ Եւ ասաց նորանց.
Այս բաներն են՝ որ ձեզ հետ խօսեցի, քանի որ

ձեզ հետ էի, թէ պէտք է կատարուին Մօսէսի օ-
րէնքումն և մարգարէներումն և սաղմոսներումը
45 բոլոր ինձ համար գրուածները։ Այն ժամանակ
46 նորանց միտքը բացաւ, որ գրքերն իմանան։ Եւ
նորանց ասաց. Թէ Այսպէս է գրուած, և այսպէս
պէտք էր, Քրիստոսին չարչարուիլ և երրորդ օրը
47 մեռելների միջից յարութիւն առնել. Եւ նորա
անունովը ապաշխարութիւն և մեղաց թողութիւն
քարոզուիլ բոլոր ազգերի մէջ Երուսաղէմից սկը-
48 սած։ Եւ դուք այս բաների համար վկաներ էք։
49 Եւ ահա ես իմ Հօր աւետիքը կ'ուղարկեմ ձեզ
վերայ. դուք էլ նստեցէք Երուսաղէմ քաղաքումը,
մինչեւ վերեւիցը զօրութիւն հագնիք։
50 Եւ նորանց հանեց մինչեւ Բեթանիա. և իր ձեռ-
51 ները բարձրացրեց և օրհնեց նորանց։ Եւ եղաւ որ
նա նորանց օրհնելիս, ջոկուեց նորանցից, և վե-
52 րանում էր երկինքը։ Եւ նորանք երկրպագեցին
նորան, և մեծ ուրախութիւնով յետ դարձան Ե-
53 րուսաղէմ։ Եւ ամեն ժամանակ տաճարումն էին.
գովում և օրհնում էին Աստուծոյն։ Ամէն։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՅՕՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Սկզբումն էր Բանը. և Բանն Աստուծոյ մօտ էր.
2 և Աստուած էր Բանը։ Նա սկզբումն Աստուծոյ
3 մօտ էր։ Ամեն ինչ նորանով եղաւ, և առանց նո-
4 րան ոչինչ չեղաւ, ինչ որ եղաւ։ Նորանով էր
5 կեանք, և կեանքը մարդկանց լոյսն էր։ Եւ լոյսը
խաւարումը լոյս է տալիս, և խաւարը չիմացաւ
նորան։

6 Մի մարդ եղաւ Աստուածանից ուղարկուած,
7 անունը Յօհաննէս։ Սա վկայութեան համար ե-
կաւ, որ այն Լուսոյ համար վկայէ. որ ամենքը
8 նորանով հաւատան։ Նա չէր Լոյսն, այլ որ Լու-
սոյն համար վկայէ։

9 Էր ճշմարիտ Լոյսն, որ ամեն մարդուն լուսա-
10 ւորում է, որ գալիս է աշխարհքը։ Աշխարհքումն
էր, և աշխարհքը նորանով եղաւ, և աշխարհքը
11 նորան չճանաչեց։ Իրանների մէջ եկաւ, և իրան-
12 ները նորան չընդունեցին։ Բայց որոնք որ նորան
ընդունեցին, իշխանութիւն տուաւ նորանց Աստու-
ծոյ որդիք լինելու՝ նորանց, որ նորա անուանը հա-
13 ւատում են։ Որոնք ոչ արիւնից և ոչ մարմնոյ
կամքից, և ոչ մարդոյ կամքից, այլ Աստուածա-
14 նից ծնուեցան։ Եւ Բանը մարմին եղաւ՝ և բնակեց
մեր մէջ. և նորա փառքը տեսանք՝ ինչպէս Հօրից

եկած միածնի փառք. շնորհքով և ճշմարտութիւ-
նով լիքն ։
15 Յօհաննէս վկայում է նորան համար. և աղաղա-
կեց և ասաց. Սա էր, որի համար ասում էի, Թէ
ինձանից յետոյ եկողը, ինձանից առաջ եղաւ.
16 վասն զի ինձանից առաջ էր ։ Եւ նորա լիութիւնի-
ցը մենք ամենքս առինք շնորհք շնորհքի տեղ ։
17 Քանզի օրէնքը Մօսէսի ձեռքովը տրուեցաւ. շնորհ-
քը և ճշմարտութիւնը Յիսուսի Քրիստոսի ձեռովն
18 եղաւ ։ Աստուծոյն ոչ ով երբէք չէ տեսել. Բայց
միածին Որդին, Հօր ծոցումը լինողը, նա պատմեց ։
19 Եւ այս է Յօհաննէսի վկայութիւնը, երբոր Հրէա-
ներն Երուսաղէմից քահանաներ և Ղևտացիներ
ուղարկեցին նորա մօտ, որ հարցնեն նորան. Թէ
20 Դու ո՞վ ես ։ Եւ նա խոստովանեցաւ և չուրա-
ցաւ. և խոստովանեցաւ, Թէ Ես չեմ Քրիստոսը ։
21 Եւ նորան հարցրին. Ապա ո՞վ. Եղիա՞ն ես. և ա-
սաց. Չեմ. Մարգարէ՞ն ես դու. և պատասխանեց.
22 Ոչ ։ Արդ ասացին նորան. Ադ ո՞վ ես, որ պատաս-
խան տանք մեզ ուղարկողներին. ի՞նչ ես ասում
23 քեզ համար ։ Ասաց. Ես եմ ձայն կանչողի անա-
պատումը, Թէ ուղղեցէք Տիրոջ ճանապարհը, ինչ-
24 պէս Եսայի մարգարէն ասաց ։ Եւ ուղարկուածնե-
25 րը փարիսեցիներից էին ։ Եւ նորան հարցրին և ա-
սացին. Ապա ի՞նչու ես մկրտում, եթէ դու ոչ
26 Քրիստոսն ես և ոչ Եղիան, և ոչ մարգարէն ։ Յօ-
հաննէսը պատասխանեց նորանց և ասաց. Ես ջրով
եմ մկրտում. բայց ձեր միջումը կայ Մէկը, որին
27 դուք չէք գիտում ։ Նա է ինձանից յետոյ եկողը,
որ ինձանից առաջ եղաւ. որ ես արժանի չեմ, նո-
28 րա կօշիկների կապը արձակելու ։ Սա Բեթաբրա-
յումն եղաւ, Յորդանանի այն կողմը. ուր Յօհան-
նէսը մկրտում էր ։

29 Հետեւեալ օրը Յօհաննէս տեսնում է Յիսուսին
իրան մօտ գալիս, և ասում է. Ահա Աստուծոյ
30 Գառն, որ վեր է առնում աշխարհքի մեղքը։ Սա
է, որի համար ես ասում էի, Թէ ինձանից յետոյ
մի մարդ է գալիս, որ ինձանից առաջ եղաւ, վասն
31 զի ինձանից առաջ էր։ Եւ ես նորան չէի գիտում.
այլ որ յայտնի լինի Իսրայէլին, նորա համար ես
32 եկայ ջրով մկրտելու։ Եւ վկայեց Յօհաննէսը և
ասաց. Թէ Տեսնում էի Հոգին, որ աղաւնու պէս
վայր էր գալիս երկնքից և նորա վերայ մնում։
33 Եւ ես չէի գիտում նորան. բայց նա որ ինձ ու-
ղարկեց ջրով մկրտելու, նա ասաց ինձ. Թէ Որի
վերայ որ տեսնես Հոգին վայր գալիս և նորա վե-
34 րայ մնում, նա է Սուրբ Հոգով մկրտողը։ Եւ ես
տեսայ և վկայեցի, Թէ Սա է Աստուծոյ Որդին։
35 Հետեւեալ օրն դարձեալ կանգնած էր Յօհան-
36 նէսը, և նորա աշակերտներիցը երկուսը։ Եւ մտիկ
տուաւ Յիսուսին, որ ման էր գալիս, և ասաց.
37 Ահա Աստուծոյ Գառն։ Եւ այն երկու աշակերտ-
ները լսեցին նորանից՝ որ խօսում էր, և Յիսուսի
38 ետեւից գնացին։ Յիսուսն էլ դարձաւ նորանց տե-
սաւ, որ գնում էին իր ետեւից, և ասաց նորանց.
Ի՞նչ էք ուզում. Նորանք ասացին նորան. Ռաբ-
բի, (որ Թարգմանուած ասվում է՝ վարդապետ.)
39 ո՞րտեղ ես կենում։ Նորանց ասաց. Եկէք և տե-
սէք. եկան և տեսան Թէ որտեղ էր կենում. և այն
օրը նորա մօտ մնացին. ժամն էլ տասնի մօտ էր։
40 Անդրէասը՝ վէմ Սիմօնի եղբայրն՝ այն երկուսից
մէկն էր, որ Յօհաննէսից լսեցին և նորա ետեւից
41 գնացին։ Սա առաջ իր Սիմօն եղբօրն է գտնում
և նորան ասում. Մեսիան գտել ենք, (որ Թարգ-
42 մանվում է Քրիստոս)։ Եւ բերաւ նորան Յիսուսի
մօտ. Յիսուսն էլ նորան մտիկ տուաւ և ասաց.

Դու Սիմօնն ես՝ Յօնանի որդին, դու պիտի կոչուիս
Կեփաս, (որ թարգմանվում է Պետրոս)։
43 Հետեւեալ օրը կամեցաւ Յիսուսը դուրս գնալ
Գալիլեա. և գտնում է Փիլիպպոսին, և ասում
44 նորան. իմ ետեւից եկ։ Փիլիպպոսն էլ Բեթսա-
յիդայից էր՝ Անդրէասի և Պետրոսի քաղաքից։
45 Փիլիպպոսն էլ գտնում է Նաթանայէլին և ա-
սում նորան. Նա որի մասին գրեց Մօսէս օրէն-
քումը, և մարգարէներն էլ, գտանք՝ Յօսէփի որ-
46 դի Յիսուսին՝ Նազարէթից։ Եւ Նաթանայէլ նո-
րան ասաց. Կարելի՞ է Նազարէթից մի բարի բան
47 լինիլ. Փիլիպպոսը նորան ասաց. Եկ և տես։ Յի-
սուսը տեսաւ Նաթանայէլին իրան մօտ գալիս՝ և
ասաց նորա համար. Ահա ճիշդ իսրայէլացի, ո-
48 րում նենգութիւն չկայ։ Նաթանայէլ ասում է
նորան. ի՞նչ տեղից ես ճանաչում ինձ. Յիսուսը
պատասխանեց և ասաց նորան. Փիլիպպոսը դեռ
քեզ չկանչած, քեզ տեսայ որ թզենու տակն էիր.
49 Նաթանայէլ պատասխանեց և ասաց. Ռաբբի,
դու Աստուծոյ Որդին ես. Դու ես Իսրայէլի թա-
50 գաւորը։ Յիսուսը պատասխանեց և ասաց նորան.
Որովհետեւ ասացի քեզ թէ թզենու տակ տեսայ
քեզ, հաւատում ես, սորանցից էլ աւելի մեծ
51 բաներ կ'տեսնես։ Եւ նորան ասաց. Ճշմարիտ ճըշ-
մարիտ ասում եմ ձեզ, այսուհետեւ կ'տեսնէք
երկինքը բացուած, և Աստուծոյ հրեշտակներին
ելելիս և իջնելիս Որդւոյ մարդոյ վերայ։

ԳԼ. Բ

1 Եւ երրորդ օրը հարսանիք էր Գալիլեայի Կանա-
2 յումը, և Յիսուսի մայրն այնտեղ էր։ Յիսուսն էլ
կանչուեցաւ այն հարսանիքը և նորա աշակերտ-
3 ներն էլ։ Եւ երբոր գինին պակասեց, Յիսուսի

4 մայրը ասաց նորան. Գինի չունին։ Յիսուսը նորան
ասաց. Քեզ ի՞նչ բան կայ ինձ հետ, կին. իմ ժա-
5 մանակը դեռ չէ հասել։ Նորա մայրն ասաց սպա-
6 սաւորներին. ինչ որ ասէ ձեզ, արէք։ Այնտեղ
վեց քարէ կարաս կային հրէաների մաքրուելու
համար, որոնցից ամեն մէկը երկու կամ երեք մար
7 էին տանում։ Յիսուսը նորանց ասաց. այդ կա-
րասները ջրով լցրէք. և նորանց լցրին մինչև վեր։
8 Եւ նորանց ասաց. Հիմա առէք և տարէք սեղա-
9 նապետի համար. և նորանք տարին։ Եւ երբոր վե-
րակացուն այն գինի դառած ջուրը ճաշակեց, (և
չէր գիտում թէ ինչ տեղից է. բայց սպասաւորները
գիտէին՝ որ ջուրն լցրել էին) սեղանապետը փեսա-
10 յին կանչեց։ Եւ նորան ասաց. Ամեն մարդ առաջ
լաւ գինին է տալիս. և երբոր արբենան, այն ժա-
մանակ վատը. դու լաւ գինին մինչև հիմա պա-
11 հեցիր։ Նշանների սկիզբը Յիսուսը այս արաւ Գա-
լիլեայի Կանայումը. և իր փառքը յայտնեց. և նո-
րա աշակերտները հաւատացին նորան։
12 Որանից յետոյ Յիսուսն իջաւ Կափառնայում,
ինքն և իր մայրը և իր եղբայրները և իր աշակերտ-
ները. և շատ օրեր չմնացին այնտեղ։
13 Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր, և Յիսուսն ելաւ
14 Երուսաղէմ։ Եւ տաճարումը գտաւ եզներ և ոչ-
խարներ և աղաւնիներ ծախողներին, և սեղանա-
15 ւորներին նստած։ Եւ չուանից խարազան շինեց, և
ամենին տաճարիցը դուրս հանեց՝ ոչխարներն էլ և
եզներն էլ, և սեղանաւորների պղինձները ցրուեց
16 և տախտակները կործանեց։ Եւ աղաւնի ծախող-
ներին ասաց. Դորանց վեր առէք այստեղից. իմ
17 Հօր տունը մի անէք առուտուրի տուն։ Եւ նորա
աշակերտները յիշեցին, թէ գրուած է. Քո տան
նախանձը կերաւ ինձ։

18 Արդ Հրէաները պատասխանեցին և ասացին նո-
րան, ի՞նչ նշան ես ցոյց տալիս մեզ, որ անում
19 ես այդ։ Յիսուսը պատասխանեց և ասաց նորանց.
Քանդեցէք այդ տաճարը, և երեք օրում կ'կանգ-
20 նեցնեմ դորան։ Հրէաներն էլ ասացին. Այս տա-
ճարը քառասուն և վեց տարում շինուեցաւ, և
21 դու երեք օրումն կ'կանգնեցնե՞ս դորան։ Բայց նա
22 իր մարմնոյ տաճարի համար էր ասում։ Ապա երբոր
նա մեռելների միջից յարութիւն առաւ, նորա ա-
շակերտները յիշեցին, թէ նա ասաց նորանց այս
բանը. և հաւատացին գրքին՝ և այն խօսքին որ ա-
սաց Յիսուսը։
23 Եւ երբոր Երուսաղէմումն էր, զատկի տօնին,
շատ մարդիկ հաւատացին նորա անուանը. տեսնե-
24 լով նորա այն նշանները, որ անում էր։ Բայց ինքն
Յիսուս իր անձը չէր հաւատում նորանց. քանզի
25 ինքն ամենը գիտէր։ Եւ որովհետեւ պէտք չէր որ
մէկը վկայէր մարդու համար. քանզի ինքը գիտէր,
թէ ինչ կար մարդումը։

ԳԼ. Գ

1 Եւ փարիսեցիներիցն մի մարդ կար՝ անունը Նի-
2 կոդիմոս՝ Հրէաների իշխան։ Սա գիշերը Յիսուսի
մօտ եկաւ և ասաց նորան. Ռաբբի, գիտենք որ
Աստուածանից վարդապետ ես եկել. քանզի ոչ ով
չէ կարող այդ նշաններն անել՝ որ դու ես անում,
3 եթէ Աստուած նորա հետ չլինի։ Յիսուսը պա-
տասխանեց և ասաց նորան. Ճշմարիտ ճշմարիտ
ասում եմ քեզ. Եթէ մէկը վերստին չծնուի՝ կա-
4 րող չէ Աստուծոյ արքայութիւնը տեսնել։ Նիկո-
դիմոս նորան ասաց. Մարդ ի՞նչպէս կարող է
ծնուիլ՝ որ ծեր է. մի՞թէ կարող է երկրորդ ան-

5 գամ իր մօր արգանդը մտնել և ծնուիլ։ Յիսուս
պատասխանեց․ Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ
քեզ․ Եթէ մէկը ջրից և Հոգուց չծնուի, նա կա-
6 րող չէ Աստուծոյ արքայութիւնը մտնել։ Մարմ-
նուցը ծնուածը մարմին է․ և Հոգուցը ծնուածը
7 հոգի է։ Մի զարմանար՝ որ ասացի քեզ, թէ Պէտք
8 է ձեզ՝ վերստին ծնուիլ։ Քամին՝ ուրտեղ ուզում է՝
փչում է, և նորա ձայնը լսում ես․ բայց չգիտես
թէ ո՞ր տեղից է գալիս և ո՞ր տեղ է գնում․ այս-
9 պէս է ամեն Հոգուցը ծնուածը։ Նիկոդիմոսը պա-
տասխանեց և ասաց նորան․ Այդ ի՞նչպէս կարող
10 է լինիլ։ Յիսուսը պատասխանեց և ասաց նորան․
Դու ես Իսրայէլի վարդապետը, և այս չե՞ս գի-
11 տում։ Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ քեզ․ Թէ
ինչ որ գիտում ենք՝ խօսում ենք, և ինչ որ տե-
սանք՝ վկայում ենք․ և մեր վկայութիւնը չէք ըն-
12 դունում։ Եթէ երկրաւոր բաներն ասացի ձեզ, և
չէք հաւատում․ ապա ի՞նչպէս կ՚հաւատաք, եթէ
13 երկնաւոր բաներն ասեմ։ Եւ ոչ ով վեր չելաւ եր-
կինքը, եթէ ոչ երկնքից իջնողը՝ Որդին մարդոյ՝
14 նա որ երկնքումն է։ Եւ ինչպէս Մովսէս օձը բարձ-
րացրեց անապատումը, այնպէս պէտք է մարդոյ
15 Որդուն բարձրացուել․ Որ ամեն նորան հաւատա-
ցողը չկորչի, այլ յաւիտենական կեանքն ունե-
16 նայ։ Վասն զի Աստուած այնպէս սիրեց աշխարհ-
քը, որ իր միածին Որդին տուաւ․ որ ամեն նո-
րան հաւատացողը չկորչի, այլ յաւիտենական
17 կեանքն ունենայ։ Քանզի Աստուած իր Որդին չու-
ղարկեց աշխարհքը, որ աշխարհքին դատէ, այլ որ
18 աշխարհքը նորանով փրկուի։ Նորան հաւատացո-
ղը չի դատապարտուիլ, իսկ չհաւատացողն արդէն
դատապարտուած է․ որովհետև չհաւատաց Աս-
19 տուծոյ միածին Որդոյ անուանը։ Եւ սա է դա-

*դատաստանն, որ լոյսն եկաւ աշխարհքը, և մարդիկ
խաւարն աւելի սիրեցին քան թէ լոյսն, վասն զի նո-
20 րանց գործքերը չար էին։ Քանզի ամէն չար գոր-
ծողը ատում է լոյսին, և չէ գալիս դէպի լոյսն,
21 որ նորա գործքերը չյանդիմանուին։ Իսկ ճշմար-
տութիւն գործողը գալիս է դէպի լոյսն, որ նորա
գործքերն յայտնուին, վասն զի Աստուծով գործ-
ուեցան։*

*22 Սորանից յետոյ եկաւ Յիսուսը և նորա աշա-
կերտները Հրէաստանի երկիրը. և այնտեղ նորանց
23 հետ ման էր գալիս և մկրտում էր։ Եւ Յօհաննէսն
էլ Այնոնումն էր մկրտում՝ Սաղեմայ մօտ. որով-
հետև այնտեղ շատ ջուր կար. և գալիս էին և
24 մկրտվում էին։ Վասն զի Յօհաննէսը դեռ բանտի
մէջ չէր գցուած։*

*25 Արդ Յօհաննէսի աշակերտները Հրէաների հետ
26 վէճ ունեցան մաքրութեան համար։ Եւ Յօհաննէսի
մօտ եկան և ասացին նորան. Ռաբբի, նա որ Յոր-
դանանի այն կողմումն էր քեզ հետ, որի համար
դու վկայեցիր, ահա նա մկրտում է, և ամենքը
27 նորա մօտ են գալիս։ Յօհաննէսը պատասխանեց
և ասաց. Մարդ չէ կարող ոչինչ վեր առնել, եթէ
28 երկնքից տրուած չլինի նորան։ Դուք ինքներդ
վկայում էք ինձ համար, որ ասացի ձեզ, թէ Ես
Քրիստոսը չեմ, այլ թէ նորա առջևից ուղար-
29 կուած եմ։ Հարսն ունեցողն է փեսայ. բայց փե-
սայի բարեկամը, որ կանգնած է և լսում է նորան,
ուրախութիւնով ուրախանում է փեսայի ձայնի
30 համար. արդ իմ այս ուրախութիւնը լցուած է։ Նո-
31 րան պէտք է աճել, և ինձ փոքրանալ։ Վերևից
եկողն ամենից վեր է. երկրիցը լինողը երկրիցն է և
32 երկրիցն է խօսում։ Երկնքից եկողն ամենից վեր է.
ինչ որ տեսաւ և լսեց, նա է վկայում. և նորա*

33 վկայութիւնը ոչ ով չէ ընդունում։ Նորա վկա-
յութիւնն ընդունողը կնքեց, թէ Աստուած ճշշ-
34 մարիտ է։ Քանզի նա որին Աստուած ուղարկեց,
Աստուծոյ բանն է խօսում. վասն զի Աստուած Հո-
35 գին չափով չէ տալիս։ Հայրը սիրում է Որդուն,
36 և ամեն բան նորա ձեռքն է տուել։ Որդուն հա-
ւատացողը յաւիտենական կեանք ունի. իսկ Որ-
դուն չհնազանդողը կեանքը չի տեսնիլ, այլ Աս-
տուծոյ բարկութիւնը մնում է նորա վերայ։

ԳԼ. Դ

1 Եւ երբոր Տէրն իմացաւ, որ փարիսեցիները լսեցին,
թէ Յիսուսը աւելի աշակերտներ է անում և մը-
2 կրտում քան թէ Յօհաննէսը, (Թէպէտեւ Յիսուս
ինքն չէր մկրտում՝ այլ նորա աշակերտները.)
3 Հրէաստանի երկիրը թողեց և դարձեալ եկաւ Գա-
4 լիլեա։ Եւ պէտք էր որ Սամարիայի միջովն անցնէր։
5 Արդ նա Սամարիայի մի քաղաքն եկաւ, անունը
Սիւքար, այն տեղի մօտ, որ Յակոբ տուաւ իր որդի
6 Յօսէփին։ Եւ Յակոբի մի աղբիւրը կար այնտեղ.
և Յիսուսը ճանապարհից վաստակած այն աղ-
բիւրի վերայ նստեց. և ժամը վեցին դէմ էր։
7 Արդ Սամարիայից մի կին եկաւ, որ ջուր հանէ.
Յիսուսը նորան ասաց. ինձ ջուր տուր խմեմ։
8 Վասն զի նորա աշակերտները քաղաքն էին գնա-
9 ցել, որ կերակուր առնեն։ Սամարացի կինն էլ ա-
սաց նորան. Դու որ Հրէայ ես, ի՞նչպէս ես ինձա-
նից ջուր ուզում խմել, որ մի Սամարացի կին եմ.
որովհետեւ Հրէաները չեն խառնվում Սամարացոց
10 հետ։ Յիսուսը պատասխանեց և ասաց նորան.
Եթէ Աստուծոյ պարգեւը գիտենայիր, և թէ ով է
նա, որ քեզ ասում է, Իւ Տուր ինձ խմել, ապա

դու նորանից կը խնդրէիր, և նա կենդանի ջուր
11 կ'տար քեզ։ Կինը նորան ասաց. Տէր, դու դոյլ
էլ չունիս, և հորը խոր է. ապա ո՞րտեղից ունիս
12 կենդանի ջուրը։ Մի՞թէ դու աւելի մեծ ես քան
մեր Հայր Յակոբը, որ այս հորը տուաւ մեզ. և
ինքն սորանից խմեց, և նորա որդիքը և նորա ա-
13 նասունները։ Յիսուսը պատասխանեց և ասաց նո-
րան. Ամեն այդ ջրիցը խմողը դարձեալ կ'ծարաւի.
բայց ով որ խմէ այն ջրիցը, որ ես կ'տամ նորան,
14 նա յաւիտեան չի ծարաւիլ։ Այլ այն ջուրն, որ
ես կ'տամ նորան, ջրի աղբիւր կ'լինի նորանում,
15 որ յաւիտենական կենաց մէջ կ'բղխէ։ Կինը նո-
րան ասաց. Տէր, տուր ինձ այն ջուրը, որ չծա-
16 րաւիմ, և չգամ այստեղ ջուր հանելու։ Յիսուսը
նորան ասաց. Գնա կանչիր քո մարդուն, և եկ
17 այստեղ։ Կինը պատասխանեց և ասաց. Ես մարդ
չունիմ. Յիսուսը նորան ասաց. Լաւ ասացիր, թէ
18 մարդ չունիմ, Վասն զի դու հինգ մարդ ես ունե-
ցել, և նա որ հիմա ունիս, քո մարդը չէ. դա
19 ճշմարիտ ասացիր։ Կինը նորան ասաց. Տէր, տես-
20 նում եմ որ դու մարգարէ ես։ Մեր հարքն այս
լեռանումը երկրպագութիւն արին. և դուք ասում
էք, թէ Երուսաղէմումն է այնտեղն, ուր պէտք է
21 երկրպագութիւն անել։ Յիսուսը նորան ասաց.
Կին, հաւատա ինձ, որ ժամանակ կ'գայ, որ այն
ժամանակ ոչ այս լեռանումն կ'երկրպագէք Հօրը,
22 և ոչ էլ Երուսաղէմումը։ Դուք երկրպագում էք
նորան, որ չէք գիտում. մենք երկրպագում
ենք նորան, որ գիտում ենք. որովհետեւ փրկու-
23 թիւնը Հրէաներիցն է։ Բայց ժամանակ կ'գայ, և
հիմա է, որ ճշմարիտ երկրպագողները հոգով և
ճշմարտութիւնով կ'երկրպագեն Հօրը, քանզի
Հայրն էլ այսպէս է ուզում իր երկրպագողներին։

24 Աստուած Հոգի է, և նորան երկրպագողները պէտք
25 է հոգով և ճշմարտութիւնով երկրպագեն։ Կինն
ասաց նորան. Գիտեմ, որ Մեսիան պիտի գայ (որ
Քրիստոս է կոչվում). երբոր նա կ'գայ, ամեն բան
26 կ'պատմէ մեզ։ Յիսուսը նորան ասաց. Ես եմ, որ
27 քեզ հետ խօսում եմ։ Եւ սորա վերայ եկան նորա
աշակերտները, և զարմանում էին, որ կնոջ հետ
խօսում էր. բայց ոչ ոք չասաց. Ի՞նչ ես ուզում,
28 կամ ի՞նչ ես խօսում դորա հետ։ Կինն էլ իր
կուժը թողեց, և գնաց քաղաք, և մարդկանց ա-
29 սաց. Եկէք տեսէք մի մարդ, որ ինձ ասաց բոլորը
30 ինչ որ գործել եմ. արդեօք նա՞ է Քրիստոսը։ Եւ
դուրս ելան քաղաքից, և նորա մօտ էին գալիս։
31 Եւ այն միջոցին աշակերտները խնդրում էին նո-
32 րան և ասում. Ռաբբի, կեր։ Նա էլ ասաց նո-
րանց. Ես կերակուր ունիմ ուտելու, որ դուք
33 չէք գիտում։ Աշակերտներն էլ իրար ասում էին.
Արդեօ՞ք մի մարդ դորան բան բերաւ ուտելու։
34 Յիսուսը ասաց նորանց. Իմ կերակուրը նա է, որ
ինձ ուղարկողի կամքն անեմ, և նորա գործը կա-
35 տարեմ։ Մի՞թէ դուք չէք ասում, թէ Դեռ չորս
ամիս կայ, և հունձքը կ'գայ. ահա ես ասում եմ
ձեզ. Բարձրացրէք ձեր աչքերը, և տեսէք արտերը,
36 որ սպիտակացել են և արդէն հնձին հասել։ Եւ
հնձողը վարձք է առնում, և յաւիտենական կե-
նաց մէջ պտուղ ժողովում. որ սերմողը և հնձողը
37 իրար հետ ուրախանան։ Քանզի սորանում ճշմա-
րիտ է այն խօսքը. Թէ Ուրիշ է սերմողը, և ուրիշ
38 է հնձողը։ Ես ուղարկեցի ձեզ հնձել այն, որ
դուք չաշխատեցիք. ուրիշներն աշխատեցին, և դուք
նորանց աշխատանքի մէջ մտաք։
39 Եւ Սամարացոց այն քաղաքից շատերը հաւա-
տացին նորան այն կնոջ խօսքի համար, որ վկա-

յում էր․ թէ Ասաց ինձ բոլորը ինչ որ գործել էի։
40 Արդ երբոր Սամարացիք նորա մօտ եկան, նորան
աղաչեցին, որ իրանց մօտ մնայ․ և երկու օր մնաց
41 այնտեղ։ Եւ էլ շատերը հաւատացին նորան՝ նորա
42 խօսքի համար։ Եւ այն կնոջ էլ ասում էին․ թէ
Այլ ևս քո խօսքերի պատճառով չենք հաւա-
տում․ վասն զի մենք ինքներս լսեցինք, և գիտենք
որ ճշմարտապէս սա է աշխարհի Փրկիչը՝ Քրիս-
տոսը։
43 Եւ երկու օրից յետոյ այնտեղից դուրս եկաւ
44 գնաց Գալիլեա։ Վասն զի Քրիստոս ինքն վկայեց․
թէ Մարգարէն իր հայրենիքումը պատիւ չունի։
45 Բայց երբոր Գալիլեա եկաւ, Գալիլեացիներն ըն-
դունեցին նորան․ տեսնելով այն բոլորն, որ տօնին
արաւ Երուսաղէմումը․ քանզի նորանք էլ եկել
էին այն տօնին։
46 Եւ Յիսուսը դարձեալ եկաւ Գալիլեայի Կանան,
ուր ջուրը գինի արաւ․ մի թագաւորացեղ մարդ
կար, որի որդին Կափառնայումի մէջ հիւանդ էր։
47 Նա լսելով թէ Յիսուսը Հրէաստանից եկել է
Գալիլեա․ եկաւ նորա մօտ և աղաչում էր, որ
իջնէ և իր որդուն բժշկէ․ վասն զի մեռնելու մօտ
48 էր։ Յիսուսն էլ նորան ասաց․ Եթէ նշաններ և
49 հրաշքներ չտեսնէք՝ չէք հաւատալ։ Թագաւորա-
ցեղը նորան ասաց․ Տէր, իջիր դեռ քանի որ չէ
50 մեռել տղաս։ Յիսուսը նորան ասաց․ Գնա, քո
որդին կենդանի է․ և մարդը հաւատաց այն խօս-
51 քին՝ որ Յիսուսը նորան ասաց, և գնաց։ Եւ դեռ
որ իջնում էր, նորա ծառաները նորան դիմաւո-
րեցին և աւետիս տուին և ասացին, թէ Քո տղան
52 կենդանի է։ Նա էլ նորանց հարցնում էր այն
ժամի համար, ում սկսեց լաւանալ․ և նորան ա-
սացին՝, թէ Երէկ ժամը եօթնին տենդը թողեց նո-

53 րան։ Այն ժամանակ հայրն իմացաւ, թէ նոյն
ժամին է, որ Յիսուսը նորան ասաց. թէ քո որ-
դին կենդանի է. և հաւատաց ինքն և նորա բոլոր
54 տունը։ Սա դարձեալ երկրորդ նշան արաւ Յի-
սուսը, երբոր Հրէաստանիցն եկաւ Գալիլեա։

ԳԼ. Ե

1 Սորանից յետոյ տօն էր Հրէաների. և Յիսուսը
2 վեր ելաւ Երուսաղէմ։ Եւ Երուսաղէմի մէջ Պրո-
պատիկէ աւազանի մօտ, որ Եբրայեցերէն Բեթհեզ-
3 դա է կոչվում, հինգ սրահ կայ։ Նորանցում խիստ
շատ հիւանդներ կային պառկած՝ կոյրեր, կա-
ղեր, չորացածներ, որ ջրի շարժուելուն էին սպա-
4 սում։ Վասն զի Տիրոջ հրեշտակը ժամանակ ժա-
մանակ վայր էր գալիս այն աւազանը և ջուրը շար-
ժում. և ջրի շարժուելուց յետոյ նորա մէջ առաջ
մտնողը բժշկվում էր՝ ինչ հիւանդութիւն էլ որ
5 ունենար։ Եւ այնտեղ մի մարդ կար, որ երեսուն
6 և ութ տարի էր հիւանդութեան մէջ։ Երբոր Յի-
սուսը նորան պառկած տեսաւ, և գիտաց թէ
արդէն շատ ժամանակից է, նորան ասաց. Կա-
7 մենո՞ւմ ես ողջ լինել։ Հիւանդը պատասխանեց
նորան. Տէր, մարդ չունիմ, որ՝ երբոր ջուրերը
շարժվում է՝ ինձ աւազանի մէջ գցէ. և մինչեւ
որ ես գալիս եմ, ուրիշն ինձանից առաջ իջնում
8 է մէջը։ Յիսուսը նորան ասաց. Վեր կաց, մահի-
9 ճըդ առ և ման եկ։ Եւ մարդն իսկոյն ողջացաւ,
և վեր առաւ իր մահիճը և ման էր գալիս. և օրը
10 շաբաթ էր։ Հրէաներն էլ ասացին բժշկուածին.
Շաբաթ է, արժան չէ քեզ, որ մահիճդ վեր առնես։
11 Նա պատասխանեց նորանց. Նա՝ որ ինձ բժշկեց,
12 նա ասաց ինձ. Մահիճդ առ և ման եկ։ Արդ

հարցրին նորան և ասացին. Ո՞վ է այն մարդն, որ
13 քեզ ասաց. Վեր կա՛ց ու մահճդ առ և գնա՝ մեջ։ Բայց բժշկ-
կուածը չէր գիտում, թէ ո՞վ է. վասն զի Յիսուսը
14 այն տեղի ամբոխի պատճառովը խոյս տուաւ։ Սո-
րանից յետոյ Յիսուսը նորան գտաւ տաճարումը՝
և նորան ասաց. Ահա ողջացար, այլ եւս չմեղան-
15 չես, որ էլ աւելի չար բան չլինի քեզ։ Մարդը
գնաց և Հրէաներին պատմեց, թէ Յիսուսն է, որ
նորան առողջացրել է։
16 Եւ նորա համար Հրէաները Յիսուսին հալածում
էին, և ուզում էին նորան սպանել, որ շաբաթ
17 օրն անում էր այն բանը։ Եւ Յիսուսը պատաս-
խանեց նորանց. Իմ Հայրը մինչև հիմա գործում
18 է, և ես էլ գործում եմ։ Նորա համար Հրէա-
ներն էլ աւելի ուզում էին սպանել նորան. որ
ոչ թէ միայն շաբաթ օրն էր քանդում, այլ Աս-
տուածոյն էլ իրան Հայր էր ասում, իր անձն Աս-
19 տուածոյն հաւասար անելով։ Յիսուսը պատասխա-
նեց և ասաց նորանց. Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում
եմ ձեզ. Ի՛ Որդին իրանից կարող չէ ոչինչ անել,
թէ որ չտեսանէ Հօրն անելիս. վասն զի ինչ որ նա
անում է, հէնց Որդին էլ այն բանը նորա նման
20 է անում։ Վասն զի Հայրը սիրում է Որդուն, և
ամեն բան ցոյց է տալիս նորան, որ ինքն անում
է, և սորանցից էլ աւելի մեծ մեծ գործքեր ցոյց
21 կ՚տայ նորան, որ դուք զարմանաք։ Վասն զի ինչ-
պէս որ Հայրը մեռելներին յարուցանում է և կեն-
դանի անում, այնպէս էլ Որդին, որոնց որ կամե-
22 նում է, կենդանի է անում։ Վասն զի Հայրը ոչ
մէկին էլ չէ դատում, այլ ամեն դատաստանը
23 տուաւ իր Որդուն։ Որ ամենքը պատուեն Որդուն,
ինչպէս որ պատուում են Հօրը. Որդուն չպատ-
ուողը՝ Հօրն էլ չէ պատուում, որ ուղարկեց նո-

24 րան ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ․ թէ
իմ խօսքիս լսողը, և ինձ ուղարկողին հաւատա-
ցողը, յաւիտենական կեանք ունի․ և դատաստան
չի մտնիլ, այլ մահիցը փոխուեցաւ դէպի կեանք ։
25 Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ․ թէ ժամա-
նակ կ՚գայ և հիմա է, որ մեռելներն Աստուծոյ
26 Որդու ձայնը կ՚լսեն, և լսողները կ՚ապրին ։ Քանզի
ինչպէս որ Հայրն իր անձումը կեանք ունի, այն-
պէս էլ Որդուն տուաւ՝ որ իր անձումն կեանք ու-
27 նենայ ։ Եւ նորան իշխանութիւն տուաւ, որ դա-
տաստան էլ անէ․ որովհետև Որդի մարդոյ է ։
28 Սորա վերայ մի զարմանաք․ որովհետև ժամանակ
կ՚գայ, որ ամենքն՝ որ գերեզմաններումն են, նորա
29 ձայնը կ՚լսեն, Եւ դուրս կ՚գան, նորանք, որ բա-
րի են գործել, դէպի կենաց յարութիւնը, և
նորանք, որ չար են արել, դէպի դատաստանի յա-
30 րութիւնը ։ Ես ինձանից չեմ կարող ոչինչ անել․
ինչպէս լսում եմ՝ այնպէս եմ դատում, և իմ
դատաստանն արդար է․ քանզի իմ կամքը չեմ
31 որոնում, այլ ինձ ուղարկող Հօրը կամքը ։ Եթէ ես
ինձ համար վկայեմ, իմ վկայութիւնը ճշմարիտ
32 չէ ։ Ուրիշն է որ ինձ համար վկայում է․ և գիտեմ
որ ճշմարիտ է այն վկայութիւնը, որ վկայում է
33 ինձ համար ։ Դուք ուղարկեցիք Յօհաննէսի մօտ․
34 և Նա վկայութիւն տուաւ ճշմարտութեանը ։ Իսկ
ես ոչ թէ մարդկանցից եմ առնում վկայութիւ-
35 նը․ այլ սա ասում եմ, որ դուք ապրիք ։ Նա այն
ճրագն էր՝ որ վառվում էր և լոյս էր տալիս․ և
դուք կամեցաք մի առ ժամանակ ուրախանալ նո-
36 րա լուսովը ։ Բայց ես աւելի մեծ վկայութիւն ու-
նիմ քան թէ Յօհաննէսը, այսինքն այն գործքերն,
որ Հայրն ինձ տուաւ, որ կատարեմ նորանց․ նոյն
այն գործքերն՝ որ գործում եմ, ինձ համար վկա-

37 յում են, թէ Հայրն ուղարկեց ինձ։ Եւ ինձ ու-
ղարկող Հայրն ինքն ինձ համար վկայեց․ դուք ոչ
նորա ձայնը լսեցիք երբէք, և ոչ նորա կերպա-
38 րանքը տեսաք․ Եւ ոչ նորա խօսքն ունիք բնակած
ձեզանում. վասն զի այն որ նա ուղարկեց, դուք
39 չէք հաւատում նորան։ Քննեցէք գրքերն․ որ դուք
կարծում էք թէ նորանցով ունիք յաւիտենական
կեանք՝ և նորանք են, որ ինձ համար վկայում են։
40 Եւ չէք կամենում ինձ մօտ գալ, որ կեանք ու-
41 նենաք։ Ես մարդկանցից փառք չեմ առնում։
42 Բայց ճանաչում եմ ձեզ, որ Աստուծոյ սէրը չու-
43 նիք ձեր անձներումը։ Ես իմ Հօր անունովս ե-
կայ, և ինձ չէք ընդունում. եթէ ուրիշը գայ իր
44 անունովս, նորան կ'ընդունիք։ Ինչպէս կարող էք
դուք հաւատալ, որ իրարից էք փառք առնում,
և այն փառքն որ միայն Աստուածանից է, չէք ո-
45 րոնում։ Մի կարծէք, թէ ես Հօր մօտ կ'չարախօ-
սեմ ձեզանից․ կայ մէկն որ ձեզանից չարախօսում
է՝ Մօսէսն, որի վերայ դուք ձեր յոյսը դրել էք։
46 Վասն զի եթէ դուք Մօսէսին հաւատայիք, ինձ
էլ կ'հաւատայիք, քանզի նա ինձ համար գրեց։
47 Բայց եթէ նորա գրքերին չէք հաւատում, ինչպէս
իմ խօսքերին կ'հաւատաք։

ԳԼ․ Զ

1 Սորանից յետոյ գնաց Յիսուսը Գալիլեայի Տիբեր-
2 եա ծովի միւս կողմը։ Եւ շատ ժողովուրդ գնում
էր նորա ետեւից․ որովհետեւ տեսնում էին նորա
3 նշաններն, որ անում էր հիւանդների վերայ։ Յի-
սուսն էլ վեր ելաւ լեառը, և նստեց իր աշակերտ-
4 ների հետ այնտեղ։ Եւ Հրէաների զատիկ տօնը
մօտ էր։

5 Յիսուսն էլ իր աչքերը բարձրացրեց և տեսաւ,
որ շատ ժողովուրդ էր գալիս իրան մօտ. ասաց
Փիլիպպոսին. Ի՞նչ տեղից հաց առնենք, որ դո-
6 րանք ուտեն։ Բայց այս ասաց՝ նորան փորձելով.
7 վասն զի ինքն գիտէր, թէ ինչ պիտի անէր։ Փի-
լիպպոսը պատասխանեց նորան. Երկու հարիւր դա-
հեկանի հաց բաւական չէ դորանց, որ դորանից
8 ամեն մէկը մի քիչ առնէ։ Նորա աշակերտներից
մէկն, Անդրէասը՝ վէմ Սիմօնի եղբայրն՝ ասաց նո-
9 րան. Այստեղ մէկ տղայ կայ, որ հինգ գարէ
հաց ունի և երկու փոքր ձուկ, բայց սա ի՞նչ է
10 այնչափ մարդկանց համար։ Յիսուսն էլ ասաց.
Մարդկանցը նստեցրէք. և շատ խոտ կար այն տե-
ղը. և մարդիկը նստեցան համարով իբր հինգ հա-
11 զար։ Եւ Յիսուսը հացերն առաւ՝ գոհացաւ և բա-
ժանեց աշակերտներին, և աշակերտներն էլ նըս-
տողներին. նոյնպէս էլ ձկներիցը որչափ որ կամե-
12 ցան։ Եւ երբոր կշտացան, ասաց իր աշակերտնե-
րին. Ժողովեցէք աւելցած կտորները՝ որ բան չը
13 կորչի։ Եւ ժողովեցին, և կտորներիցը տասներկու
կողով լցրին այն հինգ գարէ հացից, որ ուտող-
14 ներիցն աւելացաւ։ Բայց մարդիկն՝ երբոր տեսան
այս նշանն որ արաւ Յիսուսը, ասում էին՝ թէ Սա
է ճշմարտապէս այն մարգարէն որ պիտի աշ-
15 խարհ գայ։ Յիսուսն էլ իմանալով թէ գալու են
իրան յափշտակելու, որ թագաւոր շինեն իրան,
16 դարձեալ գնաց լեառը մէնակ։ Եւ երբոր իրիկուն
17 եղաւ, նորա աշակերտները իջան ծովի եզրը. Եւ
նաւը մտնելով գնացին ծովի այն կողմը՝ Կափառ-
նայում. և արդէն մթնցել էր, և Յիսուսը չէր ե-
18 կել նորանց մօտ։ Եւ ծովն էլ սաստիկ քամու փը-
19 չելուցը յուզվում էր։ Եւ երբոր քսան և հինգ
կամ երեսուն ասպարէզի չափ առաջ գնացել էին,

տեսան Յիսուսին ծովի վերայ գալիս, որ նաւին մօ-
20 տենում էր և վախեցան։ Նա էլ ասաց նորանց.
21 Ես եմ մի վախենաք։ Եւ կամենում էին նորան
ընդունել նաւի մէջ. և նաւը շուտով հասաւ այն
երկիրն, որ գնում էին։
22 Հետեւեալ օրն այն ժողովուրդը, որ ծովի այն
կողմն էր, տեսնելով որ ուրիշ նաւ չկար այնտեղ
մէկից զատ՝ որ նորա աշակերտները նորա մէջ մը-
տան. և որ Յիսուսը իր աշակերտների հետ նաւը
չէր մտած, բայց միայն նորա աշակերտները գնա-
23 ցին. Բայց Տիբերիայից ուրիշ նաւեր եկան այն
տեղի մօտ, ուր հացը կերան Տիրոջ գոհանալովը։
24 Արդ երբոր ժողովուրդը տեսաւ, որ Յիսուսն այն
տեղ չէ, և ոչ էլ նորա աշակերտները, իրանք էլ
նաւերը մտան և եկան Կափառնայում, Յիսուսին
25 որոնելով։ Եւ երբոր նորան ծովի այն կողմին գը-
տան, նորան ասացին. Ռաբբի, ե՞րբ եկար այստեղ։
26 Յիսուսը պատասխանեց նորանց և ասաց. Ճշմա-
րիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. Դուք ինձ որո-
նում էք՝ ոչ թէ նորա համար որ նշաններ տե-
27 սաք, բայց որ հացից կերաք և կշտացաք։ Գոր-
ծեցէք ոչ թէ կորչելու կերակուրը, այլ այն կե-
րակուրն, որ մնացող է յաւիտենական կեանքի
մէջ, որ Որդին մարդոյ կ'տայ ձեզ. վասն զի Աստ-
28 ուած Հայրը կնքեց նորան։ Արդ նորան ասացին.
Ի՞նչ անենք, որ Աստուծոյ գործքերը գործենք։
29 Յիսուսն էլ պատասխանեց և նորանց ասաց. Սա
է Աստուծոյ գործը, որ հաւատաք նորան, որին
30 նա ուղարկեց։ Եւ նորան ասացին. Ապա դու ի՞նչ
նշան ես անում, որ տեսնենք և հաւատանք, ի՞նչ
31 ես գործում։ Մեր հարքն անապատումը մանանայ
կերան. ինչպէս գրուած է թէ՝ Երկնքից հաց
32 տուաւ նորանց ուտելու։ Յիսուսն էլ նորանց ա-

սաց․ Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ․ Ոչ
թէ Մովսէսը տուաւ ձեզ այն հացը երկնքից, այլ
իմ Հայրը տալիս է ձեզ երկնքից ճշմարիտ հացը։
33 վասն զի Աստուծոյ հացը նա է՝ որ երկնքից է
34 իջնում, և որ աշխարհքին կեանք է տալիս։ Նո-
րանք էլ ասացին․ Տէր, ամեն ժամանակ տուր մեզ
35 այդ հացը։ Յիսուսն էլ նորանց ասաց․ Ես եմ կե-
նաց հացը․ ինձ մօտ եկողը չի սովիլ, և ինձ հա-
36 ւատացողը երբէք չի ծարաւիլ։ Բայց ասացի ձեզ,
37 թէ տեսաք էլ ինձ, և չէք հաւատում։ Այն ա-
մենը որ Հայրն ինձ է տալիս, ինձ մօտ կ՚գայ․ և
38 ինձ մօտ եկողին դուրս չեմ հանիլ։ Քանզի ես ի-
ջայ երկնքից, որ ոչ թէ իմ կամքն անեմ, այլ
39 ինձ ուղարկողի կամքը։ Սա է ինձ ուղարկող Հօր
կամքը, որ այն ամենն որ նա ինձ տուաւ․ նորա-
նից չկորցնեմ․ այլ յետին օրումը յարուցանեմ
40 նորան։ Եւ սա է ինձ ուղարկողի կամքն, որ ամեն
ով որ տեսնէ Որդուն և հաւատայ նորան, յաւի-
տենական կեանք ունենայ․ և ես յետին օրումը
կ՚յարուցանեմ նորան։
41 Հրէաներն էլ տրտունջում էին նորանից, որ ա-
42 սաց, Թէ Ես եմ երկնքից իջած հացը։ Եւ ասում
էին․ Չէ՞ որ սա Յիսուսն է Յովսէփի որդին, որի
հայրը և մայրը ճանաչում ենք․ ապա սա ի՞նչպէս է
43 ասում, Ես երկնքից եմ իջել։ Յիսուսն էլ պա-
տասխանեց և ասաց նորանց․ Մի տրտնջաք իրար
44 հետ։ Ոչ ով կարող չէ ինձ մօտ գալ, եթէ Հայրն՝
որ ինձ ուղարկեց՝ չքաշէ նորան․ և ես յետին օ-
45 րումը կ՚յարուցանեմ նորան։ Գրուած է մարգա-
րէների մէջ Թէ՝ Եւ ամենքն Աստուածանից սովո-
րած կ՚լինին․ արդ ամեն ով որ Հօրից լսում և
46 սովորում է, գալիս է ինձ մօտ։ Իբր չէ թէ մէկը
տեսել է Հօրն․ բայց միայն նա, որ Աստուածա-

47 նից է. նա տեսել է Հօրը։ Ճշմարիտ ճշմարիտ
ասում եմ ձեզ. ինձ հաւատացողը յաւիտենական
48 կեանք ունի. Ես եմ կենաց հացը։ (49) Ձեր հարքը
50 մանանան կերան անապատումը, և մեռան։ Սա է
այն հացն, որ երկնքից է իջնում որ եթէ մէկը
51 նորանից ուտէ, չի մեռնիլ։ Ես եմ կենդանի հացն,
52 որ երկնքից է իջել։ Եթէ մէկն այս հացից ու-
տէ, յաւիտեան կ'ապրի. և այն հացն՝ որ ես կը
տամ՝ իմ մարմինն է, որ ես նորան աշխարհքի կե-
նաց համար կ'տամ։
53 Հրէաներն էլ իրար հետ կռւում էին և ասում.
Սա ի՞նչպէս կարող է էր մարմինը տալ մեզ ու-
54 տելու։ Յիսուսն էլ նորանց ասաց. Ճշմարիտ
ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, Եթէ Որդւոյ մարդոյ
մարմինը չուտէք և նորա արիւնը չխմէք, կեանք
55 չունիք ձեր անձերումը։ Իմ մարմինը ուտողը և
իմ արիւնը խմողը յաւիտենական կեանք ունի. և
56 ես յետին օրումը կ'յարուցանեմ նորան։ Վասն
զի իմ մարմինը ճշմարտապէս կերակուր է, և իմ
57 արիւնը ճշմարտապէս խմելիք է։ Իմ մարմինն ու-
տողը և իմ արիւնը խմողը մնում է ինձանում, և
58 ես նորանում։ Ինչպէս ինձ ուղարկեց կենդանի
Հայրը, և ես կենդանի եմ Հօր համար. այնպէս
էլ նա որ ինձ ուտում է, կենդանի կ'լինի ինձ
59 համար։ Սա է այն հացն որ երկնքից է իջել. ոչ
թէ ինչպէս ձեր հարքը մանանան կերան և մեռան.
այս հացն ուտողը յաւիտեան կ'ապրի։
60 Այս ասաց ժողովարանումը երբոր Կափառնա-
յումի մէջ սովորեցնում էր։
61 Եւ նորա աշակերտներից շատերը որ լսեցին, ա-
սացին. Խիստ է այդ բանը, ո՞վ կարող է լսել
62 դորան։ Բայց երբոր Յիսուսը գիտաց իր անձնումը,
թէ իր աշակերտները տրտնջում էին դորա հա-

մար, նորանց ասաց. Դա՞ է գայթակղեցնում ձեզ։
63 Ապա եթէ Որդին մարդոյ տեսնէք՝ վեր գնալիս,
64 ուր առաջ էր։ Հոգին է կենդանացնողը, մարմինը
ոչինչ օգուտ չէ տալիս. այն բանն որ ես ձեզ հետ
65 խօսեցի, հոգի է և կեանք է։ Բայց ձեզանից կան
ոմանք, որ չեն հաւատում, վասն զի Յիսուսը
սկզբիցը գիտէր, ո՞վ են չհաւատացողները, և ով
66 է նա՝ որ պիտի մատնէր իրան։ Եւ ասաց. Նորա
համար ասացի ձեզ՝ թէ ոչ ով կարող չէ ինձ մօտ
գալ, եթէ իմ Հօրիցը տրուած չլինի նորան։
67 Սորանից յետոյ նորա աշակերտներից շատերը
յետ գնացին, և այլ եւս ման չէին գալիս նորա
68 հետ։ Յիսուսն էլ ասաց այն տասներկուսին, Մի՞-
69 թէ դուք էլ ուզում էք գնալ։ Սիմօն Պետրոսն
էլ պատասխանեց նորան. Տէր, ո՞ւմ մօտ գնանք.
70 յաւիտենական կենաց խօսքեր ունիս դու։ Եւ
մենք հաւատացինք և ճանաչեցինք, թէ դու ես
71 Քրիստոսը՝ կենդանի Աստուծոյ Որդին. Յիսուսը
պատասխանեց նորանց. Չէ՞ որ ես ձեզ տասներ-
կուսիդ ընտրեցի, և ձեզանից մէկը սատանայ է։
72 Եւ սա Իսկարիօտացի Սիմօնեան Յուդային էր ա-
սում. քանզի նա էր մատնելու նորան. և ինքը
տասներկուսից մէկն էր։

ԳԼ. Է

1 Եւ սորանից յետոյ Յիսուսը ման էր գալիս Գա-
լիլեայի մէջ. վասն զի չէր կամենում Հրէաստա-
նումը ման գալ, որովհետեւ Հրէաները որոնում
էին սպանել նորան։
2 Եւ Հրէաների տաղաւարահարաց տօնը մօտիկ
3 էր։ Եւ նորա եղբայրներն ասացին նորան, Այս
տեղից դուրս եկ և գնա Հրէաստան, որ քո աշա-
կերտներն էլ տեսնեն քո գործքերը, որ գործում

4 ես․ Վասն զի ոչ ով չկայ՝ որ թաքուն մի բան ա-
նէ, և ուզէ ճանաչուած լինիլ, եթէ դու այդ բա-
ները գործում ես, քո անձը յայտնիր աշխարհ-
5 քին։ Որովհետև իր եղբայրներն էլ չէին հաւա-
6 տում նորան։ Յիսուսն էլ ասաց նորանց. Իմ
ժամանակը դեռ հասած չէ, բայց ձեր ժամանակը
7 միշտ պատրաստ է։ Աշխարհքը կարող չէ ձեզ ա-
տել. բայց ինձ ատում է, վասն զի ես նորա հա-
մար վկայում եմ, թէ նորա գործքերը չար են։
8 Դուք գնացէք այն տօնը, ես դեռ չեմ գնում այն
տօնը, որովհետև իմ ժամանակը դեռ լրացած
9 չէ։ Այս որ նորանց ասաց, մնաց Գալիլեայում։
10 Երբոր նորա եղբայրները գնացին, այն ժամանակ
ինքն էլ գնաց այն տօնը, ոչ թէ յայտնի, այլ
իբր գաղտնաբար։

11 Եւ Հրեաները որոնում էին նորան այն տօնումը
12 և ասում, Ո՞ր տեղ է նա։ Եւ ժողովրդոց մէջ շատ
զրոյցք կար նորա համար. ոմանք ասում էին, թէ
Բարի մարդ է. ուրիշներն էլ ասում էին. Ոչ, այլ
13 ժողովրդին մոլորեցնում է։ Սակայն ոչ ով հա-
մարձակ չէր խօսում նորա վերայ՝ Հրէից վախի հա-
մար։

14 Եւ երբոր տօնն արդէն կէս եղաւ, Յիսուսը վեր
15 ելաւ տաճարը և սովորեցնում էր։ Եւ Հրեաները՝
զարմանում էին և ասում. Սա ի՞նչպէս է գիտում
16 գիրքերը, առանց սովորած լինելու։ Յիսուսը պա-
տասխանեց նորանց և ասաց. Իմ վարդապետու-
17 թիւնն իմս չէ, այլ ինձ ուղարկողինն է։ Եթէ մէ-
կը կամենում է նորա կամքն անել, նա կ՚իմանայ
այս վարդապետութեան համար, թէ արդեօք Աստ-
ուածանի՞ց է, կամ եթէ ես իմ անձիցն եմ խօ-
18 սում։ Իր անձիցը խօսողը, իր անձի փառքն է ո-
րոնում. բայց նա որ իրան ուղարկողի փառքն է ո-

րոնում, նա ճշմարիտ է և անիրաւութիւն չկայ
19 նորանում։ Չէ՞ որ Մովսէս տուաւ ձեզ օրէնքը, և
20 ձեզանից ոչ ով չէ կատարում օրէնքը։ Ի՞նչու
էք ուզում ինձ սպանել։ Ժողովուրդը պատասխա-
նեց և ասաց. Դեւ ունիս. ո՞վ է ուզում քեզ
21 սպանել։ Յիսուսը պատասխանեց և ասաց նորանց.
Մէկ գործ գործեցի, և ամենքդ զարմացել էք։
22 Նորա համար Մովսէս ձեզ տուաւ թլփատութիւ-
նը, (ոչ թէ Մովսէսից է, այլ հայրերից.) և շա-
23 բաթ օրը մարդ էք թլփատում։ Եթէ մարդ շա-
բաթ օրումն թլփատութիւն է ընդունում, որ Մո-
սէսի օրէնքը չքանդուի, ինձ բարկանո՞ւմ էք, որ
24 ես ամբողջ մարդ բժշկեցի շաբաթ օրը։ Աչքի երե-
ւութով մի դատէք, այլ ուղիղ դատաստան արէք։
25 Արդ Երուսաղէմացիներից ոմանք ասում էին.
26 Չէ՞ որ սա նա է, որին ուզում են սպանել։ Եւ
ահա համարձակ խօսում է, և ոչինչ չեն ասում
դորան. մի գուցէ իրաւ իշխաններն էլ իմացան,
27 որ սա է ճշմարտապէս Քրիստոսը։ Բայց սորան
գիտենք, թէ որ տեղից է. իսկ Քրիստոսն երբոր
28 գայ, ոչ ոք չի գիտենալ թէ որ տեղից է։ Յի-
սուսն էլ մինչ սովորեցնում էր, այն ատեն աղա-
ղակեց տաճարումն ասելով՝ Ինձ էլ էք գիտում և
գիտում էլ էք թէ ինչ տեղից եմ. և ես իմ ան-
ձիցը չեմ եկել. այլ ճշմարիտ է ինձ ուղարկողը.
29 որին դուք չէք գիտում։ Իսկ ես գիտեմ նորան,
30 վասն զի նորանից եմ, և նա ուղարկեց ինձ։ Եւ
ուզում էին բռնել նորան. բայց ոչ ով ձեռք չը
ձգեց նորա վերայ. քանզի նորա ժամը դեռ չէր
31 հասել։ Եւ ժողովրդից շատերը հաւատացին նո-
րան և ասում էին. Թէ Քրիստոս երբոր գայ, արդ-
եօ՞ք դորանցից աւելի նշաններ կ՚անէ, քան որ սա
արաւ։

32 Եւ փարիսեցիները լսեցին ժողովրդից, որ այդ-
բաները տրտնջում էին նորա համար. և փարիսե-
ցիներն և քահանայապետներն սպասաւորներ ու-
33 ղարկեցին, որ բռնեն նորան: Յիսուսն էլ ասաց
նորանց. Դեռ մի քիչ ժամանակ ձեզ հետ եմ, և
34 գնում եմ ինձ ուղարկողի մօտ: Ինձ կ'որոնէք և
չէք գտնիլ, և որտեղ որ ես եմ, դուք չէք կա-
35 րող գալ: Հրէաներն էլ իրար ասացին. Դա ո՞ր
տեղ է գնալու, որ մենք չգտնենք դորան. արդ-
եօ՞ք Հելլենացոց ցրուած ժողովուրդների մօտն է
36 գնալու և Հելլենացիներին է սովորեցնելու: Ի՞նչ
է այն խօսքն, որ ասաց. Թէ ինձ կ'որոնէք և չէք
գտնիլ, և որտեղ որ ես եմ, դուք չէք կարող գալ:
37 Եւ տօնի վերջին մեծ օրումը Յիսուսը կանգնած
էր աղաղակեց և ասաց. Եթէ մէկը ծարաւ է,
38 թող ինձ մօտ գայ, և խմէ: Ինձ հաւատացողը,
ինչպէս գիրքն ասում է, Նորա փորից կենդանի
39 ջրերի գետեր կ'բղխեն: Սա ասաց Հոգւոյն համար,
որ ընդունելու էին նորան հաւատացողները, քան-
զի դեռ Հոգին Սուրբ տրուած չէր, որովհետեւ
40 Յիսուսը դեռ չէր փառաւորուած: Արդ ժողովր-
դից շատերը, երբոր այս խօսքը լսեցին, ասում
41 էին. Սա ճշմարտապէս այն մարգարէն է: Ուրիշ-
ներն ասում էին. Սա Քրիստոսն է. և էլ ուրիշ-
ներն ասում էին. Մի՞թէ Քրիստոսը Գալիլեայից
42 կ'գայ: Չէ՞ որ գիրքն ասում է. Քրիստոս Դաւթի
սերունդից և Բեթղեհէմ գիւղից կ'գայ, որտեղ
43 Դաւիթն էր: Եւ տարաձայնութիւն եղաւ ժողո-
44 վրդի մէջ նորա համար: Եւ նորանցից ոմանք կա-
մեցան բռնել նորան. Բայց ոչ ոք ձեռք չձգեց
նորա վերայ:

45 Եւ սպասաւորները եկան քահանայապետների և
փարիսեցիների մօտ. և սորանք ասացին նորանց.

46 Ի՞նչու համար նորան չբերիք։ Սպասաւորները պա-
տասխանեցին. Երբեք մի մարդ այսպէս չխօսեց
47 ինչպէս այս մարդը։ փարիսեցիքն էլ պատասխա-
նեցին և ասացին. Մի՞թէ դուք էլ մոլորուեցաք։
48 Մի՞թէ իշխաններիցն կամ փարիսեցիներից մէկը
49 հաւատա՞ց նորան. Այլ այդ ռամիկ ժողովուրդը,
50 որ օրէնքը չէ գիտում, անիծուած են։ Նիկոդի-
մոսը, որ գիշերը նորա մօտ էր եկել, նորանցից
51 մէկը լինելով. ասաց նորանց. Մի՞թէ մեր օրէնքը
մի մարդի դատում է, եթէ առաջ չլսէ նորանից
52 և չգիտենայ, թէ ինչ է գործում։ Պատասխանե-
ցին և ասացին նորան. Մի՞թէ դու էլ Գալիլեա-
ցիցն ես. քննիր և տես, որ Գալիլեայիցը մարգա-
53 րէ դուրս չէ եկել։ Եւ ամեն մէկը գնաց իր տունը։

ԳԼ. Ը

1 Եւ Յիսուսը գնաց Ձիթենեաց լեառը։ (2) Եւ ա-
ռաւօտանց դարձեալ եկաւ տաճարը, և բոլոր
ժողովուրդը նորա մօտ էր գալիս. և նստած սո-
3 վորեցնում էր նորանց։ Դպիրները և փարիսեցինե-
րը մի կին բերին նորա մօտ՝ շնութեան մէջ բռ-
4 նուած, և նորան մէջ տեղը կանգնեցնելով. Նո-
րան ասացին. Վարդապետ, այս կինը բռնուել է
5 յայտնապէս շնանալիս։ Եւ օրէնքումը Մովսէս պա-
տուիրեց մեզ, որ այսպիսիները քարկոծուին. Հի-
6 մա դու ի՞նչ ես ասում։ Բայց այս բանն ասում
էին նորան փորձելով, որ չարախօսեն նորանից։
Բայց Յիսուսը դէպի ցած ծռելով գրում էր հողի
7 վերայ։ Բայց երբոր ստիպում էին հարցնելով
նորան, վեր նայեց՝ և ասաց. Ձեզանից ով որ
անմեղ է, թող առաջ նա քար գցէ դորա վերայ։
8 Եւ դարձեալ դէպի ցած ծռելով՝ գրում էր հողի

9 վերայ։ Նորանք էլ երբոր — լսեցին և իրանց
խղճմտանքիցը յանդիմանուեցան՝ մէկը մէկի ե-
տեւից դուրս էին գնում. ծերերիցն սկսած մինչեւ
յետինները. և Յիսուսը միայն մնաց, և կինը
10 կանգնած մէջտեղը։ Յիսուսն էլ վեր նայեց. ոչ
ոքի չտեսաւ այն կնկանից ջոկ, և ասաց նորան.
Ով կին, ո՞ւր են այն քո գանգատաւորները. ոչ
11 ով քեզ չդատապարտե՞ց։ Նա էլ ասաց. ոչ,
ով Տէր. և Յիսուսն էլ ասաց նորան. Ես էլ
չեմ քեզ դատապարտում. գնա, և այսուհետեւ
մեղք մի գործեր։
12 Արդ Յիսուսը դարձեալ խօսեց նորանց հետ և
ասաց. Ես եմ աշխարհքի լոյսը. ով որ իմ ետե-
ւից գայ, նա խաւարումը չի գնալ, այլ կենաց
13 լոյսը կ'ընդունի։ փարիսեցիներն էլ ասացին նո-
րան. Դու քո անձի համար ես վկայում. քո վը-
14 կայութիւնը ճշմարիտ չէ։ Յիսուսը պատասխանեց
և ասաց նորանց. Թէ և ես վկայեմ իմ անձի հա-
մար, իմ վկայութիւնը ճշմարիտ է. վասն զի գի-
տեմ թէ որտեղից եկայ և որտեղ եմ գնում.
բայց դուք չէք գիտում, թէ որտեղից եմ գալիս,
15 և որտեղ եմ գնում։ Դուք ըստ մարմնոյ էք դա-
16 տում. ես չեմ դատում ոչ մէկին էլ։ Եւ եթէ
ես դատեմ էլ, իմ դատաստանը ճշմարիտ է.
վասն զի ես միայն չեմ, այլ ես և ինձ ուղարկող
17 Հայրը։ Եւ ձեր օրէնքումն էլ գրուած է. թէ Եր-
18 կու մարդկանց վկայութիւնը ճշմարիտ է։ Ես եմ,
որ ինձ համար վկայում եմ, և վկայում է ինձ
19 համար ինձ ուղարկող Հայրը։ Եւ ասում էին նո-
րան. Ո՞ւր է քո Հայրը. Յիսուսը պատասխանեց.
Ոչ ինձ էք գիտում, և ոչ իմ Հօրը. եթէ ինձ գի-
տենայիք. իմ Հօրն էլ կ'գիտենայիք։
20 Այս բանը Յիսուսը գանձատան մէջ խօսեց նո-

րանից հետ տաճարումը սովորեցնելիս, և ոչ ոք չը
բռնեց նորան. վասն զի դեռ նորա ժամը չէր հա-
սել։
21 Յիսուսը դարձեալ ասաց նորանց. Ես գնում
եմ, և ինձ կ'որոնէք. և ձեր մեղաց մէջ կ'մեռ-
նիք. որ տեղ որ ես եմ գնում, դուք չէք կարող
22 գալ։ Հրէաներն էլ ասում էին. Մի՞թէ ինքն ի-
րան կ'սպանէ, որ ասում է. Թէ Որտեղ որ ես
23 եմ գնում, դուք չէք կարող գալ։ Նա ասաց նո-
րանց. Դուք ներքեւիցն էք, ես վերեւիցն եմ. դուք
24 այս աշխարհքիցն էք, ես այս աշխարհքիցը չեմ։ Արդ-
ասացի ձեզ, թէ Ձեր մեղաց մէջ կ'մեռնիք. քան-
զի եթէ չհաւատաք թէ ես եմ, ձեր մեղաց մէջ
25 կ'մեռնիք։ Նա ասացին նորան. Դու ո՞վ ես. և
Յիսուսը ասաց նորանց. Առաջ այն, որ խօսում
26 էլ եմ ձեզ հետ. շատ բան ունիմ ձեզ համար
խօսելու և դատելու. բայց ինձ ուղարկողը ճշմա-
րիտ է. և ես ինչ որ նորանից լսեցի, այն եմ խօ-
27 սում աշխարհքի մէջ։ Չիմացան, թէ Հօր համար
էր ասում նորանց։
28 Յիսուսն էլ ասաց նորանց. Երբոր Որդուն մար-
դու կ'բարձրացնէք, այն ժամանակ կ'իմանաք, թէ
ես եմ. և իմ անձիցն ոչինչ չեմ անում. այլ ինչ-
պէս իմ Հայրը սովորեցրեց ինձ, այն եմ խօսում։
29 Նա ինձ ուղարկողն ինձ հետ է. ինձ մենակ չէ
թողել Հայրը, վասն զի ես միշտ նորան հաճելի
բաներն եմ անում։
30 Երբոր նա այս բաները խօսում էր, շատերը հա-
31 ւատացին նորան։ Նա Յիսուսը իրան հաւատացած
Հրէաներին ասաց. Եթէ դուք իմ խօսքի մէջ կե-
32 նաք, ճշմարտապէս իմ աշակերտներն էք։ Նա
ճշմարտութիւնը կ'ճանաչէք. և ճշմարտութիւնը
33 կ'ազատէ ձեզ։ Պատասխանեցին նորան. Մենք Աբ-

րահամի զաւակ ենք, և ոչ՝ ոքի երբէք չենք ծա-
ռայել. դու ի՞նչպէս ես ասում, թէ ազատ կ'լի-
34 նիք։ Յիսուսը պատասխանեց նորանց. Ճշմարիտ
ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. թէ Ամեն ով որ մեղք
35 է գործում, մեղքի ծառայ է։ Ծառան էլ յա-
ւիտեան չի կենում տան մէջ. որդին կենում է
36 յաւիտեան, Ուրեմն եթէ Որդին ազատէ ձեզ, յի-
37 րաւի ազատ կ'լինիք։ Գիտեմ որ Աբրահամի զա-
ւակ էք. բայց ուզում էք ինձ սպանել. վասն զի
38 իմ խօսքը տեղ չունի ձեզանում։ Ես ինչ որ տե-
սայ իմ Հօր մօտ, խօսում եմ. և դուք՝ ինչ որ
39 ձեր հօրից տեսաք, անում էք։ Պատասխանեցին
և ասացին նորան. Մեր հայրն Աբրահամն է. Յի-
սուսը նորանց ասաց. Եթէ Աբրահամի որդիք լի-
40 նէիք, Աբրահամի գործքերը կ'գործէիք։ Բայց հի-
մա ուզում էք ինձ սպանել, մի մարդի, որ ճըշ-
մարտութիւնն եմ խօսել ձեզ. որ Աստուածանից
41 լսեցի. այդ բանն Աբրահամ չարաւ։ Դուք ձեր
հօր գործքերն էք անում. և ասացին նորան. Մենք
պոռնկութիւնից չենք ծնուած. մէկ Հայր ունինք,
42 այսինքն Աստուած։ Յիսուսն էլ նորանց ասաց. Ե-
թէ ձեր հայրն Աստուած լինէր, ինձ կ'սիրէիք.
վասն զի Աստուածանից դուրս եկայ և եկայ.
որովհետև ոչ թէ իմ անձիցն եկայ, այլ նա ու-
43 ղարկեց ինձ։ Ի՞նչու համար իմ խօսքը չէք իմա-
նում. նորա համար որ դուք չէք կարող իմ խօս-
44 քը լսել։ Դուք սատանայ հօրից էք, և կամե-
նում էք ձեր հօր ցանկութիւններն անել. նա
սկզբից մարդասպան էր, և ճշմարտութեան մէջ
չկեցաւ, որովհետև ճշմարտութիւն չկայ նորա-
նում. երբոր սուտն է խօսում, իրաններիցն է խօ-
սում, քանզի ստախօս է և նորա (ստութեան)
45 հայրը։ Բայց ես, որովհետև ճշմարտութիւնն եմ

46 խօսում, ինձ չէք հաւատում։ Ձեզանից ո՞վ կա-
րող է ինձ մեղաց համար յանդիմանել. բայց ե-
թէ ճշմարտութիւնն եմ ասում, ի՞նչու չէք հա-
47 ւատում ինձ։ Աստուածանից լինողը Աստուծոյ
խօսքերը լսում է. նորա համար դուք չէք ականջ
48 դնում, որ Աստուածանից չէք։ Հրէաները պա-
տասխանեցին և ասացին նորան. Չէ՞ որ մենք լաւ
ենք ասում, թէ դու Սամարացի ես, և դեւ ու-
49 նիս։ Յիսուսը պատասխանեց. Ես դեւ չունիմ, այլ
իմ Հօրը պատուում եմ, և դուք անպատուում
50 էք ինձ։ Եւ ես իմ փառքը չեմ որոնում. կայ ո-
51 րոնողը և դատողը։ Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում
եմ ձեզ. Եթէ մէկն իմ խօսքը պահէ, նա մահ
52 չի տեսնիլ յաւիտեան։ Հրէաներն էլ ասացին նո-
րան. Հիմա իմացանք, որ դեւ ունիս. Աբրահամը
մեռաւ և մարգարէներն էլ. և դու ասում ես.
Եթէ մէկն իմ խօսքը պահէ, մահ չի ճաշակիլ
53 յաւիտեան։ Մի՞թէ դու աւելի մեծ ես քան մեր
հայր Աբրահամը, որ մեռաւ և մարգարէներն էլ
54 մեռան. դու քեզ ո՞վ ես անում։ Յիսուսը պա-
տասխանեց. Եթէ ես իմ անձը փառաւորեմ, իմ
փառքը ոչինչ է. Հայրն է ինձ փառաւորողը, որի
համար դուք ասում էք. թէ Ձեր Աստուածն է.
55 Եւ չէք ճանաչում նորան. Բայց ես գիտում եմ
նորան. և եթէ ասեմ. թէ չեմ գիտում նորան,
ձեզ նման կ՚լինիմ ստախօս. բայց գիտում եմ
56 նորան, և նորա խօսքը պահում եմ։ Աբրահամ
ձեր հայրը ցանկացաւ որ իմ օրը տեսնէ, և
57 տեսաւ, և ուրախացաւ էլ։ Հրէաները նորան ա-
սացին. Դու դեռ յիսուն տարեկան չես, և Աբ-
58 րահամի՞ն տեսար։ Յիսուսը նորանց ասաց. Ճշմա-
րիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. Աբրահամի լինե-
59 լուցն առաջ եմ ես։ Եւ քարեր վեր առան, որ նո-

րա վերայ գցեն. Բայց Յիսուսը ծածկուեցաւ, և
դուրս ելաւ գնաց տաճարից՝ նորանց միջովն անց-
նելով, և այսպէս գնաց հեռացաւ։

ԳԼ. Թ

1 Եւ անցկենալիս մի մարդ տեսաւ կոյր 'ի ծնէ։
2 Եւ նորա աշակերտները հարցրին նորան և ասա-
ցին. Ռաբբի, ո՞վ է մեղանչել, սա՞ թէ իր ծնո՞ղ-
3 քը, որ կոյր ծնուեցաւ։ Յիսուսը պատասխանեց.
Ոչ դա է մեղանչել, և ոչ էլ իր ծնողքը. այլ որ
4 Աստուծոյ գործքերը յայտնի լինին դորանում։ Ինձ
պէտք է նորա գործքերը գործել, որ ինձ ուղար-
կեց, մինչեւ որ օր կայ. գիշերը գալիս է, որ այն
5 ժամանակ ոչ ով կարող չէ գործել։ Քանի որ աշ-
6 խարհքումն եմ, լոյս եմ աշխարհքի. Այս ասե-
լով թքեց գետինը, և թքիցը ցեխ շինեց, և ցեխը
7 քսեց կոյրի աչքերի վերայ, Եւ նորան ասաց. Գնա՝
լուացուիր Սելօամայ աւազանումը, որ թարգման-
վում է՝ ուղարկուած. և գնաց լուացուեցաւ, ե-
8 կաւ և տեսնում էր։ Բայց դրացիները և նորանք
որ առաջուց տեսել էին նորան, որ կոյր էր, ա-
սում էին՝ Չէ՞ որ սա է այն նստող մուրացողը.
9 Ուրիշներն ասում էին, թէ Նա է. ուրիշներն էլ,
թէ Նորան նման է. բայց ինքն ասում էր թէ Ես
10 եմ։ Եւ նորան ասում էին. Ապա աչքերդ ի՞նչպէս
11 բացուեցան։ Նա պատասխանեց և ասաց. Մի մարդ՝
անունը Յիսուս, ցեխ շինեց և աչքերիս քսեց, և
ինձ ասաց. Գնա Սելօամ աւազանը, և լուացուիր.
12 գնացի և լուացուեցայ, և տեսնում եմ։ Եւ նո-
րան ասացին. Ո՞ւր է նա. ասաց. Չեմ գիտում։
13 Փարիսեցիների մօտ տարան նորան, որ մի ժա-
14 մանակ կոյր էր։ Եւ շաբաթ օր էր, երբոր Յիսուսը

15 ցեխը շինեց և նորա աչքերը բացաւ։ Փարիսեցիները
դարձեալ հարցնում էին նորան, թէ ի՞նչպէս տե-
սաւ. և նա նորանց ասաց. Ցեխ դրաւ իմ աչքերի
16 վերայ, և լուացուեցայ, և տեսնում եմ։ Եւ փա-
րիսեցիներից ոմանք ասացին. Այն մարդն Աստուա-
ծանից չէ, վասն զի շաբաթը չէ պահում. ուրիշ-
ներն ասում էին, ի՞նչպէս կարող է մի մեղաւոր
մարդ այսպիսի նշաններ անել. և բաժանմունք կար
17 նորանց մէջ։ Դարձեալ ասացին կոյրին. Դու ի՞նչ
ես ասում նորա համար, որ աչքերդ բացաւ. և
18 նա ասաց, թէ Մարգարէ է։ Եւ Հրէաները չէին
հաւատում նորա համար, թէ կոյր էր և բացուե-
ցաւ. մինչև որ աչքը բացուածի ծնողքը կանչե-
19 ցին. Նորանց հարցրին և ասացին. Սա՞ է ձեր որ-
դին, որի համար ասում էք դուք, թէ կոյր ծըն-
20 ուեցաւ. ապա ի՞նչպէս է տեսնում հիմա։ Նորա
ծնողքն պատասխանեցին և ասացին. Գիտում ենք,
21 որ սա է մեր որդին, և թէ կոյր ծնուեցաւ. Բայց
թէ հիմա ի՞նչպէս է տեսնում, չգիտենք. կամ ո՞վ
բացաւ նորա աչքերը մենք չգիտենք. ինքն չափա-
հաս է. իրան հարցրէք, թող ինքն խօսի իրան հա-
22 մար։ Նորա ծնողքն այս ասացին. վասն զի Հրէա-
ներիցը վախենում էին. քանզի Հրէաները արդէն
միաբան որոշել էին, որ եթէ մէկը Քրիստոս դա-
23 ւանէ նորան, ժողովարանիցը դուրս լինի։ Նորա
համար նորա ծնողքը ասացին, թէ ինքն չափա-
24 հաս է, իրանից հարցրէք։ Ցետոյ երկրորդ անգամ
կանչեցին այն մարդուն, որ կոյր էր, և նորան ա-
ասցին. Աստուծոյ փառք տուր. մենք գիտենք, որ
25 այն մարդը մեղաւոր է։ Նա էլ պատասխանեց և
ասաց. Թէ մեղաւոր է, ես չգիտեմ. մէկ բան եմ
26 գիտում, որ կոյր էի և հիմա տեսնում եմ։ Եւ
դարձեալ ասացին նորան. Ի՞նչ արաւ քեզ. ի՞նչ-

27 պէս բացաւ աչքերդ։ Նորանց պատասխանեց.
Արդէն ձեզ ասացի և չլսեցիք. ի՞նչու էք դարձեալ
կամենում լսել. մի՞թէ դուք էլ էք կամենում
28 նորան աշակերտ լինել։ Նորանք հայհոյեցին նո-
րան և ասացին. Դու ես նորա աշակերտ. իսկ մենք
29 Մովսէսի աշակերտներն ենք։ Մենք գիտենք, որ
Աստուած Մովսէսի հետ խօսեց. բայց սորան չենք
30 գիտում, թէ ո՞ր տեղից է։ Մարդը պատասխանեց
և նորանց ասաց. հէնց դա է զարմանալին որ դուք
չէք գիտում, թէ ո՞ր տեղից է, և նա իմ աչքերը
31 բացաւ։ Եւ գիտենք, որ Աստուած մեղաւորներին
չէ լսում. այլ եթէ մէկը աստուածապաշտ է՝ և
32 նորա կամքը կատարում է, նորան լսում է։ Յա-
ւիտենից հետէ չէ լսուած որ մէկը կոյր ծնուածի
33 աչքերը բացաւ։ Եթէ սա Աստուածանից չէր, ո-
34 չինչ չէր կարող անել։ Պատասխանեցին և նորան
ասացին. Դու բոլորովին մեղքի մէջ ես ծնուել, և
դո՞ւ ես մեզ սովորեցնում. և դուրս արին նորան։
35 Յիսուսը լսեց, որ նորան դուրս արին. և նորան
գտաւ և ասաց նորան. Դու հաւատո՞ւմ ես Աս-
36 տուծոյ Որդուն։ Նա պատասխանեց և ասաց. Տէր,
37 ո՞վ է նա՝ որ հաւատամ նորան։ Յիսուսն էլ նորան
ասաց. Տեսար էլ նորան. և քեզ հետ խօսողն էլ
38 նա ինքն է։ Եւ նա ասաց. Հաւատում եմ, Տէր,
39 և երկրպագեց նորան։ Եւ Յիսուսը ասաց. Ես դա-
տաստանի համար եկայ այս աշխարհքը, որ չտես-
նողները տեսնեն, և տեսնողները կուրանան։
40 Եւ փարիսեցիներից ոմանք, որ նորա հետ էին,
լսեցին այս, և ասացին նորան. Մի՞թէ մենք էլ
41 կոյր ենք։ Յիսուսը նորանց ասաց. Եթէ կոյր լի-
նէիք, մեղք չէիք ունենալ. բայց հիմա ասում
էք, թէ՝ Տեսնում ենք, նորա համար ձեր մեղքե-
րը մնում են։

ԳԼ. Ժ

1 Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. Ով որ
դռնիցն չէ մտնում ոչխարների գաւիթը, այլ ու-
րիշ կողմից է վեր ելլում, նա գող է և աւազակ։
2 Բայց դռնովը մտնողը, ոչխարների հովիւն է։
3 Դռնապանը նորա համար բաց է անում. և ոչ-
խարները նորա ձայնին լսում են, և իր ոչխար-
ներն իրանց անուններովը կանչում է, և նորանց դուրս
4 է հանում։ Եւ երբոր իր ոչխարները դուրս է հա-
նում, նորանց առջևից գնում է, և ոչխարները
նորա ետևից գնում են. վասն զի նորա ձայնը ճա-
5 նաչում են։ Բայց օտարի ետևից չեն գնում, այլ
նորանից փախչում են, որովհետև օտարների ձայ-
նը չեն ճանաչում։
6 Այս առակը Յիսուսը ասաց նորանց. բայց նո-
րանք չէին գիտում, թէ ինչ էր այն որ խօսում
7 էր նորանց հետ։ Յիսուսը դարձեալ նորանց ա-
սաց. Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, թէ
8 Ես եմ ոչխարների դուռը։ Ամէնքն՝ որ ինձանից
առաջ եկան, գողեր են և աւազակներ. և ոչխար-
9 ներն էլ չլսեցին։ Ես եմ դուռը. եթէ մէկն ին-
ձանով ներս մտնէ, կ'ապրի. և կ'մտնէ և դուրս
10 կ'գայ, և արօտ կ'գտնէ։ Գողն չէ գալիս, բայց
միայն որ գողանայ և սպանէ և կորցնէ. ես եկայ
11 որ կեանք ունենան, և էլ աւելի ունենան։ Ես եմ
բարի Հովիւը. բարի հովիւն իր անձը դնում է
12 ոչխարների վերայ։ Բայց վարձկանն որ հովիւ չէ,
որ ոչխարներն իրը չեն. տեսնում է գայլին գա-
լիս, և թողում է ոչխարներն և փախչում. և գայ-
լը յափշտակում է նորանց և ցրւում է ոչխար-
13 ներին։ Եւ վարձկանն փախչում է, որովհետև

14 վարձկան է, և ոչխարների համար հոգս չունի։ Ես
եմ բարի Հովիւը, և իմիններին ճանաչում եմ, և
15 իմիններիցն էլ ճանաչվում եմ։ Ինչպէս Հայրն է ինձ
ճանաչում, ես էլ ճանաչում եմ Հօրը, և իմ անձը
16 դնում եմ ոչխարների համար։ Եւ ուրիշ ոչխարներ
էլ ունիմ, որ այս գաւիթիցը չեն, և նորանց էլ պէտք
է, որ բերեմ. և իմ ձայնին կ՚լսեն, և մէկ հօտ և
17 մէկ հովիւ կ՚լինին։ Նորա համար իմ Հայրը սիրում
է ինձ, որ իմ անձը դնում եմ, որպէս զի դարձեալ
18 առնեմ նորան։ Ոչ ով նորան վեր չի առնում ին-
ձանից. այլ ես ինքս ինձանից եմ դնում նորան.
իշխանութիւն ունիմ նորան դնելու և իշխանու-
թիւն ունիմ նորան դարձեալ առնելու. այս պատ-
ուէրն առի իմ Հօրիցը։
19 Արդ դարձեալ բաժանմունք եղաւ Հրէից մէջ
20 այս խօսքերի համար։ Եւ նորանցից շատերն ասում
էին. թէ Դեւ ունի, և գժվում է. ի՞նչու էք ա-
21 կանջ դնում դորան։ Ուրիշներն ասում էին. Այս
խօսքերը դիւահարի խօսքեր չեն. Մի՞թէ դեւը կա-
րող է կոյրի աչքերը բանալ։
22 Այն ժամանակ Երուսաղէմումը նաւակատիք
23 տօն եղաւ, և ձմեռն էր։ Եւ Յիսուսը ման էր գա-
24 լիս տաճարումը Սողոմոնի սրահի մէջ։ Հրէաներն
էլ նորան շրջապատեցին և ասացին նորան. Մին-
չեւ ե՞րբ մեր հոգիները թափում ես. եթէ դու ես
25 Քրիստոսը, համարձակ ասիր մեզ։ Յիսուսը պա-
տասխանեց նորանց. Ասացի ձեզ, և չէք հաւա-
տում. այն գործքերը որ իմ Հօր անունովը գոր-
26 ծում եմ, նորանք վկայում են ինձ համար։ Բայց
դուք չէք հաւատում. վասն զի իմ ոչխարներիցը
27 չէք, ինչպէս որ ասացի ձեզ։ Իմ ոչխարներն իմ
ձայնին լսում են, և ես ճանաչում եմ նորանց,
28 և իմ ետեւից գալիս են։ Եւ ես յաւիտենական

կեանք եմ տալիս նորանց, և յաւիտեան չեն կոր-
չիլ, և ոչ ով չի յափշտակիլ նորանց իմ ձեռքի-
29 ցը. իմ Հայրն որ նորանց տուաւ ինձ, ամենից մեծ
է, և ոչ ով կարող չէ իմ Հօր ձեռքիցն յափշ-
30 տակել նորանց։ Ես և Հայրը մէկ ենք։
31 Հրէաները դարձեալ քարեր վեր առան, որ նո-
32 րան քարկոծեն։ Յիսուսը նորանց պատասխանեց․
Շատ բարի գործքեր ցոյց տուի ձեզ իմ Հօրիցը․
նորանցից ո՞ր գործի համար էք ինձ քարկոծում։
33 Հրէաները պատասխանեցին և ասացին․ Բարի գործ-
քի համար քեզ չենք քարկոծում, այլ հայհոյու-
թեան համար․ և որ դու մարդ գոլով՝ քո անձն
34 Աստուած ես անում։ Յիսուսը նորանց պատասխա-
նեց․ Գրուած չէ՞ ձեր օրէնքումը․ Ես ասացի՝
35 թէ դուք աստուածներ էք։ Եթէ նորանց աստ-
ուածներ է ասում, որ Աստուծոյ խօսքն եղաւ նո-
36 րանց․ (և կարելի չէ որ գիրքը եղծանուի․) Այդ-
նորան որ Հայրը սրբեց և ուղարկեց աշխարհք, դուք
ասում էք․ թէ հայհոյում ես, որ ասացի․ թէ
37 Աստուծոյ Որդի եմ։ Եթէ իմ Հօր գործքը չեմ
38 գործում, մի հաւատաք ինձ։ Ապա եթէ գործում
եմ, թէ և ինձ էլ չհաւատաք, գոնէ գործքերին
հաւատացէք, որ ճանաչէք և հաւատաք, թէ
Հայրն ինձանում է և ես նորա մէջ։
39 Եւ դարձեալ ուզում էին նորան բռնել, բայց
40 նորանց ձեռքիցը դուրս եկաւ։ Եւ դարձեալ գնաց
Յորդանանի այն կողմը, այն տեղը, որ Յօհաննէսն
էր առաջուց և մկրտում էր․ և այնտեղ էր կե-
41 նում։ Եւ շատերը նորա մօտ եկան և ասում էին․
42 թէ Յօհաննէսը ոչ մի նշան չգործեց։ Բայց բոլորն
ինչ որ Յօհաննէսը նորա համար ասաց, ճշմարիտ
էր․ և այնտեղ շատերը հաւատացին նորան։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Եւ մի հիւանդ կար, անունը Ղազարոս, Բեթան-
իայեցը, Մարիամի և նորա քոյր Մարթայի գիւ-
2 ղիցը։ Մարիամն էլ նա էր, որ Տիրոջը իւղով օ-
ծեց և նորա ոտները սրբեց իր մազերովը. որի եղ-
3 բայրը Ղազարոս հիւանդ էր։ Եւ նորա քոյրերն
ուղարկեցին նորա մօտ և ասացին. Տէր, ահա նա՛
4 որին դու սիրում ես՝ հիւանդացել է։ Յիսուսն էլ
երբոր լսեց, ասաց. Այն հիւանդութիւնը մեռնե-
լու համար չէ, այլ Աստուծոյ փառաց համար.
5 որ Որդին Աստուծոյ նորանով փառաւորուի։ Եւ
Յիսուսը սիրում էր Մարթային և նորա քրոջը և
6 Ղազարոսին։ Եւ երբոր լսեց, թէ նա հիւանդ է,
7 այն ժամանակ երկու օր մնաց այնտեղ, ուր էր։ Ա-
պա նորանից յետոյ ասաց աշակերտներին. Եկէք
8 դարձեալ գնանք Հրէաստան։ Աշակերտներն ա-
սացին նորան. Ռաբբի, հիմա Հրէաներն ուզում
էին քեզ քարկոծել. և դարձեալ այնտե՞ղ ես
9 գնում։ Յիսուսը պատասխանեց. Չէ՞ որ օրը տասն-
երկու ժամ ունի. եթէ մէկը ցերեկը ման գայ, չի
գայթակղիլ. վասն զի այս աշխարհքի լոյսը տես-
10 նում է։ Իսկ եթէ մէկը գիշերը ման գայ, կ՚գայ-
11 թակղի. որովհետեւ լոյս չկայ նորանում։ Այս ա-
սաց, և սորանից յետոյ ասաց նորանց. Մեր Ղա-
զարոս բարեկամը քնեց, բայց կ՚գնամ, որ զարթ-
12 նեցնեմ նորան։ Եւ նորա աշակերտներն ասացին
13 նորան. Տէր, թէ որ քնել է կ՚առողջանայ։ Բայց
Յիսուսը նորա մահուան համար էր ասել. բայց
նորանք կարծում էին, թէ քուն քնելու համար
14 էր ասում։ Այն ժամանակ Յիսուսը յայտնի ա-
15 սաց նորանց. Ղազարոսը մեռաւ։ Եւ ես ուրախ

եմ ձեզ համար, որ դուք հաւատաք ինձ, որ ես
16 այնտեղ չէի. բայց գնանք նորա մօտ: Եւ ասաց
Թօմաս (Երկուորեակ կոչուածն) աշակերտակիցնե-
րին. Մենք էլ գնանք նորա հետ մեռնինք:
17 Յիսուսն էլ եկաւ՝ նորան արդէն չորս օր գե-
18 րեզմանի մէջ դրուած գտաւ: Եւ Բեթանիա մօտ
էր Երուսաղէմին տասն և հինգ ասպարէզի չափով:
19 Եւ Հրէաներից շատերը եկել էին Մարթայի և
Մարիամի մօտ, որ մխիթարեն նորանց իրանց եղ-
20 բօր մասին: Արդ երբոր Մարթան լսեց, թէ Յի-
սուսը գալիս է, գնաց նորան դիմաւորելու. բայց
21 Մարիամը տանը նստած էր: Եւ ասաց Մարթան
Յիսուսին. Տէր, եթէ այստեղ լինէիր, իմ եղբայրը
22 չէր մեռնիլ: Բայց հիմա էլ գիտեմ, թէ ինչ որ
Աստուածանից խնդրես, Աստուած կ'տայ քեզ:
23 Յիսուսը նորան ասաց. Քո եղբայրը յարութիւն
24 կ'առնէ: Մարթան նորան ասաց. Գիտեմ որ յա-
րութիւն կ'առնէ յարութիւնումն՝ յետին օրը:
25 Յիսուսը նորան ասաց. Ես եմ յարութիւնը և
կեանքը. ինձ հաւատացողը թէ և մեռնի էլ, կ'ապ-
26 րի: Եւ ամեն ով որ կենդանի է և ինձ հաւա-
տում է, յաւիտեան չի մեռնիլ. հաւատո՞ւմ ես
27 սորան: Նորան ասաց. Այո, Տէր, ես հաւատա-
ցել եմ, թէ դու ես Քրիստոսն՝ Աստուծոյ Որդին,
28 թէ պէտք է աշխարհք գայիր: Եւ երբոր այս ա-
սաց, գնաց թագուն կանչեց իր Մարիամ քրոջը,
և ասաց. Վարդապետը եկել է և կանչում է քեզ:
29 Նա երբոր լսեց, շուտով վերկացաւ, և եկաւ նո-
30 րա մօտ: Յիսուսը դեռ չէր եկել գիւղը, այլ այն
տեղն էր, ուր Մարթան եկաւ նորա առջեւը:
31 Բայց Հրէաներն, որ տանը նորա հետ էին և նո-
րան մխիթարում էին, երբոր Մարիամին տեսան,
թէ շուտով վերկացաւ և գնաց, նորա ետեւից

գնացին. ասելով՝ թէ Գերեզմանն է գնում, որ այն
32 տեղ լայ։ Բայց Մարիամ երբոր այնտեղ եկաւ,
ուր Յիսուսն էր, և տեսաւ նորան, նորա ոտներն
ընկաւ և ասաց նորան. Տէր, եթէ այստեղ լինէիր,
33 իմ եղբայրը չէր մեռնիլ։ Յիսուսն էլ երբոր նո-
րան տեսաւ որ լաց էր լինում, և նորա հետ ե-
կած Հրէաներն էլ՝ որ լաց էին լինում, իր հոգովը
34 խռովեցաւ և յուզուեցաւ։ Եւ ասաց. Ո՞ւր դրէք
35 նորան. նորան ասացին. Տէր, եկ և տես։ Յիսու-
36 սը արտասուեց։ Հրէաներն ասում էին. Տես ինչ-
37 պէս էր սիրում նորան։ Նորանցից էլ ոմանք ա-
սում էին. Մի՞թէ սա որ կոյրի աչքերը բացաւ,
38 չէր կարող անել՝ որ սա էլ չմեռնի։ Եւ Յիսուսը
դարձեալ խռովուած եկաւ գերեզմանը. և այն մի
39 քարայր էր, և մի քար նորա վերայ դրուած։ Յի-
սուսը ասաց. Այդ քարը վեր առէք. մեռելի քոյ-
րը՝ Մարթան ասաց նորան. Տէր, արդէն հոտած է.
40 վասն զի չորս օրուան է։ Յիսուսը նորան ասաց.
Չասացի՞ քեզ, որ եթէ հաւատաս, Աստուծոյ
41 փառքը կ՚տեսնես։ Եւ քարը վեր առին, ուր որ
մեռելը դրուած էր. Յիսուսն էլ իր աչքերը դէպի
վեր բարձրացրեց և ասաց. Հայր, գոհանում եմ
42 քեզանից, որ ինձ լսեցիր։ Եւ ես գիտէի, որ միշտ
լսում ես ինձ. բայց այս շրջակայ ժողովրդի հա-
մար ասացի, որ հաւատան թէ դու ուղարկեցիր
43 ինձ։ Եւ այս ասելով՝ մեծ ձայնով աղաղակեց.
44 Ղազարէ, եկ դուրս։ Եւ մեռելը դուրս եկաւ՝ ոտ-
ները և ձեռները պատանով կապած, և երեսը
վարշամակով պատած։ Յիսուսը նորանց ասաց.
Արձակեցէք դորան և թողէք գնայ։
45 Եւ Հրէաներից շատերը, որ Մարիամի մօտ էին
եկել և տեսան ինչ որ արաւ Յիսուսը, հաւատա-
46 ցին նորան։ Եւ նորանցից էլ ոմանք գնացին փա-

փարիսեցիների մօտ, և ասացին նորանց. ինչ որ Յիսուսը արաւ։

47 *Եւ քահանայապետները և փարիսեցիները ատեան ժողովեցին, և ասացին. Ի՞նչ անենք, որ այդ*
48 *մարդը շատ նշաններ է անում։ Եթէ դորան այդպէս թողենք, ամենքը կ՚հաւատան դորան, և Հռոմայեցիք կ՚գան վեր կ՚առնեն մեր երկիրն էլ և*
49 *ազգն էլ։ Եւ նորանցից մէկը՝ Կայիափան, որ այն տարուայ քահանայապետն էր, ասաց նորանց.*
50 *Դուք ոչինչ չգիտէք։ Եւ չէք էլ մտածում, թէ լաւ է մեզ համար՝ որ մէկ մարդ մեռնի ժողովրդի*
51 *վերայ, քան թէ բոլոր ազգը կորչի։ Բայց սա իրանից չասաց. այլ որովհետեւ այն տարուայ քահանայապետն էր, մարգարէացաւ՝ թէ Յիսուսը*
52 *պիտի մեռնէր ազգի համար։ Եւ ոչ թէ միայն ազգի համար, այլ որ Աստուծոյ ցրուած որդիքն էլ մէկտեղ ժողովէ։*

53 *Արդ այն օրից հետէ խորհուրդ արին, որ նորան*
54 *սպանեն։ Յիսուսն էլ համարձակ չէրման գալիս Հրէից մէջ. այլ այն տեղից գնաց մի երկիր, անապատի մօտ, Եփրայեմ ասուած քաղաքը. և այնտեղ էր կենում իր աշակերտների հետ։*

55 *Եւ Հրէաների զատիկը մօտ էր, և այն գաւառից շատերը զատկից առաջ վեր ելան Երուսաղէմ, որ*
56 *իրանց անձները սրբեն։ Եւ որոնում էին Յիսուսին, և իրար ասում էին՝ տաճարումը կանգնած. Ի՞նչպէս է երեւում ձեզ. մի՞թէ այս տօնին չի գալ. բայց քահանայապետները և փարիսեցիները հրաման էին տուել, որ՝ եթէ մէկը գիտենայ թէ ուր է, իմաց տայ, որ բռնեն նորան։*

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ *Յիսուսը զատկից վեց օր առաջ եկաւ Բեթա-*

նիա, որտեղ մեռեալ Ղազարոսն էր, որին մե-
2 ռելներից յարոյց. Եւ այնտեղ հացկերոյթ ա-
րին նորա համար. և Մարթա ծառայում էր, և
3 Ղազարոսը նորա հետ նստողներից մէկն էր։ Մա-
րիամն էլ մի լիտր նարդոսի ազնիւ մեծագին իւղ
առաւ, Յիսուսի ոտները օծեց, և իր մազերովը
սրբում էր նորա ոտները. և տունը լցուեցաւ իւ-
4 ղի հոտովը։ Եւ ասաց նորա աշակերտներից մէկը՝
Յուդա Սիմօնեան Իսկարիովտացին, որ նորան մատ-
5 նելու էր. Ինչու համար այդ իւղը երեք հարիւր
դենարի չծախուեցաւ, և աղքատներին տրուե-
6 ցաւ։ Բայց սա ասաց, ոչ թէ որովհետեւ աղ-
քատների համար նորա հոգն էր. այլ որ գող էր՝
7 և քսակը ունէր, և ընկածը պահում էր։ Յիսու-
սըն էլ ասաց. Թոյլ տուր դորան, նա իմ պա-
8 տանքի օրուան համար էր պահել այդ։ Քանզի
աղքատներին միշտ ձեզ հետ ունիք. բայց ինձ
միշտ չունիք։

9 Եւ Հրէաներից շատ ժողովուրդ գիտաց, թէ նա
այնտեղ է, և եկան, ոչ թէ միայն Յիսուսի հա-
մար, այլ որ Ղազարոսին էլ տեսնեն, որին մե-
10 ռելներից յարոյց։ Քահանայապետներն էլ խոր-
11 հուրդ արին, որ Ղազարոսին էլ սպանեն։ Վասն
զի Հրէաներից շատերը նորա պատճառովը գնում
էին, և հաւատում էին Յիսուսին։

12 Նորա հետեւեալ օրը շատ ժողովուրդ, որ ե-
կել էին տօնը, երբոր լսեցին, թէ Յիսուսը գալիս
13 է Երուսաղէմ. Արմաւի ծառերի ճղեր առին, և
դուրս գնացին նորան առջեւը, աղաղակում էին.
Ովսաննա, օրհնեալ որ Տիրոջ անունովը գալիս
14 ես, ով Իսրայէլի Թագաւոր։ Եւ Յիսուսը մի ա-
ւանակ գտաւ, և նորա վերայ նստեց. ինչպէս
15 գրուած է՝ Թէ, Մի վախենար, Սիօնի աղջիկ, ա-

հա քո Թագաւորը գալիս է՝ իշու աւանակի վե-
16 րայ նստած ։ Եւ նորա աշակերտներն առաջ չի-
մացան այս բանը . բայց երբոր Յիսուսը փառա-
ւորուեցաւ՝ այն ժամանակ յիշեցին, թէ այս նո-
րա համար գրուածն էր . և այն բանը արին նո-
17 րան ։ Եւ ժողովուրդն՝ որ նորա հետ էր , վկայում
էր , թէ Ղազարոսին գերեզմանից դուրս կանչեց .
18 և մեռելներից յարոյց նորան ։ Եւ նորա համար էլ
ժողովուրդը գնաց նորա առջեւը , վասն զի լսեցին
19 թէ նա արել էր այն նշանը ։ Բայց փարիսեցիներն
իրար մէջ ասում էին . Տեսնո՞ւմ էք , որ ոչինչ
օգուտ չունիք . ահա աշխարհքը նորա ետեւից
գնաց ։
20 Եւ կային ոմանք Հելլէնացիք՝ նորանցից , որ ե-
կել էին այնտեղ , որ երկրպագեն այն տօնումը ։
21 Նորանք եկան փիլիպպոսի մօտ որ Գալիլեայի Բեթ-
սայիդայից էր , նորան խնդրում էին և ասում .
22 Տէր , կամենում ենք Յիսուսին տեսնել ։ Փիլիպ-
պոսը գալիս է Անդրէասին ասում . Անդրէասն և
23 փիլիպպոսն ասում են Յիսուսին ։ Յիսուսն էլ պա-
տասխանեց նորանց՝ և ասաց . Ժամը հասաւ , որ
24 Որդին մարդոյ փառաւորուի ։ Ճշմարիտն ճշմարիտն
ասում եմ ձեզ . եթէ ցորենի հատը հողի մէջ
չընկնի և մեռնի , ինքը մենակ կ՚մնայ . բայց եթէ
25 մեռնի , շատ պտուղ կ՚բերէ ։ Իր անձը սիրողը՝ կը
կորցնէ նորան , և իր անձն ատողը այս աշխարհ-
քումը , յաւիտենական կենաց մէջ կ՚պահէ նո-
26 րան ։ Եթէ մէկը ծառայէ ինձ , թող նա իմ ետե-
ւից գայ . և ուր ես եմ , այնտեղ էլ իմ պաշտօն-
եան կ՚լինի . եթէ մէկը ծառայէ ինձ , Հայրը կը
27 պատուէ նորան ։ Հիմա իմ անձը խռոված է . և
ի՞նչ ասեմ . Հայր , ազատիր ինձ այս ժամիցը .
սակայն իսկ սորա համար եկայ այս ժամի մէջ ։

28 *Հայր, փառաւորիր քո անունը։ Եւ երկնքից ձայն*
եկաւ, Թէ փառաւորեցի էլ և դարձեալ կ'փառա-
29 *ւորեմ։ Եւ ժողովուրդն, որ կանգնած էր և լսում*
էր, ասում էին, Որոտմունք եղաւ․ ուրիշներն ա-
30 *սում էին, Հրեշտակ խօսեց նորա հետ։ Յիսուսը*
պատասխանեց և ասաց․ Այս ձայնը ոչ թէ ինձ
31 *համար եղաւ, այլ ձեզ համար։ Հիմա դատաս-*
տան է այս աշխարհքի․ հիմա այս աշխարհքի իշ-
32 *խանը դուրս կ'գցուի։ Եւ ես երբոր բարձրանամ*
33 *երկրից, ամենքին կ'քաշեմ ինձ մօտ։ Եւ այս ա-*
սում էր, որ ցոյց տայ, թէ ինչպիսի մահով պի-
34 *տի մեռնի։ Ժողովուրդը պատասխանեց նորան․*
Մենք օրէնքից լսեցինք, թէ Քրիստոսը յաւիտ-
եան կ'կենայ․ և դու ի՞նչպէս ես ասում, թէ պէտք
է Որդին մարդոյ բարձրանայ․ ո՞վ է այն Որդին
35 *մարդոյ։ Յիսուսն էլ ասաց նորանց․ Մի քիչ ժա-*
մանակ դեռ լոյսը ձեզ հետ է․ գնացէք, քանի
որ լոյսն ունիք, որ խաւարը ձեզ չհասնէ․ և խա-
ւարումը գնացողը չէ գիտում, Թէ ո՞ւր է գնում։
36 *Քանի որ լոյսն ունիք, հաւատացէք լուսոյն, որ*
լուսոյ որդիք լինիք։ Յիսուսը այս բանը խօսեց, և
գնաց թաքցուեցաւ նորանցից։
37 *Եւ թէպէտ այնքան նշաններ նա արել էր նո-*
րանց առջեւ․ նորանք չէին հաւատում նորան․
որ Եսայի մարգարէի խօսք կատարուի, որ ասաց․
38 *Տէր, ո՞վ հաւատաց մեր խօսքին, և Տիրոջ բա-*
39 *զուկը ո՞ւմ յայտնուեցաւ։ Նորա համար չէին*
կարողանում հաւատալ․ վասն զի Եսային դարձ-
40 *եալ ասում է․ Նորանց աչքերը կուրացրեց, և*
նորանց սրտերը թմրացրեց, որ աչքով չտեսնեն,
և սրտով չիմանան, և դառնան՝ և ես բժշկեմ նո-
41 *րանց։ Եսային այս ասաց, երբոր նորա փառքը տե-*
42 *սաւ, և նորա համար խօսեց։ Բայց և այնպէս իշ-*

իշխաններից շատերը հաւատացին նորան. սակայն
փարիսեցիների պատճառովը չէին դաւանում, որ
43 ժողովարանից դուրս չգցուին։ Վասն զի մարդ-
կանց փառքն աւելի սիրեցին քան թէ Աստուծոյ
փառքը։

44 Եւ Յիսուսը աղաղակում էր և ասում. Ինձ
հաւատացողը չէ թէ ինձ է հաւատում, այլ ինձ
45 ուղարկողին։ Եւ ինձ տեսնողը, ինձ ուղարկողին
46 է տեսնում։ Ես լոյս եկայ աշխարհքը, որ ամեն
47 ինձ հաւատացողը խաւարի մէջ չմնայ։ Եւ եթէ
մէկն իմ խօսքերին լսէ և չհաւատայ, ես չեմ դա-
տիլ նորան. քանզի ես չեկայ որ աշխարհքը դա-
48 տեմ, այլ որ փրկեմ աշխարհքը։ Ինձ անարգողը
և իմ խօսքերը չընդունողը ունի իրան դատողին,
այն խօսքն՝ որ ես խօսեցի, նա կ՚դատէ նորան յե-
49 տին օրը։ Որովհետեւ ես իմ անձից չխօսեցի.
բայց ինձ ուղարկող Հայրը, նա պատուէր տուաւ
ինձ, թէ ինչ պիտի ասեմ և ինչ պիտի խօսեմ։
50 Եւ գիտեմ, որ նորա պատուիրանքը յաւիտենա-
կան կեանք է. ուրեմն ինչ որ ես խօսում եմ,
ինչպէս Հայրն ասաց ինձ՝ այնպէս եմ խօսում։

ԳԼ. ԺԳ.

1 Զատկի տօնից առաջ՝ Յիսուսը գիտաց, որ իր
ժամը հասել է, որ այս աշխարհքից փոխուի դէ-
պի Հայրը, իրաններին՝ որ այս աշխարհքումն են՝
սիրեց. և մինչեւ վերջը սիրեց նորանց։
2 Եւ երբոր ընթրիք էր լինում, սատանան արդէն
Յուդա Սիմոնեան Իսկարիօտացու սրտի մէջ էր
3 գցել, որ մատնէ նորան։ Յիսուսը գիտենալով որ
Հայրն ամեն բան իր ձեռքն է տուել, և որ Աստ-
ուածանից դուրս եկաւ, և Աստուծոյ մօտ է գը-

4 նում. ընթրիքից վերկացաւ և հանդերձները վայր
դրաւ, և մի ղենջակ առաւ իր մէջքը պատեց։
5 Յետոյ ջուր ածեց կոնքը, և սկսեց աշակերտների
ոտները լուանալ, և այն ղենջակովը սրբել որ մէջ-
6 քին պատած էր։ Եւ Սիմօն Պետրոսի մօտ եկաւ.
և նա նորան ասաց. Տէր, դո՞ւ ես իմ ոտները
7 լուանում։ Յիսուսը պատասխանեց և ասաց նո-
րան. ինչ որ ես անում եմ, դու հիմա չես իմա-
8 նում, բայց սորանից յետոյ կ՚իմանաս։ Պետրոսը
նորան ասաց. Դու իմ ոտները չես լուանալ յա-
ւիտեան. Յիսուսը պատասխանեց նորան. Եթէ
9 քեզ չլուանամ, ինձ հետ բաժին չունիս։ Սիմօն
Պետրոսը ասաց նորան. Տէր, ոչ թէ իմ ոտները
10 միայն, այլ իմ ձեռները և գլուխն էլ։ Յիսուսը
նորան ասաց. Լուացածին բան պէտք չէ, բաց ի ոտ-
ները լուանալ. այլ բոլորովին մաքուր է. և դուք
11 մաքուր էք, բայց ոչ թէ ամենքդ։ Վասն զի գի-
տէր իրան մատնիչին. նորա համար ասաց, Ոչ թէ
12 ամենքդ մաքուր էք։ Եւ երբոր նորանց ոտները
լուացաւ, իր հանդերձներն առաւ՝ և դարձեալ
սեղան նստեց, և նորանց ասաց. Գիտէ՞ք ես ինչ
13 արի ձեզ։ Դուք ինձ կանչում էք Վարդապետ և
14 Տէր, և լաւ էք ասում, քանզի եմ։ Արդ եթէ ես՝
Տէրս և Վարդապետս՝ ձեր ոտները լուացի, դուք
15 էլ պէտք է իրար ոտները լուանաք։ Վասն զի
ձեզ օրինակ տուի, որ ինչպէս ես ձեզի արի,
16 դուք էլ անէք։ Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ
ձեզ. Ծառան իր տիրոջից մեծ չէ. ոչ էլ ուղար-
17 կուածը մեծ է իրան ուղարկողից։ Եթէ այս
18 գիտէք, երանելի էք՝ թէ որ այս անէք։ Ձեր բո-
լորիդ համար չեմ ասում. ես գիտեմ նորանց, որ
ընտրեցի. բայց որ գիրքը կատարուի. Թէ Նա որ
ինձ հետ հաց էր ուտում, ինձ դէմ իրան կրուն-

19 կը բարձրացրեց։ Հիմիկուց ասում եմ ձեզ՝ լինե-
լուց առաջ, որ երբոր լինի՝ հաւատաք թէ ես եմ։
20 Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. Ով որ ըն-
դունէ նորան, որ ես կ՚ուղարկեմ, ինձ է ընդու-
նում. և ինձ ընդունողը ինձ ուղարկողին է ընդու-
նում։

21 Յիսուսն այս ասելով տրտմեցաւ հոգովը, և վը-
կայեց և ասաց. Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ
22 ձեզ, թէ ձեզանից մէկը կ՚մատնէ ինձ։ Աշակերտ-
ներն էլ իրար մտիկ էին տալիս տարակուսած, թէ
23 ո՞ւմ համար է ասում։ Եւ նորա աշակերտներից
մէկը Յիսուսի գոգին նստած էր, որին Յիսուսը սի-
24 րում էր։ Սիմօն Պետրոսը նորան ակնարկեց հարց-
25 նել՝ թէ նա ո՞վ է, որի համար ասում է։ Եւ նա
Յիսուսի լանջքումն ընկած, ասաց նորան. Տէր, ո՞վ
26 է։ Յիսուսը պատասխանեց. Նա է՝ որ ես պատա-
ռը թաց կ՚անեմ և նորան կ՚տամ. և պատառը
թաց արաւ և տուաւ Յուդա Սիմօնեան իսկարիո-
27 տացուն։ Եւ պատառիցն յետոյ սատանան մտաւ
նորա մէջ. և Յիսուսը նորան ասաց. ինչ որ ա-
28 նում ես շուտով արա։ Եւ այս բանը սեղան նըս-
տողներից ոչ ով չիմացաւ, թէ ի՞նչ պատճառով
29 ասաց նորան։ Վասն զի ոմանք կարծում էին, թէ՝
որովհետեւ Յուդան քսակն ունէր, Յիսուսը նորան
ասաց, Դու առ՝ ինչ որ այս տօնին պէտք է մեզ.
30 կամ թէ՝ աղքատներին բան տայ։ Եւ նա երբոր
պատառն առաւ, շուտով դուրս գնաց. և գիշեր
էր։

31 Եւ երբոր դուրս գնաց, Յիսուսն ասաց. Հիմա
Որդին մարդոյ փառաւորուեցաւ. և Աստուած նո-
32 րանում փառաւորուեցաւ։ Եթէ Աստուած նորա-
նում փառաւորուեցաւ, Աստուած էլ նորան կը
փառաւորէ իր անձումը. և շուտով կ՚փառաւորէ

33 նորան․ Որդեակք, տակաւին մի քիչ ժամանակ
էլ ձեզ հետ եմ. ինձ կ'որոնէք, և ինչպէս Հրէա-
ներին ասացի, թէ Որտեղ որ ես եմ գնում, դուք
չէք կարող գալ. և հիմա էլ ձեզ եմ ասում։
34 Նոր պատուիրանք եմ տալիս ձեզ, որ իրար սիրէք.
ինչպէս ես ձեզ սիրեցի, որ դուք էլ իրար սիրէք։
35 Սորանով կ'գիտենան ամենքը թէ իմ աշակերտ-
36 ներն էք, եթէ իրար վերայ սէր ունենաք։ Սիմօն
Պետրոս նորան ասաց. Տէր, ո՞ւր ես գնում. Յի-
սուսը պատասխանեց նորան. Որտեղ որ գնում
եմ, դու հիմա չես կարող իմ ետեւից գալ. բայց
37 յետոյ իմ ետեւից կ'գաս։ Պետրոսը նորան ասաց.
Տէր, ի՞նչու չեմ կարող հիմա քո ետեւից գալ.
38 իմ անձը քեզ համար կ'դնեմ։ Յիսուսը պատաս-
խանեց նորան. Քո անձը՞ կ'դնես ինձ համար. Ճշմա-
րիտն ճշմարիտն ասում եմ քեզ, որ հաւը դեռ
չի խօսիլ, որ դու երեք անգամ կ'ուրանաս ինձ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ձեր սրտերը թող չխռովին. Աստուծոյն հաւա-
2 տացէք, և ինձ հաւատացէք։ Իմ Հօր տանը շատ
բնակարաններ կան. ապա թէ ոչ ես ձեզ կ'ասէի.
3 գնում եմ ձեզ համար տեղ պատրաստելու։ Եւ
եթէ գնամ և ձեզ համար տեղ պատրաստեմ,
դարձեալ կ'գամ և ձեզ ինձ մօտ կ'առնեմ. որ
4 ուր ես եմ, դուք էլ լինիք։ Եւ որտեղ որ ես գը-
նում եմ՝ գիտէք, և ճանապարհը գիտէք։
5 Թովմասը նորան ասաց. Տէր, չենք գիտում որ-
տեղ ես գնում. և ի՞նչպէս կարող ենք ճանա-
6 պարհը գիտենալ։ Յիսուսը նորան ասաց. Ես եմ
ճանապարհը և ճշմարտութիւնը և կեանքը. ոչ
7 ով չի գալիս Հօր մօտ, եթէ ոչ ինձանով։ Եթէ

ինձ գիտենայիք, իմ Հօրն էլ կ՚գիտենայիք. և սո-
րանից յետոյ կ՚գիտենաք նորան և տեսաք նորան։
8 Փիլիպպոսը նորան ասաց. Տէր, Հայրը ցոյց տուր
9 մեզ, և բաւական է մեզ։ Յիսուսը նորան ասաց.
Այսքան ժամանակ ձեզ հետ եմ, և ինձ չճանա-
չեցի՞ր, Փիլիպպոս. ինձ տեսնողը Հօրը տեսաւ. և
դու ի՞նչպէս ես ասում. Հայրը ցոյց տուր մեզ։
10 Չե՞ս հաւատում, որ ես Հօր մէջ եմ, և Հայրն
ինձանում է, այն բանն՝ որ ես խօսում եմ ձեզ
հետ, իմ անձից չեմ խօսում. բայց Հայրն՝ որ
ինձանում բնակած է, նա է գործում գործքերը։
11 Հաւատացէք ինձ, որ ես Հօր մէջ եմ, և Հայրն
12 ինձանում է։ Ապա թէ ոչ, իսկ այն գործքերի
համար հաւատացէք ինձ. Ճշմարիտ ճշմարիտ
ասում եմ ձեզ. Ով ինձ հաւատացողը այն գործ-
քերն որ ես գործում եմ, նա էլ կ՚գործէ, և նո-
րանից էլ աւելի մեծ բաներ կ՚գործէ. վասն զի ես
13 իմ Հօր մօտ եմ գնում։ Եւ ինչ որ էլ խնդրէք
իմ անունովը, այն կ՚անեմ, որ Հայրը փառաւոր-
14 ուի Որդումը։ Եթէ իմ անունովը մի բան խընդ-
15 րէք, ես կ՚անեմ։ Եթէ ինձ սիրում էք, իմ պատ-
16 ուիրանքները պահեցէք։ Եւ ես Հօրը կ՚աղաչեմ,
և ուրիշ Մխիթարիչ կ՚տայ ձեզ, որ մնայ ձեզ
17 հետ յաւիտեան. Ճշմարտութեան Հոգին, որին
աշխարհքս կարող չէ ընդունել. վասն զի չէ տես-
նում նորան. և ոչ ճանաչում նորան. բայց դուք
նորան ճանաչում էք, վասն զի ձեզ մօտ է մնում
18 և ձեզ հետ կ՚լինի։ Ձեզ որբ չեմ թողիլ. կ՚գամ
19 ձեզ մօտ։ Մի փոքր ժամանակ էլ, և աշխարհքն
էլ չի տեսնիլ ինձ, բայց դուք կ՚տեսնէք ինձ.
վասն զի ես կենդանի եմ, և դուք կենդանի կ՚լի-
20 նիք։ Այն օրը դուք կ՚ճանաչէք, որ ես իմ Հօր
21 մէջ եմ, և դուք ինձանում, և ես ձեզանում։ Ով

որ իմ պատուիրանքներն ունի և նորանց պահում
է, նա է ինձ սիրողը. և ինձ սիրողը իմ Հօրիցը
կ'սիրուի. և ես կ'սիրեմ նորան, և ինձ կ'յայտնեմ
նորան։
22 Ասաց նորան Յուդան՝ ոչ թէ Իսկարիօտացին,
Տէր, ի՞նչ է, որ մեզ կ'յայտնես քեզ՝ և աշխարհ-
23 քին ոչ։ Յիսուսը պատասխանեց և նորան ասաց.
Եթէ մէկն ինձ սիրում է, իմ խօսքը կ'պահէ և իմ
Հայրը կ'սիրէ նորան. և նորա մօտը կ'գանք և բը-
24 նակութիւն կ'անենք նորա մօտ։ Ինձ չսիրողը իմ
խօսքերը չէ պահում. և այն խօսքը որ լսում էք՝
25 իմս չէ, այլ ինձ ուղարկող Հօրը։ Այս խօսեցի
26 ձեզ հետ՝ քանի որ ձեզ մօտ եմ։ Բայց Մխիթա-
րիչը՝ Սուրբ Հոգին, որ Հայրը կ'ուղարկէ իմ ա-
նունովը, նա ամեն բան կ'սովորեցնէ ձեզ, և կ'յի-
27 շեցնէ ձեզ ամեն ինչ որ ձեզ ասացի։ Խաղաղութիւն
եմ թողում ձեզ, իմ խաղաղութիւնն եմ տալիս
ձեզ. ոչ թէ ինչպէս աշխարհքն է տալիս, ես տալիս
28 եմ ձեզ. ձեր սիրտը չխռովի և չվախենայ։ Լսե-
ցիք, որ ես ասացի ձեզ, Թէ գնում եմ, և կ'գամ
ձեզ մօտ. եթէ ինձ սիրէիք, ապա ուրախ կ'լինէիք՝
որ ասացի, Հօր մօտ եմ գնում. վասն զի իմ
29 Հայրը մեծ է ինձանից։ Եւ հիմա ասացի ձեզ՝ լինե-
30 լուց առաջ. որ երբոր լինի, հաւատաք։ Այլ եւս
շատ չեմ խօսիլ ձեզ հետ, վասն զի այս աշխարհ-
քի իշխանը գալիս է, և ինձանում ոչինչ չունի։
31 Այլ որպէս զի աշխարհքը գիտենայ, թէ ես սիրում
եմ Հօրը. և ինչպէս Հայրը պատուիրեց ինձ, այն-
պէս եմ անում. վեր կացէք, գնանք այս տեղից։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ Հայրը մշակն է։

2 Ամեն ճիւղ, որ ինձանում է և պտուղ չէ բե-
րում, նորան կտրում է. և ամեն պտուղ բերո-
ղին մաքրում է. որ էլ աւելի պտղաբեր լինի։
3 Դուք արդէն մաքուր էք այն խօսքի համար, որ
4 ձեզ հետ խօսեցի։ Կացէք ինձանում՝ և ես ձե-
զանում. ինչպէս որ ճիւղն իր անձիցը կարող չէ
պտուղ բերել, եթէ որթումը չմնայ. այսպէս ոչ
5 էլ դուք՝ եթէ ինձանում չմնաք։ Ես որթն եմ՝
և դուք ճիւղերը. նա՝ որ ինձանում է մնում, և
ես նորանում, նա շատ պտուղ է բերում. որովհե-
6 տեւ առանց ինձ չէք կարող ոչինչ անել։ Եթէ
մէկն ինձանում չէ մնում, նա դուրս կ՚գցուի ինչ-
պէս ճիւղը, և կ՚չորանայ. և ժողովում են նորանից
7 և կրակի մէջ գցում, և այրվում է։ Եթէ կենաք
ինձանում՝ և իմ խօսքերը ձեզանում կենան, ինչ
8 որ էլ կամենաք, կ՚խնդրէք, և կ՚լինի ձեզ։ Սո-
րանով փառաւորուեցաւ իմ Հայրը, որ շատ պը-
տուղ բերէք. և իմ աշակերտները լինիք։
9 Ինչպէս իմ Հայրն ինձ սիրեց, ես էլ ձեզ սիրե-
10 ցի. կացէք իմ սիրոյ մէջ։ Եթէ իմ պատուի-
րանքները պահէք, իմ սիրոյ մէջը կ՚կենաք. ինչ-
պէս ես իմ Հօր պատուիրանքները պահեցի, և
11 կենում եմ նորա սիրոյ մէջ։ Այս խօսեցի ձեզ
հետ, որ իմ ուրախութիւնը ձեզանում մնայ, և
12 ձեր ուրախութիւնը լցուած լինի։ Սա է իմ
պատուիրանքը, որ իրար սիրէք, ինչպէս ես ձեզ
13 սիրեցի։ Ոչ ով նորանից աւելի մեծ սէր չունի,
որ մէկն իր անձը դնէ իր բարեկամների համար։
14 Դուք իմ բարեկամներն էք, եթէ անէք ինչ որ ես
15 պատուիրում եմ ձեզ։ Այլ եւս ծառայ չեմ ա-
սում ձեզ, վասն զի ծառան չէ գիտում, թէ իր
տէրն ինչ է գործում. բայց ձեզ բարեկամ ասա-
ցի, վասն զի ամեն ինչ որ լսեցի իմ Հօրից, ի-

16 մացրի ձեզ։ Ոչ թէ դուք ինձ ընտրեցիք. այլ ես
ընտրեցի ձեզ, և ձեզ դրի, որ դուք գնաք և պը-
տուղ բերէք. և ձեր պտուղը մնայ. որպէս զի ինչ
որ իմ Հօրիցը խնդրէք իմ անունովը, տայ ձեզ։
17 Սա եմ պատուիրում ձեզ, որ իրար սիրէք։
18 Եթէ աշխարհքը ձեզ ատում է, գիտացէք, որ
19 ինձ ձեզանից առաջ է ատել։ Եթէ այս աշխարհ-
քիցը լինէիք, ապա աշխարհքն իրանը կ՚սիրէր.
բայց որովհետեւ աշխարհքիցը չէք. այլ ես ձեզ
ընտրեցի աշխարհքից, նորա համար աշխարհքն ա-
20 տում է ձեզ։ Յիշեցէք այն խօսքն, որ ես ասացի
ձեզ. Թէ ծառան իր տիրոջիցը մեծ չէ. եթէ ինձ
հալածեցին, ձեզ էլ կ՚հալածեն, եթէ իմ խօսքը
21 պահեցին՝ ձերն էլ կ՚պահեն։ Բայց այս ամենը
կ՚անեն ձեզ իմ անունի համար. քանզի չճանա-
22 չեցին ինձ ուղարկողին։ Եթէ ես չէի եկել և նո-
րանց հետ խօսացել, նորանք մեղք չէին ունենալ.
բայց հիմա պատճառ չունին իրանց մեղաց համար։
23 Ինձ ատողն իմ Հօրն էլ է ատում։ (24) Եթէ այն
գործքերը չէի գործել նորանց միջումն, որ մէկ
ուրիշը չգործեց, մեղք չէին ունենալ. բայց հիմա
տեսան էլ, և ատեցին ինձ էլ և իմ Հօրն էլ։
25 Այլ որպէս զի այն խօսքը կատարուի, որ նորանց
օրէնքումը գրուած է, թէ Զուր տեղն ատեցին
26 ինձ։ Բայց երբոր Մխիթարիչը կ՚գայ, որ ես Հօրիցը
կ՚ուղարկեմ ձեզ, ճշմարտութեան Հոգին, որ Հօ-
27 րիցն է դուրս գալիս, նա կ՚վկայէ ինձ համար։ Եւ
դուք էլ կ՚վկայէք, վասն զի սկզբից ինձ հետ էք։

ԳԼ. ԺԶ

1 Այս խօսեցի ձեզ հետ, որ չգայթակղիք։ (2) Ի-
րանց ժողովարաններիցը ձեզ դուրս կ՚հանեն. բայց

ժամանակ կ՚գայ՝ որ ամեն ով որ սպանէ ձեզ, կը
կարծէ, թէ Աստուծոյ պաշտօն է մատուցանում։
3 Եւ սա կ՚անեն ձեզ, որովհետեւ ոչ Հօրը ճանա-
4 չեցին և ոչ ինձ։ Բայց այս էլ խօսեցի ձեզ հետ,
որ երբոր ժամանակը գայ, սորանք յիշէք, թէ ես
ասացի ձեզ։ Բայց այս բաներն սկզբից չասացի
ձեզ. քանզի ես ձեզ հետ էի։
5 Բայց հիմա ինձ ուղարկողի մօտ եմ գնում. և
ձեզանից ոչ մէկը չէ հարցնում ինձ, թէ Ո՞ւր ես
6 գնում։ Այլ որովհետեւ այս բաները խօսեցի ձեզ
7 հետ, տրտմութիւնը լցրեց ձեր սիրտը։ Բայց ես
ճշմարտութիւնն եմ ասում ձեզ, թէ լաւ է ձեզ
համար, որ ես գնամ. վասն զի եթէ չգնամ, Մը-
խիթարիչը չի գալ ձեզ մօտ. բայց եթէ գնամ,
8 նորան կ՚ուղարկեմ ձեզ մօտ։ Եւ նա՝ երբոր գայ՝
աշխարհքին կ՚յանդիմանէ մեղաց համար, և ար-
դարութեան համար, և դատաստանի համար։
9 Մեղաց համար, որովհետեւ ինձ չեն հաւատում։
10 Արդարութեան համար, որովհետեւ ես իմ Հօր
11 մօտ եմ գնում, և ինձ այլ եւս չէք տեսնել։ Եւ
դատաստանի համար, որովհետեւ այս աշխարհքի
12 իշխանը դատապարտուած է։ Տակաւին շատ բան
ունիմ ձեզ ասելու, բայց հիմա չէք կարող տա-
13 նիլ։ Բայց երբոր նա՝ ճշմարտութեան Հոգին կը
գայ, նա կ՚առաջնորդէ ձեզ ամեն ճշմարտութեան
մէջ. վասն զի իր անձիցը չի խօսիլ, այլ ինչ որ
կ՚լսէ՝ կ՚խօսի, և գալու բաները կ՚պատմէ ձեզ։
14 Նա ինձ կ՚փառաւորէ, վասն զի իմիցը կ՚առնէ և
15 կ՚պատմէ ձեզ։ Ամեն ինչ որ Հայրն ունի՝ իմն է.
նորա համար ասացի ձեզ, թէ իմիցը կ՚առնէ և
16 կ՚պատմէ ձեզ։ Մի քիչ ժամանակ էլ, և չէք տես-
նել ինձ, և դարձեալ մի քիչ, և կ՚տեսնէք ինձ.
որովհետեւ ես Հօր մօտ եմ գնում։

17 Նորա աշակերտներից ոմանք իրար ասում էին.
Սա ի՞նչ է, որ ասում է մեզ. Մի քիչ ժամանակ՝
և չէք տեսնել ինձ, և դարձեալ մի քիչ, և կը
18 տեսնէք ինձ. և, թէ Ես Հօր մօտ եմ գնում։ Եւ
ասում էին. Ի՞նչ է այն որ ասում է՝ Քիչ ժամա-
19 նակ. չենք գիտում, թէ ինչ է խօսում։ Եւ Յի-
սուսն իմացաւ, որ ուզում էին հարցնել իրան, և
ասաց նորանց. Դորա՞ համար էք հարցնում իրար,
որ ասացի, թէ Մի քիչ ժամանակ, և չէք տեսնել
20 ինձ, և դարձեալ մի քիչ, և կտեսնէք ինձ։ Ճշմա-
րիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. որ դուք լաց
կ'լինիք և կ'ողբաք և աշխարհքը կ'ուրախանայ.
դուք կ'տրտմիք, այլ ձեր տրտմութիւնն ուրա-
21 խութիւն կ'լինի։ Կինն, երբոր ծնում է, տրտ-
մութիւն ունի, վասն զի նորա ժամանակն հասել է,
բայց երբոր երեխան ծնեց, նեղութիւնն էլ չէ յի-
շում այն ուրախութեան համար, որ մի մարդ ծըն-
22 ուեցաւ աշխարհքի մէջ։ Եւ դուք էլ հիմա տրտ-
մութիւն ունիք, բայց դարձեալ կ'տեսնեմ ձեզ,
և ձեր սիրտը կ'ուրախանայ. և ձեր ուրախութիւնը
23 ոչ ոք չի առնել ձեզանից։ Եւ այն օրը ոչինչ չէք
հարցնել ինձ. Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ,
թէ ինչ որ Հօրից խնդրէք իմ անունովը կ'տայ ձեզ։
24 Մինչեւ հիմա ոչինչ չխնդրեցիք իմ անունովը.
խնդրեցէք և կ'առնէք, որ ձեր ուրախութիւնը կա-
25 տարեալ լինի։ Այս բաներն առակով խօսեցի ձեզ
հետ. բայց ժամանակ կ'գայ, որ էլ առակով չեմ
խօսիլ ձեզ հետ. այլ յայտնապէս կ'պատմեմ
26 ձեզ Հօր համար։ Այն օրումն իմ անունովը կը
խնդրէք. և չեմ ասում ձեզ, թէ ես ձեզ համար
27 կ'աղաչեմ Հօրը։ Քանզի Հայրն ինքն սիրում է
ձեզ. որովհետեւ դուք ինձ սիրել էք և հաւա-
տացել էք, թէ ես Աստուածանից դուրս եկայ։

28 Հօրիցը դուրս եկայ և եկայ աշխարհք. դարձեալ
թողում եմ աշխարհքը և Հօր մօտ գնում։
29 Աշակերտները նորան ասացին, Ահա հիմա յայտ-
30 նի ես խօսում, և ոչ մի առակ չես ասում։ Հիմա
գիտենք, որ դու բոլորը գիտում ես. և պէտքդ
չէ, որ մէկը հարցնէ քեզ. սորանով հաւատում
31 ենք, թէ դու Աստուածանից դուրս եկար։ Յիսու-
սը պատասխանեց նորանց. Հիմա հաւատա՞ում էք։
32 Ահա ժամանակ կ՚գայ, և հիմա եկած է, որ ամեն
մէկդ կ՚ցրուիք իր տեղը, և ինձ մենակ կ՚թողէք.
33 բայց մենակ չեմ. վասն զի Հայրն ինձ հետ է։ Այս
խօսեցի ձեզ հետ, որ ինձանում խաղաղութիւն
ունենաք. աշխարհքումը նեղութիւն կ՚ունենաք.
բայց քաջացէք, ես յաղթել եմ աշխարհքին։

ԳԼ. ԺԷ

1 Յիսուսը այս խօսեց, և իր աչքերը բարձրացրեց
դէպի երկինքն և ասաց. Հայր, ժամը հասել է,
փառաւորիր քո Որդուդ, որ քո Որդին էլ քեզ
2 փառաւորէ։ Ինչպէս նորան իշխանութիւն տուիր
ամեն մարմնոյ վերայ որ յաւիտենական կեանք տայ
3 այն ամենին՝ որ տուիր նորան։ Եւ սա է յաւիտե-
նական կեանքը, որ ճանաչեն քեզ միայն ճշմա-
րիտ Աստուած. և նորան, որ ուղարկեցիր՝ Յիսու-
4 սին Քրիստոսին։ Ես քեզ փառաւորեցի երկրի վե-
րայ. այն գործը կատարեցի, որ տուիր ինձ՝ որ
5 անեմ։ Եւ հիմա, փառաւորիր ինձ դու, Հայր,
քեզ մօտ այն փառքովը, որ աշխարհքի լինելուցն
6 առաջ ունէի քեզ մօտ։ Քո անունն յայտնեցի
այն մարդկանց, որ աշխարհքիցը տուիր ինձ. քո
էին, և ինձ տուիր նորանց. և քո խօսքը պահե-
7 ցին։ Հիմա իմացան, որ այն ամենն որ ինձ տուիր՝

8 քեզանից է․ Որովհետեւ այն խօսքն՝ որ ինձ տուիր,
նորանց տուի․ և նորանք ընդունեցին, և ճշմար-
տութեամբ իմացան, որ քեզանից դուրս եկայ․ և
9 հաւատացին, թէ դու ուղարկեցիր ինձ։ Ես նո-
րանց համար եմ աղաչում․ ոչ թէ աշխարհքի հա-
մար եմ աղաչում․ այլ նորանց համար՝ որ ինձ
10 տուիր, վասն զի քո են։ Եւ ինչ որ իմն է, բո-
լորը քո է․ և ինչ որ քո է՝ իմն է․ և ես փառաւոր-
11 ուած եմ նորանցում։ Եւ ես՝ այլ եւս աշխարհ-
քումն չեմ, իսկ նորանք աշխարհքումն են, և ես
քեզ մօտ եմ գալիս․ Ով Հայր Սուրբ, պահիր
նորանց քո անունովը, որոնց տուիր ինձ․ որ մէկ
12 լինին, ինչպէս մենք։ Երբոր աշխարհքումը նորանց
հետ էի, ես էի պահում նորանց քո անունովը․
նորանց որ տուիր ինձ, պահեցի, և նորանցից ոչ
մէկը չկորաւ․ բայց միայն կորուստի որդին, որ
13 գիրքը կատարուի։ Բայց հիմա քեզ մօտ եմ գա-
լիս․ և այս բանը խօսում եմ աշխարհքումը, որ
իմ ուրախութիւնը կատարեալ ունենան իրանց
14 անձներումը։ Եւ քո խօսքը նորանց տուի, և աշ-
խարհքը նորանց ատեց, քանզի աշխարհքիցը չեն,
15 ինչպէս ես էլ աշխարհքիցը չեմ։ Ես չեմ աղա-
չում, որ աշխարհքիցը վեր առնես նորանց․ այլ որ
16 նորանց պահես չարիցը։ Այս աշխարհքիցը չեն,
17 ինչպէս ես էլ աշխարհքիցը չեմ։ Նորանց սուրբ
արա քո ճշմարտութիւնովը․ քո խօսքը ճշմար-
18 տութիւն է։ Ինչպէս ինձ ուղարկեցիր աշխարհք,
19 ես էլ նորանց ուղարկեցի աշխարհք։ Եւ ես նո-
րանց վերայ իմ անձը սուրբ եմ անում, որ նո-
20 րանք էլ ճշմարտութիւնով սրբուած լինին։ Բայց
ոչ թէ միայն նորանց համար եմ աղաչում, այլ
նորանց համար էլ, որ նորանց խօսքովը կ՚հաւա-
21 տան ինձ։ Որ ամենքը մէկ լինին, ինչպէս դու,

*Հայր, ինձանում, և ես քեզանում, որ նորանք էլ
մեզանում մէկ լինին. որ աշխարհքը հաւատայ,
22 թէ դու ուղարկեցիր ինձ։ Եւ ես այն փառքն՝ որ
ինձ տուիր՝ նորանց տուի, որ մէկ լինին՝ ինչպէս
23 մենք էլ մէկ ենք։ Ես նորանցում՝ և դու ինձա-
նում, որ կատարեալ լինին միութիւնում, որպէս
զի աշխարհքը գիտենայ, թէ դու ուղարկեցիր ինձ.
24 և սիրեցիր նորանց՝ ինչպէս ինձ սիրեցիր։ Հայր,
նորանք որ ինձ տուիր, կամենում եմ որ ինչ տեղ
որ ես եմ՝ նորանք էլ ինձ հետ լինին. որ իմ
փառքը տեսնեն, որ տուիր ինձ. որովհետեւ աշ-
25 խարհքի հիմնելուցն առաջ սիրեցիր ինձ։ Հայր
արդար. և աշխարհքը չճանաչեց քեզ. բայց ես
ճանաչեցի քեզ, և սորանք ճանաչեցին որ դու ու-
26 ղարկեցիր ինձ։ Եւ քո անունը ճանաչեցրի նորանց,
և կ՚ճանաչեցնեմ. որ այն սէրն, որով ինձ սիրե-
ցիր՝ նորանցում լինի, և ես նորանցում։*

ԳԼ. ԺԸ

1 Յիսուսը այս ասելուց յետոյ իր աշակերտների
հետ դուրս գնաց Կեդրոնի ձորի միւս կողմը, որ-
տեղ մի պարտէզ կար. որի մէջ մտաւ ինքն և իր
2 աշակերտները։ Յուդան՝ նորան մատնողն էլ գի-
տէր այն տեղը. վասն զի Յիսուսը շատ անգամ
ժողովուել էր այնտեղ իր աշակերտների հետ։
3 Եւ Յուդան զինուորների գունդը և քահանայա-
պետներից և փարիսեցիներից սպասաւորներ առնե-
լով եկաւ այնտեղ ջահերով և լապտերներով և
4 զէնքերով։ Բայց Յիսուսը՝ երբոր տեսաւ այն ամենն,
որ իր վերայ էր գալիս. դուրս եկաւ նորանց առաջ.
5 Ո՞ւմ էք ուզում։ Պատասխանեցին նորան. Յիսուս
Նազօրեցուն. Յիսուս նորանց ասաց. Ես եմ. Յու-

դան՝ նորան մատնողն էլ կանգնած էր նորանց
6 հետ։ Երբոր ասաց նորանց թէ Ես եմ. ետ ետ գը-
7 նացին, և գետնի վերայ ընկան։ Եւ դարձեալ
հարցրեց նորանց, Ո՞ւմ էք ուզում. և նորանք ա-
8 սացին. Յիսուս Նազօրեցուն։ Յիսուսը պատասխա-
նեց. Ձեզ ասացի թէ Ես եմ. արդ թէ որ ինձ էք
9 ուզում, թող տուէք դորանց, որ գնան։ Որ կա-
տարուի այն խօսքն որ ասաց, թէ Նորանց որ ինձ
10 տուիր, նորանցից ոչ մէկն էլ չկորցրի։ Բայց Սի-
մօն Պետրոսն, որ սուր ունէր, քաշեց նորան և
քահանայապետի ծառային զարկեց, և նորա աջ
ականջը կտրեց. և այն ծառայի անունը Մաղքոս
11 էր։ Յիսուսն էլ Պետրոսին ասաց. Սուրդ դցիր իր
պատեանի մէջ. այն բաժակն որ իմ Հայրը տուաւ
ինձ, ես այն չխմե՞մ։
12 Եւ զինուորները գունդը և հազարապետը և Հրէա-
ների սպասաւորները բռնեցին Յիսուսին, և կապե-
13 ցին նորան. Եւ տարան նորան առաջ Աննայի մօտ.
քանզի Կայիափայի աներն էր. որ այն տարուայ
14 քահանայապետն էր։ Սա այն Կայիափան էր, որ
Հրէաներին խրատ տուաւ, թէ Լաւ է, մէկ մարդ
15 կորչի ժողովրդի վերայ։ Եւ Սիմօն Պետրոսը և միւս
աշակերտը գնում էին Յիսուսի ետեւից։ Այն ա-
շակերտը ճանաչ էր քահանայապետին, և Յիսու-
16 սի հետ մտաւ քահանայապետի սրահը։ Պետրոսն
էլ դրան մօտ կանգնած էր դուրսը, այն միւս ա-
շակերտն, որ քահանայապետին ճանաչ էր, դուրս
եկաւ և դռնապանին ասաց, և Պետրոսին ներս
17 մտցրեց։ Եւ այն աղջիկն՝ որ դռնապան էր՝ Պետ-
րոսին ասաց. Չէ՞ որ դու էլ այն մարդու աշա-
18 կերտներիցն ես. և նա ասաց. Չեմ։ Ծառաներն
ու սպասաւորներն էլ կանգնել էին՝ կրակ արած,
վասն զի ցուրտ էր, և տաքանում էին. Պետրոսն

էլ նորանց հետ կանգնած էր և տաքանում էր։
19 Եւ քահանայապետը Յիսուսին հարցրեց նորա ա-
շակերտների համար, և նորա վարդապետութեան
20 համար։ Յիսուսը պատասխանեց նորան. Ես յայտ-
նի խօսեցի աշխարհքին. ես միշտ սովորեցրի ժողո-
վարանումը, և տաճարումը, որտեղ ամեն տեղից
հրէաները ժողովվում են, և ծածուկ ոչինչ չխօ-
21 սեցի։ Ի՞նչու ես ինձ հարցնում. լսողներին հարց-
րու, թէ ինչ խօսեցի նորանց. ահա նորանք գի-
22 տեն, ես ինչ եմ ասել։ Երբոր նա սա ասաց,
սպասաւորներից մէկն, որ այնտեղ կանգնած էր,
Յիսուսին ապտակ տուաւ և ասաց. Այդպէ՞ս ես
23 պատասխանում քո քահանայապետին։ Յիսուսը նո-
րան պատասխանեց. Եթէ չար խօսեցի, վկայիր այն
չարի համար. բայց եթէ բարի [illegible]ցէ, ի՞նչու ես
24 զարկում ինձ։ Եւ Աննան նորան կապած ուղար-
25 կեց Կայիափա քահանայապետի մօտ։ Եւ Սիմօն
Պետրոսը կանգնած տաքանում էր. նորան ասա-
ցին, Չէ՞ որ դու էլ նորա աշակերտներիցն ես. նա
26 ուրացաւ և ասաց՝ Չեմ։ Եւ քահանայապետի ծա-
ռաներիցը մէկն, որ ազգական էր նորան, որի ա-
կանջը Պետրոսը կտրեց, ասաց. Չէ՞ որ ես տեսայ
27 քեզ այն պարտէզումը նորա հետ։ Եւ Պետրոսը
դարձեալ ուրացաւ. և շուտով հաւը խօսեց։
28 Եւ Յիսուսին Կայիափայի [illegible] տարան [illegible]
[illegible] պալատը. և առաւօտ էր. և իրանք չմտան
պալատի մէջ, որ չպղծուին, այլ որ զատիկն ու-
29 տեն։ Եւ Պիղատոսը դուրս եկաւ նորանց մօտ և
ասաց. Այդ մարդու դէմ ի՞նչ գանգատ էք ա-
30 ռաջ բերում։ Պատասխանեցին և ասացին նորան.
Եթէ սա չարագործ չլինէր, ապա նորան չէինք
31 մատնել քեզ։ Պիղատոսն էլ նորանց ասաց. Դուք
առէք նորան, և ձեր օրէնքի համեմատ դատեցէք

նորան ։ Հրէաներն էլ նորան ասացին . Մեզ օրէնք
32 չէ ոչ ոքի սպանել ։ Որ Յիսուսի խօսքը կատար-
ուի , որ ասաց , ցոյց տալով՝ թէ ինչպիսի մահով
33 է մեռնելու ։ Պիղատոսը դարձեալ մտաւ պալա-
տը , Յիսուսին կանչեց և նորան ասաց . Դո՞ւ ես
34 Հրէաների թագաւորը ։ Յիսուսը նորան պատաս-
խանեց . Դու քեզանի՞ց ես ասում այդ , թէ ու-
35 րիշներն ասացին քեզ ինձ համար ։ Պիղատոսը պա-
տասխանեց . Միթէ ե՞ս էլ Հրէայ եմ . քո ազգը
և քահանայապետները քեզ մատնեցին ինձ . ի՞նչ
36 ես արել ։ Յիսուսը պատասխանեց . Իմ թագաւո-
րութիւնն այս աշխարհքից չէ . եթէ իմ թագաւո-
րութիւնն այս աշխարհքից լինէր , ապա ծառաներս
կռիւ կ'անէին որ չմատնուիմ Հրէաների ձեռքը .
բայց հիմա իմ թագաւորութիւնն այս տեղից չէ ։
37 Պիղատոսն էլ ասաց նորան . Ապա ուրեմն դու
թագաւո՞ր ես . պատասխանեց Յիսուսը . Դու ես
ասում որ ես թագաւոր եմ . ես դորա համար եմ
ծնուել և եկել աշխարհք , որ ճշմարտութեանը
վկայեմ . ամեն ով որ ճշմարտութիւնից է՝ իմ
38 ձայնին լսում է ։ Պիղատոսը նորան ասաց . Ի՞նչ է
ճշմարտութիւնը ։ Նա սա ասելով դարձեալ դուրս
գնաց Հրէաների մօտ և նորանց ասաց . Ես ոչ մի
39 յանցանք չեմ գտնում նորանում ։ Բայց ձեզ սո-
վորութիւն է , որ զատկին մի մարդ արձակեմ ձեզ
համար . արդ կամենո՞ւմ էք , որ Հրէաների թագա-
40 ւորն արձակեմ ձեզ համար ։ Նա ամենքն դարձեալ
աղաղակեցին և ասում էին , Ոչ թէ դորան՝ այլ Բա-
րաբբային . և այդ Բարաբբան մի աւազակ էր ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Այն ժամանակ առաւ Պիղատոսը Յիսուսին և

2 ծեծեց։ Եւ զինուորները փշերից պսակ շինեցին, նո-
րա գլխին դրին, և ծիրանի հանդերձ հագցրին նո-
3 րան։ Եւ ասում էին. Ողջ կաց, Հրէից Թագաւորը.
4 և ապտակներ էին տալիս նորան։ Պիղատոսը դարձ-
եալ դուրս գնաց և նորանց ասաց. Ահա նորան դուրս
եմ բերում ձեզ մօտ, որ գիտենաք թէ՝ ես ոչ մի
5 յանցանք չեմ գտնում նորանում։ Եւ Յիսուսը
դուրս եկաւ և փշեղէն պսակն և ծիրանի հագուստը
6 հագած. և նորանց ասաց. Ահա այն մարդը։ Երբոր
քահանայապետները և սպասաւորները նորան տե-
սան, աղաղակեցին՝ և ասացին. Խաչիր խաչիր։
Պիղատոսը նորանց ասաց. Դուք առէք դորան, և
խաչեցէք. վասն զի ես յանցանք չեմ գտնում դո-
7 րանում։ Հրէաները պատասխանեցին նորան. Մենք
օրէնք ունինք, և մեր օրէնքի համեմատ պէտք է
մեռնի. վասն զի իր անձն Աստուծոյ Որդի արաւ։
8 Երբոր Պիղատոսը այս խօսքը լսեց, էլ աւելի վա-
9 խեցաւ։ Եւ դարձեալ մտաւ պալատը, և Յիսու-
սին ասաց. Դու ի՞նչ տեղից ես. և Յիսուսը չպա-
10 տասխանեց նորան։ Պիղատոսն էլ ասաց նորան.
Ինձ հետ չե՞ս խօսում. միթէ չե՞ս գիտում, որ իշ-
խանութիւն ունիմ քեզ խաչելու, և իշխանու-
11 թիւն ունիմ քեզ արձակելու։ Յիսուսը պատաս-
խանեց. Դու ոչինչ իշխանութիւն չէիր ունենալ
ինձ վերայ, եթէ վերևիցը տրուած չլինէր քեզ. նո-
րա համար՝ նա որ ինձ մատնեց քեզ, նորա մեղքն
12 աւելի մեծ է։ Եւ նորանից յետոյ Պիղատոսն ու-
զում էր նորան արձակել. բայց Հրէաներն աղա-
ղակում էին և ասում. Եթէ դորան արձակես՝
կայսերի բարեկամ չես. ամեն ով որ իր անձը
թագաւոր է կոչում, նա կայսերին հակառակ է։
13 Պիղատոսն էլ երբոր այս խօսքը լսեց, Յիսուսին
դուրս բերաւ, և բեմին վերայ նստեց, այն տեղն՝

որ Քարայատակ էր կոչվում, և Եբրայեցերէն Կաբ-
14 բաթա ։ Եւ զատկի ուրբաթն էր՝ ժամը իբր վեցը,
15 և Հրէաներին ասաց․ Ահա ձեր թագաւորը ։ Իսկ
նորանք աղաղակում էին․ Վեր առ, վեր առ՝ և
խաչիր դորան․ Պիղատոսը նորանց ասաց․ Ձեր
թագաւո՞րը խաչեմ ։ Քահանայապետները պատաս-
խանեցին․ Մենք թագաւոր չունինք բացի Կայսե-
16 րից ։ Այն ժամանակ նորան տուաւ նորանց ձեռ-
քը, որ խաչուի ։

17 Եւ նորանք առին տարան Յիսուսին․ և խաչա-
փայտն ինքն վերկալած, դուրս գնաց այն տեղն,
որ Գագաթան էր ասվում, որ Եբրայեցերէն Գող-
18 գոթա է կոչվում ։ Այնտեղ խաչ հանեցին նո-
րան․ և նորա հետ երկու ուրիշին՝ այս կողմը և
19 այն կողմը, և Յիսուսին՝ մէջ տեղը ։ Պիղատոսը մի
տախտակ էլ գրեց, և խաչի վերայ դրաւ․ և գրր-
ուած էր․ ՅԻՍՈՒՍ ՆԱԶՕՐԵՑԻ ԹԱԳԱՒՈՐ
20 ՀՐԷԻՑ ։ Եւ այս տախտակը Հրէաներից շատերը
կարդացին․ վասն զի քաղաքին մօտ էր այն տեղն
որ Յիսուսը խաչուեցաւ․ և գրուած էր Եբրայեցե-
21 րէն, Յունարէն և Լատիներէն ։ Եւ Հրէաների քա-
հանայապետներն ասացին Պիղատոսին․ Մի գրեր
թագաւոր Հրէից, այլ թէ նա ասաց, Ես թագա-
22 ւոր եմ Հրէից ։ Պիղատոսը պատասխանեց․ Ինչ որ
գրեցի՝ գրեցի ։

23 Բայց զինուորներն՝ երբոր Յիսուսին խաչ հանե-
ցին, նորա հանդերձներն առին՝ և չորս բաժին ա-
րին, ամեն մէկ զինուորի համար մի բաժին․ բայց
պատմուճանը՝ որովհետեւ առանց կարի էր, վերե-
24 ւից վայր բոլորը հիւսուած․ Ուստի իրար ասա-
ցին․ Դորան չպատառենք, այլ վիճակ գցենք դո-
րա վերայ, թէ ումը լինի․ որ գիրքը կատարուի,
որ ասում է․ Թէ իմ հանդերձներն իրանց մէջ

բաժանեցին և իմ պատմուճանի վերայ վիճակ գը-
ցեցին . և զինուորներն արին այդ բանը ։
25 Եւ Յիսուսի խաչի մօտ կանգնած էին նորա մայ-
րը , և նորա մօր քոյրը՝ Մարիամ Կղէօպայի կինը ,
26 և Մարիամ Մագդաղենացին ։ Յիսուսն էլ տես-
նելով իր մօրը և այն աշակերտին՝ որ սիրում էր ,
որ մօտիկ կանգնած էր , իր մօրն ասաց . Ով կին ,
27 ահա քո որդին ։ Յետոյ ասաց աշակերտին . Ահա
քո մայրը . և այն ժամանակից այն աշակերտն ի-
28 րան մօտ առաւ նորան ։ Սորանից յետոյ Յիսուսը
իմանալով , որ ամեն բան արդէն կատարուած է ,
որպէս զի գիրքը կատարուի , ասաց . Ծարաւ եմ ։
29 Եւ մի աման կար քացախով լիքն . և նորանք մի
սպունգ լցրին քացախով և զոպայի մշտիկի վերայ
30 դրած նորա բերանին մօտեցրին ։ Եւ երբոր Յիսուսը
քացախն առաւ՝ ասաց . Կատարուած է . և գլու-
խը խոնարհեցրեց հոգին աւանդեց ։
31 Բայց Հրէաները , որովհետեւ ուրբաթ օր էր ,
որպէս զի մարմինները չմնան խաչի վերայ շաբաթ
օրը , վասն զի այն շաբաթ օրը մեծ օր էր , Պիղատո-
սին աղաչեցին , որ նորանց սրունքները ջարդեն . և
32 վեր առնուին , Զինուորներն էլ եկան և առաջինի
սրունքները ջարդեցին , այնպէս էլ միւսինը որ նո-
33 րա հետ խաչուած էր ։ Բայց երբոր Յիսուսի մօտ
եկան և տեսան նորան արդէն մեռած , նորա սը-
34 րունքները չջարդեցին ։ Այլ զինուորներից մէկը
գեղարդով նորա կողը խոցեց . և շուտով արիւն և
35 ջուր դուրս եկաւ ։ Եւ նա որ այս տեսաւ՝ վկա-
յեց . և նորա վկայութիւնը ճշմարիտ է . և նա գիտէ
36 որ ճշմարիտ է ասում , որ դուք հաւատաք ։ Վասն
զի սա եղաւ , որ գիրքը կատարուի , Թէ Նորա ոս-
37 կորը չպիտի փշրուի ։ Եւ դարձեալ մի ուրիշ գիրք
ասում է , Թէ Մտիկ կ'տան նորան , որ խոցեցին ։

38 Սորանից յետոյ Պիղատոսին աղաչեց Յօսէփը,
որ Արիմաթեայեցն էր, (որ աշակերտ լինելով Յի-
սուսին, բայց Հրէից վախին պատճառովը ծած-
կուած էր) որ Յիսուսի մարմինն վեր առնէ. և
Պիղատոսը հրաման տուաւ. և նա եկաւ և վեր
39 առաւ Յիսուսի մարմինը: Նիկոդիմոսն էլ եկաւ՝
(որ առաջ Յիսուսի մօտ էր եկել գիշերով,) և
զմուռս բերաւ հալուէի հետ խառնած՝ հարիւր
40 լտրի չափ: Եւ Յիսուսի մարմինն առին, և այն
խնկերի հետ կտաւներով պատեցին, ինչպէս Հրէա-
41 ներին օրէնք էր պատել: Եւ այն տեղը, որ խաչ-
ուեցաւ, մի պարտէզ կար, և այն պարտէզումը
մի նոր գերեզման, որում երբէք ոչ ոք չէր դըր-
42 ուած: Եւ այնտեղ դրին Յիսուսին Հրէաների ուր-
բաթի համար, որովհետև գերեզմանը մօտ էր:

ԳԼ. Ի

1 Եւ միաշաբթի օրը Մարիամ Մագդաղենացին
առաւօտանց՝ տակաւին մութ՝ գալիս է գերեզմա-
նը, և տեսնում քարը գերեզմանից վեր առած:
2 Ապա վազում է գալիս Սիմօն Պետրոսի և միւս
աշակերտի մօտ, որին Յիսուսը սիրում էր, և ա-
սում նորանց. Տէրոջը վեր առին գերեզմանիցը, և
3 չենք գիտում, թէ որտեղ դրին նորան: Եւ դուրս
եկաւ Պետրոսը և միւս աշակերտը, և գալիս էին
4 գերեզմանը: Եւ երկուքը միասին վազում էին. և
միւս աշակերտը վազեց շուտով անցաւ Պետրոսիցը,
5 և առաջ եկաւ գերեզմանը: Եւ ծռելով տեսնում
6 է կտաւները դրած. բայց ներս չմտաւ: Սիմօն
Պետրոսն էլ հասաւ որ նորա ետեւից գալիս էր, և
մտաւ գերեզմանը, և տեսնում է կտաւները դրած.
7 Եւ վարշամակն՝ որ նորա գլխի վերայ էր, կտաւների
8 հետ չէր, այլ ջոկ ծալած մի առանձին տեղ: Այն

ժամանակ միւս աշակերտն էլ ներս մտաւ, նա որ
առաջ էր գերեզմանը եկել, տեսաւ և հաւատաց։
9 Վասն զի տակաւին չէին գիտում գիրքը, թէ
10 Պէտք է նա մեռելներից յարութիւն առնէ։ Եւ
աշակերտներն դարձեալ իրար մօտ եկան։
11 Բայց Մարիամը գերեզմանի մօտ կանգնած էր
դուրսը և լաց էր լինում. և լաց լինելիս ծռեց դէ-
12 պի գերեզմանի մէջ։ Եւ տեսնում է երկու հրեշ-
տակ՝ սպիտակ հանդերձներով նստած, մէկը գլխի
կողմը և միւսը ոտների կողմը, որտեղ Յիսուսի
13 մարմինը դրուած էր։ Եւ նորանք ասացին նորան.
Ով կին, ի՞նչու ես լաց լինում. Նորանց ասաց.
Նորա համար որ իմ Տիրոջը վեր առին, և չգի-
14 տեմ՝ թէ ուր դրին նորան։ Եւ երբոր սա ասաց,
դարձաւ իր յետին կողմը, և Յիսուսին տեսաւ՝
15 կանգնած. և չգիտէր թէ Յիսուսն է։ Յիսուսը նո-
րան ասաց. Կին, ի՞նչու ես լաց լինում, ո՞ւմ ես
որոնում. Նա էլ կարծելով թէ պարտիզպանն է,
ասաց նորան. Տէր, եթէ դու վեր առիր նորան,
ասա ինձ՝ ո՞ւր ես դրել նորան, որ ես վեր առնեմ
16 նորան։ Յիսուսը նորան ասաց. Մարիամ. և նա
դարձաւ և ասաց նորան. Ռաբբունի, որ կ՚թարգ-
17 մանուի Վարդապետ։ Յիսուսը նորան ասաց. Մի
դպչիր ինձ, որովհետեւ դեռ չեմ վեր ելել իմ
Հօր մօտ, բայց դու գնա իմ եղբայրների մօտ, և
նորանց ասա. Ես վեր եմ ելլում իմ Հօր մօտ՝ և
ձեր Հօր մօտ, իմ Աստուծոյ մօտ և ձեր Աստու-
18 ծոյ մօտ։ Մարիամ Մագդաղենացին գալիս է ա-
շակերտներին պատմում, թէ Տեսաւ Տիրոջը և այս
բանն իրան ասաց։
19 Եւ մէկշաբթի օրը, երբոր իրիկուն էր՝ և դռ-
ները փակուած, այնտեղ որ աշակերտները ժո-
ղովուած էին Հրէաների վախից, Յիսուսը եկաւ

և նորանց մէջ կանգնեց, և նորանց ասաց. Խա-
20 ղաղութիւն ձեզ։ Եւ սա ասելով, իր ձեռները և
իր կողը ցոյց տուաւ նորանց. և աշակերտներն ու-
21 րախացան՝ երբոր Տիրոջը տեսան։ Յիսուսը դարձ-
եալ ասաց նորանց. Խաղաղութիւն ձեզ, ինչպէս
իմ Հայրն ինձ ուղարկեց, ես էլ ձեզ եմ ուղար-
22 կում։ Եւ սա ասելով փչեց նորանց վերայ և ա-
23 սաց. Առէք Սուրբ Հոգին. Որոնց մեղքը որ թո-
ղէք՝ թողուած կ՚լինի նորանց. որոնցը որ բռնէք՝
բռնուած կ՚լինի։

24 Բայց Թօմասը՝ տասներկուսից մէկը՝ Երկուոր-
եակ կոչուածը, նորանց հետ չէր, երբոր Յիսուսը
25 եկաւ։ Միւս աշակերտներն ասում էին նորան, թէ
Տիրոջը տեսանք. իսկ նա ասաց նորանց. Եթէ նո-
րա ձեռներումն բեւեռների նշանը չտեսնեմ, և իմ
մատը չդնեմ բեւեռների տեղը, և իմ ձեռքը չը
կոխեմ նորա կողը, չեմ հաւատալ։

26 Եւ ութ օրից յետոյ աշակերտները դարձեալ
ներսումն էին, և Թօմասն էլ նորանց հետ. Յի-
սուսը՝ դռները փակ լինելով՝ եկաւ և նորանց մի-
27 ջումը կանգնեց և ասաց. Խաղաղութիւն ձեզ։ Յե-
տոյ Թօմասին ասաց. Բեր քո մատը այստեղ, և
տես իմ ձեռները, և քո ձեռքը բեր՝ և իմ կողը
կոխիր, և մի լինիր անհաւատ՝ այլ հաւատաց-
28 եալ։ Եւ Թօմասը պատասխանեց և ասաց նորան.
29 Իմ Տէրը, և իմ Աստուածը։ Յիսուսը նորան ա-
սաց. Որովհետեւ տեսար ինձ՝ հաւատացիր. երա-
նի նորանց, որ չեն տեսնում և հաւատում են։

30 Յիսուսն ուրիշ էլ շատ նշաններ արաւ իր ա-
շակերտների առջեւ, որ չեն գրուած այս գրքումը։
31 Բայց սորանք գրուեցան՝ որ հաւատաք, թէ Յի-
սուսն է Քրիստոսը՝ Աստուծոյ Որդին. և որ հա-
ւատալով կեանք ունենաք նորա անունովը։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Սորանից յետոյ Յիսուսը դարձեալ իր անձը
յայտնեց իր աշակերտներին Տիբերեայ ծովի եզրին
2 մօտ. և այսպէս յայտնեց։ Միասին էին Սիմօն
Պետրոսը, և Երկուորեակ անուանուած Թօմասը,
և Նաթանայէլը՝ որ Գալիլէայի Կանայիցն է, և
Զեբեդեայի որդիքը, և նորա աշակերտներիցն ուրիշ
3 երկուք էլ։ Սիմօն Պետրոսը նորանց ասաց. Գնում
եմ ձուկ բռնելու. նորան ասացին. Մենք էլ գանք
քեզ հետ. գնացին և շուտով մտան նաւը, և
4 այն գիշերը ոչինչ չբռնեցին։ Երբոր արդէն առա-
ւօտ եղաւ, Յիսուսը ծովի եզրումը կանգնած էր,
սակայն աշակերտները չճանաչեցին, թէ Յիսուսն
5 է։ Իսկ Յիսուսը նորանց ասաց. Տղայք, ուտելու
6 բան ունի՞ք. պատասխանեցին նորան. Ոչ։ Նա էլ
ասաց նորանց. Ուռկանը նաւի աջի կողմը գցե-
ցէք, և կ'գտնէք. նորանք էլ գցեցին, և՝ էլ չէին
կարողանում քաշել՝ ձկների շատութեան պատ-
7 ճառովը։ Այն աշակերտն՝ որ Յիսուսը սիրում էր
նորան՝ Պետրոսին ասաց. Տէրն է նա։ Սիմօն Պետ-
րոսն երբոր լսեց՝ թէ Տէրն է, վերարկուն իրան
վերայ առաւ, քանզի մերկ էր, և գինքն ծովը գը-
8 ցեց։ Իսկ միւս աշակերտները գալիս էին նաւա-
կովն. վասն զի ցամաքիցը հեռու չէին, այլ երկու
հարիւր կանգունի չափ, և ուռկանը ձկներովը
9 քաշում էին։ Երբոր դուրս եկան ցամաքը, տե-
սան ածուխի կրակ վառած, և նորա վերայ ձուկ
10 դրած և հաց։ Յիսուս նորանց ասաց. Բերէք այդ
11 ձկներից՝ որ հիմա բռնեցիք։ Սիմօն Պետրոսը մտաւ
և ուռկանը քաշեց դէպի ցամաքը՝ մեծ մեծ ձըկ-
ներով լիքն՝ հարիւր յիսուն և երեք հատ. և այդ-

12 քան լինելով՝ գործիքը չպատառուեցաւ։ Յիսու-
սը նորանց ասաց. Եկէք ճաշեցէք. և աշակերտ-
ներիցը ոչ ով չէր համարձակում հարցնել՝ թէ
13 Դու ո՞վ ես. վասն զի գիտէին, որ Տէրն է։ Յի-
սուսն էլ եկաւ՝ և հացն առաւ՝ և նորանց տուաւ,
14 և նոյնպէս էլ ձուկը։ Սա երրորդ անգամն է որ
Յիսուսը իր աշակերտներին երևեցաւ, մեռելներից
յարութիւն առնելուց յետոյ։
15 Եւ երբոր ճաշեցին, Յիսուսը ասաց Սիմօն Պետ-
րոսին. Սիմօն Յօնանի որդի, սիրո՞ւմ ես ինձ դո-
րանցից աւելի. նորան ասաց. Այո, Տէր, դու գի-
տես՝ որ սիրում եմ քեզ. նորան ասաց. Արա-
16 ծեցրու իմ գառները։ Դարձեալ ասաց նորան. Սի-
մօն Յօնանի որդի, սիրո՞ւմ ես ինձ. նորան ասաց.
Այո՛, Տէր, դու գիտես որ սիրում եմ քեզ. նորան
17 ասաց, Արածեցրու իմ ոչխարները։ Երրորդ անգամն
ասաց նորան. Սիմօն Յօնանի որդի, սիրո՞ւմ ես
ինձ։ Պետրոսը տրտմեցաւ. որովհետև երրորդ ան-
գամ նորան ասաց՝ Թէ Սիրո՞ւմ ես ինձ. և նորան
ասաց. Տէր, դու ամեն բան գիտես. դու գիտես,
որ սիրում եմ քեզ. Յիսուսը նորան ասաց. Արա-
18 ծեցրու իմ ոչխարները։ Ճշմարիտ ճշմարիտ ա-
սում եմ քեզ. երբոր պատանի էիր՝ ինքդ էիր
գօտիդ կապում՝ և ման գալիս որտեղ որ ու-
զում էիր. բայց երբոր կ'ծերանաս, ձեռքերդ կը
մեկնես. և ուրիշը գօտի կ'կապէ, և կ'տանէ՝ որ-
19 տեղ որ չես ուզիլ։ Սա ասաց՝ ցոյց տալով թէ
նա ի՞նչ մահով կ'փառաւորէ Աստուծոյն. և սա
ասելուց յետոյ, նորան ասաց. Իմ ետեւից եկ.
20 Պետրոսն էլ դարձաւ՝ տեսաւ այն աշակերտին,
որին Յիսուսը սիրում էր, որ ետեւիցը գալիս էր,
նա՝ որ էլ նորա լանջքովն ընկաւ և ասաց. Տէր,
21 ո՞վ է քեզ մատնողը։ Պետրոսը սորան տեսնելով,

22 Ցիսուսին ասաց․ Տէր, բայց սա ի՞նչ։ Ցիսուսը նո-
րան ասաց․ Եթէ կամենում եմ, որ դա կենայ,
մինչեւ որ գամ․ քե՞զ ինչ․ դու իմ ետեւից եկ։
23 Եւ այս խօսքը դուրս եկաւ եղբայրների մէջ, թէ
այն աշակերտը չի մեռնիլ․ և Ցիսուսը չասաց նո-
րան, թէ չի մեռնիլ․ այլ՝ եթէ կամենում եմ որ
դա կենայ մինչեւ ես գամ․ քե՞զ ինչ։
24 Սա այն աշակերտն է, որ այս բաների համար
վկայում է, և այս բաներն էլ գրեց, և գիտենք
25 որ նորա վկայութիւնը ճշմարիտ է։ Բայց ուրիշ էլ
շատ բաներ կան, որ Ցիսուսը արաւ, որոնք եթէ
մէկ մէկ գրուած լինէին, կարծում եմ թէ աշ-
խարհքս էլ բաւական չէր լինիլ այն գրուած գրը-
քերը տանելու։ Ամէն։

ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Առաջին պատմութիւնն արի, ով Թէոփիլէ, ա-
մեն բանի համար, որ Յիսուսը սկսեց անել և սո-
2 վորեցնել, Մինչեւ այն օրն, որ Սուրբ Հոգով ձե-
ռովն պատուէր տուաւ իր ընտրած առաքեալնե-
3 րին, և վերացաւ. Որոնց էլ իր չարչարանքից յե-
տոյ իրան կենդանի կանգնացրեց շատ ապացոյց-
ներով քառասուն օրուայ միջոցին երեւելով նո-
րանց՝ և Աստուծոյ արքայութեան համար խօսե-
4 լով. Եւ նորանց միասին ժողովուած ժամանակը,
պատուէր էր տալիս նորանց՝ Երուսաղէմիցն չհե-
ռանալ, այլ սպասել Հօր աւետիքին. որ՝ ասաց՝
5 ինձանից լսեցիք: Որովհետեւ Յօհաննէսը յիրաւի
ջրով մկրտեց. բայց դուք Սուրբ Հոգով կ'մկրտ-
6 ուիք, ոչ թէ շատ օրեր սորանից յետոյ: Եւ նո-
րանք մէկտեղ գալով հարցնում էին նորան և ա-
սում. Տէր, այս ժամանակո՞ւմն ես կանգնեցնում
7 Իսրայէլի թագաւորութիւնը: Եւ ասաց նորանց.
Ձեր բանը չէ գիտենալ ժամերը և ժամանակները,
8 որ Հայրն իր իշխանութիւնումն դրաւ: Բայց դուք
զօրութիւն կ'առնէք՝ երբոր Հոգին ձեզ վերայ կը
գայ, և իմ վկաները կ'լինիք Երուսաղէմումն և
բոլոր Հրէաստանի և Սամարիայի մէջ, մինչեւ երկ-
9 րի ծայրերը: Եւ երբոր այս ասաց, նորանք նայե-
լիս՝ վերացաւ. և մի ամպ վեր առաւ նորան նորանց
10 աչքերիցը: Եւ դեռ որ նորանք աչքերը ուղղած մտիկ

էին տալիս դէպի երկինքը նորա գնալոյն. և ահա
երկու մարդիկ երևեցան նորանց սպիտակ հանդերձ-
11 ներով, Որ և ասացին. Ով Գալիլեացի մարդիկ,
ի՞նչ էք կանգնել և մտիկ էք անում դէպի եր-
կինքը. այս Յիսուսը, որ ձեզանից վերացաւ եր-
կինքը, այսպէս կ'գայ ինչպէս նորան տեսաք եր-
12 կինքը գնալիս: Այն ժամանակ Ջիթենեաց ան-
ուանուած լեռնիցը ետ դարձան Երուսաղէմ. որ
մօտ է Երուսաղէմին շաբաթ օրուայ ճանապարհի
չափ:

13 Եւ երբոր մտան, վեր ելան վերնատունը՝ որտեղ
բնակած էին. Պետրոսը և Յակոբոսը, և Յօհան-
նէսը և Անդրէասը, Փիլիպպոսը և Թօմասը, Բար-
թողիմէոսը և Մատթէոսը, Յակոբոս Ալփեանը և
14 Սիմօն նախանձայոյզը՝ և Յուդա Յակոբեանը: Սո-
րանք ամենքը միշտ միաբան աղօթք և աղաչանք
էին անում կանանց հետ, և Յիսուսի մայր Մա-
րիամի և նորա եղբայրների հետ:

15 Եւ այն օրերումը Պետրոսը վերկացաւ եղբայրնե-
րի մէջ և ասաց. և այնտեղ հարիւր և քսան հոգի-
16 ների չափ բազմութիւն կային. Մարդիկ եղբարք,
պէտք էր այն գրուածը կատարուէր, որ առաջուց
ասաց Սուրբ Հոգին Դաւթի բերանովն Յուդայի հա-
մար, որ Յիսուսի բռնողներին առաջնորդ եղաւ:
17 Որ՝ նա մեզ հետ համարուած էր. և այս պաշտօ-
18 նի վիճակը նորան էլ հասել էր: Արդ սա անիրա-
ւութեան վարձքովը մի ագարակ ստացաւ. և գլխի
վայր ընկնելով միջիցը ճղուեցաւ, և նորա բոլոր
19 փորը դուրս թափուեցաւ. Եւ յայտնի եղաւ Երու-
սաղէմի բոլոր բնակիչներին. մինչեւ որ այն ագա-
րակի անունն իրանց լեզուովը Ակեղդամայ կոչուե-
20 ցաւ. որ է ասել՝ Արիւնի ագարակ: Վասն զի Սաղ-
մոսաց գրքումն գրուած է, Թէ Նորա բնակութիւ-

նը աւերակ պիտի լինի, և նորանում բնակող չի
21 լինի. և նորա կարգը ուրիշն առնէ։ Հիմա պէտք
է այս մարդկանցիցը, որ մեզ հետ են եղել այն
բոլոր ժամանակն, որ Տէր Յիսուսը մեզ հետ մը-
22 տաւ և դուրս ելաւ. Յօհաննէսի մկրտութիւնիցն
սկսած մինչեւ այն օրն, որ մեզանից վերացաւ. ա-
րանցից մէկը մեզ հետ վկայ լինի նորա յարու-
23 թեանը։ Եւ երկու հոգի կանգնեցրին՝ Յօսէփին որ
Բարսաբա էր կոչվում, որ Յուստոս անուանուե-
24 ցաւ. և Մատթիային։ Եւ աղօթք անելով ասա-
ցին. Դու, Տէր, ամենի սրտագէտ. այս երկուսից
25 մէկը յայտնիր, որին ընտրեցիր, Որ այս պաշտօնի
և առաքելութեան վիճակն առնէ, որից Յուդան ըն-
26 կաւ՝ իր տեղը գնալու համար։ Եւ նորանց վերայ վի-
ճակ գցեցին, և վիճակն ընկաւ Մատթիային վերայ,
և նա տասնումէկ առաքելոց հետ համարուեցաւ։

ԳԼ. Բ

1 Եւ երբոր Պէնտէկոստէի օրերը լրացան, ամեն-
2 քը միաբան մէկտեղ էին։ Եւ յանկարծակի եր-
կնքից մի հնչիւն եղաւ՝ սաստիկ փչող քամու
3 պէս. և լցրեց բոլոր տունը՝ ուր նստած էին։ Եւ
երեւեցան նորանց բաժանուած լեզուներ ինչպէս
4 կրակից, և նստեց նորանց ամեն մէկի վերայ։ Եւ
ամենքը Սուրբ Հոգով լցուեցան, և սկսեցին ու-
րիշ լեզուներով խօսել, ինչպէս որ Հոգին նորանց
5 խօսել էր տալիս։ Եւ Երուսաղէմումը բնակած
էին Հրէաներ Աստուածավախ մարդիկ՝ երկնքի
6 տակի ամեն ազգերից։ Եւ երբոր այս ձայնը
եղաւ, բազմութիւնն եկաւ մէկտեղ և կիտուե-
ցաւ. որովհետեւ ամեն մէկը լսում էր նորանց,
7 որ իր լեզուովը խօսում էին։ Եւ ամենքը հիանում

էին և զարմանում, և իրար ասում էին․ Չէ՞ որ
աչա սորանք ամենքը, որ խօսում են, Գալիլեա-
8 ցի են։ Եւ ի՞նչպէս մենք ամեն մէկս մեր լեզուովը
9 լսում ենք որ նորանում ծնուած ենք․ Պարթեւներ
և Մարք և Եղամացիք, և բնակողներ Միջագետի,
Հրէաստանի և Կապադովկիայի, Պոնտոսի և Ասի-
10 այի մէջ, Փռիւգիայի և Պամփիլիայի մէջ, Եգիպ-
տոսում, և Լիբիացոց կողմերումը Կիւրենէի մօտ,
11 և նորաեկ Հռոմայեցիք․ Հրէաներ և նորաչաւատ-
ներ, Կրէտացիք և Արաբացիք, լսում ենք, որ նո-
րանք մեր լեզուներովը Աստուծոյ մեծամեծ բա-
12 ները խօսում են․ Եւ հիանում էին ամենքն և
զարմանում, և մէկը միւսին ասում էին, Սա ի՞նչ
13 պիտի լինի։ Իսկ ուրիշները ծաղր անելով ասում
էին, քաղցուով արբած են։
14 Եւ վերկացաւ Պետրոսը այն տասնումէկի հետ,
իր ձայնը բարձրացրեց, և նորանց հետ խօսեց․ Ով
Հրէաստանցի մարդիկ, և ամենքդ՝ որ բնակած
էք Երուսաղէմումը, սա ձեզ յայտնի լինի, և իմ
15 խօսքերին ականջ դրէք։ Քանզի չէ թէ, ինչպէս
դուք էք կարծում, սորանք արբած են․ որովհե-
16 տեւ օրուայ երրորդ ժամն է։ Այլ այս Յովել
17 Մարգարէի ձեռովն ասուածն է, Եւ կ'լինի յետի
օրերումն, ասում է Աստուած, որ իմ Հոգուցը
կ'թափեմ ամեն մարմնոյ վերայ, և ձեր որդիները
և ձեր աղջիկները կ'մարգարէանան․ և ձեր երի-
տասարդները տեսիլքներ կ'տեսնեն, և ձեր ծերե-
18 րը երազներ կ'տեսնեն։ Եւ իմ ծառաների վերայ
և իմ աղախինների վերայ էլ այն օրերումն իմ Հո-
19 գուցը կ'թափեմ, և կ'մարգարէանան։ Եւ նշան-
ներ կ'տամ վերեւն երկնքումն, և նշաններ ներ-
20 քեւն երկրումը, արիւն և կրակ և ծխի մրրիկ։ Ա-
րեգակը խաւար կ'դառնայ, և լուսինն արիւն, Տի-

21 րոջ մեծ և երևելի օրը դեռ չեկած։ Եւ կ'լինի,
ամեն ով որ Տիրոջ անունը կ'կանչէ՝ կ'փրկուի։
22 Ով Իսրայէլացի մարդիկ, այս խօսքերը լսեցէք․
Յիսուս Նազօրեցին՝ այն մարդը՝ որ Աստուածանից
ցոյց տրուեցաւ ձեզանում զօրութիւններով և
հրաշքներով և նշաններով, որ Աստուած նորա
ձեռովն արաւ ձեր միջումը․ ինչպէս դուք էլ գի-
23 տէք․ Նորան, որ Աստուծոյ սահմանուած խոր-
հրդովն և կանխագիտութեամբը մատնուած էր,
առիք անօրէնների ձեռքով փայտի վերայ բևե-
24 ռած, սպանեցիք․ Որին Աստուած յարոյց՝ մահի
ցաւերը լուծելով․ վասն զի կարելի չէր, որ նա
25 բռնուի նորանից։ Քանզի Դաւիթ ասում է նորա
համար․ Առաջուց տեսնում էի Տիրոջն ամեն ժա-
մանակ իմ առջև․ վասն զի իմ աջ կողմն է, որ
26 չսասանիմ։ Սորա համար իմ սիրտն ուրախ եղաւ,
և լեզուս ցնծացաւ, և իմ մարմինն էլ յուսով
27 կ'բնակէ։ Որովհետև իմ անձը չես թողիլ դժոխ-
քումը, և ոչ էլ քո Սրբոյն ապականութիւն տես-
28 նել կ'տաս։ Կեանքի ճանապարհները ճանաչեցրիր
ինձ․ քո երեսի ուրախութիւնովը կ'լցնես ինձ։
29 Մարդիկ եղբարք, պէտք է համարձակութեամբ ա-
սեմ ձեզ Դաւիթ նահապետի համար․ թէ նա
մեռաւ էլ՝ թաղուեցաւ էլ․ և նորա գերեզմանը
30 մինչև այսօր մեր միջումն է։ Իսկ որովհետև մար-
գարէ էր, և գիտէր, որ Աստուած երդումով երդ-
ուաւ նորան, որ նորա երանքի պտղիցը մարմնոյ
կողմանէ յարուցանէ Քրիստոսին նորա աթոռի վե-
31 րայ նստեցնելու համար, Առաջուց իմացած՝ խօ-
սեց Քրիստոսի յարութեան համար, թէ նորա հո-
գին դժոխքումը չթողուեցաւ՝ և ոչ էլ նորա մար-
32 մինն ապականութիւն տեսաւ։ Սոյն այս Յիսուսին
Աստուած յարոյց՝ որի վկաներն ենք մենք ամենքս։

33 Արդ Աստուծոյ աջովը բարձրացած. և Սուրբ Հո-
գու աւետիքը Հօրիցն առած, թափեց այս, որ
34 դուք հիմա տեսնում և լսում էք։ Քանզի ոչ թէ
Դաւիթ վեր ելաւ երկինքը. բայց ինքն ասում է,
Տէրն իմ Տիրոջն ասաց. Իմ աջ կողմը նստիր,
35 Մինչև քո թշնամիները քո ոտից պատուանդան
36 դնեմ։ Հիմա թող ստոյգ գիտենայ Իսրայէլի բոլոր
տունը, որ Աստուած նորան Տէր և Օծեալ արաւ,
այն այս Յիսուսին, որին դուք խաչեցիք։
37 Եւ երբոր այս լսեցին, նրանց սրտերումը զղջա-
ցին. և ասացին Պետրոսին և միւս առաքեալնե-
38 րին, ի՞նչ անենք, մարդիկ եղբարք։ Պետրոսն էլ
նորանց ասաց. Ապաշխարեցէք՝ և ձեզանից ամեն
մէկն թող մկրտուի Յիսուս Քրիստոսի անունովը՝
մեղաց թողութեան համար, և Սուրբ Հոգոյ պար-
39 գևը կ'ընդունիք։ Վասն զի ձեզ և ձեր որդոց
համար է այս աւետիքը, և այն ամեն հեռաւոր-
ների համար, որոնց մեր Տէր Աստուածը կ'կանչէ։
40 Եւ ուրիշ շատ խօսքերով վկայութիւն էր դնում,
և յորդորում և ասում. Ազատուեցէք այս թիւր
41 ազգիցը։ Եւ նորանք որ նորա խօսքը յօժարու-
թեամբ ընդունեցին՝ մկրտուեցան. և այն օրն երեք
42 հազարի չափ հոգիք աւելացան։ Եւ միշտ հետե-
ւում էին առաքելոց վարդապետութեանը և հա-
ղորդութեանը, և հացի կտրելոյն՝ և աղօթքներին։
43 Եւ ամեն անձի վերայ վախ եկաւ. շատ հրաշք-
ներ և նշաններ էլ էին գործվում առաքելոց ձեռքո-
44 վը։ Եւ բոլոր հաւատացեալներն իրար հետ մէկ-
45 տեղ էին, և ամեն բան հասարակաց ունէին։ Եւ
ապրանքները և բոլոր բաները ծախում էին, և
բաշխում էին այն ամենին, ում ինչ բան որ պէտք
46 էր լինում։ Ամեն օր միաբանութեամբ տաճարումն
էին լինում, և հաց էին կտրում տներումը, և ու-

ըախութիւնով և սրտի միամտութիւնով կերակուր
47 *էին ուտում. Աստուծոյն օրհնում էին, և բոլոր*
ժողովրդի առջեւ շնորհք ունէին. և Տէրն ամեն օր
փրկուածներին աւելացնում էր եկեղեցու հետ ։

ԳԼ. Գ

1 *Պետրոսն և Յօհաննէսը գնում էին միասին տա-*
2 *ճարն իններորդ ժամի աղօթքին ։ Եւ մի մարդ կար*
իր մօր որովայնից կաղ, որին վերկալած՝ ամեն օր
դնում էին տաճարի այն դրան մօտ, որ Գեղեցիկ
էր կոչվում, տաճարը մտնողներից ողորմութիւն
3 *խնդրելու համար ։ Երբոր նա տեսաւ Պետրոսին և*
Յօհաննէսին, որ գնում էին մտնեն տաճարը, ա-
ղաչում էր, որ ողորմութիւն առնէ նորանցից ։
4 *Պետրոսը Յօհաննէսի հետ մտիկ արաւ նորան և*
5 *ասաց. Մեզ նայիր ։ Նա էլ ուշը դարձրեց դէպի*
նորանց, սպասելով որ մի բան առնէ նորանցից ։
6 *Պետրոսն էլ ասաց. Արծաթ և ոսկի չունիմ. բայց*
ինչ որ ունիմ, այն քեզ կ'տամ. Յիսուսի Քրիս-
տոսի՝ Նազօրեցու անունովը վեր կաց և ման եկ ։
7 *Եւ աջ ձեռիցը բռնեց՝ վերկացրեց նորան. և շու-*
տով հաստատուեցան նորա սրունքը և բարձքը ։
8 *Վեր թռաւ կանգնեց և ման էր գալիս, և նորանց*
հետ մտաւ տաճարը ման գալով և վազ տալով՝
9 *և Աստուծոյն օրհնելով ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը տե-*
սաւ նորան, որ ման էր գալիս և Աստուծոյն օրհ-
10 *նում էր ։ Եւ ճանաչում էին նորան, որ սա էր,*
որ ողորմութեան համար նստում էր տաճարի Գե-
ղեցիկ դրանը. և լցուեցան երկիւղով և զարման-
քով այն եղած նշանի համար ։
11 *Եւ քանի որ այն բժշկուած կաղը Պետրոսին և*
Յօհաննէսին բռնած էր, բոլոր ժողովուրդը վազեց

նորանց մօտ այն սրահն, որ Սողոմօնի սրահ էր կոչ-
12 վում՝ զարմացած։ Երբոր Պետրոսը տեսաւ, պա-
տասխանեց ժողովրդին. Ով Իսրայէլացի մարդիկ,
ի՞նչու էք զարմացել սորա վերայ, կամ մեզ վե-
րայ ի՞նչու էք սատիկ նայում, իբր թէ մենք մեր
զօրութիւնով և քաջութիւնով արած լինինք, որ
13 դա ման գայ։ Աբրահամի և Իսահակի և Յակօբի
Աստուածը՝ մեր հարանց Աստուածը փառաւորեց
իր Որդի Յիսուսին, որին դուք մատնեցիք, և ու-
րացաք Պիղատոսի առջեւ երբոր նա դատում էր՝
14 որ արձակէ նորան։ Եւ դուք այն Սուրբին և Ար-
դարին ուրացաք, և խնդրեցիք մի մահապարտ մարդ
15 շնորհել ձեզ։ Իսկ կենաց Առաջնորդին սպանե-
ցիք, որին Աստուած մեռելներից յարոյց. որի վը-
16 կաներն ենք մենք։ Եւ նորա անունի հաւատքովը
սորան՝ որ տեսնում էք և ճանաչում էք, նորա
անունը հաստատեց. և հաւատքն՝ որ նորանով է՝
այս առողջութիւնը տուաւ դորան ձեր ամենի առ-
17 ջեւ։ Եւ հիմա, եղբարք, գիտեմ, որ անգիտու-
18 թեամբ արիք՝ ինչպէս ձեր իշխաններն էլ։ Բայց
Աստուած, ինչ որ առաջուց բոլոր մարգարէների
բերանովը պատմեց՝ Քրիստոսի չարչարուելու հա-
19 մար, այնպէս էլ կատարեց։ Ուրեմն ղղջացէք և
20 ետ դարձէք, որ ձեր մեղքերը ջնջուին. Որ Տիրոջ
երեսից հանգստանալու ժամանակները գան. և
ուղարկէ առաջուց ձեզ համար քարոզուած Յի-
21 սուս Քրիստոսին. Որին երկինքը պէտք է ընդունի,
մինչեւ այն ամեն բաների հաստատուելու ժամա-
նակները. որոնց համար խօսեց Աստուած իր բոլոր
սուրբ մարգարէների բերանովը յաւիտենից հետէ։
22 Քանզի Մօսէս հարանցն ասաց, թէ Ձեր Տէր Աստ-
ուածը մարգարէ վեր կ՚կացնէ ձեզ համար ձեր
եղբայրների միջից ինձ նման, նորան լսեցէք ամեն

23 բանի համար՝ ինչ որ խօսի ձեզ։ Եւ կ՚լինի, որ ա-
մեն անձն՝ որ այն մարգարէին չլսէ, նա ժողովրդի
24 միջիցը թող սատակուի։ Եւ բոլոր մարգարէներն
որ Սամուէլից հետէ մարգարէացան, այս օրերը
25 պատմեցին։ Դուք էք այն մարգարէների որդիքը՝ և
այն ուխտի, որ Աստուած մեր հարանց հետ հաս-
տատեց, և Աբրահամին ասաց. Եւ քո զաւակովը
26 պիտի օրհնուին երկրի բոլոր ազգերը։ Աստուած
առաջ ձեզ համար վերկացրեց իր Որդին Յիսու-
սին, և նորան ուղարկեց՝ որ նա ձեզ օրհնէ, որ
ամեն մէկը յետ դառնայք ձեր չարութիւններիցը։

Գլ. Դ

1 Եւ նորանք տակաւին ժողովրդի հետ խօսելիս,
քահանայապետները և տաճարի իշխանը և Սադու-
2 կեցիք նորանց վերայ հասան, Սաստիկ բարկացած
նորա համար՝ որ նորանք ժողովրդին սովորեցնում
էին, և քարոզում էին Յիսուսի ձեռովը մեռելնե-
3 րից յարութիւն առնելը։ Եւ իրանց ձեռները գցե-
ցին նորանց վերայ, և բանտի մէջ դրին մինչեւ ա-
4 ռաւօտը. վասն զի արդէն իրիկուն էր։ Եւ այս
խօսքը լսողներից շատերը հաւատացին. և մարդ-
կանց համարը հինգ հազարի չափ եղաւ։
5 Եւ հետեւեալ օրը եղաւ, որ նորանց իշխաննե-
րը և երէցները և դպիրները ժողովուեցան Երու-
6 սաղէմ։ Եւ Աննա քահանայապետը և Կայիա-
փան, և Յօհաննէսը և Աղէքսանդրոսը, և այն ա-
7 մենը որ քահանայական ցեղիցն էին։ Եւ նորանց
կանգնեցնելով մէջտեղը՝ հարցնում էին. Թէ Ի՞նչ
զօրութիւնով կամ ո՞ր անունով արիք դուք այս։
8 Այն ժամանակ Պետրոսը Սուրբ Հոգով լցուած
նորանց ասաց. Ով ժողովրդի իշխաններ՝ և ծերա-

9 յէլի երեցներ. Եթէ մենք այսօր հարցաքննվում
ենք մի տկար մարդու երախտիք անելու համար,
10 թէ ում ձեռովը սա բժշկուեցաւ. Թող յայտնի
լինի ձեզ ամենիդ՝ և բոլոր Իսրայէլի ժողովուրդիդ,
որ Յիսուսի Քրիստոսի՝ Նազօրեցու անունովը՝ որին
դուք խաչեցիք, և որին Աստուած յարոյց մեռել-
ներից. Նորանով սա հիմա ձեր առջեւ առողջ
11 կանգնած է։ Նա է ձեզանից՝ շինողներիցդ անար-
12 գուած քարը, որ անկիւնի գլուխ եղաւ։ Եւ էլ մի
ուրիշ ոչ մէկով փրկութիւն չկայ. որովհետեւ
ուրիշ անուն էլ չկայ երկնքի ներքեւ մարդկանց
13 տրուած, որով կարելի լինի մեզ փրկուիլ։ Եւ
Պետրոսի և Յօհաննէսի համարձակութիւնը տես-
նելով, և գիտենալով, որ առանց ուսմունքի և
տգէտ մարդիկ են, զարմանում էին. միայն ճա-
14 նաչում էին նորանց՝ որ Յիսուսի հետ էին։ Եւ
այն բժշկուած մարդուն էլ տեսնելով նորանց հետ
15 կանգնած, ոչինչ չունէին պատասխանելու։ Եւ
հրամայեցին նորանց, որ ատեանից դուրս գնան,
16 և իրար հետ խորհուրդ արին, Եւ ասացին. Ի՞նչ
անենք այս մարդկանցը, որ երեւելի նշան եղաւ նո-
րանց ձեռովը. որ Երուսաղէմի մէջ բոլոր բնակող-
17 ներին յայտնի է, և կարող չենք ուրանալ։ Այլ
որպէս զի աւելի չտարածուի ժողովրդի մէջ,
սաստիկ սպառնանք նորանց, որ այլ եւս այն անու-
18 նովը չխօսին մարդկանց ոչ մէկի հետ։ Եւ նորանց
կանչեցին՝ պատուէր տուին, որ ամենեւին չխօսին,
19 և ոչ էլ սովորեցնեն Յիսուսի անունովը։ Բայց Պետ-
րոսը և Յօհաննէսը պատասխանեցին նորանց և ա-
սացին. Եթէ արժան է Աստուծոյ առջեւ՝ որ ձեզ
աւելի ականջ դնենք քան թէ Աստուծոյն, դուք
20 դատեցէք։ Վասն զի մենք չենք կարող այն որ
21 տեսանք և լսեցինք, չխօսիլ։ Իսկ նորանք սպառ-

նալով արձակեցին նորանց, և ոչինչ չգտնելով
թէ ինչպէս պատիժ տան նորանց՝ ժողովրդի պատ-
ճառովը. վասն զի ամենքն էլ այն եղածի համար
22 փառք էին տալիս Աստուծոյն։ Քանզի այն մարդը
քառասուն տարուց աւելի էր. որի վերայ այս բը-
ժշկութեան նշանը եղաւ։
23 Եւ արձակուելուց յետոյ եկան իրանցների մօտ,
և պատմեցին ինչ որ քահանայապետները և երէց-
24 ներն ասացին նորանց։ Եւ նորանք երբոր լսեցին,
միաբանութեամբ իրանց ձայները բարձրացրին դէ-
պի Աստուած և ասացին. Տէր, դու ես Աստուած,
որ արիր երկինքը և երկիրը՝ ծովը և նորանց մէջի
25 բոլոր բաները։ Որ քո Դաւիթ ծառայի բերանովը
խօսեցիր և ասացիր. ի՞նչու համար ազգերը խռո-
վեցան՝ և ժողովուրդներն ունայն բաներ մտածեցին։
26 Երկրի թագաւորները վերկացան, և իշխանները
մէկտեղ հաւաքուեցան Տիրոջ դէմ և նորա Օծ-
27 եալի դէմ։ Վասն զի արդարև հաւաքուեցան քո
սուրբ Որդի Յիսուսի վերայ, որին օծեցիր. Հերո-
դէսը և Պոնտացի Պիղատոսը՝ հեթանոսների հետ
28 և Իսրայէլի ժողովուրդների հետ. Որ անեն՝ ինչ որ
քո ձեռը և կամքն առաջուց սահմանեց լինելու։
29 Եւ հիմա, Տէր, նայիր նորանց սպառնալիքին, և
տուր քո ծառաներին, բոլոր համարձակութիւ-
30 նով քո խօսքը խօսել. Որ քո ձեռը մեկնես, որ
բժշկութիւն, և նշաններ և հրաշքներ լինին, քո
31 սուրբ Որդի Յիսուսի անունովը։ Եւ նորանք ա-
ղօթք անելիս՝ շարժուեցաւ այն տեղը, ուր որ ժո-
ղովուած էին, և ամենքը Սուրբ Հոգով լցուեցան։
և Աստուծոյ խօսքը խօսում էին համարձակու-
թեամբ։
32 Եւ հաւատացելոց բազմութեան սիրտը և հոգին
մէկ էր. և ոչ ոք չէր ասում իր ապրանքի մէջի

համար՝ թէ իրանն են, այլ նորանց համար ամեն
33 *բաները հասարակաց էր։ Եւ առաքեալները մեծ*
զօրութիւնով վկայութիւն էին տալիս Տէր Յիսու-
սի յարութեան համար. և մեծ շնորհք կար նո-
34 *րանց ամենի վերայ։ Որովհետև նորանց մէջ ոչ*
մէկը կարօտութիւն չունէր. վասն զի նորանք որ
ագարակների կամ տների տէր էին, ծախում էին,
35 *և ծախուածի գինը բերում էին, Առաքելոց ոտնե-*
րի մօտ էին դնում. և ամեն մէկին տրվում էր ինչ
36 *որ պէտք էր ունենում։ Եւ Յօսէսը որ առաքեալնե-*
րիցը Բառնաբաս կոչուեցաւ, որ Մխիթարութեան
որդի կ'թարգմանուի, Ղեւտացի, ծննդեամբ Կիպ-
37 *րացի. Նա մի ագարակ ունէր, ծախեց և գինը բե-*
րաւ առաքելոց ոտների մօտ դրաւ։

ԳԼ. Ե

1 **Ե**ւ *մի մարդ՝ անունն Անանիա, իր Սափիրա*
2 *կնոջ հետ՝ մի կալուած ծախեց։ Եւ նորա գնիցը*
թաքցրեց, որ կինն էլ գիտէր. և մի բաժինը բե-
3 *րաւ առաքելոց ոտների մօտ դրաւ։ Եւ Պետրոսը*
ասաց. Անանիա, ի՞նչու համար սատանան քո սիր-
տը լցրեց, որ դու սուտ խօսես Սուրբ Հոգուն, և
4 *ագարակի գնիցը թաքցնես։ Ձէ՞ որ նա որ կենում էր՝*
քոնն էր, և ծախուած էլ քո իշխանութեան տակն
էր. ի՞նչ է՝ որ այս բանը դրիր քո սրտի մէջ. ոչ
թէ մարդկանց սուտ խօսեցիր, այլ Աստուծոյն։
5 *Եւ Անանիան հէնց որ այս խօսքը լսեց, վայր ըն-*
կաւ և հոգին հանեց. և մեծ վախ եղաւ ամենքի
6 *վերայ, որ այդ լսեցին։ Երիտասարդներն էլ վեր-*
կացան՝ պատանեցին նորան, և տարան թաղեցին։
7 *Եւ եղաւ երբ որ երեք ժամի չափ անցաւ, նորա*
8 *կինն որ չէր գիտում եղածը՝ ներս մտաւ։ Պետ-*

րոսը պատասխանեց նորան և ասաց. Ասա ինձ՝ թէ
ա՞յնչափի ծախեցիք ագարակը. նա էլ ասաց. Այո,
9 այնչափի։ Պետրոսն էլ ասաց նորան. Ինչ է՝ որ
միաբանեցաք դուք, որ Տէրոջ Հոգին փորձէք. ա-
հա քո մարդը թաղողների ոտները դրան մօտ են,
10 քեզ էլ կ՚հանեն։ Եւ իսկոյն վայր ընկաւ նորա
ոտների առջեւ՝ և հոգին հանեց. երիտասարդներն
էլ ներս մտան՝ նորան մեռած գտան, և հանե-
11 ցին՝ իր մարդի մօտ թաղեցին։ Եւ մեծ ահ եղաւ
բոլոր եկեղեցու վերայ, և ամենքի վերայ որ այս
12 լսեցին։ Եւ առաքեալների ձեռովը շատ նշաններ
և հրաշքներ էին լինում ժողովրդի մէջ. ամենքը
13 միաբան Սողոմոնի սրահումն էին։ Եւ ուրիշներիցն
ոչ ոք չէր համարձակում յարիլ նորանց. բայց
14 ժողովուրդը մեծարում էր նորանց։ Եւ առաւել
եւս շատանում էին Տէրոջ հաւատացեալները, և
15 եղաւ մի բազմութիւն մարդկանց և կանանց։ Մին-
չեւ որ հիւանդներին հանում էին հրապարակնե-
րը, և իրանց պատգարակներովն և մահիճներովն
այնտեղ էին դնում, որ Պետրոսը անցնելիս, գոնէ
16 նորա հովանին նորանցից մէկի վերայ ընկնէ։ Եւ
շրջակայ քաղաքներից բազմութիւնը հաւաքվում
էին Երուսաղէմ, որ բերում էին հիւանդներին և
պիղծ ոգիներից չարչարուածներին. որ ամենքն էլ
բժշկվում էին։
17 Եւ վերկացաւ քահանայապետը և ամենքն որ
նորան հետ էին, և Սադուկեցոց աղանդը, և նա-
18 խանձով լցուեցան. Եւ ձեռք գցեցին առաքեալ-
ներին, և նորանց դրին հասարակաց բանտի մէջ։
19 Բայց Տէրոջ հրեշտակը գիշերով բանտի դուռները
20 բացաւ, և նորանց դուրս հանելով ասաց. Գնա-
ցէք և կանգնեցէք տաճարի մէջ և այս կեանքի
21 բոլոր հրամանները խօսեցէք ժողովրդի հետ։ Եւ

երբոր լսեցին, առաւօտանց մտան տաճարը և սո-
վորեցնում էին. քահանայապետն էլ եկաւ և նո-
րանք էլ որ նորա հետ էին, և կանչեցին ատեանը
և Իսրայէլի որդոց բոլոր ծերակոյտն մէկտեղ, և
22 ուղարկեցին բանտը որ բերեն նորանց։ Եւ երբոր
սպասաւորներն եկան, նորանց չգտան բանտի մէջ.
23 և ետ դարձան պատմեցին, Եւ ասացին. Թէ Բանտը
բոլոր զգուշութեամբ փակած գտանք, և պահա-
պաններն էլ՝ դուրսը դրան մօտ կանգնած. բայց
24 երբոր բաց արինք՝ ներսումն ոչ ովին չգտանք։ Եւ
երբոր քահանայապետը և տաճարի իշխանը այս
խօսքը լսեցին, հիանում էին նորանց համար, թէ
25 սա ինչ պիտի լինի։ Եւ մէկն եկաւ նորանց պատ-
մեց, թէ Ահա այն մարդիկն, որ բանտի մէջ դր-
րիք, տաճարումը կանգնած սովորեցնում են ժո-
26 ղովրդին։ Այն ժամանակ իշխանն սպասաւորներին
հետ գնաց՝ նորանց բերաւ առանց բռնութեան.
քանզի ժողովրդիցը վախենում էին՝ որ չքարկո-
27 ծեն։ Եւ երբոր բերին նորանց՝ կանգնեցրին ատ-
եանումը. և քահանայապետը հարցրեց նորանց,
28 Եւ ասաց. Չէ՞ որ պատուիրելով պատուիրեցինք
ձեզ՝ չսովորեցնել այդ անունովը. և ահա Երու-
սաղէմը լցրիք ձեր ուսմունքովը, և կամենում էք
այն մարդու արիւնը մեզ վերայ բերել։
29 Պետրոսը և առաքեալները պատասխանելով ա-
սացին. Աստուծոյ պէտք է աւելի հնազանդել քան
30 թէ մարդկանց։ Մեր հարանց Աստուածը յարոյց
Յիսուսին՝ որին դուք փայտից կախած սպանեցիք։
31 Աստուած նորան Առաջնորդ և փրկիչ բարձրաց-
րեց իր աջովն, որ Իսրայէլին ապաշխարութիւն և
32 մեղաց թողութիւն տայ։ Եւ մենք նորա վկաներն
ենք այս բաների համար, և Սուրբ Հոգին էլ, որ
33 Աստուած իրան հնազանդողներին տուաւ։ Եւ նո-

րանք երբոր լսեցին, կատաղում էին, և խորհում
էին, որ նորանց սպանեն։
34 Բայց մի փարիսեցի վերկացաւ ատեանումը՝ ա-
նունը Գամաղիէլ, օրէնքի վարդապետ՝ բոլոր ժո-
ղովրդի առջեւ պատուական, հրամայեց առաք-
35 եալներին մի քիչ դուրս տանել, Եւ նորանց ա-
սաց. Իսրայելացի մարդիկ, զգուշացէք այս մարդ-
36 կանց համար, թէ ինչ պիտի անէք։ Քանզի այս
օրերից առաջ Թեւդասը վերկացաւ՝ ասելով թէ
ինքն մի բան է. որ թուով չորս հարիւրի չափ մար-
դիկ նորան յարեցան. որ նա սպանուեցաւ՝ և ա-
մենքն էլ՝ որ նորան հնազանդել էին, ցրուեցան
37 և ոչինչ եղան։ Նորանից յետոյ Գալիլեացի Յու-
դան վերկացաւ աշխարհագրի օրերումը. և շատ
ժողովուրդ ապստամբեցրեց իրան յետեւը. նա էլ
կորաւ՝ և ամենքն էլ որ նորան հնազանդել էին,
38 ցիրուեցան եղան։ Եւ հիմա ասում եմ ձեզ. Հե-
ռու կացէք այդ մարդկանցից, և թողէք դորանց.
քանզի եթէ այդ խորհուրդը կամ այդ գործը
39 մարդկանցից է, կ'քանդուի. Բայց եթէ Աստուա-
ծանից է, չէք կարող քանդել դորան. մի գուցէ
40 Աստուծոյ դէմ կռիւ անող էլ գտնուիք։ Նո-
րանք էլ համոզուեցան նորան. և առաքեալներին
կանչեցին՝ ծեծեցին, և պատուէր տուին, որ չխօ-
սեն Յիսուսի անունովը. և արձակեցին նորանց։
41 Իսկ նորանք ուրախանալով գնացին ատեանի երե-
սիցը. որովհետեւ արժանի եղան նորա անունի
42 համար անարգուիլ։ Եւ բոլոր օրը չէին դադարում
տաճարումը և տներումը սովորեցնել և Յիսուսին
Քրիստոսին աւետարանել։

ԳԼ. Զ

1 Եւ այն օրերումն՝ երբոր աշակերտները շատա-

ցան, Հելլենացոց կողմանէ տրտունջ եղաւ Եբրա-
յեցոց դէմ, թէ նորանց որբեւայրիքը ամեն օր-
ուան մատակարարութեանց մէջ անտես էին լի-
2 նում։ Եւ տասներկուքը կանչեցին աշակերտների
բազմութիւնը և ասացին. Մեզ վայել չէ որ Ա-
3 տուծոյ խօսքը թողած սեղանին ծառայենք։ Հի-
մա, եղբարք, ձեզանից եօթը վկայուած մարդիկ
ընտրեցէք, Սուրբ Հոգով և իմաստութիւնով լըց-
4 ուած, որոնց այս պիտոյից վերայ դնենք։ իսկ մենք
5 աղօթքին և խօսքի պաշտամունքին հետեւինք։ Եւ
այս խօսքը բոլոր բազմութեան առջեւ հաւանելի
երեւեցաւ. և ընտրեցին Ստեփաննոսին որ Սուրբ
Հոգով և հաւատքով լցուած մարդ էր, և Փի-
լիպպոսին և Պրոխորոնին և Նիկանորին և Տիմոնին
և Պարմենային և Անտիոքացի նորահաւատ Նիկո-
6 ղայոսին։ Նորանց կանգնեցրին առաքելոց առջեւ.
7 և աղօթք անելով ձեռք դրին նորանց վերայ։ Եւ
Աստուծոյ խօսքը աճում էր և աշակերտների հա-
մարը խիստ շատանում էր Երուսաղէմում. և քա-
հանաներից էլ շատ բազմութիւն հնազանդվում
էին հաւատքին։

8 Ստեփաննոսն էլ հաւատքով և զօրութիւնով
լցուած, մեծ մեծ հրաշքներ և նշաններ էր անում
9 ժողովրդի մէջ։ Եւ վերկացան ոմանք այն ժողովա-
րանից՝ որ Լիբերտինացոց էր կոչվում. և Կիւրենա-
ցիներից և Աղէքսանդրացիներից և նորանցից որ Կի-
լիկիայից և Ասիայից էին, և վիճաբանում էին
10 Ստեփաննոսի հետ. Եւ չէին կարողանում դէմ կե-
նալ այն իմաստութեանը՝ և այն հոգոյն, որով նա
11 խօսում էր։ Այն ժամանակ մի քանի մարդկանց
հրապուրեցին որ ասեն, թէ Մենք լսեցինք դորա-
նից, որ հայհոյութեան բաներ էր խօսում՝ Մովսէ-
12 սի և Աստուծոյ դէմ։ Եւ ժողովրդին և երէցներին

և դպիրներին գրգռեցին · և վերայ հասան յա-
13 փշտակեցին նորան՝ և տարան ատեանը · Եւ սուտ
վկաներ կանգնեցրին, որ ասում էին. Այս մարդը
չէ դադարում այս սուրբ տեղոյ և օրէնքի դէմ
14 հայհոյութեան բաներ խօսելուց ։ Քանզի մենք լսե-
ցինք դորանից՝ որ ասում էր, թէ Այս Յիսուս
Նազօրեցին այս տեղը կ'քանդէ, և կ'փոխէ Մովսէ-
15 սի մեզ տուած սովորութիւնները ։ Եւ ատեանումը
նստողների ամենը երբոր մտիկ տուին նորան՝ նո-
րա երեսը հրեշտակի երեսի նման տեսան ։

Գլ․ Է

1 Եւ քահանայապետն ասաց · թէ Արդեօք այդ-
2 բաներն այդպէ՞ս են ։ Նա էլ ասաց · Մարդիկ եղ-
բարք և հարք, լսեցէք · փառաց Աստուածն երե-
ւեցաւ մեր հայր Աբրահամին, որ Միջագետումն
էր, դեռ Խառանի մէջ չբնակուած · և ասաց նո-
3 րան · Դուրս եկ քո երկրիցը և քո ազգիցը, և եկ
4 այն երկիրն՝ որ ես ցոյց կ'տամ քեզ ։ Այն ժամա-
նակ Քաղդէացոց երկրիցը դուրս եկաւ՝ Խառանու-
մըն բնակեցաւ . և այն տեղից նորա հօր մեռնե-
լուց յետոյ՝ նորան փոխադրեց, և պանդխտացրեց
այս երկրումը, որում դուք հիմա բնակած էք ։
5 Եւ սորանում ժառանգութիւն չտուաւ նորան, և
ոչ էլ մի ոտքի քայլի տեղ, և խոստացաւ նորան
այս տեղը ստացուածք տալ նորան . և նորանից
յետոյ՝ նորա զաւակին, նա դեռ որդի չունեցած ։
6 Եւ Աստուած այսպէս խօսեց · թէ Նորա զաւակը
պանդուխտ կ'լինի օտար երկրի մէջ . և կ'ծառա-
յեցնեն նորան, և կ'չարչարեն չորս հարիւր տարի ։
7 Եւ այն ազգին, որին կ'ծառայեն, նորան ես կը
դատեմ, ասաց Աստուած . և սորանից յետոյ դուրս

8 կ'գան՝ և այստեղ ինձ կ'պաշտեն։ Եւ նորան
թլփատութեան ուխտը տուաւ. և յետոյ Իսահա-
կին ծնաւ, և ութերորդ օրը թլփատեց նորան, և
Իսահակը Յակոբին, և Յակոբը տասներկու նա-
9 հապետներին։ Եւ նահապետները նախանձելով
Յօսէփին վերայ ծախեցին Եգիպտոս. և Աստուած
10 նորա հետ էր։ Եւ փրկեց նորան իր բոլոր նեղու-
թիւններիցը. և նորան շնորհք և իմաստութիւն
տուաւ Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորի առջեւ.
և նորան իշխան կանգնեցրեց Եգիպտոսի և իր բո-
11 լոր տան վերայ։ Եւ սով եկաւ Եգիպտոսի բոլոր եր-
կիրը՝ և Քանան էլ, և մեծ նեղութիւն. և մեր հար-
12 քը կերակուր չէին գտնում։ Եւ Յակոբը լսելով
թէ Եգիպտոսումը ցորեն կայ, մեր հարանցն ուղար-
13 կեց առաջին անգամը։ Եւ երկրորդումը Յօսէփ ի-
րան ճանաչել տուաւ իր եղբայրներին. և Յօսէփի
14 ազգը յայտնի եղաւ փարաւոնին։ Յօսէփ էլ ու-
ղարկեց և կանչեց իր հայր՝ Յակոբին, և բոլոր ազ-
15 գատոհմին՝ եօթանասուն և հինգ հոգիք։ Եւ Յա-
կոբ իջաւ Եգիպտոս, և վախճանեցաւ ինքն և մեր
16 հարքը։ Եւ փոխադրուեցան Սիւքեմ, դրուեցան
այն գերեզմանում, որ Աբրահամ Սիւքեմի հօր Ե-
17 մօրայի որդիներիցն առաւ արծաթով։ Եւ երբոր
աւետիքի ժամանակը մօտեցաւ՝ որ Աստուած Աբ-
րահամին երդումով խոստացել էր, ժողովուրդը
18 աճեց և շատացաւ Եգիպտոսումն. Մինչեւ որ մի
ուրիշ թագաւոր վերկացաւ Եգիպտոսումը՝ որ Յօ-
19 սէփին չէր ճանաչում։ Նա հնարք գործածեց մեր
ազգի դէմ, և մեր հարանցը չարչարեց՝ որ իրանց
20 երեխաները դուրս գցեն, որ չապրեն։ Որ այն ժա-
մանակ Մօսէսն էլ ծնուեցաւ, և գեղեցիկ էր Աս-
տուծոյ առջեւ. որ իր հօր տանն երեք ամիս կե-
21 րակրուեցաւ։ Եւ երբոր դուրս գցեցին նորան, փա-

փարաւօնի աղջիկը վեր առաւ նորան և մեծացրեց նո-
22 րան՝ իրան իբրև որդի ։ Եւ Մօսէս վարժուեցաւ
Եգիպտացոց բոլոր իմաստութիւնովը . և զօրաւոր
23 էր խօսքերով և գործքերով ։ Եւ երբոր նորա քա-
ռասուն տարեկան ժամանակը լրացաւ, նորա սըր-
տի մէջ ընկաւ՝ որ իր եղբայրներին՝ Իսրայէլի որ-
24 դիներին այցելութիւն անէ ։ Եւ երբոր տեսաւ,
որ մէկը զրկուած էր, պաշտպանեց և այն զրկուա-
25 ծի վրէժն առաւ՝ Եգիպտացոյն սպանելով ։ Կար-
ծում էր թէ նորա եղբարքը կ՚իմանան, որ Աստ-
ուած նորա ձեռովը փրկութիւն պիտի տայ նո-
26 րանց . բայց նորանք չիմացան ։ Եւ հետևեալ օրն
երեւեցաւ նորանց, որ կռիւ էին անում, և յորդո-
րեց նորանց դէպի խաղաղութիւն, ասելով . Մար-
դիկ, դուք եղբարք էք, ինչու էք իրար զրկում ։
27 Բայց նա՝ որ ընկերին զրկում էր, մերժեց նորան
և ասաց . Քեզ ո՞վ կանգնեցրեց մեզ վերայ իշխան
28 և դատաւոր ։ Մի՞թէ դու կամենում ես ինձ էլ
29 սպանել, ինչպէս երէկ Եգիպտացոյն սպանեցիր ։ Եւ
փախաւ Մօսէս այս խօսքիցը, և պանդուխտ եղաւ
30 Մադիամի երկրումը . ուր երկու որդիք ծնաւ ։ Եւ
երբոր քառասուն տարի լրացաւ, Սինա լեռան ա-
նապատումը Տիրոջ հրեշտակն երեւեցաւ նորան
31 կրակի բոցով մորենումը ։ Եւ Մօսէս երբոր տե-
սաւ՝ զարմացաւ այն տեսիլքի համար, և երբոր
մօտենում էր որ մտիկ անէ, Տիրոջ ձայնն եղաւ
32 նորան ։ Ես եմ քո հարանց Աստուածը, Աբրահա-
մի Աստուածը և Իսահակի Աստուածը և Յակօբի
Աստուածը . և Մօսէսը զարհուրած՝ չէր համարձա-
33 կում նայել ։ Եւ Տէրն ասաց նորան . Կօշիկներդ
հանիր ոտներիցդ, քանզի այդ տեղը որ դու կանգ-
34 նել ես, սուրբ երկիր է ։ Տեսնելով տեսայ իմ ժո-
ղովրդի չարչարանքներն որ Եգիպտոսումն է, և

լսեցի նորանց հառաչանքը և իջայ որ նորանց փըր-
35 կեմ. և հիմա եկ, քեզ ուղարկեմ Եգիպտոս: Այն
այն Մովսէսին՝ որին ուրացան և ասացին. Քեզ ո՞վ
կանգնեցրեց մեզ վերայ իշխան և դատաւոր, Աստ-
ուած նորան իշխան և փրկիչ ուղարկեց հրեշտակի
36 ձեռովը, որ մորենումն երեւեցաւ նորան: Նա հա-
նեց նորանց՝ և հրաշքներ և նշաններ արաւ Ե-
գիպտոսի երկրումը, և Կարմիր ծովումն, և անա-
37 պատումը քառասուն տարի: Սա այն Մովսէսն է,
որ ասաց Իսրայէլի որդոցը. Ձեր Տէր Աստուածը
մի մարգարէ վեր կ'կացնէ ձեզ համար ձեր եղբայր-
38 ներիցն ինձ նման. նորան լսեցէք: Սա է՝ որ եղաւ
ժողովրդի մէջ անապատումն այն հրեշտակի հետ,
որի հետ Սինա լեռանումը խօսեց՝ և մեր հարանց
հետ. որ կենդանի պատգամներ առաւ՝ որ տայ
39 մեզ: Որին մեր հարքը չկամեցան հնազանդ լինիլ.
այլ մերժեցին և իրանց սրտերով ետ դարձան Ե-
40 գիպտոս: Եւ Ահարօնին ասացին. Մեզ համար աստ-
ուածներ շինիր, որ մեր առջեւ գնան, քանզի այն
Մովսէսն՝ որ Եգիպտոսի երկրիցը մեզ հանեց, չենք
41 գիտում ի՞նչ եղաւ նորան: Եւ այն օրերումն մի
հորթ շինեցին, և զոհ մատուցին կուռքին և ու-
42 րախանում էին իրանց ձեռաց գործքերովը: Եւ
Աստուած երեսը դարձրեց և նորանց մատնեց՝ որ
երկնքի զօրութեանը պաշտեն. ինչպէս որ գրուած
է մարգարէների գրքումն. Միթէ զոհեր և պատա-
րագնե՞ր բերիք ինձ քառասուն տարի անապա-
43 տումն, ով Իսրայէլի տունը. Եւ Մողոքի վրանն
առիք, և ձեր Հռեմփա աստուծոյ աստղն. այն
պատկերներն որ արիք նորանց երկրպագութիւն տա-
լու համար. և ձեզ կ'փոխադրեմ Բաբելոնից այն
44 կողմը: Վկայութեան խորանը մեր հարանց հետ
անապատումն էր. ինչպէս հրաման տուաւ Մովսէ-

սի հետ խօսողը, որ նորան անէ այն օրինակի պէս՝
45 որ տեսաւ ։ Որ նորան մեր հարքն էլ առին բերին
Յեսուայ հետ այն ազգերի կալուածքը, որ Աստ-
ուած դուրս արաւ մեր հարանից երեսից․ մինչեւ
46 Դաւթի օրերը․ Որ Աստուծոյ առջեւ շնորհք գը-
տաւ, և խնդրեց՝ որ Յակօբի Աստուծոյ համար
47 բնակարան գտնէ ։ Բայց Սողոմօնը շինեց նորա հա-
48 մար տուն ։ Սակայն Բարձրեալն ոչ թէ ձեռագործ
տաճարներում է բնակում․ ինչպէս մարգարէն ա-
49 սում է․ Երկինքն իմ աթոռն է, և երկիրն իմ
ոտից պատուանդան․ ի՞նչպիսի տուն պիտի շի-
նէք ինձ համար, ասում է Տէրը, կամ ո՞րն է իմ
50 հանգիստ առնելու տեղը ։ Չէ՞ որ իմ ձեռն արաւ
51 այս ամենը ։ Խստապարանոցներ՝ և սրտերով և
ականջներով չթլփատուածներ․ դուք միշտ Սուրբ
Հոգուն հակառակում էք․ ինչպէս ձեր հարքն՝
52 այնպէս էլ դուք ։ Մարգարէներից ո՞րին չհալա-
ծեցին ձեր հարքը, և սպանեցին նորանց՝ որ առա-
ջուց պատմեցին այն արդարի գալստեան համար,
որի դուք հիմա մատնիչներն և սպանողներն եղաք ։
53 Որ օրէնքն առիք հրեշտակների մատակարարու-
թեամբն և չպահեցիք ։
54 Եւ այս խօսքերը լսելով, իրանց սրտերումը կա-
տաղում էին, և ատամները կրճտեցնում էին նո-
55 րա վերայ ։ Իսկ նա լցուած Սուրբ Հոգով՝ դէպի
երկինքը նայեց և Աստուծոյ փառքը տեսաւ, և
Յիսուսին կանգնած Աստուծոյ աջ կողմումը․ և
ասաց․ Ահա տեսնում եմ երկինքը բացուած, և
մարդոյ Որդին կանգնած Աստուծոյ աջ կողմումը ։
56 Իսկ նոքա մեծաձայն աղաղակելով խփեցին իրանց
ականջները, և միասին յարձակուեցան նորա վե-
57 րայ ։ Եւ քաղաքից դուրս հանելով նորան քար-
կոծում էին․ և վկաներն իրանց հանդերձները դը-

նում էին մի երիտասարդի ոտից մօտ՝ որ Սօղոս
58 էր կոչվում։ Եւ քարկոծում էին Ստեփաննոսին,
որ կանչում էր և ասում. Տէր Յիսուս, ընդունիր
59 իմ հոգին։ Եւ ծունկ դրաւ՝ և բարձր ձայնով ա-
ղաղակեց. Տէր, այդ մեղքը մի համարիր դորանց
համար. և այս ասելով՝ ննջեց. և Սօղոս կամակից
էր նորա սպանուելուն։

ԳԼ. Ը

1 Եւ այն օրերումը մեծ հալածմունք եղաւ Երու-
սաղէմումն լինող եկեղեցու վերայ. և ամենքն
ցրուեցան Հրէաստանի և Սամարիայի երկիրների
2 մէջ, բաց ի առաքեալներից։ Եւ Աստուածավախ
մարդիկ Ստեփաննոսին վեր առին՝ և մեծ սուգ ա-
3 րին նորա վերայ։ Բայց Սօղոս վնաս էր տալիս ե-
կեղեցուն. և տանից տուն էր մտնում, և մարդ-
կանց և կանանց քաշում մատնում բանտի մէջ։
4 Իսկ ցրուածները ման էին գալիս՝ խօսքն աւե-
5 տարանելով։ Եւ Փիլիպպոս իջաւ Սամարիայի մի
քաղաքը՝ և Քրիստոսին քարոզում էր նորանց։
6 Ժողովուրդներն էլ միաբան ականջ էին դնում
Փիլիպպոսի խօսածներին, լսելով և տեսնելով այն
7 նշանները, որ անում էր։ Վասն զի պիղծ ոգիներ
ունեցողներից շատերից մեծաձայն աղաղակելով
դուրս էին գալիս, և շատ անդամալոյծներ և կա-
8 ղեր բժշկվում էին։ Եւ մեծ ուրախութիւն եղաւ
9 այն քաղաքումը։ Եւ մի մարդ՝ անունը Սիմօն,
առաջուց այն քաղաքումն մոգութիւն էր անում,
և Սամարացոց ազգին ապշեցնում էր. ասելով թէ
10 ինքն մի մեծ բան է։ Որին ամենքն էլ՝ փոքրից մին-
չեւ մեծը մտիկ էին անում, և ասում. Սա է
11 Աստուծոյ այն մեծ զօրութիւնը։ Եւ մտիկ էին ա-

նում նորան. վասն զի շատ ժամանակ մոգութիւն-
12 ներով ապշեցրել էր նորանց։ Բայց երբոր հաւա-
տացին փիլիպպոսին, որ աւետարանում էր Աս-
տուծոյ արքայութեան և Յիսուսի Քրիստոսի ան-
ուան բաները, ամենքն էլ մկրտվում էին՝ թէ մար-
13 դիկ և թէ կանայք։ Եւ Սիմօն ինքն էլ հաւատաց,
և երբոր մկրտուեցաւ՝ միշտ փիլիպպոսի հետ էր.
և տեսնելով այն նշանները և մեծ մեծ զօրու-
14 թիւնները, որ լինում էին, զարմանում էր։ Երբոր
Երուսաղէմ լինող առաքեալքը լսեցին, թէ Սա-
մարիան Աստուծոյ խօսքը ընդունեց, Պետրոսին և
15 Յօհաննէսին ուղարկեցին նորանց մօտ։ Որոնք իջան
և աղօթք արին նորանց վերայ, որ Սուրբ Հոգին
16 առնեն. Վասն զի դեռ նորանցից ոչ մէկի վերայ
չէր իջել. միայն Տէր Յիսուսի անունովը մկրտուած
17 էին։ Այն ժամանակ ձեռները դրին նորանց վե-
րայ, և նորանք ընդունում էին Սուրբ Հոգին։
18 Սիմօնն երբոր տեսաւ՝ թէ առաքելոց ձեռք դնե-
լովը՝ Սուրբ Հոգին տրվում է, փող բերաւ նո-
19 րանց և ասաց. ինձ էլ տուէք այս իշխանութիւնն,
որ ում վերայ ձեռք դնեմ՝ Սուրբ Հոգին առնէ։
20 Պետրոսն էլ ասաց նորան. Քո արծաթը քեզ հետ
կորչի. որովհետեւ դու կարծեցիր, թէ Աստուծոյ
21 պարգեւը փողով կ՚առնուի։ Դու բաժին և վի-
ճակ չունիս այդ բանումը. վասն զի սիրտդ ուղիղ
22 չէ Աստուծոյ առջեւ։ Արդ ապաշխարիր քո այդ
չարութիւնիցը՝ և Աստուծոյն աղաչիր, որ թերեւս
23 թողուի քեզ քո սրտի չար խորհուրդը։ Վասն զի
տեսնում եմ քեզ՝ որ դառն մաղձի և անիրաւու-
24 թեան կապանքի մէջ ես։ Սիմօնն էլ պատասխա-
նեց և ասաց. Դուք ինձ համար աղօթք արէք Տի-
րոջը, որ ինձ վերայ մի բան չգայ նորանցից, որ
25 դուք ասացիք։ Եւ նորանք վկայութիւն տալով՝ և

Տիրոջ խօսքը խօսելով, ետ դարձան Երուսաղէմ. և Սամարացոց շատ գիւղերի մէջ աւետարանում էին։
26 Եւ Տիրոջ հրեշտակը խօսեց Փիլիպպոսի հետ և
ասաց. Վեր կաց և գնա հարաւային կողմն՝ այն
ճանապարհը, որ Երուսաղէմից իջնում է Գազա,
27 որ է անապատ։ Եւ վերկացաւ գնաց. և ահա մի
Եթովպացի մարդ, Եթովպացոց Կանթակա թագու-
հու ներքինի մի իշխանը, որ նորա բոլոր գանձի
վերայ էր, որ եկել էր Երուսաղէմ երկրպագու-
28 թիւն անելու։ Եւ ետ դառնալիս իր կառքումը
նստած կարդում էր Եսայի մարգարէի գիրքը։
29 Հոգին էլ Փիլիպպոսին ասաց. Մօտեցիր և հասիր
30 այդ կառքին։ Եւ Փիլիպպոս առաջ վազելով լսեց
որ Եսայի մարգարէի գիրքն էր կարդում, և ա-
31 սաց. Հասկանո՞ւմ ես արդեօք կարդացածդ։ Նա
էլ ասաց՝ ի՞նչպէս կ՚կարենամ, եթէ մէկը չառաջ-
նորդէ ինձ. և Փիլիպպոսին աղաչեց, որ վեր ելլէ
32 նստէ նորա հետ։ Եւ գրքի պարունակութիւնն որ
կարդում էր՝ այս էր. Ինչպէս ոչխար վարուեցաւ
մորթուելու. և ինչպէս գառն իր խուզողի առջեւ
33 լուռ կացած՝ այնպէս չէ բանում իր բերանը։ Նո-
րա խոնարհութիւնովը նորա դատաստանը վեր առ-
նուեցաւ, նորա ցեղն ո՞վ պիտի պատմէ. վասն զի
34 նորա կեանքը երկրիցս վեր է առնվում։ Եւ ներ-
քինին պատասխանեց Փիլիպպոսին և ասաց. Աղա-
չում եմ քեզ, մարգարէն սա ո՞ւմ համար է ա-
35 սում. իրա՞ն համար, թէ մի ուրիշի՞ համար։ Փի-
լիպպոսն էլ իր բերանը բացաւ, և այս գրքից
36 սկսած՝ Յիսուսն աւետարանեց նորան։ Երբոր ճա-
նապարհումը գնում էին, եկան մի ջրի մօտ, և
ներքինին ասաց. Ահա ջուր, ի՞նչ է արգելում
37 ինձ, որ մկրտուիմ, Եւ նորան ասաց Փիլիպպոսը.

Եթէ բոլոր սրտից հաւատում ես, կարելի է, և
նա պատասխանեց և ասաց. Հաւատում եմ՝ թէ
38 Աստուծոյ Որդին է Յիսուս Քրիստոսը, Եւ հրա-
ման տուաւ որ կառքը կանգնէ. և երկուսն էլ ի-
ջան ջուրը՝ Փիլիպպոսը և ներքինին, և մկրտեց նո-
39 րան։ Եւ երբոր ջրից դուրս եկան, Տիրոջ Հոգին
Փիլիպպոսին յափշտակեց, և ներքինին այլ ևս
չտեսաւ նորան. և ուրախութեամբ գնում էր իր
40 ճանապարհը։ Եւ Փիլիպպոսը գտնուեցաւ Ազօտո-
սումը, և ման գալով աւետարանում էր ամեն
քաղաքներին մինչև որ եկաւ Կեսարիա։

ԳԼ. Թ

1 Բայց Սօղոսը՝ դեռ սպառնալիք և մահ շնչելով
Տիրոջ աշակերտների վերայ, քահանայապետի մօտ
2 եկաւ։ Եւ նորանից թղթեր խնդրեց Դամասկոս՝
ժողովարանների վերայ. որ եթէ մէկին գտնէ այն
ճանապարհին հետեւող՝ մարդիկ կամ կանայք, նո-
3 րանց կապած բերէ Երուսաղէմ։ Եւ նա գնալիս
մօտեցաւ Դամասկոսին, և յանկարծակի նորա չորս
4 կողմովը լոյս փայլեց երկնքից։ Եւ գետնի վերայ
ընկած մի ձայն լսեց, որ ասում էր նորան. Սա-
5 ւուղ, Սաւուղ, ի՞նչու ես ինձ հալածում։ Եւ նա
ասաց. Ո՞վ ես, Տէր. և Տէրն ասաց. Ես Յիսուսն
եմ, որին դու հալածում ես. դժուար է քեզ՝ խը-
6 թանին քացի տալ։ Եւ դողալով ու զարհուրե-
7 լով ասաց. Տէր, ի՞նչ ես կամենում որ անեմ։ Եւ
Տէրն ասաց նորան. Կանգնիր և մտիր քաղաքը, և
կ՚ասուի քեզ՝ թէ ինչ է պէտք քեզ անել. բայց
այն մարդիկն՝ որ նորա հետ գնում էին, ապուշ
կանգնած էին. ձայնը լսում էին, բայց ոչինչ չէին
8 տեսնում։ Սօղոս էլ վերկացաւ գետնից, իր աչ-

քերը բաց անելով ոչ ոքին չէր տեսնում, և նորա
9 ձեռքիցը բռնած մտցրին Դամասկոս։ Եւ երեք օր
չէր տեսնում. և ոչ ուտում և ոչ խմում էր։
10 Եւ Դամասկոսումը մի աշակերտ կար՝ անունն
Անանիա, և Տէրը տեսիլքի մէջ նորան ասաց. Ա-
11 նանիա, և նա ասաց. Ահա ես, Տէր։ Եւ Տէրը
նորան ասաց. Վեր կաց՝ գնա այն փողոցն՝ որ կոչ-
վում է Ուղիղ. և Յուդայի տանը որոնիր մի Սօ-
ղոս անունով Տարսոնացի մարդ, քանզի ահա աղօթք
12 է անում։ Եւ տեսիլքի մէջ տեսաւ մի Անանիա
անունով մարդ, որ մտաւ և ձեռն դրաւ իրան վե-
13 րայ, որ տեսնէ։ Անանիան էլ պատասխանեց.
Տէր, ես այն մարդու համար շատերից լսեցի, թէ
որչափ չարիք արաւ քո սուրբերին Երուսաղէմու-
14 մը։ Եւ այստեղ էլ քահանայապետներիցն իշխա-
նութիւն ունի, որ այն ամենքին կապէ, որ քո ա-
15 նունը կանչում են։ Տէրն էլ ասաց նորան, գնա,
վասն զի նա ինձ համար ընտրուած անօթ է, որ
իմ անունը տանէ հեթանոսների, թագաւորների՝
16 և Իսրայէլի որդոց առջևը։ Վասն զի ես ցոյց
կ'տամ նորան, թէ որչափ պիտի չարչարուի իմ ան-
17 ուան համար։ Եւ Անանիան գնաց՝ և մտաւ այն
տունը. և ձեռները դրաւ նորա վերայ, և ասաց.
Սաւուղ եղբայր, Տէրն ուղարկեց ինձ, այն Յի-
սուսն որ երևեցաւ քեզ ճանապարհումը, որ գա-
18 լիս էիր, որ տեսնես՝ և Սուրբ Հոգով լցուիս։ Եւ
շուտով նորա աչքերիցը կեղևների պէս վայր ըն-
կան, և իսկոյն տեսաւ, և վերկացաւ մկրտուե-
19 ցաւ. և կերակուր առաւ՝ զօրացաւ։ Եւ Սօղոսը
մի քանի օր Դամասկոսումը լինող աշակերտների
հետ եղաւ։
20 Եւ շուտով ժողովարաններումը Քրիստոսին քա-
21 րոզեց, թէ Սա է Աստուծոյ Որդին։ Ամենքն էլ՝

որ լսում էին, զարմանում էին և ասում. Չէ՞ որ
սա էր՝ որ Երուսաղէմումը հալածում էր այս ա-
նունը կանչողներին. և հէնց նորա համար է այս-
տեղ եկել, որ սորանց կապած տանէ քահանայա-
22 պետների մօտ։ Բայց Սօղոսն աւելի եւս զօրանում
էր՝ և յաղթում էր այն Հրէաներին, որ Դամաս-
կոսումն բնակած էին. ապացուցանելով թէ սա է
23 Քրիստոսը։ Երբոր բաւական օրեր լրացան, Հրէա-
24 ները խորհուրդ արին՝ որ սպանեն նորան։ Բայց
նորանց նենգութիւնը յայտնուեցաւ Սօղոսին, քան-
զի գիշեր և ցերեկ դռները պահում էին՝ որ նո-
25 րան սպանեն։ Աշակերտներն էլ նորան գիշերով
առին, և զամբիւղով պարսպից կախելով իջեց-
րին։
26 Եւ երբոր Սօղոսը Երուսաղէմ եկաւ, ջանք էր
անում, որ աշակերտների հետ միաւորուի. և ա-
մենքը նորանից վախենում էին, և չէին հաւա-
27 տում՝ թէ աշակերտ է։ Բայց Բառնաբասը նորան
առաւ տարաւ առաքեալների մօտ. և նորանց
պատմեց՝ թէ ինչպէս ճանապարհումը Տիրոջը տե-
սաւ, և թէ նորա հետ խօսեց, և ինչպէս Դամաս-
կոսումը համարձակ քարոզեց Յիսուսի անունը։
28 Եւ նորանց հետ էր Երուսաղէմումը մտնելով և
դուրս գալով, և Տէր Յիսուսի անունը համարձակ
29 քարոզելով։ Եւ Հելլենախօսների հետ էլ խօսում
էր՝ և վիճաբանութիւն էր անում. և նորանք որո-
30 նում էին, որ սպանեն նորան։ Եւ եղբարքն իմա-
նալով, նորան իջեցրին Կեսարիա, և ուղարկեցին
նորան Տարսոն։
31 Բայց եկեղեցիները բոլոր Հրէաստանի՝ Գալիլեայի
և Սամարիայի մէջ խաղաղութիւն ունէին, շին-
վում էին և Տիրոջ երկիւղին հետեւում. և Սուրբ
Հոգու մխիթարութեամբը շատանում էին։

32 Եւ եղաւ երբոր Պետրոսըման էր գալիս ամեն
տեղ, եկաւ այն սուրբերի մօտ, որ Լիւդիայի մէջ
33 բնակած էին։ Եւ այնտեղ մի մարդ գտաւ, անու-
նը Ենեա որ ութ տարի մահճի մէջ անդամալոյծ
34 դրած էր։ Եւ Պետրոսը ասաց նորան, Ենեա, Տէր
Յիսուս Քրիստոսը քեզ բժշկէ, վեր կաց և անկո-
35 ղինդ շինիր. և շուտով վերկացաւ։ Եւ տեսան նո-
րան ամենքն որ բնակած էին Լիւդիայի և Սարօնի
36 մէջ, որոնք դարձան դէպի Տէրը։ Եւ Յօպպէի մէջ
մի աշակերտ եղած կին կար՝ անունը Տաբիթա,
որ թարգմանուած ասվում է Այծեմնիկ. սա լիքն
էր բարի գործքերով և ողորմութիւններով, որ ա-
37 նում էր։ Եւ եղաւ այն օրերումն, որ նա հիւան-
դացաւ և մեռաւ. և նորան լուացին դրին վերնա-
38 տունը։ Եւ Լիւդիան Յօպպէին մօտիկ լինելով, ա-
շակերտները լսեցին՝ թէ Պետրոսը այնտեղ է, նո-
րա մօտ երկու մարդ ուղարկեցին աղաչելու, որ
39 չուշանայ նորանց մօտ գալ։ Եւ Պետրոսը վերկա-
ցաւ եկաւ նորանց հետ. և երբոր եկաւ, նորան
հանեցին այն վերնատունը. և ամեն որբևայրինե-
րը նորա չորս կողմովը կանգնեցին, լաց էին լինում
և ցոյց տալիս այն հագուստները և այն հանդերձ-
ները որ Այծեմնիկը շինում էր, քանի որ նորանց
40 հետ էր։ Եւ Պետրոսը ամենին դուրս հանեց,
ծունկ դրաւ՝ աղօթք արաւ. և դարձաւ դէպի մար-
մինն և ասաց. Տաբիթա, վեր կաց. և նա աչքե-
րը բաց արաւ. և Պետրոսին որ տեսաւ ուղիղ նըս-
41 տեց։ Եւ նա ձեռը տուաւ նորան՝ և վեր կացրեց
նորան. և կանչեց սուրբերին և որբևայրիներին, և
42 նորանց առջև կենդանի կանգնեցրեց նորան։ Եւ
յայտնի եղաւ բոլոր Յօպպէի մէջ, և շատերը հա-
43 ւատացին Տիրոջը։ Եւ նա շատ օր մնաց Յօպպէու-
մը՝ մի կաշեգործ Սիմոնի մօտ։

ԳԼ. Ժ

1 Կեսարիայումը մի մարդ կար՝ անունը Կոռնելիոս՝
2 հարիւրապետ, Իտալացի կոչուած գնդիցը. Բարե-
պաշտ և աստուածավախ իր բոլոր տունովը. շատ
ողորմութիւններ էր անում ժողովրդին, և ամեն
3 ժամանակ աղօթք անում դէպի Աստուած: Նա
օրուան իբրեւ իններորդ ժամին տեսիլքի մէջ
յայտնի տեսաւ Աստուծոյ հրեշտակը, որ մօտենալով
4 նորան մօտ՝ ասում էր նորան. Կոռնելիոս: Նա էլ
նորան նայելով շատ վախով բռնուեցաւ, և ասաց.
Ի՞նչ է, Տէր. և նա ասաց նորան. Քո աղօթքներն
և քո ողորմութիւնները վեր ելան Աստուծոյ առ-
5 ջեւ՝ յիշատակի համար: Եւ հիմա մարդիկ ուղար-
կիր Յօպպէ, և կանչիր Սիմօնին, որ Պետրոս է
6 կոչվում: Նա հիւր է մի կաշեգործ Սիմօնի մօտ,
որի տունը ծովի մօտ է. նա կ'ասէ քեզ ինչ պէտք
7 է անել: Եւ երբոր գնաց այն հրեշտակն՝ որ Կոռ-
նելիոսի հետ խօսում էր, իր ծառաներից երկու-
սին՝ և իր սպասաւորներից մէկ բարեպաշտ զինուոր
8 կանչեց. Եւ բոլորը պատմեց նորանց, և ուղար-
կեց նորանց Յօպպէ:

9 Եւ հետեւեալ օրն երբոր նորանք ճանապարհ
ընկան, և այն քաղաքին մօտեցան, Պետրոսը վեր
ելաւ կտուրը վեց ժամի մօտերը աղօթք անելու:
10 Սովեց՝ և կամենում էր ճաշել, և նորանց կերակուր
պատրաստելիս՝ յափշտակութիւն եղաւ նորա վե-
11 րայ: Եւ տեսաւ երկինքը բացուած. և մի մեծ
կտաւի պէս անօթ չորս ծայրիցը կապած՝ իջաւ
12 երկրի վերայ, Որի մէջ կային երկրի ամեն կերպ
չորքոտանիները և գազանները և սողունները և եր-
13 կնքի թռչունները: Եւ ձայն եղաւ նորան. Վեր

14 կաց, Պետրոս, մորթիր՝ և կեր: Պետրոսն էլ ա-
սաց. Քաւ լիցի, Տէր, որովհետեւ ես երբէք պիղծ
15 կամ անմաքուր բան չկերայ: Եւ դարձեալ երկ-
րորդ անգամ ձայն եկաւ նորան, Այն որ Աստուած
16 սրբեց, դու պիղծ մի համարիր: Այս երեք ան-
գամ եղաւ, և այն անօթը վերացաւ երկինքը:
17 Եւ երբոր Պետրոսը զարմացած էր իր մտքումը, թէ
ինչ պիտի լինի այն տեսիլքը՝ որ տեսաւ. և ահա
Կոռնելիոսից ուղարկուած մարդիկը՝ Սիմոնի
18 տունը որոնելով դրան մօտ կանգնեցին. Եւ կան-
չելով հարցնում էին, թէ Սիմոնն՝ որ Պետրոս է
19 կոչվում՝ այս տե՞ղ է հիւր: Եւ դեռ Պետրոսը
այն տեսիլքի համար միտք էր անում, Հոգին նո-
րան ասաց. Ահա երեք մարդիկ քեզ որոնում են:
20 Բայց վեր կաց իջիր. և գնա նորանց հետ առանց
խղճմտանք անելու, վասն զի ես եմ ուղարկել նո-
21 րանց: Եւ Պետրոսը իջաւ այն մարդկանց մօտ որ
Կոռնելիոսիցը նորա մօտ էին ուղարկուած և ա-
սաց. Ահա ես եմ, որ որոնում էք. ի՞նչ բան կայ,
22 որի համար եկաք դուք: Նորանք էլ ասացին,
Կոռնելիոս հարիւրապետն՝ արդար և աստուա-
ծավախ մարդ, որ Հրէաների բոլոր ազգիցը բարի
վկայութիւն ունի. նա հրաման առաւ սուրբ հրեշ-
տակից, որ քեզ կանչէ իր տունը և քեզանից
խօսքեր լսէ: Եւ ներս կանչեց նորանց՝ և ընդունեց
իբրեւ հիւր:
23 Եւ հետեւեալ օրը Պետրոսը նորանց հետ գնաց.
և այն եղբայրներիցն՝ որ Յոպպէյումն էին, մի քա-
24 նիսը նորա հետ եկան: Եւ հետեւեալ օրը մտան
Կեսարիա. և Կոռնելիոս իր ազգականներին և
ընտանի բարեկամներին կանչել էր, և սպասում էր
25 նորանց: Եւ եղաւ երբոր Պետրոսը ներս էր մըտ-
նում, Կոռնելիոսը դիմաւորեց նորան, և ոտներն

26 ընկած երկրպագեց։ Պետրոսն էլ կանգնեցրեց նո-
րան և ասաց. Վեր կաց, ես ինքս էլ մարդ եմ։
27 Եւ նորա հետ խօսելով ներս մտաւ. և այնտեղ
28 շատ մարդ ժողովուած գտաւ։ Եւ նորանց ասաց.
Դուք գիտէք, ինչպէս ապօրէն բան է Հրէայ մար-
դու համար մի այլազգու դպչիլ կամ մօտենալ.
բայց Աստուած ինձ ցոյց տուաւ, ոչ մէկ մարդի
29 էլ պիղծ կամ անմաքուր չասել։ Սորա համար
էլ առանց ընդդէմ խօսելու եկայ, երբոր կանչուե-
ցայ. հիմա հարցնում եմ, ի՞նչ բանի համար
30 կանչեցիք ինձ։ Եւ Կոռնելիոսն ասաց. Չորս օրից
առաջ մինչեւ այս ժամը՝ ծոմ էի պահում և ին-
ներորդ ժամին իմ տան մէջ աղօթք էի անում,
և ահա մի մարդ կանգնեց իմ առջեւ սպիտակ
31 հանդերձներով, և ասաց. Կոռնելիոս, քո աղօթ-
քը լսուեցաւ, և քո ողորմութիւնները յիշուեցան
32 Աստուծոյ առջեւ։ Հիմա ուղարկիր Յոպպէ, և
կանչիր Սիմօնին՝ որ Պետրոս է կոչվում. սա մին
կաշեգործ Սիմօնի տանն հիւր է՝ ծովի մօտ. որ նա
33 գայ, քեզ հետ խօսի։ Եւ ես իսկոյն քեզ մօտ
ուղարկեցի. դու էլ լաւ արիր, որ եկար. հիմա
մենք ամենքս Աստուծոյ առջեւ կանգնած ենք, որ
լսենք այն ամենն՝ որ Տէրից քեզ հրամայուած է։
34 Պետրոսը իր բերանը բանալով ասաց. Ճշմար-
տութեամբ հասկանում եմ, որ Աստուած երես-
35 պաշտ չէ. Այլ ամեն ազգումն, ով որ վախենում
է նորանից՝ և արդարութիւն է գործում, ընդունելի
36 է նորան։ Այն խօսքը որ ուղարկեց Իսրայէլի որ-
դոցն համար, խաղաղութիւն աւետարանել Յի-
սուսի Քրիստոսի ձեռովն. (սա է ամենի Տէրը.)
37 Դուք ինքներդ գիտէք այն բանն, որ եղաւ բոլոր
Հրէաստանումը Գալիլեայից սկսած այն մկրտու-
38 թիւնիցն յետոյ, որ Յօհաննէսը քարոզեց. Այն

Յիսուսին որ Նազարեթիցն է, թէ ինչպէս նորան
Աստուած Սուրբ Հոգով և զօրութիւնով օծեց․
որ մին եկաւ բարի անելով և սատանայից բոլոր
հարստահարուածները բժշկելով․ վասն զի Աս-
39 տուած նորա հետ էր։ Եւ մենք վկայ ենք այն ա-
մեն բաներին, որ Հրէից երկրումը և Երուսաղէ-
մումն արաւ․ որին փայտից կախած սպանեցին։
40 Նորան Աստուած յարոյց երրորդ օրը․ և յայտնի
41 արաւ նորան։ Ոչ թէ բոլոր ժողովրդին, այլ մեզ՝
Աստուածանից յառաջագոյն ընտրուած վկաներիս․
որ կերանք և խմեցինք նորա հետ՝ նորա մեռելնե-
42 րից յարութիւն առնելուց յետոյ։ Եւ պատուիրեց
մեզ ժողովրդին քարոզել՝ և վկայութիւն դնել,
թէ ինքն է Աստուածանից սահմանուած դատա-
43 ւորը մեռելոց և կենդանեաց։ Բոլոր մարգարէները
վկայութիւն են տալիս նորան, որ նորա անունովը
մեղաց թողութիւն կ՚առնէ ամեն նորան հաւա-
տացողը։
44 Եւ Պետրոսը դեռ այս բանը խօսելիս, Սուրբ
Հոգին իջաւ այն խօսքը լսողների բոլորի վերայ։
45 Եւ զարմացան Պետրոսի հետ եկող հաւատացեալ-
ները, որ թլփատութիւնիցն էին․ որ հեթանոսնե-
րի մէջ էլ Սուրբ Հոգոյ պարգեւը թափվում էր։
46 Որովհետեւ լսում էին՝ որ նորանք լեզուներով խօ-
47 սում և Աստուծոյն փառաւորում էին։ Այն ժա-
մանակ Պետրոսը պատասխանեց․ Մի՞թէ մէկը կա-
րող է ջուրը արգիլել, որ սորանք չմկրտուին, որ
48 Սուրբ Հոգին ընդունեցին ինչպէս և մենք։ Եւ նո-
րանց հրամայեց որ Տիրոջ անունովը մկրտուին․
այն ժամանակ աղաչեցին նորան՝ որ մի քանի օր
մնայ այնտեղ։

ԳԼ․ ԺԱ

1 Եւ առաքեալներն և այն եղբայրներն՝ որ Հրէաս-

տանի կողմերումն էին, լսեցին, որ հեթանոսներն
2 *էլ ընդունեցին Աստուծոյ խօսքը։ Բայց երբոր Պետ-*
րոսը վեր ելաւ էլ— Երուսաղէմ, այն հաւատաց-
եալներն որ թլփատութիւնիցն էին՝ վիճում էին
3 *նորա դէմ, Եւ ասում էին, թէ Դա անթլփատ*
մարդկանց մօտ մտաւ, և նորանց հետ կերաւ։
4 *Եւ Պետրոսը սկսեց կարգով պատմել նորանց՝ և*
5 *ասաց. Ես Յօպպէ քաղաքումն աղօթք էի անում՝*
և յափշտակութեան մէջ տեսիլք տեսայ. որ մեծ
կտաւի պէս մի անօթ՝ չորս ծայրից կախուած՝ եր-
կնքիցը վայր էր գալիս, և եկաւ մինչեւ ինձ մօտ։
6 *Երբոր աչքս նորա մէջ գցած նայում էի, և տե-*
սայ երկրի չորքոտանիները, և գազանները, և սո-
7 *ղուններըը, և երկնքի թռչունները. Եւ ձայն լսե-*
ցի, որ ասում էր ինձ. Վեր կաց, Պետրոս, մոր-
8 *թիր և կեր։ Եւ ասացի. Քաւ լիցի, Տէր. որով-*
հետեւ երբէք պիղծ կամ անմաքուր բան իմ բե-
9 *րանը չէ մտած։ Ձայնը երկնքիցն ինձ երկրորդ-*
անգամ պատասխանեց. Դա որ Աստուած սրբեց,
10 *դու պիղծ մի համարիր։ Եւ այս երեք անգամ ե-*
11 *ղաւ, և բոլորը դարձեալ վերացաւ երկինքը։ Եւ*
ահա շուտով երեք մարդիկ եկան կանգնեցին այն
տան առջեւն, ուր ես էի, Կեսարիայից ինձ մօտ
12 *ուղարկուած։ Եւ Հոգին ինձ ասաց, որ նորանց*
հետ գնամ՝ առանց խղճմտանք անելու. այս վեց
եղբարքն էլ ինձ հետ եկան, և մտանք այն մար-
13 *դու տունը։ Եւ պատմեց մեզ, թէ ինչպէս տե-*
սաւ հրեշտակին իր տանը, որ կանգնած էր՝ և ա-
սում էր նորան. Ուղարկիր Յօպպէ, և կանչիր
14 *Պետրոս կոչուած Սիմոնին. Դա քեզ հետ բաներ*
կ՚խօսի, որ նորանով կ՚փրկուիս դու՝ և քո բոլոր
15 *տունը։ Եւ երբոր սկսեցի խօսել, Սուրբ Հոգին ի-*
ջաւ նորանց վերայ. ինչպէս և մեզ վերայ սկզբու-

16 մը ։ Եւ յիշեցի Տիրոջ այն խօսքն՝ որ ասում էր․
Յովհաննէս ջրով մկրտեց․ բայց դուք Սուրբ Հո-
17 գով կ'մկրտուիք ։ Ուրեմն՝ եթէ Աստուած միեւ-
նոյն պարգեւը տուաւ նորանց, ինչպէս և մեզ, որ
Տէր Յիսուս Քրիստոսին հաւատացինք․ ապա ես
18 ո՞վ էի որ կարողանայի Աստուծոյն արգելել ։ Եւ
երբոր լսեցին այս, լռեցին և փառաւորում էին
Աստուծոյն՝ և ասում էին․ Ուրեմն հեթանոսներին
էլ Աստուած կենաց համար ապաշխարութիւնը
տուաւ ։

19 Եւ նորանք որ ցրուած էին այն նեղութիւնից,
որ Ստեփաննոսի վերայ եղաւ, մինչեւ Փիւնիկէ և
Կիպրոս և Անտիոքիա հասան․ և ոչ ոքի չէին խօ-
սում Աստուծոյ խօսքը, բայց միայն Հրէաներին ։
20 Եւ նորանցից ոմանք կային՝ Կիպրացի և Կիւրենա-
ցի մարդիկ, որ Անտիոք մտած խօսում էին Հել-
լենախօսների հետ՝ աւետարանելով Տէր Յիսուսը ։
21 Եւ Տիրոջ ձեռը նորանց հետ էր․ և բազմաթիւ
մարդիկ հաւատացին՝ և դէպի Տէրը դարձան ։
22 Այս բանի լուրը հասաւ Երուսաղէմի եկեղեցու
ականջին, և Բառնաբասին ուղարկեցին որ գնայ
23 մինչեւ Անտիոք ։ Նա երբոր եկաւ, և Աստուծոյ
շնորհքը տեսաւ՝ ուրախ եղաւ, և խնդրում էր ա-
մենին՝ որ սրտի յօժարութեամբ Տիրոջ հետ մնան ։
24 Վասն զի նա բարի և Սուրբ Հոգով և հաւատքով
լցուած մարդ էր․ և շատ ժողովուրդ աւելացաւ Տի-
25 րոջ համար ։ Եւ Բառնաբասը դուրս եկաւ գնաց
Տարսոն, որ Սօղոսին որոնէ, և նորան գտաւ բե-
26 րաւ Անտիոք ։ Եւ եղաւ որ նորանք մի բոլոր տա-
րի, ժողովվում էին եկեղեցու մէջ, և շատ ժողո-
վուրդ էին սովորեցնում, և աշակերտներն առաջ
Անտիոքումը Քրիստոնեայ անուանուեցան ։
27 Եւ այն օրերումն Երուսաղէմից մարգարէներ

28 իջան Անտիոք։ Եւ նորանցից մէկն՝ անունն Ագա-
բոս, վերկացաւ՝ Հոգովն իմաց տուաւ, թէ բոլոր
աշխարհքի վերայ մեծ սով է լինելու, որ Կղօդիոս
29 կայսեր ժամանակին եղաւ էլ։ Բայց այն աշակերտա-
ներիցն ամեն մէկն ինչպէս որ կարող էր, որոշեցին
օգնութիւն ուղարկել Հրէաստանումն բնակած եղ-
30 բայրներին. Որ արին էլ, և ուղարկեցին երէցների
մօտ՝ Բառնաբասի և Սօղոսի ձեռովը։

ԳԼ. ԺԲ

1 Այն ժամանակին Հերոդէս թագաւորը ձեռք
2 գցեց, որ եկեղեցուցն մի քանիսին չարչարէ։ Եւ
3 Յակոբին՝ Յօհաննէսի եղբօրը սրով սպանեց։ Եւ
տեսնելով Հրէաներին հաճոյ է, նորա վերայ Պետ-
րոսին էլ բռնեց. (և բաղարջակերաց օրերն էր։)
4 Նորան՝ երբոր բռնեց՝ բանտը դրաւ, և մատնեց
չորս չորրորդ զինուորների՝ որ պահեն նորան. և
կամենում էր զատկից յետոյ նորան բերել ժողո-
5 վրդի առջեւ։ Եւ Պետրոսը բանտումը պահուած
էր. բայց նորա համար անդադար աղօթք էր լի-
6 նում եկեղեցուցն դէպի Աստուած։ Եւ երբոր Հե-
րոդէսը կամեցաւ նորան դուրս բերել. այն գիշերը
Պետրոսը քնած էր երկու զինուորների մէջ երկու
շղթայով կապուած. և պահապանները դրան առ-
7 ջեւ բանտը պահում էին։ Եւ ահա Տիրոջ հրեշ-
տակը էկ—— կանգնեց, և տան մէջ լոյս ծագեց. և
խթեց Պետրոսի կողին՝ նորան արթնացրեց՝ և ա-
սաց. Վ՛եր կաց շուտով. շղթաները վայր ընկան
8 նորա ձեռներիցը։ Եւ հրեշտակն ասաց նորան.
Գօտիդ կապիր և հողաթափներդ հագիր ոտներիդ
և այնպէս արաւ, և ասաց նորան. Հանդերձներդ
9 քեզ վերայ գցիր՝ և իմ ետեւից եկ։ Եւ դուրս ե-
կաւ գնում էր նորա ետեւից, և չէր գիտում, թէ

ճշմարիտ է հրեշտակից եղածը . վասն զի կարծում
10 էր թէ երազ է տեսնում։ Եւ երբոր նորանք ան-
ցան առաջի պահապաններից և երկրորդից, եկան
մինչեւ երկաթի դուռն՝ որ դէպի քաղաքն էր տա-
նում. որ ինքն իրանից բացուեցաւ նորանց համար,
և [illegible] դուրս գալով մի փողոց անցան, և շու-
11 տով հրեշտակը նորանից հեռացաւ ։ Եւ Պետրոսը
ինքն իրան գալով ասաց . Հիմա ճշմարիտ իմացայ,
որ Տէրն իր հրեշտակն ուղարկեց, և փրկեց ինձ
Հերովդէսի ձեռքիցը, և Հրէաների ժողովուրդի բո-
12 լոր սպասած բաներիցը ։ Եւ մտածելով եկաւ
Մարկոս կոչուած Յօհաննէսի մայր՝ Մարեմայ
տունը . ուր շատերը ժողովուած՝ աղօթք էին ա-
13 նում։ Եւ դուռը որ թակեց, մի աղախին՝ անունն
14 Հռոդէ մօտ եկաւ, որ ականջ դնէ . Եւ Պետրոսի
ձայնը ճանաչեց, ուրախութիւնիցը դուռը բաց
չարաւ . ներս վազեց և պատմեց, թէ Պետրոսը
15 դրանը կանգնած է ։ Նորանք էլ ասացին նորան՝
գժուել ես . իսկ նա հաստատում էր, թէ այս-
պէս է . և նորանք ասում էին, թէ Նորա հրեշ-
16 տակն է ։ Բայց Պետրոսը կանգնած դուռը թա-
կում էր . երբոր բաց արին, տեսան նորան և զար-
17 մացան ։ Եւ նա ձեռով նշան արաւ նորանց որ
լռու կենան . և պատմեց նորանց, թէ ինչպէս Տէ-
րը բանտիցն իրան հանեց . և ասաց, Այս բանը
պատմեցէք Յակոբին և եղբայրներին . և դուրս ե-
18 կաւ գնաց ուրիշ տեղ։ Եւ երբոր առաւօտ եղաւ՝
մեծ խռովութիւն կար այն զինուորների մէջ, թէ
19 Պետրոսը ի՞նչ եղաւ ։ Բայց Հերովդէս երբոր նորան
ուզեց և չգտաւ, պահապաններին քննեց և հրա-
մայեց սպանել . և Հրէաստանիցն իջաւ Կեսարիա՝
և այնտեղ էր լինում։

20 Եւ Հերովդէս շատ բարկացած էր Տիւրացոց և

Սիդօնացոց վերայ. և նորանք միաբան եկան նորա
մօտ. և Բղաստոսին՝ թագաւորի ներսի տան վերա-
կացուին՝ համոզելով՝ խաղաղութիւն էին խնդրում.
քանզի նորանց երկիրը՝ արքունիքիցն էր կերակրը-
21 վում։ Մի հանդիսաւոր օր, Հերովդէսը թագաւո-
րական զգեստ հագած ատեանումը նստած էր, և
ամենի առջև ատենաբանում էր դէպի նորանց։
22 Եւ ամբոխն աղաղակում էր, թէ Դա Աստուծոյ
23 ձայն է, և ոչ թէ մարդու։ Եւ իսկոյն Տիրոջ հրեշ-
տակը զարկեց նորան, քանզի Աստուծոյն չտուաւ
փառքը. և որդներով լցուեցաւ՝ մեռաւ։
24 Եւ Աստուծոյ խօսքն աճում էր և շատանում։
25 Բառնաբաս և Սօղոս պաշտամունքը կատարելով
Երուսաղէմից ետ դարձան. և իրանց հետ էին ա-
ռել Յօհաննէսին էլ որ Մարկոս էր կոչուած։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ Անտիոքումն՝ այն տեղի եկեղեցու մէջ կային
մի քանի մարգարէներ և վարդապետներ. Բառնա-
բաս՝ և Նիգեր ասուած Սիմոնը, և Ղուկիոս
Կիւրենացին, և Հերովդէս չորրորդապետի սննդակից
2 Մանայէնը, և Սօղոսը։ Սորանք երբոր Տիրոջը պաշ-
տօն էին մատուցանում և ծոմ էին պահում,
Սուրբ Հոգին ասաց. Ինձ համար որոշեցէք Բառ-
նաբասին և Սօղոսին այն գործի համար, որ ես դո-
3 րանց կանչել եմ։ Այն ժամանակ ծոմ պահեցին և
աղօթք արին, նորանց վերայ ձեռք դրին՝ արձակեցին։
4 Եւ նորանք էլ Սուրբ Հոգուցն ուղարկուած՝ ի-
ջան Սելևկիա, և այն տեղից նաւով գնացին Կիպ-
5 րոս։ Եւ Սաղամինա հասնելով Աստուծոյ խօսքը
պատմում էին Հրէաների ժողովարաններումը. Յօ-
6 հաննէսին էլ պաշտօնեայ ունէին։ Ման եկան կղզ-

ղին մինչեւ ի Պափոս. և մի մոգ գտան՝ սուտ մար-
7 գարէ՝ Հրէայ, որի անունը Բարյեսու էր։ Որ փո-
խանակ բդեշխ՝ Սերգիոս Պօղոսի՝ իմաստուն մար-
դու հետ էր. սա Բառնաբասին և Սօղոսին իրան
մօտ կանչելով՝ ուզում էր որ Աստուծոյ խօսքը
8 լսէ։ Բայց նորանից հակառակ կացաւ Եղիմաս մո-
գը. վասն զի այսպէս է թարգմանվում նորա ա-
նունը. սա ուզում էր փոխանակ բդեշխին հաւատ-
9 քիցը փոխել։ Բայց Սօղոս, որ Պօղոս է կոչւում՝
10 Սուրբ Հոգով լցուած մտիկ տուաւ նորան, Եւ
ասաց. Ով ամէն խաբէբայութիւնով և ամէն խո-
րամանկութիւնով լցուած, սատանայի որդի, ա-
մէն արդարութեան թշնամի. չես դադարում Տի-
11 րոջ ուղիղ ճանապարհները ծռելուց։ Եւ հիմա ա-
հա Տիրոջ ձեռն քեզ վերայ է, և կոյր կ՚լինիս՝ որ
չտեսնես արեգակը՝ մինչեւ մի ժամանակ. և իս-
կոյն մութ և խաւար ընկաւ նորա վերայ, և մտն
12 գալով ձեռք բռնող մարդիկ էր որոնում։ Այն
ժամանակ փոխանակ բդեշխն երբոր տեսաւ այդ
եղածը, հաւատաց, և Տիրոջ վարդապետութեան
վերայ զարմացաւ։

13 Եւ Պօղոսն և հետը լինողները Պափուից դուրս
ելան՝ եկան Պամփիւլիայի Պերգէ քաղաքը. բայց Յօ-
հաննէս նորանցից բաժանուեց ետ դարձաւ Երու-
14 սաղէմ։ Եւ նորանք Պերգէից գնացին՝ եկան Պիսի-
դիայի Անտիոքը. և շաբաթ օրը ժողովարանը մտան
15 նստեցին։ Եւ օրէնքն ու մարգարէները կարդալուց
յետոյ, ժողովրդապետները նորանց մօտ ուղարկե-
ցին և ասացին. Մարդիկ եղբարք, եթէ դուք այդ
ժողովրդին համար յորդորական խօսքեր ունիք՝ խօ-
16 սեցէք։ Պօղոսն էլ վերկացաւ՝ ձեռը շարժեց և ա-
սաց. Ով Իսրայէլացի մարդիկ, և դուք՝ որ Աստ-
17 ուածանից վախում էք, լսեցէք։ Այս Իսրայէլացի

ժողովրդի Աստուածը ընտրեց մեր հարանցը. և
ժողովուրդը բարձրացրեց պանդխտութիւնում՝ Ե-
գիպտոսի երկրի մէջ. և բարձր բազուկով նորանց
18 այն տեղից դուրս հանեց։ Եւ քառասուն տարու
չափ ժամանակ նորանց կերակրեց անապատումը։
19 Եւ Քանանու երկրումն եօթն ազգեր խորտակեց և
20 նորանց երկիրը նորանց ժառանգել տուաւ։ Եւ
սորանից յետ չորս հարիւր և յիսուն տարի յետոյ
նորանց դատաւորներ տուաւ մինչև Սամուէլ մար-
21 գարէն։ Եւ ապա թագաւոր ուզեցին, և Աստուած
տուաւ նորանց Կիսի որդի Սաւուղը՝ մի մարդ Բե-
22 նիամենի ցեղից, քառասուն տարի։ Եւ նորան
փոխելով, Դաւթին նորանց համար թագաւոր կանգ-
նեցրեց, որ նորա համար էլ վկայութիւն տուաւ
և ասաց. Յեսսէի որդի Դաւթին գտայ իմ սրտի
ուզածի պէս մարդ, որ նա իմ բոլոր կամքը կ՚ա-
23 նէ։ Սորա զաւակից Աստուած իր աւետիքի պէս
Իսրայէլացոց համար Յիսուս Փրկիչը վերկացրեց։
24 Որ Յօհաննէսը՝ նորա մտնելուց առաջ, կանխաւ
ապաշխարութեան մկրտութիւնը քարոզեց Իսրա-
25 յէլի բոլոր ժողովրդին։ Եւ երբոր Յօհաննէսն վեր-
ջացնում էր իր ընթացքը՝ ասում էր. ինձ հա-
մար ո՞վ էք կարծում որ լինիմ. ես այն չեմ. բայց
ահա իմ ետեւից գալիս է նա, որ ես չեմ արժա-
26 նի նորա ոտից կօշիկն արձակելու։ Մարդիկ եղ-
բարք, Աբրահամի ցեղի որդիներ, և ով որ ձե-
զանում աստուածավախ են. ձեզ ուղարկուեցաւ
27 այս փրկութեան խօսքը։ Քանզի Երուսաղէմում
բնակողները, և նորանց իշխանները՝ չճանաչեցին նո-
րան, և ոչ մարգարէների ձայները, որ ամեն շա-
բաթ օրեր կարդացվում են՝ դատաստան անելով
28 կատարեցին։ Եւ թէպէտ մի մահու պատճառ չը
29 գտան, Պիղատոսից ուզեցին՝ որ նա սպանուի։ Եւ

երբոր այն ամենը՝ որ նորա համար գրուած էր,
կատարեցին, փայտիցը վայր բերին՝ դրին գերեզ-
30 մանի։ Բայց Աստուած նորան մեռելներից յարոյց,
31 որ շատ օրերով երեւեցաւ նորանց, Որ նորա հետ
Գալիլեայից ելել էին Երուսաղէմ, որոնք նորա հա-
32 մար վկաներ են ժողովրդի առջեւ։ Եւ մենք աւե-
տարանում ենք ձեզ այն խոստմունքը որ հարանցն
33 եղած էր. Որ Աստուած այն կատարեց մեզանում՝
որ նորանց որդիքն ենք, Յիսուսին յարուցանելով.
ինչպէս երկրորդ սաղմոսումն գրուած է. Դու իմ
34 Որդին ես. ես այսօր ծնայ քեզ։ Եւ թէ մեռելներից
յարոյց նորան, որ էլ չպիտի դառնայ ապակա-
նութեան մէջ՝ այսպէս ասաց. Թէ Ձեզ կ'տամ
35 Դաւթի հաւատարիմ սուրբ խոստումները։ Քանզի
ուրիշ տեղում էլ ասում է. Քո սրբոյն չես տալ
36 ապականութիւն տեսնել։ Բայց Դաւիթն իր դա-
րումը ծառայեց Աստուծոյ կամքին, եւ ննջեց, եւ
իր հարանց հետ դրուեցաւ եւ ապականութիւն տե-
37 սաւ։ Բայց նա, որին Աստուած յարոյց, ապակա-
38 նութիւն չտեսաւ։ Արդ թող յայտնի լինի ձեզ,
մարդիկ եղբարք, որ սորանով մեղաց թողութիւն
է աւետարանվում ձեզ. եւ այն ամեն բաներից,
որ Մովսէսի օրէնքովը չկարողացիք արդարանալ։
39 Սորանով ամեն հաւատացողը կ'արդարանայ։
40 Արդ զգոյշ կացէք՝ որ չլինի թէ ձեզ վերայ գայ
41 մարգարէներից ասուածը Թէ. Տեսէք, անարգող-
ներ, եւ զարմացէք եւ փճացէք. վասն զի ես մի գործ
եմ գործում ձեր օրերումը. մի գործ, որ նորան
չէք հաւատալ եթէ մէկը պատմէ ձեզ։
42 Եւ երբոր Հրէից ժողովարանիցը դուրս եկան,
աղաչում էին հեթանոսները որ միւս շաբաթումն
43 էլ այն բանը խօսեն իրանց համար։ Երբոր ժողո-
վուրդն արձակուեցաւ, Հրէաներից՝ եւ նորահաւատ

աստուածապաշտ մարդկանցից շատերը գնում էին
Պօղոսի և Բառնաբասի ետեւից. որոնք նորանց հետ
խօսելով նորանց համոզում էին Աստուծոյ շնորհքի
44 մէջ կենալ։ Եւ երբոր միւս շաբաթն եկաւ, հա-
մարեա թէ բոլոր քաղաքը հաւաքուեցաւ՝ Աստու-
45 ծոյ խօսքը լսելու։ Երբոր Հրէաներն ամբոխը տե-
սան՝ նախանձով լցուեցան, և Պօղոսից ասուած
խօսքերին դէմ խօսելով հակառակում և հայհո-
46 յում էին։ Պօղոսն և Բառնաբասն էլ համարձա-
կութեամբ ասում էին. Առաջ պէտք էր որ Աս-
տուծոյ բանը ձեզ խօսուէր. բայց որովհետեւ դուք
մերժում էք նորան և արժան չէք համարում ձեզ
յաւիտենական կենացը, ահա դէպի հեթանոսներն
47 ենք դառնում։ Վասն զի Տէրն այսպէս պատուի-
րեց մեզ. Ես քեզ հեթանոսների լոյս դրի, որ դու
48 փրկութիւն լինիս մինչեւ երկրի ծայրերը։ Հեթա-
նոսներն այս լսելով ուրախանում էին, և Տիրոջ
խօսքը փառաւորում էին, և հաւատացին քանի-
քը որ կարգուած էին դէպի յաւիտենական կեան-
49 քը։ Եւ Տիրոջ խօսքը փռվում էր այն բոլոր քա-
50 ղաքը։ Բայց Հրէաները գրգռեցին աստուածա-
պաշտ և պարկեշտ կանանցը և քաղաքի գլխաւոր-
ներին, և հալածանք վերկացնելով Պօղոսի և Բառ-
նաբասի վերայ՝ նորանց դուրս արին իրանց սահ-
51 մաններիցը։ Եւ նորանք իրանց ոտների փոշին թօ-
52 թափեցին նորանց վերայ, և եկան Իկոնիոն։ Եւ
աշակերտները լցվում էին ուրախութիւնով՝ և
Սուրբ Հոգիով։

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ եղաւ Իկոնիոնումն որ նորանք միասին մըտ-
նում էին Հրէաների ժողովարանը, և այնպէս խօ-

սում որ Հրէից՝ և Յոյներից մեծ բազմութիւն հա-
2 ւատացին։ Բայց չհաւատացող Հրէաները հեթա-
նոսների սրտերը գրգռեցին և չարացրին եղբայրնե-
3 րի դէմ. Նւ շատ ժամանակ մնան էին գալիս հա-
մարձակ խօսելով Տիրոջ վերայ, որ վկայում էր
իր շնորհաց խօսքին. և նշաններ և հրաշքներ էր
4 լինել տալիս նորանց ձեռովը։ Նւ տարաձայնու-
թիւն եղաւ քաղաքի բազմութեան մէջ. և ոմանք
Հրէաների կողմն էին, և ոմանք առաքեալների կող-
5 մը։ Երբոր հեթանոսներն և Հրէաներն իրանց իշ-
խաններովը նորանց վերայ յարձակեցան, որ նորանց
6 նախատեն և քարկոծեն, Նորանք իմացան՝ և փա-
խան Լիկայոնացոց Լիւստրա և Դերբէ քաղաքնե-
րը և նորանց շրջակայքը, և այնտեղ աւետարա-
նում էին։
7 Նւ Լիւստրայումը մի մարդ՝ ոտներով տկար՝
նստած էր, որ իր մօր փորիցը կաղ էր ծնուած, և
8 երբէք ման եկած չէր։ Սա լսեց Պօղոսի խօսքերը.
նա էլ նորա վերայ նայեց, և երբոր տեսաւ թէ
9 հաւատք ունի փրկուելու, Մեծ ձայնով ասաց.
Ոտներիդ վերայ ուղիղ կանգնիր. և նա վազում
10 էր և ման էր գալիս։ Նւ ժողովուրդը Պօղոսի ա-
րածը տեսնելով, իրանց ձայնը բարձրացրին Լիկա-
յոներէն՝ և ասացին. Աստուածները մարդկանց նը-
11 ման եղած վայր եկան մեզ մօտ։ Նւ Բառնաբասին
Դիոս էին կոչում, և Պօղոսին Հերմէս. որովհետեւ
12 նա էր խօսքի առաջնորդը։ Բայց Դիոսի քահա-
նան՝ որ քաղաքի առջեւ կար, արջառներ և պը-
սակներ բերաւ դռների մօտ և այն բազմութեան
13 հետ՝ կամենում էր զոհ մորթել։ Նւ երբոր Բառ-
նաբաս և Պօղոս առաքեալները լսեցին, իրանց
հանդերձներն պատառած՝ ամբոխի մէջ վազեցին.
14 մեծ ձայնով կանչում էին, Նւ ասում. Մարդիկ,

այդ ի՞նչ էք անում. մենք էլ ձեզ նման կարօ-
տութիւն ունեցող մարդիկ ենք. որ աւետարա-
նում ենք ձեզ՝ այդպիսի ունայն բաներից ետ դառ-
նալ դէպի կենդանի Աստուածը. որ ստեղծեց եր-
կինքն ու երկիրը և ծովն՝ և ամեն ինչ որ նորանց
15 մէջ է։ Որ անցած դարերումը թոյլ տուաւ ա-
մեն հեթանոսներին՝ որ իրանց ճանապարհներովը
16 գնան. Թէպէտև ինքն իրան առանց վկայութեան
չթողեց, բարերարութիւն անելով երկնքից տուաւ
ձեզ անձրևներ և պտղաբեր ժամանակներ, կե-
րակուրներով և ուրախութիւնով ձեր սիրտերը
17 լցնելով։ Եւ այս ասելով՝ հազիւ թէ ժողովուրդ-
ները դադարեցրին որ զոհ չմորթեն իրանց համար։
18 Եւ Անտիոքից և Իկոնիոնից Հրէաներ եկան՝ ժո-
ղովուրդներին համոզեցին և Պօղոսին քարկոծ ա-
նելով՝ քաղաքից դուրս քաշեցին, և կարծում
19 էին թէ մեռած է։ Եւ երբոր աշակերտները նորան
շրջապատեցին, վերկացաւ մտաւ քաղաքը. և հե-
տևեալ օրը Բառնաբասին հետ դուրս եկաւ դը-
20 նաց Դերբէ։ Այն քաղաքումն էլ աւետարանե-
ցին, և շատերին աշակերտ շինեցին. և ապա ետ
21 դարձան Լիւստրա՝ և Իկոնիոն՝ և Անտիոք. Աշա-
կերտների սիրտերը հաստատեցին, և յորդորեցին
որ հաստատ կենան հաւատքի մէջ. և թէ շատ
նեղութիւններով պէտք է մեզ մտնել Աստուծոյ
22 արքայութիւնը։ Նորանց ամեն մէկ եկեղեցիների
համար երէցներ ձեռնադրեցին. աղօթք արին ծոմ
պահելով, և նորանց յանձնեցին այն Տիրոջը որին
23 հաւատացել էին։ Եւ Պիսիդիայի մէջ ման գալով
24 եկան Պամփիլիա։ Եւ երբոր Պերգէի մէջ Տիրոջ
25 խօսքը խօսեցին, իջան Ատալիա։ Եւ այն տեղից
նաւով գնացին Անտիոք, որ այն տեղից Աստու-
ծոյ շնորհքին յանձնուած էին՝ այն գործի համար՝

26 որ կատարեցին։ Եւ երբոր եկան՝ ժողովեցին եկե-
ղեցին պատմեցին ինչ որ Աստուած արաւ իրանց
հետ․ և թէ նա հեթանոսների համար հաւատքի
27 դուռը բացաւ։ Եւ շատ ժամանակ այնտեղ մնացին
աշակերտների հետ։

ԳԼ․ ԺԵ

1 Եւ Հրէաստանից ոմանք իջել էին, եղբայրներին
սովորեցնում էին որ եթէ չթլփատուիք Մովսէսի
2 օրէնքի պէս, չէք կարող փրկուիլ։ Եւ Պօղոս և
Բառնաբաս նորանց հետ բաւական հակառակու-
թիւն և վէճ անելուց յետոյ․ վճռեցին որ Պօղոս
և Բառնաբաս և նորանցից մի քանիսն այն խնդրի
համար վեր գնան Երուսաղէմ առաքեալների և ե-
3 րեցների մօտ։ Նորանք էլ եկեղեցուցը ճանապարհ
գցուեցան, և փիւնիկէի և Սամարիայի միջովն
անցնելով պատմում էին հեթանոսների դառնալը,
և մեծ ուրախութիւն էին անում բոլոր եղբայրնե-
4 րին։ Եւ երբոր հասան Երուսաղէմ, եկեղեցուցն և
առաքեալներիցն և երէցներիցն ընդունուեցան, և
պատմեցին ինչ բաներ որ Աստուած իրանց հետ
5 արաւ։ փարիսեցոց հերձուածից մի քանի հաւա-
տացեալներ վերկացան և ասում էին, թէ Պէտք
է թլփատել դորանց և պատուիրել որ Մովսէսի օ-
րէնքը պահեն։
6 Եւ առաքեալներն և երէցներն ժողովուեցան,
7 որ տեսնեն այս բանի համար։ Եւ շատ քննու-
թիւն լինելուց յետոյ Պետրոսը վերկացաւ և նո-
րանց ասաց․ Մարդիկ եղբարք, դուք գիտէք, որ
առաջին օրերից ձեր միջումն Աստուած ընտրեց որ
իմ բերանովը հեթանոսներն աւետարանի խօսքը
8 լսեն և հաւատան։ Եւ սրտագէտն Աստուած վը-

կայութիւն տուաւ նորանց, Սուրբ Հոգին տալով
9 նորանց ինչպէս և մեզ։ Եւ ոչինչ խտրութիւն չա-
րաւ նորանց և մեր մէջ, հաւատքով սրբելով նո-
10 րանց սրտերը։ Եւ հիմա ի՞նչու էք Աստուծոյն
փորձում, որ մի լուծ դնէք աշակերտների վզի վե-
րայ, որ ոչ մեր հարքը՝ և ոչ մենք կարողացինք
11 տանել։ Այլ Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը
հաւատում ենք ապրիլ, ինչպէս նորանք էլ։
12 Եւ բոլոր բազմութիւնը լռեց, և լսում էին
Բառնաբասին և Պօղոսին որ պատմում էին թէ
Աստուած որչափ նշաններ և հրաշքներ արաւ նո-
13 րանց ձեռովը հեթանոսների մէջ։ Եւ երբոր նորանք
լռեցին, Յակոբոսը պատասխանեց և ասաց. Մար-
14 դիկ եղբարք, ինձ լսեցէք։ Սիմօնը պատմեց, թէ
ինչպէս Աստուած առաջուց այց արաւ, որ հե-
թանոսներիցը ժողովուրդ առնէ իր անուան հա-
15 մար։ Եւ սորա հետ միաբանվում են մարգարէների
16 խօսքերը. ինչպէս էլ գրուած է. Սորանից յետոյ
կ'դառնամ՝ և Դաւթի վայր ընկած բնակարանը
կ'շինեմ, և նորա քանդուածները նոր կ'շինեմ՝ և
17 կ'կանգնեցնեմ նորան. Որ մարդկանց մնացածները
Տիրոջը խնդրեն. և այն բոլոր հեթանոսներն՝ որոնց
վերայ իմ անունը կոչուած է, ասում է Տէրը.
18 նա որ այս բոլորն անում է։ Յաւիտենից հետէ
19 յայտնի է Տիրոջը իր բոլոր գործքերը։ Նորա հա-
մար ես էլ յարմար եմ համարում, նեղութիւն
չտալ նորանց՝ որ հեթանոսներիցն ետ են դառ-
20 նում դէպի Աստուած։ Բայց որ թուղթ գրուի նո-
րանց, որ յետ քաշուին կուռքերի կերակուրնե-
րից, և պոռնկութիւնից. և խեղդուածից և արիւ-
21 նից։ Վասն զի Մովսէս առաջին դարերից հետէ ա-
մեն քաղաքներում իրան քարոզիչներն ունի և ժո-
ղովարանների մէջ ամեն շաբաթ օր կարդացվում է։

22 Այն ժամանակ հաճոյ երեւցաւ առաքեալներին
և երէցներին բոլոր եկեղեցու հետ, որ իրանցից
ընտրուած մարդիկ ուղարկեն Անտիոք՝ Պօղոսի և
Բառնաբասի հետ, Բարսաբայ կոչուած Յուդային,
և Շիղային՝ որ գլխաւոր մարդիկ էին եղբարց մէջ.
23 Եւ նորանց ձեռովը գրեցին այս բանը.
Առաքեալներս և երէցներս և եղբայրներս, Ան-
տիոքի և Սուրիայի և Կիլիկիայի մէջ լինող եղ-
24 բայրներիդ՝ որ հեթանոսներից էք՝ ողջոյն. Որով-
հետեւ լսեցինք, թէ ոմանք մեր միջից դուրս գա-
լով խռովեցրին ձեզ խօսքերով և ձեր անձները
խախտեցրին, ասելով թէ պէտք է թլփատուիլ՝ և օ-
25 րէնքը պահել. որոնց մենք չհրամայեցինք. Մեզ
միաբան ժողովուածներիս հաճոյ երեւցաւ, որ
ընտրուած մարդիկ ուղարկենք ձեզ մօտ մեր սիրելի-
26 ների՝ Բառնաբասի և Պօղոսի հետ. Այնպիսի մար-
դիկ, որ իրանց անձները նուիրած են մեր Տէր Յի-
27 սուսի Քրիստոսի անուան համար. Արդ Յուդային
և Շիղային ուղարկեցինք. որ իրանք էլ խօսքով
28 մի և նոյն բանը պատմեն. Քանզի Սուրբ Հոգուն և
մեզ հաճոյ երեւեցաւ, աւելի ոչինչ բեռը չդնել
29 ձեզ վերայ այս հարկաւոր բաներից զատ. Որ հե-
ռու կենաք կռքի զոհուածից և արիւնից՝ և խեղ-
դուածից՝ և պոռնկութիւնից. որ սորանցից ձեր անձ-
ները պահելով լաւ կանէք. ողջ կացէք.
30 Եւ նորանք արձակուեցան՝ եկան Անտիոք, և
31 ժողովուրդը հաւաքեցին՝ և թուղթը տուին. Եւ
կարդալով ուրախացան այն մխիթարութեան վե-
32 րայ. Եւ Յուդան և Շիղան, որովհետեւ նորանք
էլ մարգարէք էին, շատ խօսքերով մխիթարեցին
33 և հաստատեցին եղբայրներին. Եւ մի ժամանակ
այնտեղ կենալուց յետոյ, եղբայրներից[ը] խաղաղու-
34 թիւնով արձակուեցան դէպի առաքեալները. Եւ

35 Շիղային հաճոյ երեւեցաւ՝ այնտեղ մնալ։ Բայց
Պօղոս և Բառնաբաս Անտիոքի մէջ մնում էին դա-
լիս, և Տիրոջ խօսքը շատ ուրիշ բաների հետ ա-
վետարանում էին և աւետարանում։
36 Բայց մի քանի օրերից յետոյ Պօղոս ասաց Բառ-
նաբասին. Դառնանք և այցելութիւն անենք մեր
եղբայրներին ամեն քաղաքներում, որոնց մէջ Տի-
րոջ խօսքը քարոզեցինք, տեսնենք թէ ինչպէս են։
37 Եւ Բառնաբասը կամենում էր Մարկոս կոչուած
38 Յօհաննէսին էլ վեր առնել։ Բայց Պօղոսն արժան
էր համարում, որ Պամփիւլիայի մէջ իրանցից ջո-
կուածին, և նորանց հետ գործի մէջ չեկածին ի-
39 րանց հետ չառնեն։ Եւ այսպէս գժտութիւն ե-
ղաւ, մինչեւ որ ջոկուեցան իրարից. Բառնաբասը
40 Մարկոսին առաւ որ նաւով գնայ Կիպրոս։ Եւ Պօ-
ղոսը Շիղային ընտրեց ճանապարհ ելաւ, եղբայր-
41 ներիցն Աստուծոյ շնորհքին յանձնուած։ Եւ Սիւ-
րիայի և Կիլիկիայի կողմերը մնում էր գալիս, և եկե-
ղեցիները հաստատում էր։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ եկաւ հասաւ Դերբէ և Լիւստրա. և ահա
մէկ աշակերտ կար այնտեղ՝ անունը Տիմոթէոս.
որ մի հաւատացեալ Հրէայ կնոջ՝ և Յոյն հօր
2 որդի էր։ Որ բարի վկայութիւն ունէր Լիւստրացի
3 և Իկոնիացի եղբայրներիցը։ Պօղոսը կամեցաւ, որ
սա գնայ իր հետ. և առաւ թլփատեց նորան՝ այն
տեղերումը լինող Հրէաների պատճառովը, վասն զի
4 ամենքը գիտէին որ նորա հայրն Յոյն էր։ Եւ երբ-
որ անցնում էին այն քաղաքներովը, աւանդում
էին նորանց պահել այն հրամանները, որ Երու-
սաղէմումը լինող առաքեալներիցն և երէցներիցն

5 պատուիրուած էին։ Եւ եկեղեցիները հաւատքով
հաստատվում էին, և օրէ ցօր թուով աւելանում
էին։

6 Եւ փռիւգիան և Գաղատացոց երկիրը ման ե-
կան, Սուրբ Հոգուցն արգելուելով որ Ասիայի մէջ
7 Աստուծոյ խօսքը չխօսին։ Երբոր եկան Միւսիայի
կողմերը, ջանք էին անում որ գնան դէպի Բիւ-
8 թանիա, և Հոգին թոյլ չտուաւ նորանց։ Եւ Միւ-
9 սիայումն անցնելով իջան Տրովադա։ Եւ գիշերումը
տեսիլք երեւեցաւ Պօղոսին, մէկ Մակեդոնացի
մարդ կանգնած էր, աղաչում էր նորան՝ և ասում.
10 Անցիր Մակեդոնիա՝ և օգնիր մեզ։ Եւ երբոր տե-
սաւ տեսիլքը, շուտով ուզեցինք դուրս գալ Մա-
կեդոնիա. հասկանալով որ Տէրն է հրաւիրել մեզ,
որ աւետարանենք նորանց։

11 Եւ Տրովադայից դուրս եկած՝ ուղիղ գնացինք
12 Սամոթրակէ. և հետեւեալ օրը Նէապօլիս. Եւ
այնտեղից Փիլիպպէ, որ Մակեդոնացոց բաժնի ա-
ռաջինն է՝ կոլոնիա քաղաք. և մենք քաղաքումը
13 մի քանի օր մնացինք։ Եւ շաբաթ օրը քաղաքիցը
դուրս գնացինք դէպի գետը, ուր սովոր էին ա-
ղօթք անելու. և նստած խօսում էինք ժողովուած
14 կանանց հետ։ Եւ մի կին՝ անունը Լիդիա՝ ծիրա-
նավաճառ, Թիւատիր քաղաքիցը, աստուածա-
վախ, լսեց. որի սիրտը Տէրը բացաւ, որ Պօղոսի
15 խօսածներին միտք անէ։ Եւ երբոր նա և իր տունը
մկրտուեցաւ, աղաչեց ասելով. Եթէ ինձ Տիրոջը
հաւատացած համարէք, մտէք իմ տունը՝ մնացէք.
և բռնադատեց տարաւ մեզ։

16 Եւ եղաւ որ մենք աղօթքի գնալիս, մի աղախին
պատահեց մեզ՝ որ կախարդութեան ոգի ունէր.
որ կախարդութիւնովն իր տէրերին շատ շահ էր
17 բերում։ Սա Պօղոսի և մեր ետեւից ընկած՝ աղա-

*ղակում էր և ասում. Այս մարդիկը Բարձրեալ
Աստուծոյ ծառաներն են, որ ձեզ պատմում են
18 փրկութեան ճանապարհը։ Եւ շատ օրեր այս բանն
անում էր. Պօղոսն էլ զայրացած յետ դարձաւ
և ասաց այն ոգուն. Յիսուսի Քրիստոսի անունովը
պատուիրում եմ քեզ, Դուրս եկ դորանից. և նոյն
19 ժամումը դուրս եկաւ։ Եւ երբոր նորա տէրերը
տեսան, թէ իրանց շահի յոյսը կորուեցաւ, Պօ-
ղոսին և Շիղային առին՝ քաշեցին հրապարակն իշ-
20 խաններին մօտ։ Եւ նորանց տարան զօրագլուխների
մօտ և ասացին. Այս մարդիկը խռովեցնում են
21 մեր քաղաքը՝ իրանք Հրէաներ լինելով. Եւ այնպիսի
սովորութիւններ են քարոզում, որ մեզ արժան չէ
22 ընդունել, և ոչ էլ անել. որ Հռոմայեցի ենք։ Եւ
ամբոխը կիտուեցաւ նորանց վերայ. և զօրագլուխ-
ները նորանց հանդերձները հանեցին, և հրամանն
23 տուին որ ծեծեն։ Եւ նորանց շատ խոցեր տալուց
յետոյ բանտը գցեցին, բանտապետին պատուիրե-
24 լով, որ նորանց զգուշութեամբ պահէ։ Նա էլ այն
պատուէրն առած, նորանց ներսի բանտը գցեց. և
նորանց ոտները պնդացրեց կոճղումը։
25 Եւ կէս գիշերին Պօղոս և Շիղան աղօթք անելով
օրհնում էին Աստուծոյն. և բանտարկուածներն
26 էլ նորանց ականջ էին դնում։ Եւ յանկարծակի
մեծ շարժ եղաւ՝ մինչեւ որ բանտի հիմունքներն
էլ շարժվում էին. և իսկոյն բոլոր դուռները բաց-
ուեցան, և ամենքի կապանքներն արձակուեցան։
27 Երբոր բանտապետն էլ զարթնելով տեսաւ բանտի
դուռները բացուած, սուրը քաշեց՝ և կամենում
էր ինքն իրան սպանել. վասն զի կարծում էր՝ թէ
28 կապուածները փախել են։ Եւ Պօղոսը մեծ ձայնով
կանչեց և ասաց. Անձիդ չար բան չանես, քանզի
29 ամենքս այստեղ ենք։ Ճրագ ուզեց և ներս վազեց.*

30 և դողալով Պօղոսի և Շիղայի առաջեւ ընկաւ ։ Եւ
նորանց դուրս հանեց և ասաց. Տէրեր, ես ի՞նչ
31 պէտք է անեմ որ փրկուիմ ։ Եւ նորանք ասացին.
Հաւատա Տէր Յիսուս Քրիստոսին և կ՚փրկուիս
32 դու՝ և քո տունը ։ Եւ Տիրոջ խօսքը խօսեցին նո-
33 րան՝ և այն ամենքին, որ նորա տանն էին ։ Եւ նո-
րանց վէր առաւ գիշերի նոյն ժամումը և խոցերի-
ցը լուացաւ. և իսկոյն մկրտուեցաւ ինքը՝ և նորա
34 բոլոր ընտանիքը ։ Եւ նորանց տարաւ իր տունը,
նորանց առաջեւ սեղան դրաւ. և ուրախ եղաւ բո-
35 լոր ընտանիքովը՝ Աստուծոյն հաւատալով ։ Եւ երբ-
որ լուսացաւ, զօրագլուխները նուիրակներին ու-
ղարկեցին և ասացին. Արձակիր այն մարդկանցը ։
36 Եւ բանտապետն այս խօսքերը պատմեց Պօղոսին,
թէ Զօրագլուխներն ուղարկեցին՝ որ արձակուիք. ու-
րեմն հիմա դուրս եկէք, գնացէք խաղաղութեամբ ։
37 Բայց Պօղոս ասաց նորանց. Հրապարակաւ ծեծե-
ցին մեզ անմեղներիս՝ որ Հռոմայեցի մարդիկ ենք,
և բանտը գցեցին. և հիմա մեզ թաքո՞ւն են հա-
38 նում. ոչ. այլ թող իրանք գան մեզ հանեն ։ Եւ
նուիրակներն այն խօսքերը պատմեցին զօրագլուխ-
ներին. և նորանք վախեցան՝ երբոր լսեցին թէ Հռո-
39 մայեցի են. և եկան աղաչեցին նորանց ։ Եւ երբոր
40 հանեցին, խնդրում էին որ քաղաքիցը գնան ։ Եւ բան-
տիցը դուրս եկան՝ մտան Լիդիայի տունը. և եղբայր-
ներին տեսնելով, նորանց մխիթարեցին և գնացին ։

ԳԼ. ԺԷ

1 Եւ Ամփիպօլիսի և Ապողոնիայի միջովը ման գա-
լով՝ եկան Թեսաղոնիկէ, ուր էր Հրէից ժողովա-
2 րանը ։ Եւ Պօղոսը իր սովորութեան պէս մտաւ նո-
րանց մօտ, և երեք շաբաթ օրեր նորանց հետ խօ-

3 սեց գրքերիցը․ Բաց էր անում՝ և առջևնին դը-
նում, թէ պէտք էր՝ Քրիստոսը չարչարուէր՝ և մե-
ռելներիցը յարութիւն առնէր․ և թէ Քրիստոսը
4 այս Յիսուսն է որ ես պատմում եմ ձեզ։ Եւ նո-
րանցից ոմանք հաւատացին, և Պօղոսի և Շիղայի
հետ միացան․ և աստուածապաշտ Յոյներից էլ
շատ բազմութիւն, և գլխաւոր կանանցիցն էլ ոչ
5 սակաւ։ Բայց չհաւատացող Հրէաները նախանձե-
լով և փողոցից մի քանի անպիտան մարդիկ առ-
նելով աղմուկ արին և քաղաքի մէջ շփոթութիւն
շինեցին․ և Յասոնի տան մօտ հաւաքուած՝ ու-
6 զում էին, որ նորանց տանեն հրապարակը։ Եւ
երբոր չգտան նորանց՝ Յասոնին և մի քանի եղ-
բայրներին քաշելով տանում էին քաղաքապետ-
ների մօտ, և սաստիկ աղաղակում՝ թէ այս աշ-
7 խարհքը շփոթեցնողներն այստեղ էլ հասան․ Ո-
րոնց Յասոնն ընդունել է․ և սորանք ամենքը
կայսեր հրամաններին հակառակ են գործում․ ա-
8 սելով թէ մի ուրիշն է թագաւոր՝ Յիսուսը։ Եւ
շփոթեցրին ժողովուրդին և քաղաքապետներին, որ
9 լսում էին այս բաները։ Եւ Յասոնից ու ուրիշնե-
րիցն երաշխաւորութիւն առին, և նորանց արձա-
10 կեցին։ Բայց եղբայրները Պօղոսին և Շիղային շու-
տով գիշերանց ճանապարհ գցեցին դէպի Բերիա․
որ երբոր այնտեղ հասան, գնացին Հրէից ժողովա-
11 րանը։ Բայց սորանք աւելի ազնիւ էին քան նո-
րանք՝ որ Թեսաղոնիկէումն էին․ որ խօսքը բոլոր
յօժարութեամբ ընդունեցին․ ամեն օր գիրքերը
12 քննում էին, թէ այս բաներն այսպէ՞ս է։ Եւ նո-
րանցից շատերը հաւատացին․ և Յոյն պարկեշտ
13 կանանցից և մարդկանցից էլ ոչ սակաւ։ Բայց երբոր
Թեսաղոնիկէի Հրէաները գիտացին, թէ Բերիայի
մէջ էլ Աստուծոյ խօսքը պատմուեցաւ Պօղոսից,

14 այնտեղ էլ եկան ժողովուրդները գրգռելով։ Այն
ժամանակ եղբայրները Պօղոսին շուտով ուղարկեցին՝
որ մինչեւ ծովը գնայ. և Շիղան և Տիմօթէոսն այն
15 տեղ մնացին։ Եւ Պօղոսին տանողները նորան մինչեւ
Աթէնք տարան. և պատուէր առնելով Շիղայի
և Տիմօթէոսի համար՝ որ շուտով գան նորա մօտ,
գնացին։
16 Եւ երբոր Պօղոսն Աթէնքումը նորանց սպասում
էր, նորա հոգին սաստիկ զայրանում էր իրանում
17 որ տեսնում էր քաղաքը կուռքերով լիքը։ Եւ
խօսում էր ժողովարաններումը Հրէաների և աստ-
ուածապաշտների հետ և փողոցումն ամեն օր պա-
18 տահողների հետ։ Եպիկուրեան և Ստոյիկեան փի-
լիսոփաներից ոմանք նորա հետ հակառակում էին.
և ոմանք ասում էին. Այս սերմնաքաղն ի՞նչ է
ուզում ասել. բայց ուրիշներն էլ. Երեւում է,
որ օտար աստուածների քարոզիչ է. որովհետեւ
19 Յիսուս և յարութիւն էր աւետարանում։ Եւ ա-
ռին նորան տարան Արիսպագոսն՝ ասելով. Կարո՞ղ
ենք իմանալ, թէ ի՞նչ է քո այդ խօսած նոր վար-
20 դապետութիւնը. Վասն զի մի օտար բան ես բե-
րում մեր ականջներին. հիմա կամենում ենք ի-
21 մանալ, թէ սա ի՞նչ բան պիտի լինի։ Վասն զի
բոլոր Աթենացիք և այնտեղ կենող օտարները՝ ու-
րիշ ոչ մի բանի չէին պարապում, բայց միայն նոր
բան ասել կամ լսել։
22 Պօղոս էլ կանգնեց Արիսպագոսի միջին և ա-
սաց. Ով Աթենացի մարդիկ, ես ձեզ բոլոր ամե-
23 նայնի կրօնասէր եմ տեսնում. Քանզի ման գալիս
և ձեր պաշտամունքներին մտիկ տալիս, մի սեղան
էլ գտայ, որի վերայ գրած էր, ԱՆԾԱՆՕԹ ԱՍ-
ՏՈՒԾՈՅՆ. այն որ դուք առանց ճանաչելու պաշ-
24 տում էք, ես նորան եմ պատմում ձեզ։ Այն

Աստուածն, որ աշխարհքս և ամեն բան՝ որ նո-
րանում կայ՝ արաւ, նա երկնքի և երկրիս Տէրը
լինելով ձեռագործ տաճարներում չէ բնակում։
25 Եւ ոչ էլ մարդկանց ձեռքով է պաշտվում իբր
թէ մի բանի կարօտ. նա է ամենի կեանք և շունչ՝ և
26 ամեն բան տուողը։ Եւ նա մէկ արիւնից մարդ-
կանց բոլոր ազգերն արաւ, որ երկրի բոլոր երեսի
վերայ բնակեն. որոշուած ժամանակներ և նորանց
բնակութեան սահմանները հաստատեց որ Աստու-
27 ծոյն խնդրեն. Որ լինի թէ գննեն նորան և գտնեն.
28 թէ և ինքը հեռու չէ մեր ամեն մէկիցը։ Վասն զի
մենք նորանով ենք ապրում և շարժվում և կանք.
ինչպէս ձեր բանաստեղծներից ոմանք էլ ասացին.
29 Թէ Նորա ազգից էլ ենք։ Արդ որովհետեւ Աս-
տուծոյ ազգից ենք, պէտք չէ համարենք թէ
Աստուածութիւնը նման լինի ոսկու կամ արծա-
թի կամ քարի՝ մարդու վարպետութեամբ և մըտ-
30 քով քանդակուած։ Բայց Աստուած տգիտու-
թեան ժամանակներն անտես անելով, հիմա մարդ-
կանց պատուիրում է, ամենին ամեն տեղ ապաշ-
31 խարել։ Վասն զի մէկ օր հաստատեց որ նորանում
աշխարհքս արդարութեամբ պիտի դատէ այն մար-
դու ձեռովը, որ սահմանեց նորանով ամենքին
հաւատք տալ, որին մեռելներից յարոյց։
32 Երբոր լսեցին մեռելների յարութիւնը, ոմանք
ծաղր էին անում. ոմանք էլ ասում. Այդ բանի
33 համար քեզանից դարձեալ կ'լսենք։ Եւ այսպէս
34 Պօղոս նորանց միջիցը դուրս եկաւ։ Բայց մի քա-
նի մարդիկ նորա կողմն անցնելով հաւատացին. որոց
հետ էր Դիոնէսիոս Արիսպագացին, և մի կին՝ ա-
նունը Դամարիս, և ուրիշներ էլ անոնց հետ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Սորանից յետոյ Պօղոս Աթենացիներից բաժան-
2 ուեց եկաւ Կորնթոս։ Եւ մի Հրէայ գտաւ՝ անունը
Ակիւղաս, ազգով Պոնտացի, և նորա Պրիսկիղա
կինն էլ, Իտալիայից նոր եկած, Կղօդիայի հրա-
մանի համեմատ՝ որ բոլոր հրէաները Հռօմից հե-
3 ռանան. և նորանց մօտ գնաց։ Եւ որովհետև
արհեստակից էր, մնաց նորանց մօտ և բան էր ա-
4 նում. վասն զի արհեստով խորանակար էին։ Եւ
խօսում էր ժողովարանումն ամեն շաբաթ օր և
5 Հրէաներին և Յոյներին համոզում էր։ Եւ երբոր
Շիղան և Տիմոթէոսն իջան Մակեդոնիայից, Պօ-
ղոսը հոգովը վառվում էր վկայելով Հրէաներին
6 թէ Յիսուսն է Քրիստոսը։ Եւ երբոր նորանք հա-
կառակում էին և հայհոյում, հանդերձները թօ-
թափեց և ասաց նորանց. Ձեր արիւնը ձեր գլու-
խը, ես անպարտ եմ, այսուհետև հեթանոսներին
7 եմ գնում։ Եւ այնտեղից գնաց մտաւ մէկի տունն՝
որի անունը Յուստոս էր, մի աստուածապաշտ
8 մարդ, որ նորա տունը ժողովարանի կից էր։ Կրիս-
պոս ժողովրդապետը հաւատաց Տիրոջն իր բոլոր
տունովը. և Կորնթացիներից շատերը երբոր լսե-
9 ցին՝ հաւատացին և մկրտուեցան։ Եւ Տէրն ասաց
գիշերումը տեսիլքով Պօղոսին, Մի վախենար՝ այլ
10 խօսիր՝ և լուռ մի կենար։ Վասն զի ես քեզ հետ
եմ, և ոչ ով քեզ դէմ չի կենայ՝ քեզ վնասե-
լու. քանզի ես շատ ժողովուրդ ունիմ այս քաղա-
11 քումը։ Եւ այնտեղ մէկ տարի և վեց ամիս նստեց՝
և նորանց սովորեցնում էր Աստուծոյ խօսքը։
12 Եւ երբոր Գալլիոնը բդեշխի փոխանորդ էր Աքա-
յիայում, Հրէաները միաբան վերկացան Պօղոսի

13 վերայ, և նորան տարան ատեանը. Ասելով, Թէ
Սա օրինաց հակառակ հրապուրում է մարդկանց
14 Աստուած պաշտել: Եւ երբոր Պօղոսն իր բերանը
ուզում էր բանալ, Գալլիոն Հրէաներին ասաց.
Ով Հրէաներ, եթէ մի անիրաւութիւն կամ մի
չար նենգութիւն լինէր, ինձ արժան էր որ լսէի:
15 Բայց եթէ խնդիրը խօսքի և անուանների և ձեր օ-
րէնքի համար է, դուք ինքներդ տեսէք. վասն զի
16 այդպիսի բաների դատաւոր չեմ ուզում լինիլ: Եւ
17 նորանց հանեց դատաստանիցը: Եւ բոլոր Յոյները
Սոսթենէս ժողովրդապետին բռնեցին և ատեանի
առջևը ծեծում էին. և Գալլիոն սորանց համար
ոչինչ հոգս չէր անում:
18 Բայց Պօղոսը տակաւին շատ օրեր մնալուց յե-
տոյ, եղբայրներիցը հրաժարուելով, նաւով գնում
էր դէպի Ասորիք. և Պրիսկիղան և Ակիւղան նորա
հետ, Կենքրայումը գլուխը խուզեց. վասն զի ուխտ
19 ունէր: Եւ երբոր հասաւ Եփեսոս, նորանց այն
տեղ թողեց. և ինքը ժողովարանը մտնելով Հրէա-
20 ների հետ խօսում էր: Եւ երբոր նորանք աղա-
չում էին նորան՝ որ շատ ժամանակ այնտեղ մնայ,
21 յանձը չառաւ: Բայց նորանցից հրաժարեց և ա-
սաց. Անպատճառ պէտք է ես առաջիկայ տօնը
Երուսաղէմումն անեմ. Աստուծոյ կամքովը դարձ-
եալ ձեզ մօտ կ'դառնամ. և Եփեսոսից վերկա-
22 ցաւ: Եւ իջաւ Կեսարիա, վեր ելաւ, և բարեւ
23 տուաւ եկեղեցւոյն, և վայր եկաւ Անտիոք: Եւ
այնտեղ մի առ ժամանակ մնալուց յետոյ, դուրս
եկաւ՝ որ կարգով մտն գայ Գաղատացոց աշխարհ-
քումն և Փռիւգիայումը, բոլոր աշակերտները հաս-
տատելով:
24 Եւ մի Հրէայ՝ անունը Ապողոս, ազգով Աղէք-
սանդրացի, ճարտարախօս մարդ՝ եկաւ հասաւ Ե-

25 փեսոս, որ զօրաւոր էր Գրքերումը ։ Սա Տիրոջ ճա-
նապարհին տեղեկացած էր, և հոգով վառուած՝
Տիրոջը համար խօսում էր՝ և ստոյգ սովորեցնում
էր · բայց միայն Յօհաննէսի մկրտութիւնն էր գի-
26 տում ։ Սա սկսեց ժողովարանումը համարձակ խօ-
սել · և երբոր Ակիւղան և Պրիսկիղան նորանից լսե-
ցին, նորան իրանց մօտ առին, և էլ աւելի ստոյգ
27 Աստուծոյ ճանապարհն բացատրեցին նորան ։ Եւ
երբոր նա կամեցաւ գնալ Աքայիա, եղբայրները
քաջալերելով գրեցին աշակերտներին, որ նորան
ընդունին · երբոր նա այնտեղ հասաւ, հաւատաց-
եալներին շատ օգնութիւն էր տալիս շնորհքի ձե-
28 ռովը ։ Վասն զի խիստ սաստիկ յանդիմանում էր
Հրէաներին հրապարակաւ գրքերիցը ցոյց տալով,
թէ Քրիստոսը Յիսուսն է ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ եղաւ որ Ապողոսը Կորնթոսումն եղած ժա-
մանակ, Պօղոսը որ վերի կողմերումն ման էր եկել՝
եկաւ Եփեսոս · և մի քանի աշակերտներ գտնելով՝
2 Ասաց նորանց · Արդեօք Սուրբ Հոգին ընդունեցի՞ք՝
երբոր հաւատացիք · նորանք ասացին նորան · Մենք
3 չենք էլ լսել, թէ Սուրբ Հոգի կայ ։ Եւ ասաց նո-
րանց · Ապա ի՞նչով մկրտուեցաք · նորանք էլ ա-
4 սացին · Յօհաննէսի մկրտութիւնովը ։ Եւ Պօղոսը
ասաց · Յօհաննէսը ժողովրդին ապաշխարութեան
մկրտութիւնովն էր մկրտում և ասում, թէ Նա՝
որ նորա ետևից պիտի գայ, նորան հաւատան ·
5 այսինքն է՝ Քրիստոս Յիսուսին ։ Եւ երբոր լսեցին,
6 Տէր Յիսուսի անունովը մկրտուեցան ։ Եւ երբոր
Պօղոսը ձեռք դրաւ նորանց վերայ, Սուրբ Հոգին
եկաւ նորանց վերայ · և լեզուներ էին խօսում և

7 մարգարէանում։ Եւ ամենքը տասներկու մարդու
8 չափ էին։ Եւ ժողովարանի մէջ մտած երեք ամիս
համարձակ խօսում էր. և Աստուծոյ արքայու-
9 թեան մասին համոզում էր։ Եւ երբոր մի քա-
նիսը յամառում էին և ընդդիմանում այն ճանա-
պարհը բամբասելով բազմութեան առջեւ, նա բա-
ժանուեցաւ նորանցից՝ և աշակերտներին ջոկեց. և
ամեն օր խօսում էր մի Տիւրանի ժողովարանումը։
10 Եւ այս եղաւ մի երկու տարի, մինչեւ որ Ասիայի
բոլոր բնակիչները՝ Հրէաները և Յոյները Տիրոջ
11 խօսքը լսեցին. Եւ Աստուած ոչ սակաւ զօրու-
12 թիւններ էր անում Պօղոսի ձեռովը։ Մինչեւ որ
նորա մարմնի վերայից թաշկինակներ և վարշամակ-
ներ տանում էին դնում հիւանդների վերայ և
ցաւերը հեռանում էին նորանցից, և չար ոգիներ
13 դուրս էին գալիս։ Եւ թափառական Հրէաներից
ոմանք, որ երդմնեցուցիչ էին, համարձակեցին
Տէր Յիսուսի անունը կանչել չար ոգիներ ունեցող-
ների վերայ՝ ասելով. Երդում ենք տալիս ձեզ այն
14 Յիսուսովն՝ որ Պօղոսը քարոզում է։ Սկեւի Հրէայ
քահանայապետի եօթն որդիքն էին, որ այս ա-
15 նում էին։ Չար ոգին պատասխանեց և ասաց. Յի-
սուսին գիտում եմ, և Պօղոսին ճանաչում եմ,
16 բայց դուք ո՞վ էք։ Եւ այն մարդն՝ որ նորանում
չար ոգի կար՝ յարձակուելով նորանց վերայ բռնեց,
նորանց յաղթահարեց, մինչեւ որ մերկ և խոց-
17 ուած այն տանից փախան։ Եւ այս յայտնի ե-
ղաւ բոլոր Հրէաներին և Յոյներին, որ Եփեսոսում
բնակած էին. և ահ ընկաւ նորանց ամենի վերայ.
18 և Տէր Յիսուսի անունը մեծանում էր։ Եւ հա-
ւատացեալներից շատերը գալիս էին՝ խոստովա-
19 նում էին, և իրանց գործքերը պատմում էին։ Եւ
կախարդութեան հետեւողներից շատերը իրանց գիր-

քերը բերում էին, և ամենի առջեւ այրում էին.
և նորանց գինը համարեցին՝ և գտան յիսուն հա-
20 զար արծաթի։ Եւ այսպէս Տիրոջ խօսքը աճում
էր և զօրանում։
21 Եւ երբոր այս կատարուեցաւ, Պօղոսը միտքը
դրաւ՝ որ Մակեդոնիայի և Աքայիայի միջովս անցնե-
լով՝ գնայ Երուսաղէմ. ասելով՝ թէ իմ այնտեղ
գնալուց յետոյ, պէտք է ինձ Հռօմ էլ տեսնեմ։
22 Եւ իր պաշտօնեաներից երկուսին՝ Տիմօթէոսին
և Երաստոսին ուղարկեց Մակեդոնիա, և ինքը մի
23 առ ժամանակ մնաց Ասիայում։ Եւ այն ժամանակ
ոչ սակաւ խռովութիւն եղաւ այն ճանապարհի
24 համար. վասն զի մի արծաթագործ՝ անունը Դե-
մետրիոս, Արտեմիս [illegible] արծաթէ տաճարներ շի-
նելով ոչ սակաւ շահ էր տալիս վարպետներին.
25 Որոնց հետ և այս արհեստի բանուորներին ժողո-
վեց և ասաց. Ով մարդիկ, դուք ինքներդ գի-
26 տէք, որ այս գործից է մեր շահը։ Եւ տեսնում
էք ու լսում էք՝ որ այս Պօղոսը չէ թէ միայն Ե-
փեսացիներից, բայց համարեա թէ բոլոր Ասիացի-
ներից շատ ժողովուրդ համոզելով այն կողմը դար-
ձրեց. որ ասում է թէ ձեռքով շինուածները
27 աստուածներ չեն։ Եւ այս բանը ոչ թէ միայն մեր
մասն է վտանգի մէջ գցում որ անարգուի, բայց
մեծ աստուածուհու Արտեմեայի տաճարն էլ ոչինչի
տեղ է համարվում. և նորա մեծութիւնն էլ կը
քանդուի, որին բոլոր Ասիան՝ և աշխարհքը պաշ-
28 տում է։ Եւ այս լսելով՝ բարկութեամբ լցուեցան
և աղաղակում էին և ասում, Մեծ է Եփեսացոց Ար-
29 տեմիսը։ Եւ բոլոր քաղաքը շփոթութիւնով լըց-
ուեցաւ. ամենքն էլ միասին վազեցին թատրոնը՝
քաշելով Գայիոսին և Արիստարքոս Մակեդոնա-
30 ցոցն՝ Պօղոսի ճանապարհակիցներին։ Բայց Պօղոսը

երբոր կամեցաւ ամբոխի մէջ մտնել, աշակերտնե-
31 րը չթողին նորան։ Ասիայի գլխաւորներից ոմանք
էլ, որ նորա բարեկամներն էին, ուղարկեցին նորա
մօտ՝ և աղաչում էին, որ թատրոնի մէջ չգնայ.
32 Եւ ամեն մէկը մի ուրիշ բան էր աղաղակում.
քանզի ժողովքը խռովուած էր. և նորանցից շա-
տերը չէին գիտում, թէ ի՞նչու համար են հաւաք-
33 ուած։ Եւ այն բազմութեան միջից Աղէքսանդ-
րոսին առաջ բերին. և երբոր Հրէայք նորան ա-
ռաջ քաշեցին, Աղէքսանդրոսը ձեռն շարժեց՝ և
34 կամենում էր ամբոխին պատասխանել։ Բայց երբ-
որ գիտացին՝ թէ Հրէայ է, ամենքն էլ մէկ ձայ-
նով երկու ժամի չափ աղաղակում էին. թէ Մեծ
35 է Եփեսացոց Արտեմիսը։ Բայց ատենադպիրը ամ-
բոխին հանդարտեցնելուց յետոյ, ասաց. Ո՛վ Եփե-
սացի մարդիկ, ո՞վ է այն մարդն՝ որ չէ գիտում
թէ Եփեսոս քաղաքը մեծ Արտեմիս աստուածու-
36 հու և Դիոպետի տաճարների պաշտօնեան է. Եւ
որովհետեւ այդ անվիճելի կերպով այդպէս է,
պէտք է ձեզ հանդարտ կենաք և յանդգնու-
37 թեամբ բան չգործէք։ Քանզի այդ մարդկանցը
բերիք այստեղ, որ ոչ կռքի տուն կողոպտողներ և
38 ոչ ձեր աստուծոյն հայհոյանք տուողներ են։ Ու-
րեմն՝ եթէ Դեմետրիոսը և նորա հետ լինող վար-
պետները մէկի հետ բան ունին, ատեան կայ և
փոխանակ բդեշխի կայ, թող միմեանցից դանդատ
39 անեն։ Իսկ եթէ մի ուրիշ բանի համար է ձեր
խնդիրը, թող օրինաւոր ժողովքում վճռուի։
40 Քանզի մեզ էլ մեծ վտանգ կայ այս օրուայ կռուի
համար որ ամբաստանուինք. որովհետեւ մի պատ-
ճառ չկայ, որ այս ժողովքի համար կարող լի-
նէինք պատասխան տալ. և այս ասելով՝ ժողո-
վուրդին արձակեց։

Գլ. Ի

1 Եւ աղմուկը դադարելուց յետոյ՝ Պօղոսն աշա-
կերտներին կանչեց. և հրաժարական ողջոյն տալով՝
2 և դուրս եկաւ որ գնայ Մակեդոնիա։ Եւ այն կող-
մերը ման գալով և նորանց շատ խօսքերով մխի-
3 թարելով, եկաւ Ելլադա։ Եւ երբոր երեք ամիս
կացաւ, Հրէաները նենգութեան խորհուրդ արին
նորա համար, երբոր կամենում էր դուրս գալ
Սիւրիա. ինքն էլ խորհուրդ արաւ՝ որ Մակեդոնի-
4 այի միջովը յետ դառնայ։ Եւ մինչև Ասիա նորա
հետ գնում էր Սօպատրոս Բերիացին. և Թեսա-
ղոնիկեցիներից Արիստարքոսն և Սեկունդոսը՝ և
Գայիոս Դերբեացին և Տիմօթէոսը, և Ասիացիք՝
5 Տիւքիկոսն և Տրոփիմոսը։ Սորանք առաջ գնալով
6 սպասում էին մեզ Տրովադայումը։ Եւ մենք բա-
ղարջակերաց օրերից յետոյ նաւով գնացինք Փի-
լիպպիայից, և մինչև հինգ օրն եկանք Տրովադա
նորանց մօտ. ուր եօթն օր դադարեցանք։
7 Եւ միաշաբաթ օրը դեռ որ ժողովուած էինք
հաց կտրելու համար, Պօղոսը նորանց հետ խօսում
էր՝ քանզի հետևեալ օրը գնալու էր. և խօսքն
8 երկարացրեց մինչև կէս գիշեր։ Եւ շատ լապտեր-
ներ կային այն վերնատանն, ուր որ մենք ժողով-
9 ուած էինք։ Եւ Եւտիքոս անունով մի երիտա-
սարդ պատուհանի վերայ նստած էր. Պօղոսի եր-
կար խօսելու ժամանակ խոր քնի մէջ էր մտել.
նա խոր քնով բռնուած տան երկրորդ դստիկոնի-
10 ցը վայր ընկաւ, և վեր առնուեցաւ մեռած։ Եւ
Պօղոսը իջաւ նորա վերայ ընկաւ. և գիրկն առնե-
լով նորան՝ ասաց. Մի շփոթուիք, վասն զի հոգին
11 իրանումն է։ Եւ վեր ելաւ հացը կտրեց և կերաւ.

և շատ խօսեց մինչև առաւօտը, և յետոյ դուրս
12 *եկաւ գնաց։ Եւ այն պատանուն բերին կենդանի,*
13 *և մխիթարուեցան անչափ։ Իսկ մենք նաւը մտանք՝*
գնացինք Ասօն. որ Պօղոսին դարձեալ այն տեղից
մեզ հետ առնէինք. վասն զի այնպէս էր պատուի-
14 *րել՝ որովհետև ինքն ցամաքովն էր գնալու։ Եւ*
երբոր Ասօնումն հանդիպեցաւ մեզ, վեր առինք
15 *նորան եկանք Մետիլինէ։ Եւ այն տեղից նաւով*
գնացինք՝ հետեւեալ օրը եկանք Քիոսի դիմացը,
և միւս օրը հասանք Սամոս. և Տրոգիլիոնումը մնա-
16 *լով՝ հետեւեալ օրն եկանք Միլիտոս։ Քանզի*
Պօղոսը որոշել էր՝ որ Եփեսոսի մօտովն նաւով
անցնէ՝ որ չլինի թէ նա Ասիայի մէջ ժամանակ
կորցնէ. վասն զի շտապում էր, որ եթէ կարելի
լինի նորան՝ Պենտեկոստէի օրը Երուսաղէմումը
լինի։
17 *Եւ Միլիտոսից ուղարկեց Եփեսոս՝ եկեղեցու երէց-*
18 *ներին կանչեց։ Եւ երբոր եկան նորա մօտ, ասաց*
նորանց. Դուք գիտում էք՝ որ այն առաջին օրիցն
հետէ որ Ասիա եկայ, ինչպէս եղայ ամեն ժամա-
19 *նակ ձեզ հետ, Ամենայն խոնարհութեամբ Տիրո-*
ջը ծառայելով և շատ արտասուքով և փորձու-
թիւններով որ Հրէաների նենգութիւններիցը պա-
20 *տահեցան ինձ. Որ ինչպէս յետ չպահեցի ոչ մի*
օգտակար բան, որ չպատմեմ և սովորեցնեմ ձեզ՝
21 *թէ հրապարակներում և թէ տան մէջ։ Հրէանե-*
րին և Յոյներին վկայութիւն տալով՝ ապաշխարել
դէպի Աստուած, և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին
22 *հաւատալ։ Եւ հիմա ահա ես հոգով կապուած*
գնում եմ Երուսաղէմ. և չեմ գիտում՝ թէ այն-
23 *տեղ ինչ պիտի պատահէ ինձ։ Միայն թէ Սուրբ*
Հոգին քաղաքից քաղաք վկայում է և ասում,
թէ կապանքներ և նեղութիւններ սպասում են ինձ։

24 Բայց ես մի բանի տեղ չեմ դնում և իմ անձն էլ
պատուական չեմ համարում՝ որ ուրախութեամբ
կատարեմ իմ ընթացքը, և այն պաշտօնը որ Տէր
Յիսուսից առի, որ Աստուծոյ շնորհաց աւետարա-
25 նին վկայեմ։ Եւ հիմա ահա ես գիտեմ, որ իմ երե-
սըն այլ եւս չէք տեսնիլ դուք ամենքդ, որ ձեր մէջն
ման եկայ Աստուծոյ արքայութիւնը քարոզելով։
26 Սորա համար այս օրուայ օրը վկայութիւն եմ դը-
27 նում ձեզ՝ որ ամենիդ արիւնից անմեղ եմ։ Քան-
զի յետ չքաշուեցայ Աստուծոյ բոլոր կամքը ձեզ
28 պատմելուց։ Արդ զգոյշ կացէք ձեր անձներիդ՝ և
բոլոր հօտիդ, որի մէջ Սուրբ Հոգին ձեզ վերա-
կացուներ դրաւ, որ արածեցնէք Աստուծոյ եկե-
29 ղեցին, որ իր արիւնովն ստացաւ։ Քանզի ես գի-
տեմ, որ իմ հեռանալուց յետոյ յափշտակող
գայլեր կ'գան ձեր մէջը, որ հօտիդ չեն խնայիլ։
30 Եւ հէնց ձեզանից մարդիկ վեր կ'կենան, որ ծուռ
բաներ կ'խօսին, որ աշակերտներին իրանց ետեւից
31 քաշեն։ Սորա համար արթուն կացէք, յիշելով որ
երեք տարի գիշեր և ցերեկ չդադարեցի ամեն մէ-
32 կիդ արտասուքով խրատել։ Եւ հիմա՝ ձեզ Աս-
տուծոյն եմ յանձնում՝ եղբարք, և նորա շնորհաց
խօսքին, որ նա կարող է շինել՝ և ամեն սրբուած-
33 ների հետ ձեզ ժառանգութիւն տալ։ Ձեզանից
մէկի արծաթին կամ ոսկուն կամ հանդերձին չը
34 ցանկացայ։ Դուք ինքներդ գիտէք, որ այս ձեռ-
ները վաստակեցան իմ պէտքը, և նորանց էլ՝ որ
35 ինձ հետ էին։ Ամեն բան ցոյց տուի ձեզ՝ որ այս-
պէս պէտք է աշխատել, և տկարներին հոգ տա-
նել, և Տէր Յիսուսի խօսքը յիշել, որ ինքն ասաց.
36 Աւելի երանելի է տալը քան թէ առնելը։ Եւ երբ-
որ այս ասաց. ծունկ դրաւ ամենի հետ՝ և աղօթք
37 արաւ։ Եւ ամենքն էլ շատ լաց էին լինում. և

Պօղոսի վզովն ընկած՝ նորան համբուրում էին ։
38 ցաւում էին մանաւանդ այն խօսքի համար՝ որ
ասում էր, թէ նորա երեսը այլ եւս պիտի չտես-
նեն. և նորան ճանապարհ գցեցին դէպի նաւը ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ երբոր եղաւ՝ որ մենք դուրս ելանք և նո-
րանցից բաժանուեցանք, ուղիղ գնալով եկանք
Կով, և հետեւեալ օրը՝ Հռոդոն, և այն տեղից՝
2 Պատարայ ։ Եւ մի նաւ գտանք, որ փիւնիկէ էր
3 գնում, նորա մէջ մտանք գնացինք ։ Եւ երբոր
Կիպրոսն երեւեցաւ, նորան թողինք ձախ կողմը,
և նաւն ուղղեցինք դէպի Սիւրիա և իջանք Տիւ-
րոս, վասն զի նաւը բեռը այնտեղ պիտի թափէր ։
4 Եւ աշակերտներին գտնելով այնտեղ եօթն օր մը-
նացինք. նորանք Սուրբ Հոգոյ ձեռովը Պօղոսին ա-
5 սում էին, որ վեր չելլէ Երուսաղէմ ։ Եւ երբոր
մենք այն օրերը կատարեցինք, դուրս եկանք գնա-
ցինք. ամենքը՝ կանանցով և որդիներով մեզ ճա-
նապարհ գցեցին մինչեւ քաղաքի դրսի կողմը. և
6 ծովի եզրին մօտ ծունկ դրինք աղօթք արինք ։ Եւ
իրարից բաժանուելով վեր ելանք նաւը. Եւ նորանք
7 ետ դարձան իրանց տեղերը ։ Եւ մենք ծովի ճա-
նապարհորդութիւնը վերջացնելով Տիւրոսից [illegible]
[illegible] հասանք Պտղոմայիդա. և եղբայրներին ողջոյն
8 տուինք՝ և նորանց մօտ մէկ օր մնացինք ։ Եւ հե-
տեւեալ օրն այն տեղից դուրս ելանք մենք՝ Պօղո-
սի ընկերներս՝ եկանք Կեսարիա. և փիլիպպոս ա-
ւետարանչի տունը մտնելով, որ այն եօթնից էր,
9 նորա մօտ մնացինք ։ Նա չորս կոյս աղջիկներ ու-
10 նէր, որ մարգարէութիւն էին անում ։ Եւ երբոր
մենք այնտեղ շատ օրեր մնում էինք, Հրէաստա-

11 նից մի մարգարէ իջաւ անունն Ագաբոս։ Եւ մեզ
մօտ եկաւ, Պօղոսի գօտին առաւ՝ իր ձեռները և
ոտները կապեց և ասաց, Սուրբ Հոգին այսպէս է
ասում. Այն մարդուն՝ որի գօտին է այս, Հրէա-
ները Երուսաղէմումը այսպէս կ՚կապեն, և հեթա-
12 նոսների ձեռքն կ՚մատնեն։ Եւ երբոր այս լսեցինք,
աղաչում էինք մենք, և այն տեղացիք էլ, որ վեր
13 չելլէ Երուսաղէմ։ Այն ժամանակ Պօղոսը պատաս-
խանեց և ասաց. ի՞նչ էք անում, ի՞նչու համար էք
լաց լինում և սիրտս ճմլում. քանզի ես ոչ միայն
կապուելու բայց Երուսաղէմումը մեռնելու էլ
պատրաստ եմ Տէր Յիսուսի Քրիստոսի անուան
14 համար, Եւ երբոր նա ականջ չդրաւ, լուռ կե-
ցանք՝ և ասացինք. Տիրոջ կամքը լինի։
15 Եւ այն օրերից յետոյ պատրաստուած վեր ե-
16 լանք Երուսաղէմ։ Եւ այն Կեսարացի աշակերտա-
ներեցն էլ մեզ հետ եկան, և տանում էին մեզ
մի Մնասօն անուն Կիպրացի մարդու՝ առաջին ա-
17 շակերտի մօտ, որ նորա մօտ կենանք։ Եւ երբոր
մենք Երուսաղէմ մտանք, եղբարք մեզ ուրախու-
18 թեամբ ընդունեցին։ Բայց հետեւեալ օրը Պօղոսը
մեզ հետ գնաց Յակօբի մօտ, և բոլոր երէցները
19 եկան։ Եւ ողջոյն տալով նորանց՝ մին մին պատ-
մում էր ինչ որ Աստուած հեթանոսների մէջ ա-
20 րաւ իր ծառայութիւնովը։ Եւ նորանք լսելով,
փառաւորում էին Տիրոջը. և ասում էին նորան.
Եղբայր, տեսնո՞ւմ ես, քանի բիւրաւոր հաւա-
տացեալ Հրէաներ կան, և ամենքն օրէնքի նա-
21 խանձաւոր են։ Բայց քեզ համար իմացել են, թէ
հեթանոսների մէջ լինող ամեն Հրէաներին սովո-
րեցնում ես Մօսէսից ետ քաշուիլ, ասելով որ ի-
րանց որդիներին չթլփատեն, և սովորութեանց պէս
22 չվարուին։ Հիմա ի՞նչ կ՚լինի. անպատճառ պէտք

է բազմութիւնը մէկտեղ գայ, քանզի կ՚լսեն որ
23 եկել ես: Հիմա սա արա՝ որ քեզ ասում ենք.
Մեզանում չորս մարդ կան, որ ուխտ են դրած ի-
24 րանց անձների վերայ: Նորանց առ՝ և նորանց հետ
սրբուիր. և նորանց վերայ ծախք արա՝ որ իրանց
գլուխները ածիլեն. և ամենքն գիտենան, թէ ինչ որ
քեզ համար իմացել էին՝ ոչինչ է. այլ թէ դու
25 էլ միաբան ես՝ օրէնքը պահելով: Բայց այն հա-
ւատացեալ հեթանոսների համար մենք ուղարկե-
ցինք՝ որոշելով, որ նորանք այնպիսի բան չպահեն,
բայց միայն զգուշանան կռքի զոհից և արիւնից և
26 խեղդուածից, և պոռնկութիւնից: Այն ժամանակ
Պօղոսն այն մարդկանցն առաւ, հետեւեալ օրը
նորանց հետ սրբուեցաւ, և տաճարը մտաւ իմաց
տալով սրբութեան օրերի լրանալը. մինչեւ որ նո-
րանց ամեն մէկի վերայ պատարագը մատուցուե-
ցաւ:
27 Եւ երբոր այն եօթն օրը լրանալու մօտ էին, Ա-
սիացի Հրէաները նորան տեսան տաճարում, և բո-
լոր ամբոխին նորա վերայ թափեցին, և նորան ձեռք
28 ձգելով՝ աղաղակում էին. Ով Իսրայէլացի մար-
դիկ, օգնեցէք. սա այն մարդն է՝ որ ժողովրդի և
օրէնքի և այս տեղի հակառակ ամենին ամեն տեղ
սովորեցնում է. մինչեւ որ Յոյներ էլ մտցրեց տա-
29 ճարի մէջ և այս սուրբ տեղը պղծեց: Վասն զի
Տրոփիմոս Եփեսացոյն առաջուց նորա հետ քաղա-
քումը տեսել էին. և կարծում էին, թէ Պօղոսը
30 նորան մտցրեց տաճարի մէջ: Եւ բոլոր քաղաքը
դղրդեց, և ժողովուրդը կիտուեցաւ. և Պօղոսին
բռնած տաճարիցը դուրս քաշեցին, և շուտով
31 դռները փակուեցան: Եւ երբոր ուզում էին նորան
սպանել, լուր հասաւ գնդի հազարապետին, թէ
32 բոլոր Երուսաղէմը տակն ի վեր է եղել: Նա էլ

խոկոյն զինուորներ և հարիւրապետներ առաւ նո-
րանց վերայ վազեց, և նորանք երբոր հազարապե-
տին և զինուորներին տեսան, Պօղոսին ծեծելուց
33 դադարեցան։ Այն ժամանակ հազարապետը մօ-
տեցաւ բռնեց նորան և հրամայեց, որ երկու շղ-
թայով կապեն. և հարցնում էր, թէ ո՞վ է, և
34 ի՞նչ է արել։ Եւ ամեն մէկը ամբոխի մէջ մի ու-
րիշ բան էին աղաղակում. երբոր ամբոխի շփոթու-
թիւնից չկարողացաւ ստոյգն իմանալ հրամայեց
35 նորան տանել բանակը։ Եւ երբոր հասաւ աստի-
ճաններին, պէտք եղաւ որ ամբոխի բռնութեան
պատճառով զինուորները նորան վեր առնեն բե-
36 րեն։ Որովհետեւ ժողովրդի բազմութիւնը ետե-
37 ւից գնում էր աղաղակելով. Վեր կալ դորան։ Եւ
դեռ քանի որ Պօղոսն բանակը մտնելու վերայ էր,
հազարապետին ասաց. Կարելի՞ է ինձ արդեօք, որ
քեզ հետ խօսիմ. նա էլ ասաց՝ Յունարէն գի-
38 տե՞ս։ Արդեօ՞ք դու այն Եգիպտացին չես, որ այս
օրերից առաջ շփոթութիւն արաւ՝ և չորս հազար
սիկարեան (աւազակ) մարդիկ հանեց անապատը։
39 Եւ Պօղոսը ասաց. Ես Հրէայ մարդ եմ՝ Կիլիկե-
ցոց Տարսօնիցը, ոչ թէ աննշան քաղաքի քաղա-
քացի. աղաչում եմ քեզ՝ հրաման տուր ինձ, որ
այդ ժողովրդի հետ խօսիմ։
40 Եւ երբոր նա հրամայեց, Պօղոսը աստիճանների
վերայ կանգնեց և դէպի ժողովուրդը ձեռը շար-
ժեց. և երբոր շատ լուռ կացան. սկսեց Եբրայե-
ցոց լեզուով խօսիլ և ասաց։

ԳԼ. ԻԲ

1 Մարդիկ եղբարք և հարք, հիմա իմ ձեզ պա-
2 տասխան տալոյս լսեցէք։ Եւ երբոր լսեցին՝ թէ

Եբրայեցոց լեզուով էր նորանց հետ խօսում, էլ
3 աւելի լուռ կացան։ Եւ նա ասաց. Ես Հրէայ մարդ
եմ Կիլիկեցոց Տարսոնումը ծնուած՝ այս քաղա-
քումը մեծացած Գամաղիէլի ոտքի մօտ, հայրե-
նական օրէնքի ճշմարտութեան պէս վարժուած.
Աստուծոյ մասին նախանձաւոր էի՝ ինչպէս այսօր
4 դուք ամենքդ էք։ Որ այս ճանապարհը հալածե-
ցի մինչեւ ի մահ. որ մարդկանց և կանանց կա-
5 պում էի և մատնում բանտերի մէջ։ ինչպէս քա-
հանայապետն էլ ինձ վկայում է՝ և ծերերի բոլոր
ժողովն էլ. որոնցից թղթեր էլ առած գնում էի
Դամասկոս եղբայրների մօտ, որ այնտեղ լինողնե-
րին էլ կապած բերեմ Երուսաղէմ, որ պատժուին։
6 Եւ եղաւ որ երբ ես գնալիս Դամասկոսին մօտե-
նում էի, կէս օրուայ դէմ յանկարծակի երկնքից
7 մի սաստիկ լոյս փայլեց իմ չորս կողմովը։ Եւ վայր
ընկայ գետինը, և մի ձայն լսեցի՝ որ ասում էր
ինձ. Սաւուղ Սաւուղ, ինձ ի՞նչու ես հալածում։
8 Եւ ես պատասխանեցի, Տէր՝ դու ո՞վ ես. և ինձ
ասաց. Ես Յիսուս Նազօրեցին եմ՝ որին դու հա-
9 լածում ես։ Բայց ինձ հետ լինողները լոյսը տեսա-
նում էին և վախով լեցվում էին, բայց ինձ հետ
10 խօսողի ձայնը չէին լսում։ Եւ ասացի, ի՞նչ անեմ՝
Տէր, և Տէրն ասաց ինձ. Վեր կաց՝ գնա Դամաս-
կոս, և այնտեղ կ'ասուի քեզ ամեն բանի համար,
11 որ քեզ հրաման է անել։ Եւ երբոր այն լուսոյ
փառքիցը չէի տեսնում, ինձ հետ լինողները ձե-
12 ռիցս բռնեցին՝ և մտայ Դամասկոս։ Եւ մի Անա-
նիա մարդ՝ օրէնքի համեմատ աստուածավախ, որ
Դամասկոսում բնակող բոլոր Հրէաներիցը բարի վը-
13 կայութիւն ունէր. Նա եկաւ ինձ մօտ կանգնեց և
14 ասաց. Սաւուղ եղբայր, վեր նայիր։ Եւ ես նոյն
ժամումն վեր նայեցի դէպի նա, և նա ինձ ասաց.

Մեր հարանց Աստուածն առաջուց քեզ ընտրեց,
որ նորա կամքը ճանաչես, և այն Արդարին տես-
15 նես, և նորա բերանիցը ձայն լսես. Որ նորա վկայ
լինիս բոլոր մարդկանց առջև այն բաների համար,
16 որ տեսար և լսեցիր. Եւ հիմա ի՞նչու ես ուշանում,
վեր կաց մկրտուիր և քո մեղքերը լուա Տիրոջ ա-
17 նունը կանչելով. Եւ եղաւ երբոր ետ դարձայ Երու-
սաղէմ, և տաճարումն աղօթք էի անում, յափըշ-
18 տակութիւն ինձ բռնեց. Եւ նորան տեսայ որ ինձ
ասում էր. Շտապիր, շուտ դուրս եկ Երուսաղէ-
մից. քանզի չեն ընդունիլ քո վկայութիւնը, որ
19 ինձ համար տալիս ես. Եւ ես ասացի. Տէ՛ր՝ նո-
րանք գիտեն՝ որ ես բանտն էի դնում և ժողովա-
րաններումը ծեծում էի քեզ հաւատացողներին.
20 Եւ երբոր քո Ստեփաննոս վկայի արիւնը թափւում
էր, ես ինքս նորա մօտ կանգնած էի, և նորա
սպանմանը կամակից էի, և նորա սպանողների հան-
21 դերձները պահում էի. Եւ ասաց ինձ. Գնա, քան-
զի ես հեռու հեթանոսների մէջ կ՚ուղարկեմ քեզ.
22 Եւ մինչև այս խօսքն ականջ էին դնում նո-
րան. և իրանց ձայները բարձրացրին՝ և ասացին.
Այդպիսի մարդուն երկրիցս վեր առ. քանզի պէտք
23 չէ դա ապրի. Եւ երբոր նորանք աղաղակում էին
և հանդերձները վեր գցում, և փոշին օդի մէջ
24 ցանում. Հազարապետը հրամայեց, որ նա բանա-
կը տարուի. ասելով թէ պէտք է ծեծելով հարց-
նել նորան, որ գիտենամ, թէ ինչ յանցանքի հա-
25 մար էին նորա վերայ այնպէս աղաղակում. Եւ
երբոր նորան կաշէ փոկերով պինդ կապեցին, Պօ-
ղոսը ասաց մօտը կանգնած հարիւրապետին, թէ
Արժա՞ն է որ դուք Հռօմայեցի և չդատապար-
26 տուած մարդուն ծեծէք. Եւ երբոր լսեց հարիւրա-
պետը, մօտեցաւ հազարապետին պատմեց և ա-

սաց. Զգուշացիր թէ ինչ ես կամենում անել,
27 քանզի այս մարդը Հռոմայեցի է։ Եւ հազարապե-
տը մօտ եկաւ և նորան ասաց. Ասա ինձ թէ դու
28 Հռոմայեցի՞ ես. և նա ասաց. Այո. Եւ հազարա-
պետը պատասխանեց. Ես շատ փողով ստացայ այս
քինուորութիւնը, և Պօղոսը ասաց. Ես հէնց դոր-
29 նով ծնուած եմ։ Եւ նորանք՝ որ նորան ծեծելով
հարցաքննելու էին, շուտով հեռացան նորանից.
և հազարապետն էլ վախեցաւ երբոր իմացաւ թէ
Հռոմայեցի է. վասն զի կապել էր նորան։
30 Եւ հետեւեալ օրը կամենալով ճշմարիտն իմա-
նալ, թէ ի՞նչ է Հրէաների չարախօսութիւնը, նո-
րան արձակեց կապերից և հրամայեց որ քահա-
նայապետները և բոլոր ատեանը կանչեն, և Պօղո-
սին էլ բերաւ նորանց մէջ կանգնեցրեց։

ԳԼ. ԻԳ

1 Եւ Պօղոսը ատեանին մտիկ տուաւ՝ և ասաց.
Մարդիկ եղբարք, ես բոլորովին բարի խղճմտանքով
2 վարուել եմ Աստուծոյ առջեւ մինչեւ այսօր։ Եւ
Անանիա քահանայապետը ծառաներին հրամայեց,
3 որ նորա բերանին զարկեն։ Այն ժամանակ Պօղոսը
ասաց նորան. Աստուած պիտի քեզ զարկէ՝ բռով
ծեփած պատ. և դու նստե՞լ ես ինձ օրէնքի պէս
դատելու, և օրէնքի հակառակ հրամայում ես՝ որ
4 ես զարկուիմ։ Եւ նորա մօտ կանգնածներն ասա-
ցին. Աստուծոյ քահանայապետի՞ն ես հայհոյանք
5 տալիս։ Եւ Պօղոսը ասաց. Եղբարք, ես չէի գի-
տում՝ որ քահանայապետ է. քանզի գրուած է՝
6 Քու ժողովրդի իշխանին չհայհոյես։ Երբոր Պօ-
ղոսը իմանալով թէ մէկ մասը Սադուկեցիներից է՝
և միւս մասը Փարիսեցիներից, ատեանի մէջ աղա-

ղակում էր. Մարդիկ եղբարք, ես փարիսեցի եմ՝
և փարիսեցու որդի. յուսոյն և մեռելների յարու-
7 թեան համար եմ ես դատվում։ Եւ երբոր նա այս
ասաց, փարիսեցոց և Սադուկեցոց մէջ երկպառա-
կութիւն ընկաւ. և բազմութիւնը բաժանուեցաւ։
8 Որովհետեւ Սադուկեցիք ասում են, թէ ոչ յա-
րութիւն կայ, ոչ հրեշտակ, և ոչ հոգի. բայց
9 փարիսեցիք երկուսն էլ դաւանում են։ Եւ մեծ
աղաղակ եղաւ. և փարիսեցոց կողմից դպիրները
վերկացան, հակառակում էին և ասում. Ոչինչ
չարութիւն չենք գտնում այս մարդումը. բայց ե-
թէ հոգի խօսեց դորանում կամ հրեշտակ. մենք
10 Աստուծոյ հետ չմարտնչինք։ Եւ երբոր խռովու-
թիւնը շատացաւ, հազարապետը վախեցաւ՝ մի
գուցէ Պօղոսը նորանցից պատառուի. զինուորներին
հրամայեց, որ իջնեն նորան նորանց միջիցը յա-
11 փշտակեն, և բերեն բանակը։ Եւ հետեւեալ գի-
շերը Տէրը կանգնեց նորա մօտ և ասաց. Քաջա-
ցիր, Պօղոս, վասն զի ինչպէս ինձ համար Երուսա-
ղէմումը վկայեցիր, այնպէս էլ պէտք է Հռօմումը
վկայես։

12 Եւ երբոր առաւօտ եղաւ Հրէաներից ոմանք մի-
աբանեցան և իրանց անձները նզովեցին ասելով, որ
13 չուտեն՝ և չխմեն, մինչեւ որ Պօղոսին սպանեն։ Եւ
քառասունից աւելի էին այս երդումն իրար հետ
14 անողները։ Նորանք քահանայապետների և երէց-
ների մօտ եկան և ասացին. Նզովքով նզովեցինք
մեր անձները՝ որ ոչինչ չճաշակենք մինչեւ որ Պօ-
15 ղոսին սպանենք։ Բայց դուք հիմա ատեանի հետ
իմաց արէք հազարապետին. որ էգուց նորան վայր
բերէ ձեզ մօտ, իբր թէ կամենում էիք աւելի եւս
ճշմարտութեամբ բան իմանալ նորա համար. մենք
էլ նորա մօտ գալուց առաջ պատրաստ ենք սպա-

16 նելու նորան ։ Եւ Պօղոսի քրոջ որդին երբոր նո-
րանց այս դաւաճանութիւնը լսեց, եկաւ մտաւ
17 բանակը և Պօղոսին պատմեց ։ Եւ Պօղոսը հարիւ-
րապետներից մէկին կանչեց իրան մօտ և ասաց ․
Այս պատանին տար հազարապետի մօտ ․ վասն զի
18 բան ունի նորան պատմելու ։ Եւ նա առաւ նորան
հազարապետի մօտ տարաւ և ասաց ․ Կապուած
Պօղոսն ինձ կանչեց և աղաչեց, այս պատանին քեզ
19 մօտ բերել, որ բան ունի քեզ խօսելու ։ Հազարա-
պետը նորա ձեռիցը բռնեց, գնաց առանձին տեղ,
հարցնում էր, թէ ի՞նչ բան ունիս ինձ ասելու ։
20 Եւ նա ասաց ․ Թէ Հրէաները միաբանեցան քեզ
աղաչելու, որ եգուց Պօղոսին վայր բերես ատեա-
նը, իբր թէ կամենում էին աւելի ճշմարիտ քըն-
21 նութիւն անել նորա համար ։ Բայց դու մի հա-
ւատար նորանց ․ որովհետեւ նորանցից քառասու-
նից էլ աւելի մարդիկ դարան են մտել նորա հա-
մար, որ իրանց անձներն էլ նզովեցին, որ չուտեն
և չխմեն մինչեւ որ նորան սպանեն ․ և հիմա պատ-
22 րաստ են և քո հրամանին են սպասում ։ Ապա
հազարապետն այն պատանուն արձակեց և պատ-
ուէր տուաւ, թէ ոչ ոքի չասես, որ այս բանն ի-
մաց արիր ինձ ։
23 Եւ հարիւրապետներից երկուսին կանչեց և ա-
սաց ․ Երկու հարիւր զինուոր պատրաստեցէք, որ
գնան մինչեւ Կեսարիա ․ և եօթանասուն ձիաւոր
և երկու հարիւր էլ տիգաւոր՝ գիշերուայ ժամը
24 երեքից ։ Եւ գրաստներ էլ պատրաստեն, որ Պօ-
ղոսին հեծցնեն և ապահով հասցնեն Փելիքս կու-
25 սակալի մօտ ։ Եւ մի նամակ գրեց, որի օրինակն այս
26 էր ։ Կղօդիոս Լիւսիաս ․ պատուական կուսակալ
27 Փելիքսին ողջոյն ․ Այս մարդուն որ Հրէաներից
բռնուած էր և նորանցից սպանուելու մօտ էր,

զինուորներով վերայ հասայ պրծացրի, իմանալով
28 որ Հռօմայեցի է ։ Եւ ուզելով որ նորա յանցանքն
իմանամ՝ որի համար գանգատ էին անում դորա-
29 նից . վայր բերի դորան նորանց ատեանը ։ Եւ գտայ
նորան իրանց օրէնքի մի խնդիրների համար ամբաս-
տանուած , և մեռնելու կամ կապուելու արժանի
30 ոչինչ յանցանք չունէր ։ Եւ երբոր ականջս հա-
սաւ , որ Հրէաների կողմից այն մարդու համար
նենգութիւն կայ , նորան իսկոյն քեզ մօտ ուղար-
կեցի . և չարախօսներին էլ հրաման տուի , որ դո-
րանից քո առջեւ խօսեն . Ողջ կաց ։
31 Եւ զինուորները իրանց հրամայուածի պէս՝ Պօ-
ղոսին առան և գիշերով տարան Անտիպատրիս ։
32 Եւ հետեւեալ օրն ձիաւորներին թողեն , որ նորա
33 հետ գնան , և իրանք յետ դարձան բանակը ։ Եւ
նորանք մտան Կեսարիա . և թուղթը կուսակալին
տուին , և Պօղոսին էլ նորա առջեւ ներկայացրին ։
34 Եւ երբոր կարդաց՝ կուսակալը հարցրեց թէ ո՞ր
գաւառից է . և երբոր տեղեկացաւ թէ Կիլիկիա-
35 յիցն է , Ասաց . Կ'լսեմ քեզ՝ երբոր քո չարախօս-
ներն էլ կ'գան . և հրամայեց՝ որ Հերօդէսի պալա-
տումը պահեն նորան ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ հինգ օրից յետոյ Անանիա քահանայապետը
ծերերի և մի ճարտարախօս Տերտուղոս անուն մար-
դու հետ իջաւ , և իմաց արին կուսակալին Պօղո-
2 սի համար ։ Եւ երբոր նորան կանչեց , Տերտուղոսը
3 սկսեց ամբաստանել և ասել . Որովհետեւ քեզանով
շատ խաղաղութիւն ենք գտել՝ և այս ազգի հա-
մար շատ բաների կարգադրութիւն է եղել քո խը-
նամք տանելովը , ամեն կերպով և ամեն տեղ շատ

գոհութեամբ շնորհակալ ենք քեզանից, ով պատ-
4 ուական Փելիքս։ Բայց որպէս զի աւելի նեղութիւն
չտամ քեզ, աղաչում եմ՝ որ համառօտաբար լը-
5 սես մեզ քո հեզութեամբը։ Քանզի մենք գտանք
այս մարդուն որ ապականիչ և խռովարար է այն
ամեն հրէաներին, որ բոլոր աշխարհքումը կան. և
6 Նազօրեցոց հերձուածի առաջնորդ է. Որ տաճարն
էլ ուզեց պղծել. որին բռնեցինք էլ. և մեր օրէն-
7 քի պէս ուզեցինք դատաստան էլ անել։ Բայց
Լիւսիաս հազարապետն եկաւ՝ և մեծ բռնութեամբ
8 մեր ձեռներիցը հանեց, հրամայելով որ նորա դա-
տախազներն էլ գան քեզ մօտ. որ դու վերաքըն-
նելով կարող ես տեղեկանալ այն ամեն բանի հա-
9 մար, որ մենք գանգատում ենք դորանից։ Հրէա-
ներն էլ միաբան եղած ասացին. թէ Այդպէս է։
10 Պօղոս էլ պատասխանեց՝ երբոր կուսակալը նո-
րան ակնարկեց որ խօսէ. Գիտենալով որ դու շատ
տարուց հետէ այս ազգի դատաւորն ես, աւելի
յօժարութեամբ իմ մասին պատասխան եմ տա-
11 լիս։ Վասն զի դու կարող ես գիտենալ, որ տաս-
ներկու օրից աւելի չէ՝ որ ես եկայ երկրպագու-
12 թիւն անել Երուսաղէմումը։ Եւ ոչ տաճարումն
են գտել ինձ մի մարդու հետ խօսելիս, կամ շատ
մարդ մէկտեղ հաւաքելիս, և ոչ ժողովարանու-
13 մը, Եւ ոչ էլ քաղաքումը. և ոչ էլ կարող են
քո առջեւ ցոյց տալ այն, որոնց համար հիմա
14 չարախօսում են ինձանից։ Բայց սա եմ խոստո-
վանում քեզ, թէ այն ճանապարհովն՝ որ ասում
են հերձուած, այնպէս պաշտում եմ հայրենա-
կան Աստուծոյն, ամեն բաների հաւատալով՝ որ
15 օրէնքումն և մարգարէներումն գրուած է. Յուսա-
լով այն Աստուծոյն որին դորանք էլ սպասում
են, թէ արդարների և մեղաւորների յարութիւն

16 պիտի լինի ։ Որ հէնց սորա համար ինքս ջանք եմ
անում, որ ամեն ժամ մաքուր խղճմտանք ունե-
17 նամ Աստուծոյ առջեւ և մարդկանց առջեւ ։ Արդ-
շատ տարիներից յետոյ եկայ որ իմ ազգին ողոր-
18 մութիւն անեմ և ընծաներ բերեմ ․ Որ այդ բանի
մէջ մի քանի Ասիացի Հրէաներ ինձ գտան տա-
ճարումը սրբուած ․ ոչ շատերի և ոչ էլ ամբոխի
19 հետ ։ Որ նորանց պէտք էր գալ քո առջեւ և
գանգատ անել, եթէ մի բան ունենային ինձանից ։
20 կամ հէնց սորանք իրանք թող ասեն, թէ ին-
ձանում ինչ անիրաւութիւն գտան՝ դեռ քանի որ
21 ատեանումը կանգնած էի ։ Բայց այս մէկ խօսքի
համար, որ նորանց միջումն կանգնած աղաղակեցի,
թէ Մեռելների յարութիւն առնելոյն համար եմ
ես այսօր դատվում ձեզանից ։
22 Փելիքսն էլ երբոր լսեց այս բաները, նորանց ու-
շացրեց, վասն զի շատ լաւ տեղեկացած էր այն ճա-
նապարհի համար, և ասաց ․ Երբոր Լիւսիաս հա-
զարապետը կ'իջնէ, կ'տեղեկանամ ձեր գործին ։
23 Եւ հարիւրապետին հրամայեց՝ որ Պօղոսին պահէ՝
բայց ընդարձակութիւն տայ ․ և նորա մարդկան-
ցից ոչ մէկին չարգիլէ՝ նորան ծառայութիւն անե-
լու կամ նորա մօտ գնալու ։
24 Եւ մի քանի օրից յետոյ Փելիքս եկաւ իր Դրու-
սիլա կնոջ հետ, որ Հրէայ էր, Պօղոսին կանչեց՝
և նորանից Քրիստոսի հաւատքի համար բան լսեց ։
25 Եւ երբոր նա խօսում էր արդարութեան և ժուժ-
կալութեան և գալու դատաստանի համար, Փե-
լիքս շատ ահով բռնուեցաւ, և պատասխանեց ․ Դու
հիմա գնա ․ երբոր ժամանակ կ'ունենամ, կ'կան-
26 չեմ քեզ ։ Բայց նա յոյս էլ ունէր, որ Պօղոսից
մի բան կ'տրուի իրան ․ որ նորան արձակէ և նո-
րա համար շատ անգամ կանչում էր նորան և նո-

27 րա հետ խօսում: Եւ երբոր երկու տարին լրացաւ,
փելիքսի տեղ եկաւ փեստոս Պորկիոս. և որովհե-
տեւ փելիքսը կամեցաւ Հրէաներին մի շնորհք ա-
նել, Պօղոսին կապած թողեց:

ԳԼ. ԻԵ

1 Եւ փեստոսը երբոր իշխանութեան հասաւ, երեք
օրից յետոյ Կեսարիայից վեր ելաւ Երուսաղէմ:
2 Եւ քահանայապետն և Հրէից գլխաւորները Պօղո-
3 սի համար իմացում տուին նորան: Եւ աղաչում
էին՝ այս շնորհքը խնդրելով նորանից, որ Երուսա-
ղէմ կանչէ նորան. քանզի դարան էին գործել՝ որ
4 ճանապարհին սպանեն նորան: Բայց փեստոսը պա-
տասխանեց, թէ Պօղոս Կեսարիայումը կ՚պահուի.
5 և ինքն էլ շուտով այնտեղ է գնալու: Եւ ձեզա-
նից որոնք որ կարող են, ասաց, թող ինձ հետ
գան. և եթէ այն մարդումը մի յանցանք կայ՝
6 թող նորանից գանգատ անեն: Եւ այնտեղ տասն
օրից աւելի մնալով իջաւ Կեսարիա. և հետեւեալ
օրը ատեան նստեց, և հրամայեց Պօղոսին բերել:
7 Եւ նա երբոր եկաւ՝ նորա չորս կողմովը կանգնե-
ցան Երուսաղէմից եկած Հրէայքը. շատ և ծանր
յանցանք բերելով Պօղոսի դէմ որ չէին կարողա-
8 նում ապացուցանել: Քանզի նա պատասխան էր
տալիս, թէ՝ Ոչ Հրէից օրէնքի, և ոչ տաճարի, և
9 ոչ կայսեր դէմ մի մեղք եմ գործել: Բայց փես-
տոսը՝ կամենալով Հրէաներին շնորհք անել, պա-
տասխանեց Պօղոսին և ասաց. Կամենո՞ւմ ես Ե-
րուսաղէմ գնալ՝ և այնտեղ այդ բաների համար
10 դատուիլ իմ առջեւ: Պօղոսն էլ ասաց. Կայսեր
ատեանումն եմ կանգնած, որ այնտեղ պէտք է ես
դատուիմ. Հրէաներին ոչինչ վնաս չեմ տուել,

11 ինչպէս դու էլ լաւ գիտում ես ։ Բայց թէ որ ա-
նիրաւութիւն ունիմ և մեռնելու արժանի բան եմ
գործել՝ մեռնելուց չեմ քաշվում. բայց եթէ այն-
պիսի մի բան չկայ, որ սորանք ինձանից գանգա-
տում են, ոչ ով ինձ կարող չէ դորանց շնորհել.
12 ես դէպի կայսրն եմ բողոքում։ Այն ժամանակ
Փեստոսը խորհրդակցաց հետ խօսեց՝ և պատասխա-
նեց, Դէպի կայսրը բողոքեցիր, կայսեր մօտ գնա։
13 Երբոր մի քանի օր անցաւ, Ագրիպպաս թագա-
ւորը և Բերենիկէն եկան Կեսարիա՝ Փեստոսին ող-
14 ջունելու։ Եւ երբոր այնտեղ շատ օրեր անց-
կացրին, Փեստոսը Պօղոսի համար իմացրեց թա-
գաւորին՝ և ասաց. Այստեղ մի մարդ է մնացել
15 Փելիքսից կապուած. Որի համար՝ երբոր Երուսա-
ղէմ էի, քահանայապետներն ու Հրէից գլխաւոր-
ներն իմացրին ինձ, խնդրելով նորա դատապար-
16 տութիւնը։ Որոնց պատասխանեցի թէ Հռոմայեցի-
ներին օրէնք չէ՝ որ մի մարդ կորստեան շնորհուի
մինչեւ որ ամբաստանեալն իր ամբաստանողներին
իր դիմացը չունենայ՝ և այն չարախօսութեան հա-
մար պատասխան տալու պատեհութիւն չառնէ։
17 Եւ երբոր նորանք այստեղ եկան՝ բնաւ չուշացրի,
այլ հետեւեալ օրը ատեան նստած՝ հրամայեցի
18 այն մարդուն բերել։ Եւ երբոր ամբաստանողներն
առաջ եկան, ոչ մի յանցանք յառաջ չէին բե-
19 րում իմ կասկածածներից։ Այլ թէ իրանց կրօն-
քի համար մի քանի վէճեր ունէին նորա հետ. և
մի մեռած Յիսուսի համար՝ որ նորա համար Պօ-
20 ղոսը ասում էր՝ թէ կենդանի է։ Բայց երբոր ես
դժուարացայ այսպիսի բաները քննելու՝ ասացի.
Արդեօք կամենո՞ւմ է Երուսաղէմ գնալ՝ և այն-
21 տեղ դատուիլ այդ բաների համար։ Բայց երբոր
Պօղոսը բողոքեց, որ Վեհափառ Կայսեր քննու-

թեան համար պահուի, հրաման տուի՝ նորան պա-
22 հել, մինչեւ որ ուղարկեմ կայսեր մօտ։ Ագրիպ-
պաս էլ Փեստոսին ասաց. Ես էլ կ՚կամենայի լը-
սել այդ մարդուն. և նա ասաց. Էգուց կ՚լսես։
23 Եւ հետեւեալ օրն երբոր Ագրիպպան և Բերի-
նիկէ՝ մեծ հանդէսով եկան, և հազարապետների՝
և քաղաքի պատուաւոր մարդկանց հետ ատեանը
24 մտան, Փեստոսը հրամայեց՝ և Պօղոսին բերին։ Եւ
Փեստոսը ասաց. Ով Ագրիպպաս թագաւոր, և
բոլոր մարդիկ որ մեզ հետ էք, տեսնում էք սո-
րան, որի համար Հրէից բոլոր ժողովուրդն իմ առ-
ջեւ եկան Երուսաղէմումն և այստեղ՝ աղաղակե-
25 լով թէ նա այլ եւս պիտի չապրի։ Բայց ես տեղե-
կացայ, որ դա ոչինչ մեռնելու արժանի բան չէ
գործել. և երբոր դա ինքն դէպի Վեհափառը բո-
26 ղոքեց, խորհուրդ արի որ ուղարկեմ։ Որի համար
մի հաստատ բան չունիմ՝ որ գրեմ իմ տիրոջը.
նորա համար դորան բերի ձեր առջեւը, և մանա-
ւանդ քո առջեւը, ով Ագրիպպաս թագաւոր, որ վե-
27 րաքննելով մի բան ունենամ գրելու։ Քանզի ինձ ան-
պատշաճ է երեւում, որ մի կապած մարդ ուղարկեմ,
և նորա դէմ ասուած յանցանքները չիմացնեմ։

ԳԼ. ԻԶ

1 Եւ Ագրիպպասը Պօղոսին ասաց. Քեզ հրաման
է որ քո մասին խօսիս. այն ժամանակ Պօղոսը ձե-
2 ռը մեկնեց՝ և պատասխան էր տալիս. Այն ամե-
նի համար՝ որի մասին Հրէաները գանգատում են
ինձանից, ով Ագրիպպաս թագաւոր, իմ անձը ե-
րանելի եմ համարում, որ այսօր քո առջեւ պա-
3 տասխան պիտի տամ։ Մանաւանդ որ դու տեղ-
եակ ես Հրէից բոլոր սովորութիւններին և վէճե-

րին . նորա համար աղաչում եմ, որ համբերու-
4 թեամբ լսես ինձ ։ Արդ իմ կեանքին, որ տղայու-
թիւնիցս հետէ 'ի սկզբանէ իմ ազգի մէջ Երու-
սաղէմումն եմ եղել, բոլոր Հրէայքը տեղեակ են .
5 Քանզի վաղուց գիտեն, (եթէ կամենան վկայու-
թիւն տալ,) որ ես մեր կրօնքի ճշմարտագոյն կու-
6 սակցութեան համեմատ փարիսեցի եմ ապրել ։ Եւ
հիմա Աստուածանից մեր հարանցն եղած աւետի-
քի յուսոյ համար ատէանումը կանգնած դատվում
7 եմ . Որին մեր տասներկու ցեղը գիշեր և ցերեկ ան-
դադար պաշտելով սպասում են հասնել . և այդ
յուսոյն համար ամբաստանվում եմ Հրէաներիցն ,
8 ով Ագրիպպաս արքայ ։ Ի՞նչ, անհաւատալի՞ բան
է երեւում ձեզ, որ Աստուած մեռելներին յա-
9 րուցանում է ։ Եւ հէնց ես ինքս հարկաւոր էի
համարում, որ Յիսուս Նազօրեցոյ անունի հակա-
10 ռակ շատ բաներ գործեմ . Որ Երուսաղէմումն ա-
րի էլ . և սրբերից շատերին ես բանտարկեցի քա-
հանայապետներիցն իշխանութիւն առած , և նո-
11 րանք սպանուելիս հաւանութիւն էի տալիս ։ Եւ
բոլոր ժողովարաններումը շատ անգամ պատիժ
տալով նորանց բռնադատում էի որ հայհոյեն . և
էլ աւելի նորանց վերայ կատաղած՝ հալածում էի
12 մինչեւ դրսի քաղաքները ։ Որով և երբոր քահա-
նայապետների իշխանութիւնովն և հրամանովն գը-
13 նում էի Դամասկոս , կէս օրուայ ժամանակին
ճանապարհի վերայ տեսայ , ով արքայ , որ երկըն-
քիցն արեգական լուսիցն աւելի մի լոյս ծագեց իմ
չորս կողմովս՝ և նորանցով էլ՝ որ ինձ հետ գնում
14 էին ։ Եւ երբոր մենք ամենքս գետնի վերայ ըն-
կանք՝ մի ձայն լսեցի , որ Եբրայեցոց բարբառով
ինձ ասում էր . Սաւուղ Սաւուղ, ինչու ես ինձ
հալածում . դժուար է քեզ՝ խթանի դէմ քացի

15 տալ, Ես էլ ասացի. Դու ո՞վ ես, Տէր. և Նա ա-
սաց. Ես Յիսուսն եմ, որին դու հալածում ես։
16 Բայց վեր կաց և ոտներիդ վերայ կանգնիր, վա-
սրն զի նորա համար երեւեցայ քեզ, որ քեզ ձեռքս
առնեմ պաշտօնեայ և վկայ լինելու այն բաներին՝
որ դու տեսար, և այն բաներին որոնցմով պիտի
17 երեւամ քեզ. Որ ազատեմ քեզ այդ ժողովրդիցը
և հեթանոսներիցը, որոնց մէջ ես հիմա քեզ ու-
18 ղարկում եմ. Նորանց աչքերը բանալու, և խա-
ւարիցը դէպի լոյսը դարձնելու, և սատանայի իշ-
խանութիւնիցը դէպի Աստուած. որ նորանք մե-
ղաց թողութիւն՝ և սրբերի հետ ժառանգութիւն
19 առնեն՝ ինձ հաւատալով։ Ուստի, ով Ագրիպպաս
արքայ, անհնազանդ չեղայ այն երկնային տեսիլ-
20 քին։ Այլ առաջ նորանց՝ որ Դամասկոսումն և
Երուսաղէմումն էին և բոլոր Հրէաստանի երկրումը
և հեթանոսներին պատմեցի, ապաշխարել և դառ-
նալ դէպի Աստուծոյն, ապաշխարութեան արժանի
21 գործքեր գործելով։ Սորա համար Հրէաներն ինձ
22 տաճարումը բռնելով՝ ուզում էին սպանել։ Իսկ
որովհետեւ Աստուածանից ինձ օգնութիւն հասաւ՝
մինչեւ այսօր կանգնած վկայում եմ փոքրին և
մեծին. նորանից դուրս ոչինչ չասելով՝ որ մարգա-
րէներն և Մովսէսը խօսեցին այն լինելու բաների
23 համար. Թէ Քրիստոսը պիտի չարչարուի, և նա
առաջինը մեռելներից յարութիւն առած՝ լոյս պի-
տի քարոզէ ժողովրդին և հեթանոսներին։
24 Եւ նա այս պատասխանը տալիս, Փեստոսը մեծ
ձայնով ասաց. Գժվում ես, Պօղոս, շատ կարդա-
25 ցողութիւններդ մոլորեցնում են քեզ։ Նա էլ ա-
սաց. Չեմ գժվում, ով ազնիւ Փեստոս, այլ ճշ-
մարտութեան և հեզութեան խօսքեր եմ խօսում։
26 Վասն զի թագաւորն էլ այս բաները գիտէ, որի

հետ էլ համարձակ խօսում եմ. քանզի չեմ կար-
ծում որ սորանցից մէկն էլ նորանից ծածկուած
լինի. վասն զի այս բանը անկիւնի մէջ եղած չէ։
27 Հաւատո՞ւմ ես մարգարէներին, ով Ագրիպպաս
28 արքայ. գիտեմ որ հաւատում ես։ Ագրիպպան
էլ Պօղոսին ասաց. Քիչ է մնում որ ինձ համոզես
29 քրիստոնեայ լինիլ. Եւ Պօղոսն ասաց. Աստուա-
ծանից կ'խնդրէի՝ թէ քիչ թէ շատ՝ ոչ միայն դու,
այլ այն ամենքն էլ՝ որ այսօր լսում են ինձ, այն-
պէս լինէին ինչպէս ես եմ, այս կապանքներիցը ջոկ։
30 Եւ երբոր նա այս ասել էր, վերկացաւ թագա-
ւորը և կուսակալը և Բերինիկէն, և նորանց հետ
31 նստողները. Եւ գնալիս, իրար հետ խօսում էին
և ասում. թէ Այս մարդը մեռնելու կամ կապան-
32 քի արժանի բան չէ գործել։ Բայց Ագրիպպասը
Փեստոսին ասաց. Կարելի էր այս մարդուն արձա-
կել՝ եթէ դէպի կայսրն չէր բողոքել։

ԳԼ. ԻԸ

1 Երբոր հրաման եղաւ մեզ, որ նաւով գնանք Ի-
տալիա, Պօղոսին և ուրիշ մի քանի կապուածներ
էլ տուին մի հարիւրապետի, որի անունը Յուլիոս
2 էր՝ Սեբաստոսի գնդիցը։ Եւ մտնելով մի Անդրա-
միտացի նաւ՝ որ գնալու էր Ասիացոց կողմերը,
ճանապարհ ընկանք. Արիստարքոս Մակեդոն Թե-
3 սաղոնիկեցին էլ մեզ հետ էր։ Եւ միւս օրը իջանք
Սիդօն. և Յուլիոսը մարդասիրութիւն ցոյց տալով
Պօղոսին՝ հրամայեց որ բարեկամների մօտ գնայ՝ և
4 խնամք գտնէ։ Եւ այնտեղից ճանապարհելով նա-
ւով գնացինք Կիպրոսի ցած կողմովը՝ քամու ներ-
5 հակ լինելու պատճառովը։ Այն ժամանակ Կիլի-
կիայի և Պամփիլիայի ծովի միջով գնալով՝ իջանք

6 Լիկիացոց Միւռան։ Եւ հարիւրապետն այնտեղ մի
Աղեքսանդրացի նաւ գտաւ՝ որ Իտալիա էր գնում,
7 և մեզ նորա մէջ մտցրեց։ Եւ շատ օրեր ծանր
նաւելով հազիւ հասանք Կնիդի կողմերը. և երբոր
քամին չթողեց մեզ, նաւով գնացինք Կրետէի
8 ցած կողմը Սաղմոնեայի մօտ։ Եւ երբոր նորա.
նով դժուարաւ անցանք՝ եկանք մի տեղ, որ կոչ.
վում էր Գեղեցիկ նաւահանգիստ. որին մօտ էր
Ղասեայ քաղաքը։
9 Եւ որովհետեւ շատ ժամանակ էր անցել՝ և նա.
ւով գնալու համար վտանգաւոր էր, ծոմի ժամա.
10 նակն էլ արդէն անցած լինելով, Պօղոսը խրատ էր
տալիս նորանց ասելով. Ով մարդիկ, տեսնում եմ
որ այս նաւարկութիւնը նեղութիւնով և շատ վը.
նասով է լինելու, ոչ թէ միայն բեռնին և նաւին,
11 այլ մեր անձերին էլ։ Բայց հարիւրապետը նա.
ւապետին և նաւավարին աւելի էր ականջ դնում
12 քան թէ Պօղոսի խօսքերին։ Որովհետեւ այն նա.
ւահանգիստն անյարմար էր երեւում ձմեռն անց.
կացնելու համար, շատերը խորհեցին որ այն տեղից
գնան. որ ձմեռն մնալու համար գուցէ կարողա.
նան փինիկէն հասնիլ՝ Կրէտացոց այն նաւահան.
գիստն որ դէպի արեւմտեան հարաւի կողմը և դէ.
13 պի արեւմտեան հիւսիսն էր նայում։ Եւ երբոր
հարաւի քամին փչեց, կարծում էին թէ իրանց
նպատակին կ՚հասնեն. և ճանապարհ ընկած անց.
14 նում էին Կրետէի մօտովը։ Եւ շատ ժամանակ չէր
անցել՝ որ նորա վերայ մի մրրկալից հողմ ընկաւ,
15 որ Եւրակիկլոն էր կոչվում։ Եւ երբոր նաւը բըռ.
նուեցաւ՝ և հողմի դէմ չկարողացաւ դիմանալ,
16 բաց ընկած գնում և գալիս էինք։ Եւ դիմելով մի
կղզու՝ որ Կլօդա էր կոչվում, հազիւ կարողացանք
17 մակոյկը բռնել։ Որն առնելով օգնութեան գոր-

ծածեցին և նաւը տակից կապեցին, և վախելով՝
որ յորձանուտն չընկնեն, առագաստը իջեցրին, և
18 այնպէս գնում և գալիս էին։ Եւ երբոր մենք շատ
նեղութիւն էինք քաշում, հետեւեալ օրը Նոր——Ն
19 ծովի մէջ էին գցում։ Եւ երրորդ օրը մեր ձեռովը
20 նաւի գործիքը դուրս թափեցինք։ Եւ երբոր
շատ օրեր՝ ոչ արեւ և ոչ աստղեր էին երեւում,
և փոթորիկն էլ քիչ չէր որ մեզ վերայ կար,
ապա մեր ազատուելու բոլոր յոյսը կտրուեցաւ։
21 Եւ որովհետեւ շատ օր սոված էին, այն ժամանակ
Պօղոսը նորանց մէջ կանգնած ասաց. Ով մար-
դիկ, պէտք էր ձեզ՝ ինձ լսէիք, և Կրետէից դուրս
չգայիք՝ և այս նեղութիւնից և վնասից պրծնէիք։
22 Եւ հիմա էլ խրատում եմ ձեզ՝ որ սրտապինդ
կենաք. վասն զի ձեզանից ոչ մէկի անձին էլ վնաս
23 չի լինիլ, բաց ի այդ նաւից։ Քանզի այս գիշերում
երեւեցաւ ինձ այն Աստուծոյ հրեշտակն՝ որինն ես
24 եմ, և որին էլ պաշտում եմ. Եւ ասաց. Մի վա-
խենար, Պօղոս. պէտք է քեզ՝ Կայսեր առջեւ
կանգնիս. և ահա Աստուած շնորհել է քեզ այդ
25 բոլոր քեզ հետ նաւողները։ Սորա համար սրտա-
պինդ կացէք, ով մարդիկ. վասն զի հաւատում
եմ Աստուծոյն, որ այսպէս կ՚լինի ինչպէս ինձ հետ
26 խօսեց։ Բայց պէտք է մի կղզի ընկնինք։
27 Երբոր տասնուչորսերորդ գիշերն եղաւ՝ քանի որ
դեռ Անդրինայի անդունդներումն տարուբերվում
էինք, կէս գիշերումը նաւավարները կարծում էին՝
28 թէ մի ցամաքի հասած լինին։ Եւ գնդերը գցելով
քսան գիրկ խոր գտան. և մի քիչ էլ առաջ գնա-
29 լով էլի գցեցին՝ և տասնուհինգ գիրկ գտան։ Եւ
որովհետեւ վախեցան որ մի գուցէ քարոտ տեղերի
մէջ ընկնեին, յետի կողմիցը չորս խարիսխ գցեցին
30 և սպասում էին լուսանալուն։ Բայց երբոր նա-

ւավարներն ուզում էին՝ որ նաւից փախչեն և մա-
կոյկը իջեցրին ծովը . այն պատճառանքով՝ իբր թէ
31 առջեւի կողմից էլ պիտի խարիսխ գցեն. Պօղոսը
հարիւրապետին և զինուորներին ասաց . Եթէ դո-
րանք նաւումը չմնան, դուք չէք կարող ապրիլ՝
32 Այն ժամանակ զինուորները մակոյկի չուանները
33 կտրեցին՝ և նորան դէն գցեցին ։ Եւ երբոր ուզում
էր առաւօտ լինիլ, Պօղոսը ամենին աղաչում էր՝
որ կերակուր առնեն, ասելով . Այսօր տասնու-
չորսերորդ օրն է՝ որ դուք սպասելով անօթի էք
34 մնացել, և մի բան չէք կերել՝ Նորա համար ա-
ղաչում եմ ձեզ որ կերակուր ուտէք, քանզի սա
ձեր ազատութեան համար է . վասն զի ձեզանից
35 մէկի գլխից մի մազ չի ընկնիլ՝ Եւ սա ասելով,
հաց առաւ ամենքի առջեւ Աստուածանից գոհա-
36 ցաւ, կտրեց և սկսեց ուտել՝ Եւ ամենքը քաջա-
37 լերուեցան, և իրանք էլ կերակուր առին ։ Եւ նա-
ւի մէջ ամենքս երկու հարիւր եօթանասուն և վեց
38 հոգի էինք ։ Երբոր այն կերակրովը կշտացան, նա-
ւը թեթեւացրին՝ և ցորենը ծովը թափեցին ։
39 Եւ երբոր առաւօտ եղաւ՝ երկիրը չէին ճանա-
չում, բայց մի ծոց էին տեսնում՝ որ ծովեզր էր .
և մտածում էին որ եթէ հնար լինի, նաւն այն-
40 տեղ պրծացնեն ։ Եւ խարիսխները վեր առնելով
ծովը գցեցին . ղեկերի կապերը թուլացրին . և ա-
ռագաստը վեր առին՝ քամուն տուին դէպի ծովի
41 եզրի կողմը ։ Եւ մի տեղ ընկան՝ որ երկու կողմի-
ցը ծով ունէր . և նաւը նստեցրին . և նաւի առ-
ջեւի կողմը խրուած անշարժ մնաց, և յետի կողմն
42 ալիքների սաստկութիւնից քանդվում էր ։ Եւ
զինուորները խորհուրդ էին արել՝ որ կապեալներին
43 սպանեն, մի գուցէ մէկը լողայ փախչի ։ Բայց հա-
րիւրապետը կամենալով Պօղոսին ազատել, նո-

րանց այն խորհրդիցը արգելեց. և հրամայեց որ՝
լող տալ կարողացողներն առաջ ընկնին և դուրս
44 գնան ցամաքը։ Եւ մնացեալներն էլ՝ որը տախտակ-
ներով և որը նաւի ուրիշ բաներով. և այնպէս ե-
ղաւ որ ամենքը պրծան դուրս եկան ցամաքը։

ԳԼ. ԻԸ

1 Եւ երբոր ազատուեցանք, այն ժամանակ գիտա-
ցինք՝ որ այն կղզու անունը Մելիտէ էր. բայց բար-
բարոսները ոչ սակաւ մարդասիրութիւն ցոյց տուին
2 մեզ։ Վասն զի կրակ վառեցին և մեզ ամենքիս
ընդունեցին մեր վերայ եկած անձրեւի և սաստիկ
3 ցրտի համար։ Եւ Պօղոսը՝ երբոր շատ խուխ էր
հաւաքել և կրակի վերայ էր դնում, տաքութիւ-
նիցը մի իժ դուրս եկաւ և նորա ձեռիցը բռնեց։
4 Եւ երբոր բարբարոսները տեսան գազանը նորա ձե-
ռիցը կախուած, իրար ասում էին. այս մարդն ան-
պատճառ մարդասպան է, որ ծովիցը ազատուե-
լուց յետոյ արդար իրաւունքը չթողեց որ ապրի։
5 Եւ նա այն գազանը կրակին մէջ թափ տուաւ.
6 և նորան ոչինչ վնաս չեղաւ։ Իսկ նորանք սպա-
սում էին, թէ կամ կ'ուռենայ կամ յանկարծա-
կի մեռած վայր կընկնի. և երբոր շատ սպասեցին,
և տեսան որ վնաս չեղաւ նորան, իրանց խօսքը
դարձրին, և ասում էին, թէ Սա մի աստուած
7 է։ Եւ այն տեղի չորս կողմովը կային այն կղզու
գլխաւորի գիւղերը, որի անունը Պոպլիոս էր. որ
մեզ երեք օր իրան մօտ առաւ և սիրով ընդու-
8 նեց։ Եւ եղաւ որ Պոպլիոսի հայրը ջերմով և թանչ-
քով հիւանդացած պառկած էր. Պօղոսը նորա մօտ
մտաւ՝ և աղօթք արաւ, և ձեռք նորա վերայ դը-
9 րաւ, և նորան բժշկեց։ Եւ երբոր այս եղաւ, ու-

միւս հիւանդներն ալ որ այն կղզւոյն կային, գա-
10 լու էին և բժշկուեցան։ Որոնք շատ պատուով ալ
պատուեցին մեզ. և երբոր գնացինք, ինչ որ պէտք
11 էր տուին։ Եւ երեք ամսէն յետոյ վեր ելանք մի
Աղեքսանդրացի նաւ, որ ձմեռած այն կղզւոյն էր
12 անցկացուցել և Դիոսկուրեաց նշանն ունէր։ Եւ ի-
ջանք Սիրակուսա, և երեք օր այնտեղ մնացինք։
13 Այնտեղէն պտըտեցինք հասանք Ռեգիոն. և մէկ օ-
րէն յետոյ երբոր հարաւ քամին փչեց, երկրորդ
14 օրը եկանք Պոտիոլոս։ Ուր եղբայրներ ալ գտանք.
որոնք աղաչեցին որ եօթն օր այնտեղ մնանք. և
15 այսպէս եկանք Հռոմ։ Եւ երբոր այնտեղէն եղբայր-
ները մեր մասին լսեցին, մեր առաջը դուրս եկան
մինչև Ապփիոսի վաճառատեղը և Երեք խանութ-
ները. Պօղոս որ նորանց տեսաւ, Աստուածանից
գոհացաւ և քաջութիւն առաւ։

16 Եւ երբոր մտանք Հռոմ, հարիւրապետը կապ-
եալները զօրապետին յանձնեց. և Պօղոսին հրաման
եղաւ որ իր պահապան զինուորի հետ առանձին
17 կենայ։ Եւ երեք օրէն յետոյ եղաւ որ Պօղոսը Հր-
էից գլխաւորներին կանչեց. և երբոր եկան, նորանց
ասաց. Մարդիկ եղբարք, ես ժողովրդի կամ հայ-
րենական կրօնքի հակառակ մի բան չգործած, Ե-
րուսաղէմից կապուած մատնուեցայ Հռոմայեցոց
18 ձեռքը։ Որոնք ինձ դատելով կամեցան թող տալ,
վասն զի ինձմանում մեռնելու ոչինչ յանցանք չը
19 կար. Բայց երբոր Հրէաները հակառակում էին,
ստիպուեցայ դէպի կայսրը բողոքել. ոչ թէ իբր իմ
20 ազգիցը մի չարախօսելու բան ունէի։ Եւ այս պատ-
ճառի համար աղաչեցի ձեզ հիմա որ տեսնեմ և
խօսեմ. վասն զի Իսրայէլի յուսոյն համար եմ ես
21 այս շղթայովը կապուած։ Նորանք էլ ասացին նո-
րան. Մենք քեզ համար Հրէաստանիցը ոչ թուղթ

ենք ստացել և ոչ էլ եղբայրներից մէկը եկաւ
պատմեց կամ քեզ համար մի չար բան խօսեց։
22 Բայց կ'բաղձայինք քեզանից լսել թէ ինչ ես խոր-
հում. որովհետեւ այդ հերձուածքի համար մեզ
յայտնի է, որ ամեն տեղ դորա դէմ են խօսում։
23 Երբ նորա հետ մէկ օր որոշել էին, շատ մարդիկ
եկան նորա մօտ այն հիւրանոցը, որոնց Աստուծոյ
արքայութիւնը վկայութիւնով պատմում էր. և
Յիսուսին համար նորանց համոզում էր Մովսէսի օ-
րէնքից և մարգարէներից առաւօտանց մինչեւ
24 իրիկունը։ Եւ ոմանք խօսքերին համոզվում էին,
25 իսկ ոմանք չէին հաւատում։ Եւ իրար հետ չմիա-
բանուած արձակուեցան, երբոր Պօղոսը այս մէկ
խօսքն ասաց. թէ Սուրբ Հոգին Եսայի մարգարէի
26 ձեռովը մեր հարանց հետ լաւ խօսեց։ Եւ ասաց.
Գնա ժողովրդի մօտ և ասա. Դուք լսելով կ'լսէք
և չէք իմանալ. և տեսնելով կ'տեսնէք և չէք տես-
27 նել։ Վասն զի այս ժողովրդի սիրտը թանձրացաւ,
և իրանց ականջներովը ծանր լսեցին, և իրանց աչ-
քերը խփեցին. որ մի գուցէ աչքով տեսնեն և ա-
կանջներովը լսեն, և սրտով իմանան և ետ դառ-
28 նան, և ես բժշկեմ նորանց։ Եւ հիմա յայտնի
լինի ձեզ, որ Աստուծոյ փրկութիւնն ուղարկուե-
29 ցաւ հեթանոսներին, և նորանք կ'լսեն։ Եւ երբոր
նա այս ասաց. Հրէաները դուրս գնացին նորանից.
և իրանց մէջ շատ վիճաբանութիւն ունէին։
30 Եւ Պօղոսը ամբողջ երկու տարի, իր վարձքովը
31 այնտեղ մնաց։ Եւ ամեն իրան մօտ եկողներին ըն-
32 դունում էր. Աստուծոյ արքայութիւնը քարոզե-
լով, և Տէր Յիսուս Քրիստոսի համար սովորեցնե-
լով, անխափան ամենայն համարձակութեամբ։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս ծառայ Յիսուս Քրիստոսի կանչուած ա-
ռաքեալ՝ Աստուծոյ աւետարանի համար որոշուած,
2 Այն որ առաջուց խոստացաւ իր մարգարէների ձե-
3 ռովը սուրբ գրքերումը: Իր Որդոյ համար, ու
4 մարմնոյ կողմանէ Դաւթի զաւակից եղաւ. Եւ
Աստուծոյ Որդի սահմանուեցաւ զօրութիւնով՝ սըր-
բութեան Հոգոյն կողմանէ՝ մեռելներից յարու-
թիւն առնելուցը, մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի հա-
5 մար: Որով ընդունեցինք շնորհք և առաքելութիւն՝
հաւատքի հնազանդութեան համար ամեն ազգերի
6 մէջ նորա անուան համար. Որոնց միջումը դուք
7 էլ Յիսուսի Քրիստոսի կանչուածներն էք. Ձեզ ա-
մենիդ՝ որ Հռօմումն էք՝ Աստուծոյ սիրելիներիդ՝
կանչուած սրբերիդ, շնորհք լինի ձեզ և խաղաղու-
թիւն Աստուածանից՝ մեր Հօրից և Տէր Յիսուս
Քրիստոսից:
8 Առաջ՝ գոհանում եմ Աստուածանից Յիսուսի
Քրիստոսի ձեռովը ձեր ամենքի համար. որ ձեր
հաւատքը բոլոր աշխարհքի մէջ պատմվում է:
9 Քանզի Աստուած ինձ վկայ է, որին ես պաշտում
եմ իմ հոգովը նորա Որդոյ աւետարանումը, թէ
10 ինչպէս անդադար ձեզ յիշում եմ: Ամեն ժամա-
նակ իմ աղօթքներումն աղաչելով՝ որ լինի թէ մի

անգամ յաջողուի ինձ՝ Աստուծոյ կամքովը ձեզ
11 *մօտ գալ։ Քանզի շատ ցանկանում եմ ձեզ տես-*
նել, որ մի հոգեւոր շնորհք հաղորդեմ ձեզ ձեր
12 *հաստատուելու համար. Այսինքն՝ որ ձեզ հետ*
մխիթարուիմ մեր փոխադարձ [illegible] իմ և ձեր
13 *հաւատքի միջոցաւ։ Եղբարք, չեմ կամենում որ*
դուք չգիտենաք, թէ շատ անգամ միտքս դրի որ
ձեզ մօտ գամ, (Բէ ու մինչեւ հիմա արգիլուեցայ.)
որ ձեր միջումն էլ պտուղ ունենամ ինչպէս և
14 *ուրիշ հեթանոսների մէջ։ Քանզի ես Յունաց և*
Բարբարոսաց, իմաստուններին և անմիտներին պար-
15 *տական եմ։ Այնպէս՝ իմ կողմանն յօժար եմ ձեզ*
էլ, որ Հռօմումն էք՝ աւետարանը քարոզել։
16 *Քանզի ես Քրիստոսի աւետարանը ամօթ չեմ*
համարում. որովհետեւ Աստուծոյ զօրութիւն է
փրկելու համար ամեն հաւատացողին, առաջ Հրէ-
17 *ային՝ և յետոյ Յոյնին։ Քանզի Աստուծոյ արդա-*
րութիւնը նորանով յայտնվում է՝ հաւատքից հա-
ւատքի մէջ. ինչպէս գրուած է. Թէ Արդարը հա-
ւատքից կ՚ապրի։
18 *Քանզի Աստուծոյ բարկութիւնն երկնքիցը յայտ-*
նըվում է մարդկանց ամեն ամբարշտութեան և ա-
նիրաւութեան վերայ, որ ճշմարտութիւնն անիրա-
19 *ւութիւնով բռնում են։ Վասն զի Աստուծոյ գի-*
տելիքը յայտնի է նորանցում. որովհետեւ Աստ-
20 *ուած յայտնեց նորանց։ Քանզի նորա աներեւոյթ*
բաները աշխարհքի սկզբիցն ստեղծուածներովն ի-
մացուելով տեսնվում են, որ է նորա մշտնջենա-
ւոր զօրութիւնն և Աստուածութիւնն, այնպէս
21 *որ անպատասխան մնան։ Քանզի Աստուծոյն ճա-*
նաչելով, նորան Աստուծոյ պէս չփառաւորեցին՝
կամ շնորհակալ չեղան. այլ իրանց մտածմունք-
ներումն ունայնացան և նորանց անմիտ սրտերը

22 խաւարուեցաւ։ Ասելով թէ իմաստուն են՝ յիմա-
23 րեցան. Եւ անեղծ Աստուծոյ փառքը փոխեցին
եղծանելի մարդու և թռչունների և չորսոտանի-
ների և սողունների պատկերի նմանութեան հետ։
24 Նորա համար Աստուած էլ նորանց մատնեց ի-
րանց սրտերի ցանկութեան մէջ՝ պղծութեան հա-
մար. որ խայտառակեն իրանց մարմիններն իրանց
25 անձերումը։ Որոնք Աստուծոյ ճշմարտութիւնը
ստութեան հետ փոխեցին. և երկրպագեցին և
պաշտեցին ստեղծուածներին քան թէ Ստեղծողին.
26 որ օրհնեալ է 'ի յաւիտեանս. ամէն։ Նորա հա-
մար Աստուած մատնեց նորանց խայտառակ ցան-
կութիւններին. և նորանց էգերը բնական գործա-
ծութիւնը փոխեցին անբնական գործածութեան հետ։
27 Այնպէս էլ արուները կնոջ բնական գործածու-
թիւնը թողելով, իրանց ցանկութիւններումն իրար
հետ բորբոքուեցան. արուներն արուների հետ
խայտառակութիւն էին գործում, և այն փոխարէնը՝
որ արժան էր իրանց մոլորութեանն՝ իրանց անձ-
28 ներումը ընդունում էին։ Եւ ինչպէս որ չընտրե-
ցին՝ Աստուծոյն ունենալ իրանց գիտութեան մէջ,
Աստուած մատնեց նորանց անարգ մտքի որ անար-
29 ժան բաներ գործեն. Որոնք լցուած են ամեն անի-
րաւութիւնով, պոռնկութիւնով, անզգամութիւ-
նով, ագահութիւնով, չարութիւնով, լիքն նախան-
ձով, մարդասպանութիւնով, կռուով, նենգութիւ-
30 նով, չարաբարութիւնով. Քսուներ, բամբասողներ,
աստուածատողներ, թշնամանողներ, ամբարտաւան-
ներ, գոռոզներ, չար բաներ հնարողներ, ծնողների
31 անհնազանդներ. Անմիտներ, ուխտադրուժներ,
32 անգութներ, անհաշտներ, անողորմներ. Որ Աս-
տուծոյ իրաւունքները հասկանալով՝ թէ այսպիսի
բաներ գործողները մահի արժանի են, ոչ թէ մի-

այն այս բաներն անում են, այլ գործողներին էլ
կամակից են լինում։

ԳԼ. Բ

1 Նորա համար առանց պատասխան տալու ես՝ ով
մարդ՝ ո՛վ որ էլ լինիս, որ դատում ես. քանզի ինչով
որ ուրիշին դատում ես, քեզ ես դատապարտում.
քանզի դու նոյնն ես գործում որ ինքդ դատում
2 ես։ Բայց գիտենք որ Աստուծոյ դատաստանը ճըշ-
մարտութեամբ է նորանց վերայ, որ այսպիսի բա-
3 ներ են գործում. իսկ, ով մարդ, որ դատում ես
այսպիսի բաներ գործողներին, և որ դու նոյնն ես
գործում, մի թէ կարծո՞ւմ ես՝ թէ դու կ՚պրծնիս
4 Աստուծոյ դատաստանիցը։ կամ թէ նորա քաղց-
րութեան առատութիւնը և համբերութիւնը և եր-
կայնմտութիւնը արհամարհո՞ւմ ես. չգիտենալով
որ Աստուծոյ քաղցրութիւնը քեզ ապաշխարու-
5 թեան է տանում։ Բայց դու քո խստութիւնովն և
անզեղջ սրտովը բարկութիւն ես կիտում քո ան-
ձի համար՝ բարկութեան և այն Աստուծոյ արդար
6 դատաստանի յայտնութեան օրումը, Որ ամեն մէ-
7 կին իր գործքերի պէս հատուցումը կ՚տայ։ Նո-
րանց, որ բարի գործերի մէջ են յարատեւում, և
փառք ու պատիւ և անապականութիւն են որո-
8 նում, յաւիտենական կեանք։ Բայց նորանց՝ որ
հակառակութիւնից են՝ և ճշմարտութեանն անհը-
նազանդ և անիրաւութեան ետեւից գնացած, բար-
9 կութիւն և սրտմտութիւն։ Նեղութիւն և տառա-
պանք այն ամեն մարդու վերայ՝ որ չարութիւն է
10 գործում. առաջ Հրէայի՝ և յետոյ Յոյնի։ իսկ
փառք և պատիւ և խաղաղութիւն ամեն բարի
11 գործողին. առաջ Հրէային՝ և յետոյ Յոյնին։ Քան-

12 զի Աստուծոյ մօտ երեսպաշտութիւն չկայ։ Քանզի
նորանք՝ որ առանց օրէնքի մեղք գործեցին, ա-
ռանց օրէնքի էլ կ'կորչին. և նորանք՝ որ օրէնքի
13 տակ մեղք գործեցին օրէնքով կ'դատուին։ (Քան-
զի ոչ թէ օրէնքը լսողներն են Աստուծոյ առջև
արդար, այլ օրէնքի կատարողները կ'արդարանան։
14 Ուրեմն երբոր հեթանոսներն՝ որ օրէնք չունին՝ բը-
նութեամբ օրէնքի գործքերն անեն, սորանք թէ և
15 օրէնք չունին իրանք են իրանց համար օրէնք. Ո-
րոնք ցոյց են տալիս թէ օրէնքի գործքը նորանց
սրտերումն գրուած է՝ նորանց խղճմտանքի վկա-
յութիւնովը, և իրանց խորհուրդների իրար յան-
16 դիմանելովը, կամ թէ պատասխան տալովը։) Այն
օրն՝ որ Աստուած մարդկանց ծածուկ բաները կը
դատէ՝ իմ աւետարանի համեմատ Յիսուսի Քրիս-
տոսի ձեռովը։
17 Ահա դու Հրէայ ես անուանվում, և կռթնվում
ես օրէնքի վերայ, և պարծենում ես Աստուծով։
18 Եւ Նորա կամքը գիտես, և զանազանում ես տար-
19 բեր բաները օրէնքից խրատուած լինելով, Եւ քո
անձի վերայ վստահութիւն ունիս՝ որ կոյրերի ա-
20 ռաջնորդ ես. և խաւարեալների լոյս. Անմիտների
խրատիչ, տղաների վարդապետ. որ օրէնքի գիտու-
թեան և ճշմարտութեան կերպարանքն ունիս օ-
21 րէնքումը. Ուրեմն դու՝ որ ուրիշին սովորեցնում
ես, քո անձին չե՞ս սովորեցնում. դու որ քարո-
22 զում ես՝ չգողանալ, գողանո՞ւմ ես։ Որ ասում
ես՝ շնութիւն չգործել՝ շնութի՞ւն ես գործում.
դու՝ որ կռքերից գարշում ես՝ սրբապղծութի՞ւն
23 ես անում։ Դու՝ որ օրէնքովը պարծենում ես, օ-
րէնքին դէմ գործելով Աստուծոյն անարգում ես։
24 Քանզի Աստուծոյ անունը ձեր պատճառովը հայ-
հոյվում է հեթանոսների մէջ, ինչպէս և գրուած է։

25 Արդ թլփատութիւնը շահաւոր է՝ թէ որ օրէն-
քը պահող ես. ապա եթէ օրէնքի դէմ յանցաւոր
ես, քո թլփատութիւնն անթլփատութիւն եղաւ։
26 Բայց թէ որ անթլփատութիւնն օրէնքի իրաւունք-
ները պահէ, չէ՞ որ նորա անթլփատութիւնը՝ թըլ-
27 փատութիւն կ'համարուի։ Եւ 'ի բնէ անթլփա-
տութիւնը՝ օրէնքը կատարելով կ'դատէ քեզ, որ
գրով և թլփատութիւնով օրէնքի դէմ յանցաւոր
28 ես։ Քանզի նա չէ Հրէայ՝ որ դրսի երեւոյթով է, և
այն չէ թլփատութիւնն՝ որ մարմնով դրսի երեւոյ-
29 թով է. Այլ նա՝ որ ծածուկ Հրէայ է, և սրտի թլփա-
տութիւնը հոգով՝ և ոչ թէ գրով. որի գովասանքը
ոչ թէ մարդկանցից է, այլ Աստուածանից։

ԳԼ. Գ

1 Արդ ի՞նչ է Հրէի առաւելութիւնը, կամ ի՞նչ է
2 թլփատութեան օգուտը։ Շատ, ամեն կերպով.
առաջ հէնց նա որ Աստուծոյ պատգամները նո-
3 րանց հաւատացուեցան։ Բայց ի՞նչ. եթէ ոմանք
չհաւատացին, մի՞թէ նորանց անհաւատութիւնն
4 Աստուծոյ հաւատքը կ'խափանէ. քաւ լիցի։ Արդ
թող Աստուած ճշմարիտ լինի, իսկ ամեն մարդ
սուտ. ինչպէս գրուած է, Որ արդար լինիս քո
5 խօսքերումը, և յաղթես քո դատուելումը։ Բայց
եթէ մեր անիրաւութիւնն Աստուծոյ արդարու-
թիւնը յայտնի երեւացնում է, ի՞նչ ասենք. մի՞թէ
անիրաւ է Աստուած, որ բարկութիւնը բերում
6 է։ Մարդու կերպով եմ ասում, քաւ լիցի. ապա
7 Աստուած ի՞նչպէս կ'դատէ աշխարհքը։ Քանզի ե-
թէ Աստուծոյ ճշմարտութիւնն իմ ստութիւնովս
աւելացաւ նորա փառքի համար, էլ ի՞նչու եմ
8 ես մեղաւորի պէս դատվում։ Եւ ի՞նչու համար

այնպէս [illegible] ինչպէս հայհոյվում ենք, և ինչպէս
ոմանք ասում են մեզ համար, թէ ասում լինինք,
թէ Չար գործենք՝ որ բարին գայ. որոնց դատաս-
տանը արդար է:
9 Եւ հիմա ի՞նչ. աւելի՞ ենք. ամենևին ոչ. քան-
զի առաջ մեղադրեցինք Հրէաներին և հեթանոս-
10 ներին, թէ ամենքը մեղքի տակ են. ինչպէս որ
11 գրուած է, թէ Արդար չկայ՝ մէկն էլ չկայ: Չկայ
12 իմացող, չկայ Աստուծոյն խնդրող, Ամենք խոտո-
րեցան, միասին անպիտան եղան. չկայ քաղցրու-
13 թիւն անող, մինչև մէկն էլ չկայ: Նորանց կո-
կորդը բաց գերեզման է, և իրանց լեզուներովը
նենգութիւն են անում. իժերի թոյն կայ նորանց
14 շրթանց տակ: Որոնց բերանը անէծքով և դառ-
15 նութիւնով լիքն է: Որոնց ոտները շուտափոյթ են
16 արիւն թափելու համար: Կործանում և թշուա-
17 ռութիւն է նորանց ճանապարհներումը: Եւ խա-
18 ղաղութեան ճանապարհը չճանաչեցին: Աստուծոյ
19 երկիւղը նորանց աչքերի առջև չէ: Բայց գիտենք,
թէ ամեն ինչ որ օրէնքն ասում է՝ նորանց է ա-
սում, որ օրէնքի տակ են. որ ամեն բերան խփ-
ուի, և բոլոր աշխարհք Աստուծոյ առջև դատա-
20 պարտ լինի: Որովհետև օրէնքի գործքերիցը ոչ մի
մարմին չի արդարանալ նորա առջև. որովհետև
օրէնքովը [illegible] է մեղքի գիտութիւն:
21 Բայց հիմա առանց օրէնքի Աստուծոյ արդարու-
թիւնը յայտնուած է, օրէնքից և մարգարէներից
22 վկայուած լինելով. Եւ Աստուծոյ արդարութիւնը
Յիսուսի Քրիստոսի հաւատքիցն է այն ամենի հա-
մար և ամենի վերայ, որ հաւատում են. քանզի
23 խտրութիւն չկայ: Քանզի ամենքը մեղանչեցին, և
24 Աստուծոյ փառքիցը պակասուած են. Ձրի են ար-
դարանում նորա շնորհքովը՝ այն փրկութեան ձե-

25 ւովը՝ որ Յիսուս Քրիստոսումն է։ Որին Աստուած
առաջուց սահմանեց քաւութիւն լինելու համար
հաւատալով նորա արիւնովը, որ իր արդարութիւնը
ցոյց տայ՝ այն առաջուց գործուած մեղքերի թողու-
թեան համար՝ Աստուծոյ ներելու ժամանա-
26 կին։ Որ իր արդարութիւնը երեւցնէ այս ժա-
մանակումը. որ ինքն լինի արդար և արդարացնող
27 նորան՝ որ Յիսուսի հաւատքիցն է. Հիմա ո՞ւր է
պարծանքը. խափանուեցաւ. ո՞ր օրէնքով, գործ-
28 քերի՞ օրէնքո՞վը. ոչ, այլ հաւատքի օրէնքովը։ Ու-
րեմն համարում ենք, որ մարդն հաւատքով է
29 արդարանում առանց օրէնքի գործքերի։ Մի՞թէ
Աստուած միայն Հրէաներին է, և հեթանոսներին
30 էլ չէ. այո, հեթանոսներին էլ է։ Որովհետեւ մէկ
Աստուած է՝ որ արդարացնում է թլփատութիւնն
հաւատքից, և անթլփատութիւնն նոյն հաւատքո-
31 վը։ Արդ մի՞թէ օրէնքը խափանում ենք հաւատ-
քովը. քաւ լիցի. այլ օրէնքը հաստատում ենք։

ԳԼ. Դ.

1 Արդ ի՞նչ ասենք, թէ մեր հայրը Աբրահամ գը-
2 տաւ մարմնոյ կողմանէ։ Քանզի եթէ Աբրահամը
գործքերով արդարացած լինէր՝ պարծանք կ'ունե-
3 նար. բայց ոչ թէ Աստուծոյ առջեւ։ Քանզի գիր-
քըն ի՞նչ է ասում. Աբրահամն հաւատաց Աստու-
4 ծոյն, և արդարութիւն համարուեցաւ նորան։ Բայց
նորան՝ որ գործք է անում, վարձքը չէ համար-
5 վում շնորհքի պէս, այլ պարտքի պէս։ Բայց նո-
րան՝ որ գործք չէ անում այլ հաւատում է նորան,
որ ամբարշտին արդարացնում է, նորա հաւատ-
6 քը համարվում է արդարութիւն։ Ինչպէս որ Դա-
ւիթն էլ այն մարդու երանութիւնն է ասում, ո-

րին Աստուած արդարութիւն է համարում ա-
7 ռանց գործքերի։ Երանի նորանց՝ որոնց անօրէնու-
թիւնները թողուած, և որոնց մեղքերը ծածկուե-
8 ցան։ Երանի է այն մարդուն, որին Տէրը մեղք չի
9 համարիլ։ Արդ այս երանութիւնը՝ թլփատութեան
վերա՞յ է՝ կամ թէ անթլփատութեան վերայ էլ է.
քանզի ասում ենք՝ թէ Աբրահամին հաւատքն
10 արդարութիւն համարուեցաւ։ Արդ ի՞նչպէս հա-
մարուեցաւ. երբոր թլփատութիւնո՞ւմ էր՝ թէ ան-
թլփատութիւնում, ոչ թէ թլփատութիւնում այլ
11 անթլփատութիւնում։ Եւ թլփատութեան նշանն
առաւ իբրև արդարութեան կնիք այն հաւատքի
որ անթլփատութիւնումն էր, որ նա հայր լինի այն
ամեն հաւատացեալների՝ որ անթլփատութիւնից
12 են՝ որ նորանց էլ համարուի արդարութիւնը։ Եւ
թլփատութեան հայր համարուի ոչ միայն նորանց՝ որ
թլփատութիւնից են, այլ նորանց էլ՝ որ այն հա-
ւատքի հետքովն են գնում, որ մեր հայր Աբրա-
13 համն անթլփատութիւնումն ունէր։ Քանզի ոչ թէ
օրէնքովը եղաւ Աբրահամին կամ նորա զաւակին
այն աւետիքն թէ նա աշխարհքի ժառանգն է, այլ
14 հաւատքի արդարութիւնիցը։ Քանզի եթէ օրէնքից
լինողներն են ժառանգ, ապա հաւատքն ունայն էր՝
15 և աւետիքը կ՚խափանուէր։ Քանզի օրէնքը բար-
կութիւն է գործում. վասն զի ուր օրէնք չկայ՝ օ-
16 րինազանցութիւն էլ չկայ։ Սորա համար հաւատ-
քիցն է, որ շնորհքով լինի. որ աւետիքը հաստատ
լինի ամեն զաւակի համար, ոչ միայն օրէնքիցը լի-
նողի համար, այլ նորա համար էլ որ Աբրահամի
17 հաւատքիցն է, որ մեր ամենքի հայրն է։ Ինչպէս
որ էլ գրուած է, թէ Շատ ազգերի հայր արի
քեզ Աստուծոյ առջև, որին հաւատաց, որ մե-
ռելներին կենդանի է անում՝ և չլինող բաները

18 յիրողի պէս է կանչում։ Որ առանց յոյսի՝ յուսով
հաւատաց՝ թէ շատ ազգերի հայր կ՚լինի. ինչպէս
ասուեցաւ՝ թէ Այնպէս պիտի լինի քո զաւակը։
19 Եւ չտկարացաւ հաւատքով, նայեց մօտիկ չարաւ
իր մարմնոյն որ արդէն մեռած էր, ինքը իբրեւ
հարիւրամեայ լինելով, եւ ոչ էլ Սառայի արգանդի
20 մեռած լինելուն։ Եւ Աստուծոյ աւետիքի համար
չերկմտեցաւ անհաւատութիւնով. այլ զօրացաւ
21 հաւատքով, եւ Աստուծոյն փառք տուաւ։ Եւ իր
միտքումը համոզուած էր, թէ նորան՝ որ նա խոս-
22 տացաւ, կարող է եւ անել։ Նորա համար էլ ար-
դարութիւն համարուեցաւ նորան։
23 Բայց ոչ միայն նորա համար գրուեցաւ թէ նո-
24 րան համարուեցաւ արդարութիւն. Այլ մեզ հա-
մար էլ, որ մեզ պիտի համարուի. որ հաւատում
ենք նորան՝ որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին յարոյց
25 մեռելներից, Որ մատնուեցաւ մեր յանցանաց հա-
մար. եւ յարութիւն առաւ մեզ արդարացնելու
համար։

ԳԼ. Ե

1 Արդ մենք՝ հաւատքով արդարացած լինելով Աս-
տուծոյ հետ խաղաղութիւն ունինք՝ մեր Տէր Յի-
2 սուսի Քրիստոսի ձեռովը։ Որով ընդունեցինք հա-
ւատքով այս շնորհքի մէջ մտնելն էլ, որում
կանգնած ենք, եւ պարծենում ենք Աստուծոյ փա-
3 ռաց յուսովը։ Եւ ոչ միայն այսքան, այլ նեղու-
թիւնների մէջ էլ պարծենում ենք. գիտենալով
4 որ նեղութիւնը համբերութիւն է գործում. Համ-
բերութիւնը փորձառութիւն, փորձառութիւնը
5 յոյս. Յոյսն էլ չէ ամաչեցնում. քանզի Աստուծոյ
սէրը փռուած է մեր սրտերի մէջ Սուրբ Հոգւոյ
6 ձեռով՝ որ տրուեցաւ մեզ։ Քանզի երբոր մենք

դեռ տկար էինք՝ Քրիստոս մեզ համար իր ժամա-
7 նակումն ամբարիշտների տեղ մեռաւ, Վասն զի
հազիւ թէ մի արդարի համար մէկը մեռնի. (բայց
մի բարի մարդու համար իցէ թէ մէկը համարձա-
8 կի մեռնիլ.) Բայց Աստուած յայտնեց իր սէրը
դէպի մեզ, որ՝ երբոր մենք դեռ մեղաւոր էինք,
9 Քրիստոս մեզ համար մեռաւ. Ապա ո՞րքան աւե-
լի հիմա, որ արդարացանք նորա արիւնովը՝ կը
10 փրկուինք նորանով բարկութիւնիցը: Քանզի թէ
որ դեռ թշնամի էինք, Աստուծոյ հետ հաշտուե-
ցանք նորա Որդւոյ մահովը, էլ ո՞րքան աւելի՝ որ
11 հաշտուած ենք, կ'ապրինք նորա կեանքովը: Եւ
ոչ միայն այսքան. այլ Աստուծով էլ պարծե-
նում ենք՝ մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի ձեռովը,
որով հիմա հաշտութիւնն ընդունեցինք:
12 Սորա համար՝ ինչպէս մէկ մարդու ձեռովը մեղ-
քը մտաւ աշխարհքը, և այն մեղքովն էլ մահը.
և այսպէս մահն ամեն մարդկանց վերայ տարած-
13 ուեցաւ, ըստ որում ամենքը մեղանչեցին: Քանզի
մինչեւ օրէնքը՝ մեղք կար աշխարհքումը, բայց մեղ-
14 քը չէ համարվում քանի որ օրէնք չկայ: Բայց
մահը թագաւորեց Ադամից մինչեւ Մօսէս Ադամի
մեղքի նման չմեղանչողների վերայ էլ. որ օրինակ
15 է նորան որ գալու էր: Բայց շնորհքն այնպէս չէ՝
ինչպէս յանցանքը. քանզի եթէ մէկի յանցանքովը
շատերը մեռան, էլ ո՞րքան աւելի Աստուծոյ շը-
նորհքն ու պարգեւը մէկ մարդու՝ Յիսուս Քրիս-
16 տոսի շնորհքովն աւելացաւ շատերի վերայ: Եւ
պարգեւն այնպէս չէ՝ ինչպէս այն մէկ մեղանչողից
եղածը, քանզի դատաստանն այն մին մեղքիցը դէ-
պի դատապարտութիւն տարաւ. բայց շնորհքը
շատ մեղքերից արդարութեան մէջ է տանում:
17 Քանզի եթէ մէկի մեղքովը մահը թագաւորեց այն

մէկի ձեռօքն, էլ ո՞րքան աւելի նորանք, որ ըն-
դունում են շնորհաց լիութիւնն ու արդարութեան
պարգեւները կեանքով կ'թագաւորեն՝ այն մէկ Յի-
18 սուսի Քրիստոսի ձեռովը։ Արդ ուրեմն՝ ինչպէս որ
մէկի յանցանքովն ամեն մարդկանց վերայ դատա-
պարտութիւն էկաւ, նոյնպէս էլ մէկի արդարու-
թիւնովն ամեն մարդկանց վերայ կենաց արդարու-
19 թիւն է գալիս։ Քանզի ինչպէս որ մէկ մարդու ան-
հնազանդութիւնովը շատերը մեղաւորներ եղան,
այնպէս էլ մէկի հնազանդութիւնովը շատերը ար-
20 դարներ կ'լինին։ Բայց օրէնքը մէջ ընկաւ՝ որ յան-
ցանքը շատանայ. քանզի ուր որ աւելի եղաւ մեղ-
21 քը, այնտեղ աւելի եւս շատացաւ շնորհքը։ Որ-
պէս զի ինչպէս մեղքը թագաւորեց մահի ձեռովը,
այնպէս էլ շնորհքը թագաւորէ արդարութիւնով
յաւիտենական կեանքի մէջ՝ մեր Տէր Յիսուսի
Քրիստոսի ձեռովը։

ԳԼ. Զ

1 Արդ ի՞նչ ասենք. մնա՞նք մեղքի մէջ, որ շնորհ-
2 քը շատանայ։ Քաւ լիցի. մենք որ մեռանք մեղ-
3 քին, էլ ի՞նչպէս դեռ կ'ապրինք նորանում։ Կամ
չէ՞ք գիտում՝ թէ որքանս որ Յիսուս Քրիստոսում
մկրտուեցանք՝ նորա մահի մէջ մկրտուեցանք։
4 Մկրտութիւնովը նորա հետ թաղուեցանք մահի
մէջ. որ ինչպէս Քրիստոս Հօր փառքովը մեռել-
ների միջից յարութիւն առաւ, այնպէս մենք
5 էլ կենաց նորոգութեան մէջ ման գանք։ Քան-
զի եթէ նորա մահի նմանութիւնովը նորա հետ
տնկուեցանք, ապա նորա յարութեանն էլ նման
6 կ'լինինք. Այս գիտենալով, որ մեր հին մարդը նո-
րա հետ խաչուեցաւ, որ մեղաց մարմինը խափան-

7 ուի, որ այլ ևս չծառայենք մեղքին։ Քանզի
8 նա որ մեռնում է՝ արդարացած է մեղքից։ Եւ
եթէ Քրիստոսի հետ մեռանք, հաւատում ենք՝ որ
9 նորա հետ էլ կ՚ապրինք։ Գիտենալով որ՝ Քրիստոս
մեռելների միջից յարութիւն առած լինելով, այլ
ևս չէ մեռնում, և մահն նորա վերայ այլ ևս չէ
10 տիրում։ Քանզի այն որ մեռաւ՝ մեղքին մեռաւ
մէկ անգամ, և այն որ կենդանի է՝ Աստուծոյն է
11 կենդանի։ Նոյնպէս էլ դուք ձեր անձները մեղքին
մեռած համարեցէք, և Աստուծոյն կենդանի՝ մեր
12 Տէր Քրիստոս Յիսուսի ձեռովը։ Սորա համար թող
մեղքը չթագաւորէ ձեր մահկանացու մարմնի մէջ,
որ նորան հնազանդիք նորա ցանկութիւններումը։
13 Եւ ձեր անդամները անիրաւութեան զէնք մի ներ-
կայացնէք մեղքին. այլ ձեր անձները ներկայացրէք
Աստուծոյն՝ ինչպէս մեռելներից կենդանացածներ,
և ձեր անդամներն արդարութեան զէնք՝ Աստու-
14 ծոյն։ Քանզի մեղքը չի տիրել ձեզ վերայ. որով-
հետև օրէնքի տակ չէք, այլ շնորհաց տակ։
15 Արդ ի՞նչ. մե՞ղք գործենք. որովհետև օրէնքի
16 տակ չենք՝ այլ շնորհաց տակ. քաւ լիցի։ Չէ՞ք
գիտում, թէ ում որ ձեր անձները ծառայ էք
պատրաստում՝ նորան հնազանդելու, ծառայք էք
նորան որին հնազանդում էք. թէ մեղքին՝ դէպի
մահ, և թէ հնազանդութեան՝ դէպի արդարու-
17 թիւն։ Բայց շնորհակալութիւն Աստուծոյ. որ մեղ-
քի ծառայ էիք, բայց սրտով հնազանդեցիք այն
վարդապետութեան օրինակին՝ որին յանձնուեցաք։
18 Ուրեմն դուք մեղքից ազատուած՝ ծառայեցիք
19 արդարութեանը։ Մարդկօրէն եմ ասում ձեր
մարմնոյ տկարութեան համար. որ ինչպէս ձեր ան-
դամները ծառայ ներկայացրիք պղծութեանն ու ա-
նօրէնութեանը՝ անօրէնութեան համար, նոյնպէս

էլ հիմա ձեր անդամները ծառայ ներկայացրէք ար-
20 դարութեան սրբանալու համար ։ Քանզի երբոր
մեղքի ծառայ էիք՝ ազատ էիք արդարութիւնից ։
21 Արդ ի՞նչ պտուղ ունէիք այն ժամանակ, որոնց
համար հիմա ամօթ էք քաշում. քանզի նորանց
22 վերջը մահ է ։ Բայց հիմա որ մեղքից ազատուած
և Աստուծոյ ծառայ եղած էք՝ ձեր պտուղն ունիք
սրբանալու համար, և նորա վերջը յաւիտենական
23 կեանքն է ։ Քանզի մեղքի պաշարը մահն է. բայց
Աստուծոյ շնորհքը՝ յաւիտենական կեանք՝ մեր Տէր
Յիսուսի Քրիստոսի ձեռովը ։

Գլ. Է

1 Կամ չէ՞ք գիտում, եղբարք, (քանզի օրէնք գի-
տեցողների հետ եմ խօսում). որ օրէնքը մարդու
2 վերայ տիրում է՝ քանի որ նա կենդանի է ։ Քան-
զի մարդ ունեցող կնիկը՝ իր կենդանի մարդու հետ
կապուած է օրէնքով. բայց եթէ մարդը մեռնի՝
3 մարդից արձակուած է ։ Ուրեմն՝ քանի որ մարդը
կենդանի է՝ նա շնացող է կոչվում, եթէ ուրիշ
մարդու գնայ. բայց եթէ մարդը մեռնի, օրէնքից
ազատ է՝ որ շնացող չլինի եթէ ուրիշ մարդու գը-
4 նայ ։ Այսպէս էլ, եղբարք, դուք Քրիստոսի մարմ-
նովը մեռաք օրէնքին՝ որ ուրիշի լինիք՝ նորան որ
մեռելների միջից յարութիւն է առել, որ պտուղ
5 բերենք Աստուծոյն ։ Քանզի քանի որ մարմնով
էինք. մեղքերի ցանկութիւններն՝ որ օրէնքովն էին՝
զօրանում էին մեր անդամներումը, որ մենք պը-
6 տուղ բերենք մահին ։ Բայց հիմա արձակուեցանք
օրէնքիցը մեռնելով նորան՝ որով որ բռնուած է-
ինք, որպէս զի հոգու նորոգութիւնովը ծառայենք՝
և ոչ թէ գրի հնութիւնովը ։

7 Արդ ի՞նչ ասենք․ օրէնքը մե՞ղք է․ քաւ լիցի․
բայց մեղքը չէի գիտենալ՝ եթէ ոչ օրէնքով․ և
ցանկութիւնը չէի ճանաչել՝ եթէ օրէնքը չէր ասել՝
8 Մի ցանկանար։ Մեղքը առիթ առնելով պատ-
ուիրանքովը, ինձանում ամեն ցանկութիւն գոր-
9 ծեց․ քանզի առանց օրէնքի մեղքը մեռած է։ Եւ
ես առանց օրէնքի մի ժամանակ կենդանի էի․ բայց
երբոր պատուիրանքը եկաւ, մեղքը կենդանացաւ։
10 Իսկ ես մեռայ, և այն պատուիրանքն՝ որ կենաց
11 համար էր, ինձ մահի պատճառ եղաւ։ Քանզի
մեղքը առիթ առած պատուիրանքովը՝ խաբեց ինձ
12 և նորանով սպանեց։ Ուրեմն՝ օրէնքը սուրբ է՝ և
պատուիրանքն էլ սուրբ և արդար և բարի։
13 Ապա բարի՞ն եղաւ ինձ մահ․ քաւ լիցի․ այլ
մեղքը․ որ մեղքն երևի որ բարիովս ինձ մահ գոր-
ծեց․ որ մեղքն աւելի ևս մեղաւոր լինի պատուի-
14 րանքի ձեռովը։ Քանզի գիտենք՝ որ օրէնքը հոգե-
ւոր է, բայց ես եմ մարմնաւոր մեղքի տակ ծախ-
15 ուած։ Քանզի ինչ որ գործում եմ չեմ գիտում․
քանզի ոչ թէ ինչ որ կամենում եմ՝ այն եմ
գործում․ այլ ինչ որ ատում եմ, այն եմ գոր-
16 ծում։ Եւ եթէ ինչ որ չեմ կամենում՝ այն եմ
գործում, օրէնաց համար վկայում եմ՝ թէ բարի
17 է։ Արդ ուրեմն ոչ թէ ես եմ գործում այն, այլ
18 ինձանում բնակած մեղքը։ Քանզի գիտեմ որ ին-
ձանում (այսինքն իմ մարմնումը) մի բարի բան
չէ բնակում․ քանզի կամենալն առաջ կայ․ բայց
19 բարին անելը չեմ գտնում։ Քանզի ոչ թէ բարին՝
որ կամենում եմ, անում եմ․ այլ չարն՝ որ չեմ
20 կամենում, այն եմ գործում։ Ուրեմն եթէ այն
որ չեմ կամենում ես, այն եմ անում․ էլ ես չեմ
21 անում այն, բայց ինձանում բնակած մեղքը։ Ու-
րեմն գտնում եմ այդ օրէնքը՝ որ երբ ես կամե-

22 նում եմ բարին անել․ չարն իմ առջեւ կայ։ Քան-
գի հաւանում եմ Աստուծոյ օրէնքին՝ ներսի մար-
23 դովը։ Բայց տեսնում եմ ուրիշ օրէնք իմ անդամ-
ներումը՝ որ իմ մտքի օրէնքի դէմ պատերազմում
է, և ինձ գերի է բռնում այն մեղքի օրէնքովը՝ որ
24 իմ անդամներումն է։ Ես խղճալի՜ մարդս․ ո՞վ
25 կ՚ազատէ ինձ այս մահի մարմնիցը։ Շնորհակալ
եմ Աստուածանից մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձե-
ռովը․ Արդ ուրեմն ես ինքս մտքով ծառայում եմ
Աստուծոյ օրէնքին, իսկ մարմնով մեղքի օրէնքին։

ԳԼ․ Ը

1 Ուրեմն հիմա դատապարտութիւն չկայ Յիսուս
Քրիստոսումն լինողների համար, որ մարմնոյ պէս
2 չեն վարվում, այլ հոգոյ պէս։ Քանզի կենաց հո-
գոյ օրէնքը Յիսուս Քրիստոսումն ազատեց ինձ մեղ-
3 քի և մահի օրէնքիցը։ Քանզի այն որ անկարելի
էր օրէնքին, որովհետեւ տկար էր մարմնոյ պատ-
ճառովը, Աստուած իր Որդին ուղարկելով մեղաց
մարմնոյ նմանութիւնովը և մեղքի համար՝ մեղքին
4 դատապարտեց այն մարմնումը։ Որ օրէնքի արդա-
րութիւնը կատարուի մեզանում, որ մարմնոյ պէս
5 չենք վարվում՝ այլ հոգոյ պէս։ Քանզի մարմնոյ
պէս լինողները մարմնոյ բաներն են մտածում. իսկ
6 հոգոյ պէս լինողները՝ հոգոյ բաները։ Քանզի մարմ-
նոյ խորհուրդը մահ է․ և հոգոյ խորհուրդը կեանք
7 և խաղաղութիւն։ Քանզի մարմնոյ խորհուրդը Աս-
տուծոյ դէմ թշնամութիւն է․ քանզի Աստուծոյ
8 օրէնքին չէ հնազանդում, և կարող էլ չէ։ Եւ
նորանք՝ որ մարմնով են, չեն կարող Աստուծոյն
9 հաճոյ լինել։ Բայց դուք մարմնով չէք՝ այլ հո-
գով, եթէ Աստուծոյ Հոգին ձեզանում բնակած

է. և եթէ մէկը Քրիստոսի Հոգին չունի՝ նա նո-
10 րանը չէ։ Եւ եթէ Քրիստոս է ձեզանում՝ ապա
մարմինը մեռած է մեղքի համար, և հոգին կեն-
11 դանի է արդարութեան համար։ Եւ եթէ Յիսու-
սին մեռելներից յարուցանողի Հոգին ձեզանում
բնակած է, ապա Քրիստոսին մեռելներից յարու-
ցանողը, ձեր մահկանացու մարմիններն էլ կ'կեն-
դանացնէ իր Հոգովը, որ ձեզանում բնակած է։
12 Ապա ուրեմն, եղբարք, պարտական ենք ոչ թէ
13 մարմնոյն՝ մարմնոյ պէս ապրելու։ Քանզի եթէ
մարմնոյ պէս ապրիք՝ մեռնելու էք. բայց եթէ հո-
14 գով մարմնոյ գործքերն սպանէք՝ կ'ապրիք։ Քանզի
որոնք որ Աստուծոյ Հոգովը են վարվում, նորանք
15 Աստուծոյ որդիք են։ Վասն զի ծառայութեան հո-
գին չառիք որ դարձեալ վախենաք. այլ որդեգ-
րութեան հոգին առիք, որով աղաղակում ենք՝
16 Աբբա, Հայր։ Նոյն ինքն Հոգին վկայութիւն է տա-
լիս մեր հոգոյն հետ, որ մենք Աստուծոյ որդիք
17 ենք։ Եւ եթէ որդիք՝ ապա ժառանգներ էլ, Աս-
տուծոյ ժառանգներ և Քրիստոսի ժառանգակից-
ներ. որ եթէ նորա չարչարանքներին կցորդ ենք՝
որ փառքին էլ մասնակից լինինք։
18 Քանզի ես այնպէս եմ դատում, թէ այս ժա-
մանակի չարչարանքները չեն արժանի այն գալու
19 փառքին, որ մեզանում պիտի յայտնուի։ Քանզի
ստեղծուածների ակնկալութիւնը Աստուծոյ որդոց
20 յայտնութեանն է սպասում։ Քանզի ստեղծուած-
ները հնազանդեցան ունայնութեան, ոչ թէ կա-
մաւ այլ նորա համար՝ որ հնազանդեցրեց —ն յու-
21 սով, Որ՝ ստեղծուածներն իրանք էլ ապականու-
թեան ծառայութիւնից կ'ազատուին՝ Աստուծոյ
22 որդոց փառաւոր ազատութեան մէջ մտնելու։ Քան-
զի գիտենք՝ որ բոլոր ստեղծուածները մինչև հի-

23 մա միասին հառաչում են՝ և ցաւի մէջ են ։ Եւ
ոչ միայն նորանք, այլ ինքներս էլ՝ որ Հոգու առա-
ջին պտուղն ունինք, մենք էլ մեր անձներումը
հառաչում ենք՝ որդեգրութեանն սպասելով այ-
24 սինքն մեր մարմնոյ ազատութեանը ։ Քանզի յուսով
փրկուեցանք · բայց յոյսն՝ որ տեսնվում է, յոյս
չէ · քանզի այն բանն, որ մէկը տեսնում է՝ էլ
25 ի՞նչպէս կյուսայ ։ Բայց եթէ այն որ չենք տեսնում
նորան յոյս ունինք, ապա համբերութեամբ սպա-
26 սում ենք ։ Այսպէս էլ Հոգին օգնում է մեր տը-
կարութեանցը, քանզի թէ ինչ բանի համար ա-
ղօթք անենք՝ ինչպէս արժան է, չգիտենք · բայց
ինքն Հոգին անբարբառ հառաչանքով բարեխօս է
27 լինում ։ Եւ սրտերը քննողը գիտէ թէ ինչ է Հո-
գուն խորհուրդը · քանզի Աստուծոյն հաճելի կեր-
պով սրբոց համար բարեխօսում է ։
28 Բայց գիտենք, որ Աստուծոյն սիրողներին ամեն
բաները գործակից են լինում դէպի բարին նորանց՝
29 որ նախասահմանելովը կանչուած են ։ Քանզի նո-
րանց՝ որ առաջուց ճանաչեց, առաջուց էլ սահմա-
նեց՝ իր Որդու պատկերի կերպարանակից լինելու · որ
30 նա անդրանիկ լինի շատ եղբայրների մէջ ։ Եւ որոնց
առաջուց սահմանեց, նորանց կանչեց էլ · և որոնց
կանչեց, նորանց արդարացրեց էլ · և որոնց արդա-
31 րացրեց, նորանց փառաւոր էլ արաւ ։ Ապա ի՞նչ
ասենք սորա համար · եթէ Աստուած մեր կողմն
32 է՝ ո՞վ է մեզ հակառակ · Որ իր Որդուն էլ չխնա-
յեց, այլ մեր ամենքի համար մատնեց նորան · էլ
ի՞նչպէս նորան հետ ամեն բան չի շնորհիլ մեզ ։
33 Ո՞վ է որ Աստուծոյ ընտրուածների դէմ մեղադիր
34 լինի · Աստուած է՝ որ արդարացնում է ։ Ո՞վ է որ
դատապարտէ, Քրիստոս, որ մեռաւ՝ և աւելի որ
յարութիւն էլ առաւ և Աստուծոյ աջ կողմն է,

35 որ մեզ համար բարեխօս էլ է։ Ապա ո՞վ կ՚բա-
ժանէ մեզ Քրիստոսի սէրիցը. տառապա՞նք, թէ
նեղութի՞ւն, թէ հալածա՞նք, թէ սո՞վ, թէ մեր-
36 կութի՞ւն, թէ վտա՞նգ, թէ սո՞ւր։ Ինչպէս գըր-
ուած է, թէ Քեզ համար մեռցնվում ենք բոլոր
օրը և մորթուելու ոչխարի պէս համարուեցանք։
37 Բայց այս ամեն բաներումն առաւել ևս յաղթում
38 ենք նորա ձեռովն՝ որ մեզ սիրեց, Քանզի հաս-
տատ գիտեմ, որ ոչ մահ, ոչ կեանք, ոչ հրեշ-
տակներ, ոչ իշխանութիւններ, ոչ զօրութիւններ,
39 ոչ ներկայ բաներ, ոչ գալու բաներ։ Եւ ոչ բարձ-
րութիւն, ոչ խորութիւն, և ոչ մէկ ուրիշ ստեղ-
ծուած բան կարող է մեզ բաժանել Աստուծոյ
սէրիցը՝ որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսումն է։

ԳԼ. Թ

1 Ճշմարիտն ասում եմ Քրիստոսումը՝ և սուտ չեմ
ասում, իմ խղճմտանքն էլ վկայում է ինձ Սուրբ
2 Հոգով. Որ մեծ տրտմութիւն է ինձ և անդադար
3 ցաւ իմ սրտին. Քանզի կ՚խնդրէի՝ ես ինքս նզով-
ուած լինիլ Քրիստոսից իմ եղբայրների և մարմ-
4 նաւոր ազգականների համար. Որոնք Իսրայէլացի
են. որոնցն է որդեգրութիւնը, և փառքը և կտա-
կարանները, և օրէնսդրութիւնը և պաշտօնը և
5 խոստումները. Որոնց են հարքը՝ և որոնցից Քրիս-
տոսն է մարմնոյ կողմանէ, որ է ամենի վերայ Աստ-
6 ուած, օրհնեալ յաւիտեանս. ամէն։ Բայց ոչ իբր
թէ Աստուծոյ խօսքը գետինն է ընկել. քանզի ոչ
թէ ամենքն որ Իսրայէլից են՝ նորանք են Իսրա-
7 յէլը։ Եւ ոչ թէ նորանք որ Աբրահամի զաւակ
են, ամենքն որդիք են. այլ Իսահակով քեզ կ՚հա-
8 մար զաւակ պիտի կանչուի։ Այսինքն՝ ոչ թէ

մարմնոյ որդիքն են Աստուծոյ որդիք. այլ խոստա-
9 մանն որդիքն են զաւակ համարվում: Քանզի խոստա-
մանն խօսքը այս է. Թէ Այս ժամանակումը կ՚գամ
10 և Սառային որդի կ՚լինի: Եւ ոչ միայն այսքան.
բայց Ռեբեկան էլ մէկից յղանալով՝ մեր հայր Իսա-
11 հակից. Քանզի նորանք տակաւին չծնուած, և մի
բարի կամ չար բան էլ չգործած. որպէս զի ընտ-
րութեան պէս Աստուծոյ նախասահմանութիւնը
12 հաստատ մնայ. Ոչ թէ գործքերից՝ այլ կանչողի-
13 ցը, ասուեցաւ նորան. Թէ մեծը պիտի ծառայէ
փոքրին. ինչպէս գրուած է. Յակօբին սիրեցի, և
Եսաւին ատեցի:

14 Հիմա ի՞նչ ասենք. մի՞թէ Աստուծոյ մօտ անի-
15 րաւութիւն կայ. քաւ լիցի: Քանզի Մօսէսին ա-
սում է. Կ՚ողորմիմ՝ ում որ կ՚ողորմիմ, և կ՚գը-
16 թամ՝ ում որ կ՚գթամ: Այսպէս ուրեմն ոչ կամեցո-
ղիցն է, և ոչ էլ վազողիցը, այլ Աստուածանից
17 որ ողորմում է: Քանզի գիրքն ասում է փարաւո-
նին, Թէ հէնց նորա համար գրգռեցի քեզ՝ որ քե-
զանում ցոյց տամ իմ զօրութիւնը, և իմ անունն
18 ամեն երկրի մէջ պատմուի: Այսպէս ուրեմն՝ ում որ
կամենում է ողորմում է. և ում կամենում է
19 խստացնում է: Այսպէս ինձ կ՚ասես, Էլ ի՞նչու է
մեղադրում. նորա կամքին ո՞վ հակառակ կ՚կենայ:
20 Բայց դու ո՞վ ես, մարդ, որ Աստուծոյն դէմ պա-
տասխան ես տալիս. մի՞թէ ստեղծուածը կ՚ասէ իր
21 Ստեղծողին՝ թէ ի՞նչու այդպէս արիր ինձ: Մի՞-
թէ բրուտը իշխանութիւն չունի հողի վերայ, որ մի
և նոյն զանգուածիցը շինէ՝ մէկը պատուոյ անօթ,
22 և միւսը անարգութեան: Եւ եթէ Աստուած՝ կա-
մենալով ցոյց տալ բարկութիւնը և յայտնել իր
զօրութիւնը՝ շատ երկայնմտութեամբ համբերեց
բարկութեան անօթներին՝ որ կորուստի համար

23 պատրաստուած էին. Եւ որ յայտնի ցոյց տայ իր
փառաց մեծութիւնը՝ ողորմութեան անօթների վե-
րայ, որոնց առաջուց պատրաստեց փառաց հա-
24 մար: Որ մեզ էլ կանչեց, ոչ թէ միայն Հրէանե-
25 րից, այլ հեթանոսներից էլ. Ինչպէս որ Յօսէի
գրքումն էլ ասում է. Այն որ իմ ժողովուրդը չէ.
ինձ ժողովուրդ կ'կանչեմ. և չսիրուածը՝ սիրուած:
26 Եւ կ'լինի որ այնտեղ որ ասուեցաւ նորանց՝ թէ
դուք իմ ժողովուրդ չէք, այնտեղ նորանք կեն-
27 դանի Աստուծոյ որդիք կ'կոչուին: Եսային աղա-
ղակում է Իսրայէլի համար. Թէև Իսրայէլի որ-
դոց համարը ծովի աւազին պէս շատ լինի, միայն
28 մնացորդը կ'փրկուի: Քանզի մի կարճ և համառօտ
բան կ'անէ Տէրը արդարութեամբ. Տէրը կարճ կ'ա-
29 նէ բանը երկրի վերայ: Եւ ինչպէս որ Եսային ա-
ռաջուց ասաց. Եթէ Սաբաւօթ Տէրը մեզ համար
զաւակ չէր թողել, մենք Սոդոմի պէս կ'լինէինք և
Գոմորին կ'նմանէինք:
30 Արդ ի՞նչ ասենք. այն՝ որ հեթանոսներն, որ ար-
դարութեան ետեւից չէին գնում. արդարութեան
հասան՝ այն արդարութեանն՝ որ հաւատքից է:
31 Բայց Իսրայէլն՝ որ գնում էր արդարութեան օ-
րէնքի ետեւից, արդարութեան օրէնքին չհասաւ:
32 Ի՞նչու համար. որովհետեւ ոչ թէ հաւատքից,
այլ իբր օրէնքի գործքերից ուզում էին արդարանալ,
քանզի գայթակղութեան քարի վերայ գլորուեցան:
33 Ինչպէս գրուած է. Ահա ես Սիօնի մէջ գայթակ-
ղութեան քար և գլորուելու վէմ եմ դնում. և
ամեն նորան հաւատացողը չի ամաչիլ:

ԳԼ. Ժ

1 Եղբարք, իմ սրտի փափաքը և դէպի Աստուած

աղօթքը Իսրայէլի համար փրկութեան մասին է։
2 Քանզի վկայում եմ նորանց՝ որ Աստուծոյ նախան-
3 ձըն ունին, բայց գիտութեամբ չէ։ Քանզի Աստու-
ծոյ արդարութիւնը չգիտենալով, և իրանց արդա-
րութիւնը կանգնեցնել կամենալով՝ Աստուծոյ ար-
4 դարութեանը չհնազանդեցին։ Քանզի օրէնքի վախ-
ճանը Քրիստոս է՝ ամեն հաւատացողի համար
դէպի արդարութիւն։

5 Քանզի Մօսէսը գրում է այն արդարութեան հա-
մար՝ որ օրէնքիցն է, թէ այս բաներն անող մարդը
6 կ'ապրի նորանցով։ Բայց հաւատքից լինող արդա-
րութիւնը այսպէս է ասում. Չասես քո սրտումը.
Ո՞վ վեր կ'ելլէ երկինքն, այսինքն՝ Քրիստոսին վայր
7 բերելու համար։ Կամ ո՞վ կ'իջնէ անդունդն այս-
ինքն՝ Քրիստոսին մեռելների միջից հանելու հա-
8 մար։ Բայց ի՞նչ է ասում, Մօտիկ է քեզ խօս-
քը, քո բերանումն ու քո սրտումն է, այսինքն
9 հաւատքի խօսքն՝ որ մենք քարոզում ենք։ Քան-
զի եթէ բերանովդ Յիսուսին Տէր դաւանես, և սըր-
տումդ հաւատաս՝ թէ Աստուած յարոյց նորան մե-
10 ռելներից, կ'ապրիս, Քանզի սրտով հաւատում ենք
արդարանալու համար, և բերանով դաւանում ենք՝
11 փրկուելու համար։ Քանզի գիրքն ասում է. Ամեն
12 ով որ հաւատայ նորան՝ չի ամաչիլ։ Քանզի խտրու-
թիւն չկայ Հրէայի և Յոյնի մէջ. որովհետև
ինքն է ամենի Տէրը, առատ ամենի համար՝ որ
13 կանչում են նորան։ Քանզի ամեն ով որ Տիրոջ
անունը կանչէ՝ կ'ապրի։

14 Արդ ի՞նչպէս կանչեն, որին չհաւատացին. և
ի՞նչպէս հաւատան, որից չլսեցին. և ի՞նչպէս լը-
15 սեն, առանց քարոզի. Ու ի՞նչպէս քարոզեն, եթէ
չուղարկուին. ինչպէս գրուած է. Որպէ՜ս գեղե-
ցիկ են նորանց ոտներն՝ որ խաղաղութիւն են քա-

16 բռնչում և բարի բաներ են աւետիք տալիս ։ Բայց
ոչ թէ ամենքը հնազանդ եղան աւետարանին ,
քանզի Եսային ասում է . Տէր , ո՞վ հաւատաց մեր
17 լուրին ։ Ուրեմն հաւատքը լսելուցն է , և լսելը՝ Աս-
18 տուծոյ խօսքից ։ Բայց ասում եմ. Միթէ չլսե-
ցի՞ն . մանաւանդ որ նորանց ձայնը դուրս գնաց
բոլոր երկիրը , և նորանց խօսքը մինչեւ աշխարհքի
19 ծայրերը ։ Բայց ասում եմ . Մի՞թէ Իսրայէլը չգի-
տաց . առաջ Մօսէսն է ասում . Ես ձեզ նախան-
ձաւոր կ՚շինեմ մի ոչինչ ժողովրդով , և մի անմիտ
20 ազգով կ՚կսկծացնեմ ձեզ ։ Բայց Եսային աւելի
համարձակում է՝ և ասում . Ես գտնուեցայ նորան-
ցից՝ որ ինձ չէին որոնում . յայտնի եղայ նորանց՝
21 որ ինձ համար չէին հարցնում ։ Բայց Իսրայէլին
ասում է . Բոլոր օրն իմ ձեռքերը մեկնեցի դէպի
մի անհնազանդ և հակառակող ժողովուրդ ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Արդ ասում եմ , Մի՞թէ Աստուած դէն գցեց իր
ժողովուրդը . քաւ լիցի . քանզի ես էլ Իսրայէլացի
եմ՝ Աբրահամի զաւակից , Բենիամինի ցեղից ։
2 Աստուած դէն չգցեց իր ժողովուրդը՝ որին առաջուց
ճանաչեց . կամ թէ չէ՞ք գիտում թէ գիրքն ի՞նչ է
ասում Եղիայի համար [illegible] . ի՞նչպէս նա
Իսրայէլի դէմ գանգատում է Աստուծոյ առջեւ .
3 Տէր , քո մարգարէներին կոտորեցին և քո սեղան-
ները կործանեցին . և միայն ես մնացի , և իմ անձն
4 են որոնում ։ Բայց աստուածային պատգամն ի՞նչ է
ասում նորան . Եօթն հազար մարդ թողի ինձ հա-
5 մար , որ Բահաղին ծունր չդրին ։ Հէնց այսպէս էլ
այս ժամանակումը շնորհքի ընտրութեան պէս մի
6 մնացորդ եղաւ ։ Բայց եթէ որ շնորհքով է՝ էլ

գործքերից չէ. ապա թէ ոչ՝ շնորհքն էլ շնորհք չի
լինիլ. բայց եթէ գործքերից է, էլ շնորհք չէ. ա-
7 պա թէ ոչ՝ գործքն էլ գործք չէ։ Ուրեմն ի՞նչ.
այն որ Իսրայէլը որոնում էր՝ նորան չհասաւ, բայց
ընտրուածները հասան, և միւսները կուրացան։
8 ինչպէս գրուած է. Աստուած տուաւ նորանց թըմ-
րութեան հոգի. աչքեր՝ որ չտեսնեն, և ականջներ
9 որ չլսեն, մինչեւ այս օրուայ օրը։ Եւ Դաւիթ ա-
սում է. Նորանց սեղանը թող որոգայթ լինի նո-
րանց՝ և որս և գայթակղութիւն՝ և հատուցումն
10 նորանց համար։ Թող նորանց աչքերը խաւարուին՝ որ
չտեսնեն. և նորանց թիկունքները միշտ ծռեցուր։
11 Ուրեմն ասում եմ. Մի՞թէ գլորուեցան՝ որ կործան-
ուին. քաւ լիցի. բայց նորանց գլորուելովը հեթանոս-
ների փրկութիւնն եղաւ՝ որ նախանձի գրգռէ նո-
12 րանց։ Բայց եթէ նորանց յանցանքը աշխարհքին մե-
ծութիւն է, և նորանց նուազութիւնը հեթանոսնե-
ների մեծութիւն. էլ ո՞րքան աւելի նորանց լիութիւ-
13 նը։ Բայց ձեզ հեթանոսներիդ ասում եմ, քանի
որ ես հեթանոսների առաքեալ եմ՝ իմ պաշտօնը
14 փառաւոր կ'անեմ։ Որ գուցէ իմ մարմինը լեռ-
ներէն նախանձի գրգռեմ, և նորանցից մի քանիսն
15 ազատեմ։ Քանզի եթէ նորանց մերժումը աշ-
խարհքի հաշտութիւն է. ապա նորանց ընդունե-
լութի՞ւնն ինչ է, եթէ ոչ՝ կենդանութիւն մեռել-
16 ներից։ Եւ եթէ սկիզբը սուրբ է՝ ապա զանգուածն
էլ. և եթէ արմատը սուրբ է՝ ապա ճիւղերն էլ։
17 Բայց եթէ ճիւղերիցն ոմանք կոտրուեցան, և դու
որ վայրի ձիթենի էիր՝ նորանցում պատուաստուե-
ցար, և հաղորդ եղար արմատին՝ և ձիթենու պա-
18 րարտութեանը. Մի պարծենար այն ճիւղերի դէմ.
բայց եթէ պարծենաս, դու չես արմատը վեր բըռ-
19 նում, այլ արմատը քեզ։ Արդ կ'ասես, Ճիւղերը

20 կտրուեցան՝ որ ես պատուաստուիմ։ Լաւ. նո-
րանք անհաւատութիւնով կտրուեցան, և դու
հաւատքով հաստատուեցար. մի ամբարտաւա-
21 նար, այլ վախեցիր։ Քանզի եթէ Աստուած բնա-
կան ճիւղերին չխնայեց, մի գուցէ քեզ էլ չխնա-
22 յէ։ Արդ տես Աստուծոյ քաղցրութիւնը և սաստ-
կութիւնը, կործանուածների վերայ սաստկութիւ-
նը, և քեզ վերայ քաղցրութիւնը, եթէ այն
քաղցրութիւնումը կենաս. ապա թէ ոչ՝ դու էլ
23 կ'կտրուիս։ Եւ նորանք էլ՝ եթէ անհաւատութիւ-
նումը չկենան՝ կ'պատուաստուին. քանզի Աստ-
ուած կարող է դարձեալ պատուաստել նորանց։
24 Քանզի եթէ դու ի բնէ վայրի ձիթենուցը կտրուե-
ցար՝ և բնութեան դէմ բարի ձիթենու վերայ
պատուաստուեցար, էլ ո՞րքան աւելի նորանք՝ որ
բնական են՝ կ'պատուաստուին իրանց ձիթենու վե-
25 րայ։ Քանզի չեմ կամենում, եղբարք, որ չգիտե-
նաք այս խորհուրդը, որ ձեր անձներումը իմաս-
տուն չլինիք, որ ըստ մասին Իսրայէլին կուրու-
թիւն եղաւ, մինչեւ հեթանոսների լրութիւնը մըտ-
26 նէ։ Եւ այսպէս բոլոր Իսրայէլը կ'ապրի. ինչպէս
գրուած է, թէ Սիօնիցը Փրկիչը կ'գայ՝ և ամբա-
27 րշտութիւնները դէն կ'գցէ Յակօբիցը։ Եւ այս է
իմ ուխտը նորանց հետ, երբոր նորանց մեղքերը
28 վեր կ'առնեմ։ Աւետարանի նկատմամբ նորանք
թշնամի են ձեր պատճառովը, ընտրութեան նկատ-
29 մամբ՝ սիրելի են հարանց համար։ Որովհետեւ Աս-
30 տուծոյ շնորհքը և կոչումը զղջանալ չունի։ Քան-
զի ինչպէս դուք էլ մի ժամանակ չէիք հաւատում
Աստուծոյն, և հիմա ողորմութիւն գտաք նորանց
31 անհնազանդութիւնովը, Այնպէս էլ նորանք հիմա
չհաւատացին ձեր ողորմութիւնովը, որ նորանք էլ
32 ողորմութիւն գտնեն։ Քանզի Աստուած ամենքին ան-

հաւատութեան մէջ արգիլեց՝ որ ամենքին ողորմի։
33 Ո՛վ Աստուծոյ մեծութեան և իմաստութեան և
գիտութեան խորութիւնը․ ինչպէ՜ս անքննելի են
նորա դատաստանները, և անհասկանալի են նորա
34 ճանապարհները։ Քանզի ո՞վ գիտաց Տիրոջ միտ-
35 քը, կամ ո՞վ եղաւ նորա խորհրդակից։ Կամ ո՞վ
նորա առաջուց մի բան տուաւ, որ նորա հատու-
36 ցումն առնէ նորանից։ Քանզի նորանից և նորանով
և դէպի նա է ամեն բան․ նորան փառք յաւիտ-
եան․ ամէն։

ԳԼ․ ԺԲ

1 Արդ աղաչում եմ ձեզ, եղբարք, Աստուծոյ ո-
ղորմութիւնովն, որ ձեր մարմինները պատրաստէք
կենդանի, սուրբ և Աստուծոյ ընդունելի պատա-
2 րագ, որ է ձեր բանաւոր պաշտօնը։ Եւ մի կեր-
պարանուիք այս աշխարհքին կերպարանօքը․ այլ
նորոգուեցէք ձեր մտքի նորոգութեամբը, որ դուք
քննէք թէ ի՞նչ է Աստուծոյ կամքը՝ բարին, հա-
3 ճելին և կատարեալը։ Քանզի Աստուծոյ շնորհքովն՝
որ ինձ տրուած է՝ ասում եմ ձեր մէջ ամենին,
բան չմտածել նորանից աւելի, քան թէ արժան է
մտածել․ այլ մտածել պարկեշտ կենալ [illegible]՝
ինչպէս որ Աստուած ամեն մէկին հաւատքի չափը
4 բաժանեց։ Որովհետև ինչպէս մէկ մարմնոյ մէջ
շատ անդամներ ունինք, և այն ամեն անդամները
5 մի և նոյն գործը չունին, Այնպէս էլ շատերս մէկ
մարմին ենք Քրիստոսումն, բայց ամեն մէկն միմ-
6 եանց անդամ ենք։ Միայն թէ զանազան պարգեւ-
ներ ունինք այն շնորհաց պէս՝ որ մեզ տրուած է․
թէ մարգարէութիւն՝ հաւատքի չափովը մարգարէ-
7 անանք, թէ պաշտօն՝ պաշտօնում լինենք․ թէ սովո-
8 րեցնող է՝ վարդապետութեան մէջ լինի, թէ մի-

խիթարող է՝ մխիթարութեան մէջ. բաշխողը՝ զուար-
9 թութիւնով։ Սէրն առանց կեղծաւորութեան. չարն
10 ատեցէք, բարոյն հետեւեցէք։ Եղբայրսիրութեամբ
իրար վերայ գթած եղէք. պատիւ տալով իրար ա-
11 ռաջ անցէք։ Ջանք անելով՝ թոյլ չլինիք. հոգով
12 ջերմեռանդ եղէք, Տիրոջը ծառայեցէք։ Յուսով
ուրախացէք, նեղութեան համբերեցէք, աղօթքին
13 առէպ հետեւեցէք։ Սրբերի պիտոյիցը հաղորդ եղէք.
14 հիւրասիրութեան հետեւեցէք։ Ձեզ հալածողներին
15 օրհնեցէք, օրհնեցէք եւ մի անիծէք։ Ուրախացողների
16 հետ ուրախացէք, եւ լացողների հետ լացէք։ Իրար
վերայ մի եւ նոյն խորհուրդը ունեցէք. բարձր բաները
մի խորհիք. այլ խոնարհների հետ խոնարհուեցէք.
17 ձեր անձներումը իմաստուն մի լինիք։ Մէկին չարի
տեղ չար մի հատուցանէք. ամեն մարդկանց առջեւ
18 բարի խորհուրդ ունեցէք։ Եթէ կարելի է՝ որքան ձե-
զանից է կախուած՝ ամեն մարդկանց հետ խաղաղու-
19 թիւն ունեցէք։ Ձեր անձների համար վրէժխնդրու-
թիւն մի անէք, սիրելիներ. այլ բարկութեան տեղ
տուէք. քանզի գրուած է՝ Վրէժխնդրութիւնն իմն է.
20 ես հատուցումը կ՚տամ, ասում է Տէրը։ Արդ եթէ
քո թշնամին սոված է, հաց տուր նորան. եւ եթէ
ծարաւ է, ջուր տուր նորան. քանզի այս անելով
21 կրակի կայծակներ կ՚ժողովես նորա գլխի վերայ։ Մի
յաղթուիր չարից, այլ բարիովը յաղթիր չարին։

ԳԼ. ԺԳ.

1 Ամեն անձն թող հնազանդէ բարձր իշխանու-
թեանց. քանզի չկայ իշխանութիւնն որ ոչ է Աստ-
ուածանից. եւ ներկայ իշխանութիւններն Աստուա-
2 ծանից են կարգուած։ Ուրեմն իշխանութեանը հա-
կառակողը Աստուծոյ հրամանին է հակառակում.

և հակառակողներն իրանց անձներին դատաստան
3 կ'ընդունին ։ Քանզի իշխանները բարի գործքերի
համար վախի պատճառ չեն, այլ չար գործքերի.
կամենո՞ւմ ես որ իշխանութիւնից չվախենաս, բա-
րին գործիր, և նորանից գովասանք կ'ընդունիս ։
4 Քանզի սպասաւոր է նա Աստուծոյ քեզ համար
դէպի բարին. ապա եթէ չարը գործես վախեցիր.
քանզի զուր տեղը սուրը չէ կրում. քանզի նա ըս-
պասաւոր է Աստուծոյ՝ վրէժխնդիր բարկութիւն
5 բերելու չարը գործողի համար ։ Վասն որոյ պէտք
է հնազանդ լինել՝ ոչ միայն բարկութեան համար,
6 այլ խղճմտանքի համար էլ ։ Սորա համար հարկ
էլ էք վճարում. քանզի նորանք սպասաւորներ են
Աստուծոյ որ իսկ այս բանին հոգ են տանում ։
7 Ուրեմն ամենին վճարեցէք եղած պարտքը. ում որ
հարկ պարտ է՝ հարկը. ում որ մաքս՝ մաքսը. ում
որ վախ՝ վախը. ում որ պատիւ՝ պատիւը ։
8 Ոչ ոքի ոչինչ պարտական չմնաք՝ բացի իրար սի-
րելուց. քանզի ընկերին սիրողը՝ օրէնքը կատարել
9 է ։ Վասն զի այն Մի շնար, Մի սպանաներ, Մի
գողանար, Մի սուտ վկայեր, և Մի ցանկանար,
և ուրիշ ինչ պատուիրանք էլ որ կայ, այս խօսքումն
է բովանդակվում, Քո ընկերն սիրիր քո անձի պէս ։
10 Սէրն իր ընկերին չար չի անիլ. արդ օրէնքի լրումը
սէրն է ։
11 Եւ այս ըրէք իմանալով ժամանակը. որ ժամ է
արդէն որ քնից զարթնել. քանզի հիմա մեզ ա-
ւելի մօտ է փրկութիւնը՝ քան թէ այն ժամանակ
12 որ հաւատացինք ։ Գիշերն անցաւ գնաց, և ցերե-
կը մօտեցել է. ուրեմն դէն գցենք խաւարի գործ-
13 քերը, և հագնենք լուսոյ զէնքերը ։ Ինչպէս ցերե-
կումը պարկեշտութեամբ ման գանք, ոչ թէ անա-
ռակութիւններով և արբեցութիւններով և [illegible]

անկողիններով և պղծութիւններով, ոչ հակառա-
14 կութիւնով և ոչ նախանձով։ Բայց Տէր Յիսուս
Քրիստոսին հագէք. և մարմնոյ համար խնամք մի
տանիք դէպի ցանկութիւն։

ԳԼ. ԺԴ

1 Բայց հաւատքի մէջ տկար լինողին ընդունեցէք
2 առանց կարծիքների վերայ վիճելու։ Մէկը հաւա-
տում է՝ թէ ամեն բան կարող է ուտել. բայց
3 տկարը բանջար է ուտում։ Ուտողը չանարգէ չու-
տողին. և չուտողը չդատէ ուտողին. քանզի Աստ-
4 ուած ընդունեց նորան. Դու ո՞վ ես՝ որ ուրիշի ծա-
ռային դատում ես. իր Տիրոջ է կանգնում կամ
ընկնում. բայց կ՚կանգնի, քանզի Աստուած կարող
5 է կանգնեցնել նորան։ Մէկը օրն օրից աւելի է հա-
մարում, իսկ միւսն ամեն օր մէկ է համարում. ամեն
6 մէկը թող իր միտքը հաճեցնէ։ Օրին մտիկ անողը,
Տիրոջ համար է մտիկ անում. և օրին մտիկ չանո-
ղը, Տիրոջ համար չէ մտիկ անում. և ուտողը Տի-
րոջ համար է ուտում, քանզի Աստուածանից գո-
հանում է. և չուտողը Տիրոջ համար չէ ուտում,
7 և Աստուածանից գոհանում է։ Քանզի մեզանից
ոչ ով ինքն իրան համար չէ ապրում, և ոչ ով
8 ինքն իրան համար չէ մեռնում։ Քանզի եթէ ապ-
րինք՝ Տիրոջ ենք ապրում, և եթէ մեռնինք՝ Տի-
րոջն ենք մեռնում. ուրեմն թէ ապրինք և թէ մեռ-
9 նինք՝ Տիրոջն ենք։ Քանզի նոյն իսկ նորա համար
էլ Քրիստոս մեռաւ և կենդանացաւ՝ որ մեռել-
10 ների և կենդանիների վերայ տիրէ։ Բայց դու ի՞ն-
չու համար ես դատում եղբօրդ, կամ ի՞նչու
ես քո եղբօրն անարգում. քանզի ամենքս Քրիս-
11 տոսի ատեանի առջեւ պիտի կանգնինք։ Որովհե-

տեւ գրուած է՝ Ես կենդանի եմ, ասում է Տէրը·
որ ամեն ծունկ ինձ պիտի կրկնուի եւ ամեն լեզու
12 խոստովան լինի Աստուծոյն ։ Ուրեմն մեզանից ամեն
մէկն իր անձի համար պիտի հաշիւ տայ Աստու-
13 ծոյն ։ Այսուհետեւ այլ եւս իրար չդատենք· այլ
աւելի այս դրէք ձեր մտքումը, որ եղբօր գլորում
14 կամ գայթակղութիւն չդնէք ։ Գիտեմ եւ հաստատ
իմանում եմ Տէր Յիսուսում, որ ոչ մի բան պիղծ
չէ ինքն իրանով. բայց ով որ մի բան պիղծ է
15 համարում, նորա համար պիղծ է ։ Բայց եթէ կե-
րակուրի պատճառով քո եղբայրը տրտմում է,
դու այլ եւս նորա հետ սիրով չես վարվում, քո
կերակուրովը մի կորցնիր նորան, որի համար Քրիս-
16 տոս մեռաւ ։ Արդ ձեր բարի բանը չհայհոյուի ։
17 Քանզի Աստուծոյ արքայութիւնն ուտելիք եւ խմե-
լիք չէ· այլ արդարութիւն եւ խաղաղութիւն եւ
18 ուրախութիւն Սուրբ Հոգովը ։ Քանզի նա որ սո-
րանցում Քրիստոսին ծառայում է, Աստուծոյն
19 հաճոյ է, եւ մարդկանց գովելի ։ Ապա ուրեմն խա-
ղաղութեան եւ միմեանց շինութեան բաների ետե-
20 ւից գնանք ։ Կերակուրի պատճառով մի քանդիր
Աստուծոյ գործը· ամեն բան մաքուր է· բայց չար՝
այն մարդու համար՝ որ գայթակղութիւն տալով
21 է ուտում ։ Լաւ է միս չուտել եւ գինի չխմել, եւ
այն բանը չանել՝ որ նորանով քո եղբայրը գլորվում
22 է կամ գայթակղում է կամ տկարանում է ։ Դու
հաւա՞տք ունիս· քեզ համար ունեցիր Աստուծոյ
առջեւ· երանի նորան՝ որ իր անձը չդատապարտէ
23 նորանով, որ ընդունում է ։ Իսկ նա որ խղճմտանք
է անում, եթէ ուտէ դատապարտուած է, քանզի
հաւատքից չէ· եւ ամեն ինչ որ հաւատքից չէ,
մեղք է ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Մենք որ կարող ենք՝ պէտք է տկարների տկա-
րութիւնը վեր առնենք, և միայն մեր անձներին
2 հաճոյ չլինինք։ Ապա մեզանից ամեն մէկը թող
հաճոյ լինի ընկերին դէպի բարին՝ շինութեան հա-
3 մար։ Որովհետև Քրիստոս էլ ոչ թէ իր անձին
հաճոյ եղաւ, այլ ինչպէս գրուած է, Թէ Քեզ նա-
խատողների նախատինքներն ինձ վերայ ընկան։
4 Վասն զի ինչ որ գրուեցաւ՝ մեր սովորելուն համար
գրուեցաւ, որ համբերութեամբ և գրքերի մխի-
5 թարութեամբը յոյսն ունենանք։ Եւ համբերու-
թեան և մխիթարութեան Աստուածը տայ ձեզ մի
և նոյն բանը խորհիլ իրար հետ Քրիստոս Յիսուսի
6 պէս։ Որ միաբան մէկ բերանով փառաւորէք Աս-
տուծոյն, և մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի Հօրը։
7 Վասն որոյ իրար ընդունեցէք, ինչպէս Քրիստոս էլ
8 մեզ ընդունեց Աստուծոյ փառաց համար։ Բայց
ասում եմ. թէ Յիսուս Քրիստոս թլփատութեան
սպասաւոր եղաւ Աստուծոյ ճշմարտութեան հա-
9 մար, որ հարանց խոստումները հաստատէ։ Բայց
հեթանոսները ողորմութեան համար փառաւորում
են Աստուծոյն, ինչպէս գրուած է. Թէ սորա հա-
մար կ՚գոհանամ քեզանից հեթանոսների մէջ, և
10 քո անուանը սաղմոս կ՚ասեմ։ Եւ դարձեալ ասում
է. Ուրախացէք, ով հեթանոսներ. նորա ժողովրդի
11 հետ։ Եւ դարձեալ՝ Օրհնեցէք Տիրոջ, ամեն հե-
թանոսներ, և գովեցէք նորան, ամեն ժողովուրդ-
12 ներ։ Եւ դարձեալ Եսային ասում է. Յեսսէի ար-
մատը կ՚լինի, և նա որ հեթանոսների համար իշ-
խան կ՚կանգնի, նորան յոյս կ՚դնեն հեթանոսները։
13 Եւ յուսոյ Աստուածը լցնէ ձեզ ամեն ուրախու-
թիւնով և խաղաղութիւնով, հաւատալու մէջ,

որ յուսով աւելանաք Սուրբ Հոգւոյ զօրութիւնովը։
14 *Եւ ես ինքս էլ, եղբարքս, ձեզ համար հաս-*
տատ եմ, որ դուք լիքն էք բարութիւնով, լեց-
ուած ամէն գիտութիւնով, որ կարող էք իրար էլ
15 *խրատել։ Բայց համարձակեցի, եղբարք, փոքր 'ի*
շատէ գրել ձեզ. իբր թէ ձեզ յիշեցնեմ Աստ-
ուածանից ինձ տրուած այն շնորհքի պատճառ-
16 *վը. Որ ես Յիսուսի Քրիստոսի սպասաւորն եմ հե-*
թանոսների մէջ. Աստուծոյ աւետարանը մատա-
կարարող, որ հեթանոսների պատարագն ընդունե-
17 *լի լինի՝ Սուրբ Հոգովը սրբուած։ Արդ պարծանք*
18 *ունիմ Քրիստոս Յիսուսը Աստուծոյ առջեւ։ Քան-*
զի չեմ համարձակիլ մի բան խօսել՝ որը Քրիստոս
չգործեց ինձանով՝ հեթանոսները հնազանդեցնելու
19 *համար՝ խօսքով և գործքով. Նշանների և հրաշք-*
ների զօրութիւնով, Աստուծոյ Հոգւոյ զօրութիւ-
նով. այնպէս որ ես Երուսաղէմից սկսած պտոյտ
տալով մինչեւ Լիւրիկացոց կողմերը Քրիստոսի ա-
20 *ւետարանովը լցրել եմ։ Այնպէս ջանք արի աւե-*
տարանը քարոզել, ոչ թէ որտեղ որ Քրիստոսի ա-
նունն անուանուած էր, որ մի դուցէ ուրիշի հի-
21 *մանը վերայ շինեմ, այլ ինչպէս որ գրուած է. Թէ*
որոնց չէ պատմուած նորա համար՝ կ'տեսնեն, և
22 *որոնք որ չեն լսել՝ միտք կ'անեն։ Սորա համար էլ*
23 *շատ անգամ արգիլուեցայ ձեզ մօտ գալուց։ Բայց*
հիմա որ այս կողմերումն այլ եւս տեղ չունիմ. և
շատ տարուց հետէ խիստ փափաք ունիմ՝ ձեզ մօտ
24 *գալու. Երբոր անցկենամ Սպանիա, կ'գամ ձեզ մօտ.*
յոյս ունիմ որ անցկենալու ժամանակս տեսնեմ
ձեզ. և ձեզանից ճանապարհ դցուիմ այնտեղ, եթէ
25 *առաջ մի քիչ ձեզանով լիանամ։ Բայց հիմա Երու-*
սաղէմ եմ գնում սրբերին ծառայութիւն տանե-
26 *լով։ Քանզի Մակեդոնացիք և Աքայեցիք հաճեցան*

մի հաղորդութիւն անել աղքատ սրբերին որ Երու-
27 սաղէմումն են. Հաճեցան, նոյն իսկ պարտական
էլ են նորանց. քանզի եթէ հեթանոսներն նորանց
հոգեւոր բարիքներին մասնակից եղան, պէտք է՝
որ մարմնական բաներումն էլ ծառայեն նորանց։
28 Արդ այս որ կատարեմ և նորանց պտուղն իր տեղն
29 հասցնեմ, կ'անցնեմ Սպանիա ձեր միջովը։ Եւ
գիտեմ որ երբոր ձեզ մօտ գամ, Քրիստոսի աւե-
տարանի առատ օրհնութիւնովը կ'գամ։
30 Եւ աղաչում եմ ձեզ, եղբարք, մեր Տէր Յի-
սուս Քրիստոսի ձեռովը և Հոգւոյ սիրովը, որ ինձ
պատերազմակից լինիք՝ ինձ համար աղօթքներ ա-
31 նելով դէպի Աստուած. Որ ազատուիմ այն ան-
հնազանդներիցն որ Հրէաստանումն են. և իմ ծա-
ռայութիւնն որ Երուսաղէմ եմ տանում՝ սուրբե-
32 րին ընդունելի լինի. Որ ուրախութիւնով ձեզ մօտ
գամ Աստուծոյ կամքովը, և ձեզ հետ հանգիստ
33 առնեմ։ Եւ խաղաղութեան Աստուածը ձեր ամե-
նից հետ լինի. ամէն։

ԳԼ. ԺԶ

1 Յանձնում եմ ձեզ մեր Փիբէ քոյրը, որ սպա-
2 սաւոր է Կենքրայի եկեղեցու։ Որ նորան ընդունիք
Տէրով. ինչպէս սրբերին արժան է. և հոգ տանիք
նորան ինչ բան որ ձեզանից պէտք ունենայ, քան-
զի ինքն էլ շատերին խնամք է տարել, և իսկ ինձ
3 էլ։ Բարեւ տուէք Պրիսկիղային և Ակիւղային՝ իմ
4 գործընկերներին Քրիստոս Յիսուսումը. Որ իմ ան-
ձի տեղ իրանց վիզը առաջարկեցին, որոնցից ոչ
միայն ես եմ շնորհակալ՝ այլ և հեթանոսների բո-
5 լոր եկեղեցիները. Եւ նորանց տանը լինող եկեղե-
ցուն. բարեւ տուէք Եպենետին՝ իմ սիրելոյն որ
6 Աքայեայի անդրանիկն է 'ի Քրիստոս։ Բարեւ տու-

7 էք Մարիամին՝ որ շատ աշխատեց մեր վերայ ։ Բա-
րեւ տուէք Անդրանիկոսին և Յունեային՝ իմ ազ-
գականներին, և գերութեանս ընկերներին. որ
առաքելոց մէջ երեւելի են՝ որ ինձանից առաջ են
8 եղել Քրիստոսումը։ Բարեւ տուէք Ամպլիասին իմ
9 սիրելոյն 'ի Տէր ։ Բարեւ տուէք Ուրբանոսին՝ մեր
գործակցին 'ի Քրիստոս, և Ստաքեսին իմ սիրելոյն ։
10 Բարեւ տուէք Ապելլէսին՝ որ ազնիւ է 'ի Քրիստոս ։
11 Բարեւ տուէք նորանց՝ որ Արիստոբուլի տանիցն
են. բարեւ տուէք Հերոդիոնին՝ իմ ազգականին.
բարեւ տուէք նորանց, որ Նարկիսէի տանիցն են
12 'ի Տէր ։ Բարեւ տուէք Տրիփանոսին և Տրիփոսին՝
որ աշխատաւորներ են 'ի Տէր. բարեւ տուէք Պեր-
13 սիդէ սիրելոյն՝ որ շատ աշխատեց 'ի Տէր ։ Բարեւ
տուէք Ռուփոսին՝ որ ընտիր է 'ի Տէր. և նորա և
14 իմ մօրը ։ Բարեւ տուէք Ասինկրիտոսին, Փլեգոն-
տին, Երմասին, Պատրոբային, Երմէսին, և եղ-
15 բայրներին՝ որ նորանց հետ են ։ Բարեւ տուէք Փի-
լոլոգին և Յուլիային և Ներէային և նորա քրոջը
և Ոլիմպիային և բոլոր սրբերին՝ որ նորանց հետ
16 են ։ Բարեւ տուէք իրար սուրբ համբուրով. բարեւ
են տալիս ձեզ Քրիստոսի բոլոր եկեղեցիները ։
17 Աղաչում եմ ձեզ, եղբարք, որ մտիկ տաք նո-
րանց՝ որ հերձուածներ և գայթակղութիւններ են
շինում այն վարդապետութիւնիցը դուրս, որ դուք
18 սովորեցիք՝ և հեռու քաշուեցէք նորանցից ։ Քան-
զի այդպիսիները մեր Տէր Քրիստոսին չեն ծառա-
յում, այլ իրանց փորին. և քաղցր խօսքերով և
գովութիւնով խաբում են անմեղների սրտերը ։
19 Քանզի ձեր հնազանդութիւնն ամենի ականջն հա-
սաւ. և սորա համար ուրախ եմ ձեզ համար. մի-
այն ուզում եմ՝ որ դուք իմաստուն լինիք դէպի
բարին՝ և անմեղ դէպի չարը ։

20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը խորտակէ սատա-
նային ձեր ոտից տակ շուտով՝ մեր Տէր Յիսուսի
Քրիստոսի շնորհքը ըլլայ ձեզ հետ. ամէն։
21 Բարեւ են տալիս ձեզ Տիմոթէոս՝ իմ գործըն-
կերը, եւ Ղուկիոս եւ Յասոն եւ Սոսիպատրոս՝ իմ
22 ազգականները։ Բարեւ եմ տալիս ձեզ ես՝ Տեր-
23 տիոս, որ այս թուղթը գրեցի 'ի Տէր։ Բարեւ է
տալիս ձեզ Գայիոս՝ իմ եւ բոլոր եկեղեցու հիւրըն-
կալը. բարեւ է տալիս ձեզ Երաստոս՝ քաղաքիս
24 հոգատարը, եւ Կուարտոս եղբայրը։ Մեր Տէր Յի-
սուսի Քրիստոսի շնորհքը ըլլայ ձեր ամենից հետ.
ամէն։

25 Բայց նորան, որ կարող է ձեզ հաստատ պա-
հել իմ աւետարանի եւ Յիսուսի Քրիստոսի քարո-
զութեան համեմատ, այն խորհրդոյ յայտնու-
թեանն համեմատ որ յաւիտենական ժամանակնե-
26 րից լուռ պահուած էր, Բայց հիմա մարգարէական
գրքերով յայտնուեցաւ՝ յաւիտենական Աստու-
ծոյ հրամանին պէս, եւ հաւատքին հնազանդելու
համար բոլոր հեթանոսների մէջ ճանաչուեցաւ.
27 Այն միայն իմաստուն Աստուծոյն, Յիսուս Քրիս-
տոսի ձեռովը, նորան փառք յաւիտեանս. Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս Յիսուսի Քրիստոսի կանչուած առաքեալ
2 Աստուծոյ կամքովը, և Սոսթենէս եղբայր. Աստու-
ծոյ եկեղեցւոյդ, որ Կորնթոսումն է, Յիսուս Քրիս-
տոսումը սրբուածներիդ՝ կանչուած սրբերիդ՝ այն
ամենքի հետ, որ մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի ա-
3 նունը կանչում են ամեն տեղ՝ իրանց և մեր. Շնորհք
լինի ձեզ հետ և խաղաղութիւն Աստուած մեր Հօ-
րիցը՝ և Տէր Յիսուս Քրիստոսիցը։
4 Ամեն ժամանակ գոհանում եմ իմ Աստուա-
ծանից ձեր մասին, Աստուծոյ այն շնորհքի համար՝
5 որ տրուած է ձեզ Քրիստոս Յիսուսումը. Որ ա-
մեն բանի մէջ հարստացաք նորանով՝ ամեն խօս-
6 քով և ամեն գիտութիւնով։ Ինչպէս Քրիստոսի
7 վկայութիւնը հաստատուեցաւ ձեր մէջ։ Որ դուք
չպակասուիք ոչ մի շնորհքով մեր Տէր Յիսուս
8 Քրիստոսի յայտնութեան սպասելով. Որ և կ՚հաս-
տատէ ձեզ մինչեւ վերջը՝ անմեղադրելի մեր Տէր
9 Յիսուսի Քրիստոսի օրումը։ Հաւատարիմ է Աստ-
ուած՝ որի ձեռով կանչուեցաք դէպի նորա Որդի՝
մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի հաղորդութիւնը։
10 Աղաչում եմ ձեզ, եղբարք, մեր Տէր Յիսուսի
Քրիստոսի անունովը, որ ամենքդ մի և նոյն խօսքն
ունենաք, և երկպառակութիւններ չլինին ձեր մէջ.

այլ մի և նոյն մտքի և մի և նոյն կարծիքի մէջ
11 հաստատուած լինիք։ Քանզի ձեր մասին ինձ լուր
հասաւ, եղբարք, Քղոէի ընտանիքից, թէ հակա-
12 ռակութիւններ կան ձեզանում։ Եւ այս եմ ա-
սում՝ որ ձեզանից ամեն մէկն ասում է. Ես Պօ-
ղոսեան եմ, և միւսը՝ Ես Ապօղոսեան, և միւսը՝ Ես
13 Կեփասեան, և միւսը՝ Ես Քրիստոսեան։ Բաժան-
ուա՞ծ է Քրիստոս. մի՞թէ Պօղոս խաչուեցաւ ձեզ
14 համար՝ կամ Պօղոսի անունով մկրտուեցաք։ Գո-
հանում եմ Աստուածանից որ ձեզանից ոչ մէկին
15 չմկրտեցի. բայց միայն Կրիսպոսին և Գայիոսին. Որ
16 մէկը չասէ, թէ իմ անունովը մկրտեցի։ Եւ Ստե-
փանի տունն էլ մկրտեցի. էլ չգիտեմ, թէ մի ու-
րիշն էլ մկրտեցի։
17 Քանզի Քրիստոս չուղարկեց ինձ մկրտելու, այլ
աւետարանը քարոզելու. ոչ թէ խօսքի իմաստու-
թեամբ, որպէս զի ունայն չլինի Քրիստոսի խաչը։
18 Քանզի խաչի խօսքը կորածների համար յիմարու-
թիւն է, բայց մեզ փրկուածներիս համար Աստու-
19 ծոյ զօրութիւն է։ Քանզի գրուած է. Իմաստուն-
ների իմաստութիւնը կ՚կորցնեմ, և խելացիների
20 խորհուրդները կ՚անարգեմ։ Ո՞ւր է իմաստուն,
ո՞ւր է դպիր, ո՞ւր է այս աշխարհքի քննող. չէ՞ որ
Աստուած այս աշխարհքի իմաստութիւնը յիմա-
21 րացրեց։ Քանզի որովհետեւ Աստուծոյ իմաստու-
թեան մէջ աշխարհք իմաստութիւնով չճանաչեց
Աստուծոյն. Աստուած հաճեցաւ որ քարոզու-
թեան յիմարութիւնովը ապրեցնէ հաւատացեալ-
22 ներին։ Եւ որովհետեւ Հրէաները նշան են ուզում,
23 և Յոյներն իմաստութիւն են խնդրում. Մենք էլ
քարոզում ենք խաչեալ Քրիստոսը, Հրէաներին
24 գայթակղութիւն և Յոյներին յիմարութիւն։ Բայց
այն կանչուած Հրէաներին և Յոյներին, Քրիստոսը

[illegible] Աստուծոյ զօրութիւն և Աստուծոյ
25 իմաստութիւն ։ Վասն զի Աստուծոյ յիմարն աւե-
լի իմաստուն է քան թէ մարդիկ և Աստուծոյ տը-
26 կարն աւելի զօրաւոր է քան թէ մարդիկ ։ Չէնց
ձեր կոչումին մտիկ արէք , եղբարք , որ ոչ թէ շատ
իմաստուններ մարմնոյ կողմանէ , և ոչ թէ շատ
27 զօրաւորներ , և ոչ թէ շատ ազնուականներ ․ Այլ
այս աշխարհքի յիմարներին Աստուած ընտրեց՝ որ
ամաչեցնէ իմաստուններին ․ և աշխարհքիս տկար-
ներին Աստուած ընտրեց՝ որ ամաչեցնէ զօրաւորնե-
28 րին ։ Եւ աշխարհքիս անտոհմներին և անարգուած-
ներին Աստուած ընտրեց և ոչինչներին , որ մի բան
29 լինողներին ոչնչացնէ ։ Ոչ մի մարմին չպարծենայ
30 նորա առջեւ ։ Եւ դուք նորանից էք Յիսուս Քրիս-
տոսումն՝ որ Աստուածանից մեզ համար եղաւ ի-
մաստութիւն , և արդարութիւն և սրբութիւն և
31 փրկութիւն ։ Որ ինչպէս գրուած է . Նա որ պար-
ծենում է՝ թող Տէրով պարծենայ ։

ԳԼ․ Բ

1 Եւ ես էլ , եղբարք , որ ձեզ մօտ եկայ , ոչ թէ
խօսքի կամ իմաստութեան գերազանցութիւնովը
եկայ Աստուծոյ վկայութիւնը ձեզ պատմելու ։
2 Քանզի միտքս չէի դրած՝ մի ուրիշ բան գիտենալ
ձեր մէջ բայց միայն Յիսուս Քրիստոսին՝ և այն
3 էլ խաչուածին ։ Եւ ես տկարութիւնով և վախով
4 և շատ դողով եղայ ձեզ մօտ ։ Եւ իմ խօսքը և
քարոզութիւնը ոչ թէ մարդկային իմաստութեան
պատիր խօսքերովը եղաւ , այլ Հոգւոյ և զօրու-
5 թեան ապացուցութեամբը ․ Որ ձեր հաւատքը
մարդկանց իմաստութիւնով չլինի՝ այլ Աստուծոյ
6 զօրութիւնովը ։ Բայց իմաստութիւն ենք խօսում

կատարեալների հետ, և ոչ թէ այս աշխարհքի ի-
մաստութիւնը, և ոչ էլ այս աշխարհքի իշխաննե-
7 րինը՝ որ պիտի խափանուին։ Այլ Աստուծոյ ծա-
ծուկ իմաստութիւնն ենք խօսում՝ խորհրդով, որ
Աստուած յաւիտենից առաջ սահմանեց նորան
8 մեր փառաց համար։ Որն այս աշխարհքի իշխան-
ներիցն ոչ ով չճանաչեց. քանզի եթէ ճանաչած
9 լինէին՝ փառաց Տիրոջը չէին խաչ հանել. Այլ
ինչպէս գրուած է. ինչ որ աչք չտեսաւ և ականջ
չլսեց և մարդու սիրտ չընկաւ, այն պատրաստեց
10 Աստուած իրան սիրողների համար։ Բայց մեզ
յայտնեց Աստուած իր Հոգովը. քանզի Հոգին ա-
մեն բաները քննում է, և Աստուծոյ խորքն էլ։
11 Քանզի մարդկանցից ո՞վ գիտէ մարդու բաները ե-
թէ ոչ մարդու հոգին, որ նորանում է. այնպէս
էլ Աստուծոյ բաներն ոչ ով չգիտէ, եթէ ոչ Աս-
12 տուծոյ Հոգին։ Եւ մենք ոչ թէ այս աշխարհքի
հոգին առինք, այլ այն Հոգին՝ որ Աստուածանից
է. որ ճանաչենք այն աշխարհքն՝ որ Աստուածա-
13 նից տրուեցաւ մեզ։ Որն էլ խօսում ենք՝ ոչ թէ
մարդկային իմաստութեան սովորած խօսքերով,
այլ Սուրբ Հոգոյ սովորեցրածներովը՝ հոգեւորներն
14 հոգեւորների հետ համեմատելով։ Բայց շնչաւոր
մարդն Աստուծոյ Հոգոյ բաները չէ ընդունում.
քանզի նորանք յիմարութիւն են նորա համար. և
չէ կարող էլ գիտենալ՝ որովհետեւ հոգեւոր կեր-
15 պով են քննվում։ Բայց հոգեւոր մարդը ամեն բան
16 քննում է, և ինքն ոչ ոքից չէ քննվում։ Քանզի
ո՞վ գիտաց Տիրոջ միտքը, որ բան սովորեցնէ նո-
րան. բայց մենք Քրիստոսի միտքն ունինք։

ԳԼ. Գ

1 Եւ ես, եղբարք, չկարողացայ ձեզ հետ խօսել

ինչպէս հոգեւորների հետ, այլ ինչպէս մարմնա-
ւորների հետ, ինչպէս տղաների հետ Քրիստոսում.
2 կաթ խմեցրի ձեզ, և ոչ թէ կերակուր. քանզի
տակաւին չէիք կարող, այլ հիմա էլ դեռ չէք կա-
3 րող։ Որովհետեւ տակաւին մարմնաւոր էք. քանզի
տակաւին նախանձ և կռիւ և բաժանումներ կան
ձեզանում. չէ՞ որ մարմնաւոր էք և մարդկօրէն էք
4 վարվում։ Քանզի երբոր մէկն ասէ, Ես Պօղոսեան
եմ, և միւսը Ես Ապօղոսեան. չէ՞ որ մարմնաւոր
5 էք։ Արդ ո՞վ է Պօղոսը կամ ո՞վ է Ապօղոսը. մի-
այն պաշտօնեաներ, որոնց ձեռովը հաւատացիք.
6 և ամեն մէկին՝ ինչպէս Տէրը տուաւ։ Ես տնկեցի,
Ապօղոսը ջուր տուաւ, բայց Աստուածը մեծացրեց։
7 Ուրեմն ոչ տնկողն է մի բան, ոչ էլ ջուր տուողը.
8 բայց աճեցնող Աստուածը։ Տնկողը և ջուր տուո-
ղը մէկ են. բայց ամեն մէկն իր վարձքը կ'առնէ
9 իր աշխատանքի չափովը։ Քանզի մենք Աստուծոյ
գործակիցներ ենք. դուք Աստուծոյ մշակութիւնը՝
10 Աստուծոյ շինուածն էք։ Աստուծոյ շնորհքի չափո-
վը՝ որ ինձ տրուած է, իմաստուն ճարտարապետի
պէս հիմք դրի. բայց ուրիշը շինում է. միայն թէ
11 ամեն մէկն մտիկ տայ թէ ինչպէս է շինում։ Քան-
զի ոչ ով ուրիշ հիմն չէ կարող դնել՝ քան թէ որ
12 դրուած է, որ է Յիսուս Քրիստոսը։ Եթէ մէկն
այս հիման վերայ շինէ ոսկի, արծաթ, ազնիւ քա-
13 րեր, փայտ, խոտ, եղէգն. Ամեն մէկի գործքը պի-
տի յայտնուի. քանզի օրը կ'երեւեցնէ. որովհետեւ
14 կրակով պիտի յայտնուի, Եւ ամեն մէկի գործքը
15 թէ ինչպէս է, կրակը կ'փորձէ։ Եթէ մէկի գործքը՝
որ շինեց՝ հաստատ կենայ, վարձք կ'առնէ. և եթէ
մէկի գործքն այրուի՝ վնաս կ'քաշէ, բայց ինքը
16 կ'ապրի. այլ այնպէս՝ ինչպէս թէ կրակով։ Չէ՞ք
գիտում՝ որ դուք Աստուծոյ տաճար էք և Աստու-

17 ծոյ Հոգին բնակած է ձեզանում։ Եթէ մէկն Աս-
տուծոյ տաճարն ապականէ, նորան էլ Աստուած
կ'ապականէ. քանզի՝ Աստուծոյ տաճարը սուրբ է՝
որ դուք էք։
18 Ոչ ով իր անձը չխաբէ. եթէ ձեզանից մէկը կար-
ծում է իմաստուն լինիլ այս աշխարհքումը, թող
19 նա յիմար լինի՝ որ իմաստուն լինի։ Քանզի այս
աշխարհքի իմաստութիւնը յիմարութիւն է Աստու-
ծոյ առջեւ. վասն զի գրուած է՝ Նա իմաստուննե-
20 րին բռնում է իրանց խորագիտութեան մէջ։ Եւ
դարձեալ Նա Տէրը ճանաչում է իմաստունների
21 մտածմունքները, որ ունայն են։ Ուրեմն ոչ ով
22 չպարծենայ մարդկանցով։ Քանզի ամեն բան ձերն
է. թէ Պօղոսը, թէ Ապօղոսը, թէ Կեփասը, թէ
աշխարհքը, թէ կեանքը, թէ մահը, թէ ներկայ բա-
23 ները, թէ գալու բաները, ամեն բան ձերն է։ Դուք
Քրիստոսինը և Քրիստոսը Աստուծոյնը։

ԳԼ. Դ

1 Թող ամեն մարդ այսպէս համարէ մեզ՝ ինչպէս
Քրիստոսի պաշտօնեաներ և Աստուծոյ խորհուրդ-
2 ների տնտեսներ։ Արդ տնտեսների մէջ այն է պա-
3 հանջվում որ մէկը հաւատարիմ գտնուի։ Բայց
ինձ համար ոչինչ բան է՝ որ ձեզանից դատուիմ,
կամ մարդկային* դատաստանից. այլ ես իմ անձն
4 էլ չեմ քննում։ Քանզի իմ անձի համար բան չեմ
գիտում. բայց սորանով չեմ արդարանում. քանզի
5 ինձ քննողը Տէրն է։ Ուրեմն ժամանակից առաջ
մի դատէք. մինչեւ Տէրը գայ՝ որ խաւարի ծածուկ
բաները կ'բերէ էլ լուսոյ մէջ, և սրտերի խոր-

*Յունարէն՝ օրից

հուրդները կ՚յայտնէ, և այն ժամանակ ամեն մէ-
կին գովասանք կ՚լինի Աստուածանից։
6 Այս բանը, եղբարք, իմ անձի և Ապօղոսի վե-
րայ օրինակ բերի ձեզ համար. որ մեզանից սովո-
րէք գրուածիցն աւելի բան չխորհել. որ չլինի թէ
մէկը մէկի վերայ հպարտանայ ընկերի պատճա-
7 ռովը։ Քանզի ո՞վ է քեզ որոշում. ի՞նչ ունիս
դու՝ որ չես առել. և եթէ առել ես, ի՞նչու ես
պարծենում չառածի պէս։
8 Արդէն կշտացած էք, արդէն հարստացաք, ա-
ռանց մեզ թագաւորեցիք և երանի թէ թագաւո-
9 րէիք, որ մենք էլ ձեզ հետ թագաւորէինք։ Քան-
զի ինձ այսպէս է երեւում՝ թէ Աստուած մեզ ա-
ռաքեալներիս շատ յետին արաւ՝ մահապարտների
պէս. որովհետեւ աշխարհքի տեսարան եղանք, հր-
10 րեշտակաց էլ՝ մարդկանց էլ. Մենք յիմար ենք Քր-
րիստոսի համար, իսկ դուք՝ իմաստուն Քրիստո-
սումը. մենք տկար՝ իսկ դուք զօրաւոր. դուք փա-
11 ռաւորուած իսկ մենք անարգուած։ Մինչեւ այս
օրուայ ժամը սովում էլ ենք՝ ծարաւում էլ, մերկ
էլ գնացինք և գլուխներս զարկվում էլ է և հան-
12 գստութիւն չենք գտնում։ Եւ աշխատում ենք
մեր ձեռներովը գործելով. բամբասում են մեզ, իսկ
մենք օրհնում ենք. հալածում են և մենք համբե-
13 րում ենք։ Հայհոյում են, մենք աղաչանք ենք ա-
նում. ինչպէս աւելուք եղանք աշխարհքին՝ ամենի
14 ջնջոց լինելով մինչեւ հիմա։ Ոչ թէ ձեզ ամաչեցնե-
լով եմ այս գրում. այլ ինչպէս իմ սիրելի որդիք-
15 ներին խրատում եմ։ Քանզի թէեւ հազարաւոր
վարդապետներ ունենաք Քրիստոսումը, բայց ոչ թէ
շատ հարք. քանզի Քրիստոս Յիսուսում ես աւետա-
16 րանովը ծնայ ձեզ։ Ուրեմն աղաչում եմ ձեզ՝ որ
17 ինձ նմանող լինիք։ Նորա համար Տիմոթէոսին ու-

ղարկեցի ձեզ մօտ, որ իմ սիրելի և հաւատարիմ որ-
դին է Տէրով. որ ձեզ յիշեցնէ իմ ճանապարհները՝
որ Քրիստոսումն են, ինչպէս ամեն տեղ ամեն եկե-
18 ղեցիներումը սովորեցնում եմ։ Մի քանիսը հպար-
19 տացել են իբր թէ ես չպիտի գամ ձեզ մօտ։ Բայց
կ'գամ ձեզ մօտ շուտով, եթէ Տէրը կամենայ. և
կ'հասկանամ ոչ թէ հպարտացածների խօսքերը.
20 այլ զօրութիւնը։ Քանզի Աստուծոյ արքայութիւնն
21 ոչ թէ խօսքով է՝ այլ զօրութիւնով։ Ի՞նչպէս էք
կամենում, գաւազանո՞վ գամ ձեզ մօտ, թէ սի-
րով և հեզութեան հոգով։

Գլ. Ե

1 Առ հասարակ լսվում է ձեր մէջ պոռնկութիւն
կայ և այնպիսի պոռնկութիւն՝ որ հեթանոսների
մէջ էլ չկայ անունը, այնպէս որ մէկն իր հօր
2 կինն ունենայ։ Եւ դուք հպարտացած էք՝ և ա-
ւելի սուգ չէ՞ք մտնում՝ որ ձեր միջից վեր առ-
3 նուի նա, որ այն բանը գործեց։ Քանզի ես՝ թէև
մարմնով բացակայ եմ բայց հոգով ներկայ՝ ար-
դէն վճռել եմ ներկայ լինողի պէս՝ նորան, որ
4 այնպիսի բան գործեց, Մեր Տէր Յիսուս Քրիստո-
սի անունովը՝ ձեր և իմ հոգոյ մէկտեղ ժողովուե-
լու ժամանակ մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի զօրու-
5 թեան հետ, Այնպիսին մատնել սատանային՝ մար-
մինը կորչելու համար. որ հոգին ապրի մեր Տէր
6 Յիսուսի օրումը։ Ձեր պարծանքը լաւ չէ. չէ՞ք գի-
տում որ մի փոքր խմորը բոլոր զանգուածը խմո-
7 րացնում է։ Դէն գցեցէք հին խմորը, որ նոր զան-
գուած լինիք, ինչպէս որ անխմոր էք. քանզի մեր
զատիկ էլ մորթուեցաւ մեզ համար՝ Քրիստո-
8 սը։ Ուստի տօն կատարենք ոչ թէ հին խմորով,

և ոչ էլ չարութեան և անզգամութեան խմորովը,
այլ մաքրութեան և ճշմարտութեան չխմորուա-
9 ծովը։ Գրեցի ձեզ թղթումը՝ չխառնուիլ պոռնիկ-
10 ների հետ։ Եւ ոչ թէ ամենեւին այս աշխարհքի
պոռնիկների հետ, կամ ագահների հետ, կամ
յափշտակողների հետ, կամ կռապաշտների հետ,
ապա թէ ոչ՝ պէտք էր ձեզ որ հէնց աշխարհքիցը
11 դուրս գնայիք։ Բայց հիմա գրեցի ձեզ՝ չխառնուիլ,
որ եթէ մէկը, որ եղբայր է անուանուած, լինի
պոռնիկ, կամ ագահ, կամ կռապաշտ, կամ նա-
խատող կամ արբեցող կամ յափշտակող, այնպի-
12 սոյն հետ հաց էլ չուտել։ Քանզի ինձ ի՞նչ պէտք
է՝ որ դրսիններին էլ դատեմ. չէ՞ որ դուք ներսին-
13 ներին պիտի դատէք։ Իսկ դրսիններին Աստուած
կ՚դատէ. բայց դուք չարը ձեր միջիցը վեր առէք։

Գլ. Զ

1 Ձեզանից մէկն՝ եթէ բան ունենայ իր ընկերի հետ,
համարձակվո՞ւմ է անիրաւների առջեւ դատուիլ
2 և ոչ թէ սրբերի առջեւ։ Կամ թէ չէ՞ք գիտում,
որ սրբերն աշխարհքս կ՚դատեն. և եթէ ձեզանով
աշխարհքը դատվում է, ապա չէք արժան անարգ
3 բաների դատաստան անելու։ Չէ՞ք գիտում որ մենք
հրեշտակներին կ՚դատենք. էլ ո՞րքան աւելի երկ-
4 րաւոր բաները։ Եթէ երկրաւոր բաների համար
դատաստան ունիք, եկեղեցու ցած մարդկանցը
5 ձեզ համար դատաւոր նստեցրէք։ Ձեր ամօթի
համար եմ ասում. այնքան մի իմաստուն մարդ
էլ չկա՞յ ձեր միջումը, որ կարող լինի իրաւունք
6 որոշել իր եղբայրների մէջ։ Այլ եղբայր եղբօր
հետ դատաստան է դնում, և այն էլ անհաւատ-
7 ների առաջ։ Եւ հէնց արդէն բոլորովին պակասու-

թիւն է ձեր միջումը որ դատաստաններ ունիք ի-
րար հետ. ի՞նչու չէք աւելի դուք զրկվում. և
ի՞նչու չէք աւելի դուք անիրաւութիւն քաշում։
8 Բայց դուք էք զրկում և անիրաւութիւն ա-
9 նում և այն էլ ձեր եղբայրներին։ Կամ թէ չէ՞ք
գիտում որ անիրաւներն Աստուծոյ արքայութիւ-
նը չեն ժառանգիլ։ Մի խաբուիք. ոչ պոռնիկները,
10 ոչ կռապաշտները, ոչ շնացողները, Ոչ իգացող-
ները, ոչ արուագէտները, ոչ գողերը, ոչ ագահ-
ները, ոչ արբեցողները, ոչ նախատողները, և ոչ
յափշտակողները Աստուծոյ արքայութիւնը չեն
11 ժառանգիլ։ Եւ մի քանիներդ այսպէսներ էիք. բայց
լուացուեցաք՝ բայց սրբուեցաք՝ բայց արդարացաք
Տէր Յիսուսի անունովը և մեր Աստուծոյ Հոգովը։
12 Ամէն բան կարելի է ինձ, բայց ամէնն օգուտ
չէ. ամէն բան կարելի է ինձ, բայց ես չպիտի մի
13 բանի իշխանութեան տակ լինիմ։ Կերակուրները
փորի համար, և փորը կերակուրների համար. բայց
Աստուած սորան էլ նորանց էլ կ'խափանէ. մի-
այն թէ մարմինը պոռնկութեան համար չէ, այլ
14 Տիրոջ համար. և Տէրը մարմնոյն համար։ Բայց
Աստուած, որ մեր Տիրոջն էլ յարոյց, ձեզ էլ
15 կ'յարուցանէ իր զօրութեամբը։ Չէ՞ք գիտում՝ որ
ձեր մարմինները Քրիստոսի անդամներ են. ապա
Քրիստոսի անդամներն առնեմ պոռնիկի անդա՞մ
16 շինեմ. քաւ լիցի։ Կամ թէ չէ՞ք գիտում, որ նա՝
որ պոռնիկին կպչում է, մէկ մարմին է նորա հետ.
քանզի՝ Երկուսն, ասում է, մէկ մարմին կ'լինին։
17 Եւ նա՝ որ Տիրոջն է կպչում՝ մէկ հոգի է նորա
18 հետ։ Փախէք պոռնկութիւնիցը. ամէն մեղք որ
մարդ գործէ, իր մարմնիցը դուրս է. բայց պոռ-
նկութիւն անողն, իր մարմնոյ մէջ է մեղանչում։
19 Կամ թէ չէ՞ք գիտում, որ ձեր մարմինները Սուրբ

Հոգու տաճար են՝ որ ձեզանում է, որ նորան Աստ-
20 ուածանից ունիք. և ձերինը չէք։ Քանզի մեծ գը-
նով գնուեցաք. ուստի փառաւորեցէք Աստուծոյն
ձեր մարմնումը և ձեր հոգումն՝ որ են Աստուծոյն։

ԳԼ. Է

1 Բայց այն բաների համար՝ որ ինձ գրեցիք, ―――՛
2 Ե՛ Թէ, Լաւ է մարդուս որ կնկան չմօտենայ։ Սա-
կայն պոռնկութեան պատճառով՝ թող ամեն մարդ
իր կինն ունենայ. և ամեն մէկ կին թող իր մարդն
3 ունենայ։ Կնկանն իր մարդը թող պարտքը վճա-
4 րէ. և այնպէս էլ կինն իր մարդուն։ Կինն իր
մարմնոյ վերայ իշխանութիւն չունի, այլ մարդը.
այնպէս էլ մարդն իր մարմնոյն վերայ իշխանու-
5 թիւն չունի, այլ կինը։ Իրար մի զրկէք. բայց մի-
այն իրար հետ միաբանուելով մի քիչ ժամանակի
համար, որ ծոմապահութեան և աղօթքի պարապ-
ուիք. և դարձեալ մէկտեղ դարձէք, որ սատա-
նան չփորձէ ձեզ՝ ձեր անժուժկալութեան պատ-
6 ճառովը։ Բայց ես այս ներելով եմ ասում, և ոչ
7 թէ հրամանով։ Քանզի կամենում եմ՝ որ ամեն
մարդ ինձ պէս լինէր. բայց ամեն մարդ իր յա-
տուկ շնորհքն ունի Աստուածանից. մէկն այսպէս
8 և միւսն այնպէս։ Բայց ամուրիներին և որբեւայ-
րիներին ասում եմ, Թէ Լաւ է նորանց համար՝ որ
9 ինձ պէս մնան։ Ապա եթէ ժուժկալութիւն չու-
նին, թող ամուսնանան. քանզի աւելի լաւ է ա-
10 մուսնանալ, քան թէ վառուիլ։ Բայց ամուսնա-
ցածներին պատուիրում եմ, ոչ թէ ես՝ այլ Տէ-
11 րը, որ կինը չբաժանուի իր մարդուցը։ Ապա եթէ
բաժանուի էլ, թող առանց ամուսնանալու մնայ՝
կամ իր մարդուն հետ հաշտուի. և որ մարդն էլ

12 կինը չթողէ։ Բայց ուրիշներին ես եմ ասում, ոչ
թէ Տէրը. Եթէ մի եղբայր անհաւատ կին ունի,
և նա հաճի նորա հետ բնակել՝ թող նորան չթո-
13 ղէ։ Եւ մի կին՝ որ անհաւատ մարդ ունի, և նա
14 հաճի նորա հետ բնակել՝ թող նորան չթողէ։ Քան-
զի անհաւատ մարդը սրբուած է կնկանովը, և ան-
հաւատ կինը սրբուած է մարդովը. ապա թէ ոչ՝
ձեր որդիքը պիղծ կ՚լինէին. բայց հիմա սուրբ են։
15 Բայց եթէ անհաւատը բաժանվում է, թող բա-
ժանուի. այսպիսի բաների մէջ մի եղբայր կամ
քոյր գերի եղած չէ. Աստուած մեզ կանչեց խա-
16 ղաղութեան մէջ։ Քանզի ի՞նչ գիտես, կին, դու-
ցէ քո մարդը կ՚ապրեցնես. կամ ի՞նչ գիտես, մարդ,
17 դուցէ քո կինը կ՚ապրեցնես. Միայն թէ՝ ամեն մէ-
կին ինչպէս Տէրը բաժին է տուել. ամեն մէկն
ինչպէս Աստուած կանչեց նորան, այնպէս գնայ. և
այնպէս ամեն եկեղեցիներումը պատուէր եմ տալիս։
18 Մէկը թլփատուած կանչուեցաւ, թող անթըլ-
փատ չձեւանայ. մէկը անթլփատութիւնում կան-
19 չուեցաւ՝ թող չթլփատուի։ Թլփատութիւնն ո-
չինչ է, և անթլփատութիւնն ոչինչ. այլ Աստու-
20 ծոյ պատուիրանքների պահելը։ Ամեն մէկն՝ որ
կոչումի մէջ որ կանչուեցաւ, նորանում կենայ։
21 Ծառայ կանչուեցար՝ հոգս մի անիր. բայց եթէ
կարենաս ազատ էլ լինել՝ աւելի նա գործածէ։
22 Քանզի Տէրով կանչուած ծառան՝ Տիրոջ ազատն
է. այնպէս էլ ազատ կանչուածը Քրիստոսի ծա-
23 ռայ է։ Մէծ գնով գնուեցաք՝ մարդկանց ծառայ մի
24 լինիք։ Ամեն մէկն ինչ կոչումի մէջ որ կանչուեցաւ,
եղբարք, թող նորանում մնայ Աստուծոյ առջեւ։
25 Բայց կոյսերի համար հրաման չունիմ Տէրիցը.
միայն խրատ եմ տալիս ինչպէս Տէրիցը ողորմու-
26 թիւն գտած՝ հաւատարիմ լինելու համար։ Արդ

ես համարում եմ թէ այսպէս լաւ է ներկայ նե-
ղութեան պատճառով, որ լաւ է մարդուն՝ այն-
27 պէս լինիլ։ Կնկան հետ կապուա՞ծ ես՝ մի աշխատիր
արձակուելու. կնկանից արձակուա՞ծ ես՝ կին մի
28 որոնիր։ Բայց եթէ ամուսնանաս, չմեղանչեցիր. և
եթէ մի կոյս ամուսնանայ, չմեղանչեց. միայն թէ
այնպիսիները մարմնոյ նեղութիւն կ՚ունենան. իսկ
29 ես խնայում եմ ձեզ։ Բայց սա եմ ասում, եղ-
բարք, թէ ժամանակս կարճ է այսուհետեւ, որ
30 կին ունեցողներն էլ չունեցողների պէս լինէին։ Եւ
լաց լինողներն չլացողների պէս. և ուրախացողները
չուրախացողների և ծախու առնողները չունեցող-
31 ների պէս. Եւ այս աշխարհքը գործածողները չար
կերպով չգործածողների պէս. քանզի այս աշխար-
32 հի կերպարանքն անցնում է։ Բայց կամենում եմ
որ դուք առանց հոգսի լինիք. չամուսնացողը Տի-
րոջ բաների համար է հոգս անում, թէ ինչպէս
33 հաճոյ լինի Տիրոջը։ Բայց ամուսնացածը աշխարհ-
քի բաների համար է հոգս անում, թէ ինչպէս
34 հաճոյ լինի կնկանը։ Եւ իրարից տարբեր են կինը
և կոյսը. չամուսնացած կոյսը Տիրոջ բաների հա-
մար է հոգս անում՝ որ սուրբ լինի մարմնով և հո-
գով, իսկ ամուսնացած կինը աշխարհքի բաների
համար է հոգս անում, թէ ինչպէս հաճոյ լինի
35 մարդուն։ Միայն թէ՝ սա ես ձեր շահի համար
եմ ասում. և ոչ թէ որ ձեր վերայ խեղդելու չուան
գցեմ. այլ պարկեշտութեան համար՝ և առանց
36 արգելքի Տիրոջը ծառայելու համար։ Բայց եթէ
մէկն ամօթ համարէ իր կոյսի համար՝ թէ չափա-
հասութիւնից անցել է, և այնպէս պէտք է լինիլ,
ինչ որ կամենում է թող անէ. չէ մեղանչում՝
37 թող ամուսնանան։ Բայց նա՝ որ իր սրտի մէջ հաս-
տատ է՝ և պէտք էլ չունի, նա իր կամքի վերայ

իշխանութիւն ունի, և նա վճռեց իր սրտումն՝ որ
38 իր կոյսը պահէ, նա լաւ է անում։ Նոյնպէս և նա՝
որ իր կոյսը մարդու է տալիս, լաւ է անում, և
նա՝ որ մարդու չէ տալիս, աւելի լաւ է անում։
39 Կինը կապուած է օրէնքով քանի ժամանակ որ
նորա մարդը կենդանի է. բայց եթէ նորա մարդը
ննջէ, ազատ է ում հետ որ կամենայ ամուսնա-
40 նալու, միայն թէ Տէրով։ Բայց էլ աւելի երանե-
լի է, թէ որ այնպէս կենայ՝ իմ խրատի պէս. այսպէս
եմ համարում, թէ ես էլ ունիմ Աստուծոյ Հոգին։

ԳԼ. Ը

1 Բայց կուքերի զոհերի համար գիտենք, քանզի ա-
մենքս գիտութիւն ունինք. գիտութիւնը հպար-
2 տացնում է, բայց սէրը շինում է։ Եթէ մէկը կար-
ծում է թէ բան գիտէ, նա դեռ բան չգիտաց՝ ինչ-
3 պէս պէտք է գիտել։ Բայց եթէ մէկը Աստուծոյն
4 սիրէ, նա ճանաչուած է նորանից։ Արդ կռոց զոհ-
ուած կերակուրների համար գիտենք, որ կուռքը
ոչինչ է աշխարհքում. և որ ուրիշ ոչ մի Աստուած
5 չկայ բացի այն մէկը։ Քանզի թէպէտեւ կան որ
աստուածներ են անուանվում՝ թէ երկնքումը թէ
երկրիս վերայ. ինչպէս որ շատ աստուածներ կան և
6 շատ տէրեր։ Բայց մեզ համար մէկ Աստուած կայ՝
Հայրն, որից են ամեն բաները, և մենք նորա համար.
և մէկ Տէր Յիսուս Քրիստոս որով են ամեն բաները,
7 և մենք նորանով։ Սակայն ամենքը այս գիտու-
թիւնը չունին. քանզի ոմանք կռքի մասին խղճմը-
տանքով են ուտում մինչեւ հիմա իբրեւ կուռքե-
րին զոհուած, և նորանց խղճմտանքը տկար լինե-
8 լով՝ պղծվում է։ Բայց կերակուրը մեզ չի կանգ-
նեցնել Աստուծոյ առջեւ. քանզի եթէ ուտենք՝

մի բանով չենք աւելանալ, և եթէ չուտենք՝ մի
9 բանով չենք պակասել։ Միայն թէ զգոյշ կացէք՝
որ այդ ձեր իշխանութիւնը գայթակղութիւն չլինի
10 տկարներին։ Քանզի եթէ մէկը տեսնէ քեզ՝ որ գի-
տութիւն ունիս՝ կռքի տան մէջ սեղան նստած,
չէ՞ որ նորա խղճմտանքը, որ տկար է, շինութիւն
11 կ՚ստանայ զոհուած բանն ուտելու։ Եւ այն տկար
եղբայրը կ՚կորչի քո գիտութեան պատճառովը, ո-
12 րի համար Քրիստոս մեռաւ։ Եւ այսպէս եղբայր-
ների դէմ մեղանչելով, և այն տկարների խղճմը-
տանքը զարկելով Քրիստոսի դէմ մեղք էք գոր-
13 ծում. Վասն որոյ՝ եթէ կերակուրն իմ եղբօրը
գայթակղեցնում է, ես յաւիտեան միս չեմ ու-
տիլ, որ իմ եղբօրը չգայթակղեցնեմ։

ԳԼ. Թ

1 Չէ՞ որ առաքեալ եմ, չէ՞ որ ազատ եմ, չէ՞ որ
մեր Տէր Յիսուսին Քրիստոսին տեսայ, չէ՞ որ դուք
2 իմ գործն էք Տէրով։ Թէեւ ուրիշներին առաքեալ
չլինիմ, բայց հէնց ձեզ առաքեալ եմ քանզի իմ
3 առաքելութեան կնիքը դուք էք Տէրով։ Իմ պա-
4 տասխանը ինձ քննողների դէմ սա է։ Մի՞թէ մենք
5 իշխանութիւն չունինք ուտելու և խմելու։ Մի՞թէ
իշխանութիւն չունինք քոյր կինման ածելու մեզ
հետ, ինչպէս ուրիշ առաքեալները և Տիրոջ եղ-
6 բարքը, և Կեփասը։ Կամ մի՞թէ միայն ես և Բառ-
7 նաբասը իշխանութիւն չունինք չգործելու։ Ո՞վ է որ
երբէք իր պաշարովը զինուորութիւն անէ. ո՞վ է որ
այգի տնկէ՝ և նորա պտղից չուտէ. ո՞վ է որ հօտ
8 արածեցնէ՝ և հօտի կաթնից չուտէ։ Մի՞թէ ես
այս բաները մարդու կերպով եմ ասում, կամ չէ՞
9 որ օրէնքն էլ է ասում այս բաները։ Քանզի Մօ-

սէսի օրէնքումն գրուած է՝ կալի մէջ աշխատող
եզան դունչը մի կապիր. մի՞թէ Աստուած եզների
10 համար էր հոգս անում։ կամ չէ՞ որ մանաւանդ
մեզ համար է ասում. քանզի մեզ համար գրը-
ուեցաւ, որ ցանողը պէտք է յուսով ցանէ. և
11 կասողն իր յոյսը վայելելու յուսովը կալսէ։ Եթէ
մենք ձեզանում հոգեւորները սերմեցինք, մեծ
12 բա՞ն է որ ձեզանից մարմնաւորները հնձենք։ Ե-
թէ ուրիշները ձեզ վերայ այդ իշխանութիւնը վա-
յելում են, ո՞չ առաւել ես մենք. բայց մենք
այս իշխանութիւնը չբանեցրինք. այլ ամեն բանի
համբերում ենք, որ արգելք չդնենք Քրիստոսի ա-
13 ւետարանին։ Չե՞ք գիտում թէ նորանք՝ որ տա-
ճարումը գործում են, տաճարից են ուտում. և
նորանք՝ որ սեղանի պաշտօնեաներ են, սեղանից
14 են բաժին առնում։ Այնպէս էլ Տէրը հրաման
տուաւ աւետարանը քարոզողներին աւետարանից
15 ապրել։ Բայց ես սորանցից ոչ մէկն էլ չբանեցրի.
և այս բաները չգրեցի որ՝ ինձ այդպէս լինի. քան-
զի աւելի լաւ է ինձ մեռնիլ, քան թէ մէկն իմ
16 պարծանքը ունայնացնէ։ Քանզի եթէ աւետարանը
քարոզեմ, դա ինձ պարծանք չէ. որովհետեւ դ-
հարկ է դրուած ինձ վերայ. բայց վայ է ինձ, ե-
17 թէ չաւետարանեմ։ Քանզի եթէ յօժար կամքով
անեմ այս, վարձք ունիմ. իսկ եթէ ակամայ՝ տըն-
18 տեսութիւնը յանձնուած է ինձ։ Ապա ի՞նչ է
իմ վարձքը, այն որ՝ աւետարանելիս ձրի տամ
Քրիստոսի աւետարանը, որ աւետարանի մէջ իմ
19 իշխանութիւնը գէշ կերպով չբանեցնեմ։ Քանզի
ամենից ազատ լինելով, իմ անձը ամենքին ծա-
20 ռայ արի, որ շատերին շահեմ։ Հրէաներին հրէա-
21 յի պէս եղայ, որ հրէաներին շահեմ։ Օրէնքի
տակ լինողներին օրէնքի տակ լինողի պէս եղայ,

որ օրէնքի տակ լինողներին շահեմ. անօրէններին
անօրէնի պէս եղայ. (Իբր չէ թէ ես Աստուծոյ
առջեւ անօրէն էի, այլ Քրիստոսի օրէնքի տակ,)
22 որ անօրէններին շահեմ։ Տկարներին տկարի
պէս եղայ, որ տկարներին շահեմ. ամենին ա-
մեն բան եղայ, որ ինչ և իցէ մի քանիսին ազատե-
23 ցնեմ։ Այս անում եմ աւետարանի համար, որ
24 նորան կցորդ լինիմ։ Չե՞ք գիտում, թէ ասպարէզի
մէջ վազողներն՝ ամենքն են վազում. բայց մէկն
է յաղթանակն առնում. դուք այնպէս վազեցէք
25 որ հասնէք։ Եւ ամեն ով որ պատերազմ է ա-
նում, ամեն բանից ժուժկալ է լինում. հիմա նո-
րանք պատերազմում են որ մի ապականելի պսակ
26 առնեն, իսկ մենք՝ անապականելի։ Ուրեմն ես
այնպէս եմ վազում, ոչ թէ ինչպէս անստոյգ. այն-
պէս եմ մրցում ոչ թէ ինչպէս օդին զարկելով։
27 Այլ իմ մարմինը ճնշում եմ և նուաճում, որ մի
դուցէ ուրիշներին քարոզելով, ինքս անպիտան
գտնուիմ։

Գլ. Ժ

1 Չեմ կամենում, եղբարք, որ չգիտենաք՝ թէ մեր
հարքն ամենքն էլ ամպի տակն էին. և ամենքը
2 ծովի միջովն անցան։ Եւ ամենքը Մովսէսով մկըր-
3 տուեցան ամպումը և ծովումը։ Եւ ամենքն էլ նոյն
4 հոգեւոր կերակուրը կերան։ Եւ ամենքն էլ նոյն
հոգեւոր խմելիքը խմեցին. քանզի այն հոգեւոր վէ-
միցն էին խմում՝ որ գնում էր նորանց հետ. և
5 այն վէմն էր Քրիստոս։ Բայց Աստուած նորանցից
շատերին չհաւանեցաւ. քանզի անապատումը փըռ-
6 ուած ընկան։ Եւ սորանք մեզ օրինակի համար ե-
ղան, որ մենք չար բաների ցանկացող չլինինք,
7 ինչպէս նորանք ցանկացան։ Եւ կռապաշտ մի լի-

նիք ինչպէս նորանցից ոմանք. ինչպէս գրուած է,
Թէ ժողովուրդը նստեց ուտելու և խմելու, և վեր
8 կացան որ խաղան: Եւ պոռնկութիւն էլ չանենք,
ինչպէս նորանցից ոմանք պոռնկութիւն արին, և
մէկ օրում քսան և երեք հազար մարդ վայր ըն-
9 կան: Եւ Քրիստոսին էլ չփորձենք, ինչպէս նո-
րանցից էլ ոմանք փորձեցին, և օձերից սատկե-
10 ցան: Եւ չտրտնջանք էլ, ինչպէս նորանցից էլ ո-
11 մանք տրտնջացին, և սատակչի ձեռովը կորան: Եւ
այն ամենն օրինակի համար էր նորանց հանդի-
պում, բայց մեզ խրատի համար գրուեցաւ, որոնց
12 դարերի վերջը հասաւ: Ուրեմն ով որ համարում
է թէ հաստատ կանգնած է, թող զգուշ լինի, որ
13 վայր չընկնի: Ձեզ ուրիշ փորձութիւն չէ պատա-
հել բացի մարդկային [illegible]. բայց Աստուած
հաւատարիմ է, որ չի թողիլ ձեզ ձեր կարողու-
թիւնիցը վեր փորձուելու, այլ փորձութեան հետ
ելքն էլ կ'պատրաստէ, որ կարողանաք համբերել:
14 Նորա համար, իմ սիրելիք, փախէք կռապաշ-
15 տութիւնից: Ինչպէս իմաստուններին հետ եմ խօ-
սում, դուք ինքներդ դատեցէք այն որ ասում եմ.
16 Օրհնութեան բաժակը, որ օրհնում ենք, չէ՞ որ
հաղորդութիւն է Քրիստոսի արեանը. հացը, որ
կտրում ենք, չէ՞ որ հաղորդութիւն է Քրիստոսի
17 մարմնոյն: Որովհետեւ մէկ հաց, մէկ մարմին ենք
մենք շատերս. քանզի ամենքս այն մէկ հացից
18 ենք վայելում: Տեսէք Իսրայէլին մարմնոյ կողմա-
նէ. չէ՞ որ զոհուածներն ուտողները մասնակից են
19 սեղանին: Արդ ի՞նչ ասեմ. մի՞թէ կուռքը մի բան
է, և կամ թէ կուռքերի զոհուածները մի բա՞ն են:
20 Բայց այն որ հեթանոսները զոհում են, դեւերին
են զոհում, և ոչ թէ Աստուծոյն. բայց չեմ կա-
մենում, որ դուք դեւերին մասնակից լինիք. չէք

կարող Տիրոջ բաժակը խմել և դևերի բաժակը .
21 Չէք կարող Տիրոջ սեղանիցը վայելել՝ և դևերի
22 սեղանիցը ։ Կամ թէ Տիրոջը նախանձի՞ գրգռենք .
23 մի՞թէ նորանից աւելի զօրաւոր ենք ։ Ամեն բան
կարելի է ինձ , բայց ամեն բան օգուտ չէ . ամեն
բան կարելի է ինձ , բայց ամեն բան շինութիւն
24 չէ տալիս ։ Ոչ ով միայն իր անձի օգուտը չորո-
25 նէ , այլ ամեն մէկն ընկերին էլ ։ Ամեն ինչ որ
սպանդանոցումը ծախվում է , կերէք առանց մի
26 բան քննելու խղճմտանքի պատճառով ։ Քանզի
27 Տիրոջն է երկիրը և նորա բոլոր լիութիւնը ։ Եթէ
անհաւատներից մէկը կանչէ ձեզ , և դուք կամե-
նաք գնալ , ամեն բան որ ձեր առջեւ դրուի , կե-
րէք , առանց մի բան քննելու խղճմտանքի պատճա-
28 ռով ։ Բայց եթէ մէկն ասէ ձեզ , թէ Դա կուռքի
զոհուած բան է , մի ուտէք՝ նորա պատճառովն որ
իմացրեց , և խղճմտանքի պատճառովը . քանզի Տի-
29 րոջն է երկիրը և նորա բոլոր լիութիւնը ։ Բայց
խղճմտանք եմ ասում՝ ոչ թէ իր , այլ ընկերի-
նը . քանզի ի՞նչու իմ ազատութիւնը պիտի դատ-
30 ուի ուրիշի խղճմտանքից . Թէ որ ես շնորհակալու-
թիւնով վայելում եմ , ի՞նչու հայհոյուիմ այն
31 բանի համար՝ որի համար ես գոհանում եմ ։ Ու-
րեմն՝ թէ ուտէք թէ խմէք թէ ինչ գործ էլ որ
անէք , ամեն բան Աստուծոյ փառաց համար ա-
32 րէք ։ Առանց գայթակղութիւն տալու եղէք Հրէա-
33 ներին և Յոյներին և Աստուծոյ եկեղեցուն , ինչ-
պէս ես էլ ամեն բանով ամենին հաճոյ եմ լի-
նում . իմ անձի օգուտը չորոնելով , բայց շատերի-
նը որ փրկուին ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Ինձ նմանող եղէք , ինչպէս ես էլ Քրիստոսի

2 Արդ գովում եմ ձեզ, եղբարք, որ իմ ամեն բա-
ները յիշում էք, և ինչպէս պատուիրեցի ձեզ,
3 այն պատուէրները պահում էք։ Բայց կամենում
եմ որ դուք գիտենաք, թէ ամեն մարդու գլուխը
Քրիստոս է, և կնկան գլուխը մարդը, և Քրիստո-
4 սի գլուխն՝ Աստուած։ Ամեն մարդ՝ երբոր աղօթք
է անում կամ մարգարէանում՝ և գլուխը ծած-
5 կած ունենայ, ամօթ է անում իր գլուխը։ Եւ ա-
մեն կին՝ երբոր աղօթք է անում կամ մարգարէա-
նում բաց գլխով, ամօթ է անում իր գլուխը.
6 քանզի մի և նոյն է թէ ածիլուած է։ Քանզի եթէ
կինը չծածկուի, թող ուրեմն իր մազերն էլ կըտ-
րէ. բայց եթէ կնկան ամօթ է մազերը կտրելը կամ
7 ածիլելը, թող ծածկուի։ Սակայն մարդուն պէտք
չէ որ իր գլուխը ծածկէ, քանզի Աստուծոյ պատ-
կերն և փառքն է. բայց կինը մարդու փառքն է։
8 Քանզի ոչ թէ մարդն է կնկանից, այլ կինն է
9 մարդուցը։ Եւ որովհետեւ ոչ թէ մարդը կնկան
համար ստեղծուեցաւ, այլ կինը մարդու համար։
10 Նորա համար պէտք է, որ կինը* շուք դնէ գլխի
11 վերայ հրեշտակների համար։ Բայց դարձեալ ոչ
կինն առանց մարդու, և ոչ մարդն առանց կնկան
12 Տէրումը։ Քանզի ինչպէս որ կինը մարդուցը եղաւ,
այնպէս էլ մարդը կնկան միջոցովն է. բայց ամենն
13 Աստուածանից։ Դուք ինքներդ դատեցէք. մի կըն-
կան վայելո՞ւմ է որ չծածկուած աղօթք անէ Ա-
14 տուծոյն։ Կամ հէնց բնութիւնն ինքն չէ՞ սովո-
րեցնում ձեզ, որ եթէ մարդը երկար մազեր ու-
15 նենայ, այն անարգանք է նորան։ Բայց եթէ կինն
երկար մազեր ունի, այն փառք է նորան. քանզի
երկար մազերը հագուստի տեղ է տրուած նորան։

* իշխանութիւն

16 Բայց եթէ մէկը կամենում է հակառակել, մենք
այնպիսի սովորութիւն չունինք, և ոչ էլ Աստու-
ծոյ եկեղեցիները։
17 Բայց այս էլ պատուիրելովս չեմ գովում, որ
դուք ոչ թէ դէպի լաւագոյնն այլ դէպի վատ-
18 թարն էք ժողովվում։ Քանզի նախ և առաջ երբոր
մէկտեղ էք ժողովվում եկեղեցու մէջ, լսում եմ
որ հերձուածներ կան ձեր մէջ, և մասամբ էլ հա-
19 ւատում եմ։ Քանզի հերձուածներ էլ պէտք է լի-
նին ձեր մէջ, որ ընտիր լինողները յայտնի լինին
20 ձեզանում։ Արդ երբոր մէկտեղ էք ժողովվում, ա
21 Տէրունական ընթրիքն ուտել չէ։ Քանզի ամեն
մէկն առաջ իր ընթրիքն է անում ուտելու ժա-
22 մանակ, և մէկը սոված է, և միւսը արբած։ Մի՞-
թէ տուն չունիք ուտելու և խմելու, կամ թէ
Աստուծոյ եկեղեցին արհամարհո՞ւմ էք, և չքա-
ւորներին ամաչեցնում. ձեզ ի՞նչ ասեմ. գովե՞մ
23 ձեզ. այդ բանումը չեմ գովում։ Քանզի ես Տէ-
րից ընդունեցի այն որ ձեզ էլ աւանդեցի. որ Տէր
Յիսուսը այն գիշերը որ մատնվում էր, հաց ա-
24 ռաւ, Եւ գոհանալուց յետոյ կոտրեց և ասաց. Ա-
ռէք, կերէք. այս է իմ մարմինը՝ որ ձեզ համար
կոտրվում է, այս արէք իմ յիշատակի համար։
25 Այնպէս էլ՝ ընթրիքն ուտելուց յետոյ բաժակն
——— և ասաց. Այս բաժակը նոր ուխտն է իմ
արիւնովը. այս արէք՝ քանի անգամ որ խմէք, իմ
26 յիշատակի համար։ Վասն զի քանի անգամ որ
այս հացն ուտէք, և այս բաժակը խմէք, Տիրոջ
27 մահը պատմեցէք՝ մինչեւ որ նա կ՚գայ։ Ուրեմն ով
որ այս հացն ուտէ՝ կամ Տիրոջ բաժակը խմէ ա-
նարժանութեամբ, նա պարտական կ՚լինի Տիրոջ
28 մարմնոյն և արեանը։ Ուրեմն թող մարդ փորձէ
իր անձը, և ապա այն հացիցն ուտէ՝ և այն բա-

29 ժակից խմէ։ Քանզի անարժանութեամբ ուտողը
և խմողը իր անձի համար դատաստան է ուտում
և խմում. քանզի չէ որոշում Տիրոջ մարմինը։
30 Նորա համար էլ ձեր միջումը շատ հիւանդներ և
31 ցաւագարներ կան. և շատեր էլ ննջած են։ Քան-
զի եթէ մեր անձերը քննէինք, չէինք դատապար-
32 տուիլ։ Բայց դատուելով Տէրից խրատվում ենք,
33 որ աշխարհքի հետ չդատապարտուինք։ Ուրեմն,
եղբարքս, երբոր ժողովուիք ուտելու համար, ի-
34 րար սպասեցէք։ Ապա եթէ մէկը սոված է՝ թող
իւր տանն ուտէ. որ դատապարտութեան համար
չժողովուիք. բայց ուրիշ բաներն՝ երբոր կ'գամ՝
այն ժամանակ կ'պատուիրեմ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Բայց հոգեւոր շնորհքների համար, եղբարք, չեմ
2 կամենում որ չգիտենաք։ Դուք գիտէք, որ հե-
թանոս էիք, և անձայն կուռքերի մօտ էիք տար-
3 վում ինչպէս որ առաջնորդվում էիք։ Նորա հա-
մար յայտնում եմ ձեզ, որ ոչ ով չկայ Աստու-
ծոյ Հոգովը խօսող որ Յիսուսին նզովեալ ասէ. և
ոչ ով չէ կարող Յիսուսին Տէր ասել՝ եթէ ոչ Հո-
4 գով Սրբով։ Պարգեւները զանազան են, բայց
5 Հոգին նոյնն է։ Եւ պաշտօնները զանազան են,
6 բայց Տէրը նոյնն է։ Եւ ներգործութիւնները զա-
նազան են, բայց Աստուած նոյնն է, որ ամենը ա-
7 մենքի մէջ ներգործում է։ Բայց ամեն մէկին տըր-
8 ուած է Հոգոյ յայտնութիւնը օգտի համար։ Քան-
զի մէկին Հոգուցը տրուած է իմաստութեան խօսք.
և ուրիշին գիտութեան խօսք՝ նոյն Հոգոյ չափովը։
9 Միւսին հաւատք նոյն Հոգովը. ուրիշին բժշկու-
10 թեան պարգեւներ նոյն Հոգովը։ Ուրիշին զօրու-

թիւնների ներգործութիւններ․ և ուրիշին մարգա-
րէութիւն․ ուրիշին հոգիների ընտրութիւն․ ուրի-
շին այլ և այլ լեզուներ․ ուրիշին լեզուների թարգ-
11 մանութիւններ։ Բայց այս ամենը հէնց մի և նոյն
Հոգին է ներգործում, ամեն մէկին բաժանելով
ինչպէս կամենում է։
12 Ինչպէս էլ մարմինը մէկ է և անդամներ շատ
ունի․ և մէկ մարմնոյ բոլոր անդամները շատ լինե-
13 լով՝ մարմինը մէկ է․ այսպէս էլ Քրիստոս։ Քան-
զի մենք էլ ամենքս մէկ Հոգով մկրտուեցանք մէկ
մարմին լինելու․ թէ Հրէաներ, թէ Յոյներ․ թէ
ծառաներ, թէ ազատներ, և ամենքս մէկ Հոգին
14 խմեցինք։ Քանզի մարմինն էլ մէկ անդամ չէ,
15 այլ շատ։ Եթէ ոտն ասէ․ Որովհետև ձեռն չեմ՝
մարմնիցը չեմ․ մի՞թէ նորանով մարմնիցը չի լինիլ։
16 Եւ եթէ ականջն ասէ, Որովհետև աչք չեմ՝ մարմ-
17 նիցը չեմ․ մի՞թէ նորանով մարմնիցը չի լինիլ։ Եթէ
բոլոր մարմինն աչք լինէր, ո՞րտեղ էր լսելիքը․ և
եթէ բոլոր մարմինը լսելիք լինէր, ո՞րտեղ էր հո-
18 տոտելիքը։ Բայց հիմա Աստուած անդամները՝ նո-
րանց ամեն մէկը՝ դրաւ մարմնոյ մէջ ինչպէս կա-
19 մեցաւ։ Եւ եթէ ամենը մէկ անդամ լինէր, ո՞ր-
20 տեղ էր մարմինը։ Բայց հիմա անդամները շատ են,
21 իսկ մարմինը մէկ։ Աչքը չէ կարող ձեռին ասել,
Ինձ պէտք չես․ կամ դարձեալ գլուխը ոտներին՝
22 Ինձ պէտք չէք։ Այլ մանաւանդ մարմնոյ այն ան-
դամները՝ որ երևում են թէ տկարագոյն են, նո-
23 րանք հարկաւոր են։ Եւ նորանք՝ որ կարծում ենք
թէ մարմնոյ շատ անարգուածներն են, նորանց առա-
ւել եւս պատիւ ենք անում․ և մեր ամօթալիքներն
24 աւելի պարկեշտութիւն ունին։ Եւ մեր պարկեշտ-
ները մի բան պէտք չունին․ բայց Աստուած
մարմինը բարեխառնեց, ցածին աւելի պատիւ տա-

25 լով։ Որ մարմնոյ մէջ տարաձայնութիւն չլինի,
այլ որ անդամներն իրար համար նոյն հոգսն ունե-
26 նան։ Եւ եթէ մէկ անդամը ցաւում է, բոլոր ան-
դամներն էլ նորա հետ ցաւում են. և եթէ մէկ
անդամը փառաւորվում է, բոլոր անդամներն էլ
27 նորա հետ ուրախանում են։ Արդ դուք Քրիստո-
28 սի մարմինն էք, մէկ մէկ նորա անդամներ։ Եւ ո-
մանց դրաւ Աստուած եկեղեցումը. առաջ՝ առա-
քեալներին. երկրորդ՝ մարգարէներին. երրորդ՝ վար-
դապետներին. յետոյ զօրութիւններ. յետոյ բժշշ-
կութեանց պարգևներ, օգնութիւններ, կառա-
29 վարութիւններ, այլ և այլ լեզուներ։ Մի՞թէ ա-
մէնքն առաքեալք են. մի՞թէ ամէնքը մարգարէք
են. մի՞թէ ամէնքը վարդապետներ են. մի՞թէ ա-
30 մէնքը զօրութիւններ անող են։ Մի՞թէ ամէնքը բժշշ-
կութեանց պարգևներ ունին. մի՞թէ ամէնքը լեզու-
ներ են խօսում. մի՞թէ ամէնքը թարգմանում են։
31 Բայց դուք նախանձաւոր եղէք լաւագոյն շնորհք-
ներին. և ես էլ աւելի գերազանց ճանապարհ ցոյց
տամ ձեզ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եթէ մարդկանց և հրեշտակների լեզուներով խօ-
սիմ, բայց սէր չունեմ, ես եղայ ձայն հանող պղ-
2 ղինձ, կամ հնչեցող ծնծղայ։ Եւ եթէ մարգա-
րէութիւն ունենամ, և գիտենամ ամէն խորհուրդ-
ները և ամէն գիտութիւնը. և եթէ ամէն հա-
ւատքն ունենամ, մինչև որ լեռներն էլ փոխեմ,
3 բայց սէր չունեմ, ոչինչ եմ։ Եւ եթէ իմ ամէն
ապրանքներն աղքատներին ուտեցնեմ և իմ մարմի-
նը մատնեմ որ այրուի, բայց սէր չունեմ, ես ո-
4 չինչ օգուտ չեմ ունենալ։ Սէրը երկայնամիտ է՝
քաղցր է. սէրը չէ նախանձվում, չէ գոռոզանում,

5 չէ հպարտանում, Չէ լրբանում, իրը չէ որոնում.
6 չէ գրգռվում, չարը չէ մտածում, Անիրաւութեան
վերայ չէ ուրախանում, բայց ուրախանում է ճըշ-
7 մարտութեան հետ. Ամեն բանի դիմանում է. ա-
մեն բանի հաւատում է, ամեն բանի համար յոյս
8 ունի, ամեն բանի համբերում է։ Սէրը երբէք չի
վերջանալ. եթէ մարգարէութիւններ կան՝ կ՚խա-
փանուին. եթէ լեզուներ՝ կ՚լռեն. եթէ գիտու-
9 թիւն՝ կ՚խափանուի։ Քանզի փոքր 'ի շատէ գի-
տում ենք. և փոքր 'ի շատէ մարգարէանում ենք։
10 Բայց երբոր կատարեալը գայ, այս փոքր 'ի շատէն
11 կ՚խափանուի։ Երբոր տղայ էի՝ տղայի պէս էի խօ-
սում, տղայի պէս էի մտածում, տղայի պէս էի
համարում. բայց երբոր մարդ եղայ, այն տղայու-
12 թեան բաները խափանեցի։ Քանզի հիմա հայելու
մէջ օրինակով ենք տեսնում, բայց այն ժամանակ
դէմառդէմ. հիմա փոքր 'ի շատէ եմ տեղեակ, բայց
այն ժամանակն այնպէս կ՚գիտենամ՝ ինչպէս գի-
13 տացուած եմ։ Ապա ուրեմն մնում է հաւատք,
յոյս, սէր. այս երեքը, և սորանցից մեծը սէրն է։

ԳԼ. ԺԴ

1 Սիրոյն հետեւեցէք, և հոգեւոր շնորհքներին նա-
խանձաւոր եղէք. և մանաւանդ որ մարգարէանաք։
2 Քանզի լեզուներով խօսողը, մարդկանց հետ չէ
խօսում, այլ Աստուծոյ հետ. քանզի ոչ ով չէ
3 լսում, բայց Հոգով խորհուրդներ է խօսում։ Իսկ
մարգարէանողը, մարդկանց հետ շինութիւն և մը-
4 խիթարութիւն և սփոփութիւն է խօսում։ Լեզ-
ուով խօսողը իր անձն է շինում, իսկ մարգարէա-
5 նողը եկեղեցին է շինում։ Ես կամենում եմ որ
դուք ամենքդ լեզուներով խօսիք, բայց մանա-

ւանդ որ մարգարէանաք. քանզի աւելի մեծ է
մարգարէանողը, քան թէ լեզուներով խօսողը, մի-
այն եթէ թարգմանէ, որ եկեղեցին շինութիւն
առնէ ։
6 Բայց հիմա, եղբարք, եթէ ձեզ մօտ գամ և
լեզուներով խօսիմ, ի՞նչ օգուտ կ'տամ ձեզ՝ եթէ
չխօսիմ ձեզ հետ կամ յայտնութիւնով, կամ գի-
տութիւնով, կամ մարգարէութիւնով, կամ վար-
7 դապետութիւնով ։ Այնպէս էլ անշունչ բաները
որ ձայն են տալիս, թէ փող թէ քնար. եթէ ձայ-
ներով զանազանութիւն չանեն, ի՞նչպէս կ'ճանաչ-
8 ուի փողի փչելը, կամ քնարի հնչելը ։ Քանզի եթէ
փողն էլ անորոշ ձայն տայ, ո՞վ կ'պատրաստուի
9 պատերազմի համար ։ Այսպէս էլ դուք, եթէ լե-
զուներով բանը յայտնի չասէք, այն խօսածն ի՞նչ-
պէս կ'իմացուի. քանզի [illegible] օդի մէջ խօսողներ
10 կ'լինիք ։ Քանզի այնքան այլ և այլ ձայներ կան
աշխարհքումը, և նորանց ոչ մէկն էլ առանց ձայ-
11 նի չէ ։ Արդ եթէ ես ձայնի զօրութիւնը չգիտե-
նամ, ես խօսողին խուժ կ'լինիմ, և խօսողն ինձ
12 համար խուժ ։ Այսպէս էլ դուք, որովհետեւ հո-
գեւոր շնորհներին նախանձաւոր էք, եկեղեցու շի-
նութեան համար ջանք արէք, որ էլ առաւելա-
13 նաք ։ Վասն որոյ լեզուով խօսողը, թող աղօթք
14 անէ, որ թարգմանէ էլ ։ Քանզի եթէ ես աղօթք
անեմ օտար լեզուով, իմ հոգին է աղօթք անում.
15 բայց միտքս անպտուղ է ։ Ուրեմն ի՞նչ է, աղօթք
անեմ հոգով, աղօթք անեմ մտքով էլ. սաղմոս
16 ասեմ հոգով, սաղմոս ասեմ մտքով էլ ։ Ապա ե-
թէ դու օրհնես հոգով, նա որ տգէտի տեղն է
բռնում՝ ի՞նչպէս ամէն ասէ քո օրհնութեանը,
17 քանի որ չէ գիտում ինչ ես ասում ։ Դու իրաւ
որ լաւ ես գոհանում. բայց միւսը չէ շինվում ։

18 Գոհանում եմ իմ Աստուածանից, որ ձեր ամենիցն
19 աւելի լեզուներով խօսում եմ։ Բայց եկեղեցու
մէջ աւելի կամենում եմ որ հինգ խօսք իմ մըտ-
քովը խօսիմ, որ ուրիշներին էլ բան սովորեցնեմ
քան թէ բիւրաւոր խօսքեր լեզուներով։
20 Եղբարք, մտքով տղայ մի լինիք. բայց չարու-
թեան կողմանէ տղայ եղէք, իսկ մտքով կատար-
21 եալ եղէք։ Օրէնքումը գրուած է, թէ օտար լե-
զուներով և օտար շրթունքներով կ'խօսիմ այս
ժողովրդի հետ. բայց և այնպէս ինձ ականջ չեն
22 դնիլ, ասում է Տէրը։ Ուրեմն լեզուները նշանի
համար են՝ ոչ թէ հաւատացեալներին, այլ ան-
հաւատներին. բայց մարգարէութիւնը ոչ թէ ան-
հաւատների համար է, այլ հաւատացեալների։
23 Արդ եթէ բոլոր եկեղեցին մէկտեղ գայ, և ամեն-
քը լեզուներով խօսին, և տգէտներ կամ անհա-
ւատներ մտնեն ներս, մի՞թէ չեն ասիլ թէ դուք
24 գժուած էք։ Բայց եթէ ամենքը մարգարէանան,
և մի անհաւատ կամ տգէտ գայ մտնէ, նա ամե-
25 նիցը կ'յանդիմանուի, ամենիցը կ'քննուի։ Եւ այս-
պէս նորա սրտի գաղտնիքը յայտնի կ'լինի. և ա-
պա երեսի վերայ ընկած Աստուծոյն երկրպագու-
թիւն կ'անէ, խոստովանելով թէ արդարև Աստ-
ուած ձեր միջումն է։
26 Ուրեմն ի՞նչ է, եղբարք. երբոր մէկտեղ ժողով-
ուիք, ձեզանից ամեն մէկը սաղմոս ունենայ, վար-
դապետութիւն ունենայ, յայտնութիւն ունենայ,
թարգմանութիւն ունենայ, ամենը շինութեան հա-
27 մար լինի։ Եթէ մէկը լեզուով խօսի, թող երկու,
և եթէ էլ աւելի շատ՝ երեք լինին. մէկը միւսից
28 յետոյ. և մէկը թող թարգմանէ։ Բայց եթէ
թարգմանող չկայ, թող լռէ եկեղեցումը. թող
29 իրան համար և Աստուծոյ հետ խօսի։ Բայց մար-

գարէները թող երկու կամ երեք խօսին, և ուրիշ-
30 ները քննեն։ Բայց եթէ մի ուրիշին, որ այնտեղ
նստած է՝ յայտնութիւն լինի, առաջինը թող լռէ։
31 Քանզի կարող էք մէկ մէկից յետոյ ամէնքդ մար-
գարէանալ. որ ամէնքը սովորին և ամէնքը մխի-
32 թարուին։ Եւ մարգարէից հոգիներն էլ մարգա-
33 րէներին հնազանդում են։ Քանզի Աստուած խառ-
նակութեան Աստուած չէ, այլ խաղաղութեան,
ինչպէս սրբերի բոլոր եկեղեցիներումը։
34 Ձեր կանայքը եկեղեցիներումը լուռ կենան.
քանզի նորանց հրաման չկայ խօսելու, այլ որ
հնազանդ լինին, ինչպէս օրէնքն էլ ասում է։
35 Բայց եթէ մի բան կամենան սովորիլ, թող տան
մէջ իրանց մարդկանցից հարցնեն. քանզի կնկանն
36 անվայել է եկեղեցում խօսել։ Կամ թէ Աստու-
ծոյ խօսքը ձեզանի՞ց դուրս եկաւ, կամ միայն ձե՞զ
37 հասաւ։ Բայց եթէ մէկը կարծէ՝ թէ նա մարգա-
րէ է կամ հոգեւոր, թող գիտենայ ինչ որ գրեցի
38 ձեզ, որ Տիրոջ պատուիրաններն են։ Բայց եթէ
39 մէկը տգէտ է, թող տգէտ լինի։ Ուրեմն եղբարք,
ջանք արէք որ մարգարէանաք, և լեզուներով խօ-
40 սելը մի արգելէք։ Ամէն բան թող պարկեշտու-
թեամբ և կարգով լինի։

ԳԼ. ԺԵ

1 Իմացնում եմ ձեզ, եղբարք, այն աւետարանը՝
որ աւետարանեցի ձեզ, որն էլ ընդունեցիք, որի
2 մէջ էլ կանգնած էք. Որով փրկվում էլ էք. այն
բանով՝ որ ձեզ աւետարանեցի, եթէ ամուր բռ-
նէք նորան. եթէ զուր տեղը չէք հաւատացել։
3 Քանզի ես առաջուց այն տուի ձեզ, որ ես էլ ըն-
դունեցի, թէ Քրիստոս մեր մեղաց համար մեռաւ՝

4 գրքերի տաոյն պէս․ Եւ թէ թաղուեցաւ, և թէ
երրորդ օրը յարութիւն առաւ՝ գրքերի տաոյն
5 պէս․ Եւ թէ երեւեցաւ Կեփասին, յետոյ այն
6 տասներկուսին․ Յետոյ երեւեցաւ հինգ հարիւրից
աւելի եղբայրներին մէկ անգամ, որոնցից շատերը
մինչեւ հիմա մնում են, բայց մի քանիսն էլ ննջե-
7 ցեցին․ Եւ յետոյ երեւեցաւ Յակոբին, յետոյ բո-
8 լոր առաքեալներին․ Ամենից յետոյ՝ իբր թէ մի
9 վիժածի՝ ինձ էլ երեւեցաւ․ Քանզի ես առաքեալ-
ների յետինն եմ. որ արժանի չեմ առաքեալ կոչ-
ուելու. որովհետեւ Աստուծոյ եկեղեցին հալածե-
10 ցի․ Բայց Աստուծոյ շնորհքովն եմ ինչ որ եմ. և
նորա շնորհքն որ ինձանում է ունայն չեղաւ. այլ
նորանից ամենիցն աւելի աշխատեցի. սակայն ոչ
թէ ես, այլ Աստուծոյ շնորհքը որ ինձ հետ է․
11 Արդ թէ ես՝ թէ նորանք, այսպէս ենք քարոզում,
և դուք այսպէս հաւատացիք․
12 Բայց եթէ Քրիստոսը քարոզվում է՝ թէ մեռել-
ներից յարութիւն է առել, ի՞նչպէս են ձեզանից
ոմանք ասում, թէ Մեռելների յարութիւն չկայ․
13 Եթէ մեռելների յարութիւն չկայ, ապա Քրիս-
14 տոսն էլ չէ յարութիւն առել․ Եւ եթէ Քրիստո-
սը յարութիւն չէ առել, ուրեմն ունայն է մեր
15 քարոզութիւնը, և ունայն է ձեր հաւատքն էլ․ Եւ
մենք էլ Աստուծոյ սուտ վկաներ ենք գտնվում,
որ Աստուծոյ համար վկայեցինք, թէ Քրիստոսին
յարոյց, որին չյարոյց, եթէ արդարեւ մեռելները
16 յարութիւն չեն առնում․ Քանզի եթէ մեռելներն
յարութիւն չեն առնում, ապա Քրիստոս էլ յա-
17 րութիւն չէ առել․ Եւ եթէ Քրիստոս յարութիւն
չէ առել՝ ունայն է ձեր հաւատքը. և դեռ ձեր
18 մեղաց մէջ էք․ Ուրեմն նորանք էլ, որ Քրիստո-
19 սումը ննջեցին, կորան․ Եթէ միայն այս կեան-

քումն ունինք յոյս Քրիստոսի վերայ, ամեն մարդ-
20 կանցից աւելի ողորմելի ենք։ Բայց հիմա Քրիստոս
յարութիւն է առել մեռելներից, ինքն ննջածնե-
21 րի առաջինեկ եղաւ։ Քանզի որովհետեւ մարդով
եղաւ մահը, և մարդով էլ մեռելների յարու-
22 թիւնը։ Քանզի ինչպէս Ադամով ամենքը մեռնում
են, այնպէս էլ Քրիստոսով ամենքը կենդանա-
23 նում են։ Եւ ամեն մէկն իր կարգումը. առաջի
պտուղը Քրիստոս և յետոյ Քրիստոսինները նորա
24 գալու ժամանակումը։ Եւ յետոյ վերջը, երբոր
թագաւորութիւնը Աստուծոյն և Հօրը կ'տայ. երբ
որ կ'խափանէ ամեն իշխանութիւնը և ամեն պե-
25 տութիւնը և զօրութիւնը։ Քանզի պէտք է որ նա
թագաւորէ, մինչեւ որ բոլոր թշնամիներն իր ո-
26 տաց տակ դնէ։ Յետին թշնամին՝ որ կ'խափանուի՝
մահն է. քանզի Ամեն բան հնազանդեցրեց նորա
27 ոտաց տակ։ Բայց երբոր ասէ՝ թէ Ամեն բան հը-
նազանդ է նորան, յայտնի է որ բացի նորանից որ
28 ամեն բան հնազանդեցրեց նորան։ Բայց երբոր ամենը
կ'հնազանդի նորան, այն ժամանակ ինքն Որդին
էլ կ'հնազանդի նորան՝ որ ամենը հնազանդեցրեց
նորան. որ Աստուած լինի ամենայն յամենայնի։
29 Ապա եթէ ոչ, ի՞նչ կ'անեն մեռելների վերայ
մկրտուողները եթէ արդարեւ մեռելները յարու-
թիւն չառնեն. էլ ի՞նչու են մեռելների վերայ
30 մկրտվում։ Եւ մենք ի՞նչու ամեն ժամանակ վը-
31 տանգի մէջ ենք։ Ամեն օր մեռնում եմ. երդնում
եմ ձեր վերայ ունեցած պարծանքովս որ մեր Տէր
32 Յիսուս Քրիստոսումն ունիմ։ Եթէ մարդկօրէն Ե-
փեսոսումը գազանների կռուի մէջ մտայ, ի՞նչ օ-
գուտ էր ինձ համար, եթէ մեռելները յարու-
թիւն չեն առնում. ուտենք և խմենք, քանզի է-
33 գուց կ'մեռնինք։ Մի խաբուիք. չար ընկերակցու-

34 թիւնքն ապականում են քաղցր վարքերը։ Ար-
թուն կացէք արդարութեամբ և մեղք մի գործէք.
քանզի մի քանիսն Աստուծոյ մասին տգէտ են.
այս ձեր ամօթի համար եմ ասում։
35 Բայց մէկը կ՚ասէ. Մեռելներն ի՞նչպէս յարու-
36 թիւն կ՚առնեն, և թէ ի՞նչ մարմնով կ՚գան։ Ան-
միտ, այն որ դու սերմում ես, չի կենդանանալ
37 եթէ չմեռնի։ Եւ այն որ սերմում ես, ոչ թէ այն
մարմինն ես սերմում որ պիտի բուսնի, այլ մերկ
հատը. թէ ցորենի լինի, թէ ուրիշ սերմունքների։
38 Եւ Աստուած մարմին է տալիս նորան ինչպէս կա-
մենում է, և սերմունքների ամեն մէկին իրանց
39 մարմինը։ Ամեն մարմին մի և նոյն մարմինը չէ.
ուրիշ է մարդկանց մարմինը, ուրիշ է անասուն-
ների մարմինը. ուրիշ է ձկների մարմինը, ուրիշ
40 է թռչունների մարմինը։ Կան երկնաւոր մարմին-
ներ էլ, երկրաւոր մարմիններ էլ. բայց ուրիշ է
երկնաւորների փառքը, և ուրիշ է երկրաւորների
41 փառքը։ Ուրիշ է արեգակի փառքը, և ուրիշ է
լուսնի փառքը, և ուրիշ է աստղների փառքը.
քանզի մի աստղ միւսից զանազանվում է փառ-
42 քով։ Այնպէս էլ մեռելների յարութիւնը. սերմ-
վում է ապականութիւնով, և յարութիւն է առ-
43 նում անապականութիւնով։ Սերմվում է անար-
գութիւնով, և յարութիւն է առնում զօրութիւ-
44 նով։ Սերմվում է շնչաւոր մարմին, և յարու-
թիւն է առնում հոգեւոր մարմին. կայ շնչաւոր
45 մարմին, կայ և հոգեւոր մարմին։ Այնպէս էլ գրը-
ուած է, թէ Առաջին մարդն՝ Ադամ կենդանի
շունչ եղաւ, երկրորդ Ադամ կենդանարար հոգի։
46 Միայն թէ հոգեւորն առաջ չէ, այլ շնչաւորը.
47 և յետոյ հոգեւորը։ Առաջին մարդը երկրից է՝
հողեղէն. բայց երկրորդ մարդն է Տէրը երկնքից։

48 ինչպէս հողեղէնը, այնպէս էլ հողեղէնները. և
49 ինչպէս երկնաւորը, այնպէս էլ երկնաւորները։ Եւ
ինչպէս հողեղէնի պատկերը հագանք, երկնաւորի
50 պատկերն էլ պիտի հագնենք։ Միայն թէ սա եմ
ասում, եղբարք, որ մարմին և արիւն չեն կարող
Աստուծոյ արքայութիւնը ժառանգել. և ոչ էլ
ապականութիւնը ժառանգում է անապականու-
թիւնը։
51 Ահա մի խորհուրդ եմ ասում ձեզ. Ոչ թէ ա-
52 մենքս կ'ննջենք, այլ ամենքս կ'նորոգուինք։ Յան-
կարծ՝ մի ականթարթում յետին փողի ժամանա-
կին. քանզի փողը կ'փչուի, և մեռելները յարու-
թիւն կ'առնեն անապականելի, և մենք կ'նորոգ-
53 ուինք։ Քանզի պէտք է որ այս ապականացուն
հագնէ անապականութիւնը, և այս մահկանացուն
54 հագնէ անմահութիւնը։ Եւ երբոր այս ապակա-
նացուն կ'հագնէ անապականութիւնը, և այս մահ-
կանացուն կ'հագնէ անմահութիւնը, այն ժամա-
նակ կ'լինի այն խօսքը որ գրուած է, թէ Մահն
55 ընկղմուեցաւ յաղթութեան մէջ։ Ով մահ, ո՞ւր
է քո խայթոցը. դժոխք, ո՞ւր է քո յաղթութիւ-
56 նը։ Մահի խայթոցը մեղքն է, և մեղքի զօրու-
57 թիւնը՝ օրէնքը։ Բայց շնորհակալութիւն լինի Աս-
տուծոյն, որ տուաւ մեզ յաղթութիւնը մեր Տէր
58 Յիսուսի Քրիստոսի ձեռովը։ Ուրեմն, սիրելի եղ-
բարքս, հաստատ եղէք, անշարժ կացէք, ամեն
ժամանակ աւելի առաջացէք Տիրոջ գործումը,
գիտացէք, որ ձեր աշխատանքը զուր չէ Տէրումը։

ԳԼ. ԺԶ

1 Բայց այն տուրք ժողովելու կողմանէ՝ որ սրբերի
համար է, ինչպէս Գաղատացիների եկեղեցիներին

2 պատուիրեցի, այնպէս էլ դուք արէք։ Ամեն մէկ
միաշաբաթ օրերը ձեզանից ամեն մէկը թող իրան
3 մօտ հաւաքէ՝ ինչ որ կ՚յաջողուի։ Որ չլինի թէ
երբոր գամ, այն ժամանակ ժողովելը լինի. բայց
երբոր գամ՝ որոնց որ թղթերով ընտրեցիք, նո-
րանց կ՚ուղարկեմ՝ որ ձեր ընծան տանեն Երուսա-
4 ղէմ։ Եւ եթէ ինձ էլ արժան լինի գալ, թող ինձ
5 հետ գնան։ Բայց ձեզ մօտ կ՚գամ՝ երբոր Մակե-
դոնիայի միջովն կ՚անցնեմ. քանզի Մակեդոնիայի
6 միջովը մեռ կ՚գամ։ Եւ կարելի է որ ձեզ մօտ
կ՚մնամ՝ կամ թէ ձմեռը կ՚անցնեմ. որ դուք ինձ
7 ճանապարհ դնէք՝ որ տեղ որ գնալու լինիմ։ Քան-
զի չեմ կամենում որ ձեզ հիմա անցնողի պէս
տեսնեմ. յոյս ունիմ որ մի ժամանակ ձեզ մօտ
8 կենամ, եթէ Տէրը հրամայէ։ Բայց հիմա Եփեսո-
9 սումն եմ կենում՝ մինչեւ Պենտէկոստէն։ Քանզի
մեծ և արդիւնաւոր դուռն է բացուած ինձ, և
հակառակողները շատ են։
10 Հիմա եթէ Տիմոթէոսը գայ, նայեցէք որ ան-
վախ լինի ձեզ մօտ. քանզի՝ Տիրոջ գործն է գոր-
11 ծում, ինչպէս որ ես էլ։ Արդ մէկը չանարգէ նո-
րան. և խաղաղութիւնով ճանապարհ դրէք նո-
րան՝ որ ինձ մօտ գայ. քանզի սպասում եմ նո-
12 րան եղբայրների հետ։ Իսկ Ապօղոս եղբօր համար
[illegible], որ շատ աղաչեցի նորան որ ձեզ մօտ
գայ եղբայրների հետ. բայց ամենեւին կամք չու-
նէր որ հիմա գայ. բայց կ՚գայ երբոր յարմար ժա-
մանակ կ՚ունենայ։
13 Արթուն եղէք, հաստատ կացէք հաւատքումը.
14 արիացէք և ուժովացէք։ Ձեր բոլոր բաները թող
սիրով լինին։
15 Աղաչում եմ ձեզ, եղբարք, գիտէք Ստեփանի
տունը, որ Աքայեցոց առաջի պտուղն է, և իրանց

16 անձերը սրբերի ծառայութեան նուիրեցին . Որ
դուք էլ հնազանդ լինիք այնպիսիներին , և այն
17 ամենին , որ գործքի և աշխատանքի ընկեր են ։ Ու-
րախ եղայ Ստեփանի և փորտունատի և Աքայիկոսի
գալու համար , քանզի նորանք ձեր պակասութիւնը
18 լցրին ։ Քանզի իմ և ձեր հոգուն հանգիստ տուին .
ուրեմն ճանաչեցէք այնպիսիներին ։
19 Բարեւ են տալիս ձեզ Ասիացիների եկեղեցիները .
շատ բարեւ են տալիս ձեզ Տէրով՝ Ակիւղասը և
Պրիսկիղան , այն եկեղեցու հետ՝ որ նորանց տանն
20 է ։ Բարեւ են տալիս ձեզ բոլոր եղբարքը · բարեւ
տուէք իրար սուրբ համբուրով ։
21 Իմ Պօղոսի ձեռքի բարեւն է ։ (22) Եթէ մէկը
Տէր Յիսուսին չսիրէ , անիծուած լինի . մարան ա-
23 թա ։ Մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի շնորհքը ձեզ
24 հետ լինի ։ Եւ իմ սէրը ձեր ամենի հետ Քրիստոս
Յիսուսում . ամէն ։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի առաքեալ՝ Աստուծոյ
կամքովը, և Տիմոթէոս եղբայրը. Աստուծոյ եկե-
ղեցւոյն որ Կորնթոսումն է՝ ամեն սրբերի հետ որ
2 բոլոր Աքայիայումն են. Շնորհք լինի ձեզ և խա-
ղաղութիւն՝ Աստուած մեր Հօրիցը, և Տէր Յի-
սուս Քրիստոսիցը։
3 Օրհնեալ լինի Աստուած և մեր Տէր Յիսուսի
Քրիստոսի Հայրը, գթութեանց Հայրը և ամեն մխ-
4 իթարութեան Աստուածը, Որ մխիթարում է
մեզ մեր ամեն նեղութիւնումը, որ մենք կարող
լինինք մխիթարել նորանց որ ամեն տեսակ նեղու-
թիւնում են՝ այն մխիթարութիւնովը որով մենք
5 Աստուածանից մխիթարվում ենք։ Քանզի ինչպէս
Քրիստոսի չարչարանքներն աւելանում են մեզա-
նում. այնպէս էլ Քրիստոսի ձեռովը շատանում է
6 մեր մխիթարութիւնը։ *Եւ եթէ նեղութիւն ենք

---

*Այլ։ Եւ եթէ նեղութիւն ենք քաշում, այն ձեր մխիթարութեան և փրկութեան համար է. և եթէ մխիթարվում ենք, այն ձեր մխիթարութեան և փրկութեան համար է, որ յաջողվում է այն չարչարանքների համբերութիւնովը որ մենք էլ չարչարվում ենք. և մեր յոյսը ձեզ վերայ հաստատ է։

քաշում, այն ձեր մխիթարութեան և փրկութեան
համար է. որ յաջողվում է այն չարչարանքների
համբերութիւնովը, որ մենք էլ չարչարվում ենք.
և եթէ մխիթարվում ենք, այն ձեր մխիթարու-
թեան և փրկութեան համար է, և մեր յոյսը ձեզ
7 համար հաստատ է։ Քանզի գիտենք թէ ինչպէս
չարչարանքներին մասնակից էք, այնպէս էլ մխի-
8 թարութեանը։ Քանզի չենք կամենում, եղբարք,
որ դուք չգիտենաք այն նեղութիւնն որ Ասիայում
մեզ եղաւ. քանզի մեր կարողութիւնիցն աւելի
ծանրաբեռնուեցանք. մինչեւ որ մեր կենաց յոյսն
9 էլ կտրել էինք։ Բայց մենք ինքներս մեզ վերայ
մահուան վճիռն ունէինք. որպէս զի մեր անձների
վերայ յոյս չդնենք, այլ Աստուծոյ վերայ որ մե-
10 ռելներին յարուցանում է։ Որ այնպիսի մահից
11 մեզ փրկեց և փրկում էլ է. Որին յոյս ունինք՝
թէ տակաւին կ՚փրկէ էլ. ձեր մեզ համար արած
աղօթքի օգնականութեամբը. որ շատ մարդկան-
ցից մեզ եղած շնորհքի համար շատերի ձեռովը
գոհութիւն մատուցանուի մեզ համար։
12 Քանզի մեր պարծանքը սա է՝ մեր խղճմտանքի
վկայութիւնը, որ սրբութիւնով և Աստուծոյ պար-
զութիւնովը — ոչ թէ մարմնական իմաստութիւ-
նով, այլ Աստուծոյ շնորհքովը վարուեցանք աշ-
13 խարհքի մէջ, և էլ աւելի դէպի ձեզ։ Քանզի ու-
րիշ բաներ չենք գրում ձեզ, այլ միայն նա որ
կարդում էք կամ հէնց ճանաչում էք. և յոյս
14 ունիմ թէ մինչեւ վերջն էլ կ՚ճանաչէք։ Ինչպէս
էլ փոքր 'ի շատէ ճանաչեցիք մեզ. քանզի ձեր
պարծանքն ենք. ինչպէս դուք էլ մերը՝ Տէր Յի-
սուսի օրումը։
15 Եւ այս վստահութիւնովը կամենում էի առաջ
ձեզ մօտ գալ, որ դուք երկրորդ շնորհք ընդու-

16 նիք. Եւ ձեզանից գնալ Մակեդոնիա. և դարձեալ
Մակեդոնիայից ձեզ մօտ գալ, և ձեզանից ճանա-
17 պարհ գցուիլ դէպի Հրէաստան։ Արդ եթէ այս
միտքն արի՝ մի՞թէ թեթեւամտութիւն գործածե-
ցի. և կամ թէ այն որ խորհում եմ մարմնո՞յ կեր-
պով եմ խորհում. որ իմ կողմանէ այոն այո լի-
18 նի, և ոչը՝ ոչ։ Եւ Աստուած հաւատարիմ է, որ
19 մեր խօսքը դէպի ձեզ այո և ոչ չեղաւ։ Քանզի
Աստուծոյ Որդին Յիսուս Քրիստոսը, որ մեզանով
ձեր մէջ քարոզուեցաւ, ինձանով և Սիղուանո-
սով և Տիմոթէոսով, այո և ոչ չեղաւ. այլ այո
20 եղաւ նորանում։ Քանզի որքան Աստուծոյ աւե-
տիքներ որ կան՝ նորանում է այոն, և նորանում
է Ամէնը Աստուծոյ փառքի համար մեզանով։
21 Բայց մեզ ձեզ հետ Քրիստոսումը հաստատողը և
22 մեզ օծողը Աստուած է. Որ մեզ կնքեց էլ, և
23 Հոգու գրաւը մեր սրտերի մէջ տուաւ։ Բայց ես
Աստուծոյն վկայ եմ կանչում իմ անձի վերայ. որ
ձեզ խնայելու համար այլ եւս չեկայ Կորնթոս.
24 Ոչ թէ ձեր հաւատքի վերայ տիրապետում ենք՝
այլ ձեր ուրախութեանը գործընկեր ենք, քանզի
հաւատքով հաստատ կանգնած էք։

ԳԼ. Բ

1 Բայց ես այս որոշեցի ինձանում որ դարձեալ
2 տրտմութիւնով չգամ ձեզ մօտ։ Քանզի եթէ ես
ձեզ տրտմեցնեմ, էլ ո՞վ է ինձ ուրախացնողը ե-
3 թէ ոչ ինձանից տրտմողը։ Եւ հէնց այս գրեցի
ձեզ, որ մի գուցէ ես եկած ժամանակս տրտմու-
թիւն քաշեմ նորանցից որոնցից պէտք էր ինձ ու-
րախ լինիլ. յոյս ունիմ ձեր ամենի վերայ, որ իմ
4 ուրախութիւնն ձեր ամենինն է։ Քանզի շատ նե-

դութիւնից սրտիս տագնապից գրեցի ձեզ շատ ար-
տասուքով. ոչ թէ՝ որ տրտմիք, այլ որ իմ սէրը
գիտենաք, որն ես առատօրէն ունիմ ձեզ վերայ։
5 Ապա եթէ մէկը տրտմեցրել է, ոչ թէ ինձ է
տրտմեցրել, այլ փոքր 'ի շատէ, որ չծանրացնեմ՝
6 ձեզ ամենիդ։ Բաւական է այնպիսի մարդուն հա-
7 մար այն խրատը, որ շատերիցը եղաւ։ Այսուհե-
տեւ ընդհակառակը՝ աւելի ներեցէք, և մխիթա-
րեցէք. մի գուցէ շատ սաստիկ տրտմութիւնից
8 այնպիսին խեղդուի։ Սորա համար աղաչում եմ
9 ձեզ, որ սէրը հաստատէք նորա վերայ։ Քանզի
նորա համար գրեցի էլ ձեզ, որ ձեզ փորձով գի-
տենամ, թէ արդեօք ամեն բանի մէջ հնազանդ
10 էք։ Բայց եթէ դուք մէկին մի բան ներէք, ես էլ.
որովհետեւ ես էլ եթէ մի բան ներեմ, որին որ
11 ներում եմ՝ ձեզ համար է Քրիստոսի առջեւ։ Որ
չզրկուինք սատանայից. քանզի նորա խորհուրդ-
ներին անտեղեակ չենք։
12 Բայց երբոր ես հասայ Տրովադա Քրիստոսի աւե-
տարանի համար, և դուռն ինձ համար բաց էր
13 Տէրով, իմ հոգու մէջ հանգստութիւն չունէի.
քանզի իմ Տիտոս եղբօրն այնտեղ չգտայ. այլ
նորանցից հրաժարելով գնացի Մակեդոնիա։
14 Բայց շնորհակալութիւն Աստուծոյն՝ որ ամեն
ժամանակ մեզ յաղթող է անում Քրիստոսում
և իր գիտութեան հոտը մեզանով յայտնում է
15 ամենայն տեղ։ Որովհետեւ մենք Քրիստոսի անուշ
հոտն ենք Աստուծոյ առջեւ, փրկուածների մէջ
16 և կորածների մէջ։ Ոմանց համար մահուան հոտ
դէպի մահ. և ոմանց համար կենաց հոտ դէպի
կեանք. և այս բաների համար ո՞վ բաւական կը
17 լինի։ Քանզի շատերին պէս չենք, որ Աստուծոյ
խօսքը խարդախում են. այլ ինչպէս պարզութիւ-

Քրիստոսին. և մեզ ձեր ծառաներ Յիսուսի հա-
6 մար։ Քանզի Աստուած որ ասաց թէ խաւարիցը
լոյս ծագէ, ինքն մեր սրտերի մէջ ծագեց՝ Աս-
տուծոյ փառաց գիտութեան լուսաւորութիւնը
7 տալու համար Յիսուսի Քրիստոսի դէմքումը։ Բայց
այս գանձն ունինք հողի անօթներում. որ զօրու-
թեան գերազանցութիւնը Աստուծոյն լինի, և ոչ
8 թէ մեզանից։ Ամեն բանի մէջ նեղուած ենք, բայց
չենք ճնշուած. կարօտ ենք, բայց չենք տարակու-
9 սել։ Հալածուած, բայց երեսից չընկած. վայր
10 ընկած, բայց չկորսուած։ Ամեն ժամանակ Յիսու-
սի մեռնելը մեր մարմնումը կրում ենք՝ որ Յիսու-
11 սի կեանքն էլ մեր մարմնումը յայտնուի։ Քանզի
մենք կենդանիքս միշտ Յիսուսի համար ի մահ ենք
մատնվում. որ Յիսուսի կեանքն էլ յայտնուի մեր
12 մահկանացու մարմնումը։ Այնպէս որ մահը մեզա-
13 նում է զօրանում, և կեանքը ձեզանում։ Բայց մի
և նոյն հաւատքի հոգին ունենալով, ինչպէս գըր-
ուած է. Հաւատացի և նորա համար խօսեցի. մենք
էլ հաւատում ենք՝ և սորա համար էլ խօսում
14 ենք։ Գիտենալով որ Տէր Յիսուսին յարուցանողը
մեզ էլ Յիսուսի հետ կ՚յարուցանէ, և ձեզ հետ
15 իր առջեւ կ՚կանգնեցնէ։ Քանզի ամեն բան ձեզ
համար է. որ շատացած շնորհքը շատերի գոհու-
թիւնիցն՝ աւելանայ Աստուծոյ փառաց համար։
16 Նորա համար չենք թուլանում. այլ թէեւ մեր
դրսի մարդն փճանում է, բայց մեր ներսի մարդն
17 օրէ ցօր նորոգվում է։ Քանզի մեր այժմեան թե-
թեւ նեղութիւնը ամենագերազանց յաւիտենա-
կան փառքի մեծութիւն է գործում մեզ համար,
18 Որ այս երեւող բաներին չենք մտիկ անում, այլ
աներեւոյթներին. քանզի երեւողները ժամանա-
կաւոր են, իսկ չերեւողները յաւիտենական։

ԳԼ. Ե

1 Քանզի գիտենք որ՝ եթէ մեր վրանի պէս երկրա-
ւոր շինուածքը քանդուի, Աստուածանից մի շին-
ուածք ունինք՝ անձեռագործ մի տուն, որ յաւի-
2 տենական է երկնքումը։ Եւ հէնց սորանում հա-
ռաչում ենք ցանկանալով հագնիլ մեր այն բնա-
3 կութիւնը որ երկնքիցն է։ Միայն թէ՝ երբոր այն
4 հագնինք, մերկ չգտնուինք։ Քանզի մենք այս
վրանի տակ լինողներս հառաչում ենք ծանրու-
թիւն կրելով. որովհետեւ չենք կամենում հան-
ուիլ, այլ [illegible] վերայ հագնիլ, որ մահկանա-
5 ցուն կեանքի մէջ ընկղմուի։ Բայց այս բանը մեզ
յաջողել տուողը Աստուած է. որ Հոգու գրաւն
6 էլ տուաւ մեզ։ Նորա համար ամեն ժամանակ
համարձակութիւն ունինք, և գիտենք թէ՝ այս
մարմնումը կենալով՝ Տէրիցը օտարանում ենք։
7 (Քանզի հաւատքով ենք գնում, և ոչ թէ երե-
8 ւոյթով։) Բայց վստահ ենք և աւելի ընտրում ենք
այս մարմնիցը դուրս գնալ՝ և Տիրոջ մօտ մնել։
9 Նորա համար էլ ջանք ենք անում, որ թէ կե-
նանք՝ և թէ դուրս գնանք՝ հաճոյ լինինք նորան։
10 Քանզի մենք ամենքս պէտք է յայտնի լինինք Քրիս-
տոսի ատեանի առջեւ. որ ամեն մէկն ընդունի իր
մարմնովը՝ ինչ որ գործեց՝ թէ բարի, և թէ չար։
11 Արդ Տիրոջ ահաւորութիւնը գիտենալով, մարդ-
կանց համոզում ենք. բայց Աստուծոյ առջեւ յայտ-
նի ենք. և ես յոյս ունիմ՝ որ ձեր խղճմտանքումն
12 էլ յայտնի ենք։ Ոչ թէ դարձեալ մեր անձները ձեզ
յանձնում ենք. այլ պատճառ ենք տալիս ձեզ՝
մեզ համար պարծենալու, որ մի բան ունենաք նո-
րանց դէմ, որ պարծենում են աչքի առջեւ և ոչ

13 թէ սրտով. Քանզի եթէ գժուած ենք՝ Աստուծոյ
համար է. և եթէ զգաստ ենք՝ ձեզ համար է։
14 Քանզի Քրիստոսի սէրը ստիպում է մեզ՝ որ սա ենք
միտք անում, որ եթէ մէկն ամենքի տեղ մե-
15 ռաւ, ուրեմն ամենքը մեռած են. Նա ամենքի հա-
մար մեռաւ, որ կենդանի լինողները այլ ևս ոչ
թէ իրանց անձների համար կենդանի լինին, այլ
նորա համար՝ որ իրանց համար մեռաւ, և յարու-
16 թիւն առաւ։ Ուրեմն այսուհետև մենք ոչ ոքին
չենք գիտում մարմնոյ կողմանէ. և թէև Քրիս-
տոսին էլ գիտում էինք մարմնոյ կողմանէ, այլ
17 հիմա այլ ևս չենք գիտում։ Ուրեմն եթէ մէկը
Քրիստոսումն է՝ նոր ստեղծուած է. հիները ան-
18 ցան, ահա ամեն բան նոր եղաւ։ Բայց այն ամենն
Աստուածանից է. որ մեզ իրան հետ հաշտեցրեց
Յիսուս Քրիստոսի ձեռովը. և մեզ հաշտութեան
19 պաշտօնը տուաւ։ Քանզի Աստուած էր Քրիստո-
սումը որ աշխարհքը հաշտեցրեց իրան հետ, և նո-
րանց յանցանքները չհամարեց նորանց և հաշտու-
20 թեան խօսքը մեր միջումը դրաւ։ Արդ Քրիստոսի
կողմանէ պատգամաւորութիւն ենք անում, իբրև
թէ Աստուած է յորդորում մեզանով. աղաչում
ենք Քրիստոսի տեղ՝ հաշտուեցէք Աստուծոյ հետ։
21 Քանզի Աստուած նորան, որ մեղք չէր գիտում,
մեզ համար մեղք արաւ. որ մենք Աստուծոյ ար-
դարութիւնը լինինք նորանում։

ԳԼ. Զ

1 Եւ մենք գործակից լինելով նաև աղաչում ենք,
որ դուք Աստուծոյ շնորհքը զուր տեղը չընդու-
2 նիք։ Քանզի ասում է. Ընդունելի ժամանակում
լսեցի քեզ, և փրկութեան օրումն օգնեցի քեզ.

աչա հիմա է ընդունելի ժամանակ. աչա հիմա է
3 փրկութեան օր։ Ոչ մի բանով ոչ մի գայթակղու-
4 թիւն չենք տալիս, որ պաշտօնը չնախատուի. Այլ
ամեն բանի մէջ՝ մեր անձները ընծայում ենք ինչ-
պէս Աստուծոյ պաշտօնեաներ՝ շատ համբերու-
թիւնով նեղութիւններում, վիշտերում, չարչա-
5 րանքներում, Ծեծերում, բանտերում, խռովու-
թիւններում, աշխատանքներում, հսկմունքներում,
6 ծոմերում, Սրբութիւնով, գիտութիւնով, երկայն-
մտութիւնով, քաղցրութիւնով, Սուրբ Հոգով,
7 անկեղծ սիրով. Ճշմարտութեան խօսքով, Աստու-
ծոյ զօրութիւնով, արդարութեան զէնքերովը աջ
8 կողմանէ և ձախ կողմանէ։ փառքով և անարգան-
քով, պարսաւանքով և գովասանքով, ինչպէս մո-
9 լորեցնողներ՝ բայց ճշմարիտներ. ինչպէս չճանաչ-
ուածներ, բայց լաւ ճանաչուածներ. ինչպէս մե-
ռածներ, բայց աչա կենդանի ենք. ինչպէս պատ-
10 ժուածներ, բայց չսպանուածներ, ինչպէս տրտ-
մածներ, բայց միշտ ուրախներ. ինչպէս աղքատ-
ներ, բայց շատերին հարստացնողներ. ինչպէս թէ
ոչինչ չունեցողներ, բայց ամեն բան ունեցողներ։
11 Մեր բերանը բացուած է դէպի ձեզ, ով կորնթա-
12 ցիք, մեր սիրտը լայնացած է։ Դուք մեզանից նե-
ղութիւն չունիք, միայն թէ ձեր սրտերումն էք նեղ-
13 վում։ Եւ մի և նոյն հատուցումը տուէք, (ինչպէս
թէ որդիների հետ եմ խօսում,) դուք էլ լայնացէք։
14 Անհաւատների հետ այլախառն լծակից մի լի-
նիք. քանզի ի՞նչ մասնակցութիւն ունի արդարու-
թիւնը անօրէնութեան հետ, և ի՞նչ հաղորդու-
15 թիւն ունի լոյսը խաւարի հետ։ Եւ ի՞նչ միաբա-
նութիւն ունի Քրիստոս՝ Բելիարի հետ. կամ ի՞նչ
16 բաժին ունի հաւատացեալը անհաւատի հետ։ Կամ
ի՞նչ միաբանութիւն ունի Աստուծոյ տաճարը

կռքերի հետ. քանզի դուք կենդանի Աստուծոյ
տաճարն էք. ինչպէս Աստուած ասաց. Թէ Նորան-
ցում կ'բնակիմ, և նորանցում ման կ'գամ. և նո-
րանց Աստուած կ'լինիմ, և նորանք իմ ժողովուրդ։
17 Նորա համար՝ նորանց միջիցը դուրս գնացէք և
բաժանուեցէք, ասում է Տէրը, և պիղծ բաներին
18 մի դպչիք։ Եւ ես կ'ընդունիմ ձեզ, և ես ձեզ
հայր կ'լինիմ. դուք ինձ որդիներ և աղջիկներ
կ'լինիք, ասում է Ամենակարող Տէրը։

ԳԼ. Է

1 Արդ այսպիսի խոստումներ ունենալով, սիրելիներ,
մեր անձները սրբենք հոգոյ և մարմնոյ ամեն պղծու-
թիւնիցը, սրբութիւնը կատարենք Աստուծոյ ահովը։
2 Տեղ արէք մեզ. ոչ ոքի վնաս չենք տուել, ոչ
3 ոքին չենք փճացրել, ոչ ոքին չենք զրկել։ Ոչ թէ
դատապարտելու համար եմ ասում. քանզի ա-
ռաջուց ասացի, որ դուք մեր սրտերումն էք՝ մեզ
4 հետ միասին կենդանի լինելու և մեռնելու էլ։ Իմ
համարձակութիւնը շատ է դէպի ձեզ. շատ է իմ
պարծանքը ձեր վերայ. մխիթարութիւնով լիքն
եմ. ուրախութիւնով աւելացած եմ մեր ամեն
5 նեղութիւնումը։ Քանզի երբոր հասանք Մակեդո-
նիա, մեր մարմինը ոչինչ հանգիստ չունեցաւ, այլ
ամեն բանի մէջ նեղվում էինք. դրսիցը կռիւներ՝
6 ներսիցն ահ ու վախ։ Բայց խոնարհներին մխիթա-
րողն Աստուած մխիթարեց մեզ Տիտոսի գալովը։
7 Ոչ միայն նորա գալովը, այլ և այն մխիթարու-
թիւնովն՝ որով նա ձեր միջումն մխիթարուել էր,
երբոր նա պատմեց մեզ ձեր սրտի փափաքը՝ ձեր
ողբալը՝ և ձեր ջերմեռանդութիւնը ինձ համար,
8 մինչեւ որ աւելի եւս ուրախացայ. Որ թէեւ տըրտ-

մեցրի ձեզ այն թղթովը՝ չեմ զղջում, թէեւ զղ-
ջացած էլ էի, որովհետեւ տեսնում եմ որ այն
թուղթը, թէեւ մի փոքր ժամանակ, ձեզ տրտմե-
9 ցրեց։ Հիմա ուրախ եմ, ոչ թէ նորա համար որ
տրտմեցիք՝ այլ որ տրտմեցիք ապաշխարութեան
համար. քանզի դուք Աստուծոյ կերպով տրտմե-
10 ցիք, որ մեզանից ոչ մի բանով չվնասուիք։ Քան-
զի Աստուծոյ կերպով տրտմութիւնը, ապաշխա-
րութիւն է գործում փրկութեան համար առանց
զղջալու. բայց աշխարհքի տրտմութիւնը մահ է
11 գործում։ Քանզի ահա հէնց նա որ դուք Աստու-
ծոյ կերպով տրտմեցիք, որքան ջանք գործեց ձե-
զանում, նաեւ արդարացումն, նաեւ զայրոյթ,
նաեւ վախ, նաեւ փափաք, նաեւ նախանձ, նաեւ
վրէժխնդրութիւն. ամեն բանով ցոյց տուիք ձեր
12 անձները, որ անմեղ էք այն բանումը։ Ուրեմն թէեւ
գրեցի ձեզ՝ ոչ թէ զրկողի համար էր, և ոչ էլ զրր-
կեալի համար այլ որ ձեր ջանքը՝ որ մեզ վերայ
ունիք, յայտնի լինի ձեզ մօտ՝ Աստուծոյ առջեւ.
13 Նորա համար մխիթարուած ենք ձեր մխիթարու-
թեանը համար. և մանաւանդ աւելի ուրախա-
ցանք Տիտոսի ուրախութեան համար. որ նորա հո-
14 գին ձեր ամենիցը հանգիստ էր առած։ Քանզի ինչ
որ էլ ձեզ համար պարծեցայ նորա առջեւ, չա-
մաչեցի. այլ ինչպէս ամեն բան ճշմարտութիւնով
խօսեցինք ձեզ հետ, այնպէս էլ մեր պարծանքը
15 ճշմարիտ եղաւ Տիտոսի առջեւ։ Եւ նորա սէրն էլ
աւելի է ձեզ վերայ, երբոր յիշում է ձեր ամեն-
քի հնազանդութիւնը, թէ ինչպէս ահով և դողով
16 ընդունեցիք նորան։ Արդ ուրախ եմ, որ ամեն բա-
նի մէջ վստահութիւն ունիմ ձեզ վերայ։

ԳԼ. Ը

1 Բայց եղբարք, իմացնում ենք ձեզ Աստուծոյ
այն շնորհքն, որ Մակեդոնացոց եկեղեցիներին
2 տրուած է ։ Քանզի նեղութեան մեծ փորձի մէջ
նորանց ուրախութեան առաւելութիւնը և նորանց
ծանր աղքատութիւնն շատ առատաձեռն եղաւ
3 նորանց պարզութիւնովը ։ Քանզի իրանց կարողու-
թեան չափ, վկայում եմ, և կարողութիւնից էլ
4 աւելի յօժար կամքով, Շատ աղաչանքով աղա-
չում էին մեզ, որ այն պաշտօնի ընծան և պաշ-
տօնի հաղորդութիւնը՝ սրբերի համար, ընդունենք
5 մենք ։ Եւ ոչ թէ որքան որ յոյս ունէինք, այլ
իրանց անձներն էլ տուին առաջ Տիրոջը և ––
6 մեզ՝ Աստուծոյ կամքովը ։ Որ մենք էլ Տիտոսին
աղաչեցինք, որ ինչպէս առաջուց սկսեց՝ այնպէս
7 կատարէ այդ ընծան էլ ձեր միջումը ։ Բայց ինչ-
պէս ամեն բանի մէջ աւելանում էք հաւատքով,
և խօսքով, և գիտութիւնով, և ամեն ջանքով, և
ձեր սիրովը դէպի մեզ, որպէս զի այդ շնորհքումն
8 էլ աւելանաք ։ Ոչ թէ հրաման տալով եմ ա-
սում, բայց ուրիշների ջանք անելու համար, և
9 ձեր սիրոյ հաւատարմութիւնը փորձելով ։ Քանզի
գիտէք մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի շնորհքը, որ
ձեզ համար աղքատացաւ նա՝ որ հարուստ էր,
որ դուք նորա աղքատութիւնովը հարստանաք ։
10 Եւ այս բանի մէջ մի խրատ եմ տալիս . քանզի
սա օգուտ է ձեզ . որ ոչ թէ միայն անելը այլ և
11 կամենալն առաջուց սկսեցիք հերուանից ։ Բայց
հիմա անելն էլ կատարեցէք . որ ինչպէս յօժա-
րութիւն կայ կամենալու, այնպէս էլ կատարելը
12 ունեցածից ։ Քանզի եթէ յօժարութիւն կայ, ու-
նեցածի չափովն է ընդունելի և ոչ թէ չունեցա-

13 ծի չափովը․ Քանզի ոչ թէ ուրիշներին հանգըս-
14 տութիւնն եմ ջանում, իսկ ձեզ նեղութիւն․ Բայց
հաւասարութիւնով՝ այժմեան ժամանակում ձեր
աւելութիւնը ծառայէ նորանց պակասութեանը, որ
նորանց աւելութիւնն էլ ծառայէ ձեր պակասու-
թեանը, որ հաւասարութիւն լինի. ինչպէս գրուած
15 է. Թէ նա որ շատ՝ չաւելացաւ. և նա որ քիչ՝ չպա-
16 կասեց․ Բայց շնորհակալութիւն Աստուծոյն, որ
նոյն ջանքը ձեզ համար տուաւ Տիտոսի սրտի մէջ.
17 Որովհետև իմ աղաչանքն ընդունեց, և շտապելով
18 յօժար կամքով ձեզ մօտ եկաւ․ Եւ նորա հետ
ուղարկեցինք այն եղբօրն, որ գովասանք ունէ ա-
19 ւետարանումն ամեն եկեղեցիների մէջ․ Եւ ոչ թէ
միայն այսքան, այլ եկեղեցիներիցն էլ ընտրուած՝
մեր պանդխտութեան ընկեր այս շնորհքումը, ո-
րին մենք ծառայում ենք Տիրոջ փառաց համար
20 և ձեր յօժար սրտովը․ Այս բանիցն զգուշանա-
լով, որ չլինի թէ մէկը պարսաւորէ մեզ այս ա-
21 ռատութիւնում, որին մենք ծառայում ենք․ Քան-
զի բարի բաներ ենք մտածում ոչ միայն Տիրոջ
22 առջև, այլ և մարդկանց առջև․ Եւ նորանց հետ
ուղարկեցինք մեր եղբօրը՝ որին փորձել ենք շատ
բաների մէջ շատ անգամ որ ժիր է․ և հիմա էլ
աւելի ջանք անող այն մեծ վստահութեամբն որ
23 ունէ դէպի ձեզ․ Իսկ եթէ Տիտոսի համար խօսք
լինէ, նա իմ ընկերն է՝ և ձեզ համար գործա-
կից․ և եթէ մեր եղբայրների համար, նորանք ե-
կեղեցիների առաքեալներ են՝ և Քրիստոսի փառքը․
24 Ուրեմն ձեր սիրոյ և մեր ձեր համար պարծենալու
ապացոյցը ցոյց տուէք նորանց ամեն եկեղեցիների
առջև․

ԳԼ. Թ

1 Քանզի սրբերի համար լինելու պաշտօնի մասին,
2 աւելորդ է ինձ ձեզ գրելը։ Քանզի գիտեմ ձեր
յօժարութիւնը, որով Մակեդոնացոց մէջ ձեզ
համար պարծենում եմ թէ Աքայեցիք հերուա-
նից պատրաստ են, և ձեր նախանձը շատերին գըր-
3 գռեց։ Եւ եղբայրներին ուղարկեցի, որ մեր ձեզ
վերայ պարծենալը զուր չլինի այս մասին, այլ ինչ-
4 պէս ասել եմ, պատրաստուած լինիք։ Որ չլինի
թէ՝ երբոր Մակեդոնացիք ինձ հետ գան՝ և ձեզ
անպատրաստ գտնեն, ամօթ լինինք մենք. (որ չա-
սենք թէ՝ դուք,) այս պարծանքի *վստահութեամ-
5 բը, Արդ հարկաւոր համարեցի եղբայրներին աղա-
չել, որ առաջ ձեզ մօտ գան, և առաջուց պատ-
րաստեն ձեր առաջուց խոստացած օրհնութիւնը,
որ պատրաստ լինի, այնպէս ինչպէս օրհնութիւն,
6 և ոչ թէ ինչպէս ագահութիւն։ Քանզի սա է — —
———, թէ խնայելով սերմողը, խնայելով էլ կը
հնձէ. և առատութեամբ սերմողը, առատու-
7 թեամբ էլ կ'հնձէ։ Ամէն մէկն ինչպէս որ սրտի
յօժարութիւն կայ, ոչ թէ տրտմութիւնով կամ
հարկադրութիւնով. քանզի Աստուած ուրախ տը-
8 վողին է սիրում։ Բայց Աստուած կարող է ամէն
շնորհքներն աւելացնել ձեզանում. որ ամէն բանի
մէջ ամէն ժամանակ ամէն բաւականութիւն ու-
նենալով ամէն բարի գործքի համար աւելանաք։
9 Ինչպէս գրուած է. փռեց՝ աղքատներին տուաւ.
10 նորա արդարութիւնը մնում է յաւիտեան։ Բայց
նա՝ որ սերմ ցանողին սերմ է պարգևում, և
հաց՝ կերակուրի համար, նա կ'պարգևէ և կ'շա-

* կողմանէ

տացնէ ձեր սերմանիքը, և կ՚աճեցնէ ձեր արդա-
11 րութեան պտուղը։ Ամեն բանի մէջ հարստացած
ամեն լիութիւնով՝ որ մեզանով գոհութիւն է բե-
12 րում Աստուծոյն։ Քանզի այս տուրքի պաշտօնը
ոչ թէ միայն սրբերի պակասութիւնն է լրացնում,
այլ և շատերի գոհութիւնը շատացնում Աստու-
13 ծոյ համար։ Որ այս պաշտօնի փորձովն Աստուծոյն
փառաւորեն ձեր Քրիստոսի աւետարանին հնա-
զանդ դաւանութեանը համար. և այն առատ հա-
ղորդութեան համար որ նորանց և ամենին լինում
14 է. Եւ նորանց աղօթքովը ձեզ համար, որ փափա-
քեն ձեզ Աստուծոյ այն առատ շնորհքի համար՝
15 որ ձեզանում է։ Եւ շնորհակալութիւն Աստու-
ծոյն նորա անպատմելի պարգեւի համար։

ԳԼ. Ժ

1 Բայց ես ինքս՝ Պօղոս աղաչում եմ ձեզ Քրիս-
տոսի հեզութիւնովն ու հանդարտութիւնովը, որ
երեւոյթին նայելով ցած եմ ձեր միջումը. իսկ
2 հեռուից համարձակ եմ դէպի ձեզ։ Աղաչում եմ
որ չլինի՝ թէ մօտից էլ այն վստահութիւնով հա-
մարձակ լինիմ որ համարում եմ յանդգնիլ մի
քանիսի դէմ, որ մեզ համար կարծում են՝ թէ
3 մարմնոյ պէս ենք վարվում։ Քանզի թէեւ մարմ-
նով ենք վարվում, բայց մարմնոյ պէս չենք զին-
4 ուորութիւն անում։ Քանզի մեր զինուորութեան
զէնքերը մարմնաւոր չեն, այլ Աստուծով զօրա-
ւոր, բերդեր քանդելու. խորհուրդներ ենք քան-
5 դում, Եւ ամեն բարձրութիւն՝ որ գոռոզանում է
Աստուծոյ գիտութեան դէմ. և գերի ենք բռնում
ամեն միտք Քրիստոսին հնազանդեցնելու համար։
6 Եւ պատրաստ ենք վրէժ առնելու ամեն անհնա-

զանդութեան համար՝ երբոր ձեր հնազանդութիւ-
7 նը կատարեալ լինի։ Երեսի՞ էք նայում. եթէ մէկն
իր անձի վերայ վստահ է թէ Քրիստոսինն է, թող
իր մտքումն այս էլ մտածէ, թէ ինչպէս որ նա
Քրիստոսինն է, այնպէս էլ մենք ենք Քրիստոսի-
8 նը։ Քանզի եթէ մի աւելի բան պարծենալու լի-
նիմ մեր իշխանութեան համար որ Տէրը տուաւ
մեզ՝ ձեր շինութեան և ոչ թէ կործանման հա-
9 մար, չեմ ամաչիլ։ Որ չերեւիմ իբր թէ վախեց-
10 նում եմ ձեզ այս թղթերովը։ Քանզի թղթերը՝
ասում են՝ ծանր են և սաստիկ. բայց մարմնոյ
11 կերպարանքը տկար՝ և խօսքն էլ անարգ։ Այնպի-
սին թող սա միտք անէ, թէ ինչպէս որ ենք հե-
ռուանց խօսքով մեր թղթերովը, այնպէս էլ մօ-
12 տանց գործքով։ Քանզի չենք համարձակում մեր
անձը կշռել և բաղդատել ոմանց հետ՝ որ իրանց
անձները գովելով յանձնում են. այլ նորանք ի-
րանցմով իրանց անձները չափելով, և իրանց անձ-
ները իրանց հետ բաղդատելով, չեն հասկանում։
13 Բայց մենք չափից դուրս չենք պարծենում. այլ
այն կանոնի չափովը, որն Աստուած բաժանեց մեզ՝
14 հասնել մինչեւ ձեզ մօտ էլ, Քանզի ոչ թէ իբր
թէ ձեզ մօտ չհասած մեր անձները երկայնաց-
նում ենք. քանզի մինչեւ ձեզ մօտ էլ հասանք
15 Քրիստոսի աւետարանովը։ Եւ չափից դուրս չենք
պարծենում՝ օտար աշխատանքով, յուսալով որ
ձեր հաւատքի մեծանալու ժամանակին մեծանանք
ձեզանում մեր կանոնի պէս առաւելութեամբ։
16 Որ ձեզանից այն կողմն էլ աւետարանը քարոզենք՝
և օտար կանոնով պատրաստուածների վերայ չը
17 պարծենանք։ Եւ.ով որ պարծենում է՝ թող Տէ-
18 րովը պարծենայ։ Քանզի ոչ թէ իր անձն յանձ-
նողն է ընտիր. այլ նա՝ որին Տէրն է յանձնում։

ԳԼ. ԺԱ

1 Երանի թէ մի քիչ իմ անմտութեանը ներէիք.
2 բայց ներում էլ էք ինձ։ Վասն զի ձեզ համար
նախանձաւոր եմ Աստուծոյ նախանձովը. որովհե-
տեւ ձեզ մի մարդու նշանեցի՝ որ մի սուրբ կոյս
3 կանգնեցնեմ Քրիստոսի առջեւ։ Բայց վախենում
եմ՝ մի գուցէ ինչպէս օձն իր խորամանկութեամբը
խաբեց Եւային, այնպէս էլ ձեր միտքն ապական-
ուի այն միամտութիւնիցն՝ որ Քրիստոսումն է։
4 Քանզի եթէ մէկը գայ և ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝
որ մենք չքարոզեցինք, կամ ուրիշ հոգի առնէք՝
որ չառիք, կամ ուրիշ աւետարան որ չընդունե-
5 ցիք, լաւ կ՚համբերէիք։ Քանզի կարծեմ թէ ոչ
մի բանով պակաս չեմ քան թէ մեծամեծ առաք-
6 եալները։ Թէեւ տգէտ լինիմ խօսքով, բայց ոչ
թէ գիտութիւնով. այլ ամեն բանի մէջ բոլոր-
7 վին յայտնուեցանք ձեզ։ Կամ թէ մե՞ղք գործե-
ցի՝ որ իմ անձը խոնարհացրի. որ դուք բարձրա-
նաք. որովհետեւ Աստուծոյ աւետարանը ձրի ա-
8 ւետարանեցի ձեզ։ Ուրիշ եկեղեցիները կողոպտե-
9 ցի, և վարձք առի ձեզ ծառայելու համար։ Եւ
երբոր ձեզ մօտ էի՝ մի բանի պակասութիւն քաշած
ժամանակս էլ, ձեզանից մէկին ծանրութիւն չտուի.
քանզի իմ պակասութիւնը Մակեդոնիայից եկած
եղբարքը լրացրին. և ամեն բանի մէջ իմ անձն
առանց ձեզ ծանրութիւն տալու պահեցի, և կը
10 պահեմ էլ։ Քրիստոսի ճշմարտութիւնն է ինձա-
նում. որ այս պարծանքն Աքայիայի կողմերումը
11 չի խափանուիլ ինձանից։ Ի՞նչու համար. որովհե-
12 տեւ ձեզ չե՞մ սիրում. Աստուած գիտէ։ Այն որ
անում եմ՝ կ՚անեմ էլ, որ պատճառ որոնողների
պատճառը կտրեմ. որ ինչով որ պարծենում են՝

13 նորանք էլ մեզ նման գտնուին։ Քանզի այնպիսի-
ները սուտ առաքեալներ, նենգաւոր մշակներ,
Քրիստոսի առաքեալների պէս կերպարանուողներ
14 են։ Եւ զարմանալի էլ չէ. քանզի սատանան ինքն
էլ լուսոյ հրեշտակի կերպարանքն իրան վերայ է
15 առնում։ Ուրեմն մեծ բան չէ որ նորա պաշտօնեա-
ներն էլ կերպարանուին արդարութեան պաշտօն-
եաների նման. որոնց վերջը իրանց գործքերին պէս
16 կ'լինի։ Դարձեալ ասում եմ. չլինի որ մէկն ինձ
յիմար համարէ. ապա թէ ոչ գոնեա յիմարի պէս
ընդունեցէք ինձ որ ես էլ մի քիչ պարծենամ։
17 Ինչ որ խօսում եմ, ոչ թէ Տիրոջ մտիկ տալով
եմ խօսում, այլ ինչպէս անմտութեամբ այս պար-
18 ծանքի նիւթին նկատմամբ։ Եւ որովհետեւ շատե-
րը մարմնոյ կողմանէ պարծենում են, ես էլ կը
19 պարծենամ։ Քանզի յօժարութեամբ համբերում
20 էք անմիտներին՝ իմաստուն գոլով։ Քանզի համ-
բերում էք, եթէ մէկը ծառայեցնէ ձեզ, եթէ մէ-
կը ձեր բանն ուտէ, եթէ մէկը բան առնէ, եթէ
մէկը գոռոզանայ, եթէ մէկը ձեր երեսին զարկէ։
21 Անարգանքի համար եմ ասում, իբր թէ մենք տը-
կարացա՞նք. ինչ բանով որ մէկը համարձակէ,
անմտութիւնով եմ ասում, ես էլ եմ համարձա-
22 կում։ Եբրայեցի՞ են, ես էլ. Իսրայէլացի՞ են, ես
23 էլ. Աբրահամի զաւա՞կ են, ես էլ։ Քրիստոսի
պաշտօնեանե՞ր են. յիմարութիւնով եմ ասում՝
թէ էլ աւելի ես, մանաւանդ աշխատանքներով,
ծեծերով էլ աւելի, բանտերի մէջ մանաւանդ,
24 մահերով շատ անգամ։ Հրէաներիցը հինգ անգամ՝
25 քառասունից մէկ պակաս ծեծ ընդունեցի։ Երեք
անգամ ձաղկով ծեծուեցայ. մէկ անգամ քար-
կոծուեցայ. երեք անգամ նաւակոծ եղայ, մի գե-
26 րեկ ու գիշեր անդնդումը մնացի։ Շատ անգամ

ճանապարհներում. գետերից վտանգներ, աւազակ-
ներից վտանգներ, ազգիցս վտանգներ, հեթանոս-
ներից վտանգներ, քաղաքի մէջ վտանգներ, անա-
պատի մէջ վտանգներ, ծովի մէջ վտանգներ, սուտ
27 *եղբայրներից վտանգներ։ Ջանքի մէջ և աշխատան-*
քի մէջ. շատ անգամ արթնութիւնների մէջ. սովի
և ծարաւի մէջ. շատ անգամ ծոմի մէջ. ցրտի և
28 *մերկութեան մէջ։ Բաց ի ուրիշ նեղութիւնները ինձ*
վերայ կիտուելը՝ ամեն օր ամեն եկեղեցիների հոգ-
29 *սը։ Ո՞վ կ՚տկարանայ՝ և ես չեմ տկարանալ. ո՞վ*
30 *կ՚գայթակղէ՝ և ես չեմ բորբոքուիլ։ Եթէ պարծե-*
նալ պէտք լինի, իմ տկարութիւնովը կ՚պարծե-
31 *նամ։ Աստուած և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի*
Հայրն՝ որ յաւիտեան օրհնեալ է՝ գիտէ որ սուտ
32 *չեմ ասում. Դամասկոսումն Արետա թագաւորի*
ազգապետն Դամասկացոց քաղաքումը պահապան-
33 *ներ էր դրել որ ինձ բռնէ. Եւ պատուհանից քթոցով*
կախուեցայ պարսպից, և փախայ նորա ձեռքից։

ԳԼ. ԺԲ

1 *Ապա՝ պարծենալն յիրաւի օգուտ չէ բերում*
ինձ. բայց կ՚գամ Տիրոջ տեսիլքներին և յայտ-
2 *նութիւններին։ Մէկ մարդ գիտեմ Քրիստոսումը*
տասն ու չորս տարուց առաջ, թէ մարմնով էր՝ չեմ
գիտում, և թէ առանց մարմնոյ էր չեմ գիտում,
Աստուած գիտէ. նա յափշտակուեցաւ մինչև եր-
3 *րորդ երկինքը։ Եւ գիտեմ այնպիսի մարդու թէ*
մարմնով՝ և թէ առանց մարմնոյ էր՝ չեմ գիտում.
4 *Աստուած գիտէ. Որ նա յափշտակուեցաւ դրախ-*
տի մէջ. և անասելի բաներ լսեց՝ որ մարդու պէտք
5 *չէ նորանից խօսել։ Այնպիսոյն համար կ՚պարծե-*
նամ. բայց իմ անձի համար չեմ պարծենալ, բայց

6 միայն իմ տկարութիւններովը։ Քանզի եթէ կա-
մենամ էլ պարծենալ՝ անմիտ չեմ լինիլ․ քանզի
ճշմարիտն եմ ասում․ բայց խնայում եմ, որ մի
գուցէ մէկն ինձ համար աւելի բան համարէ, քան
թէ այն՝ որ ինձանում տեսնում է կամ ինձանից
7 լսում։ Եւ որ յայտնութիւնների առաւելութեամբը
չհպարտանամ, մարմնոյս համար խայթ տրուեցաւ
ինձ՝ Սատանի հրեշտակ, որ ինձ բռունցքով ծե-
8 ծէ, որ չգոռոզանամ․ Սորա համար երեք անգամ
աղաչեցի Տիրոջը, որ նորան հեռացնէ ինձանից։
9 Եւ ինձ ասաց․ Բաւական է քեզ իմ շնորհքը,
քանզի իմ զօրութիւնը տկարութեան մէջ է կա-
տարվում․ արդ աւելի յօժարութեամբ իմ տկա-
րութիւններովը կ՚պարծենամ, որ Քրիստոսի զօրու-
10 թիւնը բնակէ ինձանում։ Վասն որոյ հաւանել եմ
տկարութիւնների, թշնամանքների, վիշտերի, հա-
լածանքների, և նեղութիւնների Քրիստոսի համար․
քանզի երբոր տկարանում եմ, այն ժամանակ զօ-
11 րանում եմ։ Անմիտ եղայ պարծենալովս․ դուք
ինձ բռնադատեցիք․ քանզի պէտք էր ինձ վկայու-
թիւն առնել ձեզանից․ քանզի ոչ մի բանով պա-
կաս չեղայ քան թէ այն մեծամեծ առաքեալները,
12 թէեւ ես ոչինչ եմ։ Բայց առաքելոյ նշանները ձեր
մէջ գործուեցան՝ ամեն համբերութիւնով, նշան-
13 ներով և հրաշքներով և զօրութիւններով։ Քանզի
ի՞նչ է որ նորանով պակաս գտնուեցաք քան թէ
ուրիշ եկեղեցիները․ եթէ ոչ նորանով՝ որ ես ծան-
րութիւն չտուի ձեզ․ շնորհեցէք ինձ այդ վնասը։
14 Ահա երրորդ անգամն է որ պատրաստ եմ ձեզ
մօտ գալու, և ձեզ ծանրութիւն չեմ տալ․ քանզի
ձեր բանը չեմ որոնում՝ այլ ձեզ․ քանզի ոչ թէ որ-
դիքը հարանց համար պէտք է գանձ հաւաքեն, այլ
15 հարքը որդոց համար։ Բայց ես յօժարութեամբ

ձեր անձների համար ծախք կ՚անեմ, և ծախք կ՚լի-
նիմ. թէև աւելի սիրելով ձեզ՝ ես քիչ սիրուիմ։
16 Բայց թող լինի, ես ծանրութիւն չեղայ ձեզ.
սակայն խորագէտ լինելով՝ վարպետութեամբ բռ-
17 նեցի ձեզ։ Մի՞թէ նորանց ձեռովն՝ որ ձեզ մօտ
18 ուղարկեցի՝ մի բան քաշեցի ձեզանից։ Աղաչեցի
Տիտոսին՝ և նորա հետ այն եղբօրն էլ ուղարկեցի,
մի՞թէ Տիտոս ձեզանից մի բան քաշեց. չէ՞ որ մենք
նոյն հոգով վարուեցանք. չէ՞ որ նոյն ճանապար-
հով գնացինք։
18 Դարձեալ կարծո՞ւմ էք թէ մենք խօսքով մեզ
պաշտպանում ենք. Աստուծոյ առջեւ Քրիստո-
սումն խօսում ենք. և ամեն բան, սիրելիներ, ձեր
20 շինութեան համար է։ Քանզի վախում եմ, որ մի
գուցէ իմ գալու ժամանակը ձեզ այնպէս չգտ-
նեմ՝ ինչպէս կամենում եմ. և ես գտնուիմ ձեզ
համար ինչպէս էլ դուք չէք կամենում. որ չլինին
կռիւներ, նախանձներ, բարկութիւններ, գրգռու-
թիւններ, չարախօսութիւններ, քսութիւններ, ամ-
21 բարտաւանութիւններ, խռովութիւններ։ Որ մի
գուցէ դարձեալ իմ գալու ժամանակ՝ իմ Աստ-
ուածն ինձ ցածացնէ ձեզ մօտ. և սուգ մտնեմ
շատերի համար որ առաջուց մեղք գործեցին, և
ապաշխարած չլինին այն պղծութեան և պոռնկու-
թեան և գիճութեան համար՝ որ գործեցին։

Գլ. ԺԳ

1 Այս երրորդ անգամն է որ ձեզ մօտ եմ գալիս.
երկու և երեք վկաների բերանից ամեն բան հաս-
2 տատուի։ Առաջուց ասացի և առաջ էլ ասում եմ
իբր մօտ լինող երկրորդ անգամ. և հիմա հեռուանց
գրում եմ այն առաջուց մեղք գործածներին և ա-

մեն ուրիշներին. որ եթէ դարձեալ գամ, չեմ խնա-
3 յիլ։ Որովհետեւ ուզում էք փորձել այն Քրիստոսին,
որ ինձանով խօսում է. որ ձեր մէջումը տկար չէ,
4 այլ զօրաւոր է ձեզանում, Քանզի թէեւ խաչուե-
ցաւ տկարութիւնից, բայց կենդանի է Աստուծոյ
զօրութիւնովը. քանզի մենք էլ թէեւ տկարա-
նում ենք նորա համար՝ բայց կենդանի կ՚լինինք
նորա հետ Աստուծոյ զօրութիւնովը ձեզ համար։
5 փորձեցէք ձեր անձները, թէ արդեօք հաւատքու-
մըն էք. քննեցէք ձեր անձները. կամ թէ չէ՞ք
գիտում ձեր անձները՝ որ Յիսուս Քրիստոս ձեզա-
6 նում է. բայց եթէ միայն անպիտան լինիք։ Բայց
յոյս ունիմ որ գիտենաք, թէ մենք անպիտան
7 չենք։ Եւ աղօթում եմ դէպի Աստուած որ չար
բան չանէք. ոչ թէ որ մենք ընտիր երեւինք, բայց
որ դուք բարին գործէք, և մենք անպիտանի պէս
8 լինենք։ Քանզի մի բան չենք կարող ճշմարտու-
9 թեան դէմ. բայց ճշմարտութեան համար։ Ուրա-
խանում ենք, երբոր մենք տկարանում ենք և
դուք զօրանում էք. որ հէնց դա էլ աղօթքով
խնդրում ենք, այսինքն ձեր կատարելութիւնը։
10 Նորա համար այս հեռուանից գրում եմ. որ չլինի
թէ իմ գալու ժամանակ սաստկութեամբ վարուիմ
իմ իշխանութեան չափովը, որ Տէրը տուաւ ինձ
շինելու և ոչ թէ քանդելու համար։
11 Վերջապէս, եղբարք, ուրախ եղէք, կատարեալ
եղէք, մխիթարուեցէք, միաբան եղէք, և խաղա-
ղութիւն արէք. և սիրոյ և խաղաղութեան Աստ-
12 ուածը ձեզ հետ լինի։ Իրար բարեւ տուէք սուրբ
համբուրով. բարեւ են տալիս ձեզ բոլոր սրբերը։
13 Տէր Յիսուսի Քրիստոսի շնորհքը, և Աստուծոյ սէ-
րը, և Սուրբ Հոգու հաղորդութիւնը ձեր ամենի
հետ. Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ առաքեալ ոչ թէ մարդկանցից և ոչ թէ
մարդու ձեռով, այլ Յիսուսի Քրիստոսի և Հայր
Աստուծոյ ձեռովը, որ մեռելներից յարոյց նորան։
2 Եւ ամեն եղբարքն՝ որ ինձ հետ են. Գաղատիայի
3 եկեղեցիներին։ Շնորհք լինի ձեզ և խաղաղութիւն
Հայր Աստուածանից և մեր Տէր Յիսուս Քրիստո-
4 սից, Որ իր անձը մեր մեղաց համար տուաւ, որ
մեզ այս չար աշխարհքիցը փրկէ՝ Աստուծոյ և մեր
5 Հօր կամքի պէս։ Որին լինի փառք յաւիտեանս,
յաւիտենից ամէն։

6 Զարմանում եմ որ այսպէս շուտով փոփոխ-
վում էք ձեզ Քրիստոսի շնորհքի մէջ կանչողից
7 դէպի ուրիշ աւետարան։ Որ ուրիշը չկայ. միայն
թէ կան ոմանք որ ձեզ խռովեցնում են, և կա-
8 մենում են Քրիստոսի աւետարանը փոխել։ Բայց
եթէ մենք էլ, կամ երկնքիցը մի հրեշտակ աւե-
տարանէ ձեզ նորանից ուրիշ քան թէ որ մենք ա-
9 ւետարանեցինք ձեզ, նզովուած լինի։ Ինչպէս ա-
ռաջ ասացինք՝ և հիմա դարձեալ ասում եմ, ե-
թէ մէկն աւետարանէ ձեզ նորանից ուրիշ քան որ
10 դուք առիք, նզովուած լինի։ Քանզի հիմա մարդ-
կա՞նց եմ հաճեցնում, թէ Աստուծոյն. կամ ու-
զում եմ մարդկա՞նց հաճոյ լինիլ. եթէ տակաւին

մարդկանց հաճոյ լինէի, Քրիստոսի ծառայ չէի։
11 Իմացնում եմ ձեզ, եղբարք, այն աւետարանն,
որ ինձանից աւետարանուեցաւ, որ նա մարդկօրէն
12 չէ։ Քանզի ես էլ ոչ մարդուց առի նորան, և ոչ
էլ սովորեցրի. այլ Յիսուսի Քրիստոսի յայտնու-
13 թիւնովը։ Քանզի դուք իմ վարքը լսել էք, որ մի
ժամանակ Հրէութեան մէջ էի. որ չափիցը դուրս
հալածում էի Աստուծոյ եկեղեցին, և կործանում
14 էի նորան։ Եւ Հրէութեան մէջ իմ հասակակիցների
շատերից առաջադէմ էի իմ ազգի մէջ, աւելի
նախանձաւոր լինելով իմ հայրենական աւանդու-
15 թիւնների համար։ Բայց երբոր բարեհաճեց Աստ-
ուած, որ իմ մօր փորիցն ինձ որոշել և իր շնորհ-
16 քովը կանչել է, Որ իր Որդին ինձանով յայտնէ,
որ նորան հեթանոսների միջումն աւետարանեմ,
այն ժամանակ իսկոյն մարմնոյ և արիւնի հետ խոր-
17 հուրդ չարի. Եւ ոչ էլ գնացի Երուսաղէմ նորանց
մօտ, որ ինձանից առաջ առաքեալներ էին. այլ
18 գնացի Արաբիա, և կրկին դարձայ Դամասկոս։ Այ-
նուհետեւ երեք տարուց յետոյ գնացի Երուսա-
ղէմ, Պետրոսին տեսնելու. և տասնուհինգ օր նո-
19 րա մօտ եղայ։ Եւ առաքեալներից մի ուրիշին չը
20 տեսայ, բայց միայն Տիրոջ եղբայր՝ Յակոբին։ Բայց
ինչ որ ձեզ գրում եմ, Ահա Աստուծոյ առջեւ
21 որ սուտ չեմ ասում։ Յետոյ եկայ Սիւրիայի և
22 Կիլիկիայի կողմերը։ Եւ երեսով անծանօթ էի
Հրէաստանի եկեղեցիներին՝ որ Քրիստոսումն էին։
23 Բայց միայն լսել էին, թէ Նա որ մի ժամանակ
մեզ հալածում էր, հիմա այն հաւատքն է աւե-
24 տարանում որ առաջ կործանում էր։ Եւ ինձա-
նով փառաւորում էին Աստուծոյն։

ԳԼ. Բ

1 Ապա տասն ու չորս տարուց յետոյ դարձեալ գը-
նացի Երուսաղէմ, Բառնաբասի հետ, և Տիտոսին
2 էլ ինձ հետ առի։ Եւ գնացի յայտնութիւնով. և
նորանց իմացրի այն աւետարանն՝ որ քարոզում
եմ հեթանոսների մէջ, և մասնաւորապէս նորանց՝
որ մեծ կարծուած էին. որ չլինի թէ զուր տեղը
3 վազեմ կամ վազած լինիմ։ Բայց Տիտոս էլ որ ինձ
հետ էր՝ Հելլենացի լինելով, չբռնադատուեցաւ
4 թլփատուելու։ Եւ այն ներս սպրդած սուտ եղբայր-
ների պատճառով, որ ներս սպրդան մեր ազատու-
թիւնը լրտեսելու համար, որ Քրիստոս Յիսուսումն
5 ունինք, որ մեզ ծառայեցնեն։ Որոնց մի ժամ էլ
տեղի չտուինք՝ հնազանդ լինելու համար, որ ա-
ւետարանի ճշմարտութիւնն մեզանում հաստատ
6 մնայ։ Բայց այն մեծ կարծուածների համար, թէ
մի բան լինին, (թէ ինչ էլ մի ժամանակ, նա ես
հոգս չեմ անում. Աստուած մարդկանց երես չէ
տեսնում.) քանզի այն մեծ կարծուածներն այնպի-
7 սի բան չիմացրին ինձ։ Բայց ընդհակառակն, երբ
որ տեսան թէ անթլփատութեան աւետարանն ինձ
հաւատացուած է, ինչպէս Պետրոսին թլփատու-
8 թեան աւետարանը։ (Քանզի նա որ Պետրոսին յա-
ջողեց թլփատութեան առաքելութիւնում, ինձ էլ
9 յաջողեց հեթանոսների մէջ։) Եւ երբոր իմացան
այն շնորհքը որ ինձ տրուած էր, Յակոբոսը և կե-
փասը և Յօհաննէսը, որ սիւներ էին կարծուած,
ինձ և Բառնաբասին աջ ձեռքը տուին հաղոր-
դակցութեան համար. որ մենք հեթանոսների մէջ
10 լինէինք, և նորանք թլփատութեան մէջ։ Բայց միայն
որ աղքատները միշենք. որ ես էլ ջանք արի նոյնն

11 անելու։ Բայց երբոր Պետրոսը եկաւ Անտիոք, ես
նորան հակառակ կացայ, որովհետեւ մեղադրելի
12 էր։ Վասն զի մի քանի մարդիկ դեռ չեկած Յա-
կօբիցը, անխտիր ուտում էր հեթանոսների հետ.
բայց երբոր եկան, ետ էր քաշվում և իր անձը
ջոկում, վախենալով նորանցից որ թլփատութիւ-
13 նիցն էին։ Եւ նորա հետ ուրիշ Հրէաներն էլ կեղ-
ծաւորութիւն արին. մինչեւ որ Բառնաբասն էլ
14 ծռուեցաւ նորանց կեղծաւորութիւնովը։ Բայց երբ
որ տեսայ, որ աւետարանի ճշմարտութեան հա-
մեմատ ուղիղ չեն գնում, ամենքի առջեւ ասացի
Պետրոսին. Եթէ դու Հրեայ լինելովդ, հեթանոսի
պէս ես վարվում և ոչ թէ Հրեայի պէս, էլ ի՞նչու
ես բռնադատում հեթանոսներին որ Հրեայի պէս
15 վարուին։ Մենք որ բուն Հրէաներ ենք, և ոչ թէ հե-
16 թանոսների միջից մեղաւորներ. Գիտենք որ մարդ
օրէնքի գործքերիցը չէ արդարանում, բայց միայն
Յիսուսի Քրիստոսի հաւատքիցը. և մենք Յիսուսի
Քրիստոսին հաւատացինք, որ Քրիստոսի հաւատ-
քիցն արդարանանք, և ոչ թէ օրէնքի գործքերի-
ցը. որովհետեւ օրէնքի գործքերիցն ոչ մի մարմին
17 չի արդարանալ։ Իսկ եթէ մենք՝ որ ուզում ենք
Քրիստոսով արդարանալ, ինքներս էլ մեղաւոր
գտնուինք. ուրեմն Քրիստոս մեղքի պաշտօնեա՞յ
18 է. քաւ լիցի։ Քանզի՝ եթէ այն որ քանդեցի, նո-
րան կրկին շինեմ, ապա ես ինքս իմ անձը մեղա-
19 ւոր եմ երեւեցնում, Քանզի ես օրէնքովս օրէնքին
մեռայ, որ ապրիմ Աստուծոյն. ես Քրիստոսի հետ
20 խաչուած եմ։ Եւ կենդանի եմ, ոչ թէ այլ եւս
ես, այլ Քրիստոս է կենդանի ինձանում. և ինչ
որ հիմա կենդանի եմ մարմնով Աստուծոյ Որդու
հաւատքովս եմ կենդանի. որ ինձ սիրեց և իր ան-
21 ձը ինձ համար մատնեց։ Եւ Աստուծոյ շնորհքը

չեմ անարգում, քանզի եթէ արդարութիւնն օրէնքից էր, ուրեմն Քրիստոսը զուր տեղը մեռաւ։

ԳԼ. Գ

1 Ով անմիտ Գաղատացիք, ո՞վ կախարդեց ձեզ
որ ճշմարտութեանը չհնազանդիք. որոնց համար
աչքերի առջեւ նկարագրուեցաւ Յիսուս Քրիստո-
2 սը խաչուած ձեր մէջ։ Այս միայն կամենում եմ
սովորել ձեզանից. օրէնքի գործքերի՞ցն ընդունե-
3 ցիք Հոգին՝ թէ հաւատքի լսելուցը։ Այդքան ան-
մի՞տ էք. Հոգով սկսեցիք, և հիմա մարմնո՞վ էք
4 վերջանում։ Այնքան նեղութիւնները զո՞ւր տեղը
5 կրեցիք. թէ որ զուր էլ լինի։ Արդ ձեզ Հոգին
բաժանողը և ձեր միջումը զօրութիւններ գործո-
ղը, օրէնքի գործքերի՞ց է թէ հաւատքի լսելուցը։
6 Ինչպէս Աբրահամ հաւատաց Աստուծոյն, և այն
7 նորա համար արդարութիւն համարուեցաւ։ Ու-
րեմն գիտացէք. թէ նորանք որ հաւատքիցն են,
8 նորանք են Աբրահամի որդիք։ Գիրքն էլ առա-
ջուց գիտենալով, որ Աստուած հաւատքիցն է ար-
դարացնում հեթանոսներին՝ առաջուց Աբրահա-
մին խոստացաւ, թէ քեզանում պիտի օրհնուին
9 բոլոր ազգերը։ Ուրեմն նորանք որ հաւատքից են,
օրհնվում են հաւատացեալ Աբրահամի հետ։
10 Քանզի որոնք որ օրէնքի գործքերից են, անէծքի
տակ են. քանզի գրուած է. Բե Անիծեալ լինի
ամեն մարդ, որ չէ կենում օրէնքի գրքի մէջի բո-
11 լոր գրուածներումը, որ ամենն անէ։ Եւ թէ օ-
րէնքովը ոչ ով չէ արդարանում Աստուծոյ առ-
ջեւ, դա յայտնի է. որովհետեւ Արդարը հաւատ-
12 քիցը կ՚ապրի։ Բայց օրէնքը հաւատքիցը չէ, այլ
13 նորանց կատարող մարդը կ՚ապրի նորանով։ Քրիս-

տոս գնեց մեզ օրէնքի անէծքիցը մեզ համար ա-
նէծք լինելով. (քանզի գրուած է. Թէ Անիծեալ
14 լինի ամեն փայտից կախուածը։) Որ Աբրահամի
օրհնութիւնը հեթանոսների մէջ լինի Քրիստոս
Յիսուսով, որ մենք Սուրբ Հոգոյ աւետիքն ընդու-
15 նինք հաւատքով։ Մարդկօրէն եմ ասում, եղ-
բարք. ապաքէն մի մարդու հաստատուած կտակը
ոչ ով չէ անարգում. և ոչ էլ նորա վերայ ուրիշ
16 հրաման աւելացնում։ Եւ Աբրահամին խոստաց-
ուեցան այն աւետիքները, և նորա զաւակին. չէ
ասում, Եւ զաւակներին՝ ինչպէս շատերին, այլ
ինչպէս մէկին. Եւ քո զաւակին, որ է Քրիստոսը։
17 Բայց սա եմ ասում. Այն կտակին, որ առաջուց
Աստուածանից հաստատուած էր Քրիստոսի վե-
րայ, չորս հարիւր և երեսուն տարուց յետոյ ե-
ղած օրէնքը չի քանդիլ որ աւետիքը խափանուի։
18 Քանզի եթէ ժառանգութիւնն օրէնքից լինէր, ա-
պա աւետիքից չէր. բայց Աստուած աւետիքով
19 շնորհեց Աբրահամին։ Արդ օրէնքն ի՞նչ է. նա
յանցանքների պատճառով աւելացաւ. մինչև որ
գայ այն զաւակը, որին եղաւ խոստմունքը հրեշ-
20 տակներով կարգուած միջնորդի ձեռով։ Բայց
21 միջնորդը մէկի չէ, բայց Աստուած մէկ է։ Ուրեմն
օրէնքն Աստուծոյ աւետիքներին հակառա՞կ է.
քաւ լիցի. քանզի եթէ օրէնք տրուած լինէր որ
կարող լինէր կենդանի անել, ապա իրաւի օրէնքից
22 կ՚լինէր արդարութիւնը։ Բայց գիրքը փակեց ա-
մենքը մեղքի ներքև, որ աւետիքը Յիսուսի Քրիս-
23 տոսի հաւատքիցը տրուի հաւատացողներին։ Դեռ
որ հաւատքը չէր եկած օրէնքի ներքև փակուած
պահվում էինք այն հաւատքի համար, որ պէտք
24 էր յայտնուէր։ Ուրեմն օրէնքը մեզ համար դաս-
տիարակ եղաւ դէպի Յիսուս Քրիստոս, որ հա-

25 ւատքից արդարանանք։ Բայց երբոր հաւատքն ե-
26 կաւ, այլ ևս դաստիարակի տակ չենք։ Քանզի
ամենքդ Աստուծոյ որդիք էք Քրիստոս Յիսուսի
27 հաւատքովը։ Քանզի ամենքդ՝ որ Քրիստոսումը
28 մկրտուեցաք, Քրիստոսին հագած էք. Այլ ևս
ոչ Հրէայ կայ և ոչ Յոյն, ոչ ծառայ կայ և ոչ
ազատ, ոչ արու կայ և ոչ էգ. քանզի դուք ա-
29 մենքդ մէկ էք Քրիստոս Յիսուսումը։ Ապա եթէ
դուք Քրիստոսինն էք, ուրեմն Աբրահամի զաւակ
էք՝ և աւետիքի պէս ժառանգներ։

ԳԼ. Դ

1 Բայց ասում եմ. քանի ժամանակ որ ժառանգը
տղայ է՝ ծառայից ոչինչ տարբերութիւն չունի,
2 թէև ամեն բանի տէր է։ Բայց վերակացուների և
տնտեսների ներքև է մինչև հօրը որոշած ժամա-
3 նակը։ Այնպէս էլ մենք, քանի որ տղայ էինք՝
աշխարհքի սկզբունքների ներքև ծառայութեան
4 մէջ էինք։ Բայց երբոր ժամանակի լրումն եկաւ,
Աստուած ուղարկեց իր Որդին՝ կնկանից ծնուած
5 և օրէնքի ներքև եղած, Որ օրէնքի տակ լինող-
6 ներին փրկէ, որ որդեգրութիւնն ընդունինք։ Եւ
որովհետև դուք որդիք էք, Աստուած իր Որդոյ
Հոգին ուղարկեց ձեր սրտերի մէջ, որ աղաղակում
7 է Աբբա Հայր։ Ուրեմն այլ ևս ծառայ չես՝ այլ
որդի. և եթէ որդի՝ Աստուծոյ ժառանգ էլ Քրիս-
8 տոսով։ Բայց այն ժամանակ որ Աստուծոյն չէիք
գիտում, ծառայում էիք նորանց որ 'ի բնէ աստ-
9 ուածներ չեն։ Բայց հիմա որ ճանաչեցիք Աստու-
ծոյն, մանաւանդ թէ Աստուածանից ճանաչուեցաք,
ի՞նչպէս էք կրկին յետ դառնում դէպի այն տկար
և աղքատ սկզբունքներն, որոնց կամենում էք դար-

10 ձեռաւ ծառայել։ Օրեր էք զանազանում և ամիսներ
11 և ժամանակներ և տարիներ։ Վախում եմ ձեզանից՝
որ մի գուցէ զուր տեղն աշխատեցի ձեր միջումը։
12 Ինձ նման եղէք, որովհետև ես էլ ձեզ նման
էմ. եղբարք, աղաչում եմ ձեզ, դուք ինձ ոչ մի
13 վնաս չէք տուել։ Եւ գիտէք որ մարմնոյ տկարու-
14 թիւնով աւետարանեցի ձեզ առաջի անգամն. Եւ
իմ փորձանքըն՝ որ իմ մարմնումն էր, չանարգեցիք
և չարհամարհեցիք, այլ ինչպէս Աստուծոյ հրեշ-
տակ ընդունեցիք ինձ՝ ինչպէս Քրիստոս Յիսուսին։
15 Արդ ի՞նչ էր այն ձեր երանութիւնը. քանզի վկա-
յում եմ ձեզ համար, որ եթէ կարելի էր՝ ձեր
16 աչքերն էլ կ՚հանէիք և ինձ կ՚տայիք։ Ուրեմն թըշ-
նամի՞ եղայ ձեզ՝ ձեզ հետ ճշմարիտը խօսելով։
17 Նախանձով են ձեզ համար, ոչ թէ 'ի բարին.
այլ կամենում են արգելել մեզ որ նորանց հա-
18 մար նախանձաւոր լինիք։ Սակայն լաւ է բարի բա-
նում ամեն ժամանակ նախանձաւոր լինել, և ոչ
19 թէ միայն երբոր ձեզ մօտ լինիմ։ Իմ որդեակներ,
որ ձեզ կրկին ծնում եմ ցաւով, մինչև որ Քրիս-
20 տոս կերպարանուի ձեզանում։ Կամենում էի որ
հիմա ձեզ մօտ գամ և ձայնս փոխեմ. որովհետև
տարակուսած եմ ձեզ համար։
21 Ասացէք ինձ դուք, որ կամենում էք օրէնքի
22 տակ լինել, օրէնքը չէ՞ք լսում։ Քանզի գրուած է,
թէ Աբրահամ երկու որդիք ունէր, մինն աղախնի-
23 ցը, և միւսն ազատից։ Բայց նա որ աղախնիցն
էր՝ մարմնոյ կողմանէ էր ծնուած, և նա որ ազա-
24 տիցն՝ աւետիքի պէս։ Այս բաները այլաբանօրէն
են. քանզի նորանք երկու կտակարաններն են, մէ-
կը Սինայ լեռնիցը ծառայութեան մէջ ծնուած՝
25 որ է Հագար. Քանզի Հագարը Սինա լեռն է Ա-
րաբիայումն, որ հաւասար է այժմեան Երուսաղէ-

մին, որ իր զաւակներովը հանդերձ ծառայ է։
26 Բայց վերին Երուսաղէմն ազատ է, որ մեր ամէն-
27 քիս մայրն է։ Քանզի գրուած է թէ, Ցնծա, ով
ամուլ՝ որ չէիր ծնում, գոչիր և աղաղակիր դու՝ որ
ծնելու ցաւ չէիր քաշում. քանզի աւելի շատ են
28 թողուածի որդիքը քան թէ մարդ ունեցողի։ Իսկ
մենք, եղբարք, Իսահակի պէս աւետիքի որդիք ենք։
29 Բայց ինչպէս որ այն ժամանակ մարմնոյ կողմանէ
ծնուածը հալածում էր նորան՝ որ հոգու կողմանէ
30 էր, այնպէս էլ հիմա։ Բայց գի՞րքն ինչ է ասում.
Դուրս հանիր աղախնին և նորա որդուն. քանզի
աղախնի որդին ժառանգութիւն չպիտի առնայ
31 ազատի որդու հետ։ Սորա համար, եղբարք, ա-
ղախնի որդիքը չենք, այլ ազատի։

ԳԼ. Ե

1 Արդ այն ազատութիւնովն որ Քրիստոս մեզ ա-
զատեց, հաստատ կացէք և դարձեալ ծառայու-
2 թեան լծի տակ մի մտնէք։ Ահա ես Պօղոս ասում
եմ ձեզ. որ եթէ թլփատուիք, Քրիստոս ձեզ օ-
3 գուտ չի անիլ։ Եւ դարձեալ վկայում եմ ամէն
մարդու համար որ թլփատւում է, թէ նա պար-
4 տական է բոլոր օրէնքը կատարելու։ Խափանուած
էք Քրիստոսից դուք, որ օրէնքով էք կամենում
5 արդարանալ. շնորհքիցն ընկած էք։ Քանզի մենք
Հոգով հաւատքիցն ենք սպասում արդարութեան
6 յուսոյն։ Քանզի Քրիստոս Յիսուսում ոչ թլփա-
տութիւնն է մի բան կարող, և ոչ անթլփատու-
թիւնը. այլ հաւատքը որ սիրով գործում է։
7 Լաւ էիք վազում, ձեզ ո՞վ ետ կանգնեցրեց՝ որ
8 չհնազանդիք ճշմարտութեանը։ Այդ համոզումը
9 նորանցից չէ որ կանչեց ձեզ։ Մի քիչ խմորը բո-

10 լոր զանգուածը խմորեցնում է։ Ես ձեզ վերայ
յոյս ունիմ Տէրովը՝ որ ուրիշ բան չէք մտածել.
և ձեզ խռովեցնողը դատապարտութիւն կ՚քաշէ
11 ով որ էլ լինի։ Բայց ես, եղբարք, եթէ տակա-
ւին թլփատութիւն եմ քարոզում, էլ ի՞նչու հա-
մար եմ հալածվում. ուրեմն խաչի գայթակղու-
12 թիւնը խափանուած է։ Երանի թէ բոլորովին կըտ-
րուէին նորանք որ ձեզ խռովեցնում են։
13 Քանզի դուք ազատութեան մէջ էք կանչուել,
եղբարք. միայն թէ ձեր ազատութիւնը պատճառ
չտայ մարմնոյն. այլ սիրով ծառայեցէք իրար։
14 Քանզի բոլոր օրէնքն այս մէկ խօսքումն է կատար-
15 վում. Քո ընկերին քո անձի պէս սիրիր։ Բայց ե-
թէ իրար կըծէք և ուտէք, զգուշացէք որ իրարից
16 չ՚փճանաք։ Բայց ասում եմ. Հոգով գնացէք, և
17 մարմնոյ ցանկութիւնը չէք կատարել։ Քանզի մար-
մինը ցանկանում է հոգուն հակառակ, և հոգին
մարմնոյն հակառակ. և սորանք իրար հակառակ
են, որ մի գուցէ այն որ դուք կամենում էք՝ այն
18 անէք։ Բայց եթէ Հոգով վարուիք, օրէնքի տակ
19 չէք։ Եւ յայտնի են մարմնոյ գործքերը, որ են՝
20 շնութիւն, պոռնկութիւն, պղծութիւն, կռապաշ-
տութիւն, կախարդութիւն, թշնամութիւններ,
կռիւներ, նախանձներ, բարկութիւններ, հակա-
ռակութիւններ, երկպառակութիւններ, բաժան-
21 մունքներ, Չար նայուածներ, սպանութիւններ,
արբեցութիւններ, անառակութիւններ, և ինչ որ
սորանց նման են. որ առաջուց ասում եմ ձեզ,
ինչպէս էլ առաջուց ասում էի, թէ այսպիսի բա-
ներ գործողներն Աստուծոյ արքայութիւնը չեն ժա-
22 ռանգիլ։ Բայց Հոգու պտուղն է՝ սէր, ուրախու-
23 թիւն, խաղաղութիւն, երկայնմտութիւն, Քաղց-
րութիւն, բարութիւն, հաւատք, հեզութիւն,

ժուժկալութիւն. այնպիսիների դէմ օրէնք չկայ։
24 Բայց նորանք որ Քրիստոսինն են, իրանց մարմինը
խաչ հանեցին կիրքերովը և ցանկութիւններովը միա-
25 սին։ Եթէ Հոգով ենք ապրում, Հոգով վարուինք։
26 Սնապարծ չլինինք իրար գրգռելով, և իրար վերայ
նախանձելով։

ԳԼ. Զ

1 Եղբարք, եթէ մէկը յանկարծ բռնուի մի յան-
ցանքով, դուք հոգեւորներդ այնպիսին հաստա-
տեցէք հեզութեան հոգով. զգուշացիր քո անձին,
2 որ դու էլ չփորձուիս։ Իրար բեռը վեր առէք, և
3 այսպէս Քրիստոսի օրէնքը կատարեցէք։ Քանզի ե-
թէ մէկը համարում է թէ մին բան է և չէ, նա
4 իր անձը խաբում է։ Բայց ամեն մէկը թող իր
գործը կշռէ, և ապա միայն իր անձի վերայ պար-
5 ծանք կ'ունենայ, և ոչ թէ ուրիշի վերայ։ Քանզի
ամեն մէկն իր բեռը պիտի վեր առնէ։
6 Խօսքին աշակերտողը թող հաղորդութիւն անէ
7 վարդապետին ամեն բարի բաներով։ Մի խաբուիք.
8 Աստուած չի արհամարհուիլ։ Քանզի ինչ որ մարդ
սերմէ, այն էլ կ'հնձէ. իր մարմնի մէջ սերմողը
մարմնից ապականութիւն կ'հնձէ. և Հոգու մէջ
սերմողը Հոգուցն յաւիտենական կեանք կ'հնձէ։
9 Եւ չձանձրանանք բարին գործելուցը, քանզի իր
10 ժամանակին կ'հնձենք՝ եթէ չթուլանանք։ Ուրեմն
քանի որ ժամանակ ունինք, բարի գործենք ամեն-
քին, մանաւանդ հաւատքի ընտանիներին։
11 Տեսէք թէ ինչպիսի գրերով գրեցի ձեզ իմ ձե-
12 ռովը։ Որոնք որ կամենում են հաճոյ երեւել
մարմնոյ կողմանէ, նորանք ստիպում են ձեզ՝ որ
թլփատուիք. միայն որ Քրիստոսի խաչի համար

13 չհալածուին ։ Քանզի այն թլփատուածներն իրանք
էլ օրէնքը չեն պահում · այլ կամենում են որ
դուք թլփատուիք, որ ձեր մարմնովը պարծենան ։
14 Սակայն ինձ քաւ լիցի պարծենալ, բայց միայն մեր
Տէր Յիսուսի Քրիստոսի խաչովը · որ նորանով աշ-
խարհքն ինձ համար խաչուած է, և ես էլ աշ-
15 խարհքին ։ Քանզի Քրիստոս Յիսուսում ոչ թլփա-
տութիւնը մի բան է, և ոչ անթլփատութիւնը,
16 բայց նոր արարածը ։ Եւ այն ամենքն որ այս կա-
նոնի համեմատ են վարվում, խաղաղութիւն լինի
նորանց և ողորմութիւն և Աստուծոյ Իսրայէլին ։
17 Սորանից յետոյ թող մէկը չաշխատեցնէ ինձ · քան-
զի ես կրում եմ Տէր Յիսուսի վէրքի նշաններն իմ
18 մարմնոյ մէջ ։ Մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի շնորհ-
քը, եղբարք, ձեր հոգու հետ լինի · Ամէն ։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի առաքեալ Աստուծոյ
կամքովը, այն սրբերին որ Եփեսոսումն են՝ և Քրիս-
2 տոս Յիսուսում հաւատացեալներին. Շնորհք լինի
ձեզ և խաղաղութիւն Աստուած մեր Հօրիցը, և
Տէր Յիսուս Քրիստոսիցը։
3 Օրհնեալ է Աստուած և մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի Հայրը. որ մեզ օրհնեց ամեն հոգեւոր օրհ-
նութիւնով երկնաւոր բաներումը Քրիստոսով։
4 ինչպէս ընտրեց մեզ նորանով աշխարհքի ստեղ-
ծելուցն առաջ, որ մենք սուրբ և անարատ լինինք
5 նորա առջեւ սիրով. Մեզ առաջուց սահմանելով,
որ իրան որդեգիր լինինք Յիսուսի Քրիստոսի ձե-
6 ռովն՝ իր կամքի հաճութեան պէս, իր փառաւոր
շնորհաց գովասանքի համար. որ նորանով շնորհք
7 ցոյց տուաւ մեզ՝ այն սիրելիովը։ Որով ունինք
փրկութիւնը նորա արիւնովը՝ մեղաց թողութիւնը
8 իր շնորհաց մեծութեան չափովը. Որ աւելացուց
մեզանում ամեն իմաստութիւնով և գիտութիւ-
9 նով. Ցոյց տալով մեզ իր կամքի խորհուրդն իր
հաճութեան պէս. որ առաջուց դրաւ իրանում.
10 ժամանակների լրութեան տնտեսութեան համար,
որ ամեն բան բովանդակուի Քրիստոսում, ինչ որ
11 երկնքումն է՝ և ինչ որ երկրումը, նորանում. Ո-
րով որ էլ ստացանք ժառանգութիւնը մենք՝ ա-
ռաջուց որոշուած լինելով, նորա առաջադրու-

թեան պէս, որ ամէն բան յաջողում է իր կամքի
12 *խորհուրդների պէս ։ Որ մենք գովասանք լինինք*
նորա փառացը, որ առաջուց մեր յոյսը Քրիստո-
13 *սի վերայ ենք դրել ։ Որում և դուք յ———ց—ք, երբ*
որ ճշմարտութեան խօսքը լսեցիք՝ ձեր փրկութեան
աւետարանը, որին էլ երբոր հաւատացիք՝ աւե-
14 *տիքի Սուրբ Հոգովը կնքուեցաք ։ Որ մեր ժառան-*
գութեան գրաւն է, մինչև ստացուածքի փրկու-
թիւնը, նորա փառացը գովասանքի համար ։
15 *Նորա համար ես էլ լսելով ձեր հաւատքը, որ*
ունիք Տէր Յիսուսի վերայ, և ձեր սէրը դէպի ա-
16 *մէն սրբերը, Չեմ դադարում ձեզ համար գո-*
հութիւն տալուց՝ ձեզ իմ աղօթքներումը յիշե-
17 *լով. Որ մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի Աստուածը՝*
փառաց Հայրը տայ ձեզ իմաստութեան և յայտ-
18 *նութեան հոգի՝ իր գիտութիւնովը. Որ ձեր սրտե-*
րի աչքերը լուսաւորուելով՝ գիտենաք, թէ ի՞նչ
է նորա կոչումի յոյսը, և ի՞նչ է իր ժառանգու-
19 *թեան փառաւոր մեծութիւնը սրբերումը. Եւ ի՞նչ*
է նորա զօրութեան գերազանց մեծութիւնը մե-
զանում, որ հաւատացինք, իր կարող զօրութեան
20 *յաջողութեան պէս, Որ Քրիստոսումն գործադրեց՝*
նորան մեռելների միջից յարուցանելով, և իր աջ
21 *կողմը նստեցրեց երկնաւորներումը, Ամէն իշխա-*
նութեան և պետութեան և զօրութեան և տէրու-
թեան վերայ՝ և ամէն անուան վերայ՝ որ անուան-
վում է, ոչ միայն այս աշխարհքումը, այլ և այն
22 *հանդերձեալումը ։ Եւ ամէն բան հնազանդեցրեց*
նորա ոտաց տակ, և նորան դլուխ դրաւ եկեղեցուն՝
23 *բոլոր բաների վերայ, Որ է նորա մարմինը, այն*
լրումը որ ամենն ամենի մէջ լրացնում է ։

ԳԼ. Բ

1 Եւ դուք, որ մեռած էիք յանցանքներումը և
2 մեղքերումը. Որոնցում մի ժամանակ գնում էիք
այս աշխարհքի սովորութեան պէս՝ օդիս իշխանու-
թեան իշխանի պէս, այն հոգու պէս՝ որ հիմա ներ-
3 գործում է ապստամբութեան որդիքների մէջ։ Ո-
րոնց մէջ մենք ամենքս էլ մի ժամանակ ման էինք
գալիս մեր մարմնոյ ցանկութիւններումն՝ մարմնոյ
և մտքի կամքն կատարելով, և բնութեամբ բար-
4 կութեան որդիք էինք ինչպէս ուրիշներն էլ. Բայց
Աստուած, որ մեծ է ողորմութեամբ, իր շատ սի-
5 րոյ համար որ սիրեց մեզ, Երբոր մեռած էինք
յանցանքներում, մեզ կենդանի արաւ Քրիստոսի
6 հետ. շնորհքով էք փրկուած։ Նորա հետ մեզ յա-
րոյց, և նորա հետ երկնաւորներումը նստեցրեց՝
7 Քրիստոս Յիսուսումը։ Որ նոր եկող դարերում
յաւիտեան ցոյց տայ իր շնորհաց գերազանց մե-
ծութիւնը, Քրիստոս Յիսուսի մեզ վերայ ցոյց տը-
8 ւած քաղցրութիւնովը։ Վասն զի շնորհքով էք
փրկուած հաւատքի ձեռովը, և սա ոչ թէ ձեզա-
9 նից է, այլ Աստուծոյ պարգևն է։ Ոչ թէ գործ-
10 քերից, որ մէկը չպարծենայ։ Վասն զի նորա ստեղ-
ծուածն ենք՝ Քրիստոսով Յիսուսով հաստատ-
ուած բարի գործքերի համար. որոնց համար Աստ-
ուած առաջուց պատրաստեց մեզ, որ նորանցում
վարուինք։

11 Վասն որոյ յիշեցէք որ դուք՝ մի ժամանակ հե-
թանոսներ մարմնով, որ անթլփատութիւն են կոչ-
ուած՝ մարմնոյ մէջ ձեռքով արած թլփատու-
12 թեան կողմանէ։ Որ այն ժամանակ առանց Քրիս-
տոսի էիք, և հեռացած Իսրայէլի քաղաքակցու-
թիւնիցը. և օտարացած խոստմունքի ուխտերիցը,

յոյս չունէիք. և անաստուած էիք աշխարհքումս։
13 Բայց հիմա Յիսուսի Քրիստոսի ձեռովը դուք՝ որ
ժամանակով հեռաւոր էիք, մօտաւոր եղաք Քրիս-
14 տոսի արիւնովը։ Վասն զի նա է մեր խաղաղութիւ-
նը որ երկուսին մէկ արաւ և մէջ տեղի բաժանող
15 պատը՝ թշնամութիւնը քանդեց իր մարմնովը. Հրա-
մաններով դրած պատուիրանքների օրէնքը խափա-
նելով. որ իրանով երկուսին մէկ նոր մարդ ստեղ-
16 ծէ, խաղաղութիւն անելով։ Եւ երկուսին մէկ
մարմնով հաշտեցնէ Աստուծոյ հետ՝ էր խաչովը,
17 սպանելով թշնամութիւնն նորանով։ Եւ եկաւ ա-
ւետարանեց խաղաղութիւն ձեզ հեռաւորներիդ
18 և մօտաւորներին։ Վասն զի նորանով երկուքս մէկ
19 Հոգով ունինք մօտենալը Հօր մօտ։ Ուրեմն այ-
սուհետև այլ ևս օտար և պանդուխտ չէք, այլ
սրբերի հետ քաղաքացիներ և Աստուծոյ ընտա-
20 նիքներ, Առաքելոց և մարգարէից հիման վերայ
շինուած. որի անկիւնի գլուխը Յիսուս Քրիստոս է.
21 Որում բոլոր շինուածքը միասին յարմարուած ա-
22 ճում է, որ լինի սուրբ տաճար Տէրով. Որում
դուք էլ նորա հետ շինվում էք Աստուծոյ բնակա-
րան Հոգով։

ԳԼ. Գ

1 Սորա համար ես Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի կապ-
2 ուածս ձեզ հեթանոսներիդ համար։ Անշուշտ դուք
լսած էք Աստուծոյ շնորհաց այն տնտեսութիւնն,
3 որ ինձ տրուած է ձեզ համար։ Որ յայտնութիւ-
նով ցոյց տրուաւ ինձ այն խորհուրդը. (ինչպէս
4 առաջուց կարճառօտ գրեցի ձեզ. Որ կարող լինիք
կարդալ և իմանալ իմ տեղեկութիւնը, որ Քրիս-
5 տոսի խորհրդի համար է.) Որ ուրիշ դարերում
մարդկանց զաւակներին ցոյց չտրուեցաւ. ինչպէս

հիմա իր սուրբ առաքեալներին և մարգարէներին
6 յայտնուեցաւ՝ Հոգով։ Որ հեթանոսները ժառան-
գակիցներ և մարմնակիցներ են, և Քրիստոսում ա-
7 ւետիքի մասնակից՝ աւետարանովը. Որի ես սպա-
սաւորը եղայ՝ Աստուծոյ շնորհաց պարգևի պէս՝
որ տրուեցաւ ինձ, նորա զօրութեան ներգործելու
8 պէս. Ինձ՝ ամեն սրբերի յետինիս, տրուեցաւ այս
շնորհքը, որ հեթանոսների մէջ աւետարանեմ
9 Քրիստոսի անքննելի հարստութիւնը. Եւ ամենքին
լուսաւորեմ, թէ ի՞նչ է այն խորհրդի տնտեսու-
թիւնը, որ յաւիտեաններից հետէ ծածկուած էր
Աստուծոյ մօտ՝ որ ամեն բան ստեղծեց (Յիսուս
10 Քրիստոսով)։ Որ հիմա իշխանութիւններին և պե-
տութիւններին երկնաւորներումն եկեղեցու ձե-
ռովն յայտնուի Աստուծոյ բազմապատիկ իմաս-
11 տութիւնը, Այն յաւիտենական առաջադրու-
թեան պէս, որ մեր Տէր Քրիստոս Յիսուսի ձեռովն
12 արաւ. Որով ունինք համարձակութիւնը և յու-
սով մօտենալը նորան հաւատալով։
13 Վասն որոյ աղաչում եմ, որ չձանձրանաք իմ
նեղութիւններումը ձեզ համար, որ ձեր փառքն
14 է։ Սորա համար կրկնում եմ իմ ծնկերը մեր Տէր
15 Յիսուսի Քրիստոսի Հօր առջևը, Որից ամեն նա-
հապետութիւն երկնքումն և երկրումս անուն է
16 առնում, Որ իր փառքի հարստութեան պէս տայ
ձեզ, որ զօրութեամբ հաստատուիք իր Հոգու ձե-
17 ռովը ներսի մարդումը։ Որ Քրիստոս հաւատքով
բնակուի ձեր սրտերումը. և սիրով արմատ գցած
18 և հաստատուած լինիք։ Որ ամեն սրբերի հետ ի-
մանաք, թէ ի՞նչ է լայնութիւնը և երկայնութիւնը
19 և բարձրութիւնը և խորութիւնը. Որ Քրիստոսի
ամեն գիտութիւնից գերազանց սէրը ճանաչէք. որ
20 Աստուծոյ ամեն լիութիւնովը լցուիք։ Բայց նո-

բան՝ որ կարող է առատութեամբ անել ամեն բա-
ներից աւելի քան որ խնդրում ենք և իմանում,
այն զօրութեան չափովը՝ որ մեզանում ներգոր-
21 ծում է. Նորան փառք եկեղեցումն, որ Քրիստոս
Յիսուսումն է, ամեն դարերում յաւիտեանս յա-
ւիտենից. Ամէն։

ԳԼ. Դ

1 Արդ աղաչում եմ ձեզ ես՝ Տիրոջ համար կապ-
ուածս, որ այնպէս գնաք ինչպէս որ կ՚վայելէ այն
2 կոչումին որի մէջ կանչուեցաք։ Ամեն խոնարհու-
թիւնով և հեզութիւնով և երկայնմտութիւնով,
3 սիրով իրար համբերելով։ Ջանալով Հոգու միա-
4 բանութիւնը պահել խաղաղութեան կապովը։ Մէկ
մարմին և մէկ հոգի. ինչպէս կոչուեցաք էլ ձեր
5 կոչումի մէկ յուսոյ մէջ։ Մէկ Տէր, մէկ հաւատք,
6 մէկ մկրտութիւն. Մէկ Աստուած և ամենքի Հայր,
որ ամենքի վերայ և ամենքի հետ՝ և ձեր ամենքի
7 մէջ է։ Բայց մեր ամեն մէկիս տրուած է շնորհքը՝
8 Քրիստոսի պարգևի չափի պէս։ Սորա համար ա-
սում է. Նա վեր ելաւ բարձրը, գերի առաւ գե-
9 րութիւնը. և մարդկանց պարգևներ տուաւ։ Այն
վեր ելաւը ի՞նչ է, եթէ ոչ՝ որ առաջ վայր իջաւ
10 երկրի ցած կողմերը։ Այն վայր իջնողը նոյն ինքն
է, որ ամեն երկինքներիցն աւելի բարձր վեր ե-
լաւ, որ ամենը լրացնէ։
11 Եւ նա մի քանիսին տուաւ առաքեալներ լինե-
լու, մի քանիսին մարգարէներ, մի քանիսին աւե-
տարանիչներ, մի քանիսին հովիւներ և վարդա-
12 պետներ. Սրբերի կատարելութեանը համար, պաշ-
տօնի գործի համար, Քրիստոսի մարմնոյ շինու-
13 թեան համար. Մինչեւ որ ամենքս հասնինք հա-
ւատքի և Աստուծոյ Որդւոյ գիտութեան միութեա-

նը. և կատարեալ մարդ լինինք Քրիստոսի կատար-
14 եալ հասակի չափովը. Որ այլ ևս տղայ չլինինք
երերուած ու տատանուած վարդապետութեան ա-
մեն քամուցը մարդկանց խաբեբայութիւնովը, մո-
լորեցնելու խաբեբայութեան խորամանկութիւնովը ։
15 Բայց ճշմարիտ լինելով սիրոյ մէջ աճինք նորա-
16 նում ամեն բանով, որ է գլուխն՝ Քրիստոս. Որից
բոլոր մարմինը միասին կազմուելով և միասին յար-
մարուելով ամեն յօդուածի ձեռնտուութեամբը
ամեն մէկ անդամի ներգործութեան չափովը մարմ-
նոյ աճիլը գործվում է՝ իր անձը սիրով շինելու
համար ։
17 Արդ սա եմ ասում և վկայում Տէրով, որ դուք
այլ ևս չգնաք ինչպէս ուրիշ հեթանոսներն են
18 գնում իրանց մտքի ունայնութիւնովը, Որ խաւար-
ուած են մտքով, և օտար՝ Աստուծոյ կեանքից,
այն տգիտութեան պատճառովն որ նորանցում է.
19 իրանց սրտերի կուրութեան համար ։ Որ անզգա-
յացած՝ իրանց անձները մատնեցին անառակու-
թեան ամեն պղծութեան գործքերի մէջ ագահու-
20 թիւնով ։ Բայց դուք Քրիստոսին այսպէս չսովորե-
21 ցիք. Եթէ նորանցից լսեցիք, և նորանով սովորե-
ցիք՝ ինչպէս որ ճշմարտութիւն է Յիսուսումը ։
22 Ձեզանից դուրս հանեցէք առաջի գնացքի պէս ե-
ղած հին մարդուն որ խաբեբայութեան ցանկութիւ-
23 նովն ապականուած է. Եւ ձեր մտքի հոգովը նո-
24 րոգուեցէք ։ Եւ նոր մարդուն հագնիք՝ որ Աստու-
ծոյն պէս ստեղծուած է՝ ճշմարտութեան արդարու-
25 թիւնովը և սրբութիւնովը ։ Նորա համար դէնդցելով
ստութիւնը՝ խօսեցէք ճշմարտութիւնն ամեն մարդ
26 իր ընկերի հետ. վասն զի իրար անդամ ենք ։ Բար-
կանաք՝ մի մեղանչէք. Թող արեգակը ձեր բարկու-
27 կութեան վերայ չմտնէ ։ Եւ տեղի չտաք սատա-

28 նային ։ Նա որ գողանում էր, թող էլ չգողանայ,
այլ մանաւանդ աշխատէ իր ձեռքերովը բարին
գործելով. որ ունենայ տալու՝ պէտք ունեցողին ։
29 Ոչ մի գէշ խօսք չդուրս գայ ձեր բերանիցը. բայց
այն՝ որ բարի է՝ շինութեան համար հարկաւոր,
30 որ շնորհք տայ լսողներին ։ Եւ մի տրտմեցնէք Ա-
տուծոյ սուրբ Հոգին, որով կնքուեցաք փրկու-
31 թեան օրուայ համար ։ Ամեն դառնութիւն և բար-
կութիւն և սրտմտութիւն և աղաղակ և հայհո-
յութիւն թող վեր առնուի ձեզանից՝ ամեն չարու-
32 թեան հետ ։ Եւ իրար հետ քաղցր եղէք, գթած՝
իրար ներելով, ինչպէս Աստուած էլ Քրիստոսով
ձեզ ներեց ։

ԳԼ. Ե

1 Արդ նմանող եղէք Աստուծոյն ինչպէս սիրելի որ-
2 դիքներ ։ Եւ սիրով գնացէք, ինչպէս որ Քրիստոս
էլ մեզ սիրեց, և իր անձը մեզ համար մատնեց,
պատարագ և զոհ Աստուծոյ անուշ հոտ լինելու .
3 Բայց պոռնկութիւն և ամեն պղծութիւն, կամ ա-
գահութիւն թող չյանուանուի ձեզանում, ինչպէս
4 սրբերին կ'վայելէ ։ Եւ գարշութիւն, կամ յիմար
խօսքեր, կամ խեղկատակութիւն, որ չեն վայելում.
5 այլ մանաւանդ գոհութիւն ։ Քանզի սա գիտէք,
որ ոչ մի պոռնիկ, կամ պիղծ, կամ ագահ, որ
կռապաշտ է՝ ժառանգութիւն չունի Քրիստոսի և
6 Աստուծոյ արքայութիւնումը ։ Ոչ ով թող չխա-
բէ ձեզ դատարկ խօսքերով. քանզի այս պատճա-
ռով էլ՝ Աստուծոյ բարկութիւնը գալիս է ան-
7 հնազանդութեան որդիների վերայ ։ Ուրեմն մաս-
8 նակից մի լինիք նորանց ։ Վասն զի մի ժամանակ
խաւար էիք, իսկ հիմա լոյս էք Տէրումը. լուսոյ
9 որդիների պէս գնացէք ։ Վասն զի Հոգու պտուղը

ամեն բարութիւնով է, և արդարութիւնով, և
10 ճշմարտութիւնով։ փորձեցէք թէ ինչ է հաճոյ
11 Տիրոջը։ Եւ մասնակից մի լինիք խաւարի անպը-
տուղ գործքերին. այլ մանաւանդ յանդիմանե-
12 ցէք։ Քանզի նորանց միջումն ծածուկ գործուած-
13 ները խօսքով ասելն էլ ամօթ է։ Բայց ամեն բան՝
լուսից յանդիմանուած՝ յայտնի է լինում. վասն
14 զի ամեն բան՝ որ յայտնի է լինում, լոյս է։ Սո-
րա համար էլ ասում է. Վեր կաց, ով քնած,
և վեր կանգնիր մեռելներից, և Քրիստոս կ'լուսա-
ւորէ քեզ։
15 Արդ նայեցէք թէ ինչպէս զգուշութեամբ վար-
16 ուիք. ոչ թէ ինչպէս անխելքներ, Այլ ինչպէս
իմաստուններ. գնեցէք ժամանակը, քանզի օրերը
17 չար են, Նորա համար մի լինիք անմիտ, այլ ի-
18 մացէք թէ ինչ է Տիրոջ կամքը։ Եւ մի արբենաք
գինով, որ նորանում անառակութիւն կայ, այլ
19 լցուեցէք Հոգով, խօսելով ձեր մէջ սաղմոսներով
և օրհնութիւններով և հոգևոր երգերով, երգե-
20 ցէք և սաղմոսեցէք ձեր սրտերումը Տիրոջը։ Ամեն
ժամանակ ամեն բանի համար գոհացէք Աստուա-
ծանից և Հօրիցը՝ մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի ա-
նունովը։
21 Իրար հնազանդ եղէք Աստուծոյ վախովը։
22 Կանայք հնազանդեցէք ձեր մարդկանցը ինչպէս
23 Տիրոջը։ Մարդն է կնոջ գլուխն՝ ինչպէս Քրիստոս
էլ եկեղեցու գլուխը, և ինքն է մարմնոյն փրկիչը։
24 Բայց ինչպէս եկեղեցին հնազանդ է լինում Քրիս-
տոսին, այնպէս էլ կանայք՝ իրանց մարդկանցն
25 ամեն բանի մէջ։ Մարդիկ, սիրեցէք ձեր կանան-
ցը, ինչպէս Քրիստոս էլ սիրեց եկեղեցուն և իր
26 անձը մատնեց նորա համար. Որ նորան սրբէ մաք-
27 րելով ջրի սրբութիւնովը խօսքով. Որ իր առջևը

փառաւոր կանգնեցնէ եկեղեցին, որ չունենայ մի
արատ կամ խորշոմութիւն կամ ուրիշ բաներ, որ
28 սուրբ և անարատ լինի։ Այսպէս պէտք է մար-
դիկ սիրեն իրանց կանանցը, ինչպէս իրանց մար-
մինները. ով որ իր կնկանը սիրում է, իրան է
29 սիրում։ Վասն զի ոչ ով իր անձը չէ ատել, այլ
կերակրում և պահպանում է նորան. ինչպէս
30 Տէրն էլ եկեղեցին։ Որովհետև նորա մարմնոյ ան-
դամներն ենք, նորա մարմնիցը և նորա ոսկորնե-
31 րիցը։ Սորա համար մարդը կ'թողէ իր հօրը և
մօրը, և իր կնկան կ'յարէ, և երկուքը մէկ մար-
32 մին կ'լինին։ Այս խորհուրդը մեծ է, բայց ես
33 Քրիստոսի և եկեղեցու վերայ եմ ասում։ Սակայն
դուք էլ մի ըստ միոջէ ամեն մէկն իր կնկանը թող
այնպէս սիրէ ինչպէս իր անձը, և կինը վախենայ
իր մարդուցը։

ԳԼ. Զ

1 Որդիք, հնազանդ եղէք ձեր ծնողներին Տէրով.
2 վասն զի այն է արժանը։ Պատուիր քո հօրը և մօ-
3 րը, որ է առաջին պատուիրանքը խոստմունքով, Որ
4 քեզ լաւ լինի, և երկար ապրիս երկրի վերայ։ Եւ
հայրեր, մի բարկացնէք ձեր որդկանցը. այլ մե-
ծացրէք նորանց խրատով և Տիրոջ ուսմունքովը։
5 Ծառաներ, հնազանդ եղէք ձեր մարմնաւոր տէրե-
րին, վախով և դողալով ձեր սրտի միամտու-
6 թեամբն ինչպէս Քրիստոսին. Ոչ թէ աչքի առջե-
ծառայելով մարդոց հաճոյ լինողների պէս, այլ
ինչպէս Քրիստոսի ծառաներ, որ Աստուծոյ կամքն
7 են անում սրտանց։ Յօժարութեամբ ծառայելով
8 Տիրոջը և ոչ թէ մարդկանց. Գիտենալով որ ա-
մեն մէկն ինչ բարի որ անէ, նոյնը կ'ընդունի Տէ-

9 րիցը, թէ ծառայ լինի և թէ ազատ ։ Եւ դուք
տէրեր, նոյնն արէք նորանց՝ թողելով սպառնա-
լիքը · գիտացէք որ հէնց ձեզ ինքներիդ էլ Տէր
կայ երկնքումը, և նորա առջեւ երեսպաշտութիւն
չկայ ։
10 Այսուհետեւ, եղբայրներս, զօրացէք Տէրով և
11 նորա զօրութեան կարողութիւնովը ։ Եւ Աստուծոյ
զէնքերը հագէք · որ կարող լինիք սատանայի հը-
12 նարքներին հակառակ կենալ ։ Որովհետեւ մեր պա-
տերազմը արիւնի և մարմնոյ հետ չէ, այլ իշխա-
նութիւնների և պետութիւնների հետ, այս աշ-
խարհի խաւարի աշխարհակալների հետ, այն չար
13 հոգիների հետ որ երկնաւորների մէջ են ։ Սորա
համար Աստուծոյ զէնքերն առէք, որ կարող լի-
նիք հակառակ կենալ չարութեան օրումը, և ա-
14 մենը կատարելով հաստատ կանգնիլ · Արդ հաս-
տատ կանգնեցէք ձեր մէջքերը ճշմարտութեամբ
գօտեւորուած, և արդարութեան զրահը հագած,
15 Եւ ձեր ոտները կոշիկ հագած խաղաղութեան ա-
16 ւետարանի պատրաստութիւնովը ։ Եւ ամենի վե-
րայ հաւատքի վահանն առէք · որով կարող լի-
17 նիք չարի ամեն կրակոտ նետերը հանգցնել ։ Եւ
փրկութեան սաղաւարտն առէք, և Հոգու սուրը
18 որ Աստուծոյ խօսքն է ։ Ամեն աղօթքով և աղա-
չանքով աղօթք արէք ամեն ժամանակ Հոգով ·
և սորանում հսկեցէք բոլոր յարատեւութեամբ
19 և աղաչանքով ամեն սրբերի համար ։ Եւ ինձ
համար էլ · որ ինձ խօսք տրուի իմ բերանը բա-
նալու ժամանակ, որ համարձակութիւնով հա-
20 կացնեմ աւետարանի խորհուրդը · Որի համար ես
պատգամաւոր եմ կապանքներում, որ նորանով
համարձակ լինիմ · ինչպէս որ պէտք է ինձ խօսիլ ։
21 Բայց որպէս զի դուք էլ գիտենաք ինձ համար,

թէ ինչ եմ գործում. ամեն բան կ'իմացնէ ձեզ
22 Տիւքիկոս եղբայրը և Տէրում պաշտօնեայն. Որին
հէնց դորա համար ուղարկեցի ձեզ մօտ, որ մեր
մասին տեղեկանաք, և նա ձեր սրտերը մխիթարէ։
23 Խաղաղութիւն լինի եղբայրների հետ, և սէր
հաւատքով Աստուած Հօրից և Տէր Յիսուս Քրիս-
24 տոսից։ Շնորհքը լինի այն ամենի հետ, որ մեր
Տէր Յիսուսին Քրիստոսին սիրում են անկեղծու-
թեամբ. Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս և Տիմոթէոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի ծառանե-
րը, ամեն սրբերին Քրիստոս Յիսուսում, որ Փի-
լիպպէումն են, եպիսկոպոսների և սարկաւագների
2 հետ։ Շնորհք լինի ձեզ հետ և խաղաղութիւն Աս-
տուած մեր Հօրից, և Տէր Յիսուս Քրիստոսից։
3 Գոհանում եմ իմ Աստուածանից ամեն ժամանակ
4 որ ձեզ յիշում եմ, Որ ամեն ժամանակ իմ ա-
մեն աղաչանքներումը ձեր ամենի համար աղօթք
5 եմ անում ուրախութիւնով. Ձեր աւետարանին
հաղորդ լինելու համար այն առաջի օրիցն մինչև
6 հիմա։ Եւ հաստատ համոզուած եմ սորան, թէ
նա որ ձեզանում սկսեց այս բարի գործը, կ՚կա-
7 տարէ էլ մինչև Յիսուսի Քրիստոսի օրը։ Ինչպէս
որ պէտք է ինձ մտածելու այս բանը ձեր ամենի
համար. որովհետև ձեզ իմ սրտի մէջ ունիմ իմ
կապանքներումը, և աւետարանի ջատագովու-
թեան և հաստատութեան ժամանակ. որ դուք ա-
8 մենքդ ինձ հետ շնորհացը հաղորդ եղաք։ Վասն
զի Աստուած ինձ վկայ է, թէ ինչպէս ձեր ամե-
նիդ փափաքում եմ Յիսուսի Քրիստոսի գութո-
9 վը. Եւ սա աղօթք եմ անում, որ ձեր սէրն էլ
աւելի և աւելի հարստանայ գիտութիւնով և ա-
10 մեն հասկացողութիւնով. Որ դուք լաւագոյնն
ընտրէք, որ մաքուր լինիք և առանց գայթակղու-
11 թեան Քրիստոսի օրումը։ Արդարութեան պտուղ-

ներքով լցուած՝ Յիսուսի Քրիստոսի ձեռովը, Աս-
տուծոյ փառաց և գովասանաց համար։
12 Կամենում եմ, եղբարք, որ գիտենաք, թէ ինչ
բան որ իմ մասին եղաւ, աւելի աւետարանի յա-
13 ռաջադիմութեան համար յաջողուեցաւ։ Մինչև
որ իմ կապանքները Քրիստոսում յայտնի եղան
14 բոլոր պալատին և ուրիշ ամենքին էլ. Եւ Տէրու-
մը եղբայրներից շատերը իմ կապանքներովը քա-
ջալերուած աւելի համարձակ եղան Աստուծոյ խօս-
15 քը առանց վախի խօսելու։ Ոմանք նախանձով և
հակառակութեան պատճառով, և ոմանք էլ բա-
16 րեյօժար մտքով քարոզում են Քրիստոսին։ *Եւ
ոմանք հակառակութիւնից են քարոզում Քրիս-
տոսին, և ոչ թէ անկեղծ. կարծելով թէ իմ կա-
17 պանքների վերայ նեղութիւն բերեն։ *իսկ ոմանք
սէրից. գիտենալով որ Աւետարանի ջատագովու-
18 թեան համար կանգնած եմ։ Բայց ի՞նչ. ինչ կեր-
պով էլ որ լինի, թէ պատճառանքով և թէ ճշ-
մարտութիւնով՝ Քրիստոսն է քարոզվում. և սորա
19 համար ուրախ եմ՝ և ուրախ էլ կ'լինիմ։ Վասն
զի գիտեմ, թէ այս բանը վերջապէս ինձ փրկու-
թեան պատճառ կ'լինի ձեր աղօթքովը՝ և Յիսուսի
20 Քրիստոսի Հոգու ձեռնտուութիւնովը։ Իմ ակն-
կալութեան և յուսոյ համեմատ ոչ մի բանով ա-
մօթ չեմ լինիլ, այլ բոլոր համարձակութիւնով՝
ինչպէս ամեն ժամանակ, հիմա էլ Քրիստոս փա-
ռաւորուի իմ մարմնումը, թէ կեանքով և թէ
21 մահով։ Վասն զի ինձ համար կեանքը Քրիստոս
22 է, և մեռնիլը՝ շահ։ Բայց եթէ մարմնոյ մէջ ապ-
րիլը իմ գործոյս պտուղ է բերում. էլ չգիտեմ
23 թէ ո՞րն ընտրեմ։ Երկու կողմանէ էլ նեղ տեղ

* Ոմանք 16րդ տունը 17րդէն յետոյ են դնում։

եմ. փափաքելով դուրս գալ և Քրիստոսի հետ
24 լինել. վասն զի շատ աւելի լաւ է։ Բայց մարմնու-
25 մը կենալը աւելի հարկաւոր է ձեզ համար։ Եւ
հաստատ համոզուած սա գիտեմ. որ կ'կենամ և
կ'մնամ ձեր ամենի հետ, որ դուք զարգանաք և
26 ուրախ լինիք հաւատքով։ Որ ձեր պարծանքը ա-
ւելի լինի Քրիստոս Յիսուսով ինձանով՝ իմ դար-
ձեալ ձեզ մօտ գալու համար։
27 Միայն թէ Քրիստոսի աւետարանին վայելող
կերպով գնացէք. որ՝ թէ գամ և տեսնեմ ձեզ,
և թէ հեռու լինիմ և լսեմ ձեր մասին, որ հաս-
տատ էք մէկ հոգով և մէկ շունչով պատերազ-
28 միլ աւետարանի հաւատքի համար։ Եւ ոչ մի
բանով մի զարհուրիք հակառակորդից, որ դա
նորանց համար նշան է կորստի, և ձեզ համար՝
29 փրկութեան։ Եւ ձեզ Աստուածանից դա շնորհք
եղաւ Քրիստոսի համար, ոչ միայն հաւատալ նո-
30 րան, այլ նորա համար չարչարուիլ էլ։ Նոյն պա-
տերազմն ունենալով՝ որ ինձանում տեսաք, և
հիմա ինձանից լսում էք։

ԳԼ. Բ

1 Արդ եթէ մխիթարութիւն կայ Քրիստոսով, ե-
թէ սիրոյ սփոփութիւն, եթէ Հոգու հաղորդու-
2 թիւն, եթէ գթածութիւն և ողորմութիւն. Ա-
ւցրէք իմ ուրախութիւնը, որ նոյն միտքն ունե-
նաք, նոյն սէրն ունենալով, միաշունչ մի և նոյնը
3 խորհէք, Ոչ մի բան չլինի գրգռութեամբ, և ոչ էլ
սնապարծութիւնով. այլ խոնարհութիւնով թող
4 մէկը միւսին իր անձնիցը աւելի լաւ համարէ։ Մի-
նակ ձեր անձների բանին մտիկ չտաք, այլ ամեն
5 մէկն իր ընկերի բանին էլ։ Ձեր ամեն մէկն թող

6 այն մտածէ, որ էլ Քրիստոս Յիսուսումն էր․ Որ
Աստուծոյ կերպարանքումը լինելով, յափշտակու-
7 թիւն չհամարեց Աստուծոյն հաւասար լինիլ․ Այլ
իր անձն ունայնացրեց, և ծառայի կերպարանք
առնելով՝ մարդկանց նման լինելով և կերպարան-
8 քով մարդու պէս գտնուելով․ Իրան խոնարհե-
ցրեց, և հնազանդ եղաւ մինչեւ 'ի մահ՝ և այն էլ
9 խաչի մահ։ Նորա համար էլ Աստուած շատ բարձ-
րացրեց նորան, և նորան մի անուն շնորհեց, որ
10 ամեն անունից աւելի բարձր է․ Որ Յիսուսի ա-
նուանովը կրկնուի ամեն ծունկ երկնաւորների և
11 երկրաւորների և երկրի տակ լինողների, Եւ ամեն
լեզու դաւանէ, թէ Յիսուս Քրիստոս Տէր է Հօր
12 Աստուծոյ փառքի համար։ Ուրեմն, իմ սիրելի-
ներ, ինչպէս ամեն ժամանակ հնազանդեցաք՝ ոչ
միայն իմ ներկայութիւնումը, այլ հիմա էլ ա-
ւելի իմ բացակայութիւնումը, ահով և դողալով
13 գործեցէք ձեր անձների փրկութիւնը։ Վասն զի
Աստուած է՝ որ ներգործում է ձեզանում կամե-
14 նալն էլ՝ անելն էլ իր հաճութեան պէս։ Ամեն
բան գործեցէք առանց տրտնջանքի և վիճաբանու-
15 թիւնների։ Որ լինիք անբիծ և անարատ՝ որդիք
Աստուծոյ առանց մեղադրանքի այն կամակոր և
ծռած ազգի մէջ․ որոնց միջումը երեւիք ինչպէս
16 լոյս տուողներ աշխարհքի մէջ։ Կենաց խօսքը
պահելով ինձ պարծանք լինելու համար Քրիստոսի
օրում․ որ զուր տեղն չվազեցի, և զուր չաշխատե-
17 ցի։ Բայց թէեւ ընծայուիմ ձեր հաւատքի պա-
տարագի և պաշտամունքի վերայ՝ ուրախ եմ, և
18 ձեր ամենի հետ ուրախանում եմ։ Այնպէս էլ
դուք ուրախ եղէք, և ինձ հետ ուրախացէք։
19 Բայց յոյս ունիմ Տէր Յիսուսում, որ Տիմոթէո-
սին շուտով ուղարկեմ ձեզ մօտ, որ սիրտս էլ

20 հանգստանայ, երբոր ձեր վիճակն իմանամ։ Վ՚ասն
զի մէկը չունիմ միասիրտ, որ մտերմաբար հոգս
21 տանէ ձեզ համար։ Վ՚ասն զի ամենքն իրանց բա-
ներն են որոնում և ոչ թէ Յիսուսի Քրիստոսինը։
22 Բայց դուք գիտէք նորա ընտիր լինելը, որ ինչպէս
մի որդի իւր հօրը այնպէս ինձ հետ ծառայեց աւե-
23 տարանին։ Ուրեմն յոյս ունիմ որ սորան ուղար-
կեմ իսկոյն, երբոր իմ անձի մասին կ'տեղեկա-
24 նամ։ Բայց վստահ եմ Տէրումը, որ ինքս էլ շու-
25 տով գամ։ Միայն հարկաւոր համարեցի՝ որ Ե-
պափրոդիտոս եղբօրը՝ գործիս և զինուորութեանս
ընկերին, այն ձեր առաքեալին, և իմ պէտք լի-
նող բաների պաշտօնեային ուղարկեմ ձեզ մօտ։
26 Վ՚ասն զի ինքն էլ խիստ փափաք ունէր ձեզ ամե-
նից տեսնելու— և հոգս էր քաշում՝ որ լսել էիք թէ
27 նա հիւանդացաւ։ Եւ իրաւի որ հիւանդացաւ մերձ
'ի մահ, բայց Աստուած ողորմեց նորան. ոչ մի-
այն նորան, այլ ինձ էլ, որ տրտմութիւն տըրտ-
28 մութեան վերայ չունենամ։ Ուրեմն աւելի շտապով
ուղարկեցի նորան, որ տեսնելով նորան դարձեալ
ուրախ լինիք, և ես էլ առանց տրտմութեան լի-
29 նիմ։ Արդ ընդունեցէք նորան Տէրումն ամեն ու-
րախութիւնով, և այնպիսիներին պատուական հա-
30 մարեցէք։ Վ՚ասն զի Քրիստոսի գործի համար մին-
չեւ մահուան մօտեցաւ. իւր անձը վտանգի մէջ
գցելով, որ ձեր ինձ ծառայելու պակասութիւնը
լրացնէ։

ԳԼ. Գ

1 Այսուհետեւ, իմ եղբարք, ուրախ եղէք Տէրու-
մը, մի և նոյն բաները ձեզ գրելը ինձ համար
ձանձրութիւն չէ, բայց ձեզ ապահովութիւն է
2 Զգուշ կացէք շներիցը. զգուշ կացէք չար մշակնե-

3 րիցը. զգոյշ կացէք կրճատութիւնիցը։ Վասն զի
մենք ենք թլփատութիւնն, որ հոգով պաշտում
ենք Աստուծոյն, և Քրիստոս Յիսուսովը պարծե-
4 նում ենք, և մարմնով չենք պարծենում։ Թէեւ
ես վստահութիւն ունիմ մարմնոյ կողմանէ էլ. ե-
թէ մի ուրիշը կարծէ որ մարմնով վստահ լինի, ա-
5 ւելի եւս ես. Ութօրեայ թլփատուած, Իսրայէլի
ազգիցը, Բենիամինի ցեղիցը, Եբրայեցի Եբրայեցի-
6 ներից, օրինաց կողմանէ փարիսեցի, Ջերմեռանդու-
թեան կողմանէ հալածող էի եկեղեցուն. օրէնքի
7 արդարութեան մասին տալով անարատ էի։ Բայց
ինչ բան որ ինձ շահ էր, այն վնաս համարեցի Քրիս-
8 տոսի համար։ Եւ հէնց ամեն բաներ էլ վնաս եմ
համարում մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գերազանց
գիտութեան համար, որի պատճառով ամեն բանից
զրկուեցայ, և նորանց աղբ եմ համարում, որ Քրիս-
9 տոսին շահեմ, Եւ նորանում գտնուիմ. և ոչ թէ
իմ արդարութիւնն ունենամ՝ որ օրէնքիցն է, այլ
այն որ Քրիստոսի հաւատքիցն է. այն արդարութիւ-
10 նը որ Աստուածանից է հաւատքով. Որ ճանաչեմ
նորան՝ և նորա յարութեան զօրութիւնը՝ և նորա
չարչարանքի մասնակից լինելը, նորա մահուան
11 կերպարանակից լինելով. Որպէս զի մեռելների յա-
12 րութեանը հասնիմ։ Ոչ իբր արդէն բռնած լինիմ,
կամ թէ արդէն կատարեալ եղած լինիմ, բայց
հետեւում եմ որ իցէ թէ հասնիմ նորան, ինչպէս
որ էլ հէնց Քրիստոս Յիսուսից բռնուած եմ։
13 Եղբարք, ես իմ անձը չեմ համարում որ հասած
լինիմ, բայց մէկ բան կայ, յետեւի բաները մոռա-
14 նալով, դէպի առջեւի լինողներն եմ նկրտում։ Դէ-
պի նպատակը հետեւում եմ Աստուծոյ վերին կո-
15 չումի մրցանակին Քրիստոս Յիսուսումը։ Արդ ո-
րոնքս կատարեալ ենք, այս մտածենք, և եթէ մի

բան ուրիշ կերպով մտածէք, այն էլ Աստուած
16 կ՚յայտնէ ձեզ։ Միայն թէ ինչի որ հասանք, նոյն
17 կանոնով վարուինք, նոյնը մտածենք։ Ինձ նմա-
նող եղէք, եղբարք, և նայեցէք այն կերպով գնա-
18 ցողներին ինչպէս մեզ օրինակ ունիք։ Վասն զի
շատերն են գնում, որոնց համար շատ անգամ
ասում էի ձեզ. և հիմա էլ լալով ասում եմ, որ
19 Քրիստոսի խաչի թշնամիներ են. Որոնց վերջը կո-
րուստ է, որոնց Աստուածն իր—նց որովայնն է. և
փառքը՝ իրանց ամօթն է. որոնք երկրաւոր բաներն
20 են մտածում։ Բայց մեր քաղաքականութիւնն եր-
կնքումն է, որ այնտեղից սպասում ենք փրկչին՝
21 Տէր Յիսուս Քրիստոսին. Որ կ՚նորոգէ մեր խոնարհ
մարմինը որ իր փառաւոր մարմնոյն կերպարանա-
կից լինի այն զօրութիւնովը, որ կարող է ամեն
բան հնազանդեցնել իրան։

ԳԼ. Դ

1 Ուրեմն, իմ սիրելի և բաղձալի եղբարք, իմ ու-
րախութիւնը և իմ պսակը. այսպէս հաստատ կա-
ցէք Տէրումը, սիրելիներ։
2 Եւոդիային աղաչում եմ, և Սինտիքէին աղաչում
3 եմ, որ մի և նոյնը խորհին Տէրումը։ Այո, քեզ էլ
եմ աղաչում, իմ հարազատ լծակից, դու էլ օգնիր
նորանց, որ պատերազմեցին աւետարանումն ինձ
հետ միասին և Կղեմէսի հետ և իմ ուրիշ գործա-
կիցների հետ էլ, որ նորանց անունները կենաց գըր-
4 քումն են։ Ուրախ եղէք Տէրումն ամեն ժամանակ.
5 դարձեալ ասում եմ՝ ուրախ եղէք։ Ձեր հեզութիւնը
թող յայտնի լինի ամեն մարդկանց. Տէրը մօտ է։
6 Ոչինչ հոգս մի անէք. այլ ամեն բանում աղօթ-
քով և աղաչանքով և գոհութիւնով՝ ձեր խընդ-

7 բուածքները թող յայտնի լինին Աստուծոյն։ Եւ
Աստուծոյ խաղաղութիւնը, որ ամեն մտքից վեր է,
պահպանէ ձեր սրտերն ու մտքերը Քրիստոս Յի-
8 սուսում։ Այսուհետեւ, եղբարք, ինչ որ ճշմարիտ
է, ինչ որ պարկեշտ, ինչ որ արդար, ինչ որ
սուրբ, ինչ որ սիրուն, ինչ որ բարի անուն, թէ
առաքինութիւն է, և թէ գովութիւն է, այն մը-
9 տածեցէք։ Հէնց այն որ սովորեցիք, և ընդունե-
ցիք, և լսեցիք, և ինձանում տեսաք, այն արէք,
և խաղաղութեան Աստուածը ձեզ հետ կ'լինի։
10 Ես մեծապէս ուրախացայ Տէրումը. որ դուք
արդէն դարձեալ մտքներդ բերիք հոգալ ինձ հա-
մար, ինչպէս էլ հոգում էիք, բայց պատշաճ ժա-
11 մանակ չէիք գտնում։ Ոչ թէ կարօտութեան պատ-
ճառով եմ ասում. վասն զի ես սովորեցի ինչի մէջ
12 որ կամ, նորանով բաւական լինել։ Գիտեմ պա-
կասութիւն քաշել, և աւելութիւնով լինելն էլ.
ամեն բանի մէջ ամենին լաւ տեղեկացած եմ՝ կըշ-
տանալն էլ սովելն էլ. աւելութիւնով ունենալն
13 էլ, պակասութիւն քաշելն էլ։ Ամեն բան կարող
14 եմ ինձ զօրացնող Քրիստոսով։ Սակայն լաւ արիք
15 որ հաղորդ եղաք ինձ իմ նեղութիւնումը։ Դուք
ինքներդ էլ, Փիլիպպեցիք, գիտէք, որ աւետարա-
նի սկզբումը՝ երբոր Մակեդոնիայից դուրս եկայ, ոչ
մի եկեղեցի հաղորդութիւն չարաւ ինձ տալու
16 կամ առնելու հաշիւով, բայց միայն դուք։ Վասն
զի Թեսաղոնիկէի մէջ էլ մի երկու անգամ ինձ
17 պէտք եղած բաները ուղարկեցիք։ Իբր ոչ թէ
տուրքն եմ ուզում, այլ պտուղն եմ ուզում, որ
18 աւելանայ ձեր հաշիւին։ Բայց ես ամեն բան ու-
նել եմ, և առատութիւն ունիմ. լիքն եմ, որ
Եպափրոդիտոսի ձեռովը ընդունեցի այն որ ձեզա-
նից է՝ անուշ հոտ ընդունելի պատարագ՝ Աստու-

19 ծոյ հաճոյ։ Եւ իմ Աստուածը լրացնէ ձեր ամեն
կարօտութիւնն իր հարստութեան չափովը՝ փառ-
20 քով Քրիստոս Յիսուսով։ Բայց Աստուծոյն՝ մեր
Հօրը փառք ըլլայ յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։
21 Բարեւ տուէք ամեն սրբերին Քրիստոս Յիսու-
22 սով։ Բարեւ են տալիս ձեզ ինձ հետ լինող եղ-
23 բայրները։ Բարեւ են տալիս ձեզ ամեն սրբերն,
24 մանաւանդ կայսրի տանիցն լինողները։ Տէր Յի-
սուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենքիդ հետ ըլլայ.
Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի առաքեալ Աստուծոյ
2 կամքովը, և Տիմոթէոս եղբայրը· Կողոսայում լի-
նող սրբերին և հաւատացեալ եղբայրներին Քրիս-
տոսում։ Շնորհք լինի ձեզ հետ՝ և խաղաղութիւն
Աստուած մեր Հօրիցը՝ և Տէր Յիսուս Քրիստոսիցը։
3 Գոհանում ենք Աստուածանից և մեր Տէր Յիսու-
սի Քրիստոսի Հօրիցը· ամեն ժամանակ ձեզ հա-
4 մար աղօթք անելով։ Երբոր լսեցինք ձեր հաւատ-
քը, որ մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի վերայ, և սէ-
5 րը՝ որ դէպի ամեն սրբերն ունիք· Այն յուսոյ հա-
մար՝ որ պահվում է ձեզ համար երկնքումն, ո-
րի համար առաջուց լսեցիք աւետարանի ճշմա-
6 րիտ խօսքովը· Որ հասաւ ձեզ, ինչպէս ամեն աշ-
խարհի մէջ, և պտուղ է բերում, ինչպէս ձեր մի-
ջումն էլ, այն օրիցն հետէ՝ որ լսեցիք և Աստու-
7 ծոյ շնորհքը ճանաչեցիք ճշմարտութիւնով։ Ինչ-
պէս էլ սովորեցիք Եպափրասիցը՝ մեր սիրելի ծա-
ռայակիցիցը, որ ձեզ համար Քրիստոսի հաւատա-
8 րիմ պաշտօնեայ է, Որ էլ պատմեց մեզ ձեր սէրը
հոգով։
9 Նորա համար մենք էլ այն օրիցն հետէ որ լսե-
ցինք, չենք դադարում ձեզ համար աղօթք անել,
և խնդրուածք մատուցանել որ լցուիք նորա կա-
մաց գիտութիւնովը, ամեն իմաստութիւնով և
10 հոգեւոր հանճարով. Որ դուք գնաք ինչպէս ար-

ժանի է Տիրոջը, ամեն բանի մէջ հաճոյ լինելով
նորան, ամեն բարի գործքով պտղաբեր լինիք և ա-
11 ճիք Աստուծոյ գիտութեան մէջ. Ամեն զօրու-
թիւնով զօրացած իր փառքի զօրութեան համե-
մատ, ամեն համբերութեան և երկայնմտութեան
12 մէջ ուրախութիւնով. Եւ գոհութիւն տաք Հօրը
որ մեզ արժանացրեց մասնակից լինելու սրբերի
13 վիճակին լուսումը. Որ փրկեց մեզ խաւարի իշխա-
նութիւնիցը, և փոխադրեց մեզ իր սիրելի Որդոյ
14 արքայութեան մէջ, Որի ձեռովն ունինք փրկու-
15 թիւն նորա արիւնովը՝ մեղաց թողութիւնը։ Որ ա-
ներեւոյթ Աստուծոյ պատկերն է՝ ամեն արեղ-
16 ծուածներից առաջ ծնուած. Վասն զի նորանով
ամեն բան ստեղծուեցաւ ինչ որ երկնքումն՝ և ինչ
որ երկրիս վերայ է. երեւողները և չերեւողները,
թէ աթոռները, թէ տէրութիւնները, թէ պետու-
թիւնները, թէ իշխանութիւնները. ամեն բաները
17 նորանով՝ և նորա համար ստեղծուեցան։ Եւ նա
ամենից առաջ է, և ամեն բան նորանով է հաս-
18 տատ. Եւ նա է մարմնոյ՝ այսինքն եկեղեցու գլու-
խը, որ նա է սկիզբը, մեռելներից անդրանիկը.
19 որպէս զի ամեն բանի մէջ նա լինի առաջինը։ Ո-
րովհետեւ Աստուած հաճեցաւ, որ նորանում Աստ-
20 ուածութեան բոլոր լիութիւնը բնակուի։ Եւ նորա-
նով ամենքը հաշտեցնէ իրան հետ, խաղաղութիւն
անելով նորա ձեռովը նորա խաչի արիւնովը, թէ
երկրիս վերայ թէ երկնքումը լինողներին։
21 Եւ ձեզ էլ, որ մի ժամանակ օտարացած և
22 թշնամի էիք մտքով չար գործքերումը, հիմա հաշ-
տեցրեց իր մսեղէն մարմնոյ մէջ իր մահուան ձե-
ռովը, որ ձեզ սուրբ, և անբիծ, և անարատ
23 կանգնեցնէ իր առջեւը։ Եթէ հաւատքի մէջ հիմ-
նուած և հաստատ կենաք. և առանց շարժուելու

այն աւետարանի յոյսից՝ որ լսեցիք, որ երկնքի
տակ լինող բոլոր արարածներին քարոզուեցաւ. ո-
24 րին ես Պօղոսս պաշտօնեայ եղայ։ Հիմա ուրախ եմ
իմ չարչարանքներումը ձեզ համար, և լրացնում
եմ Քրիստոսի նեղութիւնների պակասը իմ մարմ-
25 նումը նորա մարմնոյ համար, որ է եկեղեցին, Որի
ես պաշտօնեայ եղայ, Աստուծոյ այն տնտեսու-
թեան պէս, որ ինձ տրուած է ձեզ համար Ա-
26 տուծոյ խօսքը կատարելու համար. Այն խորհուր-
դը որ ծածկուած էր յաւիտենից և դարերից, իսկ
27 հիմա յայտնուեցաւ իր սրբերին. Որոնց Աստուած
կամեցաւ ցոյց տալ, թէ ինչ է այս խորհուրդի
փառաւոր ճոխութիւնը հեթանոսներումը, որ է
28 Քրիստոսը ձեզանում փառաց յոյսը։ Որին մենք
քարոզում ենք ամեն մարդ խրատելով և ամեն
մարդ սովորեցնելով ամեն իմաստութիւնով, որ ա-
մեն մարդ կատարեալ կանգնեցնենք Քրիստոս Յի-
29 սուսում։ Որի համար էլ աշխատում եմ պատե-
րազմ անելով նորա ներգործութեան չափովը, որ
ինձանում ներգործում է զօրութիւնով։

ԳԼ. Բ

1 Վասն զի կամենում եմ որ գիտենաք դուք, թէ
ինչպիսի պատերազմ ունիմ ձեզ համար և Լաւո-
դիկեցոց համար, և որոնք իմ երեսը մարմնով չեն
2 տեսել. Որ նորանց սրտերը մխիթարուին սիրով
միացած. և կատարեալ իմաստութեան ամեն ճո-
խութեանը հասնին, այսինքն Աստուծոյ և Հօր և
3 Քրիստոսի խորհուրդը իմանալուն. Որի մէջ ծած-
կուած կան իմաստութեան և գիտութեան ամեն
4 գանձերը։ Բայց սա եմ ասում, որ մի դուցէ մէկը
5 մոլորեցնէ ձեզ հրապուրական խօսքերով։ Վասն զի

թէեւ մարմնով բացակայ եմ, բայց հոգով ձեզ
հետ եմ. ուրախանալով ձեր կարգը տեսնելով, և
ձեր հաւատքի հաստատութիւնը՝ որ Քրիստոսի
6 վերայ է։ Ուրեմն ինչպէս Քրիստոս Յիսուս Տէրն
7 ընդունեցիք՝ նորանում գնացէք։ Արմատացած և
նորանում շինուած, և հաւատքումը հաստատ-
ուած՝ ինչպէս որ սովորեցիք՝ աճելով նորանում
8 գոհութիւնով։ Զգոյշ կացէք՝ մի գուցէ մէկը յա-
փշտակէ ձեզ փիլիսոփայութիւնով և դատարկ խա-
բեբայութիւնով, մարդկանց աւանդութեան պէս,
աշխարհքիս սկզբունքների պէս և ոչ թէ Քրիս-
9 տոսի պէս։ Որովհետեւ նորանում բնակուած է
Աստուածութեան ամեն լիութիւնը մարմնապէս։
10 Եւ դուք նորանով լցուած էք, որ նա է ամեն իշ-
11 խանութեան և պետութեան գլուխը։ Որով դուք
թլփատուեցաք անձեռագործ թլփատութիւնով,
մարմնոյ մեղքերի անդամները մերկանալով Քրիս-
12 տոսի թլփատութիւնովը. Թաղուելով նորա հետ
մկրտութիւնումը, որով յարութիւն էլ առիք
նորա հետ Աստուծոյ ազդեցութեան հաւատքովը,
13 որ յարոյց նորան մեռելների միջիցը։ Եւ ձեզ որ
մի ժամանակ մեռած էիք մեղքերումը և ձեր
մարմնոյ անթլփատութիւնումը, իրան հետ կեն-
14 դանացրեց բոլոր մեղքերը ձեզ շնորհելով։ Եւ
ջնջեց այն մեզ հակառակ ձեռագիրը էր հրաման-
ներովը որ մեզ հակառակ էր, և նորան վեր առաւ
15 մէջտեղիցը և խաչափայտին վերայ բեւեռեց. Իշ-
խանութիւններին և պետութիւններին մերկացնե-
լով, յայտնապէս խայտառակեց և նորան յաղթա-
նակեց նորանում։

16 Արդ թող մէկը չդատէ ձեզ ուտելու կամ խմե-
լու համար, կամ տօնի կամ ամսագլխի կամ շա-
17 բաթների մասին, Որոնք նոր գալու բաների ստուեր-

18 ներն են, բայց մարմինը Քրիստոսինն է։ Ոչ ով
չզրկէ ձեզ մրցանակիցը՝ ինքնակամ խոնարհու-
թիւնով և հրեշտակների կրօնքով՝ միջամուխ լինե-
լով այն բաներին որ չէ տեսած և զուր տեղը գո-
19 ռոզացած է իր մարմնաւոր մտքումը. Եւ չբռնելով
գլուխը, որից բոլոր մարմինը յօդուածներով և
խաղերով հաղորդուած և խառնուած՝ մեծանում է
20 Աստուծոյ աճմունքովը։ Արդ եթէ Քրիստոսի հետ
մեռաք այս աշխարհքի սկզբունքներիցը՝ էլ ի՞նչու
էք այս աշխարհքի մէջ կենդանիների պէս [illegible]
21 օրէնքներով կապւում, Թէ Մի մօտենար, մի ճաշա-
22 կեր, մի դպչիր. Որ ամենքն ապականութեան հա-
մար են գործածութեամբ, մարդկանց պատուի-
23 րանքների և վարդապետութեանց պէս։ Որոնք ի-
մաստութեան կերպարանք ունին ինքնահնար կրօն-
քով և խոնարհութիւնով և մարմնոյն չխնայելով,
մի տեսակ չպատուելով մարմինը յագեցնելը։

ԳԼ. Գ

1 Արդ եթէ Քրիստոսի հետ յարութիւն առիք,
ապա խնդրեցէք վերինները, ուրտեղ Քրիստոսն է
2 նստում Աստուծոյ աջ կողմը։ Վերինները մտա-
3 ծեցէք, ոչ թէ երկրի վերայինները. Վասն զի
դուք մեռաք՝ և ձեր կեանքը ծածկուած է Քրիս-
4 տոսի հետ Աստուծոյ մէջ։ Բայց երբոր Քրիստոս՝
մեր կեանքը կ՚յայտնուի, այն ժամանակ դուք էլ
նորա հետ կ՚յայտնուիք փառքով։
5 Ուրեմն սպանեցէք ձեր անդամներն որ երկրի վե-
րայ են, պոռնկութիւնը, պղծութիւնը, կիրքը,
չար ցանկութիւնը, և ագահութիւնը որ կռապաշ-
6 տութիւն է, Որոնց համար Աստուծոյ բարկու-
թիւնը գալիս է անհաւատութեան որդիների վե-

7 րայ, Որոնց մէջ դուք էլ մի ժամանակ գնացել
8 էք, երբոր կենդանի էիք նորանցում։ Բայց հիմա
դուք էլ դէն դրէք այն ամենը, բարկութիւնը,
սրտմտութիւնը, չարութիւնը, հայհոյութիւնը,
9 ամօթալի խօսքերը ձեր բերանիցը։ Սուտ մի խօսիք
իրար հետ. հանեցէք հին մարդն իր գործերովը։
10 Եւ հագէք նոր մարդը որ նորոգուած է գիտու-
11 թիւնով՝ իր ստեղծողի պատկերի պէս։ Ուր ոչ
Յոյն կայ և ոչ Հրեայ, ոչ թլփատութիւն՝ և ոչ
անթլփատութիւն, խուժ դուժ, Սկիւթացի, ծա-
ռայ, ազատ. բայց ամենքը և ամենքի մէջ Քրիս-
12 տոս։ Ուրեմն հագէք՝ ինչպէս Աստուծոյ ընտրուած-
ներ՝ սուրբեր և սիրելիներ՝ ողորմասիրտ գթածու-
թիւն, քաղցրութիւն, խոնարհութիւն, հեզու-
13 թիւն, երկայնմտութիւն. Իրար ներելով, և իրար
թողելով, եթէ մէկը միւսի դէմ տրտունջ ունե-
նայ, ինչպէս Քրիստոս էլ ձեզ ներեց, այնպէս էլ
14 դուք. Եւ այս ամենի վերայ հագէք սէրը, որ կա-
15 տարելութեան կապն է։ Եւ Աստուծոյ խաղաղու-
թիւնը իշխէ ձեր սրտերումը, որի մէջ էլ կան-
16 չուեցաք մէկ մարմնով, և գոհացող եղէք։ Քրիս-
տոսի խօսքը բնակուի ձեր միջումն առատապէս
ամեն իմաստութիւնով. իրար սովորեցրէք և խրա-
տեցէք, սաղմոսներով և օրհնութիւններով և հո-
գեւոր երգերով և շնորհքով օրհներգեցէք Տէրոջը
17 ձեր սրտերումը։ Եւ ամեն ինչ որ էլ անէք խօս-
քով կամ գործով, ամենը Տէր Յիսուսի անունովը
արէք գոհութիւն տալով Աստուծոյն և Հօրը նորա
ձեռովը։

18 Կանայք, հնազանդ եղէք ձեր մարդկանցը, ինչ-
19 պէս կ՚վայելէ Տէրումն։ Մարդիկ, սիրեցէք ձեր
20 կանանցը՛, և դառն մի լինիք նորանց դէմ։ Որդիք,
հնազանդ եղէք ձեր ծնողներին ամեն բանի մէջ.

21 վասն զի այդ հաճոյ է Տիրոջը։ Հարք, մի զայրա-
22 ցնէք ձեր որդոցը, որ չ'վհատին։ Ծառաներ, հը-
նազանդ եղէք ամեն բանի մէջ ձեր մարմնաւոր
տէրանցը. ոչ թէ աչքի առջեւ ծառայութիւն ա-
նելով մարդահաճոյների պէս. բայց սրտի միամը-
23 տութեամբ Աստուածանից վախենալով։ Եւ ամեն
ինչ որ անէք, սրտանց արէք, ինչպէս Տիրոջը, և
24 ոչ թէ մարդկանց։ Գիտենալով որ Տէրիցը կ'առ-
նէք ժառանգութեան հատուցումը. վասն զի Տէր
25 Քրիստոսին էք ծառայում։ Բայց անիրաւն հա-
տուցում կ'ստանայ իր արած անիրաւութեան
համար. աչառութիւն չկայ։

Գլ. Դ

1 Տէրեր, իրաւունքը և հաւասարը տուէք ծառա-
ներին. գիտենալով որ դուք էլ Տէր ունիք երկն-
քումը։
2 Աղօթքին միշտ հետեւեցէք, և արթուն կացէք
3 նորանում գոհութիւնով։ Եւ մեզ համար էլ ա-
ղօթք արէք, որ Աստուած բանայ մեզ համար
խօսքի դուռն խօսել Քրիստոսի խորհուրդը, որի
4 համար էլ կապուած եմ։ Որ յայտնեմ նորան
5 ինչպէս ինձ արժան է խօսել։ Իմաստութիւնով
վարուեցէք դրսիններին հետ, և ժամանակը գնե-
6 ցէք։ Ձեր խօսքը ամեն ժամանակ շնորհքով՝ աղով
համեմած լինի, որ գիտենաք թէ ինչպէս արժան
է ձեզ ամեն մէկին պատասխան տալ։
7 Իմ մասին ամենը կ'իմացնէ ձեզ Տիւքիկոս սի-
րելի եղբայրը և հաւատարիմ պաշտօնեան, և ծա-
8 ռայակիցը Տէրումը, Որին հէնց դորա համար ու-
ղարկեցի ձեզ մօտ, որ իմանայ ձեր մասին և մխի-
9 թարէ ձեր սրտերը. Ոնեսիմոս հաւատարիմ և սի-

րելի եղբօր հետ, որ ձեզանից է. Նորանք ամենը
10 կ'իմացնեն ձեզ ինչ որ այստեղ լինում է։ Բարեւ
է տալիս ձեզ Արիստարքոսն՝ իմ գերութեան ըն-
կերը, և Բառնաբասի եղբօր որդին Մարկոսը. որի
համար պատուէր առիք, որ եթէ ձեզ մօտ գայ,
11 ընդունիք նորան։ Եւ Յիսուսն որ Յուստոս է ան-
ուանվում, որոնք թլփատութիւնիցն են. միայն
դորանք են իմ գործակիցները Աստուծոյ արքա-
յութիւնումն, որ ինձ համար էլ մխիթարութիւն
12 եղան։ Բարեւ է տալիս ձեզ Եպաֆրաս Քրիստոսի
ծառան, որ ձեզանից է. ամեն ժամանակ ձեզ հա-
մար պատերազմում է աղօթքներում, որ կատար-
եալ և լցուած լինիք Աստուծոյ բոլոր կամքումը։
13 Վասն զի վկայում եմ նորա համար որ շատ նա-
խանձ ունի ձեզ համար, և նորանց համար որ
14 Լաւոդիկէումն և Յերապօլիսումն են։ Բարեւ է
տալիս ձեզ բժիշկ Ղուկաս սիրելին և Դեմաս։
15 Բարեւ տուէք Լաւոդիկէումն լինող եղբայրներին
16 և Նիմփային և նորա տան եկեղեցուն։ Եւ երբոր
ձեզ մօտ կարդացուի այս թուղթը, Լաւոդիկեցոց
եկեղեցումն էլ կարդալ տուէք. և որ Լաւոդիկե-
17 ցոցն էլ դուք կարդաք։ Եւ Արքիպոսին ասացէք.
Զգոյշ եղիր այն սպասաւորութեանը որ ընդունե-
18 ցիր Տէրումն, որ նորան կատարես։ Այս բարեւը
իմ Պօղոսիս ձեռքովս է, յիշեցէք իմ կապանքը.
շնորհքը լինի ձեզ հետ. Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

Ա Ռ

ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս և Սիղուանոս և Տիմոթէոս , Թեսաղոնիկե-
ցոց եկեղեցւոյդ Աստուած Հօրումը և Տէր Յիսուս
Քրիստոսումը . շնորհք լինի ձեզ հետ և խաղաղու-
թիւն մեր Հայր Աստուածանից և Տէր Յիսուս
Քրիստոսից ։
2 Գոհանում ենք Աստուածանից ամեն ժամանակ
ձեր ամենքի համար ձեզ յիշելով մեր աղօթքնե-
3 րումը . Եւ անդադար յիշում ենք ձեր հաւատքի
գործը և սիրոյ աշխատանքը , և մեր Տէր Յիսուսի
Քրիստոսի յոյսի համբերութիւնը Աստուծոյ և մեր
4 Հօր առջեւ . Գիտենալով , Աստուածանից սիրուած
5 եղբարք , ձեր ընտրութիւնը ։ Որ մեր աւետարանը
ձեզ մօտ չեղաւ միայն խօսքով . այլ և զօրութիւ-
նով և Հոգով Սրբով և շատ լիութիւնով . ինչպէս
լաւ գիտէք , թէ որպիսիք եղանք ձեր միջումը
6 ձեզ համար ։ Եւ դուք նմանող եղաք մեզ և Տի-
րոջը՝ խօսքն ընդունելով շատ նեղութեան մէջ
7 Սուրբ Հոգու ուրախութիւնովը . Որ դուք օրինակ
եղաք ամեն հաւատացեալներին Մակեդոնիայի և
8 Աքայիայի մէջ ։ Վասն զի ձեզանից հռչակուեցաւ
Տիրոջ խօսքը . ոչ միայն Մակեդոնիայի և Աքա-
յիայի մէջ , այլ և ամեն տեղ դուրս եկաւ ձեր
հաւատքը առ Աստուած . այնպէս որ պէտք չէ
9 մեզ մի բան խօսել ։ Վասն զի հէնց իրանք պատ-
մում են մեր մասին թէ ինչպիսի մուտք ունեցանք

ձեզ մօտ և ինչպէս դարձաք կուռքերից դէպի Աստ-
ուած, որ ծառայէք կենդանի և ճշմարիտ Աստու-
10 ծոյն, Եւ սպասէք նորա Որդուն երկնքից, որին
յարուց մեռելների միջից՝ Յիսուսին, որ փրկում է
մեզ գալու բարկութիւնից։

Գլ. Բ

1 Վասն զի ինքներդ գիտէք, եղբարք, այն մեր ձեզ
2 մօտ մտնելը, որ ունայն չեղաւ. Այլ առաջ չար-
չարուելով և անարգուելով, ինչպէս գիտէք, Փի-
լիպպէումը համարձակեցանք մեր Աստուծովը խօ-
սել ձեզ Աստուծոյ աւետարանը մեծ պատերազ-
3 մով։ Վասն զի մեր յորդորանքը ոչ մոլութիւնից
է, և ոչ պղծութիւնից, և ոչ խաբեբայութիւնով.
4 Այլ ինչպէս մենք Աստուածանից ընտրուեցանք
որ աւետարանը մեզ հաւատացուի, այնպէս էլ
խօսում ենք. ոչ թէ իբր մարդկանց հաճոյ լինող-
ներ, այլ Աստուծոյն՝ որ մեր սիրտերը քննում է։
5 Վասն զի երբէք շողոքորթութեան խօսքերով չե-
ղանք, ինչպէս գիտէք. և ոչ էլ ագահութեան
6 պատճառանքով. Աստուած վկայ է։ Եւ ոչ մարդ-
կանցից փառք խնդրեցինք, ոչ ձեզանից, և ոչ ու-
7 րիշներից, Թէև կարող էինք ինչպէս Քրիստոսի
առաքեալներ ծանրութիւն լինել, բայց հեզահոգի
եղանք ձեր մէջ ինչպէս մի ծծամայր սնուցանում է
8 իր երախաներին։ Այնպէս էլ մենք գթալով ձեզ,
հաճեցանք ոչ թէ միայն Աստուծոյ աւետարանը
տալ ձեզ, այլ մեր անձներն էլ, որովհետև մեր
9 սիրելիքն եղաք։ Վասն զի յիշում էք, եղբարք,
մեր աշխատանքը և ջանքը, որ գիշեր և ցերեկ գոր-
ծում էինք, որ ձեզանից ոչ մէկին ծանրութիւն
չտանք. և Աստուծոյ աւետարանը քարոզում էինք

10 ձեզ։ Դուք ինքներդ վկայ էք և Աստուած էլ,
թէ ինչպէս սրբութեամբ և արդարութեամբ և ա-
նարատութեամբ եղանք ձեզ հաւատացեալներիդ
11 մէջ։ Ինչպէս գիտէք, որ ձեզանից ամեն մէկին՝
12 ինչպէս մի հայր իր որդիներին՝ Յորդորում և մխի-
թարում էինք, և վկայութիւն էինք տալիս, որ
դուք գնաք, ինչպէս այն Աստուծոյն կ'վայելէ, որ
ձեզ իր արքայութեան և փառաց մէջ կանչեց։
13 Նորա համար էլ մենք անպակաս գոհանում ենք
Աստուածանից, որ դուք Աստուծոյ քարոզու-
թեան խօսքը մեզանից առած ընդունեցիք, ոչ թէ
իբր մարդկանց խօսք, այլ ինչպէս որ ճշմարիտ է՝
Աստուծոյ խօսք. որ և ներգործում է ձեզ հաւա-
14 տացեալներումդ։ Վասն զի, եղբարք, դուք նման
եղաք Աստուծոյ այն եկեղեցիներին, որ Հրէաստա-
նումն են Քրիստոս Յիսուսումը. որովհետև դուք
էլ նոյնը կրեցիք ձեր ազգականներիցը, ինչպէս նո-
15 րանք էլ Հրէաներիցը։ Որոնք Տէր Յիսուսին էլ
սպանեցին և իրանց մարգարէներին, և մեզ հա-
լածեցին և Աստուծոյ անհաճոյ եղան. և բոլոր
16 մարդկանց հակառակ են. Որ մեզ արգելում են
խօսել հեթանոսներին որ փրկուին, որ իրանց մեղ-
քերը կատարեալ անեն ամեն ժամանակ, և հա-
սել է նորանց վերայ բարկութիւնը մինչև վերջը։
17 Բայց մենք, եղբարք, թէև առ ժամանակ ձե-
զանից որբ մնացինք երեսով և ոչ սրտով. բայց ա-
ւելի ևս շտապեցինք ձեր երեսը տեսնելու մեծ
18 փափաքով։ Նորա համար ես Պօղոս մի երկու ան-
գամ կամեցայ ձեզ մօտ գալ, և սատանան խա-
19 փանեց մեզ։ Որովհետև ո՞վ է մեր յոյսը կամ
ուրախութիւնը կամ պարծանքի պսակը, եթէ ոչ
դուք Տէրումը մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի առջև
20 նորա գալու ժամանակումը։ Վասն զի դուք էք
մեր փառքը և ուրախութիւնը։

ԳԼ. Գ

1 Վասն որոյ այլ ևս չհամբերելով բարւոք երև-
ւեցաւ մեզ, որ մենք միայն մնամք Աթէնքումն։
2 Եւ ուղարկեցինք մեր Տիմոթէոս եղբայրը և Ա-
ստուծոյ ծառայն և Քրիստոսի աւետարանին մէջ
մեր գործակիցն, որ ձեզ հաստատէ և մխիթարէ
3 ձեր հաւատքի համար, Որ չասասնիք այս նեղու-
թիւններումը, վասն զի դուք ինքներդ գիտէք, որ
4 հէնց սորա համար կանգնած ենք, Որովհետև երբ
որ էլ ձեզ մօտ էինք, կանխաւ ասում էինք ձեզ,
թէ նեղութիւններ ենք կրելու. ինչպէս որ եղաւ
5 էլ, և իմացաք էլ։ Սորա համար ես էլ այլ ևս
չհամբերելով, ուղարկեցի որ ձեր հաւատքը գիտե-
նամ, որ մի գուցէ փորձիչը ձեզ փորձեց և մեր
6 աշխատանքը զուր լինի։ Բայց հիմա երբոր Տիմո-
թէոսը ձեզանից եկաւ մեզ մօտ, և ձեր հաւատ-
քի և սիրոյ աւետիքը տուաւ մեզ, որ ամեն ժա-
մանակ մեր բարի յիշատակը ձեր սրտում ունիք,
փափաքելով մեզ տեսնել՝ ինչպէս մենք էլ ձեզ.
7 Նորա համար, եղբարք, մխիթարուեցանք ձեզ վե-
րայ այն մեր ամեն վշտումը և նեղութիւնումը ձեր
8 հաւատքի համար։ Քանզի հիմա մենք կենդանի
9 ենք, եթէ դուք հաստատ կենաք Տէրումը։ Վասն
զի ի՞նչ գոհութիւն կարող ենք հատուցանել Ա-
ստուծոյն ձեզ համար այն ամեն ուրախութեան
համար, որով ուրախանում ենք ձեզ համար մեր
10 Աստուծոյ առջև, Գիշեր և ցերեկ առաւել ևս
աղաչում ենք, որ ձեր երեսը տեսնենք, և ձեր
11 հաւատքի պակասութիւնը լրացնենք. Բայց ինքն
Աստուած և մեր Հայրն և մեր Տէրը Յիսուս Քրիս-
12 տոս ուղղէ մեր ճանապարհը դէպի ձեզ։ Իսկ ձեզ

աճեցնէ և աւելացնէ Տէրը սիրով դէպի իրար և
13 դէպի ամենն, ինչպէս մենք էլ դէպի ձեզ. Որ ձեր
սիրտերը հաստատուին անարատ սրբութիւնով Աս-
տուծոյ և մեր Հօր առջեւ մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի իր ամէն սրբերովը գալու ժամանակումը։

ԳԼ. Դ

1 Այսուհետեւ, եղբարք, աղաչում ենք ձեզ և
յորդորում ենք Տէր Յիսուսումը, ինչպէս ընդու-
նեցիք մեզանից, թէ ինչպէս պէտք է ձեզ գնալ և
հաճոյ լինել Աստուծոյ, որ էլ աւելի առաջանաք
2 նորանով, Վասն զի գիտէք թէ ինչպիսի պատուի-
3 րանքներ տուինք ձեզ Տէր Յիսուսումը։ Վասն զի
այս է Աստուծոյ կամքը, ձեր սրբութիւնը. որ
4 դուք ետ կենաք պոռնկութիւնից, Եւ ձեզանից ա-
մեն մէկը գիտենայ իր անօթը պահել սրբութեամբ
5 և պատուով, Ոչ թէ ցանկութեան կիրքով, ինչ-
պէս հեթանոսներն էլ որ Աստուծոյն չեն գիտում։
6 Չլինի որ մէկը մի բանում չափիցն անցնէ և իր
եղբօրը զրկէ. որովհետեւ Տէրն այդ բոլոր բաների
համար վրէժխնդիր է. ինչպէս առաջուց էլ ասա-
7 ցինք ձեզ և վկայութիւն տուինք։ Վասն զի Աս-
տուած մեզ չկանչեց պղծութեան մէջ, այլ սրբու-
8 թեան մէջ։ Ուրեմն նա որ անարգում է, ոչ թէ
մարդուն է անարգում, այլ Աստուծոյն որ և
տուաւ մեզ Սուրբ Հոգին։

9 Բայց եղբայրսիրութեան համար պէտք չունիք
մի բան գրել ձեզ. վասն զի դուք ինքներդ Աս-
10 տուածանից սովորած էք իրար սիրել. Որ հէնց այդ
էլ անում էք այն բոլոր եղբայրներին որ ամբողջ Մա-
կեդոնիայումն են. և աղաչում ենք ձեզ, եղբարք,
11 որ էլ աւելանաք։ Եւ ջանք անէք որ հանդարտ լի-
նիք, և ամեն մէկն իր գործը գործէ. և ձեր ձեռ-

քով աշխատէք, ինչպէս պատուիրեցինք ձեզ, որ
պարկեշտութիւնով վարուիք դրսիններին հետ և ոչ
մի բանով կարօտ չլինիք։
12 Չեմ կամենում, եղբարք, որ տգէտ լինիք ննջ-
ջեցելոց կողմանէ. որ չտրտմիք ինչպէս ուրիշները
13 որ յոյս չունին։ Վասն զի եթէ հաւատում ենք
որ Յիսուսը մեռաւ և յարութիւն առաւ, այնպէս
էլ Աստուած ննջեցեալներին Յիսուսի ձեռով կը
14 բերէ նորա հետ։ Վասն զի սա ենք ասում ձեզ
Տիրոջ խօսքովը, թէ մենք որ կենդանի մնացած
ենք մինչեւ Տիրոջ գալը, ննջեցեալներիցը չենք ա-
15 ռաջանալ։ Որովհետեւ ինքը Տէրը հրամանով,
հրեշտակապետի ձայնով և Աստուծոյ փողով վայր
կ՚գայ երկնքիցը. և Քրիստոսով մեռելներն առաջ
16 յարութիւն կ՚առնեն, Եւ յետոյ մենք, որ կեն-
դանի ենք մնացած նորանց հետ մէկտեղ ամպերով
օդի մէջ կ՚յափշտակուինք Տիրոջը դիմաւորելու և
17 այնպէս ամեն ժամանակ Տիրոջ հետ կ՚լինինք։ Ու-
րեմն իրար մխիթարեցէք այս խօսքերովը։

Գլ. Ե

1 Բայց այն ժամերի և ժամանակների համար եղ-
2 բարք պէտք չունիք գրել ձեզ։ Որովհետեւ դուք
ինքներդ հաստատ գիտէք, թէ Տիրոջ օրը ինչպէս
3 գիշերուայ գող այնպէս կ՚հասնէ։ Վասն զի երբոր
կ՚ասեն թէ խաղաղութիւն և ապահովութիւն է,
այն ժամանակ յանկարծակի կ՚հասնէ նորանց վե-
րայ կորուստը ինչպէս ցաւը յղիի վերայ, և չեն
4 պրծնիլ։ Իսկ դուք, եղբարք, խաւարումն չէք, որ
5 այն օրն գողի պէս ձեզ վերայ հասնէ։ Դուք ա-
մենքդ լուսոյ որդիք էք և ցերեկի որդիք, գիշերի-
6 նը չենք և ոչ խաւարինը։ Ապա ուրեմն չքնենք ու-

րիշների պէս, բայց արթուն և զարթուն լինինք։
7 Վասն զի նորանք որ քնում են գիշերն են քնում,
և նորանք որ արբենում են գիշերն են արբենում։
8 Իսկ մենք ցերեկինը լինելով՝ արթուն լինինք՝ հա-
գած հաւատքի և սիրոյ զրահը, և փրկութեան
9 յուսոյ սաղաւարտը։ Վասն զի Աստուած մեզ
չդրաւ բարկութեան համար, այլ փրկութիւնն
ստանալու համար մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի ձե-
10 ռովը։ Որ մեզ համար մեռաւ, որ՝ թէ արթուն
լինինք և թէ քնենք, նորա հետ միկտեղ ապրինք։
11 Սորա համար իրար մխիթարեցէք, և իրար շինու-
թիւն տուէք՝ ինչպէս անում էլ էք։
12 Եւ աղաչում ենք ձեզ, եղբարք, որ ճանաչէք
ձեր միջումը աշխատողներին և ձեր վերակացունե-
13 րին Տէրումը, և ձեր խրատողներին էլ։ Եւ նորանց
առաւելագոյն սիրոյ արժանի համարեցէք նրանց
գործքի պատճառով. իրար հետ խաղաղութիւնով
14 վարուեցէք։ Աղաչում ենք ձեզ, եղբարք, խրա-
տեցէք անկարգներին, մխիթարեցէք փոքրասրտե-
րին, օգնական եղէք տկարներին, երկայնամիտ եղէք
15 ամենքի հետ։ Զգոյշ կացէք մի գուցէ մէկը չարի
տեղ չար հատուցանէ, այլ ամեն ժամանակ բա-
16 րոյն հետեւեցէք իրար հետ և ամենքի հետ։ Ամեն
17 ժամանակ ուրախ եղէք։ Անդադար աղօթք արէք։
18 Ամեն բանի մէջ գոհացէք. վասն զի սա է Աստու-
19 ծոյ կամքը ձեզ վերայ Քրիստոս Յիսուսումը։ Հո-
20 գին մի հանգցնէք։ Մարգարէութիւնները մի ա-
21 նարգէք։ Ամեն բան փորձեցէք, բարին ընդունե-
22 ցէք։ Ամեն չար երեւոյթից հեռու կացէք։ (23) Եւ
ինքն խաղաղութեան Աստուածը ձեզ սուրբ անէ
բոլորովին. և ձեր բոլոր հոգին և շունչը և մարմի-
նը անարատ պահուի մինչ— մեր Տէր Յիսուսի
24 Քրիստոսի գալը։ Հաւատարիմ է նա որ կանչեց
ձեզ, որ կ'անէ էլ։

25 Եղբարք, աղօթք արէք մեզ համար ալ։ (26) Բա-
րեւ տուէք բոլոր եղբայրներին սուրբ համբուրով։
27 Երդում եմ տալիս ձեզ Տէրովը, որ այս թուղթը
28 բոլոր սուրբ եղբայրներին կարդացուի։ Մեր Տէր
Յիսուսի Քրիստոսի շնորհքը ձեզ հետ լինի. Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԱՌ

ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս և Սիղուանոս և Տիմոթէոս, Թեսաղոնիկե-
ցոց եկեղեցւոյդ Աստուած մեր Հօրումը և Տէր Յի-
2 սուս Քրիստոսումը ։ Շնորհք լինի ձեզ հետ և խա-
ղաղութիւն Աստուած մեր Հօրիցը և Տէր Յիսուս
Քրիստոսիցը ։
3 Պարտինք ամեն ժամանակ Աստուածանից գո-
հանալ ձեզ համար, եղբարք, ինչպէս արժան է,
որ ձեր հաւատքը խիստ մեծանում է, և ձեր ա-
4 մեն մէկի սէրն աւելանում է իրար վերայ ։ Այն-
պէս որ մենք ինքներս ձեզանով պարծենում ենք
Աստուծոյ եկեղեցիներումը ձեր համբերութեան և
հաւատքի համար ձեր բոլոր հալածանքներումը և
նեղութիւններումը, որոնց դուք համբերում էք ։
5 Ու դա Աստուծոյ արդար դատաստանի նշան է.
որ դուք արժանի լինիք Աստուծոյ արքայութեան,
6 որի համար էլ նեղութիւն էք քաշում, Որ եթէ
իրաւունք է Աստուծոյ առջեւ ձեզ նեղացնողնե-
7 րին նեղութիւն հատուցանել. Եւ ձեզ նեղուածնե-
րիդ՝ հանգիստ մեզ հետ Տէր Յիսուսի երկնքից
յայտնուելումը իր զօրութեան հրեշտակներովը,
8 Կրակի բոցով վրէժ առնելու նորանցից, որ Ա-
ստուծոյն չեն ճանաչում, և չեն հնազանդում մեր
9 Տէր Յիսուսի աւետարանին. Որոնք պատիժ կը
կրեն յաւիտենական կորուստը Տիրոջ երեսից և
10 նորա փառաւոր զօրութիւնից, Երբոր կ՚գայ, որ
փառաւոր լինի իր սրբերումը, և զարմանալի բո-

լոր հաւատացեալներումը. (քանզի մեր վկայու-
թիւնը ձեզ վերայ հաւատացուեցաւ) այն օրումը։
11 Այս պատճառով էլ ամեն ժամանակ աղօթք ենք
անում ձեզ համար որ մեր Աստուածը ձեզ ար-
ժանի անէ ձեր կոչումին և կատարէ բոլոր բարի
հաճութիւնը, և հաւատքի գործը զօրութիւնով.
12 Որ մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի անունը փառա-
ւորուի ձեզանում և դուք նորանում, մեր Աստու-
ծոյ և Տէր Յիսուսի Քրիստոսի շնորհքի պէս։

ԳԼ. Բ

1 Աղաչում ենք ձեզ, եղբարք, մեր Տէր Յիսուսի
Քրիստոսի գալստեան և մեր նորա մօտ ժողովուե-
2 լու համար. Որ դուք շուտով չշարժուիք ձեր
մտքիցը և չզարհուրիք ոչ հոգով, և ոչ խօսքով,
և ոչ թղթով իբր թէ մեզանից եկած, որպէս
3 թէ Քրիստոսի օրն եկած հասած լինի։ Մէկը չը
խաբէ ձեզ ոչ մի կերպով. վասն զի նա չի գալ ե-
թէ առաջ չգայ ապստամբութիւնը, և յայտնուի
4 անօրէնութեան մարդը՝ կորուստի որդին, Այն հա-
կառակորդը որ գոռոզացած է այն ամենի վերայ,
որ Աստուած կամ Աստուծոյ պաշտօնեայ է ան-
ուանուած. մինչև որ նա Աստուծոյ տաճարի մէջ
(իբրև Աստուած) նստի, և իր անձը ցոյց տայ թէ
5 Աստուած է։ Չէ՞ք յիշում, որ քանի որ ձեզ մօտ
6 էի, այս բաներն ասում էի ձեզ։ Եւ հիմա գիտէք
այն որ խափանում է, որ նա իր ժամանակին
7 յայտնուի։ Վասն զի անօրէնութեան խորհուրդը
արդէն զօրանում է. միայն թէ մինչև որ մէջտե-
8 ղիցը վեր առնուի այժմ խափանողը։ Եւ այն ժա-
մանակ կ՚յայտնուի այն անօրէնը, որին Տէրը կը
սատակեցնէ իր բերանի հոգովը, և կ՚խափանէ իր

9 գալստեան յայտնութիւնովը ։ Որի գալը սատա-
նայի ներգործութիւնիցն է, ամէն զօրութիւնով և
10 սուտ նշաններով և հրաշքներով. Եւ անիրաւու-
թեան ամէն խաբէբայութիւններով կորուսեալների
մէջ. փոխանակ նորա որ ճշմարտութեան սէրը չըն-
դունեցին որ ապրին, և նորա համար Աստուած
մոլորութեան ներգործութիւն կ՚ուղարկէ նորանց,
11 որ հաւատան սուտութեան. Որ դատապարտուին ա-
մէնքը որ չհաւատացին ճշմարտութեանը, բայց հա-
12 ւանեցան անօրէնութեանը ։ Իսկ մենք պարտ ենք
ամէն ժամանակ Աստուածանից շնորհակալ լինել
ձեզ համար, Տէրիցը սիրուած եղբարք, որ Աստ-
ուած սկզբիցն ընտրեց ձեզ փրկութեան համար
Հոգու սրբութեան և ճշմարիտ հաւատքի մէջ.
13 Որի մէջ կանչեց ձեզ մեր աւետարանովը մեր Տէր
Յիսուսի Քրիստոսի փառքնստանալու համար ։
14 Ուրեմն, եղբարք, հաստատ կացէք, և պինդ-
բռնեցէք այն աւանդութիւնները, որ սովորեցիք՝
15 թէ խօսքով և թէ մեր թղթով ։ Բայց ինքը մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսը և մեր Աստուածը և Հայրը,
որ սիրեց մեզ և յաւիտենական մխիթարութիւն
16 տուաւ մեզ և բարի յոյս շնորհքով, Նա մխիթարէ
ձեր սիրտերը և հաստատէ ձեզ ամէն բարի խօսքի
և գործքերի մէջ ։

ԳԼ. Գ

1 Այսուհետեւ, եղբարք, աղօթք արէք մեզ հա-
մար, որ Տիրոջ խօսքն առաջանայ, և ամէն տեղ
2 փառաւորուի ինչպէս որ էլ ձեզ մօտ ։ Եւ որ փըր-
կուինք անօրէն և անզգամ մարդկանցից. վասն զի
3 հաւատքն ամենի բան չէ ։ Բայց Տէրը հաւատա-
րիմ է, որ կ՚հաստատէ ձեզ և կ՚պահէ այն չա-
4 րիցը ։ Վստահութիւն ունինք ձեզ վերայ Տէրով,

որ այն բաներն որ պատուիրեցինք ձեզ. և անում էք
5 և կ'անէք էլ։ Իսկ Տէրը ուղղէ ձեր սիրտերը դէպի Աս-
տուծոյ սէրը և դէպի Քրիստոսի համբերութիւնը։
6 Եւ պատուիրում ենք ձեզ, եղբարք, մեր Տէր
Յիսուսի Քրիստոսի անունովը, որ ետ քաշուիք ա-
մեն եղբայրից, որ անկարգ է վարվում. և ոչ թէ
այն պատուիրանքի պէս որ ընդունեց մեզանից։
7 Վասն զի դուք ինքներդ գիտէք, թէ ինչպէս պէտք
է ձեզ մեզ նմանիլ. որովհետեւ ձեր մէջ անկար-
8 գութիւնով չվարուեցանք։ Եւ ոչ էլ ձրի հաց կե-
րանք մէկի մօտ, այլ ջանքով և աշխատանքով
գիշեր և ցերեկ գործելով, որ ձեզանից մէկին ծան-
9 րութիւն չտանք։ Ոչ իբր թէ իշխանութիւն չու-
նինք, այլ որ մեր անձներն օրինակ տանք ձեզ որ
10 մեզ նմանիք։ Վասն զի երբոր ձեզ մօտ էինք, սա
էինք պատուիրում ձեզ, որ եթէ մէկը չէ կամե-
11 նում գործել՝ թող չուտէ էլ։ Որովհետեւ ձեզա-
նից ոմանց համար լսում ենք որ անկարգութիւ-
նով են վարվում, բան չեն գործում, այլ հետա-
12 քրքիր ման են գալիս։ Այնպիսիներին պատուիրում
ենք և աղաչում ենք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսովը,
որ հանդարտութիւնով աշխատին և իրանց հացն
13 ուտեն։ Բայց դուք, եղբարք, մի ձանձրանաք բա-
14 րիք գործելուց։ Եւ եթէ մէկը չհնազանդէ մեր
խօսքին այս թղթովը, դուք նշան արէք նորան. և
15 մի խառնուիք նորա հետ որ ամաչէ։ Բայց թշնա-
մու պէս մի համարէք, այլ խրատեցէք նորան ինչ-
16 պէս եղբայր։ Իսկ ինքն խաղաղութեան Տէրը տայ
ձեզ խաղաղութիւնը ամեն ժամանակ, և ամեն
կերպով, Տէրը ձեր ամենի հետ լինի։
17 Այս բարեւը իմ Պօղոսիս ձեռքինն է, որ նշան
18 է ամեն թղթերումը. Այսպէս եմ գրում։ Մեր
Տէր Յիսուսի Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենի հետ
լինի. Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս Յիսուսի Քրիստոսի առաքեալ մեր փրկիչ
Աստուծոյ և Յիսուս Քրիստոսի՝ մեր յուսոյն հրա-
2 մանովը. Տիմոթէոս՝ սիրելի որդույս՝ հաւատքով,
շնորհք, ողորմութիւն և խաղաղութիւն լինի Աստ-
ուած մեր Հօրիցը և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսիցը։
3 Ինչպէս որ աղաչեցի քեզ, որ Եփեսոսումը մնաս
Մակեդոնիա գնալիս. որ պատուիրես ոմանց որ օ-
4 տար ուսմունք չսովորեցնեն։ Եւ մոլիկ չտան ա-
ռասպելների և ազգահամարների, որ վերջ չունին,
որ աւելի վիճաբանութիւններ են գրգռում, քան
5 թէ Աստուծոյ շինութիւնը հաւատքով։ Իսկ պատ-
ուիրանքի վախճանը սէրն է սուրբ սրտից, և բարի
6 խղճմտանքով, և անկեղծ հաւատքից. Որոնցից ո-
մանք խոտորելով ունայն խօսքերի ետեւից գնա-
7 ցին։ Կամենում են օրէնքի վարդապետ լինել, և
իրանք չեն իմանում ոչ այն որ խօսում են, և ոչ
8 էլ այն բաները որ պնդում են։ Եւ գիտենք որ օ-
րէնքը բարի է, եթէ մէկն օրինաւորապէս գործա-
9 ծէ նորան, Այս իմանալով, որ արդարին օրէնք
չկայ, այլ անօրէններին և անհնազանդներին, ամ-
բարիշտներին և մեղաւորներին, անսուրբներին և
պիղծերին, հայրասպաններին և մայրասպաններին,
10 մարդասպաններին, Պոռնիկներին, արուագէտնե-
րին, մարդագողներին, սուտ ասողներին, սուտ եր-
դուող անողներին. և եթէ ուրիշ ինչ հակառակ է

11 ողջամիտ վարդապետութեանը, Երանելի Աստու-
ծոյ փառաւոր աւետարանի համեմատ, որն ինձ
12 հաւատացուեցաւ։ Եւ շնորհակալ եմ ինձ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսումը զօրացնողիցը, որ ինձ
հաւատարիմ համարեց և սպասաւորութեան մէջ
13 դրաւ, Որ առաջուց հայհոյիչ և հալածող և թըշ-
նամանող էի, բայց ողորմութիւն գտայ, վասն զի
չգիտենալով էի գործում անհաւատութիւնով։
14 Բայց էլ աւելի շատ եղաւ մեր Տիրոջ շնորհքը
հաւատքով և սիրով որ Քրիստոս Յիսուսումն է։
15 Ճշմարիտ է այս խօսքը և ամեն ընդունելութեան
արժանի, որ Քրիստոս Յիսուս աշխարհք եկաւ մե-
16 ղաւորները փրկելու, որոնց առաջինը ես եմ։ Սա-
կայն նորա համար ողորմութիւն գտայ, որ առաջ
ինձանում ցոյց տայ Յիսուս Քրիստոս բոլոր եր-
կայնմտութիւնը օրինակ լինելու նորանց որ պիտի
հաւատան նորան յաւիտենական կենաց համար։
17 Բայց յաւիտենից Թագաւորին՝ այն անեղծին և ա-
ներևոյթին, այն մէկ Աստուծոյն լինի պատիւ և
փառք յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։
18 Այս պատուիրանքն աւանդում եմ քեզ, Տիմո-
թէոս որդեակ, առաջուց քեզ վերայ եղած մար-
գարէութիւնների պէս, որ նորանցով պատերազ-
19 միս բարի պատերազմը. Ունենալով հաւատք և
բարի խղճմտանք, որ մի քանիսը դէն գցելով հա-
20 ւատքումը նաւակոծութիւն քաշեցին. Որոնցից են
Հիմենոսն և Աղէքսանդրոսն, որոնց մատնեցի սա-
տանային, որ խրատուին չհայհոյել։

ԳԼ. Բ

1 Արդ աղաչում եմ, ամենից առաջ աղօթք անել,
խնդրուածք, աղաչանք, գոհութիւն ամեն մարդ-

2 կանց համար, թագաւորների և ամեն իշխանա-
ւորների համար. որ խաղաղ և հանդարտ կեանք
վարենք, բոլոր աստուածպաշտութիւնով և սրբու-
3 թիւնով։ Վասն զի սա բարի և ընդունելի է մեր
4 փրկիչ Աստուծոյ առջեւ, Որ կամենում է որ ա-
մեն մարդիկ փրկուին, և ճշմարտութեան գիտու-
5 թեանը գան։ Որովհետեւ մէկ Աստուած կայ, և
մէկ միջնորդ Աստուծոյ և մարդկանց մէջ Քրիստոս
6 Յիսուս մարդը, Որ իր անձը ամենքի համար փըր-
կանք տուաւ, որ վկայութիւն լինէ իր ժամանակ-
7 ներումը։ Որին ես քարոզիչ և առաքեալ կար-
գուեցայ. (ճշմարիտն եմ ասում, սուտ չեմ խօ-
սում.) հեթանոսների վարդապետ հաւատքի և
8 ճշմարտութեան մէջ։ Արդ կամենում եմ, որ մար-
դիկ ամեն տեղ աղօթք անեն, սուրբ ձեռքեր վեր
բարձրացնեն առանց բարկութեան և երկմտու-
9 թեան։ Այնպէս էլ կանայք վայելուչ հագուս-
տով ամօթխածութիւնով և պարկեշտութիւնով
իրանց անձները զարդարեն, ոչ թէ հիւսուածնե-
րով, կամ ոսկիով կամ մարգարիտներով կամ
10 թանկագին հանդերձներով. Այլ ինչպէս կ'վայելէ
աստուածպաշտութիւնը յանձնառած կանանց՝ բա-
11 րի գործքերով։ Կինը թող հանդարտութեամբ սո-
12 վորէ ամեն հնազանդութիւնով։ Կնկան հրաման
չեմ տալիս որ սովորեցնէ, և ոչ էլ մարդուն վե-
13 րայ իշխէ, այլ որ լուռ կենայ։ Վասն զի Ադամ
14 առաջ ստեղծուեցաւ և յետոյ Եւան։ Եւ Ադամ
չխաբուեցաւ այլ կինը խաբուելով մեղք գործեց։
15 Սակայն կ'ապրի որդեծնութեան համար, եթէ կե-
նայ հաւատքի և սիրոյ և սրբութեան մէջ պար-
կեշտութեան հետ։

ԳԼ. Գ

1 Ճշմարիտ է այս խօսքը, եթէ մէկը եպիսկոպոսու-
թեան է ցանկանում բարի գործի է ցանկանում։
2 Բայց եպիսկոպոսին պէտք է անարատ լինել, մէկ
կնկան մարդ, զգաստ, խոհեմ, պարկեշտ, հիւրա-
3 սէր, սովորեցնելու յարմար։ Ոչ գինեմոլ, ոչ զար-
կող, (և ոչ ամօթալից շահ սիրող) այլ հանդարտ,
4 կռիւ չանող, ոչ արծաթասէր. Իր տանը բարի վե-
րակացու լինող, որ որդիքներ ունենայ հնազան-
5 դութեան մէջ ամեն պարկեշտութիւնով։ (Բայց
եթէ մէկն իր տանը վերակացու լինել չգիտենայ,
ի՞նչպէս նա Աստուծոյ եկեղեցուն խնամք կ'տանի։)
6 Ոչ մատաղատունկ, որ չգոռոզանայ և սատանայի
7 դատաստանն ընկնի։ Բայց պէտք է նորան, դըր-
սիններիցն էլ բարի վկայութիւն ունենալ. որ չընկ-
նի նախատինքի և սատանայի որոգայթի մէջ։
8 Այնպէս էլ սարկաւագները պէտք է ծանրա-
բարոյ լինեն. ոչ երկու լեզուանի, ոչ գինու մոլի.
9 ոչ ամօթալից շահ սիրող. Այլ հաւատքի խորհուր-
10 դը սուրբ խղճմտանքի մէջ ունեցող։ Նւ սորանք
առաջ թող փորձուին, և յետոյ այն պաշտօնը
11 մտնեն, եթէ անարատ լինեն։ Այնպէս էլ նոցա
կանայքը պէտք է ծանրաբարոյ լինեն. ոչ թէ չա-
րախօս, այլ զգաստ, ամեն բանի մէջ հաւատա-
12 րիմ։ Սարկաւագները մէկ կնկան մարդ լինեն, ի-
րանց որդոցը և իրանց տներին բարի վերակացու։
13 Վասն զի պաշտօնը լաւ կատարողներն իրանց ան-
ձերի համար բարի աստիճան են շահում, և շատ
համարձակութիւն այն հաւատքումը որ Քրիստոս
Յիսուսումն է։
14 Սա գրում եմ քեզ յուսալով որ շուտով քեզ

15 մօտ գամ. իսկ եթէ ուշանամ, որ գիտենաս թէ
ի՞նչպէս պէտք է Աստուծոյ տան մէջ վարուիլ.
որ է եկեղեցի կենդանի Աստուծոյ, սիւն և հաս-
16 տատութիւն ճշմարտութեան։ Եւ յայտնապէս
մեծ է աստուածպաշտութեան խորհուրդը. Աս-
տուած յայտնուեցաւ մարմնում, արդարացաւ հո-
գով, երեւեցաւ հրեշտակներին, քարոզուեցաւ հե-
թանոսներին, հաւատացուեցաւ աշխարհքումը և
վերացաւ փառքով։

ԳԼ. Դ

1 Եւ Հոգին յայտնի ասում է թէ յետին ժամա-
նակներումը ոմանք հաւատքիցը կ՚հեռանան, և
մտիկ կ՚տան մոլար ոգիների և դեւերի վարդապե-
2 տութիւնների, Ստախօսների կեղծաւորութեամբը,
3 որոնց խղճմտանքը տաղուած է. Որ ամուսնանա-
լուց կ՚արգիլեն, կ՚հրաժարեն կերակուրներից որ
Աստուած ստեղծեց հաւատացեալների և ճշմար-
տութիւնը ճանաչողների համար որ գոհութեամբ
4 վայելեն։ Վասն զի Աստուծոյ բոլոր ստեղծուած-
ները բարի են, և ոչ մի բան խոտան չէ. երբոր
5 գոհութիւնով ընդունուի։ Որովհետեւ սրբվում է
6 Աստուծոյ խօսքովը և աղօթքով։ Եթէ այս բանե-
րը եղբայրներին խրատ տաս, Յիսուս Քրիստոսի
բարի պաշտօնեայ կ՚լինիս, սնուած հաւատքի խօս-
քերովը, և այն բարի վարդապետութիւնովն որին
7 հետեւեցեր։ Եւ պիղծ ու պառաւական առասպել-
ներիցը ետ կաց. բայց վարժեցրու քո անձը աս-
8 տուածպաշտութեան։ Վասն զի մարմնոյ վարժու-
թիւնը քիչ բանի համար է օգտակար. բայց աս-
տուածպաշտութիւնն ամեն բանի համար օգտակար
է, ունենալով այժմեան և գալու կենաց աւետիքն։

9 Ճշմարիտ է այս խօսքը և ամեն ընդունելութեան
10 արժանի։ Վասն զի հէնց սորա համար էլ աշխա-
տում ենք և նախատվում, որ յոյս ենք դրել կեն-
դանի Աստուծոյ վերայ, որ փրկիչ է ամեն մարդ-
11 կանց, և մանաւանդ հաւատացեալներին։ Այս
12 բաները պատուիրիր և սովորեցրու։ Ոչ ոք քո ման-
կութիւնը չանարգէ. այլ օրինակ եղիր հաւատաց-
եալներին խօսքով, վարքով, սիրով, հաւատքով,
13 սրբութիւնով, Մինչեւ որ գամ՝ միտք դիր կար-
դալուն, յորդորմունքին և վարդապետութեանը։
14 Անհոգ մի լինիր այն քեզանում եղած շնորհքի
համար. որ քեզ տրուեցաւ մարգարէութիւնով
15 երիցութեան ձեռնադրութեամբը. Սորանք մտա-
ծիր, սորանցում կաց, որ քո յառաջադիմութիւ-
16 նը ամենին յայտնի լինի։ Զգոյշ կաց անձիդ և
վարդապետութեանդ, և դորանում յարատեւիր.
վասն զի այդ անելով քո անձն էլ կ'ազատես,
և քեզ լսողներին էլ։

Գլ. Ե

1 Ծերին սաստիկ մի յանդիմանիր, այլ յորդորիր
ինչպէս հօր, երիտասարդներին եղբայրների պէս,
2 Պառաւներին մայրերի պէս, մատղաշ կանանց քոյ-
3 րերի պէս բոլոր սրբութիւնով։ Որբեւայրիներին
4 պատուիր՝ որ ճշմարիտ որբեւայրի են։ Բայց եթէ
մէկ որբեւայրի որդիք և թոռներ ունենայ, թող
առաջ սովորեն իրանց տանը բարի անել և փոխա-
րէն հատուցանել ծնողներին. վասն զի սա բարի է
5 և Աստուծոյ առջեւ ընդունելի։ Իսկ նա որ ճշմա-
րիտ որբեւայրի է և մենակ մնացած. նա յոյսը
Աստուծոյ վերայ է դնում, և գիշեր և ցերեկ ա-
6 ղօթքին և աղաչանքին հետեւում։ Բայց փափկա-

7 սէր որբեւայրին կենդանոյն մեռած է ։ Նաեւ այս բա-
8 ները պատուիրէ, որ անարատ լինեն ։ Բայց եթէ
մէկը իրայիններին և մանաւանդ ընտանիքներին հա-
մար խնամք չտանի, նա հաւատքից ուրացած է
9 և անհաւատից էլ չար է ։ Որբեւայրի նա ընտրուի,
որ վաթսուն տարուց պակաս չէ և մէկ մարդու
10 կին եղած է. Բարի գործերով վկայուած, եթէ ե-
րախաներ է մեծացրել, հիւրեր ընդունել, սրբերի
ոտները լուացել, նեղացածներին ձեռնտու եղել,
11 ամէն բարի գործքերին հետեւել ։ Բայց մատաղ
որբեւայրիներիցը ետ կաց. վասն զի երբոր ցանկու-
թիւնով լցվում են՝ Քրիստոսի հակառակ՝ կամե-
12 նում են ամուսնանալ. Եւ դատապարտութիւն են
ընդունում, որ առաջին հաւատքը դէն գցեցին ։
13 Միանգամայն էլ ծոյլ են սովորում տուները ման
գալով. և ոչ թէ միայն ծոյլ այլ և շատախօս, և
14 հետաքրքիր, և խօսում են ինչ որ պէտք չէ ։ Կա-
մենում եմ՝ որ մատաղ որբեւայրիներն ամուսնա-
նան, որդիք ծնեն, տնաշէն լինեն. Եւ հակառակո-
ղին ոչ մի պատճառ չտան հայհոյանք անելու ։
15 Վասն զի արդէն մի քանիսը խոտորուեցան սատա-
16 նայի ետեւից ։ Եթէ մի հաւատացեալ մարդ կամ
հաւատացեալ կին որբեւայրիներ ունենայ, նա թող
նրանց խնամք տանէ. և եկեղեցուն ծանրութիւն
չլինի, որ ճշմարիտ որբեւայրիներին խնամք տանէ ։
17 Լաւ վերակացութիւն անող երէցները թող եր-
կուպատիկ պատուոյ արժանի լինեն. մանաւանդ
նրանք որ խօսքով և վարդապետութիւնով են աշ-
18 խատում ։ Վասն զի գիրքն ասում է. Եզ կալի մէջ
աշխատող եզի դունչը չկապես. Եւ մշակը արժանի
19 է իր վարձքին ։ Երէցի վերայ գանգատ մի ընդու-
նիր. բայց միայն երկու կամ երեք վկաներով.
20 Մեղանչողներին ամենի առջեւ յանդիմանիր, որ
21 ուրիշներն էլ վախենան ։ Վկայութիւն եմ դնում

Աստուծոյ և Յիսուսի Քրիստոսի և ընտրուած հրեշ-
տակների առջև, որ այս բաները պահես առանց
նախապաշարման. ոչինչ չանելով երեսպաշտու-
22 թեամբ։ Ձեռք շուտով մի դնիր մէկի վերայ, և
ուրիշների մեղացը մասնակից մի լինիր. քո անձը
սուրբ պահիր։
23 Այսուհետև միայն ջուր չխմես, այլ մի քիչ
գինի գործածիր քո ստամոքսի և քո շուտ շուտ
տկարանալու համար։
24 Կան մարդիկ, որոնց մեղքերը յայտնի են, և
առաջուց դատաստանի հասած. իսկ ոմանց էլ
25 ետևիցն են գալիս յայտնւում։ Այնպէս էլ բարի
գործքերը յայտնի են. և ուրիշ կերպ լինողներն
էլ չեն կարող ծածկուիլ։

ԳԼ. Զ

1 Նորանք որ ծառայութեան լծի տակ են, թող
իրանց տէրերին ամեն պատուոյ արժանի համարեն.
որ Աստուծոյ անունը և վարդապետութիւնը չհայ-
2 հոյուի։ Իսկ հաւատացեալ տէրեր ունեցողները
թող չանարգեն նորա համար որ եղբարք են. այլ
առաւել ես ծառայեն. նորա համար որ հաւա-
տացեալ են և սիրելի. որ բարերարութեանը մասնա-
3 կից են. այս բաները սովորեցրու և յորդորիր։ Իսկ
եթէ մէկն ուրիշ կերպ բան սովորեցնէ և մօտիկ չա-
նէ մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի ողջամիտ խօսքերին,
և աստուածպաշտութեան համեմատ վարդապե-
4 տութեանը, նա գոռոզացած է, ոչինչ չիմանալով.
այլ ախտացած է վիճաբանութիւնների և խօսքե-
րով հակառակելու համար, որ նորանից լինում է
նախանձ, կռիւ, հայհոյութիւն, չար կարծիքներ,
5 Դատարկ վէճեր այնպիսի մարդկանց որ մտքով ա-
պականուած և ճշմարտութիւնից հեռացած են.

որ աստուածպաշտութիւնը շահավաճառութիւն
6 են համարում. այնպիսիներիցը ետ քաշուիր։ Բայց
մեծ շահավաճառութիւն է իրաւ աստուածպաշ-
7 տութիւնը բաւականութեան հետ միասին։ Վասն
զի ոչինչ չենք բերել աշխարհքս և յայտնի է որ
8 ոչինչ էլ չենք կարենալ դուրս տանիլ։ Բայց ե-
թէ կերակուր և հագուստ ունինք, նորանցով բա-
9 ւականանանք։ Իսկ նորանք որ կամենում են հա-
րստանալ՝ փորձութեան և որոգայթի և շատ ան-
միտ վնասակար ցանկութիւնների մէջ են ընկ-
նում. որ ընկղմում են մարդկանց սատակումի և
10 կորուստի մէջ։ Վասն զի արծաթսիրութիւնը ա-
մեն չարեաց արմատն է. որին մի քանիսը ցանկա-
նալով հաւատքիցը մոլորուեցան, և իրանց անձնե-
րը շատ ցաւերի մէջ գցեցին։
11 Բայց դու, ով Աստուծոյ մարդ, փախիր սորան-
ցից, և հետեւիր արդարութեան, աստուածպաշ-
տութեան, հաւատքի, սիրոյ, համբերութեան,
12 հեզութեան։ Պատերազմիր հաւատքի բարի պա-
տերազմը, և բռնիր յաւիտենական կեանքը որի
մէջ կանչուեցար, և դաւանեցիր բարի դաւանու-
13 թիւնը շատ վկաների առջեւ։ Պատուիրում եմ
քեզ Աստուծոյ առջեւ որ ամեն բան կենդանի է
անում, և Քրիստոս Յիսուսի առջեւ որ բարի դա-
ւանութիւնը վկայեց Պոնտացի Պիղատոսի առջեւ.
14 Որ դու պատուիրանքը անբիծ և անարատ պա-
հես, մինչեւ մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի յայտ-
15 նութիւնը։ Որ իր ժամանակին ցոյց կ՚տայ Երա-
նելին և միայն Հզօրը, թագաւորների Թագաւորը
16 և տէրանց Տէրը. Որ նա միայն անմահութիւն ու-
նի անմատոյց լուսոյ մէջ բնակուած. որ մարդ-
կանցից ոչ ոք չտեսաւ և ոչ էլ կարող է տեսնել.
նորան լինի պատիւ և զօրութիւն յաւիտեանս,
Ամէն։

17 Ներկայ աշխարհիս հարուստներին պատուիրիր
որ չգոռոզանան, և ոչ էլ ունայն մեծութեան վե-
րայ յոյս դնեն, այլ կենդանի Աստուծոյ վերայ որ
ամեն բան տալիս է մեզ առատապէս վայելելու
18 համար։ Բարի գործեն, բարի գործքերով հարըս-
տանան, առատաձեռն և կարօտներին հաղորդող
19 լինեն։ Իրանց անձների համար բարի հիմն գանձեն
հանդերձեալի համար, որ յաւիտենական կեանքը
ձեռք բերեն։
20 Ով Տիմոթէոս, պահիր քեզ յանձնուած աւանդը, և
ետ կաց պիղծ և նորաձայն խօսքերից և սուտա-
21 նուն գիտութեան հակառակութիւններից · Որ մի
քանիսը ընդունելով հաւատքից մոլորուեցան ·
շնորհքը քեզ հետ լինի · Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս Յիսուսի Քրիստոսի առաքեալ Աստուծոյ
կամքովը, կեանքի աւետիքի պէս, որ Քրիստոս Յի-
2 սուսումն է, Տիմոթէոս՝ սիրելի որդւոյս, շնորհք,
ողորմութիւն և խաղաղութիւն լինի Աստուած Հօ-
րիցը և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսիցը։
3 Շնորհակալ եմ Աստուածանից, որին պաշտում
եմ իմ նախնիքներից. սուրբ մտքով, որ անպակաս
յիշում եմ քեզ իմ աղօթքներումը գիշեր և ցե-
4 րեկ, Յանկանալով քեզ տեսնել երբ յիշում եմ
քո արտասուքը, որ ուրախութիւնով լցուիմ.
5 Միտքս բերելով այն անկեղծ հաւատքն որ քեզա-
նում է. որ առաջ քո Լօիդա տատումը և քո
Եւնիկէ մօրումը բնակուեցաւ, համոզուած եմ որ
6 քեզանում էլ է։ Այդ պատճառով միտքդ եմ բե-
րում որ արծարծես Աստուծոյ այն շնորհքն, որ
քեզանում է իմ ձեռքերը քեզ վերայ դնելովը։
7 Վասն զի Աստուած չտուաւ մեզ երկչոտութեան
հոգի, այլ զօրութեան և սիրոյ և զգաստութեան։
8 Ուրեմն ամօթ մի համարիր մեր Տիրոջ վկայութիւ-
նը, և ոչ էլ ինձ որ նորա կապուածն եմ. այլ
միասին չարչարուիր աւետարանի համար Աստու-
9 ծոյ զօրութեան համեմատ, Որ փրկեց մեզ, և սուրբ
կոչումով կանչեց. ոչ թէ մեր գործքերի համար,
այլ իր առաջադրութեան և շնորհքի համար, որ
տրուեցաւ մեզ Քրիստոս Յիսուսումը յաւիտենա-

10 կան դարերից առաջ, Եւ հիմա յայտնուեցաւ մեր
փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի երեւելովը. որ խափանեց
մահին և լոյսի մէջ բերաւ կեանքն ու անմահու-
11 թիւնը աւետարանի միջոցով, Որին ես քարոզիչ և
առաքեալ կարգուեցայ, և հեթանոսների վարդա-
12 պետ։ Որ այդ պատճառով էլ այս չարչարանքները
կրում եմ. բայց ամօթ չեմ համարում. վասն զի
գիտեմ թէ ո՛ւմ եմ հաւատացել, և համոզուած
եմ թէ կարող է իմ աւանդը պահել մինչեւ այն
13 օրը։ Ունեցիր ողջամիտ խօսքերի օրինակն, որ ին-
ձանից լսեցիր հաւատքով և սիրով որ Քրիստոս
Յիսուսումն է։
14 Այն բարի աւանդը պահիր Սուրբ Հոգովը որ
15 բնակուած է մեզանում։ Սա գիտես, որ ինձանից
ետ քաշուեցան այն ամենքն որ Ասիայումն էին.
16 որոնցից են Փիգելոս և Հերմոգինէս։ Տէրը ողոր-
մութիւն տայ Ոնեսիփորոսի տանը, վասն զի շատ
անգամ հանգստացրեց ինձ, և իմ կապանքն ա-
17 մօթ չհամարեց. Այլ երբոր Հռոմումն էր, շատ
18 ջանքով որոնեց ինձ և գտաւ։ Տէրը տայ նորան
որ ողորմութիւն գտնէ Տէրիցն այն օրումն. և թէ
որքան ծառայութիւն արաւ ինձ Եփեսոսումը որ
դու ինքդ լաւ գիտես։

Գլ. Բ

1 Արդ դու, իմ որդեակ, զօրացիր այն շնորհքովը
2 որ Քրիստոս Յիսուսումն է։ Եւ այն բաներն որ
ինձանից լսեցիր շատ վկաներով, յանձնիր հաւա-
տարիմ մարդկանց որ կարող լինեն ուրիշներին սո-
3 վորեցնել։ Իսկ դու նեղութիւնները կրիր ինչպէս
4 Քրիստոսի Յիսուսի բարի զինուոր, Ոչ մի զինուո-
րութիւն անող այս աշխարհքի գործերովը չէ զբաղ-
5 վում, որպէս զի զօրապետին հաճոյ լինի։ Եւ ե-

թէ մէկը մրցէ էլ՝ պսակ չի ստանալ, եթէ ըստ օ-
6 րինի չմրցէ։ Աշխատող հողագործն առաջ պէտք
7 է պտղից վայելէ։ Իմացիր ինչ որ ասում եմ․
Տէրը քեզ իմաստութիւն տայ ամեն բանի մէջ։
8 Յիշիր Յիսուս Քրիստոսին մեռելների միջից յարու-
թիւն առածին, որ Դաւթի սերունդիցն է, իմ ա-
9 ւետարանի համեմատ, Որի համար չարչարվում
եմ մինչեւ կապանքի մէջ լինել չարագործի պէս․
10 բայց Աստուծոյ խօսքը կապուած չէ։ Վասն որոյ
ամեն բանի համբերում եմ ընտրուածների հա-
մար․ որ նորանք էլ հասնեն այն փրկութեան, որ
Քրիստոս Յիսուսումն է յաւիտենական փառաց
11 հետ։ Ճշմարիտ է այս խօսքը, որ եթէ հետը մե-
12 ռանք՝ հետն էլ կ՚ապրինք։ Եթէ համբերենք,
հետն էլ կ՚թագաւորենք, և եթէ ուրանանք, նա
13 էլ կ՚ուրանայ մեզ։ Եւ եթէ չհաւատանք, նա հա-
ւատարիմ կ՚մնայ, իր անձն չէ կարող ուրանալ։
14 Այս բանը յիշեցրու Տիրոջ առջեւ վկայութիւն դը-
նելով, որ խօսքերով կռիւ չանեն, որ ոչինչի պի-
15 տանի չէ և լողներին է միայն կործանում։ Ջանք
արա որ քո անձն ընտիր կանգնեցնես Աստուծոյ
առջեւ իբր մի մշակ առանց ամօթոյ, որ ճշմար-
16 տութեան խօսքը ուղիղ մատակարարես։ Բայց
պիղծ ունայնախօսութիւնից ետ քաշուիր․ վասն
զի աւելի առաջ կ՚գնան ամբարշտութեան մէջ։
17 Եւ նորանց խօսքերը քաղցկեղի պէս ճարակում
18 է․ որոնցից են Հիմենոս և Փիլետոս, Որոնք ճըշ-
մարտութիւնից մոլորել են, ասելով թէ մեռել-
ների յարութիւնն արդէն եղած է․ և կործանում
19 են ոմանց հաւատքը։ Բայց Աստուծոյ հաստատ
հիմը կանգնած է և այս կնիքն ունի, Թէ Տէրը
ճանաչում է նորանց որ իրն են․ և Թէ յետ կենայ
անիրաւութիւնից այն ամենն որ Քրիստոսի անունն
20 կոչում է։ Բայց մի մեծ տան մէջ ոչ միայն ոս-

կեղէն և արծաթեղէն անօթներ կան. այլ փայտէ
և հողէ էլ. կան որ պատուոյ համար են, և կան
21 որ անարգութեան համար են ։ Եթէ մէկը իր ան-
ձը մաքրէ այդպիսիներից, նա պատուական անօթ
կ'լինի՝ սրբուած և իր Տիրոջն օգտակար՝ ամեն բա-
22 րի գործքերի համար պատրաստուած ։ Երիտասար-
դական ցանկութիւններիցը փախիր · այլ հետեւիր
արդարութեան, հաւատքի, սիրոյ, խաղաղու-
թեան, Տիրոջ անունը սուրբ սրտանց իրանց վերայ
23 կանչողների հետ ։ Բայց յիմար և անկիրթ վիճա-
բանութիւններից ետ քաշուիր · իմանալով որ կը-
24 ռիւներ են ծնում ։ Բայց Տիրոջ ծառային պէտք
չէ կռիւ անել, այլ ամենի հետ հեզահոգի լինել,
25 սովորեցնող, ոխ չպահող, Հակառակողներին հան-
դարտութիւնով խրատել. Թերեւս Աստուած նո-
րանց ապաշխարութիւն տայ ճշմարտութիւնն իմա-
26 նալու համար, Եւ սատանայի որոգայթից զգաս-
տանալու, որից նորանք որսացուել են նորա կամ-
քին ծառայելու համար ։

ԳԼ. Գ

1 Այս գիտցիր · որ յետի օրերումը չար ժամանակ-
2 ներ կ'գան ։ Վասն զի մարդիկ կ'լինին ինքնասէր,
արծաթասէր, ամբարտաւան, հպարտ, հայհոյիչ,
3 ծնողաց անհնազանդ, ապերախտ, անսուրբ, Ան-
գութ, անհաշտ, բանսարկու, անժուժկալ, գա-
4 ժան, անբարեսէր · Մատնիչ, յանդուգն, գոռոզ,
5 աւելի ցանկասէր քան թէ աստուածասէր ։ Որ
աստուածպաշտութեան կերպարանքն ունին, բայց
նորա զօրութիւնն ուրացած են, նորանցից էլ ետ
6 քաշուիր ։ Վասն զի սորանցից են որ տունէ տուն
են մտնում, և գերի անում մեղքերով բեռնա-
ւորուած կնիկներին, որ կերպ կերպ ցանկութիւն-

7 ներով վարուած են. Որ ամեն ժամանակ սովո-
րում են, և երբէք դէպի ճշմարտութեան գիտու-
8 թիւնն չեն կարողանում գալ, Այլ ինչպէս որ
Յանէս և Յամբրէս Մօսէսին հակառակ կեցան, այն-
պէս էլ սորանք են հակառակ կենում ճշմարտու-
թեանը, մարդիկ՝ մտքով ապականուած, անպի-
9 տան հաւատքի համար ։ Բայց աւելի չեն առաջա-
նալ. վասն զի սորանց անմտութիւնն ամենին յայտ-
10 նի կ՚լինի. ինչպէս նորանցն էլ եղաւ ։ Բայց դու
հետեւեցիր իմ վարդապետութեանը, վարմունքին,
դիտաւորութեանը, հաւատքին, երկայնմտութեա-
11 նը, սիրոյն, համբերութեանը, հալածմունքներին,
չարչարանքներին. ինչպէս որ եղան ինձ Անտիո-
քումն և Իկոնիոնումն և Լիւստրայումն. ինչպիսի
հալածանքների համբերեցի. և ամենից ինձ ազա-
12 տեց Տէրը ։ Եւ ամենքն որ կամենում են աստ-
ուածպաշտութեամբ ապրել Քրիստոս Յիսուսումն,
13 հալածանք պիտի կրեն. Բայց չար և կախարդ մար-
դիկն առաջ կ՚գնան չարութեան մէջ, մոլորեցնե-
14 լով և մոլորելով ։ Բայց դու հաստատ կաց նորան-
ցում, որ սովորեցիր և հաւատացիր. և գիտենա-
15 լով թէ ումից սովորեցիր. Եւ որ մանկութիւնիցդ
սուրբ գրքերը գիտես, որ կարող են քեզ իմաս-
տուն անել փրկութեան համար այն հաւատքի
16 ձեռովը որ Քրիստոս Յիսուսումն է ։ Ամեն գիրք
աստուածաշունչ են և օգտակար վարդապետու-
թեան, և յանդիմանութեան, և ուղղելու, և ար-
17 դարութեան խրատելու համար. Որ Աստուծոյ մար-
դը կատարեալ լինի ամեն բարի գործքերի համար
պատրաստուած ։

ԳԼ. Դ

1 Արդ այս վկայութիւնը դնում եմ Աստուծոյ և
Տէր Յիսուսի Քրիստոսի առջև որ դատելու է կեն-
դանիներին և մեռելներին իր յայտնութիւնումն ու
2 թագաւորութիւնումը ։ Խօսքը քարոզիր · վերայ
հասիր թէ պատշաճ ժամանակ լինի թէ անպատ-
շաճ ։ յանդիմանիր , սաստիր , մխիթարիր ամեն եր-
3 կայնմտութիւնով և վարդապետութիւնով ։ Վասն
զի ժամանակ կ'գայ որ ողջամիտ վարդապետու-
թեանը չեն համբերիլ · այլ իրանց յատուկ ցան-
կութիւնների համեմատ վարդապետներ կ'դիզեն
4 իրանց վերայ , իրանց լսելեաց մարմաջելու պէս ։ Եւ
իրանց լսելիքը ճշմարտութիւնից ետ կ'դարձնեն և
5 առասպելների ետևից կ'մոլորին · Բայց դու ար-
թուն կաց ամեն բանի մէջ նեղութիւններ կրե-
լով · աւետարանչի գործքը գործիր , քո պաշտօնը
6 կատարիր ։ Վասն զի ես արդէն նուիրվում եմ , և
7 իմ բաժնուելու ժամանակը հասած է ։ Բարի պա-
տերազմը պատերազմեցի , ընթացքը կատարեցի ,
8 հաւատքը պահեցի · Այսուհետև մնում է ինձ
արդարութեան պսակը , որ Տէրը կ'տայ ինձ այն օ-
րումը՝ արդար դատաւորը · և ոչ միայն ինձ , այլ
և ամենին · որ սիրեցին նորա յայտնութիւնը ։
9 Շտապիր որ շուտով ինձ մօտ գաս · վասն զի
Դեմասը թողեց ինձ և այս աշխարհքը սիրեց , և
10 գնաց Թեսաղոնիկէ ։ Կրեսկէսը Գաղատիա · Տիտո-
սը Դաղմատիա · Ղուկասն է միայն ինձ հետ ·
11 Մարկոսին առնես հետ բերես · վասն զի ինձ ծա-
12 ռայութեան համար պէտք է ։ Տիւքիկոսին ուղար-
13 կեցի Եփեսոս ։ Վերարկուն , որ Տրովադայումն Կար-
պոսի մօտ թողի , գալիս՝ բեր , գրքերն էլ , մանա-

14 ւանդ մագաղաթները ։ Աղէքսանդրոս դարբինն ինձ
շատ չարութիւն արաւ . Տէրը նորան հատուցում
15 տայ իր գործքերի պէս ։ Դու էլ նորանից զգուշա-
ցիր . վասն զի նա շատ հակառակ կեցաւ մեր խօս-
16 քերին ։ Ատեանում առաջին անգամ պատասխանելիս`
ոչ ով չկանգնեց իմ կողմը , այլ ամենքը ինձ
17 թողին . թող չհամարուի նորանց ։ Իսկ Տէրն ինձ
մօտ կանգնեց , և զօրացրեց ինձ որ ինձանով քա-
րոզութիւնն հաստատուի , և բոլոր հեթանոսները
18 լսեն . և ես ազատուեցայ առիւծի բերանիցը ։ Եւ
կ'փրկէ ինձ Տէրն ամեն չար բանից և կ'ազատէ կը
հասցնէ իր երկնային արքայութեանը . որին լինի
փառք յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն ։
19 Բարեւ տուր Պրիսկէին և Ակիւղային , և Ոնիսի-
20 փորի տանը ։ Երաստոսը մնաց Կորնթոսումը . և
21 Տրոփիմոսին թողի հիւանդ Միլիտոսումն ։ Շտապիր
որ ձմեռից առաջ գաս ։ Բարեւ է տալիս քեզ
Եւբուղոսն , և Պուդէսն և Լինոսն , և Կլաւդիա և
22 բոլոր եղբարքը ։ Տէր Յիսուս Քրիստոսը քո հոգու
հետ լինի . շնորհք ձեզ հետ . Ամէն ։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՏՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս Աստուծոյ ծառայ և Յիսուսի Քրիստոսի
առաքեալ. Աստուծոյ ընտրուածների հաւատքի
և աստուածպաշտական ճշմարտութեան գիտու-
2 թեան համեմատ, Յաւիտենական կենաց յուսովը,
որ յաւիտենական դարերից առաջ խոստացաւ ան-
3 սուտն Աստուած. Բայց իր ժամանակին յայտնեց
իր խօսքը քարոզութիւնով, որ ինձ հաւատացուե-
4 ցաւ մեր փրկիչ Աստուծոյ հրամանի համեմատ. Տի-
տոս՝ սիրելի որդոյս, մեր հասարակաց հաւատքի
համեմատ, շնորհք, ողորմութիւն և խաղաղու-
թիւն լինի Աստուած Հօրից և Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսից մեր փրկչիցը:
5 Նորա համար թողի քեզ Կրետէի մէջ որ պա-
կասորդները ուղղես, և ամեն մէկ քաղաքում ե-
6 րէցներ կարգես, ինչպէս ես քեզ պատուիրեցի: Ե-
թէ մէկն անարատ է, մէկ կնկան մարդ. հաւատաց-
եալ որդիք ունենայ, որոնց վերայ անառակութեան
7 գանգատ չկայ կամ անհնազանդ չեն. Վասն զի
եպիսկոպոսը պէտք է անարատ լինի ինչպէս Աս-
տուծոյ տնտես. ոչ յանդուգն, ոչ բարկացող, ոչ
8 գինեմոլ, ոչ զարկող, ոչ պիղծ շահ սիրող: Այլ
հիւրասէր, բարեսէր, խոհեմ, արդար, սուրբ,
9 ժուժկալ. Հաստատ բռնելով վարդապետութեան
հաւատարիմ խօսքը, որ կարող լինի ողջամիտ
վարդապետութիւնով յորդորել էլ, և հակառա-

10 կողներին յանդիմանել էլ ։ Վասն զի շատ անհը-
նազանդներ, զրախօսներ, խաբեբաներ կան. մա-
11 նաւանդ նորանք որ թլփատութիւնից են ։ Որոնք
պէտք է պապանձեցնել, որ ամբողջ տները կոր-
ծանում են, սովորեցնելով այն որ արժան չէ
12 պիղծ շահի պատճառով ։ Նորանցից մէկը՝ հէնց ի-
րանց յատուկ մարգարէ՝ ասաց. Կրէտացիք միշտ
13 ստախօս են, չար գազաններ, դատարկափոր ։ Այս
վկայութիւնը ճշմարիտ է. նորա համար սաստիկ
յանդիմանիր նորանց, որ առողջ լինեն հաւատ-
14 քումն. Եւ մտիկ չտան Հրէական առասպելներին
և այն մարդկանց պատուիրանքներին որ ճշմար-
15 տութիւնից թեքուած են ։ Ամեն բան սուրբ է
սրբերին. բայց պիղծերին և անհաւատներին ոչ մի
բան սուրբ չէ, այլ պղծուած է նորանց միտքը և
16 խորհուրդները ։ Խոստովանում են թէ Աստուծոյն
գիտեն, բայց իրանց գործքերովն ուրանում են նո-
րան. պիղծ են և անհնազանդ և ամեն բարի գործքի
համար անպիտան ։

ԳԼ. Բ

1 Բայց դու խօսիր ինչ որ կ՚վայելէ ողջամիտ վար-
2 դապետութեանը ։ Ծերերը զգաստ լինեն, ծանրա-
բարոյ, խոհեմ, ողջամիտ հաւատքով, սիրով, համ-
3 բերութեամբ. Նոյնպէս էլ պառաւները սրբավա-
յել վարմունքով լինեն, ոչ բանսարկու, ոչ գի-
4 նեմոլ, այլ բարի խրատ տուող. Որ զգաստացնեն
մատղաշ կանանցն՝ լինել այրասէր և որդեսէր,
5 խոհեմ, մաքուր, տնարար, բարեգործ, իրանց
մարդկանց հնազանդ, որ Աստուծոյ խօսքը չհայ-
6 հոյուի ։ Նոյնպէս էլ յորդորիր երիտասարդներին
7 որ խոհեմ լինեն. Ամեն կողմանէ քո անձը բարի
գործքերի օրինակ դնելով՝ վարդապետութեան մէջ

8 անեղծութիւն, ծանրաբարոյութիւն, Ողջամիտ
խօսք անմեղադրելի. որ հակառակորդը ամաչէ,
9 մեզ վերայ չար ասելու բան չունենալով։ Ծառա-
ները իրանց տէրանց հնազանդ լինեն, ամեն բա-
ների մէջ հաճոյ լինեն, ոչ թէ հակառակ խօսողներ.
10 Բան չթաքցնեն, այլ կատարեալ բարի հաւա-
տարմութիւն ցոյց տան. որ մեր Փրկիչ Աստուծոյ
վարդապետութիւնը զարդարեն ամեն բաների մէջ։
11 Վասն զի Աստուծոյ շնորհքն երեւեցաւ. որ փրկա-
12 րար է, ամեն մարդկանց համար. Որ խրատում
է մեզ, որ ուրանանք ամբարշտութիւնը և աշխար-
հական ցանկութիւնները. Եւ խոհեմութեամբ և
արդարութեամբ և աստուածպաշտութեամբ ապ-
13 րենք այս աշխարհումը. Սպասելով այն երանելի
յուսոյն և մեծ Աստուծոյ և մեր փրկիչ Յիսուսի
14 Քրիստոսի փառաւոր յայտնութեանը, Որ իր ան-
ձըն մեզ համար տուաւ, որ մեզ ամեն անօրէնու-
թիւնից փրկէ, և սրբէ իրան համար յատուկ ժո-
15 ղովուրդ լինէ բարի գործքերի նախանձաւոր։ Այդ
բաները խօսիր և յորդորիր և յանդիմանիր բոլոր
սաստկութիւնով. ոչ ով քեզ չանարգէ։

Գլ. Գ

1 Նորանց միտքը բեր, որ իշխանութիւններին և պե-
տութիւններին հնազանդեն, հպատակեն, և ամեն
2 բարի գործքերի համար հնազանդ լինեն. Ոչ մէ-
կին չհայհոյեն, կռիւ չանեն, հեզ լինեն, ամեն
3 մարդկանց ամեն քաղցրութիւն ցոյց տան։ Վասն
զի մենք էլ էինք մի ժամանակ անմիտ, անհնա-
զանդ, մոլորած, ցանկութիւնների և կերպ կերպ
անառակութիւնների ծառայողներ, վարվում էինք
չարութիւնով և նախանձով, ատելի էինք, Եւ ի-
4 րար ատող։ Բայց երբոր մեր Փրկիչ Աստուծոյ

քաղցրութիւնը և մարդասիրութիւնը յայտնուե-
5 ցաւ, Ոչ թէ արդարութեան գործքերիցը, որ մենք
արինք, այլ իր ողորմութեան համեմատ փրկեց
մեզ միւսանգամ ծնուելու աւազանովը, և Սուրբ
6 Հոգու նորոգութիւնովը, Որ առատութիւնով թա-
փեց մեզ վերայ մեր Փրկիչ Յիսուսի Քրիստոսի ձե-
7 ռովը, Որ նորա շնորհքովն արդարացած ժառանգ
8 լինինք յաւիտենական կեանքի յուսովը։ Ճշմարիտ
է այս խօսքը և կամենում եմ, որ դու այս բանե-
րը հաստատես, որ Աստուծոյն հաւատացողները
ջանք անեն բարի գործքերի մէջ կենալու, սորանք
9 են բարի և մարդկանց օգտակար։ Բայց յիմար վի-
ճաբանութիւններից, ազգահամարներից և հակա-
ռակութիւններից, և օրէնքի կռիւներից ետ քաշ-
10 ուիր. վասն զի անօգուտ և ունայն են։ Հերձուա-
ծող մարդուց, երբոր առաջին և երկրորդ անգամ
11 խրատել ես, ետ կաց։ Գիտենալով որ այնպիսին
ծռուած է և մեղք է գործում ինքն իր անձն դա-
տապարտելով։

12 Երբոր Արտեմասին կամ Տիւքիկոսին ուղարկեմ
քեզ մօտ՝ շտապիր որ գաս Նիկոպօլիս ինձ մօտ.
13 վասն զի որոշել եմ ձմեռն այնտեղ մնալ։ Եւ օ-
րինական Զենասին և Ապողոսին շուտով ճանա-
պարհ գիր. Խնայէ որ ոչ մի բան չպակասի նո-
14 րանց։ Բայց մերիններն էլ թող սովորեն բարի
գործքերի մէջ կենալ հարկաւոր պիտոյքների հա-
15 մար, որ անպտուղ չլինեն։ Բարեւ են տալիս քեզ
այն ամենքն որ ինձ հետ են. բարեւ տուր նորանց
որ սիրում են մեզ հաւատքով. շնորհքը ձեր ա-
մենի հետ լինի. Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի կապուածը և Տիմո-
թէոս եղբայրը, Փիլիմոնին սիրելոյն և մեր գործակ-
2 ցին, Եւ Ապփիա սիրելուհուն և Արքիպոսին՝ մեր
3 զինուորակցին և քո տան եկեղեցուն. Շնորհք
լինի ձեզ հետ և խաղաղութիւն Աստուած մեր
Հօրիցը և Տէր Յիսուս Քրիստոսիցը։
4 Գոհանում եմ Աստուածանից՝ ամեն ժամանակ
5 յիշելով քեզ իմ աղօթքներումը. Լսելով քո սէ-
րը և հաւատքն. որ ունիս դէպի Տէր Յիսուսը, և
6 դէպի ամեն սրբերը, Որ քո հաւատքի հաղորդակ-
ցութիւնն պտղաբեր լինի այն ամեն բարի բաների
գիտութիւնովը որ ձեզանում է Քրիստոս Յիսու-
7 սումն։ Վասն զի շատ ուրախութիւն և մխիթա-
րութիւն ընդունեցինք քո սիրոյ վերայ, որ սրբերի
սրտերը քեզանով հանգիստ են գտել, եղբայր։
8 Վասն որոյ՝ թէպէտ շատ համարձակութիւն ու-
նիմ Քրիստոսումն հրամայել քեզ այն որ արժան
9 է, Սակայն սիրոյ համար աւելի աղաչում եմ մի
այնպիսի լինելով, ինչպէս ծերունի Պօղոս, և հի-
10 մա էլ Յիսուսի Քրիստոսի կապուածս։ Աղաչում
եմ քեզ իմ որդոյ համար, որին ծնայ իմ կա-
11 պանքներումը, այսինքն Ոնեսիմոսի համար, Որ մի
ժամանակ անպիտան էր քեզ. բայց հիմա քեզ և
12 ինձ պիտանի, նորան ուղարկեցի քեզ մօտ։ Դու էլ
13 զորան որ է իմ սրտի կտորը, ընդունիր։ Ես կամե-
նում էի նորան ինձ մօտ պահել, որ քո փոխանակ
ծառայութիւն անէ ինձ աւետարանի կապանքնե-

14 րումը։ Բայց առանց քո կամացը չկամեցայ ոչինչ
անել, որ քո բարիքը իբրեւ ստիպմամբ չլինի, այլ
15 կամաւ։ Եւ թերեւս հէնց սորա համար մի ժամա-
նակ բաժնուեցաւ քեզանից, որ յաւիտեանս ունե-
16 նաս դորան. Այլ ոչ եւս իբրեւ ծառայ, այլ
ծառայից բարձր, ինչպէս սիրելի եղբայր. մանա-
ւանդ ինձ, բայց ո՜րքան աւելի քեզ թէ մարմնոյ
17 և թէ Տիրոջ կողմանէ։ Եթէ ինձ քո ընկեր ես հա-
18 մարում, ընդունիր դորան ինչպէս ինձ։ Եւ եթէ
քեզ մին վնաս է արած կամ պարտական է, նա
19 ինձ հաշուիր։ Ես Պօղոս իմ ձեռովը գրեցի, ես
կ'վճարեմ. որ չասեմ քեզ թէ դու քո անձն էլ
20 ինձ պարտական ես։ Այո, եղբայր, թող շահուիմ
քեզանից Տէրումը. հանգստացուր իմ սիրտը Տէ-
21 րումը։ Քո հնազանդութեան վերայ համոզուած
գրեցի քեզ. գիտենալով որ ասածիցս աւելի կա-
նես։

22 Միանգամայն ինձ համար կենալու տեղ էլ պատ-
րաստիր. վասն զի յոյս ունիմ որ ձեր աղօթքնե-
23 րովը շնորհուիմ ձեզ։ Բարեւ է տալիս քեզ Ե-
պափրասն իմ գերութեան ընկերը Քրիստոս Յի-
24 սուսում. Մարկոսը, Արիստարքոսը, Դեմասը,
25 Ղուկասը իմ գործակիցները։ Մեր Տէր Յիսուսի
Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգուն հետ լինի. Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Շատ մասերով և շատ կերպերով Աստուածը ա-
ռաջուց խօսելով մեր հարանց հետ մարգարէների
2 ձեռով, Այս վերջի օրերումը խօսեց մեզ հետ Որ-
դովը, որին ամեն բանի ժառանգ դրաւ, որով յա-
3 ւիտեաններն էլ արաւ. Որ նորա փառաց լոյսը
լինելով և նորա էութեան նկարագիրը, որ իր զօ-
րութեան խօսքովը ամեն բան կրում է՝ մեր մեղ-
քերի սրբութիւնն իրանով անելուց յետոյ նստեց
4 Աստուծոյ մեծութեան աջ կողմը ի բարձունս, Եւ
հրեշտակներիցն այնքան աւելի լաւ եղաւ, որքան
նորանցից աւելի գերազանց անուն ժառանգեց,
5 Վասն զի հրեշտակներից որի՞ն ասաց երբեք, իմ
որդին ես դու, ես այսօր ծնայ քեզ. և դարձեալ
Ես նորան Հայր կ'լինիմ, և նա ինձ Որդի կ'լինի։
6 Եւ երբոր անդրանիկին միւսանգամ աշխարհ կը
մտցնէ ասում է. Եւ երկրպագեն նորան Աստու-
7 ծոյ բոլոր հրեշտակները։ Բայց հրեշտակների հա-
մար ասում է. Նա որ իր հրեշտակները հոգիներ
8 արաւ, և իր պաշտօնեաներն կրակի բոց։ Բայց
Որդուն ասում է, Քո աթոռն, ով Աստուած, մին-
չեւ յաւիտեանի յաւիտեանն է. քո թագաւորու-
9 թեան գաւազանը շիտակ գաւազան է։ Սիրեցիր
արդարութիւնը և ատեցիր անօրէնութիւնը. սորա
համար օծեց քեզ, ով Աստուած, քո Աստուա-
ծը ուրախութեան իւղով աւելի քան թէ քո ըն-

10 կերներին։ Եւ դու, ով Տէր, ի սկզբանէ երկիրը
հիմնեցիր. և երկինքները քո ձեռքի գործն են։
11 Նորանք կ'կորչեն, բայց դու կ'կենաս կ'մնաս. և
12 ամենքը ձորձի պէս կ'մաշուին. Եւ վերարկուի պէս
կ'գալարես նորանց և կ'փոխուին, բայց դու նոյնն
13 ես և քո տարիները չեն պակասել։ Եւ հրեշտակ-
ներից որի՞ն ասաց երբէք. Իմ աջ կողմը նստիր,
մինչեւ որ քո թշնամիները քո ոտաց պատուան-
14 դան դնեմ։ Չէ՞ որ ամենքը սպասաւոր հոգիներ
են ուղարկուած սպասաւորութիւն անելու նորանց
համար, որ փրկութիւնը պիտի ժառանգեն։

ԳԼ. Բ

1 Նորա համար պէտք է մեզ առաւել եւս ականջ
դնենք այն ձեր լսած բաներին, որ մի դուցէ պա-
2 կասուինք։ Վասն զի եթէ հրեշտակների ձեռով
խօսած բանը հաստատ եղաւ, և ամեն յանցանք
և անհնազանդութիւն ընդունեց իր արդար պա-
3 տիժը, Ապա մենք ի՞նչպէս կ'պրծնենք, եթէ անհոգ
լինինք այսպիսի փրկութեան համար, որ սկիզբն
առաւ խօսուելու Տէրից, և լսողների ձեռովը մեր
4 միջումը հաստատուեցաւ. Աստուած էլ միասին
վկայեց նշաններով և հրաշքներով, և կերպ կերպ
զօրութիւններով, և Սուրբ Հոգու պարգեւներովն
ինչպէս ինքն կամեցաւ։
5 Վասն զի ոչ թէ հրեշտակներին հնազանդ արաւ
այն հանդերձեալ աշխարհքը, որի մասին խօսում
6 ենք։ Մէկը վկայեց մէկ տեղ ասելով. Մարդն ի՞նչ
է որ դու յիշես նորան, կամ մարդու որդին որ
7 այցելես նորան։ Մի քիչ ցած արիր նորան հրեշ-
տակներից. փառքով և պատուով պսակեցիր նո-
րան, և քո ձեռքի գործքերի վերայ կանգնեցիր

8 նորան։ Ամեն բան հնազանդ արիր նորա ոտաց
տակ. վասն զի ամենն որ հնազանդեցրեց նորան,
ոչինչ չթողեց որ հնազանդ չլինի նորան. բայց
հիմա տակաւին չենք տեսնում թէ ամեն բան
9 հնազանդուած է նորան։ Բայց հրեշտակներից մի
քիչ ցածացած տեսնում ենք Յիսուսին մահի չար-
չարանքի համար. փառքով և պատուով պսակ-
ուած, որ Աստուծոյ շնորհքովն ամենի համար մա-
10 հը ճաշակէ։ Որովհետեւ վայելում էր նորան, որի
համար է ամեն բան և որով ամեն բան, որ շատ
որդիք փառքի մէջ տանողին՝ նորանց փրկութեան
Առաջնորդին չարչարանքով կատարէ։
11 Վասն զի թէ սրբողը, և թէ սրբուողները, ա-
մենքը մէկից են. և այդ պատճառով ամօթ չէ
12 համարում նորանց եղբայր կոչել և ասել. Կ'պատ-
մեմ քո անունը իմ եղբայրներին, եկեղեցու մէջ
13 կ'օրհնեմ քեզ. Եւ դարձեալ, Թէ Ես յոյս կ'դը-
նեմ նորա վերայ. և դարձեալ. Ահա ես և իմ
մանուկները որ նորանց Աստուած տուաւ ինձ։
14 Արդ որովհետեւ մանկունքն արիւնի և մարմնոյ
մասնակից եղան, ինքն էլ շատ նման կերպով
մասնակից եղաւ նորանց. որ իր մահովը խափանէ
մահի իշխանութիւնն ունեցողին այսինքն սատա-
15 նային, Եւ ազատէ նորանց որ մահի վախովն ի-
րանց բոլոր կենաց մէջ ծառայութեան մէջ բըռ-
16 նուած էին, Վասն զի բնաւ հրեշտակների ձեռք
17 չէ տալիս։ Ուստի պէտք էր նորան որ բոլորովին
եղբայրներին նմանուի. որ ողորմած լինի, և հա-
ւատարիմ քահանայապետ աստուածակոյս կող-
18 մանէ որ ժողովրդի մեղքերը քաւէ։ Վասն զի
ինքն որ չարչարուեցաւ և փորձուեցաւ, կարող է
օգնութիւն տալ փորձուողներին։

ԳԼ. Գ

1 Ուստի, սուրբ եղբարք՝ երկնաւոր կոչումին մասնակիցք, մտիկ տուէք մեր դաւանութեան Առաքելոյն և Քահանայապետին՝ Քրիստոս Յիսուսին,
2 Որ հաւատարիմ է իրան հաստատողին, ինչպէս
3 Մօսէս էլ նորա բոլոր տան մէջ։ Վասն զի նա աւելի փառքի արժան եղաւ քան Մօսէս, որքան որ
4 տունից աւելի պատիւ ունի նորա շինողը. Վասն զի ամեն տուն մէկից է շինվում. բայց նա որ ա-
5 մենն արաւ՝ Աստուած է։ Եւ Մօսէս հաւատարիմ է բոլոր տան մէջ ինչպէս ծառայ՝ այն ասուելու
6 բաներին վկայ լինելու համար։ Բայց Քրիստոս ինչպէս որդի իր տան վերայ. որի տունը մենք ենք, եթէ յուսոյ համարձակութիւնը և պարծանքը մինչև վերջը հաստատ բռնենք։
7 Նորա համար. ինչպէս Սուրբ Հոգին ասում է.
8 Այսօր՝ եթէ նորա ձայնը լսէք, Մի խստացնէք ձեր սրտերը ինչպէս բարկանալու ժամանակում, փոր-
9 ձութեան օրը անապատի մէջ. Ուր որ ձեր հարքը փորձեցին ինձ. քննեցին ինձ և տեսան իմ գործ-
10 քերը քառասուն տարի։ Նորա համար զզուեցայ այն ազգիցը և ասացի. Միշտ մոլորում են սրտով
11 և նորանք չճանաչեցին իմ ճանապարհները։ Այնպէս որ երդւում արի իմ բարկութիւնումը, թէ
12 պիտի չմտնեն իմ հանգստի մէջ։ Նայեցէք. եղբարք, մի գուցէ ձեզանից մէկումը անհաւատութեան չար սիրտ լինի որ ապստամբուի կենդանի
13 Աստուածանից, Այլ իրար յորդորեցէք ամեն մէկ օր. քանի որ այսօր է ասվում. որ ձեզանից մէկը
14 չխստանայ մեղքի խաբէութիւնովը։ Վասն զի մասնակից եղանք Քրիստոսին, եթէ այն հաստատու-

15 Թէեւ սկիզբը մինչեւ վերջը պինդ բռնենք, Քանի
որ ասւում է. Այսօր եթէ նորա ձայնը լսէք մի
խստացնէք ձեր սրտերն ինչպէս որ բարկացնելու
16 ժամանակումը։ Վասն զի ոմանք որ լսել էին, բար-
կացրին. բայց ոչ թէ Եգիպտոսից Մօսէսի միջոցո-
17 վը բոլոր դուրս եկածները։ Ումի՞ց զզուեցաւ այն
քառասուն տարին. չէ՞ որ մեղք գործողներիցը.
18 որո՞նց ոսկրներն ընկան անապատի մէջը։ Եւ ո-
րո՞նց երդւում արաւ որ իր հանգստի մէջ չպիտի
19 մտնեն, եթէ ոչ անհաւատներին։ Եւ տեսնում
ենք որ չկարողացան մտնել անհաւատութեան
պատճառով։

ԳԼ. Դ

1 Ուրեմն վախենանք, մի գուցէ երբէք նորա հան-
գստի մէջ մտնելու աւետիքը մնալիս, ձեզանից
2 մէկը պակասած գտնուի։ Վասն զի մենք էլ ենք
աւետիքն առել ինչպէս և նորանք. բայց նորանց
օգուտ չբերաւ [illegible] քարոզութեան խօսքը,
որովհետեւ չխառնուեցաւ հաւատքի հետ լսող-
3 ների մէջ։ Բայց մենք հաւատացեալքս մտնում
ենք այն հանգստի մէջ, ինչպէս ասաց. Ես ինչ-
պէս երդւում արի իմ բարկութիւնումը, թէ պի-
տի չմտնեն իմ հանգստի մէջ. Թէեւ գործքերն
4 աշխարհքի սկզբիցը կատարուած էին, Վասն զի
մէկ տեղ եօթներորդ օրուայ համար այսպէս է ա-
սում. Եւ Աստուած եօթներորդ օրումը հանգիստ
5 առաւ իր բոլոր գործքերիցը։ Եւ այստեղ դար-
ձեալ ասում է թէ պիտի չմտնեն իմ հանգստի
6 մէջ։ Արդ որովհետեւ մնում է որ մի քանիսը նո-
րա մէջ մտնեն, և նորանք որ առաջուց աւետիքն
առան, չմտան անհաւատութեան պատճառով.
7 Կրկին ուրիշ օր է հաստատում։ Այսօր Դաւթով

ասելով այնքան ժամանակներից յետոյ. ինչպէս
որ ասուեցաւ Այսօր որ նորա ձայնը լսէք մի խստա-
8 ցնէք ձեր սրտերը։ Վասն զի եթէ Յեսուն նորանց
հանգստի մէջ էր տարել, նորանից յետոյ ուրիշ
9 օրի համար էլ չէր խօսել։ Ուրեմն մնում է մի
10 շաբաթանալ Աստուծոյ ժողովրդի համար։ Վասն
զի նորա հանգիստը մտնողը, ինքն էլ հանգստա-
ցաւ իր գործքերիցը. ինչպէս Աստուած էլ իրան-
11 ներիցը։ Ուրեմն ջանանք այն հանգստի մէջ մտա-
նելու. որ մի գուցէ մէկը նոյն անհաւատութեան
12 օրինակի պէս ընկնի։ Որովհետեւ Աստուծոյ խօսքը
կենդանի է և զօրաւոր և ամեն երկսայրի սուրից
աւելի կտրուկ է, և թափանցում է մինչեւ շուն-
չի և ոգու և յօդուածների և ծուծի բաժանումը.
13 և քննող է սրտի մտքերը և խորհուրդները։ Եւ
չկայ մի արարած աներեւոյթ նորա երեսից. բայց
ամենն էլ մերկ և բաց է նորա աչաց առջեւ որի
հետ է մեր բանը։

14 Արդ որովհետեւ մեծ Քահանայապետ ունինք
երկինքներումն անցած. Աստուծոյ Որդին Յիսու-
15 սին, պինդ բռնենք դաւանութիւնը։ Վասն զի ոչ
թէ այնպիսի քահանայապետ ունինք որ չկարենայ
մեր տկարութեանց հետ կարեկից լինել. այլ Գ
այնպիսին, որ ամեն բանով փորձուած էր նմանու-
16 թեամբ, բայց առանց մեղաց։ Ուրեմն համարձա-
կութիւնով մօտենանք շնորհաց աթոռին, որ ո-
ղորմութիւն ընդունինք և շնորհք գտնենք պատ-
շաճ ժամանակին օգնելու։

ԳԼ. Ե

1 Վասն զի ամեն քահանայապետ մարդկանցից առ-
ուած՝ մարդկանց համար է դրվում աստուածա-
կոյս բաներում. որ ընծաներ և զոհեր մատուցանէ

2 մեղաց համար։ Որ նա կարող է կարեկից լինել
տգէտներին և մոլորուածներին. վասն զի ինքն էլ
3 տկարութիւնով պատուած է։ Եւ այն պատճա-
ռով պէտք է ինչպէս ժողովրդի համար նոյնպէս
էլ իր անձի համար պատարագ մատուցանէ մեղաց
4 համար։ Եւ ոչ թէ մէկն իր անձի համար առնում
է պատիւը. այլ նա որ Աստուածանից կանչուած է,
5 ինչպէս Ահարօնը։ Այնպէս էլ Քրիստոս ոչ թէ
ինքն իր անձը փառաւորեց, որ Քահանայապետ
լինի. այլ նա որ ասաց նորան Դու իմ Որդին ես
6 դու, ես այսօր ծնայ քեզ։ Ինչպէս էլ մի ուրիշ
տեղ ասում է. Դու քահանայ ես յաւիտեան Մել-
7 քիսեդեկի կարգի պէս։ Նա որ իր մարմնոյ օրե-
րումն աղօթք և աղաչանք սաստիկ աղաղակով և
արտասուքով մատուցանում էր նորան, որ կա-
րող էր ազատել նորան մահից. և լսուեցաւ իր
8 բարեպաշտութեան համար։ Թէեւ Որդի էր, այն
9 չարչարանքներիցը հնազանդութիւնը սովորեց։ Եւ
երբոր կատարուեցաւ՝ բոլոր իրան հնազանդողների
համար յաւիտենական փրկութեան պատճառ ե-
10 ղաւ. Աստուածանից անուանուելով Քահանայա-
11 պետ Մելքիսեդեկի կարգի պէս։ Որի համար շատ
խօսք ունինք, և դժուար է մեկնել ասելով, որով-
12 հետեւ ծոյլ եղաք ականջներով։ Վասն զի ժամա-
նակին նայելով պիտի վարդապետ լինէիք. կրկին
կարօտ էք սովորելու թէ ինչ են Աստուծոյ խօս-
քերի առաջին նշանագիրները. և կարօտողներ ե-
13 ղաք կաթի և ոչ թէ հաստատ կերակուրի։ Վասն
զի ամեն ով որ կաթնակեր է, անհմուտ է արդա-
14 րութեան խօսքին, որովհետեւ տղայ է։ Բայց կա-
տարեալների համար է հաստատ կերակուրը. ո-
րոնց զգայարանները վարժողութեամբ կրթուած
են բարին և չարը զանազանելու։

ԳԼ. Զ

1 Ուստի Քրիստոսի մասին սկզբնական խօսքը թողե-
լով դէպի կատարեալը գանք. ոչ անց կրկին հիմը
դնելու մեռած գործքերից ապաշխարութեան և
2 Աստուծոյ հաւատալու համար. Եւ մկրտութիւն-
ների ուսմունքի, և ձեռք դնելու, և մեռելների
յարութեան և յաւիտենական դատաստանի հա-
3 մար ։ Եւ սա անենք, եթէ Աստուած հրաման տայ ։
4 Վասն զի անկարելի է նորանց որ մէկ անգամ լու-
սաւորուած, այն երկնաւոր պարգևի համն առած,
5 և Սուրբ Հոգոյն մասնակից եղած, Եւ Աստուծոյ
գեղեցիկ խօսքի, և հանդերձեալ աշխարհքի զօրու-
6 թիւնները ճաշակած են, Եթէ կործանում են. որ
նորանց դարձեալ նորոգուին ապաշխարութեան հա-
մար. որովհետեւ Աստուծոյ Որդոյն իրանց համար
7 կրկին խաչեցին և խայտառակ արին ։ Վասն զի այն
երկիրն, որ իր վերայ շատ անգամ եկած անձրեւը
խմէ, և շահաւոր արդիւնք բուսեցնէ նորանց համար,
որոնց ձեռքով էլ մշակվում է. նա Աստուածանից
8 օրհնութիւն կ'ընդունի ։ Բայց այն որ փուշ և տա-
տասկ է բերում, անպիտան է և անէծքի մօտ. և
9 նորա վերջն այրուիլ է ։ Իսկ ձեզ համար, սիրե-
լիներ, հաստատ յոյս ունինք լաւագոյն և փրկու-
10 թեան վերաբերեալ բաների մասին ։ Վասն զի Ա-
տուած անիրաւ չէ որ մոռանայ ձեր գործքը և այն
սիրոյ աշխատանքն, որ նորա անուանի համար ցոյց
տուիք, որ ծառայում էիք սրբերին և ծառայում
էք ։
11 Եւ փափաքում ենք որ ձեզանից ամեն մէկը
նոյն ջանքը ցոյց տայ, որ յոյսը հաստատ մնայ
12 մինչեւ վերջը ։ Որ հեւանդամիտ չլինիք. այլ նմա-

նող լինիք համբերութեամբ և երկայնմտութիւնով ա-
13 ւետիքները ժառանգողներին։ Վասն զի երբոր Աս-
տուած տուաւ Աբրահամին աւետիքի խոստմունքը,
որովհետեւ ուրիշ աւելի մեծը չունէր, որ նորա-
14 նով երդումն անէր, իր անձովն երդումն արաւ և
ասաց. Այո, օրհնելով կ'օրհնեմ քեզ, և շատա-
15 ցնելով կ'շատացնեմ քեզ։ Եւ այսպէս երկայնա-
16 միտ լինելով, հասաւ աւետիքին։ Իրաւի մարդիկ
աւելի մեծովն են երդումն անում, և նորանց բո-
լոր հակառակութեան վճիռը՝ բանը հաստատելու
17 համար՝ երդումն է։ Որով Աստուած առաւել եւս
կամենալով աւետիքի ժառանգողներին ցոյց տալ
իր խորհրդի անփոփոխ լինելը, երդումը մէջ բե-
18 րաւ. Որ երկու անփոփոխելի բանով, որոնցով ան-
կարելի է որ Աստուած սուտ խօսի, հաստատուն
մխիթարութիւն ունենանք, մենք որ ապաւինե-
19 ցանք առջեւնիս դրած յոյսը բռնելու. Որ հաս-
տատ և անշարժ խարիսխի պէս ունինք մեր անձի
համար. որ և մտնում է վարագուրի ներսի կողմն
20 էլ, Ուր որ մեզ համար Առաջնորդ մտաւ Յիսու-
սը, Մելքիսեդեկի կարգի պէս յաւիտենական քա-
հանայապետ եղած։

ԳԼ. Է

1 Վասն զի այս Մելքիսեդեկը Սաղէմի թագաւոր
էր. բարձրեալ Աստուծոյ քահանայ. որ դիմաւո-
րեց Աբրահամին, երբոր նա թագաւորների կոտո-
2 րելուցն ետ էր գառնում և օրհնեց նորան. Որին
Աբրահամ ամեն բաներից տասանորդ էլ տուաւ.
նա առաջ թարգմանվում է արդարութեան թա-
գաւոր, և յետոյ Սաղէմի թագաւոր, որ է խա-
3 ղաղութեան թագաւոր։ Անհայր, անմայր, առանց

ազգահամարի․ որ ոչ օրերի սկիզբն ունի, և ոչ
կենաց վերջ․ այլ Աստուծոյ Որդւոյ նման եղած կե-
նում մնում է քահանայ մշտնջենաւոր։
4 Հիմա տեսէք թէ քանի մեծ էր սա, որին Աբ-
րահամ նահապետն էլ տասանորդ տուաւ այն ա-
5 ւարիցը։ Եւ Ղեւիի որդիքներիցը նորանք, որ ըն-
դունում են քահանայութիւնն, հրաման ունին
ժողովրդիցը տասանորդ առնելու ըստ օրէնի, այս-
ինքն իրանց եղբայրներիցը․ թէպէտ և նորանք էլ
6 Աբրահամի երանքիցն են ելած։ Բայց նա, որի
ազգահամարը նորանցից չէր, տասանորդ առաւ
Աբրահամից․ և օրհնեց նորան որ աւետիքներն
7 ունէր։ Հիմա առանց որ և է հակառակութեան՝
ցածը լաւագոյնիցն է օրհնվում։
8 Եւ այստեղ մահկանացու մարդիկ են առնում
տասանորդ․ բայց այնտեղ նա, որ վկայուեցաւ
9 թէ կենդանի է։ Եւ կարելի է ասել, թէ Աբրա-
համի պատճառով Ղեւին էլ որ տասանորդ է առ-
10 նում, տասանորդ տուաւ։ Վասն զի նա տակաւին
իր հօր երանքումն էր, երբոր Մելքիսեդեկ նորան
դիմաւորեց։
11 Ապա ուրեմն եթէ կատարելութիւնը Ղեւտացոց
քահանայութիւնովն էր․ (որովհետեւ ժողովուրդը
նորա վերայ հիմնուելով օրէնքն ընդունեց․) էլ
ի՞նչ պէտք կայ, որ Մելքիսեդեկի կարգի պէս մի ու-
րիշ քահանայ վեր կենայ և ոչ թէ Ահարօնի կարգի
12 պէս ասուի։ Բայց երբոր քահանայութիւնը փոխ-
վում է, հարկ է որ օրէնքին էլ փոփոխութիւն
13 լինի։ Վասն զի նա, որի համար այս բաներն աս-
վում է, ուրիշ ցեղի էր մասնակից, որից ոչ ոք
14 սեղանին չմօտեցաւ։ Վասն զի յայտնի է, որ մեր
Տէրը Յուդայի ցեղիցը ծագեց, որ այն ցեղի վերայ
Մօսէս ոչ մի բան չխօսեց քահանայութեան հա-

15 մար ։ Եւ [illegible] առաւել եւս յայտնի է, երբ Մելքի-
սեդեկի նմանութեան պէս ուրիշ քահանայ է վեր
16 կենում, Որ ոչ թէ մարմնաւոր պատուէրի օրէնքի
պէս եղաւ, այլ անվախճան կեանքի զօրութեան
17 պէս ։ Վասն զի վկայում է, թէ դու քահանայ ես
18 յաւիտեան Մելքիսեդեկի կարգի պէս ։ Վասն զի
խափանումն է լինում առաջի պատուիրանքին իր
14 տկարութեան և անօգուտ լինելու համար ։ (Վասն
զի օրէնքն ոչինչ չարաւ) և ներս է մտնում մի ազ-
նուագոյն յոյս, որով մօտենում ենք Աստուծոյն ։
20 Եւ որքան որ առանց երդումի չէ ․ (վասն զի նո-
21 րանք առանց երդումի են քահանայ եղած ․ Բայց
սա երդումով նորա ձեռովն որ ասաց նորան ․ Տէ-
րը երդուաւ և չի զղջանալ, դու քահանայ ես յա-
22 ւիտեան Մելքիսեդեկի կարգի պէս ․) Այնքան ա-
ւելի ազնիւ ուխտի երաշխաւոր եղաւ Յիսուս ։
23 Եւ նորանք շատ քահանաներ են եղել ․ նորանց
24 միշտ մնալը մահով արգիլուելու պատճառով ․ Բայց
սա, որովհետեւ յաւիտեան է կենում, քահանա-
25 յութիւնն ունի անանցանելի ․ Ուստի և բոլորովին
կարող է փրկել նորանց որ նորանով մօտենում
են Աստուծոյն, որովհետեւ միշտ կենդանի է որ
նորանց համար բարեխօսութիւն անէ ։
26 Վասն զի այսպիսի քահանայապետ էր վայելում
մեզ, սուրբ, անմեղ, անարատ, մեղաւորներից
27 ջոկուած և երկնքից վեր բարձրացած ․ Որին ա-
մեն օր պէտք չէ ինչպէս ուրիշ քահանայապետնե-
րին, որ առաջ իրանց մեղքերի համար պատա-
րագներ մատուցանեն և յետոյ ժողովրդի մեղքերի
համար ․ վասն զի սա մէկ անգամ կատարեց այդ՝
28 իր անձը պատարագ մատուցանելով ։ Որովհետեւ
օրէնքը մարդիկ է կանգնեցնում քահանայապետ-
ներ, որ տկարութիւն ունին ․ բայց երդումի խօս-

քը՝ որ օրէնքիցը յետոյ է, Որդուն՝ որ յաւիտեան
կատարեալ է։

ԳԼ. Ը

1 Եւ ասածներիս բովանդակութիւնը սա է. մենք
այնպիսի քահանայապետ ունինք, որ մեծափառու-
2 թեան աթոռի աջ կողմը նստեց երկնքումն. Պաշ-
տօնեայ սրբութեանց և ճշմարիտ խորանին, որն որ
3 Տէրը կանգնեցրեց և ոչ թէ մարդ։ Վասն զի ա-
մեն քահանայապետ ընծայներ և պատարագներ
մատուցանելու համար է կարգվում. ուստի սորան
էլ պէտք է որ մի բան ունենայ մատուցանելու։
4 Որովհետեւ եթէ երկրի վերայ լինէր, քահանայ
չէր լինել, քանի որ կենում էին դեռ նորանք, որ
5 օրէնքի պէս պատարագ էին մատուցանում. Որոնք
երկնաւոր բաների օրինակովը և շուքովն էին ծա-
ռայում, ինչպէս հրաման եղաւ Մօսէսին, որ խո-
րանը շինելու էր, Մտիկ տուր, ասում է, որ ա-
մեն բան անես այն օրինակի պէս, որ ցոյց տրուե-
6 ցաւ քեզ լեռանումը։ Բայց հիմա Յէ---- աւելի
ազնիւ պաշտամունքի հասաւ, որքան որ ինքն ա-
ւելի լաւ ուխտի միջնորդ է, որ աւելի ազնիւ ա-
ւետիքների վերայ օրինադրուեցաւ։
7 Վասն զի եթէ այն առաջինն առանց պակասու-
թեան լինէր, էլ երկրորդին համար տեղ չէր ո-
8 րոնուել։ Վասն զի նորանց յանդիմանելով ասում
է. Ահա օրեր կ'գան, ասում է Տէրը, և նոր ուխտ
կ'կատարեմ Իսրայէլի տան և Յուդայի տան հետ,
9 Ոչ թէ այն ուխտի պէս որ նորանց հարանց հետ
արի այն օրումն, որ նորանց ձեռքիցը բռնեցի Ե-
գիպտացոց երկրիցը հանելու համար. վասն զի նո-
րանք չմնացին իմ ուխտի մէջ, և ես էլ անփոյթ
10 եղայ նորանց համար, ասում է Տէրն։ Վասն զի

սա է այն ուխտն որ կ'դնեմ Իսրայէլի տան հետ
այս օրերից յետոյ, ասում է Տէրը. կ'տամ իմ օ-
րէնքները նորանց մտքի մէջ և նորանց սրտերի վե-
րայ կ'գրեմ նորանք. և նորանց կ'լինիմ Աստուած,
11 և նորանք կ'լինին ինձ ժողովուրդ։ Եւ նորանց ա-
մեն մէկը չի սովորեցնիլ իր ընկերին, և ոչ էլ ա-
մեն մէկն իր եղբօրը և ասել, ճանաչիր Տիրոջը.
որովհետեւ ամենքն էլ կ'ճանաչեն ինձ նորանց
22 փոքրներիցը մինչեւ մեծը։ Վասն զի նորանց անօ-
րէնութիւնները ներող կ'լինիմ, և նորանց մեղքե-
րը և նորանց անօրէնութիւններն այլ եւս չեմ յի-
շել։
13 Նոր ասելով, այն առաջինը հնացրեց. և այն
որ հնանում է և ծերանում, մօտ է ապականու-
թեան։

ԳԼ. Թ

1 Իրաւ որ առաջի ուխտն էլ ունէր պաշտամունքի
2 իրաւունքը՝ աշխարհական սրբարանը. Վասն զի
առաջի խորանն –յօղէ– պատրաստուեցաւ, որում
էր աշտանակը և սեղանը և հացերի նուէրը, որ
3 կոչվում էր սրբութիւն։ Իսկ երկրորդ վարագուրի
ետեւը մի խորան կար որ Սրբութիւն սրբութեանց
4 էր կոչվում։ Որ ունէր ոսկէ բուրվառը, և կտա-
կարանների տապանակը ամեն կողմից ոսկով պա-
տած. որում կար ոսկէ սափորը մանանայով, և
Ահարոնի գաւազանը որ ծաղկեց, և կտակարան-
5 ների տախտակները։ Եւ նորանից բարձր փառաց
քերովբէները որ հովանի էին անում քաւութիւնի
վերայ, որոնց համար պէտք չէ հիմա մանրամասն
ասել։
6 Եւ այս բաներն այսպէս պատրաստուած լինե-
լով, քահանայքն ամեն ժամանակ մտնում էին

առաջին խորանը պաշտամունքները կատարելու։
7 Բայց երկրորդի մէջ մտնում էր քահանայապետը
տարին մէկ անգամ, և ոչ առանց արիւնի, որ մա-
տուցանում էր իրան համար և ժողովրդի տգիտու-
8 թիւնների համար։ Սուրբ Հոգին նորանով ցոյց էր
տալիս, որ դեռ սրբութիւնների ճանապարհը յայտ-
նուած չէր, քանի որ առաջի խորանը դեռ հաս-
9 տատ կանգնած էր, Որ օրինակ էր այն յառաջի-
կայ ժամանակի համար, որում ընծաներ և զոհեր
էին մատուցանվում, որ ըստ խղճմտանաց չէին
կարող կատարեալ անել պաշտօն մատուցանողին,
10 Միայն կերակուրներով և խմելիքներով և կերպ
կերպ լուացմունքներով, և մարմնոյ արդարու-
թիւններով, մինչև ուղղութեան ժամանակը թող-
11 ուած։ Բայց Քրիստոս, որ հանդերձեալ բարիքնե-
րի քահանայապետ եղաւ, աւելի մեծ և կատար-
եալ և անձեռագործ խորանովն, այսինքն այն որ
12 այս արարածներիցը չէ, Եւ ոչ թէ նոխազների և
զուարակների արիւնով. այլ բուն իւր արիւնովը
մէկ անգամ մտաւ այն սրբատեղին և յաւիտենա-
13 կան փրկութիւն գտաւ։ Վասն զի եթէ ցուլերի և
նոխազների արիւնը և երինջների մոխիրը սրսկելով
սրբում էր պղծուածներին մարմնաւոր սրբու-
14 թիւնն ստանալու համար. Եւ որքան աւելի Քրիս-
տոսի արիւնն, որ յաւիտենական Հոգով իր անձն
անարատ պատարագ մատոյց Աստուծոյն, ձեր խղճ-
մտանքը կ՚սրբէ այն մեռած գործերից որ կենդանի
Աստուծոյն պաշտէք։
15 Եւ սորա համար նա նոր ուխտի միջնորդ է, որ
երբոր մահն եղաւ այն առաջի ուխտի ժամանա-
կում գործած յանցանքների քաւութեան հա-
մար, աւետիքն առնեն յաւիտենական ժառան-
16 գութեան կանչուածները։ Վասն զի որ տեղ որ

կտակ կայ, հարկաւոր է որ կտակարարի մահը մէջ
17 մնոյէ. Որովհետեւ կտակը մեռնելուց յետոյ է հաս-
տատ. վասն զի երբէք զօրութիւն չի ունենալ քանի
18 որ կտակարարը կենդանի է: Ուստի և առաջինն
19 էլ առանց արիւնի չհաստատուեցաւ: Վասն զի
Մովսէս երբոր օրէնքի ամեն պատուիրանքները պատ-
մեց ժողովրդին, ցուլերի և նոխազների արիւնն ա-
ռաւ ջրի և կարմիր բրդի և զոպայի հետ, և բուն
20 այն գրքի և բոլոր ժողովրդի վերայ սրսկեց, Նւ ա-
սաց. Սա այն կտակի արիւնն է, որ Աստուած
21 նորան պատուիրեց ձեզ: Նւ խորանի և պաշտա-
մունքի բոլոր անօթների վերայ էլ արիւնը նոյնպէս
22 սրսկեց: Նւ համարեա թէ ամեն բան արիւնով է
սրբվում ըստ օրինաց, և առանց արիւն թափելու
թողութիւն չէ լինում:
23 Արդ հարկաւոր էր որ երկնքում եղած բաների
օրինակներն այսպիսի բաներով սրբուին. բայց բուն
երկնաւորները նորանից աւելի ազնիւ պատարագ-
24 ներով: Վասն զի ոչ թէ ձեռագործ սրբատեղերը
մտաւ Քրիստոս որ ճշմարտի օրինակներն էին, այլ
բուն խկ երկնքի մէջ որ հիմա Աստուծոյ երեսի
25 առջեւ երեւի մեզ համար: Ոչ թէ որպէս զի շատ
անգամ իր անձը պատարագ մատուցանէ ինչպէս
քահանայապետն, որ ամեն տարի մտնում էր սրբ-
26 բութեանց սրբութիւնն օտար արիւնով: Ապա թէ
ոչ պէտք էր որ աշխարհքի սկզբիցն հետէ շատ
անգամ չարչարուէր, բայց հիմա ժամանակների
վերջումը մէկ անգամ յայտնուեցաւ, որ մեղքը
27 դէն գցէ իր պատարագովը: Նւ ինչպէս մարդկանց
համար սահմանուած է մէկ անգամ մեռնել և
28 նորանից յետոյ դատաստանն. Նոյնպէս էլ Քրիս-
տոսը մէկ անգամ պատարագուեցաւ շատերի մեղ-
քերը վեր առնելու համար. Ն երկրորդ անգամն ա-

*ռանց մեղքի կ՚յայտնուի իրան սպասողներին փըր-
կութեան համար ։*

ԳԼ․ Ժ

1 *Վասն զի օրէնքը գալու բարիքների շուքն ունե-
նալով, և ոչ թէ այն բաների յատուկ կերպարան-
քը, ամեն տարի մատուցուած մի և նոյն պատա-
րագներովը չէր կարող կատարեալ անել մատուցա-*
2 *նողներին ։ Ապա թէ ոչ՝ կ՚դադարէին մատուցանե-
լուց, որովհետեւ պաշտօն մատուցանողներն էլ
մեղքի խղճմտանք չէին ունենալ՝ մէկ անգամ սըր-*
3 *բուած լինելով ։ Բայց նորանցով ամեն տարի մեղ-*
4 *քերի յիշատակ էր լինում ։ Վասն զի անկարելի է
որ նոխազների և ցուլերի արիւնը մեղքեր վեր առ-*
5 *նէ ։ Նորա համար աշխարհք մտնելիս ասում է ․
Զոհ և պատարագ չկամեցար, բայց մի մարմին պատ-*
6 *րաստեցիր ինձ համար ․ Ողջակէզների և մեղաց հա-*
7 *մար պատարագները չհաճեցար ։ Այն ժամանակ ա-
սացի թէ Ահա գալիս եմ, գրքի գլխումն գրուած
է ինձ համար քո կամքն անելու, ով Աստուած ։*
8 *Վերեւումն ասելով թէ զոհի և պատարագի և
ողջակէզների և մեղաց համար պատարագները չկա-
մեցար և չհաճեցար նորանց, որոնք ըստ օրինաց*
9 *մատուցանվում են ․ Այն ժամանակ ասում է ․ Ա-
հա գալիս եմ քո կամքն անելու, ով Աստուած,
առաջինը դէն է գցում որ երկրորդը հաստատէ ։*
10 *Որ այն կամքովը մենք սրբուեցանք մէկ անգամ
Յիսուսի Քրիստոսի մարմնոյ պատարագովը ։*
11 *Եւ ամեն քահանայապետ ամեն օր կանգնած
պաշտօն է կատարում. և նոյն պատարագներն է
մատուցանում շատ անգամ, որ երբէք չեն կարող*
12 *մեղքեր վեր առնել ։ Բայց սա մեղաց համար մէկ
պատարագ մատուցանելով մշտնջենաւորապէս նըս-*

13 տեղ Աստուծոյ աջ կողմը։ Եւ այսուհետեւ սպա-
սում է մինչեւ որ իր բոլոր թշնամիներն իր ոտաց
14 պատուանդանը դրուին։ Վասն զի մէկ պատարա-
գով յաւիտեան կատարեց սրբուողներին։
15 Բայց Սուրբ Հոգին էլ վկայում է մեզ, այն ա-
16 ռաջուց ասելովը. թէ սա է այն ուխտն որ կ'դնեմ
նորանց հետ այն օրերիցն յետոյ, ասում է Տէրը,
կ'տամ իմ օրէնքները նորանց սրտերի մէջ, և նո-
17 րանց խորհուրդների վերայ կ'գրեմ նորանց։ Եւ
ապա չ'—է. Նորանց մեղքերը և նորանց անօրէ-
18 նութիւնները էլ չեմ յիշիլ։ Բայց որ տեղ որ սո-
րանց թողութիւնը կայ, այն տեղ էլ մեղքի հա-
մար պատարագ պէտք չէ։
19 Արդ, եղբարք, որովհետեւ համարձակութիւն
ունինք սրբարանը մտնելու Յիսուսի արիւնովը,
20 Որն որ նորոգեց մեզ համար նոր և կենդանի ճա-
նապարհ վարագուրի միջովն, այսինքն իր մարմնո-
21 վը, Եւ մի մեծ քահանայ Աստուծոյ տան վերայ.
22 Ա— թող մտենանք նորան ճշմարիտ սրտով,
հաւատքի լրութեամբ, ձեր սրտերը մաքրուած չար
խղճմտանքից, և մեր մարմինը մկրտուած սուրբ
23 ջրով. Պինդ բռնենք յուսոյ դաւանութիւնն՝ ան-
24 սայթաք. վասն զի հաւատարիմ է խոստացողը։ Եւ
զգուշանանք իրար համար՝ դէպի սէր և բարի գործ-
25 քեր գրգռելով. Եւ չթողենք մեր իրար հետ ժո-
ղովուիլը, ինչպէս ոմանց սովորութիւն է. բայց է-
ր—ր յորդորենք, և այնքան աւելի՝ որքան տեսնում
էք որ օրը մօտեցած է։
26 Վասն զի եթէ մենք ճշմարտութեան գիտու-
թիւնն ընդունելուց յետոյ յօժար կամքով մեղք
գործենք, այլ եւս նորանից յետոյ մեղաց համար
27 զոհ չէ մնում, Այլ դատաստանի ահաւոր սպա-
սելը, և կրակի զայրոյթը որ հակառակողներին կը

28 լափէ։ Մէկն, որ Մօսէսի օրէնքն անարգում էր,
առանց ողորմութեան երկու կամ երեք վկայի խօ-
29 սքով մեռնում էր։ Էլ ո՞րքան աւելի, կարծում
էք, սաստիկ պատժոյ կ'արժանանայ, նա որ Աս-
տուծոյ Որդուն ոտքի տակ կոխեց, և ուխտի ա-
րիւնը պիղծ համարեց որով նա սրբուեցաւ, և
30 շնորհաց Հոգուն նախատեց։ Վասն զի գիտենք նո-
րան որ ասաց. Իմն է վրէժխնդրութիւնն ես հա-
տուցումը կ'տամ, ասում է Տէրը. և դարձեալ,
31 Թէ Տէրը կ'դատէ իր ժողովրդին։ Սարսափելի բան
է կենդանի Աստուծոյ ձեռքն ընկնիլը։
32 Արդ յիշեցէք առաջին օրերը, որ դուք լուսա-
ւորուելուց յետոյ շատ չարչարանքների պատե-
33 րազմին համբերեցիք։ Երբեմն նախատինքների և
նեղութիւնների մէջ խայտառակուեցաք, և երբեմն
էլ այնպիսի վիճակում լինողների հետ մասնակից
34 եղաք։ Վասն զի իմ կապանքների հետ էլ չար-
չարուեցաք, և ձեր ապրանքների յափշտակու-
թիւնն էլ ուրախութիւնով ընդունեցիք. գիտենա-
լով որ ձեր անձների համար աւելի լաւ և մնա-
35 յուն ստացուածք ունիք երկնքումն։ Ուրեմն դէն
մի գցէք ձեր վստահութիւնը, որ մեծ վարձքի հա-
36 տուցումն ունի։ Վասն զի համբերութիւն է պէտք
ձեզ, որ Աստուծոյ կամքն անելով աւետիքն ստա-
37 նաք։ Որովհետեւ միայն մի քիչ ժամանակ էլ,
38 և նա որ գալու է՝ կ'գայ և չի ուշանալ։ Բայց ար-
դարը հաւատքից կ'ապրի. և եթէ մէկը ետ քաշ-
39 ուի, իմ անձը նորան չի հաւանիլ։ Բայց մենք ետ
քաշուողներիցը չենք որ կորչինք. այլ հաւատքիցն
ենք որ մեր հոգիները փրկուին։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Հաւատքն էլ յուսացած բաների հաստատու-

2 թիւնը՝ և չերևւեցող բաների ապացոյցն է ։ Վասն
զի նորանով առաջինները վկայութիւն ընդունեցին ։
3 Հաւատքով ենք իմանում, որ աշխարհքներն Աս-
տուծոյ խօսքովը հաստատուեցան, որ չերևւողնե-
րից այս տեսնուողներս եղած են ։
4 Հաւատքով Հաբէլ Կայէնից աւելի լաւ պա-
տարագ մատոյց Աստուծոյն, որով վկայութիւն
ընդունեց թէ արդար է, երբոր Աստուած նորա
պատարագների վերայ վկայութիւն տուաւ. որ նո-
րանով տակաւին հիմա էլ խօսում է թէպէտեւ
մեռել է ։
5 Հաւատքով Ենօք փոխուեցաւ որ մահ չտեսնէ.
և չէր գտնվում. վասն զի Աստուած փոխեց նորան.
վասն զի իրան փոխուելուցն առաջ վկայուեցաւ
6 որ հաճելի էր Աստուծոյն ։ Բայց առանց հաւատ-
քի անկարելի է հաճոյ լինել. վասն զի Աստուծոյն
մօտեցողը պէտք է հաւատայ, թէ նա կայ, և թէ
իրան խնդրողներին վարձահատոյց կ՚լինի ։
7 Հաւատքով Նոյ պատգամ առնելով դեռ չե-
րեւած բաների համար և երկիւղած լինելով շինեց
տապանը իր տան փրկութեան համար, որով աշ-
խարհքիս դատապարտեց. և հաւատքով լինող
արդարութեանը ժառանգ եղաւ ։
8 Հաւատքով Աբրահամ երբոր կանչուեցաւ հնա-
զանդ եղաւ դուրս գնալու այնտեղ, որ ժառան-
գութեան համար ստանալու էր. և դուրս եկաւ
9 գնաց առանց գիտենալու թէ ուր է գնում. Հա-
ւատքով պանդուխտ եղաւ աւետիքի երկրումն
իբր օտարութիւնում. խորաններում բնակելով Ի-
սահակի և Յակօբի հետ, որ նոյն աւետիքի ժա-
10 ռանգակիցներն էին ։ Վասն զի սպասում էր այն
հիմունքով հաստատուած քաղաքին, որի ճարտա-
րապետն և արարիչն Աստուած է ։

11 Հաւատքով Սառան ինքն էլ սերմն առնելու զօ-
րութիւն ընդունեց. և տարաժամ հասակի մէջ
որդի ծնեց. վասն զի հաւատարիմ համարեց խոս-
12 տացողին։ Նորա համար և այն մէկիցն, այն էլ
այն մեռած պրծածից՝ շատութեամբ ծնվում է-
ին, ինչպէս երկնքի աստղերն և ինչպէս անհամար
աւազը ծովի ափի մօտ։
13 Սորանք ամենքը մեռան հաւատքի մէջ. առանց
աւետիքներն առնելու, այլ հեռուանց տեսնում
էին նորանց և ուրախանում. և բարեւում էին և
դաւանում, թէ օտարներ և պանդուխտներ են
14 երկրումը։ Վասն զի այնպիսի բաներ խօսողները
յայտնի ցոյց են տալիս, որ մի հայրենիք են որո-
15 նում։ Եւ եթէ այն էին յիշում որից դուրս եկան,
16 պատեհ ժամանակ ունէին ետ դառնալու։ Բայց
հիմա աւելի աղնիւին են ցանկանում, այսինքն երկ-
նաւորին. և նորա համար Աստուած ամօթ չէ հա-
մարում՝ նորանց Աստուած կոչուիլ. վասն զի մի
քաղաք է պատրաստել նորանց համար։
17 Հաւատքով Աբրահամ Իսահակին պատարագ մա-
տոյց երբոր փորձուեցաւ. և միածնին մատուցա-
18 նում էր նա որ աւետիքն ընդունել էր, Որ աս-
ուեցաւ թէ Իսահակով քեզ զաւակ կ'կոչուի։
19 Մտածելով թէ Աստուած կարող է մեռելներից
էլ յարուցանել. ուստի օրինակի համար էլ ըն-
դունեց նորան։
20 Հաւատքով Իսահակ Յակոբին և Եսաւին օրհ-
21 նեց հանդերձեալ բաների մասին։ Հաւատքով
Յակոբը մեռնելիս Յովսէփի որդկանց ամեն մէկին
օրհնեց, և իր գաւազանի ծայրի վերայ երկրպա-
22 գութիւն արաւ։ Հաւատքով Յովսէփ վախճանելիս
յիշեց Իսրայէլի որդոց դուրս գնալու մասին, և
իր ոսկրների համար հրաման տուաւ։

23 Հաւատքով Մովսէս երբոր ծնուաւ՝ երեք ամիս
թաքուն պահուեցաւ իր ծնողքիցը · վասն զի տե-
սան թէ մանուկը գեղեցիկ էր, և չվախեցան թա-
24 գաւորի հրամանիցը ։ Հաւատքով Մովսէս երբոր
մեծացաւ՝ չկամեցաւ փարաւոնի աղջկան որդի
25 կոչուիլ ։ Աւելի լաւ համարեց Աստուծոյ ժողովրդի
հետ չարչարուիլ, քան թէ մի առ ժամանակ մեղ-
26 քի զուարճութիւնն ունենալ, Աւելի մեծ հարըս-
տութիւն համարելով Քրիստոսի նախատինքը Ե-
գիպտացոց հարուստ գանձերից · վասն զի աչք
27 դրած մտիկ էր տալիս վարձքի հատուցմանը ։ Հա-
ւատքով թողեց նա Եգիպտոսը չվախելով թագա-
ւորի բարկութիւնից · վասն զի Անտեսանելուն տես-
28 նողի պէս պինդ բռնել էր ։ Հաւատքով արաւ զա-
տիկը և արիւնի հեղումը · որ առաջնեկներին սա-
տակիչը չմօտենայ նորանց ։

29 Հաւատքով անցան Կարմիր ծովովն ինչպէս ցա-
մաքով · որի փորձն Եգիպտացիներն անելիս խեղ-
դուեցան ։

30 Հաւատքով Երիքովի պարիսպները վայր ընկան,
երբոր եօթն օր նորա շուրջը պտըտեցին ։

31 Հաւատքով Ռախաբ պոռնիկը չկորաւ անհա-
ւատների հետ, որ լրտեսներին ընդունել էր խա-
ղաղութիւնով ։

32 Եւ էլ ի՞նչ ասեմ. վասն զի ժամանակս բաւա-
կան չէ որ պատմեմ Գեդէօնի, Բարակի, Սամփ-
սօնի, Յեփթայի, Դաւթի և Սամուէլի և ուրիշ
33 մարգարէների համար, Որոնք հաւատքով թագա-
ւորութիւնների յաղթեցին, արդարութիւն գործե-
ցին . աւետիքներ ստացան, առիւծների բերաններ
34 խցկեցին . Կրակի զօրութիւն անցրին . սրի բերանից
պրծան . տկարութիւնից զօրացան . պատերազմի
մէջ զօրաւոր եղան . օտարների բանակներն առին ։

35 Կանայք իրանց մեռելներն ընդունեցին յարութիւ-
նից. ուրիշներն էլ խիստ չարչարուեցան ազատու-
թիւնը չընդունելով, որ լաւագոյն յարութեան
36 հասնեն։ Միւսներն էլ նախատինքների և ծեծերի,
37 կապանքների և բանտի դիմացան. Քարկոծուեցան,
աղոցուեցան, փորձանքի մէջ ընկան, սրով սպան-
ուած մեռան. ոչխարի մորթերով և այծի կաշի-
ներով ման եկան. կարօտութիւն քաշելով, նե-
38 ղուած, չարչարուած. Որ աշխարհքը նորանց ար-
ժանի չէր. անապատներում մոլորուեցան և լեռ-
ներում և այրերում և երկրի խոռոչներում։
39 Եւ սորանք ամենը հաւատքով վկայութիւն ա-
40 ռին, բայց աւետիքը չընդունեցին. Որովհետև
Աստուած մեզ համար աւելի լաւ բան նախապատ-
րաստեց, որ նորանք առանց մեզ չկատարուին։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ուստի մենք էլ որ վկաների այսքան *բազմու-
թիւն ունինք մեզ շրջապատած, դէն դցենք ամեն
ծանրութիւն, և մեզ դիւրաւ պաշարող մեղքը. և
համբերութեամբ վազենք մեր առջև դրած պա-
2 տերազմի ընթացքը. Մտիկ տանք հաւատքի զօ-
րագլուխին և կատարող Յիսուսին, որ իր առջև
դրուած ուրախութեան փոխանակ խաչը յանձն
առաւ, և ամօթն արհամարհելով՝ Աստուծոյ աթո-
ռի աջ կողմը նստեց։
3 Ուրեմն մտածեցէք նորա վերայ, որ իրան դէմ
եղած այսպիսի հակառակութիւն քաշեց մեղաւոր-
ներից, որ դուք ձեր անձներումը չյոգնիք թուլա-
4 ցած։ Տակաւին մինչև արիւն թափելու չափ պա-
5 տերազմելով հակառակ չէք կացած մեղքին. Եւ

* Ամպ

մոռացաք այն մխիթարութիւնն որ ձեզ հետ ինչ-
պէս որդիների հետ խօսում է. Իմ որդեակ, մի
անարգեր Տիրոջ խրատը. և ոչ էլ սիրտդ կոտրուի,
6 նորանից յանդիմանուած ժամանակդ: Վասն զի
Տէրը իրան սիրածին խրատում է. նա ծեծում է
7 ամեն որդի որ ընդունում է: Եթէ խրատին համ-
բերէք, Աստուած ձեզ հետ ինչպէս որդոց հետ
կ՚վարուի. վասն զի ո՞ր որդին է որ հայրը նորան
8 չէ խրատում: Բայց եթէ առանց խրատի էք, որին
ամենքը մասնակից եղան, ուրեմն խորթ էք և ոչ
9 որդիք: Նաև մենք մեր մարմնաւոր հայրերը խրա-
տող ունենալով նոցանից ամաչում էինք. չէ՞ որ
առաւել ևս պիտի հնազանդինք հոգիների Հօրն,
10 և ապրինք: Վասն զի նորանք մի քիչ ժամանակ
իրանց հաճոյ երևցածի պէս խրատում էին, բայց
նա՝ օգտի համար, որ նորա սրբութիւնն ընդու-
11 նինք: Եւ ամեն խրատ հէնց նոյն ժամանակին ու-
րախութիւն չէ երևում, այլ տրտմութիւն. բայց
յետոյ նորանով վարժուածներին արդար խաղա-
ղութեան պտուղ է վճարում:
12 Նորա համար հաստատեցէք թուլացած ձեռնե-
13 րը, և տկարացած ծնկները. Եւ ձեր ոտների հա-
մար ուղիղ ճանապարհներ շինեցէք, որ կաղը չը
14 գլորուի, այլ մանաւանդ բժշկուի: Հետևեցէք
խաղաղութեան ամենքի հետ և սրբութեան, որ ա-
15 ռանց նորան ոչ ով Տիրոջը չի տեսնիլ. Զգուշ կա-
ցէք, որ մէկը յետ մնացող չլինի Աստուծոյ շնորհ-
քիցը. որ մի դառն արմատ վեր չբուսնէ և նեղու-
16 թիւն տայ, և նորանով շատերը պղծուին: Որ չը
լինի մէկը պոռնիկ և պիղծ ինչպէս Եսաւը. որ մի
կերակուրի համար իր անդրանկութիւնը ծախեց:
17 Վասն զի գիտէք որ թէև յետոյ կամեցաւ օրհ-
նութիւնը ժառանգել, բայց մերժուեցաւ. որովհե-

տեւ ապաշխարութեան տեղի չգտաւ, թէեւ ար-
տասուքով խնդրեց նորան։
18 Վասն զի դուք չէք մօտեցել շօշափելի լեռան,
որ կրակով վառուած էր և այն մէգին և խաւա-
19 րին և մրրկին. Եւ փողի հնչումին և խօսքերի ձայ-
նին, որից հրաժարուեցան լսողները, որ խօսքը
20 չշարունակուի նորանց։ Վասն զի չէին դիմանում
այն հրամանին. և եթէ մի անասուն էլ մօտենայ
21 լեռան քարկոծուի կամ նետով սպանուի. Եւ այն-
պէս ահաւոր էր տեսիլքն, որ Մօսէս ասում էր,
22 Ես զարհուրում եմ և դողում։ Այլ մօտեցել էք
Սիօն լեռան, և կենդանի Աստուծոյ քաղաքին,
երկնաւոր Երուսաղէմին, և բիւրաւոր հրեշտակ-
23 ներին, Եւ երկինքումն գրուած անդրանիկների հան-
դէսին և եկեղեցուն, և ամենքի դատաւոր Աստու-
24 ծոյն, և կատարեալ արդարների հոգիներին. Եւ
նոր կտակարանի միջնորդ՝ Յիսուսին. և այն ար-
եան հեղմանը որ աւելի լաւ է խօսում քան թէ
Հաբէլի արիւնը։
25 Զգո՛յշ կացէք որ չմերժէք նորան որ խօսեց. վասն
զի եթէ չկարողացան պրծնել երկրիս վերայ պատ-
գամ տուողին մերժողները, որքան աւելի ապա
26 մենք, եթէ երկնքից խօսողին մերժենք։ Որի ձայնն
այն ժամանակ երկիրը շարժեց. և հիմա խոստա-
ցել է և ասում է, թէ Միւսանգամ ես կ՚շար-
27 ժեմ, ոչ միայն երկիրը բայց երկինքն էլ։ Բայց
այն Միւսանգամը ցոյց է տալիս որ շարժուող բա-
ներն իբրեւ եղածներ պիտի փոխուին, որ հաստատ
28 մնան չշարժուողները։ Ուստի անշարժ թագաւո-
րութիւն ընդունած լինելով, պինդ բռնենք այն
շնորհքն որով պաշտում ենք հաճութեամբ Աս-
29 տուծոյն, ահով և երկիւղածութեամբ։ Վասն զի
մեր Աստուածն փճացնող կրակ է։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եղբայրսիրութիւնը հաստատ մնայ. (2) Հիւրա-
սիրութիւնը մի մոռանաք. վասն զի նորանով ոմանք
3 առանց գիտենալու հրեշտակներ ընդունեցին: Յի-
շեցէք կապեալներին իբր միասին կապուածներ. և
չարչարանքներին ինչպէս դուք էլ մարմնում լինող-
4 ներ էք: Ամուսնութիւնը ամէն կողմանէ պատուա-
կան է և անկողինը սուրբ. բայց շնացողներին և
5 պոռնիկներին Աստուած կ'դատէ: Վարքն առանց
արծաթասիրութեան լինի. բաւական համարեցէք
այն որ ձեռներումդ ունիք. վասն զի ինքն ասաց,
6 թէ չեմ թողիլ քեզ և երեսից չեմ գցիլ: Այն-
պէս որ համարձակ ենք ասելու. Տէրն է իմ օգ-
նականը, և չեմ վախենալ, ի՞նչ կ'անէ ինձ մար-
7 դը: Յիշեցէք ձեր առաջնորդներին որ Աստուծոյ
բանը խօսեցին ձեզ. նայեցէք նորանց վարմունքի
8 վախճանին և նման եղէք նորանց հաւատքին: Յի-
սուս Քրիստոս նոյն է երէկ և այսօր և յաւիտեան:
9 Կերպ կերպ և օտար ուսմունքներով մի տատան-
ուիք. վասն զի լաւ է որ սիրտը շնորհքով հաս-
տատուի, ոչ թէ կերակուրներով, որոնցով ոչինչ
10 օգուտ չունեցան նորանք որ այնպէս գնացին: Մենք
ունինք սեղան, որից ուտելու իշխանութիւն չունին
11 խորանի պաշտամունքին ծառայողները. Վասն զի
այն անասունների արիւնն, որ քահանայապետի
ձեռովն սրբարանի մէջ է տարվում մեղաց համար,
նորանց մարմինները այրվում են բանակից դուրս:
12 Նորա համար Յիսուս էլ որպէս զի բուն իր արիւ-
նովը ժողովրդին սրբէ, դրան դրսի կողմումը չար-
13 չարուեցաւ: Ուրեմն էլի բանակի դուրսը գնանք
նորա մօտ, և նորա նախատինքը մեզ վերայ առ-
14 նենք: Վասն զի այստեղ հաստատ մնացող քա-

ղաք չունինք. այլ հանդերձեալն ենք որոնում:
15 Ուստի նորա ձեռովն ամեն ժամանակ Աստուծոյն
օրհնութեան պատարագ մատուցանենք. այսինքն
16 նորա անունը դաւանող շրթունքների պտուղ: Իսկ
բարերարութիւնը և [illegible] հաղորդակցիլը մի
մոռանաք. վասն զի այնպիսի պատարագներին հա-
17 ւանում է Աստուած: Ականջ դրէք ձեր առաջ-
նորդներին, և հնազանդեցէք. վասն զի նորանք
հսկում են ձեր հոգիների համար որպէս թէ հա-
շիւ պիտի տան որ ուրախութիւնով անեն այն, և
18 ոչ թէ հառաչելով. որ դա ձեզ օգուտ չէ: Ա-
ղօթք արէք մեզ համար, վասն զի համոզուած ենք
որ բարի խղճմտանք ունենք կամենալով ամեն բա-
19 նի մէջ բարւոք վարուիլ: Եւ առաւել եւս աղա-
չում եմ որ այս անէք, որ շուտով դառնամ ձեզ
մօտ:

20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը որ մեռելներից
վեր հանեց ոչխարների մեծ Հովիւն յաւիտենական
21 ուխտին արիւնովը մեր Տէր Յիսուսին, Հաստատէ
ձեզ ամեն բարի գործքի մէջ նորա կամքն անե-
լու, և գործէ ձեզանում ինչ որ հաճոյ է նորա
առջեւ Յիսուսի Քրիստոսի ձեռովը. որին լինի
փառք յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:
22 Աղաչում եմ ձեզ, եղբարք, համբերութեամբ
տարէք այս մխիթարութեան խօսքը. վասն զի քիչ
23 էլ գրեցի ձեզ: Ճանաչում էք Տիմոթէոս եղբօրը որ
ձեզ մօտ ուղարկուած է. եթէ նա շուտով գայ՝
24 նորա հետ կ'տեսնեմ ձեզ: Բարեւ տուէք ձեր
բոլոր առաջնորդներին, և բոլոր սրբերին. բարեւ
են տալիս ձեզ նորանք որ Իտալիայի կողմերիցն
25 են: Շնորհքը ձեր ամենի հետ լինի. Ամէն:

ԹՈՒՂԹ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ

ՅԱԿՈՎԲՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յակովբոս Աստուծոյ և Տէր Յիսուսի Քրիստոսի
ծառայ. տասներկու ցեղերին՝ որ ցրուած էք, ող-
ջոյն։
2 Բոլորովին ուրախութիւն համարեցէք, եղբարքս,
3 երբոր կերպ կերպ փորձանքների մէջ ընկնիք. Գի-
տենալով որ ձեր հաւատքի փորձառութիւնը համ-
4 բերութիւն է գործում։ Իսկ համբերութիւնը թող
կատարեալ գործ ունենայ. որ կատարեալ և ամ-
բողջ լինիք, և ոչ մի բանի պակասութիւն չունե-
նաք։
5 Բայց եթէ մէկը ձեզանից պակասութիւն ունի
իմաստութեան, թող խնդրէ Աստուածանից, որ
ամենին տալիս է առատութեամբ և չէ նախա-
6 տում, և կ'տրուի նորան։ Միայն թէ թող հա-
ւատքով խնդրէ առանց երկմտելու, վասն զի երկ-
մտողը նման է ծովի հողմակոծուած և տատան-
7 ուած ալիքին։ Այն մարդը թող չկարծէ որ Տէրի-
8 ցը մի բան կ'առնէ։ Երկմիտ մարդը անհաստատ է
իր բոլոր ճանապարհներումը։
9 Թող խոնարհ եղբայրը պարծենայ իր բարձրու-
10 թիւնովը։ Եւ հարուստն իր խոնարհութիւնովը.
11 վասն զի խոտի ծաղկի նման կ'անցնի։ Վասն զի ա-
րեգակը ծագեց իր սաստիկ տաքութիւնովը և խո-
տը չորացրեց, և նորա ծաղիկը թափուեցաւ, և

նորա երեսի գեղեցկութիւնը կորաւ․ այնպէս էլ
հարուստն իր ճանապարհներումը կ'թառամի ։
12 Երանելի է այն մարդն որ համբերում է փոր-
ձութեան․ վասն զի ընտիր գտնուելով՝ կենաց պը-
սակը կ'առնէ, այն որ Տէրը խոստացաւ իրան սի-
13 րողներին ։ Ոչ ով, որ փորձութեան մէջ է, չասէ
թէ Աստուածանից եմ փորձվում․ վասն զի Աստ-
ուած անփորձ է չար բաներից․ ինքն էլ ոչ մէկին
14 չէ փորձում․ Բայց ամեն մէկը փորձվում է բուն
իր ցանկութիւնիցը հրապուրուած և խաբուած ։
15 Եւ այնուհետեւ որ ցանկութիւնը յղացած է՝ ծըն-
վում է մեղք․ և մեղքն էլ երբոր կատարվում է՝
16 մահ կ'ծնի ։ Մի խաբուիք, իմ սիրելի եղբարք․
17 Ամեն բարի տուրք, և ամեն կատարեալ պարգեւ
վերեւիցն է իջնում լուսոյ Հօրիցը․ որի մէջ բնաւ
18 փոփոխում կամ դարձուածքի շուք չկայ ։ Նա
կամենալով ծնաւ մեզ ճշմարտութեան խօսքով,
որ մենք նորա արարածների երախայրի լինինք ։
19 Ուստի, իմ սիրելի եղբայրներ, թող ամեն մարդ
շուտ լինի լսելու համար, և ծանր խօսելու համար,
20 և ծանր բարկանալու համար ։ Վասն զի մարդու բար-
կութիւնն Աստուծոյ արդարութիւնը չէ գործում ։
21 Սորա համար ամեն աղտեղութիւն և չարու-
թեան առաւելութիւնը դէն գցեցէք, և խոնար-
հութիւնով ընդունեցէք ձեր մէջ սերմուած խօս-
քը, որ կարող է ձեր հոգիները ապրեցնել ։
22 Բայց խօսքը անող եղէք, և ոչ միայն լսողներ՝
23 ձեր անձները խաբելով ։ Վասն զի եթէ մէկը մի-
այն խօսքի լսող է և ոչ անող, նա նման է այն
մարդուն որ պշուցած մտիկ է տալիս իր իսկական
24 երեսին հայելու մէջ․ Վասն զի նայելով տեսաւ
իրան և անցաւ, և շուտով մոռացաւ թէ ինչպէս
25 էր ։ Բայց նա որ ազատութեան կատարեալ օրէնքի

մէջ աչքը գցած մտիկ տուաւ և նորանում կա-
ցաւ, նա մոռացուկ լսող չեղաւ այլ գործ կատա-
26 րող. նա իր անելովը երանելի է։ Եթէ ձեզանից
մէկը կարծում է թէ կրօնասէր է և իր լեզուն
չսանձահարէ, այլ իր սիրտը խաբէ, այնպիսի մա-
27 րդու կրօնասիրութիւնը զուր է։ Սուրբ և անարատ
կրօնասիրութիւնն Աստուծոյ և Հօր առջեւ սա է,
որբերին և այրիներին այցելել իրանց նեղութեան
մէջ. և իր անձն աշխարհքից անարատ պահել։

ԳԼ. Բ

1 Եղբարքս, մի՛ դուք աչառութեամբ ունենաք մեր
Տէր Յիսուսի Քրիստոսի հաւատքը, որ փառաց
2 Տէրն է։ Եթէ մի մարդ մտնէ ձեր ժողովարանը,
որ ոսկի մատանի և պայծառ հագուստ ունենայ,
և մի աղքատ էլ մտնէ այնտեղ կեղտոտ հագուս-
3 տով. Եւ մտիկ տաք նորան որ պայծառ հագուստ
ունի, և ասէք նորան. Դու այստեղ նստիր պատ-
ուով, և աղքատին ասէք թէ Դու այստեղ կանգ-
նիր. կամ թէ Եկ նստիր այստեղ պատուանդանիս
4 մօտ։ Եւ խղճմտանք չէ՞ք անում ձեզանում, և
5 չեղա՞ք չար խորհուրդների դատաւորներ։ Լսեցէք,
սիրելի եղբարքս, չէ՞ որ Աստուած ընտրեց այս աշ-
խարհքի աղքատներին, որ հարուստ են, և ժա-
ռանգներ այն արքայութեան որ Աստուած խոս-
6 տացաւ իրան սիրողներին։ Բայց դուք անպատ-
ուեցիք աղքատին. չէ՞ որ հարուստներն են ձեզ
հարստահարում և նորանք են ձեզ դատաստան
7 քաշում։ Չէ՞ որ նորանք են հայհոյում այն բարի
8 անունն որ ձեզ վերայ կանչուած է։ Արդ եթէ
թագաւորական օրէնքը կատարէք ըստ գրոց՝ Թէ
Սիրիր քո ընկերին քո անձի պէս, լաւ էք անում։

9 Բայց եթէ աչառութիւն էք անում, մեղք էք ա-
նում՝ յանդիմանուած օրէնքից ինչպէս օրինա-
10 զանցներ։ Վասն զի ով որ բոլոր օրէնքը պահէ և
մէկու մը մեղանչէ, ամէն օրէնքին եղաւ պարտա-
11 կան։ Որովհետեւ այն Շնութիւն մի աներ ասողը
ասաց էլ, Մի սպաներ, իսկ եթէ շնութիւն չանես
12 բայց սպանես, եղար օրինազանց։ Այնպէս խօսե-
ցէք և այնպէս արէք, որպէս թէ ազատութեան
13 օրէնքով էք դատուելու։ Վասն զի անողորմ դա-
տաստան պիտի լինի ողորմութիւն չանողի վերայ.
և ողորմութիւնը պարծենում է դատաստանի դէմ։
14 Ի՞նչ է օգուտը, եղբարքս, եթէ մէկն ասէ թէ
հաւատք ունի և գործք չունենայ. մի՞թէ հաւատ-
15 քը կրնայ ապրեցնել նորան։ Եթէ մի եղբայր կամ
քոյր մերկ լինին կամ օրուայ կերակրին կարօտ.
16 Եւ ձեզանից մէկն ասէ նորանց. Գնացէք խաղա-
ղութեամբ, տաքացէք և կշտացէք. և մարմնոյ
պէտք եղածը չտաք նորանց, օգուտն ի՞նչ կ՚լինի։
17 Այսպէս էլ հաւատքը, եթէ գործ չունենայ, ըստ
18 ինքեան մեռած է։ Բայց մէկը կ՚ասէ. թէ Դու
հաւատք ունիս, և ես գործք ունիմ. ցոյց տուր
ինձ քո հաւատքն *գործքերից, և ես էլ ցոյց կը
19 տամ քեզ իմ հաւատքն իմ գործքերիցը։ Դու
հաւատում ես թէ մէկ է Աստուած, լաւ ես ա-
նում. դեւերն էլ են հաւատում և սարսում են։
20 Բայց կամենո՞ւմ ես գիտենալ, ով դատարկ մարդ,
21 որ հաւատքն առանց գործքերի մեռած է։ Մեր
հայրն Աբրահամ չէ՞ որ գործքերով արդարացաւ իր
որդի Սահակին պատարագ հանելով սեղանի վե-
22 րայ։ Տեսնո՞ւմ ես որ հաւատքը նորա գործքերի
հետ միասին գործեց. և այն գործքերովը հաւատ-

* Ոմնք՝ առանց գործքերի

23 քը կատարեալ եղաւ. Եւ կատարուեցաւ գրքի
խօսքը որ ասում է. Եւ Աբրահամ հաւատաց Աս-
տուծոյն և արդարութիւն համարուեցաւ նորա
24 համար. և Աստուծոյ բարեկամ կոչուեցաւ։ Արդ
տեսնո՞ւմ էք որ մարդ գործքերով է արդարա-
25 նում, և ոչ միայն հաւատքով։ Նոյնպէս էլ Ռա-
խաբ պոռնիկը. չէ՞ որ գործքերով արդարացաւ,
երբոր լրտեսներին իրան մօտ առաւ և ուրիշ ճա-
26 նապարհով արձակեց։ Վասն զի ինչպէս որ մար-
մինն առանց հոգու մեռած է, այնպէս և հա-
ւատքն առանց գործքերի մեռած է։

Գլ. Գ

1 Շատ վարդապետներ մի լինիք, եղբարքս. գիտե-
2 նալով որ մեծ դատաստան պիտի ընդունինք։ Վասն
զի շատ բաներով մեղանչում ենք ամենքս. եթէ
մէկը խօսքով չէ մեղանչում նա կատարեալ մարդ
է, որ կարող է իր բոլոր մարմինը սանձահարել։
3 Տես, ձիերի բերանը սանձ ենք դնում, որ նորանք
հնազանդեն մեզ, և նորանց բոլոր մարմինը հնա-
4 զանդեցնում ենք։ Ահա նաւերն էլ, որ այնչափ
մեծ են և սաստիկ քամիներից քշվում են, մի փոքր
ղեկով կառավարվում են որ կողմն որ ղեկավարի
5 միտքը կամենայ։ Այնպէս էլ լեզուն՝ մի փոքր ան-
դամ է, բայց մեծ մեծ բաներ է խօսում. տես,
6 մի փոքր կրակը ո՞րքան բան է վառում։ Լեզուն
էլ կրակ է՝ այդ անիրաւութեան աշխարհքը. այն-
պէս է լեզուն դրուած մեր անդամների մէջ, որ
նա բոլոր մարմինն ապականում է և կրակով վա-
ռում է մեր գոյութեան անիւը, և ինքն բորբոք-
7 ուած է գեհենից։ Վասն զի գազանների և թռ-
չունների, և սողունների, և ծովում լինողների բո-

լոր բնութիւնը նուաճուած է և նուաճվում է մարդ-
8 կային բնութիւնից։ Բայց մարդկանց լեզուն ոչ
ով կարող չէ նուաճել, մի անզուսպ չար է՝ լցը-
9 ուած մահաբեր թոյնով։ Նորանով օրհնում ենք
Աստուած և Հայրն, և նորանով անիծում ենք
մարդկանց, որ Աստուծոյ նմանութիւնովը ստեղ-
10 ծուած են։ Մի և նոյն բերանից դուրս են գալիս
օրհնութիւն և անէծք. պէտք չէ, եղբարքս, որ
11 սա այսպէս լինի։ Մի՞թէ մի աղբիւր նոյն ակնից
12 քաղցր և դառն ջուր կ՚բղխէ։ Մի՞թէ կարելի է,
եղբարքս, որ թզենին ձիթապտուղ բերէ, կամ
որթը թուզ. այնպէս էլ աղի աղբիւրն չէ կարող
13 քաղցր ջուր հանել։ Ով է ձեզանում իմաստուն
և խելացի, թող իր բարի վարքովը ցոյց տայ իր
14 գործքերը իմաստութեան հեզութիւնովը։ Բայց ե-
թէ դառն նախանձ և հակառակութիւն ունիք ձեր
սրտերումը, մի պարծենաք և սուտ մի ասէք ճըշ-
15 մարտութեան դէմ։ Այս իմաստութիւնը վերևից
իջած չէ, այլ երկրաւոր, շնչաւոր և դիւական։
16 Վասն զի ուր որ նախանձ և կռիւ կայ, այնտեղ
17 անկարգութիւն և ամեն չար բաներ կան։ Բայց
վերին իմաստութիւնը նախ և առաջ սուրբ է, և
յետոյ խաղաղարար, հեզ, հլու, ողորմութիւնով
և բարի պտուղներով լիքն, անկողմնասէր, ան-
18 կեղծ։ Եւ արդարութեան պտուղը խաղաղութիւ-
նով է սերմվում նորանց համար, որ խաղաղու-
թիւն են անում։

ԳԼ. Դ

1 Ո՞ր տեղից են պատերազմները և կռիւներ ձեր
միջումը. չէ՞ որ այստեղից է, այսինքն ցանկութիւն-
ներիցն որ պատերազմում են ձեր անդամներումը։
2 Ցանկանում էք և չունիք. սպանում էք և նա-

*խանձում էք և չէք կարողանում հասնել․ պատե-
րազմում էք կռվում էք, բայց չունիք, որովհե-
3 տև չէք խնդրում։ խնդրում էք և չէք առնում,
վասն զի չար կերպով էք խնդրում, որ ձեր ցան-
4 կութիւններումը վատնէք։ Շնացողներ, չէք գի-
տում որ աշխարհքիս սէրը թշնամութիւն է Աս-
տուծոյ դէմ․ արդ՝ ով որ կարենայ աշխարհքի բա-
րեկամ լինել, իր անձն Աստուծոյ թշնամի կ՚անէ։
5 կամ թէ կարծում էք Սուրբ Գիրքը պարա՞պ տեղն
է ասում, Նախանձով փափաքում է հոգին որ
6 բնակուած է մեզանում․ Բայց աւելի շնորհք է
տալիս․ նորա համար ասում է․ Աստուած ամ-
բարտաւաններին հակառակ է կենում, բայց խո-
7 նարհներին շնորհք է տալիս։ Արդ հնազանդեցէք
Աստուծոյն, հակառակ կացէք սատանային, և կը
8 փախչի ձեզանից։ Մօտեցէք Աստուծոյն, և նա կը
մօտենայ ձեզ․ սրբեցէք ձեր ձեռները, ով մեղա-
ւորներ, և ձեր սրտերը մաքրեցէք, ով երկմիտներ։
9 Տառապեցէք և սուգ արէք և լացէք․ ձեր ծիծաղը
թող սուգ դառնայ, և ձեր ուրախութիւնը տրտմու-
10 թիւն։ Խոնարհեցէք Տիրոջ առջեւ և նա կը
բարձրացնէ ձեզ։*

*11 Իրար մի բամբասէք, եղբարք, իր եղբօրը բամ-
բասողը կամ իր եղբօրը դատողը օրէնքն է բամ-
բասում և օրէնքն է դատում․ արդ՝ եթէ օրէնքը
դատում ես, էլ օրէնքի կատարող չես այլ դա-
12 տաւոր։ Մէկն է օրէնսդիրը [և դատաւորը] որ կա-
րող է փրկել և կորցնել․ դու ո՞վ ես որ ուրիշին
դատում ես։*

*13 Ահա, ով դուք, որ ասում էք, թէ Այսօր և
էգուց գնանք այսինչ քաղաքը, և այնտեղ մի
14 տարի լինինք և վաճառենք և շահուինք․ Դուք որ
չէք գիտում էգուցվայ օրը․ ի՞նչպիսի բան է ձեր*

15 կեանքը․ վասն զի մի շոգի է, որ մի քիչ ժամանակ
երեւում է և յետոյ աներեւութանում․ փոխանակ
որ պէտք էր ասէիք, եթէ Տէրը կամենայ և ապ-
16 րինք, և այս բանը կամ այն բանը կ՚անենք։ Բայց
հիմա պարծենո՞ւմ էք ձեր ամբարտաւանութիւ-
նումը․ ամեն այդպիսի պարծանքը չարութիւն է։
17 Արդ ով որ բարին գիտենայ և չանէ, նորա համար
մեղք է։

ԳԼ. Ե

1 Աղէ հիմա, ով հարուստներ, լացէք և ողբ արէք
ձեր թշուառութիւնների վերայ, որ պիտի գան
2 ձեզ վերայ։ Ձեր հարստութիւնը փտել է, և ձեր
3 հանդերձները ցեցի կերակուր եղան․ Ձեր ոսկին և
արծաթը ժանգոտած, նորանց ժանգը վկայ կ՚լինի
ձեզ դէմ, և ձեր միսերը կ՚ուտէ կրակի նման․
4 դուք գանձեր դիզէցիք յետին օրերում։ Ահա այն
մշակների վարձքն որ ձեր արտերը հնձել են, և
որ դուք զրկել էք․ աղաղակում է, և հնձողնե-
րի աղաղակները հասան զօրութեանց Տիրոջ ա-
5 կանջը։ Երկրի վերայ փափուկ ապրեցիք և զբօսա-
ցիք․ ձեր սրտերը գիրացրիք ինչպէս մորթելու հա-
6 մար։ Զրկեցիք, սպանեցիք արդարին, նա հակա-
ռակ չէ կենում։

7 Արդ, եղբարքս, երկայնամիտ եղէք մինչեւ Տիրոջ
գալուստը․ ահա մշակը երկայնամիտ եղած սպա-
սում է երկրի պատուական պտղին, մինչեւ որ
8 առաջին և վերջին անձրեւն առնէ։ Երկայնամիտ ե-
ղէք դուք էլ, հաստատեցէք ձեր սրտերը․ վասն զի
9 Տիրոջ գալուստը մօտացել է։ Մի հառաչէք իրար
դէմ, եղբարք, որ չդատուիք․ ահա դատաւորը
10 դրան առջեւ կանգնած է։ Եղբարք, չարչարանքի
և երկայնմտութեան օրինակ առէք մարգարէներին,

11 որ Տիրոջ անունովը խօսեցին։ Ահա համբերողներին
երանի ենք տալիս. Յոբայ համբերութիւնը լսել էք,
և Տիրոջ կատարումը տեսաք. որ Տէրը բազմագութ
է և ողորմած ։
12 Եւ ամեն բանից առաջ, եղբարք, երդում մի
անէք ոչ երկնքովը, ոչ երկրովը և ոչ էլ մի ուրիշ
երդումով, բայց թող լինի ձեր այոն այո և ոչն ոչ.
որ դատաստանի տակ չընկնիք ։
13 Եթէ ձեզանից մէկը նեղութիւն է քաշում, թող
աղօթք անէ. եթէ մէկն ուրախանում է, թող
14 սաղմոս ասէ ։ Եթէ ձեզանից մէկը հիւանդ է, թող
եկեղեցու երէցներին կանչէ, որ նորա վերայ աղօթք
15 անեն, նորան իւղով օծեն Տիրոջ անունովը. Եւ
հաւատքով աղօթքը կ՚փրկէ այն հիւանդին, և
Տէրը վեր կ՚կացնէ նորան. և եթէ մեղք գործած
16 լինի, կ՚թողուի նորան ։ Իրար խոստովանեցէք ձեր
յանցանքները, և իրար վերայ աղօթք արէք, որ
բժշկուիք, շատ զօրաւոր է արդարի աղօթքը ներ-
17 գործելով ։ Եղիան մարդ էր մեզ պէս՝ կրից ենթա-
կայ. և ջերմեռանդ աղօթք արաւ որ անձրև չգայ,
և անձրև չեկաւ երկրի վերայ երեք տարի և վեց
18 ամիս ։ Եւ դարձեալ աղօթք արաւ, և երկինքն
անձրև տուաւ, և երկիրն իր պտուղը բուսեցրեց ։
19 Եղբարք, եթէ ձեզանից մէկը մոլորուի ճշմար-
տութեան ճանապարհից, և մէկը դարձնէ նո-
20 րան, թող գիտենայ, թէ մեղաւորին իր մոլորու-
թեան ճանապարհից դարձնողը, մի հոգի կ՚փրկէ
մահից և մեղաց շատութիւնը կ՚ծածկէ ։

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պետրոս Յիսուսի Քրիստոսի առաքեալ, ընտրուած
օտարականներին որ ցրուած էք Պոնտոսի, Գաղա-
տիայի և Կապադովկիայի և Ասիայի և Բիւթանիայի
2 երկիրներումը. Հօր Աստուծոյ կանխագիտութեան
պէս, Հոգու սրբութիւնովը, հնազանդութեան և
Յիսուսի Քրիստոսի արեան սրսկելու համար. շնորհք
և խաղաղութիւն շատանայ ձեզ վերայ։
3 Օրհնեալ է Աստուած և մեր Տէր Յիսուսի Քրիս-
տոսի Հայրն, որ իր առատ ողորմութեան համեմատ
մեզ վերստին ծնաւ դէպի կենդանի յոյսն, Յիսու-
սի Քրիստոսի մեռելներից յարութիւն առնելովը,
4 Դէպի այն անեղծ և անարատ և անթառամ ժա-
ռանգութիւնը, որ երկնքումը պահուած է ձեզ
5 համար. Որ Աստուծոյ զօրութեամբը պահպան-
վում էք հաւատքով դէպի պատրաստուած փրկու-
թիւնն, որ յայտնուելու էր յետին ժամանակումը։
6 Որ նորանով կ՚ուրախանաք, թէև հիմա՝ ինչպէս որ
հարկը պահանջում է՝ մի քիչ տրտմած էք կերպ
7 կերպ փորձանքների մէջ, Որ ձեր հաւատքի փոր-
ձառութիւնն աւելի պատուական գտնուի քան
կորստեան ոսկին, որ կրակով է փորձվում, գովու-
թեան պատուոյ և փառաց համար Յիսուսի Քրիս-
8 տոսի յայտնութիւնումը. Որին չտեսած սիրում
էք. որ նորան հաւատացիք թէև հիմա չէք տես-
նում, և ուրախ էք անպատմելի և փառաւոր խըն-

9 գութիւնով, Ձեր հաւատքի վախճանն ընդունելով,
10 ձեր հոգիների փրկութիւնը։ Որ այն փրկու-
թեան համար որոնեցին և քննեցին մարգարէներն,
որ մարգարէանում էին այն շնորհքի համար որ
11 լինելու էր ձեզանում, Քննելով թէ որ և ինչպիսի
ժամանակի համար էր գուշակում Քրիստոսի Հո-
գին որ նորանցում էր, առաջուց վկայելով Քրիս-
տոսի չարչարանքները և նորանից յետոյ լինելու
12 փառքը։ Որոնց յայտնուեցաւ, որ ոչ թէ իրանց
անձներին, այլ մեզ էին սպասաւորում այն բա-
ները, որ հիմա պատմուեցան ձեզ նորանց ձեռովը,
որ աւետարանեցին ձեզ Սուրբ Հոգովը որ երկնքից
ուղարկուեցաւ. որի մէջ հրեշտակները ցանկա-
նում են տեսնելով թափանցել։
13 Նորա համար ձեր մտքի մէջքը գօտեպնդած, և
զարթնացած, կատարելապէս յուսացէք այն շնորհ-
քին որ հասնում է ձեզ Յիսուսի Քրիստոսի յայտ-
14 նութիւնումը, Հնազանդ որդոց պէս, չնմանելով
այն ձեր տգիտութեան ժամանակի առաջի ցանկու-
15 թիւններին։ Այլ ձեզ կանչող Սրբոյն պէս, դուք
16 էլ սուրբ եղէք ձեր բոլոր վարքերումը. Որովհետև
գրուած է, Սուրբ եղէք, վասն զի ես սուրբ եմ։
17 Եւ եթէ Հայր էք կանչում նորան, որ առանց
ակնառութեան դատաստան է անում ամեն մէկի
գործքի պէս, ապա ձեր պանդխտութեան ժամա-
18 նակը վախով վարուեցէք։ Գիտենալով որ ոչ թէ
ապականացու արծաթով կամ ոսկով փրկուեցաք
19 ձեր հայրենաւանդ ունայն վարմունքիցը։ Այլ
Քրիստոսի պատուական արիւնովը, ինչպէս մի ան-
20 բիծ և անարատ Գառի. Որ առաջուց ճանաչուած
էր աշխարհքիս սկզբից առաջ, բայց ժամանակ-
21 ների վերջումն երևեցաւ ձեզ համար. Ձեզ՝ նորա-
նով այն Աստուծոյն հաւատացողներիդ, որ նորան

մեռելներից յարոյց, և փառքը նորան տուաւ, որ
22 ձեր հաւատքն և յոյսն Աստուծոյ վերայ լինի։ Որ՝
ձեր անձները սրբելով ճշմարտութեան հնազան-
դութեան մէջ Սուրբ Հոգով անկեղծ եղբայրսի-
րութեան համար, մաքուր սրտով իրար սերտ սի-
23 րէք․ Վերստին ծնուած լինելով ոչ թէ ապակա-
նութեան սերմից այլ անապական սերմից Աստու-
24 ծոյ կենդանի և յաւիտենական խօսքովը։ Վասն զի
ամեն մարմին խոտի պէս է, և մարդու ամեն փառքը
խոտի ծաղկի պէս․ խոտը չորացաւ և նորա ծա-
25 ղիկը թափուեցաւ։ Իսկ Տիրոջ խօսքը մնում է
յաւիտեան․ և սա այն խօսքն է, որ ձեզ աւետա-
րանուեցաւ։

Գլ․ Բ

1 Արդ՝ դէն գցելով ամեն չարութիւնը և ամեն
խաբէութիւնը, և կեղծաւորութիւնները, և նա-
2 խանձը, և ամեն չարախօսութիւնը, Նորածին երա-
խաների պէս ցանկացէք այն բանաւոր անխարդախ
կաթին որ նորանով աճէք [դէպի փրկութիւնը]։
3 Եթէ ճաշակել էք որ Տէրը քաղցր է։ (4) Որին մօ-
տեցել էք այն կենդանի Քարին, որ թէև մարդ-
կանցից անարգուած, բայց Աստուծոյ մօտ ընտ-
5 րուած և պատուական է։ Դուք էլ կենդանի քա-
րերի պէս շինուեցէք հոգևոր տաճար, սուրբ քա-
հանայութիւն, որ հոգևոր պատարագներ մատու-
ցանէք Աստուծոյ ընդունելի Յիսուսի Քրիստոսի
6 ձեռովը։ Որովհետև գրքումն էլ կայ, Թէ Ահա
Սիօնումն անկիւնի գլուխ ընտիր պատուական քար
եմ դնում, և նորան հաւատացողը չի ամաչիլ։
7 Արդ՝ ձեզ հաւատացեալներիդ պատուականու-
թիւնն է․ բայց անհաւատներին այն քարն որ շի-
նողներն անարգեցին, նա անկիւնի գլուխ եղաւ․

8 Եւ գլորման քար, և գայթակղելու վէմ որ գայ-
թակղում են խօսքին չհաւատալով. որ նորա հա-
9 մար էլ դրուած են։ Բայց դուք ընտիր ազգ էք,
թագաւորական քահանայութիւն, սուրբ ազգ,
սեփհական ժողովուրդ, որ քարոզէք նորա առա-
քինութիւնները, որ ձեզ խաւարիցը կանչեց իր
10 զարմանալի լոյսի մէջ. Որ դուք ժամանակով ժողո-
վուրդ չէիք, բայց հիմա Աստուծոյ ժողովուրդ էք.
որ ողորմուած չէիք, բայց հիմա ողորմուածներ։
11 Սիրելիներ, աղաչում եմ ձեզ ինչպէս պանդուխտ-
ների և օտարականների, հեռու կացէք մարմնաւոր
ցանկութիւններիցն, որ կռւում են հոգու դէմ։
12 Ձեր վարքը հեթանոսների մէջն բարի պահեցէք,
որ ինչ բանով որ ձեզ չարագործների պէս բամ-
բասում են, ձեր բարի գործքերը տեսնելով փա-
ռաւորեն Աստուծոյն այցելութեան օրումը։
13 Արդ հնազանդեցէք ամեն մարդկային կարգի՝
Տիրոջ համար. թէ թագաւորի ինչպէս թէ մի
14 վերնագոյնի. Թէ կուսակալների ինչպէս նորանից
ուղարկուածների՝ չարագործները պատժելու և
15 բարեգործները գովելու համար։ Վասն զի Աստու-
ծոյ կամքն այսպէս է, որ բարի գործքերով պա-
պանձեցնէք անխելք մարդկանց տգիտութիւնը։
16 Ինչպէս ազատներ, և ոչ թէ ազատութիւնն ինչ-
պէս չարութեան ծածկոց ունեցողներ. այլ ինչպէս
17 Աստուծոյ ծառաներ։ Ամենին պատուեցէք. եղ-
բայրութիւնն սիրեցէք. Աստուածանից վախեցէք.
թագաւորին պատուեցէք։
18 Ծառաներն հնազանդ լինեն տէրերին ամեն վա-
խով, ոչ միայն բարիներին և հեզահոգիներին, բայց
19 ծուռերին էլ։ Վասն զի սա շնորհք է եթէ մէկն
առ Աստուած ունեցած մտքովը նեղութիւնների
20 համբերէ անիրաւ տեղը։ Վասն զի ի՞նչ գովասանք

է, եթէ մեղանչէք ու տանջուիք ու համբերէք. այլ
եթէ բարիք գործէք և չարչարուիք ու համբերէք,
21 դա է շնորհք Աստուածանից: Վասն զի դուք
հէնց այդ բանի մէջ կանչուեցաք. որովհետեւ
Քրիստոս էլ չարչարուեցաւ և ձեզ էլ օրինակ
22 թողեց որ նորա հետքերին հետեւիք: Որ մեղք
չգործեց, և խաբէութիւն չգտնուեցաւ նորա բե-
23 րանումը. Որ բամբասուելիս՝ փոխարէնը չէր բամ-
բասում. չարչարուելիս՝ չէր սպառնում, բայց դա-
24 տաստանը յանձնում էր արդար Դատաւորին. Որ
ինքն մեր մեղքերն իր մարմնումը խաչափայտի վե-
րայ բարձրացրեց. որ մեղքերիցը հեռանալով ար-
դարութեան համար ապրինք, որ նորա խոցերովը
25 բժշկուեցաք: Վասն զի մոլորուած ոչխարների պէս
էիք. բայց հիմա դարձաք դէպի ձեր հոգիների
Հովիւն և Տեսուչը:

ԳԼ. Գ

1 Նոյնպէս էլ կանայք, հնազանդ եղէք ձեր մարդ-
կանցը, որ եթէ [illegible] ոմանք էլ անհնազանդ
լինեն խօսքին, կանանց վարքովը առանց խօսքի
2 շահուին, Տեսնելով ձեր երկիւղածութեամբ պար-
3 կեշտ վարքը: Որ ձեր զարդարանքը չլինի դրսեւանց
մազերի հիւսելը, և ոսկեղէնների շարելը կամ շ-
4 քեղ հանդերձներ հագնելը. Այլ սրտի ծածուկ
մարդը հեզ և հանդարտ հոգու անեղծութեամբը.
որ դա Աստուծոյ առջեւ շատ թանկագին է:
5 Վասն զի այսպէս էլ մի ժամանակով այն սուրբ
կանայքն, որ իրանց յոյսն Աստուծոյ վերայ էին
դրել, զարդարում էին իրանց անձներն իրանց
6 մարդկանցը հնազանդելով: Ինչպէս Սառան հնա-
զանդ էր Աբրահամին, նորան տէր կոչելով. որի

որդիքներ էք եղել դուք, որ բարեգործ լինէք և
7 ոչ մի երկիւղից չվախենաք։ Նմանապէս, մարդիկ,
իմաստութիւնով բնակեցէք նորանց հետ, ինչպէս
տկար անօթի հետ՝ կնանից պատիւ տալով և ինչ-
պէս կենաց շնորհքի ժառանգակիցների հետ. որ
ձեր աղօթքը չխափանուի։
8 Եւ վերջապէս ամենքդ համամիտ, կարեկից, եղ-
9 բայրասէր, բարեսիրտ, քաղցրաբարոյ եղէք։ Չարի
փոխարէն չար չհատուցանէք, կամ բամբասանքի
փոխարէն բամբասանք. այլ ընդհակառակն օրհնե-
ցէք, գիտենալով որ իսկ սորա մէջ կանչուեցաք, որ
10 օրհնութիւնը ժառանգէք։ Վասն զի ով որ կամե-
նում է կեանք սիրել և լաւ օրեր տեսնել, թող իր
լեզուն չարութիւնից լուռ պահէ, և իր շրթունքնե-
11 րը, որ նենգութիւն չխօսին. Չարից ետ քաշուի
և բարի անէ, խաղաղութիւն որոնէ և նորան հե-
12 տեւէ։ Վասն զի Տիրոջ աչքերն արդարների վերայ
են, և նորա ականջները դէպի նորանց աղօթքը,
13 Տիրոջ երեսը չարագործների վերայ է։ Եւ ո՞վ է
նա որ չարչարէ ձեզ, եթէ դուք բարոյն հետե-
14 ւող լինիք։ Բայց թէեւ չարչարուիք էլ արդարու-
թեան համար, երանելի էք. բայց նորանց երկիւ-
15 ղիցը մի վախենաք և մի շփոթուիք։ Այլ Տէր Ա-
տուծոյն ձեր սրտի մէջ սուրբ պահեցէք. և միշտ
պատրաստ եղէք հեզութեամբ և երկիւղածու-
թեամբ պատասխան տալու ամենին, որ ձեր մէջ
16 եղած յուսոյ համար պատճառ հարցնէ։ Եւ բարի
խղճմտանք ունենաք, որ նորանով որ չարախօսում
են ձեզանից ինչպէս չարագործներից, ամօթով մը-
նան ձեր բարի վարքը Քրիստոսումը տեսնելով։
17 Վասն զի աւելի լաւ է, եթէ Աստուծոյ կամքը ––
կամենում է, բարի գործելով չարչարուիլ, քան
18 թէ չար գործելով։ Վասն զի Քրիստոս էլ մէկ ան-

դամ մեղաց համար չարչարուեցաւ, այն Արդարն
անարդարների վերայ, որ մեզ մօտեցնէ Աստու-
ծոյն․ որ թէեւ մեռաւ մարմնով, բայց կենդանի
19 եղաւ հոգով։ Որով գնաց բանտումը եղող հոգի-
20 ներին էլ քարոզեց։ Որոնք մի ժամանակ ապըս-
տամբ էին, երբոր Աստուծոյ երկայնմտութիւնը
համբերում էր նորանց Նոյի օրերում տապանը
պատրաստուելիս, որի մէջ քիչ այսինքն ութ հո-
21 գի ջրիցը պրծան․ Որի օրինակն այսինքն մկրտու-
թիւնը մեզ էլ հիմա ապրեցնում է, ոչ թէ մարմ-
նոյ աղտը դէն գցելով, այլ բարի խղճմտանաց
ուխտը առ Աստուած, Յիսուսի Քրիստոսի յա-
22 րութիւնովը։ Որ գնացել է երկինքը, և Աստու-
ծոյ աջ կողմն է․ հրեշտակներն և իշխանութիւն-
ներն և զօրութիւններն հնազանդելով նորան։

ԳԼ. Դ

1 Արդ Քրիստոս որ մարմնով մեզ համար չարչար-
ուեցաւ, դուք էլ նոյն մտքովը զինուորուեցէք․
վասն զի մարմնով չարչարուողը մեղքից դադարեց․
2 Որ այլ եւս ոչ թէ մարդկանց ցանկութիւնների
պէս, այլ Աստուծոյ կամաց պէս ապրիք մարմ-
3 նում մնացած ժամանակը։ Վասն զի բաւական է
մեզ որ մեր կենաց անցած ժամանակը հեթանո-
սաց կամքը կատարեցինք որ վարվում էիք գիճու-
թիւններով, ցանկութիւններով, գինեմոլութիւն-
ներով, անառակութիւններով, արբեցութիւննե-
4 րով, կամ անօրէն կռապաշտութիւններով։ Որ դորա
վերայ զարմանում են, որ դուք նորանց հետ չէք
վազում նոյն անկարգ զեղխութեան մէջ, և հայ-
5 հոյում են, Որ նորանք պիտի հաշիւ տան նորան,
որ պատրաստ է դատաստան անելու կենդանինե-

6 *րին և մեռելներին: Վասն զի խակ սորա համար*
մեռելներին էլ աւետարանուեցաւ, որ մարդու
կողմանէ մարմնով դատուեին, բայց կենդանի լինեն
Աստուծոյ կողմանէ հոգով:
7 *Եւ ամեն բանի վերջն մօտացել է, ուրեմն պար-*
8 *կեշտ կացէք և արթուն եղէք աղօթքներում: Բայց*
ամենից առաջ սէրը սերտ ունեցէք իրար հետ,
վասն զի սէրը ծածկում է մեղաց շատութիւնը:
9 *Հիւրասէր եղէք իրար հետ առանց տրտնջանաց:*
10 *Ամեն մէկդ՝ ինչպէս որ շնորհք է ընդունել՝ այն*
իրար մատակարարեցէք. ինչպէս Աստուծոյ կերպ
11 *կերպ շնորհաց լաւ տնտեսներ: Եթէ մէկը խօսում*
է թող ինչպէս Աստուծոյ հրամաններ խօսի. եթէ
մէկը ընծայում է թող լինի ինչպէս այն զօրու-
թիւնից, որ Աստուած է շնորհում. որ ամեն բա-
նի մէջ Աստուած փառաւորուի Յիսուսի Քրիստո-
սի ձեռովն. որին լինի փառք և զօրութիւն յա-
ւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:
12 *Սիրելիներ, օտար բան մի համարէք այն բոր-*
բոքուած նեղութիւնն որ ձեզ փորձելու համար
լինում է, իբր թէ մի օտար բան է պատահում
13 *ձեզ: Այլ ուրախ եղէք իբրև թէ Քրիստոսի չար-*
չարանացը մասնակից եղածներ, որ նորա փառքի
յայտնութեան ժամանակումն էլ ցնծալով ուրա-
14 *խանաք: Եթէ նախատուիք Քրիստոսի անունի հա-*
մար, երանելի էք. վասն զի փառաց և Աստուծոյ
Հոգին հանգչում է ձեզ վերայ, նորանցից նա
15 *հայհոյվում է, բայց ձեզանից փառաւորվում: Ձե-*
զանից մէկը չչարչարուի ինչպէս մարդասպան, կամ
գող, կամ չարագործ, կամ ինչպէս օտարատե-
16 *սուչ. Բայց եթէ ինչպէս Քրիստոնեայ չարչարուի,*
թող չամաչէ, այլ փառք տայ Աստուծոյն այս
17 *մասին: Որովհետև ժամանակն է որ դատաստանն*

սկսէ Աստուծոյ տանից. բայց եթէ առաջ մե-
զանից, ապա ի՞նչ կ՚լինի նորանց վերջն որ Աստու-
18 ծոյ աւետարանին անհնազանդ են։ Եւ եթէ ար-
դարն հազիւ է ապրում, ապա ամբարիշտն և մե-
19 ղաւորն ո՞րտեղ կ՚երևայ։ Սորա համար Աստու-
ծոյ կամաց պէս չարչարուողներն էլ, թող ինչպէս
հաւատարիմ Ստեղծողին յանձնեն իրանց հոգինե-
րը բարեգործութիւնով։

Գլ. Ե

1 Ձեր մէջի երէցներին աղաչում եմ երէցընկերս և
Քրիստոսի չարչարանքների վկայս, և այն յայտ-
2 նուելու էլ փառքի մասնակիցս, Արածեցրէք Ա-
ստուծոյ հօտն որ ձեզ մօտ է, վերակացու լինելով
ոչ թէ ստիպուած, այլ յօժար կամքով, ոչ թէ
3 պիղծ շահախրութիւնով այլ յօժարութիւնով. Ոչ
թէ ինչպէս վիճակների վերայ տիրապետելով, այլ
4 հօտին օրինակներ լինելով։ Եւ երբոր Հովուապետն
կ՚երևի, փառաց անթառամ պսակն կ՚ընդունիք։
5 Այսպէս էլ դուք, երիտասարդներ, հնազան-
դեցէք ծերերին, ամէնքդ իրար հնազանդելով խո-
նարհութիւնը հագէք. վասն զի Աստուած ամբար-
տաւաններին հակառակ է կենում, բայց խոնարհ-
6 ներին շնորհք է տալիս։ Խոնարհեցէք Աստուծոյ
հզօր ձեռի տակ, որ ձեզ բարձրացնէ ժամանա-
7 կով։ Ձեր բոլոր հոգսը նորա վերայ գցեցէք, վասն
զի նա հոգս է անում ձեզ համար։
8 Արթուն եղէք, հսկում արէք. որովհետև ձեր
ոսոխ թշնամին սատանան գոռող առիւծի պէս ման
9 է գալիս և որոնում է թէ որին կուլ տայ։ Որին
հակառակ կացէք հաստատուած հաւատքով, գի-
տենալով որ ձեր եղբայրներն էլ նոյն չարչարանք-

*ները քաշւում են իրանց անձներումը աշխարհքիս
մէջ։
10 Եւ ամեն շնորհքի Աստուածն, որ մեզ կանչեց
իր յաւիտենական փառքի մէջ Քրիստոս Յիսու-
սով, ձեզ որ մի քիչ չարչարվում էք, կատար-
11 եալ անէ, հաստատէ, զօրացնէ, հիմնէ. Նորան
լինի փառք և իշխանութիւն յաւիտեանս յաւիտե-
12 նից. Ամէն։ Սիղուանոս հաւատարիմ եղբօր ձե-
ռովն, ինչպէս կարծում եմ, կարճառօտ գրեցի,
որ յորդորեմ և այս բանի համար վկայեմ, թէ սա
է Աստուծոյ ճշմարիտ շնորհքը, որի մէջ դուք
13 կանգնած էք։ Բարեւ է տալիս ձեզ՝ ձեզ հետ
ընտրուած եկեղեցին որ Բաբիլոնումն է. և իմ որ-
14 դի Մարկոսը։ Իրար բարեւ տուէք սիրոյ համբոյ-
րով. խաղաղութիւն լինի ձեզ ամենիդ որ Քրիստոս
Յիսուսումն էք. Ամէն։*

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Սիմոն Պետրոս Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ և ա-
ռաքեալ, Ձեզ՝ որ մեզ հետ նոյն պատուական հա-
ւատքին հասաք մեր Աստուծոյ և փրկիչ Յիսուսի
2 Քրիստոսի արդարութիւնովը. Շնորհք և խաղա-
ղութիւն շատանայ ձեզ վերայ Աստուծոյ և մեր
Տէր Յիսուսի գիտութիւնովը։
3 Ինչպէս որ նորա աստուածային զօրութիւնը շը-
նորհեց մեզ այն ամենը որ կեանքի և աստուածա-
պաշտութեան համար պէտք է նորա գիտութիւնո-
վը, որ մեզ կանչեց փառքով առաքինութիւնով.
4 Որոնցով ամենամեծ և պատուական աւետիքներ
են տրուած մեզ. որ նորանցով հաղորդակից լի-
նինք աստուածային բնութեանը աշխարհքի մէջ
ցանկութիւնից եղած ապականութիւնից հեռու
5 փախչելով. Եւ սոյն այս բանի համար ամեն ջանք
անելով ձեր հաւատքումն ներկայացրէք առաքի-
6 նութիւնը, և առաքինութիւնովը գիտութիւնը, Եւ
գիտութիւնովը ժուժկալութիւնը, և ժուժկալու-
թիւնովը համբերութիւն, և համբերութիւնովն
7 աստուածպաշտութիւն, Եւ աստուածպաշտութիւ-
նովն եղբայրսիրութիւն, և եղբայրսիրութիւնովը սէր։
8 Վասն զի այս բաները ձեզանում մնալով և աճելով
դատարկ և անպտուղ չեն անել ձեզ մեր Տէր Յի-
9 սուսի Քրիստոսի գիտութիւնովը։ Բայց նա որ այս
բաներն իրան մօտ չունի, կոյր է և կարճատես,

մոռացած լինելով իր առաջին մեղքերից սրբուիլը։
10 Սորա համար, եղբարք, աւելի ջանք արէք որ ձեր
կոչումն և ընտրութիւնն հաստատ անէք. վասն զի
սորանք անելով երբէք յանցանքի մէջ չէք ընկ-
11 նիլ։ Վասն զի այսպէս առատութիւնով կ՚տրուի
ձեզ մտնել մեր Տէր և փրկիչ Յիսուսի Քրիստոսի
յաւիտենական արքայութիւնը։
12 Ուստի ես զանցառու չեմ լինել ձեզ յիշեցնելու
սորանց համար, թէև գիտէք և հաստատուած
13 էք այս ներկայ ճշմարտութիւնումը։ Եւ իրաւունք
եմ համարում, որ քանի որ այս վրանի մէջ եմ
14 զարթնացնեմ ձեզ յիշեցնելով։ Գիտեմ որ շու-
տով պիտի ինձանից հանեմ իմ այս վրանը, ինչ-
պէս մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը յայտնեց ինձ։
15 Բայց ջանք էլ կ՚անեմ որ միշտ կարողանաք իմ
աշխարհքից դուրս գալուց յետոյ այս բաները յի-
16 շել։ Վասն զի մենք ոչ թէ վարպետութեամբ հը-
նարուած առասպելների հետեւելով ցոյց տուինք
ձեզ մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի զօրութիւնը և
գալուստը. այլ ականատես լինելով նորա մեծա-
17 փառութեանը։ Վասն զի Հայր Աստուածանից պա-
տիւ և փառք առաւ, երբոր այն մեծվայելչու-
թեան փառքից այնպիսի ձայն եկաւ նորան. Թէ
18 Դա է իմ սիրելի Որդին որին ես հաւանել եմ։ Եւ
այս ձայնը մենք լսեցինք երկնքից եկած, երբոր
19 նորա հետ այն սուրբ լեռանումն էինք։ Եւ մար-
գարէական աւելի հաստատ խօսքն ունինք, որ
եթէ նորան մտիկ անէք, լաւ կ՚անէք, ինչպէս մի
ճրագի որ լոյս է տալիս մութ տեղը, մինչեւ որ
ցերեկը լուսանայ և լուսաբերը ծագի ձեր սրտե-
20 րումը։ Բայց առաջ այս գիտացէք, որ ամեն մար-
գարէութիւն իր գրուածքի մեկնութիւնովը չի լի-
21 նիլ. Վասն զի երբէք մի մարգարէութիւն չտրուե-

*ցաւ մարդկանց կամքի պէս, բայց Սուրբ Հոգուցն
շարժուած խօսեցան Աստուծոյ մարդիկը ։*

ԳԼ. Բ

1 Եւ սուտ մարգարէք էլ կային այն ժողովրդի
*մէջ, ինչպէս ձեր մէջ էլ պիտի սուտ վարդապետ-
ներ լինեն. որ ներս կ'մտցնեն կորստական հերձ-
ուածողութիւններ. և ուրանալով այն Տիրոջը որ
իրանց գնեց, իրանց վերայ շուտահաս կորուստ
2 կ'բերեն ։ Եւ շատ մարդիկ կ'հետեւին նորանց կո-
րստեանը. որոնց պատճառով ճշմարտութեան
3 ճանապարհը կ'հայհոյուի ։ Եւ ագահութիւնով է-
բոնց մուից հնարած խօսքերով ձեզ վաճառաշա-
հութեան կ'գործածեն, որոնց դատաստանը վա-
ղուց դադարած պարապ չէ, և նորանց կորուս-
տը չէ ննջում ։*
4 *Վասն զի եթէ Աստուած այն հրեշտակներին,
որ մեղանչեցին, չխնայեց, այլ խաւարի կապանքո-
վը տարտարոսը գցած դատաստանի համար պա-
5 հել տուաւ. Եւ առաջին աշխարհքին էլ չխնա-
յեց, այլ Նոյին, որ ութերորդն էր. այն արդա-
րութեան քարոզչին՝ պահեց երբոր ամբարիշտների
6 աշխարհքի վերայ ջրհեղեղը ածեց ։ Եւ Սոդոմացոց
և Գոմորացոց քաղաքները մոխիր դարձնելով կոր-
ծանմամբ դատապարտեց, յետոյ եկող ամբարիշտ-
7 ներին օրինակ դնելով. Եւ փրկեց արդար Ղովտին
որ անօրէնների անառակ վարմունքներովն ձանձ-
8 րացել էր ։ Վասն զի այն արդարը՝ նորանց մէջ
բնակելով՝ տեսնելովը և լսելովը, օրէցօր իր արդար
հոգին տանջվում էր նորանց անօրէն գործքերովը ։
9 Տէրը գիտէ աստուածապաշտներին փրկել փորձան-
քից, և անիրաւներին պահել դատաստանի օրուայ
համար որ տանջուին ։*

10 Մանաւանդ նորանց որ պղծալից ցանկութիւնով
մարմնոյ ետեւից են գնում. և տէրութիւնը անար-
գում, յանդուգններ, ինքնահաւաններ, որ չեն վա-
11 խում փառաւորներուն դէմ հայհոյել: Մինչդեռ
հրեշտակներն, որ զօրութիւնով և կարողութիւնով
աւելի մեծ են, հայհոյանքի դատաստանը չեն բերում
12 նորանց վերայ Տիրոջ առջեւ: Իսկ սորանք ինչպէս
անբան անասուններ, որ ի բնէ ծնուած են որսի և
ապականութեան համար, հայհոյում են այն բա-
ները որ չեն գիտում, իրանց ապականութիւնովը
13 կ'ապականուին: Անիրաւութեան վարձքն ստանա-
լով, որ այս օրուայ փափկութիւնը զուարճութիւն
են համարում, աղտ են և կեղտ, և իրանց խաբե-
բայութիւններովը զուարճանում են, ձեզ հետ
14 միասին ուտել խմելիս: Աչքեր ունին պոռնկու-
թիւնով լիքն, և մեղքիցը չեն դադարում. խա-
բում են անհաստատ անձներին, որ ագահութիւ-
15 նով բանուած սրտեր ունին, անէծքի որդիք: Որ
չիտակ ճանապարհը թողած մոլորուեցան, Բէօր-
եան Բաղաամի ճանապարհին հետեւելով, որ ա-
16 նիրաւութեան վարձքը սիրեց: Որ իր անօրէնու-
թեան յանդիմանութիւնն ստացաւ, անխօս էշը
մարդու ձայնով խօսելով՝ արգիլեց մարգարէին յի-
17 մարութիւնը: Սորանք անջուր աղբիւրներ են, մը-
րրկից քշուած ամպեր, որոնց համար խաւարի
18 մթութիւնը պահուած է յաւիտեան: Վասն զի
ունայնութեան հպարտ բաներ խօսելով՝ գիճու-
թիւններով խաբում են մարմնոյ ցանկութիւննե-
րով նորանց, որ ճշմարտապէս փախել են մոլո-
19 րութեան մէջ վարուողներից: Նորանց ազատու-
թիւն են խոստանում, և իրանք ապականութեան
ծառաներ են. վասն զի ինչ բանով որ մէկը յաղ-
20 թուի, նորան էլ ծառան է: Վասն զի եթէ աշ-

խարհքի պղծութիւններիցը մեր Տէր և փրկիչ Յի-
սուսի Քրիստոսի գիտութիւնովը փախչողները կըր-
կին նորանում շաղախուած յաղթուին, նորանց
21 վերջը չար եղաւ քան թէ առաջինը։ Վասն զի լաւ
էր նորանց որ չճանաչէին արդարութեան ճանա-
պարհը, քան թէ ճանաչեցին և յետ քաշուեցան
այն սուրբ պատուիրանքիցն, որ աւանդուեցաւ
22 նորանց։ Եւ նորանց պատահեց այն ճշմարիտ առա-
կի խօսքը. Թէ Շունն վերադառնում է դէպի իր փը-
խածը, և լուացուած խոզը՝ թաւալուելու ցեխի մէջ։

ԳԼ. Գ

1 Սիրելիներ, սա արդէն երկրորդ թուղթն եմ գը-
րում ձեզ՝ որոնցով ձեր մաքուր միտքը յիշե-
2 ցընելով զարթնացնեմ, Որ յիշէք սուրբ մարգա-
րէններից առաջուց ասուած խօսքերը և մեր [illegible]
Տիրոջ և փրկչի առաքեալներիս պատուիրանքնե-
3 րը։ Բայց առաջ այս գիտացէք, որ յետին օրե-
րումը ծաղր անողներ կ'գան, որ իրանց ցանկու-
4 թեանց պէս կ'վարուին, Եւ կ'ասեն. Ո՞ւր է նորա
գալստեան խոստումը, վասն զի այնուհետեւ որ
հարքը վախճանեցան ամեն բան նոյնպէս կենում
մնում է աշխարհքի ստեղծագործութիւնիցն հետէ։
5 Վասն զի նորանք ուզում են այս բանը մոռանալ,
թէ երկինքները վաղուց էին և երկիր ջրից և
6 ջրով հաստատուած է Աստուծոյ խօսքովը. Նորա
համար այն հին աշխարհքը ջրհեղեղով ապական-
7 ուած կորաւ։ Եւ այժմեան երկինքն ու երկիր
նոյն խօսքովը պահպանուած պահվում են կրակի
համար դատաստանի և ամբարիշտ մարդկանց կո-
8 րստեան օրումը։ Բայց այս մէկն էլ՝ ձեզանից ծա-
ծուկ չլինի, սիրելիներ, որ Տիրոջ մօտ մէկ օրը
հազար տարուայ պէս է, և հազար տարին ինչպէս

9 մէկ օր ։ Տէրը չի ուշացնիլ խոստումը, ինչպէս ո-
մանք ուշացնել են կարծում, բայց երկայնամիտ
է լինում մեզ վերայ, որովհետեւ չէ կամենում
որ կորչողներ լինեն, բայց որ ամենքն ապաշխարու-
10 թեան հասնեն ։ Բայց Տիրոջ օրը (գիշերուայ) գողի
պէս կ՚գայ. որ նորանում երկինքը շառաչիւնով
կ՚անցնէ և տարերքը կրակով վառուած կ՚հալուին,
և երկիրն և նորանում եղած բաներն էլ կ՚այ-
11 րուին ։ Հիմա որ սորանք ամենքը հալուելու բա-
ներ են. ի՛նչպէս պէտք է դուք գտնուիք սուրբ և
12 աստուածապաշտ վարքում ։ Սպասելով և ջանք
անելով Տիրոջ գալստեան օրին հասնել, որ նորա-
նում երկինքները կրակով այրուած կ՚լուծուին.
13 և տարերքը կրակ ընկած կ՚հալուին ։ Բայց նորա
խոստմունքի պէս՝ նոր երկինքի և նոր երկրի ենք
սպասում. որոնցում արդարութիւն է բնակում ։
14 Սորա համար, սիրելիներ, սորանց սպասելով
ջանք արէք որ անբիծ և անարատ գտնուիք նորա
15 առջեւ խաղաղութեան մէջ ։ Եւ մեր Տիրոջ եր-
կայնմտութիւնը փրկութիւն համարեցէք. ինչպէս
մեր սիրելի եղբայր Պօղոսն էլ Աստուածանից ի-
16 րան տրուած իմաստութեան պէս գրեց ձեզ ։ Ինչ-
պէս ամեն թղթերումն էլ խօսում է այս բաների
համար. որոնցում մի քանի դժուարիմաց բաներ
կան. որ անուսումները և անհաստատները նորանց
ծռում են, ինչպէս միւս գրքերն էլ՝ իրանց անձ-
17 ների կորստեան համար ։ Ուրեմն դուք, սիրելի-
ներ, առաջուց իմանալով զգոյշ կացէք, որ մի
գուցէ անօրէնների մոլորութիւնովը յափշտակուե-
18 լով ընկնիք ձեր հաստատութիւնիցը ։ Եւ աճեցէք
մեր Տէր և փրկիչ Յիսուսի Քրիստոսի շնորհքումն
և գիտութիւնովը. նորան լինի փառք և հիմա և
մինչեւ յաւիտենական օրն. Ամէն ։

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Այն որ սկզբիցն էր, որ լսեցինք, որ մեր աչքե-
րովը տեսանք, որին նայեցինք, և մեր ձեռները
2 շօշափեցին՝ կենաց բանի համար. (Եւ կեանքը
յայտնուեցաւ, և տեսանք, և վկայում ենք, և
պատմում ենք ձեզ յաւիտենական կեանքը, որ
3 Հօր մօտ էր և երեւեցաւ մեզ։) Այն որ տեսանք
և լսեցինք, պատմում ենք ձեզ, որ դուք էլ հա-
ղորդութիւն ունենաք մեզ հետ. և մեր հաղոր-
դութիւնը Հօր հետ և նորա Որդի Յիսուսի Քրիս-
4 տոսի հետ։ Եւ սա գրում ենք ձեզ, որ ձեր ու-
րախութիւնը կատարեալ լինի։
5 Եւ սա է այն աւետիքն, որ նորանից լսեցինք և
պատմում ենք ձեզ, թէ Աստուած լոյս է, և ոչ
6 մի խաւար չկայ նորանում։ Եթէ ասենք թէ հա-
ղորդութիւն ունինք նորա հետ, և խաւարի մէջ
ման գանք, սուտ ենք ասում և ճշմարտութիւնը
7 չենք անում։ Բայց եթէ լուսոյ մէջ ման գանք ինչ-
պէս նա է լուսոյ մէջ, հաղորդութիւն ունինք իրար
հետ, և նորա Որդի Յիսուսի Քրիստոսի արիւնը
8 մեզ սրբում է ամեն մեղքից։ Եթէ ասենք թէ
մեղք չունինք, մեր անձները խաբում ենք և ճըշ-
9 մարտութիւն չկայ մեզանում։ Ապա թէ մեր մեղ-
քերը խոստովանինք, հաւատարիմ է և արդար որ
մեր մեղքերը թողէ մեզ, և սրբէ մեզ ամեն անի-
10 րաւութիւնից։ Եթէ ասենք թէ մեղք չգործեցինք,

ստախօս ենք անում նորան, և նորա խօսքը մե-
զանում չէ ։

ԳԼ. Բ

1 Իմ որդեակներս, սա գրում եմ ձեզ որ չմեղան-
չէք, և եթէ մէկը մեղանչէ, բարեխօս ունինք Հօր
2 մօտ Յիսուս Քրիստոս արդարին։ Եւ նա քաւու-
թիւն է մեր մեղաց համար. և ոչ միայն մերիննե-
րի բայց բոլոր աշխարհքի էլ։
3 Եւ սորանով գիտում ենք որ ճանաչեցինք նո-
4 րան, եթէ նորա պատուիրանքները պահենք. Ով
որ ասում է, Թէ ճանաչեցի նորան և նորա պատ-
ուիրանքները չէ պահում, ստախօս է, և ճշմար-
5 տութիւն չկայ նորանում։ Բայց ով որ նորա
խօսքը պահէ, իրաւի Աստուծոյ սէրը նորանում
կատարեալ է. սորանով ճանաչում ենք որ նո-
6 րանում ենք։ Ով որ ասում է թէ նորանում եմ
բնակում, պէտք է, ինչպէս որ նա գնաց, ինքն էլ
այնպէս գնայ։
7 Եղբայրներ, ոչ թէ մի նոր պատուիրանք եմ
գրում ձեզ, այլ հին պատուիրանքը որ սկզբից
ունէիք և հին պատուիրանքն այն խօսքն է որ լսե-
8 ցիք սկզբիցը։ Դարձեալ նոր պատուիրանք եմ
գրում ձեզ, որ ճշմարիտ է նորանում և ձեզա-
նում. վասն զի խաւարն անցնում է, և ճշմարիտ
9 լոյսն արդէն երեւում է։ Ով որ ասում է, Թէ
լուսոյ մէջ է և իր եղբօրն ատում է, մինչև հիմա
10 խաւարի մէջ է։ Նա որ իր եղբօրը սիրում է, լու-
սոյ մէջ է մնում, և գայթակղութիւն չկայ նորա-
11 նում։ Բայց նա որ իր եղբօրն ատում է, խաւա-
րումն է, և խաւարի մէջ է ման գալիս, և չէ գի-
տում թէ ուր է գնում, վասն զի խաւարը կու-
րացրեց նորա աչքերը։

12 Գրում եմ ձեզ, որդեակներ, վասն զի ձեր մեղ-
քերը թողուած են ձեզ նորա անունի համար։
13 Գրում եմ ձեզ, հարք, վասն զի ճանաչեցիք նորան
որ սկզբիցն է. գրում եմ ձեզ, երիտասարդներ,
14 վասն զի դուք յաղթեցիք չարին։ Գրում եմ ձեզ,
մանկունք, վասն զի ճանաչեցիք Հօրը. գրեցի ձեզ,
հարք, վասն զի ճանաչեցիք նորան որ սկզբիցն է.
գրեցի ձեզ, երիտասարդներ, վասն զի դուք զօ-
րաւոր էք. և Աստուծոյ խօսքը բնակում է ձեզա-
15 նում, և դուք յաղթել էք չարին։ Մի սիրէք աշ-
16 խարհքը. և ոչ էլ այն որ աշխարհքի մէջ է։ Եթէ
մէկն աշխարհքին սիրէ, Հօր սէրը նորանում չէ.
վասն զի ամեն ինչ որ աշխարհքումն է՝ մարմնոյ
ցանկութիւնը, աչաց ցանկութիւնը, և այս կեանքի
ամբարտաւանութիւնը, Հօրիցը չէ, այլ աշխարհ-
17 քիցն է։ Եւ աշխարհքը անցնում է և նորա ցան-
կութիւնն էլ, բայց Աստուծոյ կամքն անողը մնում
է յաւիտեան։

18 Որդեակներ, վերջի ժամանակն է, և ինչպէս լսե-
ցիք թէ Նեռը գալիս է, և այժմ շատ նեռեր են
եղել, որ սորանից իմանում ենք թէ վերջի ժա-
19 մանակն է։ Մեզանից դուրս գնացին, բայց մեզա-
նից չէին. վասն զի եթէ մեզանից լինէին, ապա մեզ
հետ մնացած կ'լինէին. բայց որ յայտնի լինեն թէ
20 նորանք ամենքն մեզանից չեն։ Եւ դուք օծութիւն
21 ունիք այն Սուրբից, և ամեն բան գիտէք։ Չգրե-
ցի ձեզ իբր թէ ճշմարտութիւնը չէք գիտում,
այլ թէ գիտէք նորան, և՝ թէ ամեն ստութիւն
22 այն ճշմարտութիւնիցը չէ։ Ո՞վ է սուտը, եթէ
ոչ նա որ ուրանում է թէ Յիսուսը չէ Քրիստոսը.
23 նա Նեռն է, որ ուրանում է Հօրը և Որդուն, Ա-
մեն ով որ Որդուն ուրանում է, Հօրն էլ չունի.
[Նա որ Որդուն դաւանում է, Հօրն էլ ունի։]

24 Արդ դուք այն որ լսեցիք սկզբից, թող բնակէ
ձեզանում. եթէ բնակէ ձեզանում այն որ սկզբիցը
լսեցիք, դուք էլ կ'բնակէք Որդու և Հօր մէջ։
25 Եւ սա է այն աւետիքն որ նա աւետարանեց մեզ,
26 այսինքն յաւիտենական կեանքը։ Այս բաները
27 գրեցի ձեզ՝ ձեզ մոլորեցնողների մասին։ Եւ դուք
այն օծութիւնն, որ նորանից ընդունեցիք բնակում
է ձեզանում. և դուք պէտք չունիք որ մէկը սո-
վորեցնէ ձեզ. այլ ինչպէս այն օծութիւնը սովո-
րեցնում է ձեզ ամեն բանի համար, ճշմարիտ էլ
է և սուտ չէ. և ինչպէս նա սովորեցրեց ձեզ, կա-
ցէք նորանում։
28 Եւ հիմա, որդեակներ, կացէք նորանում. որ
երբոր նա կ'յայտնուի, համարձակութիւն ունե-
նանք. և չամաչենք նորանից նորա գալստեան ժա-
29 մանակումը։ Եթէ գիտէք որ նա արդար է, կ'ի-
մանաք թէ ամեն ով որ արդարութիւն է անում,
նորանից է ծնուած։

ԳԼ. Գ

1 Տեսէք թէ Հայրն ինչպիսի սէր շնորհեց մեզ, որ
Աստուծոյ որդիք կոչուինք, սորա համար աշ-
խարհքը չէ ճանաչում մեզ, վասն զի նորան չճա-
2 նաչեց։ Սիրելիներ, հիմա Աստուծոյ որդիք ենք,
և տակաւին յայտնուած չէ թէ ինչ պիտի լինինք.
բայց գիտենք թէ, երբոր նա յայտնուեցաւ, նո-
րան նման կ'լինինք, վասն զի կ'տեսնենք նորան
ինչպէս որ է։
3 Եւ ամեն ով որ այս յոյսն ունի իրանում, սըր-
4 բում է իր անձն ինչպէս որ նա սուրբ է։ Ամեն
ով որ մեղք է գործում, նա անօրէնութիւն էլ է
5 անում, և մեղքն է անօրէնութիւնը։ Եւ գիտէք

թէ նա յայտնուեցաւ որ մեր մեղքերը վեր առնէ․
6 և նորանում մեղք չկայ։ Ամեն ով որ նորանում
մնում է՝ չէ մեղանչում․ և ամեն ով որ մեղան-
չում է, չէ տեսել նորան և ոչ էլ ճանաչել նո-
7 րան։ Մանկունք, ոչ ոք ձեզ չխաբէ․ նա որ ար-
դարութիւն է անում, արդար է, ինչպէս նա էլ
8 արդար է։ Եւ նա որ մեղք է անում, սատանայիցն
է․ վասն զի սատանան հէնց սկզբիցն մեղանչում
է, նորա համար յայտնուեցաւ Աստուծոյ Որդին,
9 որ սատանայի գործքերը քանդէ․ Ամեն ով որ
Աստուածանից է ծնուած, մեղք չէ անում․ վասն
զի նորա սերմը նորանում մնում է, և չէ կարող
10 մեղանչել, վասն զի Աստուածանից է ծնուած։ Սո-
րանով են յայտնի Աստուծոյ որդիքը և սատա-
նայի որդիքը։

Ամեն ով որ արդարութիւն չէ անում, նա Աստ-
ուածանից չէ, և ոչ էլ նա՝ որ իր եղբօրը չէ սի-
11 րում։ Վասն զի սա է պատուիրանքն, որ սկզբիցը
12 լսեցիք, որ իրար սիրենք։ Ոչ թէ այնպէս ինչպէս
որ Կայէնն էր չարիցը և իր եղբօրն սպանեց․ և
ի՞նչու համար սպանեց նորան, որովհետեւ իր գոր-
13 ծերը չար էին և իր եղբօրը արդար։ Մի զարմա-
14 նաք, եղբարքս, եթէ աշխարհքս ատէ ձեզ։ Մենք
գիտենք որ մահիցը ի կեանք փոխուեցանք․ վասն
զի եղբայրներին սիրում ենք․ բայց ով որ չէ սի-
15 րում եղբօրը, մնում է մահուան մէջ։ Ամեն ով
որ իր եղբօրը ատում է, մարդասպան է․ և գի-
տէք որ ամեն մարդասպան յաւիտենական կեանք
16 չունի հաստատուած իրանում․ Սորանով գիտա-
ցինք [Քրիստոսի] սէրը, որ նա իր անձը տուաւ
մեզ վերայ․ և մենք պարտենք մեր եղբարց վերայ
17 դնել մեր անձները։ Ով որ այս աշխարհքի ապ-
րանքն ունենայ, և տեսնէ իր եղբայրը կարօտ

քունէ, և իր գութը փակէ նորանից, ի՞նչպէս Աս-
18 տուծոյ սէրը բնակած կ'լինի նորանում։ Որդեակ-
ներ, չսիրենք խօսքով և ոչ էլ լեզուով, այլ գործ-
քով և ճշմարտութիւնով։
19 Եւ սորանով ենք ճանաչում թէ ճշմարտու-
թիւնիցն ենք, և նորա առջեւ ի հանդէս բերենք
20 մեր սիրտերը․ Որ եթէ մեր սիրտը մեղադրէ մեզ,
այլ Աստուած մեր սրտիցն աւելի մեծ է և ամեն
21 բան գիտէ։ Սիրելիներ, եթէ մեր սիրտերը չմեղա-
դրեն մեզ, համարձակութիւն ունինք առ Աստ-
22 ուած։ Եւ ինչ որ խնդրենք կ'առնենք նորանից․
վասն զի նորա պատուիրանքները պահում ենք, և
23 նորա առջեւ հաճոյ եղածները անում ենք։ Եւ
սա է նորա պատուիրանքը, որ հաւատանք նորա
Որդի Յիսուսի Քրիստոսի անունին, և իրար սի-
24 րենք, ինչպէս նա պատուիրանք տուաւ մեզ։ Եւ
նա որ նորա պատուիրանքները պահում է, մնում
է նորանում և նա սորանում․ և սորանից գիտենք
թէ բնակում է մեզանում՝ այն Հոգուցն որ տուաւ
մեզ։

ԳԼ․ Դ

1 Սիրելիներ, ամեն հոգու մի հաւատաք․ այլ փոր-
ձեցէք հոգիները թէ արդեօք Աստուածանից են․
վասն զի շատ սուտ մարգարէներ են դուրս եկել
2 աշխարհք։ Սորանով ճանաչեցէք Աստուծոյ Հոգին․
ամեն հոգի որ խոստովանում է Յիսուս Քրիստո-
3 սին մարմնով եկած, Աստուածանից է։ Եւ ամեն
հոգի որ չէ խոստովանում Յիսուս Քրիստոսին մարմ-
նով եկած, Աստուածանից չէ․ և նա Նեռի հոգին
է, որ լսեցիք թէ գալիս է, և հիմա արդէն աշ-
4 խարհքումն է։ Դուք Աստուածանից էք, որդեակ-
ներ, և յաղթեցիք նորանց․ վասն զի աւելի մեծ է

նա որ ձեզանում է, քան թէ նա որ աշխարհքիս
5 *մէջ է։ Նորանք աշխարհքիցն են, նորա համար*
աշխարհքիցն են խօսում, և աշխարհքը լսում է
6 *նորանց։ Մենք Աստուածանից ենք. ով որ Ա-*
տուծոյն ճանաչում է՝ լսում է մեզ. ով որ Աս-
տուածանից չէ, չէ լսում մեզ. սորանից ենք ճա-
նաչում ճշմարտութեան Հոգին և խաբէութեան
հոգին։
7 *Սիրելիներ, իրար սիրենք, վասն զի սէրն Աս-*
տուածանից է. և ամեն ով որ սիրում է Աստուա-
ծանից է ծնուած, և ճանաչում է Աստուծոյն։
8 *Նա որ չէ սիրում, Աստուծոյն չէ ճանաչել. վասն*
9 *զի Աստուած սէր է։ Սորանով Աստուծոյ սէրն*
երեւեցաւ մեզանում, որ Աստուած իր միածին Որ-
դուն ուղարկեց աշխարհք, որ նորանով կեանք ու-
10 *նենանք։ Սորանում է սէրն, որ ոչ թէ մենք սի-*
րեցինք Աստուծոյն, այլ որ նա սիրեց մեզ, և ու-
ղարկեց իր Որդուն քաւութիւն մեր մեղքերի հա-
11 *մար։ Սիրելիներ, եթէ Աստուած այսպէս սիրեց*
12 *մեզ, ապա մենք էլ պէտք է իրար սիրենք։ Աս-*
տուծոյն երբէք մէկը չէ տեսել. եթէ իրար սիրենք
Աստուած մեզանում է բնակում, և նորա սէրը
13 *կատարեալ է մեզանում։ Սորանով գիտենք որ*
մենք նորանում ենք բնակած և նա մեզանում. որ
14 *իր Հոգուցն տուաւ մեզ։ Եւ մենք տեսանք և վը-*
կայում ենք, որ Հայրն իր Որդուն ուղարկեց աշ-
15 *խարհքի փրկիչ լինելու։ Ով որ դաւանէ թէ Յի-*
սուս է Աստուծոյ Որդին, Աստուած նորանում է
16 *բնակում և նա Աստուածանում։ Եւ մենք ճանա-*
չեցինք և հաւատացինք այն սէրն, որ Աստուած
ունի մեզ վերայ. Աստուած սէր է, և ով որ մը-
նում է սիրոյ մէջ, Աստուծոյ մէջ է բնակում, և
17 *Աստուած նորանում։ Սորանում է սէրը կատար-*

եալ մեզ հետ, որ համարձակութիւն ունենանք
դատաստանի օրումը. վասն զի ինչպէս նա է, այն-
18 պէս էլ մենք ենք այս աշխարհքումը։ Վախ չկայ
սիրոյ մէջ. այլ կատարեալ սէրը հեռացնում է
վախը. վասն զի վախը տանջանք ունի. բայց նա որ
19 վախում է, կատարեալ չէ սիրոյ մէջ։ Մենք սի-
րենք նորան, որովհետեւ առաջ նա սիրեց մեզ։
20 Եթէ մէկն ասէ, թէ Սիրում եմ Աստուծոյն և իր
եղբօրն ատէ, նա ստախօս է. վասն զի նա որ իր
տեսած եղբօրը չէ սիրում, Աստուծոյն որ չէ տե-
21 սել ի՞նչպէս կարող է սիրել։ Եւ այս պատուի-
րանքն ունինք նորանից, թէ նա որ Աստուծոյն սի-
րում է, իր եղբօրն էլ սիրէ։

ԳԼ. Ե

1 Ամէն ով որ հաւատում է թէ Յիսուսն է Քրիս-
տոսը, Աստուածանից է ծնուած. և ամէն ով որ
ծնողին սիրում է, նորանից ծնուածին էլ սիրում
2 է։ Սորանով ենք ճանաչում թէ Աստուծոյ որդի-
ներին սիրում ենք, երբոր սիրում ենք Աստու-
3 ծոյն, և նորա պատուիրանքները պահում։ Վասն
զի սա է Աստուծոյ սէրը որ նորա պատուիրանք-
ները պահենք. և նորա պատուիրանքներն ծանր
4 չեն։ Վասն զի ամէն ով որ Աստուածանից է ծըն-
ուած յաղթում է աշխարհքին. և սա է յաղթու-
թիւնն, որ աշխարհքին յաղթեց, այսինքն մեր
5 հաւատքը։ Եւ ո՞վ է որ յաղթում է աշխարհքին,
եթէ ոչ նա, որ հաւատում է, թէ Յիսուսն Աս-
տուծոյ Որդին է։
6 Սա է որ եկաւ ջրով և արիւնով՝ Յիսուս Քրիստոսն.
ոչ թէ միայն ջրով, բայց ջրով և արիւնով. և Հո-
գին է վկայողը. վասն զի Հոգին է ճշմարտութիւնը.

7 Վասն զի երեք են որ երկնքումն են, [Հայրը և
8 Բանը և Սուրբ Հոգին. և այս երեքը մի են։ Եւ
երեք են որ երկրումը վկայում են.] հոգին, և ջու-
9 րը, և արիւնը. և այս երեքը միաբան են։ Եթէ
մարդկանց վկայութիւնն ընդունում ենք, Աստու-
ծոյ վկայութիւնն աւելի մեծ է. վասն զի սա է
Աստուծոյ վկայութիւնն, որ վկայեց իր Որդու
10 մասին։ Ով որ հաւատում է Աստուծոյ Որդուն,
վկայութիւնն ունի իր անձնումը. ով որ չէ հա-
ւատում Աստուծոյն, ստախօս է արել նորան.
վասն զի չհաւատաց այն վկայութեանն, որ Աս-
11 տուած վկայեց իր Որդու մասին։ Եւ սա է վկա-
յութիւնն, որ Աստուած յաւիտենական կեանք
տուաւ մեզ. և այս կեանքը նորա Որդու մէջ է։
12 Ով որ Որդուն ունի, նա կեանքն ունի. և ով որ
Աստուծոյ Որդուն չունի, կեանքը չունի։
13 Այս բաները գրեցի ձեզ՝ Աստուծոյ Որդու ա-
նունին հաւատացեալներիդ, որ գիտենաք թէ յա-
14 ւիտենական կեանք ունիք։ Եւ սա է այն համար-
ձակութիւնն որ ունինք դէպի նորան, թէ ինչ որ
նորա կամաց պէս խնդրում ենք, լսում է մեզ։
15 Եւ եթէ գիտենք թէ լսում է մեզ, ինչ որ խընդ-
րում ենք, գիտենք որ առնում ենք մեր խընդ-
րուածքներն, որ խնդրեցինք նորանից։
16 Եթէ մէկը տեսնէ իր եղբօրը որ մեղանչել է
այնպիսի մեղքով որ դէպի մահ չէ, թող խնդրէ,
և Աստուած կեանք կ'տայ նորան այնպիսին նորան
որ մեղանչել է ոչ թէ դէպի մահ. կայ մեղք որ
մահու չափ է, նորա համար ես չեմ ասում որ
17 խնդրես։ Ամեն անիրաւութիւն մեղք է. և կայ
մեղք որ մահու չափ չէ։
18 Գիտենք որ ամեն ով որ Աստուածանից է ծըն-
ուած, մեղք չէ գործում, բայց նա որ Աստուա-

ծանից է ծնուած, իր անձը պահում է, և չարը
19 չէ մօտենում նորան։ Գիտենք որ Աստուածանից
ենք, և բոլոր աշխարհքը չարութեան մէջ է կե-
20 նում։ Եւ գիտենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ և
մեզ միտք տուաւ, որ ճշմարիտը ճանաչենք. և
ճշմարտումն ենք, այսինքն նորա Որդի Յիսուս
Քրիստոսումն, նա է ճշմարիտ Աստուածը և յա-
21 ւիտենական կեանքը։ Որդեակներ, պահեցէք ձեր
անձները կուռքերից։ Ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

1 Երէցը, ընտրեալ Կիւրիային, և քո որդիներին,
որոնց ես սիրում եմ ճշմարտութիւնով, (և ոչ
միայն ես, այլ այն ամենքն էլ որ ճշմարտութիւ-
2 նը ճանաչել են։) Այն ճշմարտութեան պատճա-
ռովն որ մեզանում մնում է, և մեզ հետ կ՚լինի
3 յաւիտեան։ Ձեզ հետ լինի շնորհք, ողորմութիւն,
խաղաղութիւն Աստուած Հօրից, և Տէր Յիսուս
Քրիստոսից՝ Հօր Որդուցն, ճշմարտութիւնով և
սիրով։
4 Շատ ուրախացայ որ քո որդիներիցը գտայ որ ճըշ-
մարտութիւնով են գնում, ինչպէս որ հրաման ա-
5 ռինք Հօրից։ Եւ հիմա աղաչում եմ քեզ, Կիւրիա,
ոչ իբր թէ մի նոր պատուիրանք եմ գրում քեզ,
այլ այն որ սկզբիցն ունէինք, որ իրար սիրենք։
6 Եւ սա է սէրն, որ նորա պատուիրանքների համե-
մատ գնանք, և սա է պատուիրանքն, որ ինչպէս
7 լսեցիք սկզբիցն՝ այնպէս գնաք։ Վասն զի շատ մո-
լորեցուցիչներ դուրս եկան աշխարհք որ չեն դա-
ւանում Յիսուս Քրիստոսին մարմնով եկած․ Նա
8 է մոլորեցուցիչը և Նեռը։ Զգոյշ կացէք ձեր անձ-
ներին որ չկորցնենք այն որ վաստակեցինք․ այլ որ
9 բոլոր վարձք առնենք։ Ամէն ով որ յանցանք է
գործում, և չէ կենում Քրիստոսի վարդապետու-
թեան մէջ, Աստուած չունի․ ով որ կենում է
Քրիստոսի վարդապետութեան մէջ, նա ունի Որ-
10 դուն էլ Հօրն էլ։ Եթէ մէկը ձեզ մօտ գայ և այս
վարդապետութիւնը չբերէ, մի ընդունիք նորան

11 ձեր տունը, և բարեւ մի տաք նորան։ Վասն զի
ով որ բարեւ տաէ նորան, մասնակից կ'լինի նորա
չար գործքերին։
12 Շատ բան ունէի ձեզ գրելու, բայց չկամեցայ
թղթով և թանաքով գրել. այլ յոյս ունիմ գալ
ձեզ մօտ. և բերանէ բերան խօսիլ, որ մեր ուրա-
13 խութիւնը կատարեալ լինի։ Բարեւ են տալիս քեզ
քո ընտրեալ քրոջ որդիքը. Ամէն։

ԵՐՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

1 Երէցը, սիրելի Գայիոսին, որին ես սիրում եմ
2 ճշմարտութիւնով։ Սիրելի, աղօթք եմ անում որ
ամեն բանի մէջ յաջող և առողջ լինիս, ինչպէս
3 քո անձը յաջող է. Վասն զի շատ ուրախացայ
երբոր եղբարքն եկան, և քո ճշմարտութիւնը վը-
կայեցին, ինչպէս որ դու ճշմարտութեան մէջ գը-
4 նում ես։ Սորանից աւելի մեծ ուրախութիւն չու-
նիմ, որ լսում եմ թէ իմ որդիները ճշմարտու-
5 թեան մէջ են գնում։ Սիրելի, հաւատարիմ ես
գործում այդ՝ ինչ որ անում ես եղբայրներին և օ-
6 տարականներին. Որոնք վկայեցին քո սիրոյ համար
եկեղեցու առջեւ, որ լաւ կ՚անես եթէ նորանց Աս-
տուծոյ արժանաւոր կերպով ճանապարհ գցես։
7 Վասն զի նորա անունի համար դուրս եկան առանց
8 մի բան առնելու հեթանոսներից։ Արդ պէտք է
մենք ընդունինք այսպիսիներին, որ գործակից լի-
նինք ճշմարտութեանը։
9 Ես գրեցի եկեղեցուն. բայց Դիոտրեփէսը որ ու-
զում է նորանց միջումը առաջինը լինել, մեզ չէ
10 ընդունում։ Սորա համար եթէ գամ նորա գործ-
քերը կ՚յիշեմ որ չար խօսքերով շատախօսութիւն
է անում մեզ վերայ, և սորանով էլ չբաւակա-
նացած՝ ոչ ինքն է ընդունում եղբայրներին, և
նորանց էլ որ ուզում են ընդունել, արգելում է,
11 և եկեղեցուց հանում։ Սիրելի, չարին նմանող մի
լինիր, այլ բարոյն. ով որ բարիք է գործում Աստ-
ուածանից է, և ով որ չարիք է գործում Աստու-

12 ծոյն չէ տեսել։ Դեմետրիոսը վկայութիւն ունի ա-
մենից և նոյն իսկ ճշմարտութիւնիցն էլ, և մենք
էլ վկայում ենք· և գիտէք որ մեր վկայութիւնը
ճշմարիտ է։
13 Շատ բան ունէի քեզ գրելու, բայց չեմ կամե-
14 նում թանաքով և գրիչով գրել քեզ։ Բայց յոյս
ունիմ շուտով քեզ տեսնել, և բերանէ բերան կը
15 խօսինք։ Խաղաղութիւն լինի քեզ հետ· բարեւ են
տալիս քեզ սիրելիքը· բարեւ տուր մեր սիրելինե-
րին յանուանէ։

ԹՈՒՂԹ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

1 Յուդայ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ, և Յակոբայ
եղբայր. Աստուած Հօրից սրբուած, և Յիսուս
2 Քրիստոսումն պահուած կանչուածներին. Ողոր-
մութիւն և խաղաղութիւն և սէր շատանայ ձեր
վերայ։

3 Սիրելիներ, որովհետև ամեն ջանք արի որ գը-
րեմ ձեզ մեր հասարակաց փրկութեան համար,
հարկ եղաւ ինձ որ գրեմ ձեզ և յորդորեմ, որ
մրցիք սրբերին միանգամ աւանդուած հաւատքո-
4 վը։ Վասն զի մի քանի մարդիկ ներս պրծան, ո-
րոնք առաջուց հաստատուած էին սոյն այս դա-
տաստանի համար, ամբարիշտներ, որ մեր Աստու-
ծոյ շնորհքն անառակութեան դարձրին. և ուրա-
նում են այն միայն իշխանին, (Աստուծոյն) և մեր
5 Տէր Յիսուս Քրիստոսին։ Իսկ ես կամենում եմ
յիշեցնել ձեզ, որ արդէն այս բանը գիտէք, թէ
Տէրը ժողովրդին փրկեց Եգիպտոսի երկրիցը. և յե-
6 տոյ չհաւատացողներին կորցրեց։ Եւ այն հրեշ-
տակներին որ իրանց իշխանութիւնը չպահեցին, այլ
իրանց բնակութիւնը թողին, յաւիտենական կա-
պանքներով խաւարի մէջ պահեց մեծ օրուայ դա-
7 տաստանի համար։ Ինչպէս Սոդոմը և Գոմորը և
նորանց շուրջի քաղաքները, հէնց սորանց կերպով
պոռնկելով և ուրիշ մարմնոյ ետեւից գնալով՝ օ-
րինակի համար մեր առջևը դրուած են, յաւի-
8 տենական կրակի դատաստանն ընդունելով։ Եւ
նմանապէս էլ սորանք, որ ցնորուած լինելով մար-

մինը պղծում են, տէրութիւններին անարգում
9 են, և փառքը հայհոյում են։ Եւ Միքայէլ հրեշ-
տակապետն, երբոր սատանայի հետ վիճելով պա-
տասխան էր տալիս Մովսէսի մարմնոյն համար, չհա-
մարձակեց հայհոյանքի դատաստան անել, բայց
10 ասաց՝ Տէրը քեզ պատժէ։ Իսկ սորանք այն բա-
ներն որ չեն իմանում, հայհոյում են. և ինչ որ
էլ անխօս անասունի պէս բնականաբար գիտեն,
11 նորանցում ապականվում են։ Վայ նորանց, որ
Կայէնի ճանապարհովը գնացին, և Բաղաամի մոլո-
րութիւնովը վարձքին նուիրուեցան, և Կորխայ հա-
12 կառակութեան պէս կորան։ Սորանք ծածկուած
ժայռեր են ձեր սիրոյ խնճոյքներումը, որ աներկիւղ
միասին ուտել խմելիս, իրանց անձներն են արա-
ծեցնում։ Անջուր ամպեր են քամիներից տատան-
ուած, պտղակորոյս անպտուղ ծառեր, երկու ան-
13 գամ մեռած արմատախիլ եղած։ Ծովու կատաղած
ալիքներ, որ իրանց անձների ամօթն են փրփրեց-
նում. մոլար աստղեր, որոնց պահվում է յաւիտ-
եան խաւարի մութը։
14 Ենօքն էլ, որ եօթներորդն է Ադամից, սորանց
համար մարգարէացաւ և ասաց. Ահա Տէրը եկաւ
15 իր բիւրաւոր սուրբերովը, Որ դատաստան անէ ա-
մենին, և նորանց ամբարիշտներին յանդիմանէ ի-
րանց արած բոլոր ամբարիշտ գործքերի համար. և
բոլոր այն խիստ խօսքերի համար, որ ամբարիշտ մե-
16 ղաւորները նորա դէմ խօսեցան։ Սորանք տրտըն-
ջողներ և փափաքողներ են, որ իրանց անձների ցան-
կութիւնների պէս են գնում. և նորանց բերանը
ամբարտաւան բաներ է խօսում. երես են տեսնում
17 շահի համար։ Բայց դուք, սիրելիներ, յիշեցէք մեր
Տէր Յիսուսի Քրիստոսի առաքեալներից առաջուց
18 ասած խօսքերը։ Վասն զի ասում էին ձեզ, թէ

*վերջի ժամանակներումն ծաղր անող մարդիկ կ'լի-
նին, որ իրանց ամբարիշտ ցանկութեանց ետեւից
կ'գնան ։
19 Սորանք են որ ջոկում հեռացնում են իրանց,
20 շնչաւորներ որ Հոգի չունին ։ Բայց դուք, սիրելի-
ներ, ձեր անձները ձեր սուրբ հաւատքի վերայ շի-
21 նեցէք Սուրբ Հոգովը, աղօթք անելով ։ Որ ձեր
անձները Աստուծոյ սիրոյ մէջ պահէք, սպասելով
մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի ողորմութեանը յաւի-
22 տենական կենաց համար ։ Եւ մի քանիսին ողոր-
23 մեցէք խտրութիւն անելով ։ Եւ մի քանիսին վա-
խով ապրեցրէք կրակից յափշտակելով. ատելով
այն պատմուճանն էլ որ մարմնիցն աղտոտուած է ։
24 Եւ նորան որ կարող է անարատ պահել ձեզ և
անկեղծ կանգնեցնել իր փառաց առջեւ անբիծ
25 ցնծութիւնով. Այն մէկ իմաստուն Աստուծոյն և
մեր փրկչին (Յիսուս Քրիստոսով) փառք և մե-
ծութիւն, զօրութիւն և իշխանութիւն, (բոլոր դա-
րերից առաջ, և հիմա և ամեն յաւիտեաններում.
Ամէն ։*

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յիսուսի Քրիստոսի յայտնութիւնը, որ Աստուած
տուաւ իր ծառաներին ցոյց տալու, ինչ որ շու-
տով պիտի լինի, և իմացրեց իր հրեշտակի ձեռովը
2 ուղարկելով իր Յօհաննէս ծառային. Որ վկայեց
Աստուծոյ խօսքին և Յիսուսի Քրիստոսի վկայու-
3 թեանը, որ տեսաւ։ Երանելի են այս մարգարէու-
թեան խօսքերը կարդացողը և լսողները, և նորա-
նում գրուածները պահողները · վասն զի ժամանա-
կը մօտեցել է։
4 Յօհաննէս, եօթը եկեղեցիներին, որ Ասիայումն
էք, շնորհք լինի ձեզ հետ և խաղաղութիւն նո-
րանից որ է, և որ էր, և որ գալու է, և այն եօ-
5 թը Հոգիներից, որ նորա աթոռի առջեւ են. Եւ
Յիսուս Քրիստոս հաւատարիմ վկայից, որ մե-
ռելներից անդրանիկը՝ և երկրի թագաւորների իշ-
խանն է. նորան որ մեզ սիրեց և մեր մեղքերից
6 արձակեց մեզ իր արիւնովը, Եւ մեզ թագաւոր-
ներ և քահանաներ արաւ Աստուծոյ և իր Հօր
համար · նորան փառք և զօրութիւն յաւիտեանս
յաւիտենից · Ամէն։
7 Ահա գալիս է ամպերով. և ամեն աչք կ'տեսնէ

նորան, և նորանք որ խոցեցին նորան. և նորա վե-
րայ կոծ կ'անեն երկրի ամեն ազգերը. Այո, Ա-
8 մէն։ Ես եմ Ալֆան և Օմեղան (սկիզբը և վերջը)
ասում է Տէրը, նա որ է և որ էր և որ գալու է,
Ամենակալը։
9 Ես՝ Յօհաննէս ձեր եղբայր և հաւասար ընկեր
նեղութեան և արքայութեան և Յիսուսի Քրիստո-
սի համբերութեան, Պատմոս ասուած կղզումն էի
Աստուծոյ խօսքի համար, և Յիսուսի Քրիստոսի
10 վկայութեան համար։ Ես կիրակի օրը եղայ Հո-
գում. և իմ ետևից մի մեծ ձայն լսեցի ինչպէս
փողի ձայն, որ ասում էր. Ես եմ Ալֆան և Օմե-
11 ղան, առաջինը և վերջինը։ Եւ ինչ որ տեսնում
ես գրիր մի գրքի մէջ, և ուղարկիր այն եօթն ե-
կեղեցիներին որ Ասիայումն են՝ Եփեսոս, Զմիւռ-
նիայ, և Պերգամոն, և Թիւատիրա, և Սարդէս,
12 և Փիլադելփիայ և Լաւոդիկեայ։ Եւ դարձայ այն
ձայնը տեսնելու որ ինձ հետ խօսում էր, և երբոր
13 դարձայ եօթը ոսկի ճրագակալ տեսայ. Եւ այն
եօթը ճրագակալների միջում Մէկ Որդոյ մարդոյ
նման, պճղնաւոր պատմուճան հագած, և ստինք-
14 ների մօտ ոսկի գօտի կապած։ Եւ նորա գլուխը և
մազերը ճերմակ բուրդի և ձիւնի պէս սպիտակ
15 էին, և նորա աչքերը կրակի բոցի պէս։ Եւ նորա
ոտները կարմրած պղնձի պէս իբրև հնոցի մէջ
կրակ եղած, և նորա ձայնը շատ ջրերի ձայնի պէս։
16 Եւ իր աջ ձեռքումը եօթն աստղեր ունէր, և նո-
րա բերանիցը սրած երկբերան սուր էր դուրս գա-
լիս, և նորա երեսն ինչպէս արեգակը որ ճառա-
17 գայթում է իր զօրութեամբը։ Եւ երբոր տեսայ
նորան, մեռածի պէս ընկայ նորա ոտների առջև.
և իր աջ ձեռն ինձ վերայ դրաւ և ասաց ինձ.
18 Մի վախենար, ես եմ Առաջինը և Վերջինը, Եւ

կենդանին. և ես մեռած էի, և ահա կենդանի եմ
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն. և ունիմ դժոխ-
19 քի և մահի բանալիքները։ Գրիր ինչ որ տեսնում
ես, ինչ որ է, և ինչ որ նորանից յետոյ լինելու
20 է։ Այս եօթն աստղերի խորհուրդն որ իմ աջ ձե-
ռի մէջ տեսար, և այն եօթը ոսկի ճրագակալնե-
րը. այն եօթն աստղերը եօթը եկեղեցիների հրեշ-
տակներն են, և այն եօթը ճրագակալները եօթը
եկեղեցիներն են։

ԳԼ. Բ

1 Եփեսացոց եկեղեցու գրիր. Այս է ասում այն եօ-
թըն աստղերն իր աջ ձեռքում ունեցողը, որ եօ-
2 թըն ոսկի ճրագակալների մէջ ման է գալիս. Գիտեմ
քո գործքերը և քո աշխատութիւնը և քո համ-
բերութիւնը. և որ չարերին չես կարողանում համ-
բերել, և փորձեցիր նորանց որ առաքեալ են ձե-
3 ւանում, և չեն, և գտար որ սուտ են։ Եւ նեղու-
թիւններ կրեցիր և համբերութիւն ունիս, և իմ ա-
4 նուանի համար աշխատեցիր, և չթուլացար։ Բայց
քեզ դէմ — ունիմ, որ քո առաջի սէրը թողիր։
5 Արդ յիշիր, թէ ո՞րտեղից վայր ընկար, և զղջացիր,
և առաջի գործքերն արա. ապա թէ ոչ՝ կ'գամ
շուտով քեզ մօտ, և քո ճրագակալը կ'շարժեմ
6 իր տեղիցը եթէ չապաշխարես։ Բայց այս բանն ու-
նիս, որ Նիկողայեցիների գործքերն ատում ես, ո-
7 րոնք ես էլ ատում եմ։ Ով որ ականջ ունի,
թող լսէ ինչ որ Հոգին ասում է եկեղեցիներին.
Ով որ յաղթում է՝ նորան կենաց փայտիցն ու-
տել կ'տամ, որ Աստուծոյ դրախտի մէջ է։
8 Եւ Զմիւռնացոց եկեղեցու հրեշտակին գրիր. Այս
է ասում Առաջինը և Վերջինը որ մեռեալ էր,
9 և կենդանացաւ։ Գիտեմ քո գործքերը և նեղու-

թիւնը և աղքատութիւնը. բայց դու հարուստ
ես. և գիտեմ նորանց հայհոյանքը որ ասում են
թէ իրանք Հրէայ են՝ և չեն, այլ սատանայի ժո-
10 ղովք են: Բնաւ մի վախենար այն բաներից որ կրե-
լու ես. ահա բանսարկուն ձեզանից բանտի մէջ է
գցելու, որ փորձուիք, և նեղութիւն կ'ունենաք
տասն օր. հաւատարիմ եղիր մինչև ի մահ, և
11 կենաց պսակը կ'տամ քեզ: Ով որ ականջ ունի
թող լսէ ինչ որ Հոգին ասում է եկեղեցիներին.
ով որ յաղթում է, երկրորդ մահիցը չի վնասուիլ:
12 Եւ Պերգամայի եկեղեցու հրեշտակին գրիր. Սա
13 է ասում սրած երկսայրի սուրն ունեցողը: Գիտեմ
քո գործքերը, և թէ որ տեղ ես բնակում, ուր
որ սատանայի աթոռն է. և իմ անունը պահում
ես, և իմ հաւատքը չուրացար այն օրերումն, որ
իմ Անտիպաս հաւատարիմ վկան սպանուեցաւ
14 ձեր մէջ. ուր որ սատանան է բնակում: Բայց
քեզ դէմ քիչ բաներ ունիմ. որ այդ տեղ Բա-
ղաամի վարդապետութիւնը պահողներ ունիս, որ
Բաղակին սովորեցրեց գայթակղութիւն դնել Իս-
րայէլի որդոց առջև, որ նորանք կռքի մատաղ
15 ուտեն և պոռնկութիւն անեն: Այսպէս դու էլ
Նիկողայեցիների վարդապետութիւնը պահողներ
16 ունիս, որ ես ատում եմ: Ապաշխարիր, ապա թէ
ոչ՝ կ'գամ քեզ մօտ շուտով, և կ'պատերազմիմ
17 նորանց հետ իմ բերանի սրովը: Ով որ ականջ ու-
նի թող լսէ ինչ որ Հոգին ասում է եկեղեցինե-
րին. Ով որ յաղթում է՝ այն թաքցրած մանա-
նայիցն ուտել կ'տամ նորան. և սպիտակ խիճ կը
տամ նորան. և այն խիճի վերայ մի նոր անուն
գրուած, որ ոչ ոք չէ գիտում, բայց նա որ առ-
նում է:
18 Եւ Թիւատիրայի եկեղեցու հրեշտակին գրիր.

Սա է ասում Աստուծոյ Որդին, որի աչքերը կրա-
կի բոցի պէս են, և նորա ոտները կարմրած պղնձի
19 նման։ Գիտեմ քո գործքերը, և սէրը և քո ծառա-
յութիւնը, և հաւատքը, և քո համբերութիւնը, և
քո գործքերը, և որ վերջիններն աւելի են քան թէ
20 առաջինն։ Բայց քեզ դէմ քիչ բաներ ունիմ· որ
Յեզաբէլ կնկանը թոյլ ես տալիս որ իրան մարգա-
րէուհի է ասում, և իմ ծառաներին սովորեցնում և
մոլորեցնում է, որ պոռնկութիւն անեն և կռքի մա-
21 տաղ ուտեն։ Եւ նորան ժամանակ տուի որ ապաշ-
22 խարէ իր պոռնկութիւնիցը, և չապաշխարեց։ Ահա
ես նորան անկողինի մէջ կ'գցեմ, և նորա հետ շնա-
ցողներին էլ մեծ մեծ նեղութիւնների մէջ· եթէ
23 չապաշխարեն իրանց գործքերիցը։ Եւ նորանց որդիքը
մահով կ'սպանեմ· և բոլոր եկեղեցիները կ'ճանաչեն
որ ես եմ երիկամունքները և սրտերը քննողը· և
կ'տամ ձեզ ամեն մէկիդ իր գործքերի համեմատ։
24 Իսկ ասում եմ ձեզ և միւսներին որ Թիւատիրումն
էք, որ այս վարդապետութիւնը չունիք, և որ սա-
տանայի խորութիւնները չճանաչեցիք, ինչպէս ա-
սում են. Ձեզ վերայ ուրիշ ծանրութիւն չեմ դը-
25 ցիլ։ Բայց այն որ ունիք պահեցէք մինչև որ ես
26 կ'գամ։ Եւ ով որ յաղթում է և իմ գործքերը պա-
հում մինչև վերջը, նորան իշխանութիւն կ'տամ
27 ազգերի վերայ· Եւ կ'հովուէ նորանց երկաթէ գա-
28 ւազանով, և բրուտի ամանի պէս կ'փշրէ։ Ինչպէս
ես էլ իմ Հօրիցն ընդունեցի· և կ'տամ նորան ա-
29 ռաւօտեան աստղը։ Ով որ ականջ ունի թող լսէ
ինչ որ Հոգին ասում է եկեղեցիներին։

ԳԼ. Գ

1 Եւ Սարդէսի եկեղեցու հրեշտակին գրիր· Սա է

ասում Աստուծոյ եօթը Հոգիները, և եօթն աստ-
ղերն ունեցողը. Գիտեմ քո գործքերը, որ անուն
2 ունիս թէ կենդանի ես, բայց մեռած ես։ Արթուն
եղիր, և հաստատիր ուրիշներին որ մեռնելու մօտ
են. վասն զի քո գործքերը կատարեալ չգտայ Աս-
3 տուծոյ առջեւ։ Արդ միշիր թէ ինչպէս ընդունե-
ցիր և լսեցիր. և պահիր և ապաշխարիր. ապա թէ
չարթնանաս՝ կ'գամ քեզ վերայ գողի պէս. և չես
4 իմանալ թէ որ ժամում քեզ մօտ կ'գամ։ Բայց
մի քիչ անուններ ունիս Սարդեսի մէջն էլ, որ
իրանց հանդերձները չկեղտոտեցրին. և նորանք
սպիտակներով ման կ'գան ինձ հետ, վասն զի ար-
5 ժանի են։ Ով որ յաղթում է, նա սպիտակ հան-
դերձներ կ'հագնէ. և նորա անունը կենաց գրքիցը
չեմ ջնջիլ. և կ'դաւանեմ նորա անունն իմ Հօր
6 առջեւ և նորա հրեշտակների առջեւ։ Ով որ ա-
կանջ ունի թող լսէ ինչ որ Հոգին ասում է եկե-
ղեցիներին։

7 Եւ Փիլադելփիայի եկեղեցու հրեշտակին գրիր.
Սա է ասում Սուրբը ճշմարիտը, որ Դաւթի բա-
նալիքն ունի. որ բանում է և ոչ ով չէ փակում,
8 և փակում է և ոչ ով չէ բանում։ Գիտեմ քո
գործքերը. ահա քո առջեւ մի բացուած դուռը
դրի, և նորան ոչ ով կարող չէ փակել, վասն զի
քիչ զօրութիւն ունիս, և իմ խօսքը պահեցիր,
9 և անունս չուրացար։ Ահա ես տալիս եմ սատա-
նայի ժողովքիցը, որ իրանց համար ասում են թէ
Հրէայ են՝ և չեն, այլ սուտ են ասում, ահա կ'ա-
նեմ նորանց, որ կ'գան քո ոտների առջեւ և եր-
կրպագութիւն կ'անեն, և կ'ճանաչեն թէ ես սի-
10 րեցի քեզ։ Որովհետեւ իմ համբերութեան խօսքը
պահեցիր, ես էլ քեզ կ'պահեմ այն փորձու-
թեան ժամից, որ գալու է այս աշխարհքի վերայ,

11 որ փորձէ երկրի երեսի վերայ բնակողներին ։ Ահա
գալիս եմ շուտով . բռնիր այն որ ունիս , որ ոչ
12 ով չառնէ քո պսակը ։ Ով որ յաղթում է սիւն
կ'անեմ նորան իմ Աստուծոյ տաճարումը , և այլ
ևս դուրս չի գնալ . և նորա վերայ կ'գրեմ իմ Ա-
ստուծոյ անունը , և իմ Աստուծոյ քաղաքի անու-
նը , այն նոր Երուսաղէմի [illegible] որ երկնքից է
իջնում իմ Աստուածանիցը , և իմ նոր անունը ։
13 Ով որ ականջ ունի թող լսէ ինչ որ Հոգին ասում
է եկեղեցիներին ։
14 Եւ Լաւոդիկեցոց եկեղեցու հրեշտակին գրիր .
Այս է ասում Ամէնը , հաւատարիմ և ճշմարիտ
15 վկան , Աստուծոյ արարածների Սկիզբը ։ Գիտեմ
քո գործքերը որ ոչ ցուրտ ես և ոչ տաք . ո՛հ թէ
16 ցուրտ լինէիր կամ տաք ։ Ուրեմն որովհետև գաղջ
ես և ոչ տաք և ոչ ցուրտ , քեզ պիտի փսխեմ
17 իմ բերանիցը . Վասն զի ասում ես , թէ Ես հա-
րուստ եմ և մեծացայ , և ոչ բանի կարօտ չեմ .
և չես գիտում թէ դու թշուառ , և ողորմելի , և
18 աղքատ , և կոյր , և մերկ ես ։ Ես խրատ եմ տա-
լիս քեզ , ինձանից կրակում փորձուած ոսկի առ ,
որ հարստանաս , և սպիտակ հանդերձներ՝ որ հագ-
նիս , որ քո մերկութեան ամօթը չերեւի . և դեղ
19 դիր աչքերիդ որ տեսնես ։ Ես որոնց որ սիրում եմ
յանդիմանում եմ , և խրատում եմ . ուրեմն ջանք
20 արա և ապաշխարիր ։ Ահա ես դրան առջեւ կանգ-
նած եմ և թակում եմ . եթէ մէկը լսէ իմ ձայնը և
դուռը բանայ , կ'մտնեմ նորա մօտ և ընթրիք կ'ա-
21 նեմ նորա հետ , և նա ինձ հետ ։ Ով որ յաղթում
է կ'տամ նորան , որ ինձ հետ նստի իմ աթոռի
վերայ , ինչպէս ես էլ յաղթեցի և նստեցի իմ Հօր
22 հետ նորա աթոռի վերայ ։ Ով որ ականջ ունի
թող լսէ ինչ որ Հոգին ասում է եկեղեցիներին ։

ԳԼ. Դ

1 Եւ սորանից յետոյ տեսայ, և ահա մի բացուած
դուռն երկնքումը, և այն առաջի ձայնը, որ լսե-
ցի փողի պէս որ խօսում էր ինձ հետ, ասաց.
Վեր ելիր այստեղ, և ցոյց տամ քեզ ինչ որ լի-
2 նելու է սորանից յետոյ։ Եւ շուտով եղայ Հո-
գում. և ահա մի աթոռ կար երկնքումը. և ա-
3 թոռի վերայ մէկը նստած։ Եւ նստողը յասպիս և
4 սարդիոն քարի երեւոյթի նման էր. Եւ աթոռի
չորս կողմովը ծիածան կար զմրուխտի երեւոյթի
նման. և աթոռի չորս կողմովը քսան և չորս ա-
թոռներ, և այն աթոռների վերայ քսան և չորս
երէցներ նստած՝ սպիտակ հանդերձներ հագած, և
5 իրանց գլխներին ոսկի պսակներ։ Եւ աթոռիցը
փայլատակներ և որոտմունք և ձայներ էին դուրս
գալիս. և եօթը ճրագարաններ՝ կրակով բորբոքուած
աթոռի առջեւ, որոնք Աստուծոյ հոգիներն են։
6 Եւ աթոռի առջեւ ապակեայ ծով կար ակնվանու
նման, և աթոռի մէջ և աթոռի չորս կողմովը չորս
7 կենդանիք՝ առաջից և ետից լիքն աչքերով։ Եւ
առաջի կենդանին առիւծի նման էր, և երկրորդ
կենդանին՝ եզի նման, և երրորդ կենդանին մարդու
նման երես ունէր, և չորրորդ կենդանին՝ թռչող
8 արծուի նման։ Եւ չորս կենդանիների իւրաքան-
չիւրն վեց թեւ ունէին, իրանց չորս կողմովը և
ներսեւանց լիքն էին աչքերով. և հանգստութիւն
չունէին ցերեկ և գիշեր ասելով. Սուրբ, Սուրբ,
Սուրբ Տէր Աստուած ամենակարող, որ էր, և որ
9 է, և որ գալու է։ Եւ երբոր այն կենդանիներն
փառք, և պատիւ, և գոհութիւն են տալիս ա-
թոռի վերայ նստողին որ կենդանի է յաւիտեանս

10 յաւիտենից, քսան և չորս երէցները ընկնում են
աթոռի վերայ նստողի առջեւ, և երկրպագում
նորան, որ կենդանի է յաւիտեանս յաւիտենից.
և իրանց պսակները գցում են աթոռի առջեւ և
11 ասում. Արժանի ես, Տէր, որ առնես փառքը, և
պատիւը, և զօրութիւնը. վասն զի ստեղծեցիր ա-
մեն բաները և քո կամենալովը կան և ստեղծուե-
ցան:

ԳԼ. Ե

1 Եւ աթոռի վերայ նստողի աջ ձեռումը մի գիրք
տեսայ, որ ներսեւանց և դրսեւանց գրուած էր,
2 եօթն կնքով կնքուած: Եւ մի զօրաւոր հրեշտակ
տեսայ որ մեծ ձայնով քարոզում էր. Ո՞վ է ար-
ժանի բանալ այս գիրքը և սորա կնիքները լուծել:
3 Եւ ոչ ով՝ ոչ երկնքումը և ոչ երկրի վերայ և ոչ
երկրի ներքեւումն, չէր կարողանում՝ այն գիրքը
4 բանալ, և ոչ էլ նայել նորա մէջ: Եւ ես շատ
լաց էի լինում, որ ոչ ով չգտնուեցաւ արժանի
այն գիրքն բանալու և կարդալու և ոչ նորա մէջ
5 նայելու: Եւ երէցներից մէկն ասաց ինձ. Լաց մի
լինիր, ահա յաղթեց առիւծը որ Յուդայի ցեղից
է՝ Դաւթի Արմատը, որ գիրքը բանայ և նորա եօ-
6 թը կնիքները լուծէ: Եւ տեսայ, և ահա այն ա-
թոռի մէջ և չորս կենդանիների մէջ և երէցների
մէջ մի Գառն կանգնած մորթուածի նման, որ
եօթն եղջիւր ունէր և եօթն աչք, որ Աստուծոյ
եօթը Հոգիքն են, որ ուղարկվում են բոլոր եր-
7 կիրը: Եւ նա եկաւ և գիրքն առաւ աթոռի վերայ
8 նստողի աջ ձեռիցը: Եւ երբոր գիրքն առաւ, չորս
կենդանիները և քսան և չորս երէցները ընկնում
էին Գառի առջեւ. ամեն մէկը ունէին քնարներ
և ոսկի բուրվառներ խնկով լիքը, որ սրբոց ա-

9 ղօթքն է։ Եւ նոր երգ են երգում և ասում. Ար-
ժանի ես առնելու այդ գիրքը և դորա կնիքները
բանալու, վասն զի մորթուեցար, և քո արիւնովը
մեզ գնեցիր Աստուծոյ համար ամեն ցեղից և լե-
10 զուից և ժողովրդից և ազգից. Եւ մեր Աստուծոյ
համար մեզ թագաւորներ և քահանաներ արիր,
11 և երկրի վերայ թագաւորութիւն կ՚անենք։ Եւ
տեսայ, և շատ հրեշտակների ձայն լսեցի աթոռի
և չորս կենդանիների և երէցների չորս կողմովը. և
նորանց համարն էր բիւրք բիւրոց և հազարք հա-
12 զարաց. Որ մեծ ձայնով ասում էին. Արժանի է
մորթուած Գառը առնելու և զօրութիւնը, և
հարստութիւնը, և իմաստութիւն, և կարողու-
13 թիւն, և պատիւ, և փառք, և օրհնութիւն։ Եւ
ամեն ստեղծուած, որ երկնքումն է, և երկրի վե-
րայ, և երկրի տակ, և ծովումը. և նորանք ա-
մենքն որ նորա մէջ են, լսեցի որ ասում էին. Ա-
թոռի վերայ նստողին և Գառին լինի օրհնութիւ-
նը, և փառքը, և կարողութիւնը յաւիտեանս
14 յաւիտենից։ Եւ չորս կենդանիներն ասում էին,
Ամէն. և քսան և չորս երէցները ընկան և երկրպա-
գութիւն արին նորան որ կենդանի է յաւիտեանս
յաւիտենից։

ԳԼ. Զ

1 Եւ տեսայ որ Գառը այն կնիքներից մէկը բա-
ցաւ, և այն չորս կենդանիների մէկից լսեցի որ
որոտմունքի ձայնի պէս ասում էր. Եկ և տես։
2 Եւ տեսայ, և ահա մի սպիտակ ձի, և նորա վե-
րայ նստողը մի աղեղ ունէր. և մի պսակ տրուե-
ցաւ նորան, և դուրս եկաւ յաղթելով և յաղ-
թելու համար։
3 Եւ երբոր երկրորդ կնիքը բացաւ, երկրորդ կեն-

4 դանիցը լսեցի որ ասում էր. Եկ և տես։ Եւ մի
ուրիշ ձի դուրս եկաւ կարմիր. և նորա վերայ
նստողին տրուեցաւ որ խաղաղութիւնը վեր առնէ
երկրիցը, և որ իրար մորթեն. և մի մեծ սուր
տրուեցաւ նորան։
5 Եւ երբոր երրորդ կնիքը բացաւ, երրորդ կենդա-
նիցը լսեցի որ ասում էր. Եկ և տես. և տեսայ և
ահա մի սեւ ձի, և նորա վերայ նստողը մի կշիռք
6 ունէր իր ձեռումը։ Եւ չորս կենդանիների միջիցը
մի ձայն լսեցի որ ասում էր. Մի կապիճ ցորենը
մի դենարի, և երեք կապիճ գարին մի դենարի, և
ձէթի և գինուն փնաս չտաս։
7 Եւ երբոր չորրորդ կնիքը բացաւ, չորրորդ կեն-
դանու ձայնը լսեցի որ ասում էր. Եկ և տես։
8 Եւ տեսայ, և ահա մի դեղնականաչ ձի, և նորա
վերայ մի նստող՝ անունը Մահ, և դժոխքը գնում
էր նորա ետեւից. և իշխանութիւն տրուեցաւ նո-
րանց՝ աշխարհքի չորրորդ բաժնի վերայ սրով և
սովով և մահով և երկրի գազաններովը սպանել։
9 Եւ երբոր հինգերորդ կնիքը բացաւ, տեսայ սե-
ղանի ներքեւ նորանց հոգիները որ մորթուած էին
Աստուծոյ խօսքի համար և այն վկայութեան հա-
10 մար որ ունէին, Որ մեծ ձայնով աղաղակում էին
և ասում. Մինչեւ ե՞րբ, ով սուրբ Տէր և ճշմա-
րիտ, չես դատում, և մեր արիւնի վրէժը չես առ-
11 նում երկրի վերայ բնակողներից։ Եւ նորանց իւ-
րաքանչիւրին սպիտակ հանդերձներ տրուեցան, և
ասացուեցաւ նորանց, որ տակաւին մի քիչ ժա-
մանակ հանգիստ առնեն, մինչեւ որ նորանց ծա-
ռայակիցները և նորանց եղբայրներն էլ կատար-
ուին որ նորանց պէս սպանուելու են։
12 Եւ տեսայ, երբոր վեցերորդ կնիքը բացաւ, և
ահա մեծ շարժ եղաւ, և արեգակը սեւացաւ մա-

զեղէն քուրձի պէս, և լուսինն արիւնի պէս եղաւ.
13 *Եւ երկնքի աստղերը թափուեցան երկրի վերայ*
ինչպէս թզենին իր խակ պտուղը թափում է՝ սաս-
14 *տիկ քամուց շարժուած. Եւ երկինքը տեղից քաշ-*
վում էր գալարուող գրքի պէս. և բոլոր լեռ-
15 *ներն ու կղզիներն իրանց տեղից շարժուեցան. Եւ*
երկրին թագաւորները և մեծամեծները և հարուստ-
ները և հազարապետները և զօրաւորները և ա-
մեն ծառայ և ամեն ազատ թաքցրին իրանց անձ-
16 *ները այրերի և լեռանց ժայռերի մէջ, Եւ ա-*
սում էին լեռանց և ժայռերին. Վայր ընկէք մեզ
վերայ, և ծածկեցէք մեզ աթոռի վերայ նստողի
17 *երեսից, և Գառի բարկութիւնից. Վասն զի*
նորա բարկութեան մեծ օրը եկել է, և ո՞վ կա-
րող է կենալ.

ԳԼ. Է

1 *Եւ սորանից յետոյ տեսայ չորս հրեշտակ՝ կանգ-*
նած երկրի չորս անկիւնումը, և երկրի չորս քա-
մին բռնած, որ քամի չփչէ երկրի վերայ, ոչ էլ
2 *ծովի վերայ, և ոչ մի ծառի վերայ. Եւ մի ուրիշ*
հրեշտակ տեսայ, որ դուրս էր գալիս արեւելքի-
ցը, և կենդանի Աստուծոյ կնիքը ունէր, և մեծ
ձայնով աղաղակեց այն չորս հրեշտակներին որոնց
իշխանութիւն տրուեցաւ երկրին և ծովին վնասելու,
3 *Եւասում էր. Վնաս մի տաք ոչ երկրին, ոչ*
ծովին. և ոչ էլ ծառերին, մինչեւ որ մեր Ա-
տուծոյ ծառաների վերայ կնիք դնենք նորանց ճա-
4 *կատներումը. Եւ կնքուածների համարը լսեցի հա-*
րիւր քառասուն և չորս հազար կնքուած իսրայե-
5 *լի որդոց ամեն ցեղերից. Յուդայի ցեղից տասն-*
երկու հազար կնքուած. Ռուբէնի ցեղից տասն-

երկու հազար կնքուած. Գադի ցեղից տասներ-
6 կու հազար կնքուած. Ասերի ցեղից տասներ-
կու հազար կնքուած. Նեփթաղիմի ցեղից տասն-
երկու հազար կնքուած. Մանասէի ցեղից տասն-
7 երկու հազար կնքուած. Շմաւոնի ցեղից տասն-
երկու հազար կնքուած. Ղեւիի ցեղից տասներ-
կու հազար կնքուած. Իսաքարի ցեղից տասներ-
8 կու հազար կնքուած. Զաբուղոնի ցեղից տասն-
երկու հազար կնքուած. Յովսէփի ցեղից տասներ-
կու հազար կնքուած. Բենիամինի ցեղից տասն-
երկու հազար կնքուած։
9 Եւ սորանցից յետոյ տեսայ, և ահա մի շատ ժո-
ղովուրդ որ ոչ ով չէր կարող համարել, ամեն
ազգից և ցեղերից և ժողովուրդներից և լեզունե-
րից, կանգնած աթոռի առջեւ և Գառի առջեւ,
և սպիտակ հանդերձներ հագած, և իրանց ձեռ-
10 ներումն արմաւենիներ. Եւ աղաղակում էին բարձր
ձայնով և ասում. փրկութիւնը մեր Աստուծոյն,
11 որ նստում է աթոռին վերայ, և Գառին։ Եւ բո-
լոր հրեշտակները կանգնել էին աթոռի և երէց-
ների և չորս կենդանիների չորս կողմովը, և ընկ-
նում էին երեսների վերայ աթոռի առջեւ և եր-
12 կրպագում էին Աստուծոյն, Ասելով. Ամէն. օրհ-
նութիւնը և փառքը և իմաստութիւնը և գոհու-
թիւնը և պատիւը և կարողութիւնը և զօրութիւ-
նը լինի մեր Տէր Աստուծոյն յաւիտեանս յաւի-
13 տենից. Ամէն։ Եւ երէցներից մէկը պատասխանե-
լով ասաց ինձ. Սորանք որ սպիտակ հանդերձ-
ներ են հագել՝ ո՞վ են և կամ ո՞րտեղից են եկել,
14 Եւ ասացի նորան. Տէր, դու գիտես. և ասաց
ինձ. Սորանք են որ գալիս են այն մեծ նեղութիւ-
նիցը, և իրանց հանդերձները լուացին և սպիտա-
15 կացրին Գառի արիւնովը։ Նորա համար Աստուծոյ

աթոռի առջեւ են, եւ պաշտում՝ են նորան ցերեկ եւ
գիշեր նորա տաճարի մէջ. եւ աթոռի վերայ նըս-
16 տողը կ'բնակէ նորանց մէջ. Այլ եւս ոչ կ'սովին
եւ ոչ կ'ծարաւին, եւ չի ընկնիլ նորանց վերայ ոչ
17 արեւը եւ ոչ մի տաքութիւն: Վասն զի Գառը՝ որ
աթոռի մէջ է, կ'հովուէ նորանց եւ կ'առաջնորդէ
նորանց դէպի ջրերի կենդանի աղբիւրներ. եւ Աստ-
ուած կ'սրբէ ամեն արտասուքը նորանց աչքերիցը:

ԳԼ. Ը

1 Եւ երբոր եօթներորդ կնիքը բացաւ, լռութիւն
եղաւ երկնքումը իբրեւ կէս ժամի չափ:
2 Եւ տեսայ այն եօթը հրեշտակները որ Աստու-
ծոյ առջեւ կանգնած էին. եւ եօթը փող տրուե-
3 ցաւ նորանց: Եւ մի ուրիշ հրեշտակ եկաւ կանգ-
նեց սեղանի առջեւ, եւ ոսկի խնկանոց ունէր. եւ
շատ խունկ տրուեցաւ նորան, որ բոլոր սրբերի ա-
ղօթքների հետ մատուցանէ այն ոսկի սեղանի վե-
4 րայ որ աթոռի առջեւն էր: Եւ վեր ելաւ խնկերի
ծուխը սրբոց աղօթքների հետ հրեշտակի ձեռքիցն
5 Աստուծոյ առջեւը: Եւ հրեշտակն այն խնկանոցն
առաւ եւ լցրեց սեղանի կրակիցը, եւ գցեց երկրի
վերայ, եւ ձայներ եւ որոտմունքներ եւ փայլատակներ
6 եւ շարժ եղաւ: Եւ այն եօթը հրեշտակներն, որ եօթը
փողերն ունէին, իրանց պատրաստեցին որ փչեն:
7 Եւ առաջին հրեշտակը փողը փչեց, եւ եղաւ կար-
կուտ եւ կրակ արիւնով խառնուած եւ ընկաւ երկ-
րի վերայ. եւ երկրի երրորդ բաժինը այրուեցաւ,
եւ ծառերի երրորդ բաժինը այրուեցաւ, եւ բոլոր
կանաչ խոտերը այրուեցան:
8 Եւ երկրորդ հրեշտակը փողը փչեց, եւ իբրեւ մի
մեծ լեառն կրակով բորբոքուած ընկաւ ծովի մէջ,

9 և ծովի երրորդ բաժինն արիւն դարաւ ։ Եւ ծովի
մէջի շունչ ունեցող արարածների երրորդ բաժինը
մեռաւ, և նաւերի երրորդ բաժինը փճացաւ ։
10 Եւ երրորդ հրեշտակը փողը փչեց, մի մեծ աստղ
ընկաւ երկինքիցը ղամբարի պէս բորբոքուած, և
ընկաւ գետերի երրորդ բաժնի և ջրերի աղբիւր-
11 ների վերայ ։ Եւ աստղի անունը Օշինդր էր · և ջր-
երի երրորդ բաժինը օշինդր դարաւ և շատ մար-
դիկ մեռան ջրերիցը, վասն զի դառնացել էին ։
12 Եւ չորրորդ հրեշտակը փողը փչեց, և վիրաւոր-
ուեցաւ արեգակի երրորդ բաժինը, և լուսնի եր-
րորդ բաժինը, և աստղերի երրորդ բաժինը · որ
նորանց երրորդ բաժինը խաւարուի · և ցերեկը եր-
րորդ բաժինը լոյս չտայ, և գիշերն էլ նմանապէս ։
13 Եւ տեսայ, և լսեցի մի հրեշտակ որ երկինքի մի-
ջովը թռչում էր և մեծ ձայնով ասում. Վա՜յ ·
վա՜յ, վա՜յ նորանց որ բնակել են երկրի վերայ,
այն երեք հրեշտակների փողի միւս ձայներիցը, ո-
րոնք փչելու են ։

Գլ. Թ

1 Եւ հինգերորդ հրեշտակը փողը փչեց · և տեսայ
մէկ աստղ էր երկինքիցը ընկել երկրի վերայ · և
2 անդունդի դրի բանալիքը տրուեցաւ նորան, Եւ
անդունդի դուրը բացաւ, և դուրիցը ծուխը դուրս
էր գալիս մեծ հնոցի ծխի պէս · և արեգակը և օ-
դը խաւարուեցան դրի ծխիցը ։
3 Եւ ծխիցը մարախներ էին դուրս գալիս երկրի
վերայ · և նորանց իշխանութիւն տրուեցաւ ինչպէս
4 որ երկրի կարիճներն իշխանութիւն ունին ։ Եւ նո-
րանց ասուեցաւ, որ երկրի խոտին վնաս չտան, և ոչ
մի կանանչեղէնի, և ոչ մի ծառի, բայց միայն այն
մարդկանց, որ Աստուծոյ կնիքը չունին իրանց ճա-

5 կատների վերայ։ Եւ տրուեցաւ նորանց, որ չսպա-
նեն նորանց, այլ հինգ ամիս չարչարեն նորանց. և
նորանց չարչարանքը կարիճի խայթոցի պէս էր երբոր
6 մի մարդու կծում է։ Եւ այն օրերումը մարդիկ
մահը կ'խնդրեն և չեն գտնիլ նորան. և կ'ցանկանան
7 մեռնել և մահը կ'փախչի նորանցից։ Եւ մարախ-
ների նմանութիւնը նման էր ձիերի որ պատրաս-
տուած են պատերազմի համար, և նորանց գլխնե-
րի վերայ իբրև պսակներ կային ոսկու նման. և նո-
8 րանց երեսները մարդկանց երեսների նման. Եւ
մազեր ունէին կանանց մազերի պէս. և նորանց
9 ատամներն առիւծի ատամների նման էին։ Եւ զրահ-
ներ ունէին ինչպէս երկաթէ զրահներ. և նորանց
թեւերի ձայնը նման էր շատ ձիանց կառքերի ձայ-
10 նի որ վազում են պատերազմ։ Եւ ագիներ ունէին
կարիճների նման, և խայթոցներ կային նորանց ա-
գիներումը. և նորանց իշխանութիւնն էր հինգ ա-
11 միս մարդկանց չարչարել։ Եւ իրանց վերայ թա-
գաւոր ունէին անդունդի հրեշտակը. և նորա
անունը Եբրայեցերէն *Աբադոն և Յունարէն նորա
12 անունն էր *Ապողիոն։ Մէկ վայն անցաւ, ահա
տակաւին երկու վայը գալիս են սորանցից յետոյ։
13 Եւ վեցերորդ հրեշտակը փողը փչեց. և մէկ ձայն
լսեցի այն ոսկի սեղանի չորս եղջիւրներիցը որ Ա-
14 ստուծոյ առջեւ էին, Որ ասում էր վեցերորդ հրեշ-
տակին որ փողն ունէր. Արձակիր այն չորս հրեշ-
տակներին որ Եփրատ մեծ գետի վերայ կապուած
15 են։ Եւ այն չորս հրեշտակներն արձակուեցան, որ
պատրաստուած էին այն ժամի և օրուայ և ամ-
սուայ և տարուայ համար, որ մարդկանց երրորդ
16 բաժինը սպանեն։ Եւ նորանց ձիաւոր զօրքի հա-

*կորուսիչ։

մարը երկու բիւրք բիւրոց էր, և լսեցի նորանց հա-
17 մարը։ Եւ այսպէս տեսայ ձիանքը տեսիլքի մէջ,
և նորանց վերայ նստողներն ունէին հրեղէն և
յակնթեղէն և ծծմբեղէն զրահներ, և ձիանց գլ-
լուխներն առիւծի գլուխների նման, և նորանց բե-
րանիցը կրակ և ծուխ և ծծումբ էր դուրս գալիս։
18 Եւ այս երեքիցը մարդկանց երրորդ բաժինը մե-
ռաւ, այսինքն կրակիցը և ծխիցը և ծծմբիցը, որ
19 նորանց բերանիցը դուրս էր գալիս։ Վասն զի նո-
րանց զօրութիւնն իրանց բերանումն է, վասն զի
նորանց ագիներն օձի նման էն որ գլուխներ ունէին
20 և նորանցով վնասում էին։ Եւ մնացեալ մարդիկը
որ չմեռան այս վէրքերիցը, չապաշխարեցին իրանց
ձեռաց գործքերիցը, որ չերկրպագեն դեւերին և
ոսկէ և արծաթէ, և պղնձէ և քարէ և փայտէ
կռքերին, որ ոչ տեսնել կարող են, և ոչ լսել,
21 և ոչ գնալ։ Եւ չապաշխարեցին իրանց մարդաս-
պանութիւններիցը, և ոչ էլ իրանց կախարդու-
թիւններիցը, և ոչ էլ իրանց պոռնկութիւնիցը,
և ոչ իրանց գողութիւններիցը։

Գլ. Ժ

1 Եւ մի ուրիշ զօրաւոր հրեշտակ տեսայ երկնքիցը
վայր գալիս, և ամպ հագած և գլխին ծիածան. և
նորա երեսը արեգակի նման. և նորա ոտները կրա-
2 կի սիւնի պէս։ Եւ իր ձեռումը մի փոքր գիրք ու-
նէր բացած, և իր աջ ոտը դրաւ ծովի վերայ,
3 և ձախը հողի վերայ. Եւ մեծ ձայնով աղաղակեց
ինչպէս առիւծն գոռում է. և երբոր աղաղակեց,
այն եօթն որոտմունքն իրանց ձայնովը խօսեցին։
4 Եւ երբոր եօթն որոտմունքն իրանց ձայնովը խօ-
սեցին, պիտի գրել էի. և ձայն լսեցի երկնքիցն որ

ասում էր․ կնքի՛ր այն եօթն որոտմունքը որ խօ-
5 սեցին, և սորանք մի գրիր։ Եւ այն հրեշտակն որ
տեսայ ծովի վերայ և ցամաքի վերայ կանգնած,
6 իր աջ ձեռը դէպի երկինքը բարձրացրեց, Եւ եր-
դուաւ յաւիտեանս յաւիտենից կենդանիովը, որ
ստեղծեց երկինքը և ինչ որ նորանում է, և եր-
կիրը և ինչ որ նորանում կայ, և ծովը և ինչ որ
7 նորանում է․ թէ այլ ժամանակ չկայ։ Բայց եօթ-
ներորդ հրեշտակի ձայնի օրերումն երբոր փողը կը
փչէ, Աստուծոյ խորհուրդն էլ կ՚կատարուի, ինչ-
պէս աւետարանեց իր ծառայ մարգարէներին։
8 Եւ այն ձայնն որ երկնքից լսեցի դարձեալ խօ-
սեց ինձ հետ և ասաց․ Գնա առ այն բաց գրքոյկը,
որ ծովի և ցամաքի վերայ կանգնած հրեշտակի
9 ձեռին է։ Եւ ես գնացի հրեշտակի մօտ և ասացի
նորան․ Տուր ինձ այդ գրքոյկը․ և նա ասաց ինձ․
Առ և կեր սորան, և կ՚դառնանայ փորումդ, բայց
10 բերանումդ քաղցր կ՚լինի մեղրի պէս։ Եւ գրքոյկն
առի հրեշտակի ձեռից և կերայ նորան․ և բե-
րանումս քաղցր էր մեղրի պէս․ և երբոր կերայ
11 նորան, դառնացաւ փորումս։ Եւ ասաց ինձ․
Պէտք է դու դարձեալ մարգարէանաս ժողովուրդ-
ների և ազգերի և լեզուների և շատ թագաւոր-
ների վերայ։

ԳԼ․ ԺԱ

1 Եւ ինձ մի եղէգ տրուեցաւ գաւազանի նման․ և
հրեշտակը կանգնած էր և ինձ ասում էր․ Վե՛ր
կաց և չափիր Աստուծոյ տաճարը և սեղանը և նո-
2 րանում երկրպագողներին։ Եւ գաւիթը, որ տա-
ճարիցը դուրս է, դուրս գցիր և մի չափիր․ վասն
զի նա հեթանոսներին է տրուած, և սուրբ քա-

3 ղաքը կոխ կ'տան քառասուն և երկու ամիս ։ Եւ
իմ երկու վկաներին կ'տամ, և հազար երկու հա-
րիւր և վաթսուն օր կ'մարգարէանան քուրձ հա-
4 գած ։ Սորանք են այն երկու ձիթենիքը և երկու
ճրագակալները, որ երկրի Աստուծոյ առջեւ կանգ-
5 նած են ։ Եւ եթէ մէկը կամենայ նորանց վնասել,
կրակ է դուրս գալիս նորանց բերանիցը և լափում
է նորանց թշնամիներին. և եթէ մէկը կամենայ
6 վնասել նորանց՝ այսպէս պիտի սատկէ ։ Սորանք
իշխանութիւն ունին երկինքը փակելու որ անձրեւ
չգայ նորանց մարգարէութեան օրերումը. և իշխա-
նութիւն ունին ջրերի վերայ նորանց արիւն դար-
ձնելու, և երկիրն ամեն կերպ պատուհասներով
7 հարուածելու քանի անգամ որ կամենան ։ Եւ երբ
որ իրանց վկայութիւնը կ'կատարեն, այն ժամանակ
անդունդից դուրս եկող գազանը կռիւ կ'տայ նո-
րանց հետ, և կ'յաղթէ նորանց և կ'սպանէ նորանց ։
8 Եւ նորանց դիերը ընկած կ'մնան այն մեծ քաղա-
քի հրապարակումն, որի անունն հոգեւորապէս
Սոդոմ և Եգիպտոս է կոչվում. որ տեղ մեր Տէրն
9 էլ խաչուեցաւ ։ Եւ կ'տեսնեն ժողովուրդներից և
ցեղերից և լեզուներից և ազգերից նորանց դիերը
երեք օր և կէս, և թող չեն տալ որ նորանց դը-
10 նեն գերեզմանների մէջ ։ Եւ երկրի վերայ բնակող-
ները կ'ուրախանան և կ'խնդան. և իրար ընծաներ
կ'ուղարկեն. վասն զի այս երկու մարգարէքը չար-
չարեցին երկրի վերայ բնակողներին ։
11 Եւ երեք և կէս օրից յետոյ Աստուածանից կեն-
դանի հոգի եկաւ մտաւ նորանց մէջ, և իրանց ոտ-
քերի վերայ կանգնեցին. և մեծ վախ ընկաւ նո-
12 րանց տեսնողների վերայ ։ Եւ մեծ ձայն լսեցի եր-
կնքիցը որ ասում էր նորանց. վեր ելէք այստեղ.
և վեր ելան երկինքն ամպով. և նորանց թշնամի-

13 ները տեսան նորանց։ Եւ նոյն ժամումը մեծ շարժ
եղաւ, և քաղաքի տասներորդ բաժինը կործանուե-
ցաւ, և այն շարժումից եօթն հազար մարդիկ
սպանուեցան. և մնացեալները մեծ վախով բռ-
նուեցան, և փառք տուին երկնքի Աստուծոյն։
14 Երկրորդ վայն անցաւ, և երրորդ վայն գալիս է
շուտով։
15 Եւ եօթներորդ հրեշտակը փողը փչեց, և մեծ
ձայներ եղան երկնքումն որ ասում էին. Աշ-
խարհքի թագաւորութիւնները մեր Տիրոջը և նո-
րա Քրիստոսինը եղան. և կ'թագաւորէ յաւիտեանս
16 յաւիտենից։ Եւ քսան և չորս երէցները որ Աս-
տուծոյ առջեւ իրանց աթոռների վերայ նստած
էին, իրանց երեսների վերայ ընկան և երկրպագե-
17 ցին Աստուծոյն, ասելով. Գոհանում ենք քեզա-
նից, Տէր Աստուած Ամենակալ, որ էիր և ես, (և
որ գալու ես) որ քո մեծ զօրութիւնն առիր և
18 թագաւորեցիր։ Եւ ազգերը բարկացան, և եկաւ
քո բարկութիւնը, և մեռելների ժամանակը որ
դատուին. և որ վարձքը տաս քո ծառայ մարգա-
րէներին և սրբերին, և քո անունից վախեցողներին՝
փոքրներին և մեծերին, և երկիրն ապականողնե-
րին ապականես։
19 Եւ Աստուծոյ տաճարն որ երկնքումն էր բաց-
ուեցաւ, և երեւեցաւ Աստուծոյ տապանակը իր
տաճարումը. և եղան փայլատակներ և ձայներ և
որոտմունքներ, և շարժ և մեծ կարկուտ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ մի մեծ նշան երեւեցաւ երկնքումը. մի կին՝
արեգակն իր վերայ առած. և լուսինը նորա ոտ-
ների տակ. և նորա գլխի վերայ տասներկու աստ-

2 ղերի պսակ։ Եւ յղի լինելով՝ աղաղակում էր եր-
կունք քաշելով և չարչարուելով որ ծնի։
3 Եւ մի ուրիշ նշան երեւեցաւ երկնքումը. և ա-
հա մի մեծ վիշապ՝ կրակի պէս կարմիր. որ եօթը
գլուխ ունէր և տասն եղջիւր, և նորա գլխների
4 վերայ եօթը թագ. Եւ նորա ագին քաշում էր
երկնքի աստղերի երրորդ բաժինը, և նորանց գցեց
երկրի վերայ. և վիշապը կանգնած էր այն կնկան
առջեւ որ պիտի ծնէր, որ երբոր ծնէ, կուլ տայ
5 նորա զաւակը։ Եւ մի արու զաւակ ծնաւ, որ պի-
տի բոլոր ազգերին երկաթէ գաւազանով հովուէ.
և նորա որդին յափշտակուեցաւ Աստուծոյ մօտ
6 և նորա աթոռի մօտ։ Եւ կինը փախաւ անապա-
տը, ուր Աստուածանից պատրաստուած տեղ ու-
նէր, որ այնտեղ կերակրեն նորան հազար երկու
հարիւր և վաթսուն օր։
7 Եւ պատերազմ եղաւ երկնքումը. Միքայէլը և
նորա հրեշտակները պատերազմեցին վիշապի դէմ.
8 և պատերազմեց վիշապը և իր զօրքերը։ Եւ չկա-
րացին դէմ կենալ, և ոչ էլ տեղ գտնուեցաւ նո-
9 րանց համար երկնքումը։ Եւ վայր գցուեցաւ մեծ
վիշապը՝ այն առաջի օձը, որ Բանսարկու և սա-
տանայ է կոչվում, այն բովանդակ աշխարհքը մո-
լորեցնողը վայր գցուեցաւ երկրի վերայ և իր հրեշ-
10 տակներն էլ իրան հետ վայր գցուեցան։ Եւ մեծ
ձայն լսեցի որ ասում էր երկնքումը. Հիմա փըր-
կութիւնը և զօրութիւնը և թագաւորութիւնը ե-
ղաւ մեր Աստուծոյն, և իշխանութիւնը եղաւ նո-
րա Օծեալին, վասն զի վայր գցուեցաւ մեր եղ-
բայրների չարախօսը, որ խօսում էր նորանցից Աս-
11 տուծոյ առջեւ ցերեկ և գիշեր։ Եւ նորանք յաղ-
թեցին նորան՝ Գառի արիւնովը և նորա վկայու-
թեան խօսքովը. և չսիրեցին իրանց հոգին մինչեւ

12 ի մահ։ Սորա համար ուրախացէք, ով երկինք,
և որ բնակած էք նորանում. վա՜յ երկրին և ծո-
վին, (և նորանցում բնակողներին) վասն զի Բան-
սարկուն վայր իջաւ ձեզ մօտ, որ մեծ բարկու-
թիւն ունի, գիտենալով, որ քիչ ժամանակ ունի։
13 Եւ երբոր տեսաւ վիշապը, թէ վայր գցուեցաւ
երկրի վերայ, ընկաւ այն կնկան ետեւից որ արու
14 զաւակը ծնաւ։ Եւ այն կնկանն երկու մեծ արծուի
թեւ տրուեցաւ, որ թռչի անապատն՝ իր տեղը.
ուր որ կերակրվում է մի ժամանակ, և ժամա-
15 նակներ և կէս ժամանակ օձի երեսից։ Եւ օձն իր
բերանից գետի պէս ջուր թափեց այն կնկան ե-
16 տեւից, որ նորան ընկղմէ։ Եւ երկիրն օգնեց կըն-
կանը, և երկիրն իր բերանը բացաւ և այն գետն
17 կուլ տուաւ որ վիշապն իր բերանից թափեց։ Եւ
վիշապը բարկացաւ այն կնկան վերայ, և գնաց
պատերազմ անելու նորա միւս զաւակների հետ,
որ Աստուծոյ պատուիրանքները պահում են. և
Յիսուսի (Քրիստոսի) վկայութիւնն ունին։
18 Եւ ծովի աւազի վերայ կանգնեցի։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ տեսայ ծովից մի գազան դուրս գալիս, որ
եօթը գլուխ ունէր և տասն եղջիւր, և նորա եղ-
ջիւրների վերայ տասը պսակ, և նորա գլխների վե-
2 րայ հայհոյութեան անուն։ Եւ այն գազանն որ
տեսայ ինձուն նման էր, և նորա ոտները արջի ո-
տների նման, և նորա բերանն առիւծի բերանի նը-
ման. և վիշապը տուաւ նորան իր զօրութիւնը և
3 իր աթոռը և մեծ իշխանութիւն։ Եւ տեսայ նորա
գլխներից մէկը մեռնելու չափ խոցուած. և նորա
մահի վէրքը ողջացաւ. և բոլոր երկիրը զարմացաւ

4 այն գազանի առուէցը ։ Եւ երկրպագեցին այն վի-
շապին, որ իշխանութիւն տուաւ այն գազանին,
և երկրպագեցին գազանին ասելով. Ո՞վ է այս
գազանի նման. կամ ո՞վ է կարող դորա հետ
5 պատերազմել ։ Եւ նորան տրուեցաւ՝ մի բերան
մեծ մեծ բաներ և հայհոյանք խօսող և իշխանու-
թիւն տրուեցաւ նորան քառասուն և երկու ամիս
6 էր ուզածն անելու ։ Եւ իր բերանը բացաւ Աստու-
ծոյ դէմ հայհոյանքով, որ հայհոյէ նորա անունը
7 և նորա խորանը, և երկնքումը բնակողներին ։ Եւ
նորան իշխանութիւն տրուեցաւ որ սրբերի հետ պա-
տերազմ անէ և նորանց յաղթէ. և իշխանութիւն
տրուեցաւ նորան ամեն ցեղի և լեզուի և ազգի
8 վերայ. Եւ կ'երկրպագեն նորան երկրի վերայ բո-
լոր բնակողները, որոնց անունները գրուած չեն
Գառի կենաց գրքի մէջ որ աշխարհքի սկզբից
9 հետէ մորթուած է ։ Եթէ մէկն ականջ ունի թող
10 լսէ ։ Եթէ մէկը գերութեան քաշէ, գերութեան
պիտի քաշուի. եթէ մէկը սրով սպանէ, պիտի
սրով սպանուի. այստեղ է սրբերի համբերու-
թիւնը և հաւատքը ։
11 Եւ տեսայ մի ուրիշ գազան դուրս գալիս երկ-
րից, և երկու եղջիւր ունէր գառնի նման. բայց
12 խօսում էր վիշապի նման ։ Եւ այն առաջի գա-
զանի բոլոր իշխանութիւնը բանեցնում էր նորա
առջեւ. և այնպէս էր անում, որ երկիրը և նորա
վերայ բնակողները երկրպագեն այն առաջի գազա-
13 նին որի մահի վէրքը ողջացել էր ։ Եւ մեծ նշան-
ներ է անում, որ երկնքից կրակ էլ է վայր բե-
14 րել տալիս երկրի վերայ մարդկանց առջեւ ։ Եւ
մոլորեցնում է երկրի վերայ բնակողներին այն նը-
շաններովն որ տրուած էին նորա ձեռքը, որ գոր-
ծէ գազանի առջեւ, ասելով երկրի բնակողնե-

րին որ պատկեր շինեն այն գազանին որ սրի վէրքն
15 ունէր և ապրեց ։ Եւ տրուեցաւ նորան, որ հոգի
տայ գազանի պատկերին, որ պատկերը խօսի էլ.
և անէ էլ՝ որ նորանք որ չերկրպագեն գազանի
16 պատկերին սպանուին ։ Եւ ստիպում էր ամենքին՝
փոքրներին և մեծամեծներին, հարուստներին և
աղքատներին, ազատներին և ծառաներին, որ նո-
րանց դրոշմ տայ նորանց աջ ձեռումը կամ նո-
17 րանց ճակատումը ։ Եւ որ ոչ ով չկարենայ գնել
կամ ծախել բացի նորանից, որ գազանի դրոշմը
կամ նորա անունն ունի կամ նորա անունի հա-
18 մարը ։ Այստեղ է իմաստութիւնը. ով որ միտք
ունի թող գազանի թիւը համարէ. վասն զի մար-
դու թիւ է, և նորա թիւը վեց հարիւր վաթսուն
և վեց է ։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Եւ տեսայ և ահա Գառը կանգնած էր Սիոն լե-
ռան վերայ, և նորա հետ հարիւր քառասուն և
չորս հազար հոգիքը, որ [նորա անունը և] նորա
Հօր անունը գրած ունէին իրանց ճակատների վե-
2 րայ ։ Եւ ձայն լսեցի երկնքիցը՝ շատ ջրերի ձայնի
պէս, և մեծ որոտմունքների ձայնի պէս. և քնար-
ածողների ձայնի պէս լսեցի, որ իրանց քնարներն
3 ածում էին ։ Եւ երգում էին մի նոր երգ աթոռի
առջեւ և չորս կենդանիների առջեւ և երէցների
առջեւ. և ոչ ով չէր կարող ուսանել այն երգը
բացի այն հարիւր քառասուն և չորս հազարնե-
4 րից, որ երկրից փրկուել էին ։ Սորանք են որ կա-
նանց հետ չպառնակուեցան, վասն զի կոյս են. սո-
րանք են որ Գառի ետեւից գնում են ուր որ գը-
նայ. սորանք փրկուեցան մարդկանցից Աստուծոյն
5 և Գառին երախայրի ։ Եւ նորանց բերանու-

մը նենգութիւն չգտնուեցաւ, վասն զի անարատ
են (Աստուծոյ աթոռի առջեւ։)
6 Եւ տեսայ մի ուրիշ հրեշտակ թռչելիս երկնքի
մէջ, որ յաւիտենական աւետիք ունէր որ աւե-
տարանէր երկրի վերայ բնակողներին. և ամեն ազ-
7 գի և ցեղի և լեզուի և ժողովուրդի։ Եւ մեծ ձայ-
նով ասում էր. Վախեցէք Աստուածանից, և
փառք տուէք նորան. վասն զի նորա դատաստանի
ժամը եկաւ. և երկրպագեցէք երկինքը և երկիրը
և ծովը և ջրերի աղբիւրները Ստեղծողին։
8 Եւ մի ուրիշ հրեշտակ եկաւ նորա ետեւից ասե-
լով. Ընկա՛ւ, ընկա՛ւ Բաբիլոն մեծ քաղաքը, վասն
զի իր պոռնկութեան բարկութեան գինուցը խմե-
9 ցրեց բոլոր ազգերին. Եւ մի երրորդ հրեշտակ եկաւ
նորանց ետեւից մեծ ձայնով ասելով. Ով որ եր-
կրպագութիւն է անում գազանին և նորա պատ-
կերին և դրոշմ ընդունում իր ճակատի կամ իր
10 աջ ձեռի վերայ, Այնպիսին Աստուծոյ սրտմտու-
թեան բաժակիցը պիտի խմէ, որ անխառն ածուած
է նորա բարկութեան բաժակի մէջ. և պիտի տան-
ջուի կրակի և ծծմբի մէջ սուրբ հրեշտակների և
11 Գառի առջեւ։ Եւ նորանց տանջանքի ծուխը վեր
է ելլում յաւիտեանս յաւիտենից. և հանգիստ
չունին ցերեկ և գիշեր նորանք որ երկրպագեցին
գազանին և նորա պատկերին. և ով որ էլ ընդու-
12 նում է նորա անունի դրոշմը։ Այստեղ է սրբերի
համբերութիւնը. այստեղ են Աստուծոյ պատուի-
րանքները և Յիսուսի հաւատքը պահողները։
13 Եւ երկնքից մի ձայն լսեցի որ ասում էր ինձ.
Գրիր, Երանելի են այն մեռելները որ Տէրումն են
ննջում այսուհետեւ. այո, Հոգին ասում է որ ի-
րանց աշխատանքիցը հանգիստ կ՚առնեն, և նորանց
գործքերը գնում են նորանց ետեւից։

14 Եւ տեսայ, և ահա մի սպիտակ ամպ, և ամպի
վերայ մէկը նստած Որդւոյ մարդոյ նման, որ իր գըլ-
խի վերայ ոսկի պսակ, և իր ձեռումը սուր գերան-
դի ունէր ։
15 Եւ մի ուրիշ հրեշտակ դուրս եկաւ տաճարից,
որ մեծ ձայնով աղաղակում էր ամպի վերայ նըս-
տողին. Ուղարկիր քո գերանդին և հնձիր. որովհե-
տեւ քո ժամանակն եկաւ հնձելու, վասն զի երկրի
16 հունձքը հասել է ։ Եւ ամպի վերայ նստողը վայր
գցեց իր գերանդին երկրի վերայ, և երկիրը հըն-
ձուեցաւ ։
17 Եւ մի ուրիշ հրեշտակ դուրս եկաւ տաճարից
որ երկնքումն է, որ սա էլ սուր գերանդի ունէր ։
18 Եւ մի ուրիշ հրեշտակ դուրս եկաւ սեղանից որ
իշխանութիւն ունէր կրակի վերայ, և մեծ աղա-
ղակով գոչեց սուր գերանդին ունեցողին ասելով.
Ուղարկիր քո սուր գերանդին և երկրի այգու ող-
կոյզները քաղիր, վասն զի նորա խաղողը հասել է ։
19 Եւ հրեշտակն իր գերանդին գցեց երկրի վերայ, և
երկրի այգու խաղողը քաղեց, և գցեց Աստուծոյ բար-
20 կութեան մեծ հնձանի մէջ ։ Եւ հնձանը կոխուե-
ցաւ քաղաքից դուրս, և դուրս եկաւ արիւնը
հնձանից մինչեւ ձիերի սանձքը հազար և վեց հա-
րիւր ասպարէզի չափ ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ տեսայ մի ուրիշ մեծ և զարմանալի նշան եր-
կնքումը, եօթը հրեշտակ որ վերջի եօթը պա-
տուհասներն ունէին. որովհետեւ Աստուծոյ բար-
2 կութիւնը նորանցով կատարուեցաւ ։ Եւ տեսայ
իբրեւ ապակեղէն ծով կրակով խառնուած. և նո-
րանց որ յաղթում են գազանին և նորա պատկե-

րին և նորա դրոշմին և նորա անուանի թուոյն, որ
կանգնած էին ապակեղէն ծովի վերայ, և Աստու-
3 ծոյ քնարներն ունէին։ Եւ երգում էին Աստուծոյ
ծառայ Մօսէսի երգը և Գառի երգը, ասելով.
Մեծ և զարմանալի են քո գործքերը, Տէր Աստ-
ուած Ամենակալ, արդար և ճշմարիտ են քո ճա-
4 նապարհները, ով սրբերի թագաւոր։ Ո՞վ է որ
քեզանից չվախենայ, ով Տէր, և քո անունը չփա-
ռաւորէ. վասն զի միայն դու ես սուրբ. վասն զի
բոլոր ազգերը կ'գան և քո առջեւ երկրպագու-
թիւն կ'անեն, որովհետեւ քո իրաւունքները յայտ-
նուեցան։
5 Եւ սորանից յետոյ տեսայ, և ահա բացուեցաւ
6 վկայութեան խորանի տաճարը երկնքումը։ Եւ
դուրս եկան տաճարիցը այն եօթը հրեշտակները
որ այն եօթը պատուհասներն ունէին, մաքուր և
պայծառ կտաւ հագած, և ստինքների մօտով ոս-
7 կէ գօտիներ կապած։ Եւ այն չորս կենդանիներից
մէկն այս եօթը հրեշտակներին եօթը ոսկի սկա-
ւառակ տուաւ՝ յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի
8 Աստուծոյ բարկութիւնովը լիքը։ Եւ տաճարը սըր-
բուեցաւ Աստուծոյ փառքից և նորա զօրութիւ-
նից ելած ծուխովը. և ոչ ով կարող չէր մտնել
տաճարը, մինչեւ որ այն եօթը հրեշտակների եօթը
պատուհասները կատարուէին։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ մեծ ձայն լսեցի տաճարիցը որ ասում էր այն
եօթը հրեշտակներին. Գնացէք և Աստուծոյ բար-
կութեան սկաւառակները թափեցէք երկրի վերայ։
2 Եւ առաջինը գնաց և իր սկաւառակը թափեց
երկրի վերայ, և չարաչար պալարներ եղան այն

մարդկանց վերայ, որ գազանի դրոշմն ունէին և նո-
րա պատկերին երկրպագում էին։
3 Եւ երկրորդ հրեշտակն իր սկաւառակը թափեց
ծովը, և արիւն դարձաւ մեռածի արեան նման. և
ամեն կենդանի շունչ սատկեց որ ծովումն էր։
4 Եւ երրորդ հրեշտակն իր սկաւառակը թափեց
գետերի և ջրերի աղբիւրների մէջ և արիւն եղաւ։
5 Եւ ձայն լսեցի ջրերի հրեշտակիցն որ ասում էր.
Արդար ես, Տէր, որ ես և էիր և սուրբ՝ որ այս
6 դատաստաններն արիր։ Վասն զի սրբերի և մար-
գարէների արիւնը թափեցին. նորա համար էլ ար-
իւն տուիր նորանց խմելու, վասն զի արժան են։
7 Եւ մի ուրիշը լսեցի սեղանիցը որ ասում էր. Ա-
յո, Տէր Աստուած Ամենակալ, ճշմարիտ և ար-
դար են քո դատաստանները։
8 Եւ չորրորդ հրեշտակն իր սկաւառակը թափեց
9 արեգակի վերայ։ Եւ տրուեցաւ նորան որ մարդ-
կանց խորշակահար անէ կրակով. և խորշակահար
եղան մարդիկ սաստիկ տաքով և հայհոյեցին Աս-
տուծոյ անունը որ այս պատուհասների վերայ իշ-
խանութիւն ունի. և չապաշխարեցին որ փառք
տան նորան։
10 Եւ հինգերորդ հրեշտակն իր սկաւառակն թա-
փեց գազանի աթոռի վերայ. և նորա թագաւորու-
թիւնը խաւարած եղաւ. և իրանց լեզուները ծա-
11 մում էին տանջանքիցը. Եւ երկնքի Աստուծոյն
հայհոյեցին իրանց ցաւերի և պալարների պատճա-
ռովը. և չապաշխարեցին իրանց գործքերիցը։
12 Եւ վեցերորդ հրեշտակն իր սկաւառակը թափեց
մեծ գետ՝ Եփրատի վերայ, և նորա ջուրը ցամաքեց
որ արեւելքի թագաւորների ճանապարհը պատ-
13 րաստուի։ Եւ տեսայ՝ վիշապի բերանիցը և գազանի
բերանիցը և սուտ մարգարէի բերանիցը երեք պիղծ

14 հոգի էին դուրս գալիս գորտերի նման ։ Վասն զի
նորանք դեւերի ոգիք են, որ նշաններ են անում,
նորանք գնում են երկրի և բովանդակ տիեզերքի
թագաւորների մօտ որ նորանց ժողովեն Ամենակա-
րող Աստուծոյ այն մեծ օրուայ պատերազմի հա-
15 մար ։ Ահա գալիս եմ գողի նման, երանի նորան
որ արթուն է, և իր հանդերձները պահում է. որ
16 մերկ ման չգայ, և նորա ամօթանքը չտեսնեն. Եւ
ժողովեց նորանց այնտեղ որ Եբրայեցերէն Արմա-
գեդդօն է կոչվում ։

17 Եւ եօթներորդ հրեշտակն իր սկաւառակը թա-
փեց օդի վերայ. և մեծ ձայն դուրս եկաւ երկնքի
18 տաճարիցը և աթոռիցն որ ասում էր. Եղա՛ւ ։ Եւ
եղան ձայներ և փայլատակներ և որոտմունք, և
մեծ շարժ եղաւ որ այնպիսի չէր եղած քանի որ
մարդիկ երկրի վերայ են՝ այնպիսի մեծ շարժ էր.
19 Եւ մեծ քաղաքը երեք կտոր եղաւ, և ազգերի
քաղաքները վայր ընկան. և մեծ Բաբելօնը յիշ-
ուեցաւ Աստուծոյ առջեւ, որ իր ցասման բարկու-
20 թեան գինու բաժակը նորան տայ ։ Եւ ամեն կղզի
21 փախաւ, և լեռները չգտնուեցան ։ Եւ երկնքիցը
տաղանդաչափ մեծ մեծ կարկուտ էր իջնում մարդ-
կանց վերայ, և մարդիկ հայհոյեցին Աստուծոյն
այն կարկտի հարուածի համար, վասն զի սաստիկ
մեծ է նորա պատուհասը ։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Եւ այն եօթը սկաւառակներն ունեցող եօթը
հրեշտակներից մէկն եկաւ և խօսեց ինձ հետ ա-
սելով. Եկ քեզ ցոյց տամ այն մեծ պոռնկի դա-
տաստանը, որ այն շատ ջրերի վերայ նստում է,
2 Որի հետ պոռնկուեցան երկրի թագաւորները և

երկրի բնակողները նորա պոռնկութեան գինովն ար-
3 *բեցան ։ Եւ ինձ առաւ տարաւ հոգով մի անա-*
պատ . և տեսայ մի կին՝ նստած կարմիր գազանի
վերայ՝ լիքն հայհոյութեան անուններով որ եօթը
4 *գլուխ ունէր և տասը եղջիւր ։ Եւ այն կինը որ ծի-*
րանի և կարմիր էր հագած , և ոսկով և պատուա-
կան ակունքներով և մարգարիտներով զարդար-
ուած մի ոսկի բաժակ ունէր իր ձեռումը , լիքը
գարշելութիւններով իր պիղծ պոռնկութիւնովը ,
5 *Եւ նորա ճակատումը գրուած էր մի անուն՝ խոր-*
հուրդ , Մեծ Բաբիլօն , պոռնիկների և երկրի գար-
6 *շելիների մայրը ։ Եւ տեսայ այն կինը արբած սըր-*
բերի արիւնովը և Յիսուսի վկաների արիւնովը . և
երբոր տեսայ նորան , մեծ զարմանքով զարմացայ ։
7 *Եւ հրեշտակն ասաց ինձ . Ի՞նչու համար զարմա-*
ցար . ես ասեմ քեզ այդ կնկան խորհուրդը , և այն
գազանինը , որ նորան վեր է առել , որ եօթը գը-
8 *լուխը ունի և տասը եղջիւրը ։ Գազանը , որ տե-*
սար , կար և չկայ , և դժոխքիցն է դուրս գալու և
կորուստն է գնալու , և կ՚զարմանան երկրի վերայ
բնակողները որոնց անունները գրուած չեն կենաց
գրքի մէջ աշխարհքի սկզբից հետե , երբոր տես-
9 *նեն այդ գազանը որ կար , և չկայ , թէեւ է ։ Այս*
տեղ է այն միտքը որ իմաստութիւն ունի . այն
եօթը գլուխը եօթն լեառներ են որ կինը նորանց
10 *վերայ նստած է . և եօթը թագաւորներ են . հին-*
գը ընկան , և մէկը կայ , միւսը դեռ չէ եկել . և
11 *երբոր գայ մի քիչ ժամանակ պէտք է մնայ ։ Եւ*
այն գազանն որ կար և չկայ , նա էլ ութերորդն
12 *է և այն եօթնիցն է , և կորուստն է գնում . Եւ*
այն տասն եղջիւրն որ տեսար , տասը թագաւոր-
ներ են . որոնք դեռ թագաւորութիւն չեն առել ,
այլ թագաւորի պէս իշխանութիւն են առնում

13 մէկ ժամ այն գազանի հետ։ Սորանք մէկ կամք
ունին, և իրանց զօրութիւնը և իշխանութիւնը կը-
14 տան գազանին։ Սորանք պատերազմ կ'անեն Գա-
ռի հետ, և Գառը կ'յաղթէ նորանց, վասն զի տէ-
րանց Տէր է, և թագաւորների թագաւոր. և նո-
րանք որ նորա հետ են, կոչուած, ընտրուած և
15 հաւատացեալ են։ Եւ ասաց ինձ. Այդ ջրերն, որ
տեսար ուր որ պոռնիկը նստած է, ժողովուրդներ
16 են, և բազմութիւններ և ազգեր և լեզուներ։ Եւ
տասն եղջիւրն, որ տեսար, գազանի վերայ, նո-
րանք կ'ատեն պոռնկին, և նորան ամայի և մերկ
կ'անեն, և նորա միսերը կ'ուտեն և կրակով կ'այ-
17 րեն նորան։ Վասն զի Աստուած դրաւ նորանց սըր-
տերի մէջ որ նորա կամքն անեն, և միակամ լի-
նին, և իրանց թագաւորութիւնը տան գազանին
18 մինչեւ որ Աստուծոյ խօսքերը կատարուին։ Եւ
կինն, որ տեսար, այն մեծ քաղաքն է, որ թա-
գաւորութիւն ունի երկրի թագաւորների վերայ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Եւ սորանից յետոյ տեսայ մի հրեշտակ երկնքիցը
վայր գալիս. որ մեծ իշխանութիւն ունէր, և եր-
2 կիրը լուսաւորուեցաւ նորա փառքիցը։ Եւ զօրու-
թեամբ աղաղակեց մեծ ձայնով և ասաց. Ընկա՛ւ
ընկա՛ւ մեծ Բաբելօնը, և եղաւ դեւերի բնակու-
թիւն և ամեն պիղծ հոգու արգելանոց, և ամեն
3 անսուրբ և ատելի թռչունի վանդակ։ Վասն զի
նորա պոռնկութեան բարկութեան գինուցը խմե-
ցին բոլոր ազգերը, և երկրի թագաւորները նորա
հետ պոռնկուեցան. և երկրի վաճառականները նո-
4 րա զեղխութեան զօրութիւնիցը հարստացան։ Եւ
մի ուրիշ ձայն լսեցի երկնքիցը որ ասում էր.

Դուրս եկէք դորանից, ով իմ ժողովուրդ, որ մաս-
նակից չլինիք դորա մեղացը, և որ դորա պատու-
5 հասից չընդունիք ։ Վասն զի դորա մեղքերը հա-
սան մինչև երկինքը, և Աստուած յիշեց դորա
6 անիրաւութիւնները ։ Հատուցումն արէք դորան
ինչպէս դա հատուցում տուաւ ձեզ, և երկուպա-
տիկ տուէք դորան իր գործերի չափովը. այն բա-
ժակը որ դա լցրեց, լցրէք դորա համար երկուպա-
7 տիկ ։ Եւ որչափ որ իրան փառաւորեց և զեղխա-
ցաւ, այնչափ տանջանք և սուգ տուէք դորան.
վասն զի իր սրտումն ասում է. Թագուհի եմ նըս-
տած, և այրի չեմ, և բնաւ սուգ չեմ տեսնել ։
8 Նորա համար մէկ օրում պիտի գան դորա վերայ
իր հարուածները՝ մահ, և սուգ, և սով, և կրա-
կով կ'այրուի, վասն զի զօրաւոր է Տէր Աստուա-
9 ծը՝ դորա դատաստանն անողը ։ Եւ լաց և կոծ
կ'անեն դորա վերայ երկրի թագաւորները որ դորա
հետ պոռնկուեցան և զեղխութիւն արին. երբոր
10 կ'տեսնեն դորա այրուելու ծուխը, հեռու կանգ-
նած դորա տանջանքի վախիցը, և կ'ասեն. Վա՜յ
վա՜յ քեզ, մեծ քաղաքդ Բաբիլօն, զօրաւոր քա-
11 ղաք. որ մէկ ժամում եկաւ քո դատաստանը ։ Եւ
երկրի վաճառականները ողբ և սուգ կ'անեն նորա
վերայ, վասն զի այլ ևս ոչ ոք չէ առնում նո-
12 րանց ապրանքը ։ Ոսկու և արծաթի և պատուա-
կան ակունքների և մարգարիտի և բեհեզի և ծի-
րանիի և ոսկեթելի և որդան կարմիրի ապրանքը, և
ամեն խնկէ փայտը և ամեն փղոսկրեայ անօթը, և
ամեն ազնիւ փայտից և պղնձից և երկաթից և
13 մարմարիոնից շինած անօթը ։ Եւ կինամոնը և խուն-
կերը և իւղը և կնդրուկը և գինին և ձէթը, և
նաշիհը և ցորենը և արջառներն ու ոչխարները. և
ձիանքն և կառքերը, և մարմինները և մարդկանց

14 հոգիները։ Եւ քո հոգու ցանկացած պտուղները
գնաց քեզանից, և ամեն շքեղ և լուսափայլ վա-
յելչութիւնները գնաց քեզանից, և այլ ևս բնաւ
15 չես գտնել նորանց։ Եւ այս բաների վաճառական-
ները, որ նորանից հարստացան, հեռուից կ՚կանգ-
նեն նորա տանջանքի վախիցը լաց և սուգ անելով,
16 կասեն. Վա՜յ վա՜յ մեծ քաղաք որ բեհեզ և ծի-
րանի և որդան կարմիր էիր հագած, և ոսկով և
ազնիւ քարերով և մարգարիտով զարդարուած։
17 Վասն զի մէկ ժամի մէջ այդչափ մեծութիւնը ա-
ւերակ եղաւ. և ամեն նաւավար և այն ամենքն
որ նաւով գնում են տեղ տեղ, և նաւաստիները
և նորանք որ ծովումն են գործում, հեռուից կանգ-
18 նեցին, Եւ աղաղակում էին նորա այրուելու ծու-
խը տեսնելով և ասում. Ո՞րն է նման այս մեծ
19 քաղաքին։ Եւ հող ցանեցին իրանց գլուխների վե-
րայ, և մեծ ձայնով աղաղակեցին լաց և սուգ ա-
նելով և ասացին. Վա՜յ վա՜յ մեծ քաղաք որ նո-
րանում հարստացան բոլոր ծովի վերայ նաւեր ու-
նեցողները նորա պատուականութիւնիցը. վասն զի
20 մէկ ժամի մէջ աւերակ դարձաւ։ Ուրախ եղէք
նորա վերայ, երկինք և սուրբ առաքեալք և մար-
գարէք, վասն զի Աստուած ձեր դատաստանը դա-
տեց դորա վերայ։
21 Եւ մէկ զօրաւոր հրեշտակ մի քար առաւ մեծ
ջաղացաքարի պէս և գցեց ծովի մէջ ասելով.
Այսպէս ուժով պիտի վայր ընկնի Բաբիլոն մեծ
22 քաղաքը, և այլ ևս չգտնուի։ Եւ քնարերգների,
և երաժիշտների և սրնգահարների, և փողահար-
ների ձայնը այլ ևս պիտի չլսուի քո միջումը և
այլ ևս ոչ մի արուեստական բնաւ չի գտնուիլ քե-
զանում. և ջաղացի ձայն այլ ևս չի լսուելու քե-
23 զանում. Եւ ճրագի լոյս այլ ևս լոյս չիտալու

քեզանում. և փեսայի և հարսի ձայնը այլ ևս բնաւ
չի լսուիլ քեզանում. վասն զի քո վաճառականները
երկրի մեծամեծներն էին. քո կախարդութիւնովը
24 մոլորուեցան բոլոր ազգերը ։ Եւ նորանում գտնուե-
ցաւ մարգարէների և սրբերի և երկրի վերայ բոլոր
սպանուածների արիւնը ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ սորանցից ետեւ լսեցի շատ բազմութեան մեծ
ձայնի պէս մի ձայն երկնքումը որ ասում էր. Ա-
լէլուիա, փրկութիւնը և փառքը և պատիւը և
2 զօրութիւնը մեր Տէր Աստուծոյն ։ Վասն զի ճշ-
մարիտ և արդար են նորա դատաստանները. որով-
հետեւ այն մեծ պոռնիկը դատեց իր պոռնկութիւ-
նումը, և իր ծառաների արիւնի վրէժն առաւ նո-
3 րա ձեռիցը ։ Եւ երկրորդ անգամ ասացին, Ալէ-
լո՜ւիա. և նորա ծուխը բարձրանում էր յաւիտ-
4 եանս յաւիտենից ։ Եւ քսան և չորս երէցները և
չորս կենդանիները վայր ընկան և երկրպագեցին
Աստուծոյն որ աթոռի վերայ նստած էր և ասա-
5 ցին. Ամէն, ալէլո՜ւիա ։ Եւ աթոռիցը մի ձայն դուրս
եկաւ ասելով. Օրհնեցէք մեր Աստուծոյն, ով նո-
րա բոլոր ծառաներ, և նորանից վախեցողներ, փո-
6 քըրներ և մեծեր ։ Եւ լսեցի մի մեծ բազմութեան
ձայնի և շատ ջրերի ձայնի պէս, սաստիկ որոտ-
մունքի ձայնի նման մի ձայն. որ ասում էր. Ալէ-
լո՜ւիա, վասն զի Ամենակալ Տէր Աստուածը թա-
7 գաւորեց ։ Խնդանք և ուրախ լինինք, և փառքը
տանք նորան. վասն զի եկաւ Գառի հարսանիքը ։
8 և նորա կինը պատրաստեց իրան ։ Եւ տրուեցաւ
նորան որ սպիտակ սուրբ և լուսափայլ բեհեզ
հագնի. (վասն զի բեհեզը սրբոց արդարութիւնն

9 է։) Եւ ասաց ինձ. Գրիր, Երանելի են Գառի հար-
սանիքի ընթրիքին կանչուածները. և ասաց ինձ.
10 Սորանք Աստուծոյ ճշմարիտ խօսքերն են։ Եւ ես
ընկայ նորա ոտքերի առջեւ որ երկրպագանեմ նո-
րան, և ասաց ինձ. Զգոյշ կաց, մի՛ անէր. ծառա-
յակից եմ քեզ և քո եղբայրներին, որ Յիսուսի
Քրիստոսի վկայութիւնն ունին. Տէր Աստուծոյն
երկրպագիր. վասն զի Յիսուսի վկայութիւնը մար-
գարէութեան հոգին է։
11 Եւ տեսայ երկինքը բացուած, և ահա մի սպի-
տակ ձի, և նա որ նորա վերայ նստած էր, կոչ-
վում էր Հաւատարիմ և Ճշմարիտ, և արդարու-
թիւնով է դատաստան անում և պատերազմում։
12 Եւ նորա աչքերը կրակի բոցի պէս, և նորա գլխի
վերայ շատ պսակներ. և անուն ունէր գրած, որ
13 ոչ ով չէր գիտում բայց միայն ինքն։ Եւ իր վե-
րայ հանդերձ էր հագած արիւնով ներկուած, և
14 նորա անունն Աստուծոյ Բան է կոչվում։ Եւ եր-
կնքի զօրքերը նորա ետեւից գնում էին սպիտակ
ձիանց վերայ սպիտակ և մաքուր բեհեզ հագած։
15 Եւ նորա բերանիցը դուրս է գալիս սրած սուր, որ
նորանով զարկէ ազգերին. և ինքը հովուում է
նորանց երկաթէ գաւազանով. և ինքը կոխում է
Ամենակարող Աստուծոյ բարկութեան և սրտմը-
16 տութեան գինու հնձանը։ Եւ իր հանդերձի վե-
րայ, և իր ազդրի վերայ գրած էր անունը, ԹԱ-
ԳԱՒՈՐԱՑ ԹԱԳԱՒՈՐ ԵՒ ՏԷՐԱՆՑ ՏԷՐ։
17 Եւ տեսայ մի ուրիշ հրեշտակ որ կանգնած էր
արեգակի վերայ, և մեծ ձայնով աղաղակեց աս-
լով ամեն թռչուններին որ երկնքի մէջ թռչում
են. Եկէք հաւաքուեցէք մեծ Աստուծոյ ընթրի-
18 քին. Որ ուտէք թագաւորների մարմինները, և
հազարապետների մարմինները և հզօրների մարմին-

ները . և ձիանց և նորանց վերայ նստողների մար-
մինները , և ամենի մարմինները՝ ազատների և ծա-
ռաների , մեծերի և փոքրների ։
19 Ու տեսայ գազանը և երկրի թագաւորները և
նորանց զօրքերը մէկտեղ ժողովուած որ պատե-
րազմ անեն ձիան վերայ նստողի հետ և նորա զօր-
20 քերի հետ ։ Ու գազանը բռնուեցաւ , և նորա հետ
սուտ մարգարէն էլ որ նշաններ էր անում նորա
առջեւ , որոնցով մոլորեցրեց նորանց որ գազանի
դրոշմն առին , և նորանց էլ որ երկրպագեցին նո-
րա պատկերին . և երկուան էլ կենդանի կենդանի
դցուեցան կրակի լճի մէջ որ ծծմբով այրւում
21 է ։ Ու մնացեալները սպանուեցան ձիուն վերայ
նստողի սրիցը , որ նորա բերանիցը դուրս էր գա-
լիս . և բոլոր թռչունները կշտացան նորանց մար-
միններիցը ։

Գլ. Ի

1 Ու տեսայ մի հրեշտակ վայր գալիս երկնքիցը , որ
դժոխքի բանալիքն ունէր , և մի մեծ շղթայ իր ձե-
2 ռումը ։ Ու բռնեց այն վիշապին այն առաջի օձին
որ է Բանսարկուն և սատանան , և կապեց նորան
3 հազար տարի ։ Ու գցեց նորան անդունդի մէջ , և
փակեց և կնիք դրաւ նորա վերայ որ էլ չի մոլո-
րեցնէ ազգերին , մինչեւ որ հազար տարին լրանայ ·
և նորանից յետոյ պէտք է որ նա մի քիչ ժամա-
նակ արձակուի ։
4 Ու տեսայ աթոռներ , և նորանց վերայ նստե-
ցին . և դատաւորութիւն տրուեցաւ նորանց , և
նորանց հոգիքը որ գլխատուել էին Յիսուսի վկա-
յութեան համար և Աստուծոյ խօսքի համար , և
նորանց որ չերկրպագեցին գազանին և ոչ էլ նորա
պատկերին , և նորա դրոշմը չառին իրանց ճակատի

և ոչ էլ իրանց աջ ձեռի վերայ, և սորանք կեն-
դանացան և Քրիստոսի հետ թագաւորութիւն ա-
5 րին հազար տարի. իսկ մեռելների մնացեալները
չկենդանացան, մինչեւ որ հազար տարին լրանայ։
6 Սա առաջի յարութիւնն է։ Երանելի և սուրբ է,
որ բաժին ունի առաջի յարութեան մէջ. սորանց
վերայ իշխանութիւն չունի երկրորդ մահը. այլ
Աստուծոյ և Քրիստոսի քահանայք կ'լինին. և նո-
րա հետ կ'թագաւորեն հազար տարի։
7 Եւ երբոր հազար տարին կ'լրանայ՝ կ'արձակուի
սատանան իր բանտից. և դուրս կ'գնայ որ մոլո-
րեցնէ այն ազգերը, որ երկրի չորս անկիւնումն են,
և Գոգը և Մագոգը, որ հաւաքէ նորանց պատե-
8 րազմի, որոնց թիւը ծովի աւազի չափ է։ Եւ վեր
գնացին երկրի լայնութեան վերայ, և սրբերի բա-
9 նակը և սիրելի քաղաքը շրջապատեցին։ Եւ եր-
կնքից կրակ իջաւ Աստուածանից և լափեց նո-
րանց. և Բանսարկուն որ նորանց մոլորեցնում էր
գցուեցաւ կրակի և ծծմբի լիճը, ուր որ էին գա-
10 զանը և սուտ մարգարէն։ Եւ կ'չարչարուին գիշեր
և ցերեկ յաւիտեանս յաւիտենից։
11 Եւ տեսայ մի սպիտակ մեծ աթոռ, և նորա վե-
րայ նստողին. որի երեսից երկինքը և երկիրը փա-
12 խան. և տեղ չգտնուեցաւ նորանց համար։ Եւ
տեսայ մեռելները մեծ և փոքր կանգնած աթոռի
առջեւ. և գրքեր բացուեցան, և մի ուրիշ գիրք
էլ բացուեցաւ, որ է կենաց գիրքը, և մեռելները
դատուեցան այն գրքերում գրուածներից իրանց
13 գործքերի համեմատ։ Եւ ծովն իր մէջի մեռելները
տուաւ, և մահը և դժոխքը իրանց մէջի մեռելները
տուին. և ամեն մէկն իրանց գործքերի համեմատ
14 դատուեցան։ Մահը և դժոխքը գցուեցան կրակի
15 լճի մէջ. սա երկրորդ մահն է։ Եւ եթէ մէկը

գրուած չգտնուեցաւ կենաց գրքի մէջ, կրակի լճի մէջ գցուեցաւ։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Եւ տեսայ նոր երկինք և նոր երկիր. վասն զի ա-
ռաջի երկինքը և երկիրն անցաւ. և էլ ծով չկայ։
2 Եւ ես՝ Յովհաննէս տեսայ սուրբ քաղաքը՝ նոր Ե-
րուսաղէմը վայր գալիս Աստուածանից երկնքից
պատրաստուած ինչպէս մի զարդարուած հարս իր
3 մարդու համար։ Եւ մի մեծ ձայն լսեցի երկնքից,
որ ասում էր. Ահա Աստուծոյ խորանը մարդկանց
հետ, և նա կ'բնակէ նորանց հետ, և նորանք կ'լինին
նորան ժողովուրդ, և ինքն Աստուած նորանց հետ
4 կ'լինի նորանց Աստուած։ Եւ կ'ջնջէ Աստուած բո-
լոր արտասուքը նորանց աչքերից. և մահն այլ
եւս չի լինիլ, ոչ սուգ, և ոչ աղաղակ. և ոչ ցաւ
այլ եւս չի լինիլ, վասն զի առաջիններն անցան։
5 Եւ աթոռի վերայ նստողն ասաց. Ահա ամէն բան
նոր եմ անում. և ասաց ինձ. Գրիր. վասն զի այս
6 խօսքերը ճշմարիտ և հաւատարիմ են։ Եւ ինձ ա-
սաց. Եղաւ. ես եմ Ալֆան և Օմեղան. սկիզբը և
վերջը. ես ձրի կ'տամ ծարաւին կենաց ջրի աղ-
7 բիւրից։ Ով որ յաղթէ, ամէնը կ'ժառանգէ. և
ես կ'լինիմ նորան Աստուած, և նա կ'լինի ինձ
8 որդի։ Իսկ վախկոտներին և անհաւատներին, և
պիղծերին և մարդասպաններին և պոռնիկներին, և
կախարդներին և կռապաշտներին և ամէն ստա-
խօսներին բաժինը այս լճումը կ'լինի որ կրակով և
ծծմբով վառուած է։ Այս է երկրորդ մահը։
9 Եւ այն եօթը հրեշտակներից մէկը, որ եօթը
սկաւառակն ունէին վերջի եօթը պատուհասներովը
լցուած, ինձ մօտ եկաւ, խօսեց ինձ հետ և ասաց.
Եկ ցոյց տամ քեզ այն հարսը, որ Գառի կինն է.

10 *Եւ առաւ տարաւ ինձ հոգով մի մեծ և բարձր
լեռան, և ինձ ցոյց տուաւ այն մեծ քաղաքը՝
սուրբ Երուսաղէմը, որ վայր էր գալիս Աստուա-*
11 *ծանից երկնքիցը. Եւ Աստուծոյ փառքն ունէր. և
նորա լուսաւորութիւնը պատուական ակունքի նը-*
12 *ման ինչպէս բիւրեղացած յասպիս քար: Որ մեծ և
բարձր պարիսպ ունէր, և տասներկու դուռն ու-
նէր, և դռների վերայ տասներկու հրեշտակ, և
նորանց վերայ անուններ էին գրուած որ Իսրա-*
13 *յէլի որդոց տասներկու ցեղերի անուններն են: Ա-
րեւելքից երեք դուռ, հիւսիսից երեք դուռ, հա-*
14 *րաւից երեք դուռ, և արեւմուտից երեք դուռ: Եւ
քաղաքի պարիսպը տասներկու հիմունք ունէր, և
նորանց վերայ Գառի տասներկու առաքելոց տասն*
15 *երկու անունները: Եւ ինձ հետ խօսողը մի ոսկի
եղէգ ունէր, որ չափէ քաղաքը, և նորա դռները,*
16 *և նորա պարիսպը. Եւ քաղաքը քառակուսի էր.
և նորա երկայնութիւնն այնչափ է որչափ նորա
լայնութիւնը, և չափեց քաղաքը եղէգովը, և նո-
րա չափը տասներկու հազար ասպարէզ, նորա եր-
կայնութիւնը և լայնութիւնը և բարձրութիւնը*
17 *հաւասար է: Եւ նորա պարիսպը չափեց հարիւր և
քառասուն և չորս կանգուն. մարդու չափով որ*
18 *հրեշտակինն է: Եւ նորա պարսպի շինուածքը
յասպիս քարէց էր. և քաղաքը մաքուր ոսկի էր*
19 *խատակ ապակու նման: Եւ քաղաքի պարսպի հի-
մունքը զարդարուած էին ամեն ազնիւ ակունքնե-
րով. առաջին հիմը յասպիս, երկրորդը շափիղայ,*
20 *երրորդը քաղկեդոն, չորրորդը զմրուխտ, Հինգե-
րորդը եղնգնաքար, վեցերորդը սարդիոն, եօթ-
ներորդը ոսկեքար, ութերորդը բիւրեղ, իններոր-
դը տպազիոն, տասներորդը քրիսոպրասոս, տաս-
նեւմէկերորդը յակինթ, տասներկուերորդը ամե-*

21 Թուխ։ Եւ տասներկու դուռը տասներկու մար-
գարիտից՝ ամեն մէկ դուռը մէկ մարգարիտից․
և քաղաքի հրապարակը մաքուր ոսկի ինչպէս
22 Թափանցիկ ապակի։ Եւ տաճար չտեսայ նորա
մէջ, վասն զի Տէր Աստուած Ամենակալը և Գառն
23 է նորա տաճարը։ Եւ քաղաքը ոչ արեգական և
ոչ լուսնի պէտք չունէր, որ լոյս տան նորա մէջ․
վասն զի Աստուծոյ փառքը լուսաւորում էր նո-
24 րան, և նորա ճրագը Գառն էր։ Եւ փրկեալների
ազգերը նորա լուսովը պիտի գնան․ և երկրի Թագա-
ւորները իրանց փառքը և պատիւը կ'բերեն նորա
25 մէջ։ Եւ նորա դռները չեն փակուիլ ցերեկը, վասն
26 զի գիշեր չի լինիլ այնտեղ։ Եւ ազգերի փառքը
27 և պատիւը կ'բերեն նորա մէջ։ Եւ բնաւ չի մտա-
նիլ նորա մէջ ոչ մի անմաքրութիւն անող և պղ-
ծութիւն և ստութիւն գործող, բայց միայն նո-
րանք որ Գառի կենաց գրքի մէջ գրուած են։

ԳԼ․ ԻԲ

1 Եւ ցոյց տուաւ ինձ մի մաքուր գետ, կենդանի
ջրի ակնվանու նման փայլուն, որ դուրս էր գալիս
2 Աստուծոյ և Գառի աթոռից։ Եւ նորա հրապա-
րակի միջումը և գետի այս կողմին և այն կողմին
կենաց ծառ կար, որ տասներկու կերող պտուղ էր
բերում․ ամեն մէկ ամիս տալիս էր իր պտուղը․ և
այն ծառի տերևը հեթանոսներին բժշկում էր։
3 Եւ այլ ևս նզովք բնաւ չի լինիլ․ և Աստուծոյ և
Գառի աթոռը նորանում կ'լինի․ և նորա ծառա-
4 ները կ'պաշտեն նորան։ Եւ նորա երեսը կ'տեսնեն,
5 և նորա անունը նորանց ճակատների վերայ։ Եւ գի-
շեր չի լինիլ այնտեղ, և ճրագի և արեգակի լոյս
պէտք չէր նորանց․ վասն զի Տէր Աստուածը լու-

սաւորում է նորանց, և կ՚թագաւորեն յաւիտ-
եանս յաւիտենից ։
6 Եւ ասաց ինձ. Այս խօսքերը հաւատարիմ և
ճշմարիտ են. և Տէրը՝ սուրբ մարգարէից Աստուա-
ծըն իր հրեշտակն ուղարկեց որ իր ծառաներին
7 ցոյց տայ այն որ շուտով պիտի լինի ։ Ահա շու-
տով գալիս եմ. երանի նորան որ այս գրքի մար-
գարէութեան խօսքերը պահում է ։
8 Եւ ես Յօհաննէս՝ այս բաները լսող և տեսնո-
ղըս, և երբոր լսեցի և տեսայ, ընկայ որ երկրպա-
գեմ այն հրեշտակի ոտքերի առջեւ, որ այս բա-
9 ները ցոյց էր տալիս ինձ ։ Եւ ինձ ասաց. Զգուշա-
ցիր. մի՛ անէր. վասն զի ես ծառայակից եմ քեզ և
քո եղբայրը մարգարէների և այս գրքի մարգարէու-
թեան խօսքերը պահողների. Աստուծոյն երկրպա-
10 գիր ։ Եւ ասաց ինձ. Մի՛ կնքիր այս գրքի մարգա-
րէութեան խօսքերը. վասն զի ժամանակը մօտ է ։
11 Անիրաւութիւն գործողը թող էլ անիրաւանայ, և
կեղտոտը թող էլ կեղտոտուի, և արդարը թող
12 էլ արդարանայ, և սուրբը թող էլ սրբուի ։ Եւ
ահա շուտով գալիս եմ և իմ վարձքն ինձ հետ,
որ ամեն մէկին կ՚հատուցանեմ ինչպէս իր գործքը
13 կ՚լինի ։ Ես եմ Ալֆան և Օմեղան. սկիզբն և վեր-
ջըն, առաջինն և վերջինն ։
14 Երանելի են նորա պատուիրանքները պահողնե-
րը. որ նորանցը կ՚լինի իշխանութիւնը կենաց ծա-
15 ռի վերայ, և քաղաքի դռնովը ներս կ՚մտնեն ։ Բայց
դուրս են շները և կախարդները և պոռնիկները և
սպանողները և կռապաշտները. և ամեն ստու-
թիւն սիրողն ու գործողը ։
16 Ես Յիսուս իմ հրեշտակն ուղարկեցի որ վկայէ
ձեզ այս բաները եկեղեցիների մասին. ես եմ Դաւ-
թի արմատը և ցեղը և առաւօտեան պայծառ

17 աստղը։ Ու Հոգին և հարսն ասում են. Եկ. և
լսողն ասէ, Եկ. և նա որ ծարաւ է՝ թող գայ, և
նա որ կամենում է՝ թող առնէ կենաց ջուրը ձրի։
18 Վասն զի ես վկայում եմ ամենին որ լսում է
այս գրքի մարգարէութեան խօսքերը. եթէ մէկը
բան աւելացնէ սորանց վերայ, Աստուած կ'աւելա-
ցնէ նորա վերայ այն պատուհասները որ այս գրքու-
19 մը գրուած են։ Ու եթէ մէկն այս գրքի մարգարէ-
ութեան խօսքերիցը բան պակասեցնէ, Աստուած
կ'պակասեցնէ նորա բաժինը կենաց գրքիցը, և
սուրբ քաղաքիցը, և այս գրքում գրուածներիցը։
20 Այս բաներին վկայողը ասում է. Այո. ես շու-
տով գալիս եմ։ Ամէն։ Եկ, Տէր Յիսուս։
21 Մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի շնորհքը լինի ձեր
ամենների հետ. Ամէն։

ՎԵՐՋ

50.–

1307

1307

304